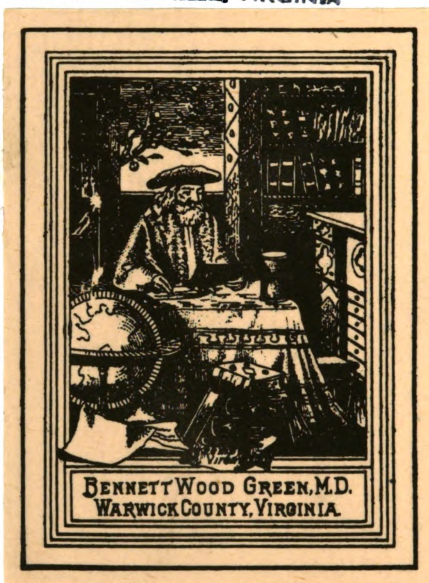

BENNETT WOOD GREEN, M.D.
WARWICK COUNTY, VIRGINIA

IOANNIS ZONARAE

EPITOMAE HISTORIARVM

LIBRI XVIII

EX RECENSIONE

MAURICII PINDERI.

TOMUS III.

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCCXCVII.

1897

Ioannis Zonarae epitomae historiarum libri XVIII. Libri XIII—XVIII. Vol. III. edidit **Theodorus Büttner-Wobst.** Bonnae. Impensis Ed. Weberi MDCCCXCVII. 8° XXI u. 933 Seiten.

geh. Druckpapier 24 M. Schreibpapier 30 M. Velinpapier 36 M.

Der dritte Band des Zonareischen Geschichtswerkes, zugleich der fünfzigste und letzte Band des von der Berliner Akademie herausgegebenen Bonner corpus scriptorum historiae Byzantinae, enthält die letzten sechs Bücher der epitome historiarum, wie nach den Ausführungen des Unterzeichneten der richtige Titel lautet. Die Grundlage für die Ausgabe bildet der *cod. Parisinus 1715 vom Jahre 1289 (A)*, das beste Manuscript jenes Theiles der epitome, das noch keinerlei Spuren einer bewussten Bearbeitung des Textes zeigt; neben demselben werden noch ausserdem der *cod. Vindobon. 16 (B)*, der *cod. Monac. 324 (C)*, der *cod. Monac. 325 (E)*, der *cod. Monac. 93 (D)* hinzugezogen, jüngere Handschriften, die zwar bereits mehr oder minder einen durch Bearbeitung beeinflussten Text bieten, aber abgesehen von der Textgeschichte (s. unten) einen gewissen Werth haben, trotzdem sie demselben archetypus entstammen, aus dem cod. A abgeleitet ist. Neben diesem Handschriftenmaterial werden zur Herstellung eines reinen Textes diejenigen Schriftsteller verwendet, die entweder die Quellen des Zonaras bilden oder aus denselben Quellen abgeleitet sind oder endlich aus Zonaras geschöpft haben. Freilich musste sich Unterzeichneter eine ausführliche Darstellung der Quellen des Zonaras versagen, da einerseits dieselbe wegen der mangelnden Grundlagen — ganz abgesehen von den hagiographischen Werken fehlen uns den Anforderungen der Wissenschaft entsprechende Ausgaben von Malalas, Georgius Monachus u. A. — zur Zeit in einer auch nur im Allgemeinen abschliessenden Weise nicht gegeben werden können, andrerseits die Aufnahme der vom Unterzeichneten fertig gestellten und der Berliner Akademie auch vorgelegten commentarii de fontibus Zonarae den festgesetzten Umfang des Bandes überschritten haben würden. Doch behält sich Unterzeichneter vor, das Geschichtswerk des

Zonaras und seine Quellen in einem besonderen deutsch abgefassten Werke zu behandeln, sobald die nöthigen Fundamente vorliegen.

Ferner ist eine besondere Aufmerksamkeit dem Sprachgebrauch des Autors gewidmet, um auch auf diesem Wege einen möglichst gesicherten Text zu gewinnen.

In zweiter Linie beabsichtigt der Herausgeber auch eine Geschichte des Textes des Zonaras zu geben und hat somit nicht bloss die erklärenden Zusätze der Handschriften und deren kurze Inhaltsangaben in einem besonderen Theile der annotatio critica vereinigt, sondern auch in der annot. crit. selbst gezeigt, dass die *editio princeps* aus den oben erwähnten Handschriften BCDE und nur zu einem geringen Theile (XIII—XIV 5 bez. XIV 9) aus einem verschollenen Codex abgeleitet ist. Ist somit diese erste Ausgabe fast ohne Quellenwerth, so kann die Pariser Ausgabe, deren Handschriften uns wohl bekannt sind (s. die Ausführungen des Unterzeichneten in der Byz. Zeitschr. I (1892) S. 272 ff.), keinen Anspruch darauf erheben, wie unsere annot. crit. deutlich zeigt, den Text wesentlich gefördert zu haben. Selbstverständlich ist endlich Dindorfs Ausgabe immer in Vergleich gezogen und an recht vielen Stellen, wie wir hoffen, verbessert worden.

Endlich hat sich der Herausgeber entschliessen müssen, um eine Benutzung der Ausgabe zu erleichtern, die einzelnen durch Sinnabschnitte getheilten Capitel in Paragraphen einzutheilen und diese Eintheilung auch in der beigefügten lateinischen Übersetzung Wolfs, die einer gründlichen Revision unterzogen worden ist, beibehalten; auch sind am Rande die Seiten der drei oben genannten Ausgaben vermerkt.

Wie eine ausführliche *praefatio* über die Grundsätze des Herausgebers orientiert, so schliesst ein dreitheiliger *index annotationum voluminis tertii*, ein *index historicus* und ein *index auctorum*, die insgesammt 175 Seiten füllen, das Werk, das wir einer geneigten Beurtheilung der Fachgenossen ergebenst empfehlen.

Dresden 1897.

Theodor Büttner-Wobst.

CORPUS
SCRIPTORUM HISTORIAE
BYZANTINAE.

EDITIO EMENDATIOR ET COPIOSIOR,

CONSILIO

B. G. NIEBUHRII C. F.

INSTITUTA,

AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE
BORUSSICAE

CONTINUATA.

IOANNES ZONARAS.

TOMUS III.

4.5.

BONNAE
IMPENSIS ED. WEBERI
MDCCCXCVII.

IOANNIS ZONARAE

EPITOMAE HISTORIARUM

LIBRI XIII—XVIII.

EDIDIT

THEODORUS BÜTTNER-WOBST.

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCCXCVII.

FRIDERICO HULTSCHIO

S.

PRAEFATIO.

Hieronymum Wolfium, cum primus Zonaram Basileae a. 1557 tomis tribus ederet, ad genuina scriptoris verba restituenda praeter unum libellum nunc deperditum, quo res inde ab imperatore Constantino Magno usque ad Iustinianum I. continebantur (W), usum esse codicibus Monacensibus 324 (C), 325 (E), 93 (D) et libro Vindobonensi 16 (B) nos in diariis Byzantinis Krumbacheri a. 1892 (I) p. 202 ss. tam luculenter demonstravisse videmur, ut nunc sufficiat ad illam disputatiunculam legentes delegare, quamvis praetereundum non sit Wolfium pro consuetudine aetatis et ipsi contextui et margini singulorum codicum saepenumero quaedam ascripsisse, quae aut ex altero de suis codicibus petenda esse consuerat aut sua coniectura[1] invenerat (v. l. c. p. 207, 213, 214, 215). Praeterea vir ille doctissimus editioni suae interpretationem latinam adiecit diligentissime compositam, quae nobis quoque ita erat repetenda, ut non modo nonnulla corrigeremus, omissa adderemus, latinitatem ad imaginem graecitatis Zonareae exprimeremus, sed etiam enixe operam daremus, ne latina verba vestigia alius codicis sequerentur, quam graeca, quod Wolfio haud raro accidisse in apparatu critico nostro aliquoties (v. ad XIII 1, 11. 16. 11, 13. 14, 9. 22, 24. 24, 12. XIV 3, 6. 4, 13. 5, 39. 11, 2. 5. 12, 13. 27. 33. 51. 13, 14. 36. 15, 7. 16, 11. 18, 1. 20, 16. 21, 5. 8. 22, 12. 16. 20. 26. 23, 12. 25, 5. 17 cet.) exposuimus[2].

---

[1] Non desunt loci, quibus Wolfius rectam scripturam coniectura invenerit codicis A auctoritate nunc firmatam; v. ad p. 210, 7. 492, 13.

[2] Ex iis, quae in annotatione critica attulimus, luculentissime apparet Wolfium in Zonara vertendo e graeco in latinum sermonem praecipue usum esse primum quidem codice D, inde

Denique in margine adiecit Wolfius argumenta graeca ex codicibus desumpta, quae nos ex codicibus Wolfianis et libro Parisino 1715 suppleta infra contextum repetenda esse censuimus.

Post Wolfium autem *Carolus Ducangius* Zonarae epitomam historiarum (nam *ἐπιτομὴν ἱστοριῶν* Zonarae opus fuisse inscriptum nos in commentationibus Fleckeisenianis (Lips. 1890) p. 123 ann. 1 et ex testimoniis codicum optimorum[1] et ex ipsius scriptoris usu demonstravimus) duobus voluminibus Parisiis a. 1686 s. ita edidit, ut additis annotationibus haud spernendis universum hoc annalium opus in libros duodeviginti, libros vero in capita partiretur, quam divisionem nos quoque tenuimus adiectis insuper paragraphorum numeris. Qua in editione quamquam Ducangius libros Parisinos 1714, 1716, 1717, 1718, 1768 (v. *Byz. Zeitschr.* l. c. p. 217 ss.) adhibere potuit, tamen quinque illi codices ab eo cum editione principe non modo non comparati, sed etiam tam raro inspecti sunt, ut neque dubitaverit Ducangius Wolfianam editionem ad verbum fere repetere manifestis erroribus non correctis (v. ad XIII 1, 11. 7, 8. 11, 13. 14, 15. 16, 41. 18, 25. 27. 22, 12. 24, 1. 25, 31. XIV 1, 2. 14. 35. 2, 33. 5, 39. 42. 6, 32. 35. 9, 6. 11, 5. 15. 12, 24. 33. 52. 14, 6. 10. 14 fin. 19, 5. 20, 10. 21, 1. 8. 11. 16. 22, 1. 3. 12. 20. 23, 9. 24, 5. 25, 5. 17. 27, 4. 13 cet.) et, si verba depravata visa erant, aliquoties ad coniecturam fugere maluerit, quam inspicere libros manu scriptos, quorum ex testimoniis certam medelam facillime afferre poterat (v. ad XIII 18, 15. 21, 18. XIV 6, 10. 7, 11. 8, 6. 9. 20, 2. 14. 23, 7. 28, 1 cet.).

Quodsi Ducangius ea quae Wolfius ediderat paucissimis quidem locis videtur emendasse (v. l. c. p. 229 et ad XIII 1, 11. 16. 25. 7, 15. 8, 19. 18, 25. XIV 1, 17. 4, 16.

---

a libro XVII. codice C, ita tamen, ut non dubitaret ex libris, quos adhibuit ad graeca scriptoris verba restituenda, nonnulla aspergere.

[1] Nunc sunt addenda testimonia cod. Venet. 339, 401, cod. Escorialensis T III 5, cod. Mutinensis II F 12 partim a Krumbachero (*Byz. Zeitschr.* a. 1892 (I) p. 596) partim a Boissevainio (ibid. a. 1895 (IV) p. 253 s.) allata.

6, 18. 7, 8. 12, 13. 21. 51. 15, 5. 33 cet.), plerisque autem depravasse (v. ad XIII 5, 31. 7, 21. 10, 27. 13, 24. 14, 10. 16, 21. 17, 11. 18, 14. 23, 42. 24, 8. XIV 2, 8. 3, 7. 5, 2. 5. 7, 20. 8, 8. 9, 21. 10, 5. 24. 11, 5. 25. 12, 24. 13, 26. 14, 7. 17, 2. 20, 21. 24, 1. 11. 28, 1 cet.), primus *Ludovicus Dindorfius* Zonarae epitomam secundum codicem Parisinum 1715 (A) a Friderico Haasio cum editione Parisina a. 1838/39 collatum (v. Dindorfii edit. vol. V. p. CXLVII et l. c. p. 219 s.) Lipsiae ex aedibus Teubneri a. 1868 ss. sex voluminibus emisit ratus „codicis illius Parisini bonitatem non esse eam, quin saepe ex ceteris sit emendandus et supplendus, nedum ut pro eorum possit archetypo haberi (v. l. c. p. 228), toties tamen eum meliores ceteris suppeditare scripturas, ut ... non solum multa ex eo receperit, quae cum scriptorum a Zonara excerptorum consensu firmarentur, nulla esset ratio cur ceterorum scripturis posthaberentur (v. tamen infra p. XIV), sed etiam in reliquis illum potius quam alteros duxerit sequendum“. Cui Dindorfii sententiae nos quidem eo libentius astipulamur, quo evidentius est in ceteris codicibus (v. l. c. p. 228) a viris quibusdam doctis Byzantinis ea quae iis erant offensioni, sive res spectes sive genus dicendi, non modo aliqua ratione esse mutata, sed etiam haud raro consulto Zonarae verbis nonnulla esse addita. Ita — nostrum enim non est omnia eius generis hunc in locum conferre, sed sufficiant aliquot exempla graviora — quod Zonaras XVIII 21, 4 acerbissime iudicat a Comnenis multa Botaniatae acta statim abrogata et complura, quae ab illo *βασιλικῶς* decreta erant, *τυραννικῶς* esse abolita, in codicibus recentibus BCD et *βασιλικῶς* et *τυραννικῶς* deleta sunt, ne Comneni offenderentur[1]. Contra, ut eiusdem gentis gratia pareretur, scribae librorum recentium BCE sive ex Scylitze p. 648, 18 ss. sive ex uno de eius asseclis ad XVIII 7, 9 addere non dubitaverunt tantam fuisse Isaacii

[1] Iudicium de Alexii Comneni libidine similiter putavit scriba codicis C esse leniendum ad XVIII 24, 14 *ἀφροδισίων .. ἡττώμενος οὐ πάνυ τὰ ἐς εὐνὴν ἐτύγχανε δίκαιος* additis *ὥς φασιν*. Praeterea huc referendi sunt loci hi: XIII 16, 21. XIV 4, 20 cet.

Comneni pudicitiam, ut, cum peregre in morbum incidisset et a medicis iuberetur consuetudine mulieris morbum levare, recusaret, ne cum ulla praeter uxorem suam rem haberet. Denique iisdem blanditiis vernilibus, ne dicam Byzantinis, factum est, ut in duobus libris recentioribus adiceretur ad XVIII 6, 8 Ioannem Comnenum, Alexii filium, cuius temporibus Zonarae libri videntur fuisse editi et lectitati, multo liberaliorem fuisse, quam imperatorem Isaacium Comnenum; nam aedem S. Theclae, quam hic nimis parce condidisset, ab illo multo magnificentius instauratam esse nomine servatoris nostri Iesu Christi. Quodsi ad gloriam Comnenorum amplificandam [1] Zonarae verba in libris recentioribus passim depravata sunt, non miramur in iisdem codicibus alia multa additamenta reperiri, quae aut ex aliis scriptoribus videntur esse hausta [2] aut a viris doctis Zonarae libros retractandi studiosissimis [3] neque rerum Byzantinarum imperitis esse excogitata. Itaque — duo enim liceat afferre exempla — et in tribus codicibus BCE XVIII 5, 5 Psellus dicitur varias et absurdas criminationes contra Michaëlem Cerularium patriarcham coacervasse et scriptas in orationem quandam contra illum habitam congessisse (v. ann. crit. ad l. c.) et in solo codice C additur XVIII 16, 35 *πινάκιον* fuisse medimni quadrantem. Cum igitur viri docti Byzantini Zonarae verbis alia adicere, alia decerpere in libris recentioribus non dubitaverint, mirum non est, quod

---

[1] Non praetereundum est ad alios locos Zonarae viros doctos Byzantinos annotasse, nunc talem non esse rerum condicionem, qualem scriptor exponeret, sed multo peiorem; v. ad XV 20, 21.

[2] Epitomae Alexiadis Hoeschelianae a viro quodam docto vel potius indocto assuta esse pleraque Zonarae verba ad XVIII 22, 6 docuimus. Praeterea v. ad XVI 3, 2.

[3] Quam diligenter viri docti Byzantini Zonarae genus dicendi examinaverint et explicaverint, apparet ex iis quae ascripta sunt in cod. E ad XV 19, 17 *οὐ γράφει τὸ πανικῷ ἀλλαχοῦ*, in cod. A manu recenti ad XVII 15, 2 *οὐ γράφεται τὸ θα*^{τρ} (= *θάτερος*) *ἀλλὰ ἅτερος*, in codicibus CE ad XVIII 24, 4 *καὶ* (om. C.) *δρῶπαξ τὸ χρίσμα δι' οὗ μαδᾶται* (*μαδεῖται* E) *ἡ τρίχωσις*.

lacuna, quae in duobus recentioribus libris DE XVII 2, 32 (ὁ γνοὺς ὁ Ἰωάννης ... ἀπῄει πρὸς τὸ ὀχύρωμα, κἀντεῦθεν ἐκεῖ συνέθεον ἅπαντες· καὶ ἥλω κἀκείνων σπουδῇ τὸ ὀχύρωμα ...) inde orta erat, quod scriba codicis archetypi, cum oculi a priore ὀχύρωμα aberrassent ad insequens illud ὀχύρωμα, omiserat κἀντεῦθεν — ὀχύρωμα, coniectura [1] viri cuiusdam docti in libris BC suppleta est his: καὶ οὕτω καταιδέσας τοὺς στρατιώτας ἔσχεν ἑπομένους αὐτῷ καὶ ἥλω τὸ φρούριον. Neque vero hac sola ratione editores Byzantini, ut hoc vocabulo utar, Zonarae verba depravare, commutare, supplere [2] contendebant, sed omnino videntur quodam studio arsisse scriptoris genus dicendi sane varium ad meliora, quae putabantur, exempla fingendi [3]. Quocirca, etsi in propatulo est concursum earundem articuli formarum non vitatum esse a Zonara (v. ad XIV 17, 9), tamen eiusdem (XVII 5, 43) τὸ οὖς ἐκτεμεῖν τοῦ ἵππου τοῦ τοῦ Φωκᾶ in quindecim libris recentioribus ex eodem, puto, derivatis fonte commutata esse in τοῦ ἵππου τοῦ Φωκᾶ τὸ οὖς ἐκτεμεῖν a nobis in diariis Byzantinis a. 1892 (I) p. 227 lin. 107 expositum est. Ceterum sicut negari non potest verba repetita Polybio quidem non fuisse offensioni (v. Hultschii edit. Polyb. t. I p. XLI s. et nostrae t. II p. LXVII ann. 1), ita per se patet hanc dicendi sive negligentiam sive ieiunitatem libentissime posse concedi Zonarae. Sed cum prorsus aliter hac de verborum repetitione sentirent iudices critici Byzantini rati talia ab usu scriptoris elegantis abhorrere, non dubitabant plerisque locis istud quod putabant vitium expellere. Itaque XVII

---

[1] Quocirca haud ita carebunt verisimilitudinis specie ea, quae nos in diariis Byzantinis a. 1892 (I) p. 597 de lacuna quadam in cod. Mutinensi II F 12 suppleta suspicati sumus, qua de coniectura non recte iudicasse videtur Boissevainius (*Byz. Zeitschr.* a. 1895 (IV) p. 263 ann. 2). Praeterea v. ad XV 24, 18 extr.

[2] V. ad XIV 10, 33. XV 19, 1. 29, 19. XVI 4, 29. 15, 7. XVII 9, 34. 28, 21. XVIII 7, 5. 8, 13. 14.

[3] Quomodo hi viri docti pleonasmi figuram, qua Zonaram constat eadem ratione esse usum atque Polybium (v. Kaelkerum quaest. de eloc. Polyb. Lips. 1880 p. 272), sustulerint, nos ad XVII 26, 21 docuimus.

7, 2: *μαθὼν δὲ καὶ τὸν Φωκᾶν ἤδη βασιλειῶντα καὶ τυραννίδος ἀρξάμενον, ἀπονενεύκει πρὸς τὸν Φωκᾶν* in libris recentibus BCD ita retractata sunt, ut pro *ἀπονενεύκει πρὸς τὸν Φωκᾶν* vitandae repetitionis verborum causa exarata sint *πρὸς ἐκεῖνον ἀπονεύει*; altero vero loco (XVII 7, 25) pro *μόνου*, quod propter antecedens *μόνῳ* viro critico ineptum esse visum est, in duobus codicibus recentioribus positum est *οἴου*, in uno rectius *οἶον*[1].

Quoniam igitur demonstravimus in libris recentioribus esse et Zonarae verba genuina mutata et nonnulla adiuncta et multa praetermissa, horum codicum auctoritas cum fide libri Parisini 1715 pugnans tam parvi videtur esse ducenda, ut, etiamsi soli praebeant verba congruentia cum verbis scriptorum a Zonara excerptorum — quod rarissime accidit —, nos tamen cum Dindorfio codicem Parisinum illum optimum sequi maluerimus, quod non abest suspicio, quin viri critici Byzantini pro vocabulis a Zonara ipso excogitatis usitatiora revocaverint, quibus Zonarae auctores usi erant. Quodsi in edenda Zonarae epitoma codicem Parisinum 1715 cum Dindorfio sequimur ducem praecipuum[2] ita, ut testimonia librorum recentium ex eodem codice archetypo derivatorum, e quo fluxit ille Parisinus (v. l. c. p. 228), non spernamus, si quam scripturam suppeditent meliorem codice Parisino, quem aliquot locis (praesertim in libro ultimo a scriba

---

[1] Tam saepe fit, ut verba Zonarae repetita in libris recentioribus consilio quodam expellantur, ut satis sit afferre locos hos: XIII 1, 22. 27. 6, 5. 7, 7. XV 7, 7. 19, 13. XVI 1, 31.

[2] Inter omnes Zonarae libros manu scriptos, quos novimus, cum codice A praeter Monacensem 325 quodammodo comparari posse solos Vaticanum 136 et Mutinensem II F 12 (v. *Byz. Zeitschr.* l. c. p. 228 ss. et p. 596) etsi nos ipsi docuimus, tamen neque Vaticanum codicem neque Mutinensem rati sumus esse excutiendum, quia et Parisini fides omnium librorum longe certissima esse videtur et, si ad quattuor libros BCDE, qui praeter Parisinum comparandi erant ad noscendam originem scripturarum editionis Wolfianae, duo alii codices accederent, neque quicquam ad Zonarae verba restituenda videretur afferri, quin ex codicibus quos diximus posset depromi, et moles apparatus critici evasisset nimia.

labore assiduo defatigato parum accurate verba scriptoris passim exarata sunt) scribae culpa adulteratum esse apparet, quibus locis ne ulla quidem labes libris recentioribus sit aspersa, tamen nos quidem facere non possumus, quin de Zonarae elocutione prorsus aliter iudicemus ac Dindorfius, qui, quamvis concedat „eius orationem multis aevi, quo vivebat, vitiis [sic] esse depravatam, tamen pauca censet de hoc genere esse tollenda, quae ne illi quidem possint tribui, velut *ἔσεται* pro *ἔσται*, ... *βουληθήσομαι* pro *βουλήσομαι* cet.“ Quemadmodum enim constat genuina verba Polybii, ut hoc exemplo iterum utar, restitui non posse nisi ex ipso scriptoris usu, repudiata norma illa quorundam virorum doctorum, ad quam omnia dirigere student [1], ita Zonaram emendare non possumus, nisi optimis codicum testimoniis collatis perspectum habemus Byzantinum illum scriptorem tanto studio flagrare variandi, ut omnium fere saeculorum genera confundat certasque dicendi leges rarissime sequatur, quamvis artis cuiusdam oratoriae (v. ind. annotationum s. v. 'annominatio, chiasmus, repetitio') non sit expers. Etsi igitur e codicum optimorum consensu luculenter apparet — liceat mihi h. l. nonnulla afferre exempla, cum permulta de Zonarae elocutione in annotatione critica explicaverimus [2] — Zonaram in adhi-

[1] Carolus Krumbacher, vir de rebus Byzantinis summe meritus, scribit (*Studien z. d. Leg. d. heil. Theodos. Sitzungsber. d. philos.-philol. u. histor. Classe d. k. bayer. Akad. d. Wiss. 1892* p. 265) haec: '*Schon bei Polybios ist man über manche Eigenheit ausser sich geraten und hat durch ausgedehnte Emendationen seine Sprache auf das Niveau der Normalgrätcität zu schrauben gesucht. Glücklicherweise ist die Haltlosigkeit des mechanischen Verfahrens, durch welches Cobet und andere Holländer dem nach ihrer Ansicht bodenlos verdorbenen Texte aufhelfen wollten, alsbald durch die Entdeckung des Hiatusgesetzes und durch ein genaueres Studium der Handschriften so schlagend erwiesen worden, dass eine Wiederkehr dieser Emendationsmethode nicht mehr zu befürchten ist*'. Ceterum quanti ducenda sint Polybii editori inscriptionum et papyrorum testimonia Polybii temporibus compositorum constat, etsi nos plane confitemur nunc iis nimiam concedi auctoritatem.

[2] Ut omnia, quae de genere dicendi Zonareo in annotatione

bendo ν ephelcystico et in eligendis formis *οὕτω* et *οὕτως*, *ταὐτό* et *ταὐτόν*, legem quandam constanter sequi (v. ad XIII 1, 5. 6, 16. 13, 15), cum nunquam uti praepositione *ξύν*, nisi in compositis (v. ad XIII 5, 1), eum in adhibendis nominorum propriorum formis *Ἑλένη* (v. ad XIII 1, 2), *Ἰσπανία* (v. ad XIII 10, 18), *Κεφαληνία* (v. ad XVI 10, 1), *Λικίννιος* (v. ad XIII 1, 6), *Μομψουεστία* sive *Μόψου ἑστία* (v. ad. XVI 25, 3) cet. sibi constare, tamen, quantopere idem scriptor soleat variare omnibus praeceptis grammaticorum nostrorum neglectis, dici vix potest. Quamobrem intacta relinquenda esse videntur *ἀδελφιδός* et *ἀδελφιδοῦς* (v. ad XVIII 3, 18), *ἀντικρύς* (v. ad XVII 8, 3) et *ἄντικρυς* (XVII 23, 24) et *ἀντικρύ* (XVII 7, 9. 22, 8. XVIII 17, 25), *γλῶσσα* et *γλῶττα* (v. ind. annot. s. -*σσ*), *δώδεκα* (XVII 10, 16. XVIII 2, 19) et *δυοκαίδεκα* (XIV 7, 13. XVII 8, 1), *ἔσται* et *ἔσεται* (v. ad XV 7, 9. XVI 23, 34), *ἐς* et *εἰς* (v. ad XIV 12, 14), *ἓξ καὶ δέκα* et *ἑξκαίδεκα* et *δέκα καὶ ἕξ* (v. XIV 8, 12 et ad XIII 25, 29), *ἐβουλόμην* (XVII 9, 32. 15, 9. 27, 7) et *ἠβουλόμην* (XIII 11, 7. XVI 4, 1. XVII 11, 9), *ἐνήνεκτο* et *ἤνεκτο* (v. ad XV 29, 6), *εὐτύχησε* (v. ad XIII 13, 1) et *ηὐτύχησε* (v. ad XIII 10, 10), *ἔφθακα* (XIV 7, 38) et *πέφθακα* (XIV 12, 11), *θαυμάζειν* (XV 28, 5) et *θαυμάζεσθαι* (v. ad XV 21, 10), *θάρσος* (v. ad XV 23, 11) et *θράσος* (XV 24, 21. XVI 3, 10. 8, 16), *ναός* (XVI 10, 15) et *νεώς* (XVI 7, 5), *νεῶν* (XIV 3, 30) et *νηῶν* (v. ad XV 23, 15), *πάραλος* et *παράλιος* (v. ad XV 27, 1), *σουλτάν* (v. ad XVII 25, 21) et *σουλτάνος* (XVII 25, 38), *στρατιάρχης* et *στρατάρχης* (v. ad XVII 6, 12), *ταγματάρχης* et *ταγμάταρχος* (v. ad XIV 7, 27), *τἄλλα* et *τἆλλα* (v. ad XVI 3, 15 et XVII 20, 3), *ταμεῖον* et *ταμιεῖον* (v. ad XVI 2, 35), *ταξιάρχης* et *ταξίαρχος* (v. ad XIII 10, 11), *ὥρων* et *ἑώρων* (v. ad XVII 3, 8 et XVI 1, 26), alia [1] huius generis, quae

---

critica explicanda esse rati sumus, in unum conferantur, huic volumini indicem annotationum addimus, in quo praeterea haud raro afferimus aliorum scriptorum testimonia Zonarae usum illustrantia.

[1] Quam saepe ad significandam eandem personam Zonaras

h. l. enumerare longum est; quin etiam negari non potest, ut gravissimum unum exemplum afferam ad syntaxin pertinens, eum leges certas ac definitas spernentem particulam ἵνα nullo fere discrimine coniungere modo cum indicativo futuri (v. ad XVII 15, 16), modo cum indicativo praesentis vel perfecti (v. ad XIV 6, 22 et 14, 10), modo cum coniunctivo praesentis[1] vel aoristi (v. I p. 9, 8. 51, 19 cet.), modo cum optativo praesentis vel aoristi vel futuri (v. XIII 8, 21 et II p. 409, 22 et ad XIV 13, 41).

Quae cum ita sint, hanc nobis legem in Zonara edendo constituimus, ut optimam loci cuiusque scripturam teneremus, si modo usu ipsius Zonarae vel scriptoris aequalis aut locis simillimis confirmaretur; quod autem dubitari non potest, quin saepissime vix possit discerni, utrum vitia quaedam scribae errori attribuenda sint an ipsius Zonarae culpae, quem constat haud raro tam neglegenter auctores suos inspexisse, ut errores commiserit gravissimos (v. *B-W* comment. Fleckeis. p. 134 ss.), ne uno quidem loco nos quicquam silentio, ut aiunt, mutavimus sed in annotatione critica de rebus dubiis semper et codicum scripturas attulimus et nostram sententiam adiecimus memores eorum quae Krumbacher l. c. p. 277 rectissime monet: *Es bleibt den Herausgebern nichts übrig als möglichst konservativ zu verfahren und stets sorgsam abzuwägen, was einem Autor nach seiner Bildung, dem sprachlichen Zustande seines Zeitalters und den Anforderungen seiner Leser zugemutet werden kann, namentlich aber jede auffallende Erscheinung wenigstens genau im Apparate zu verzeichnen.*"

Nobis igitur quinque Zonarae codices conferentibus eiusque usum dicendi accurate examinantibus alterum accessit subsidium firmissimum, quo multis locis non mediocriter adiuti sumus. Quamquam enim omnium quidem librorum, qui

---

adhibuerit non unam nominis proprii formam, sed varias, in indice annotationum nostro s. v. 'Nomina propria' exposuimus.

[1] Itaque cum cod. A et I p. 41, 4 ἔχῃ videtur esse revocandum pro ἔχοι et II p. 378, 15 γένηται pro γένοιτο coll. I p. 51, 2. 60, 16. 66, 1. 79, 6. II p. 342, 7. 345, 21. 350, 12. 356, 19 cet.

hoc volumine continentur, fontes hodie non exstant, tamen non modo maximae partis epitomae Zonareae auctores nostris in manibus sunt, sed etiam supersunt aliquot scriptores Byzantini, qui Zonaram sibi elegerint exscribendum [1]. Neque tamen e fontibus Zonarae comparandis tantum usum percipere possumus, quantum quis speraverit, quod ab eo auctores non ad verbum esse descriptos sed liberrime adhibitos esse apparet (v. *B-W* comment. Fleckeis. p. 125); quamobrem auctores Zonarae et asseclas diligentissime conferenti apparet ad Zonarae verba restituenda vix ullum fructum inde capi posse praeter res et formas nominum propriorum [2], quae ei quoque semper fere erant tenendae. Sed ne de formis quidem nominum propriorum, quae a Zonarae auctoribus vel asseclis adhibitae sunt, saepissime quicquam certi constat, quoniam neque Scylitzis neque Pselli verba, ne Cedrenum, Georgium Monachum, Leonem Grammaticum, alios nominem, ita sunt edita, ut, quae in libris manu scriptis fide dignissimis exarata sint, perspici possit [3]:

Restat, ut conspectum notarum, quibus usi sumus, proponamus.

A: Parisinus Regius 1715 scriptus a. 1289 (v. ad XVIII 29, 30), a me post Haasium iterum collatus (v. *Byz.*

---

[1] Cum de fontibus a Zonara adhibitis iisque scriptoribus, qui Zonaram sequuntur auctorem, h. l. ideo verba facere non possimus, quod editioni nostrae fines artissimi sunt circumscripti, nos libello seorsum exprimendo et patrio sermone componendo ea, quae in commentationibus Fleckeisenianis disserere coepimus, et suppleturi et ad finem perducturi sumus, quamvis per se pateat hac in editione paranda a nobis semper et auctores Zonarae et eius asseclas, qui supersunt, comparatos et, si opus fuerat, allatos esse. Neque vero praetereundum est ea quae S. Roeckelius (v. Krumbacherum *Gesch. d. byz. Litt.* Monach. 1891 p. 145) disputavit de ratione, quae inter Psellum et Zonaram intercedat, a nobis non potuisse inspici.

[2] De nominibus propriis conferendus erit **index historicus**, quem in fine voluminis adiecimus.

[3] Ceterum patet scriptores Byzantinos a nobis esse citatos secundum editiones Bonnenses praeter Theophanem et Nicephorum Cpolitanum viri clarissimi de Boor diligentia optime editos.

Zeitschr. l. c. p. 219 et Omont *Fac-similés des manuscr. grecs datés de la bibl. nation. du IX au XIV siècle. Paris 1891 planche 65*).

A_r: in codem libro manus recens (v. *Byz. Zeitschr.* l. c. p. 220).

R: codices recentiores vel omnes vel complures [1], e quibus notati sunt

B: Vindobonensis 16, saec. XV. meum in usum a Segifredo Meklero collatus (v. l. c. p. 207 ss.).

B_1: ea quae prima manus per errorem exaraverat, pro quibus recta statim restituit.

B_r: manus recens.

B_w: Wolfii manus (v. l. c. p. 213).

C: Monacensis 324, saec. fere XIII. (?) post Dindorfium (v. t. V. edit. Dindorf. p. III ss.) a me collatus (v. l. c. p. 203 ss.).

C_w: Wolfii manus (v. l. c. p. 207).

D: Monacensis 93, saec. XVI. a me collatus (v. l. c. p. 214 s.).

D_w: Wolfii manus (v. l. c. p. 215).

E: Monacensis 325, saec. XIV. a me collatus (v. l. c. p. 213).

E_w: Wolfii manus (v. l. c. p. 214).

O: consensus codicum BCD.

P: Parisini Ducangii vel omnes vel unus.

W: Wolfii codex nunc deperditus (v. p. IX).

Quotiescunque litterae codicis supra est additum s (velut E^s), testimonium non est certum, sed ex silentio, ut dicitur.

Cum codici litterae infra adiectum sit m (velut E_m), scriptura huius libri in margine exstat.

---

[1] Quotiescunque igitur solum allatum est compendium R, patet hanc scripturam inveniri in omnibus codicibus BCDE; sed cum praeterea addita est lectio unius vel plurium librorum recentiorum, evidens est scripturam priore loco allatam omnibus in codicibus recentioribus exstare exceptis iis, quorum lectio diserte adiuncta est. Quocirca si inveneris *τοὖργον* R, *τοὔργον* B, est in propatulo *τοὖργον* esse exaratum in CDE, *τοὔργον* in B.

Si codicis vel editionis nota uncis lunatis est inclusa, velut *αἰτίῳ* A (Rw), scriptura huius libri vel horum librorum vel editionis eadem quidem est atque codicis allati, sed de rebus orthographicis consensus non est totus.

| nota post scripturam addita significat versum exeuntem, ante scripturam adiecta versum ineuntem.

* significat in contextu locum corruptum, in annotatione critica singulas litteras erasas.

*** significat in contextu lacunam.

. significat in scripturis codicum quae afferuntur spatium unius litterae in lacuna.

Praeterea his compendiis usi sumus:

B-W: editoris annotationes [1].

Di: Ioannis Zonarae epitome historiarum. Edidit Ludovicus Dindorfius Lips. 1868 ss. [2].

Quoniam Dindorfius secundum codicem A Zonaram edidit, per se intellegitur scripturam ab eo expressam consentire cum codice A, nisi quid diserte additur vel quaedam eius codicis proprietas pertinens ad res orthographicas affertur.

Duc.: Ducangii annotationes. Si nomini numeri Arabici adiciuntur, intelleguntur paginae annotationum Ducangianarum editioni additarum.

G. M.: Georgii Monachi chronicon edidit E. de Muralto Petropoli 1859.

L. G.: Leonis Grammatici chronographia ex recognitione Immanuelis Bekkeri Bonnae 1842.

Th. M.: Theodosii Meliteni qui fertur chronographia ... Edidit et reformavit Fridericus Tafel Monachi 1859.

---

[1] Quia nullae editiones nisi Wolfii, Ducangii, Dindorfii sunt respiciendae, nos discrepantiis earum adiectis in annotatione critica nostrum nomen constanter fere omisimus; nam dubitari non potest, quin, quotiescunque in nostra editione Zonarae verba aliter constituta sunt atque apud Wolfium et Ducangium et Dindorfium, id nobis quidem debeatur.

[2] In marginibus nostrae editionis addidimus numeros paginarum editionis Wolfii, Ducangii, Dindorfii, quibus praefiximus litteras W, P, D.

Wo: Wolfii annotationes.
Wo lat.: Wolfii interpretatio latina.
w: Ioannis Zonarae Monachi . . . compendium historiarum edidit Hieronymus Wolfius Basil. 1557.
w*: Wolfii error.
p: Ioannis Zonarae . . . annales edidit Carolus Ducange Paris. 1686 ss.
p*: Ducangii error.

Reliquum est, ut FRANCISCO POLANDIO, viro amicissimo, gratias agam, quod in perlegendis plagulis tanta diligentia me adiuvit, ut multa menda, quae oculos meos assiduo labore defessos fugerant, curaret expellenda.

Scribebam Dresdae mense Octobri a. MDCCCXCV.

II 172 *Οὕτω μὲν οὖν, ὡς εἴρηται, τῆς τοῦ πατρὸς βασιλείας ὁ* W III 8
μέγας Κωνσταντῖνος διάδοχος γέγονεν, ὁ ἐν βασιλεῦσιν ἀοίδιμος P II 1 A
καὶ ἐν ὀρθοδόξοις ἐπισημότατος. ὃς ἐκ τῆς μακαρίας Ἑλένης 2
γεγέννητο τῷ πατρί, περὶ ἧς διαφωνοῦσιν οἱ συγγραφεῖς καὶ
παρ' αὐτοῖς τὰ περὶ ταύτης οὐχ ὡμολόγηται. οἱ μὲν γὰρ τῷ 3
Κώνσταντι νόμῳ γάμου φασὶν αὐτὴν συνοικεῖν, ἀποπεμφθῆναι
δέ, τοῦ Μαξιμιανοῦ Ἑρκουλίου, ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται, τὴν
οἰκείαν παῖδα τὴν Θεοδώραν τούτῳ κατεγγυήσαντος καὶ ἀνα-
δείξαντος Καίσαρα· οἱ δὲ οὐ γαμετὴν αὐτὴν γενέσθαι νόμιμον 4
τοῦ Κώνσταντος ἱστόρησαν, ἀλλὰ πάρεργον ἐρωτικῶν ἐπιθυ- B
μιῶν, καὶ ἐξ ἐκείνου τοῦτον δὴ συλλαβέσθαι τὸν Κωνσταντῖνον.

1 *βασιλεία τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου* AE, *βασιλεία τοῦ πρώτου ἐν Χριστιανοῖς ἁγιωτάτου βασιλέως μεγάλου Κωνσταντίνου* B, *βασιλεία τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Κωνσταντίνου* C, *Τοῦ Ζωναρᾶ χρονικὴ διήγησις ἀρχομένη ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου* D 3 *περὶ τῆς ἁγίας Ἑλένης* CE

1 *εἴρηται*] II p. 622, 15 ss. 623, 21 ss. 2 *κωνσταντῖνος* A (tum constanter recte) 3 *ἑλένης* R^{s} *Di*, *ἐλένης* A, v. XIII 2, 36. 4, 24. 6, 15. 10, 1. XVI 20, 16. 22, 10. XVII 10, 7. 11, 8. XVIII 17, 7. 4 *γεγέννηται* E, *γεγένητο* Dwp*Di*, v. XIII 4, 1. 6, 1. XVI 18, 24. Cedr. I p. 472, 14 6 *κωνσταντίῳ* Dwp 7 *εἴρηται*] II p. 622, 19 ss. 9 *νόμιμον αὐτὴν γενέσθαι* Dwp 10 *κωνσταντίου* DEwp, v. vs. 6 11 *δὴ* ARwp, *δηλαδὴ* | C *μέγαν* add. ante *κωνστ.* Dwp *Di*

1. Sic igitur, ut dictum est, CONSTANTINVS MAGNVS regni
paterni successor exstitit, rex perpetua memoria dignus et inter
orthodoxos illustrissimus. Quem ex beata Helena procreavit pater, 2
de qua dissentiunt historici neque inter eos de eius rebus est
consensus. Nam alii legitimo coniugio nuptam fuisse Constanti 3
ac dimissam, cum Maximianus Herculius, ut ante dictum est, filia
Theodora desponsa Caesarem eum designasset; alii non matrem 4
familias, sed concubinam formae gratia Constanti conciliatam
Constantinum peperisse tradiderunt.

5 *Διαδεξάμενος δὲ τὴν βασιλείαν τὴν πατρικὴν ἦρχε τῆς*
Βρεττανίας τε καὶ τῶν Ἄλπεων καὶ ἐπὶ ταύταις τῶν Γαλλιῶν,
ἔτι τῇ τῶν Ἑλλήνων θρησκείᾳ προσκείμενος καὶ τοῖς χριστια-
νοῖς ἀντικείμενος, παρὰ Φαύστας τῆς γαμετῆς εἰς ζῆλον τῆς
τῶν εἰδώλων τιμῆς ἐκκαλούμενος. θυγάτηρ δ' ἦν ἡ Φαῦστα
τοῦ Μαξιμιανοῦ· αὐτὸς γὰρ καὶ ὁ πατὴρ ἀδελφαῖς συνῴκουν
δυσί.

6 *Τριῶν δ' ὄντων τῶν βασιλέων, αὐτοῦ Κωνσταντίνου καὶ*
Λικιννίου καὶ Μαξεντίου, ὃς ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ
P II 2 A *ἐκράτει, ὁ Μαξέντιος οὗτος οὐχ ὡς βασιλεύς, ἀλλ' ὡς τύραν-*
νος ἄντικρυς διῆγε, πλεῖστα δεινὰ καὶ ἄτοπα τοῖς ὑπ' αὐτοῦ
7 *τυραννουμένοις ἐπάγων, ὡς ἤδη μοι ἀναγέγραπται. ἃ μὴ φέ-*
ροντες οἱ ἐν τῇ Ῥώμῃ διαπέμπονται πρὸς τὸν Κωνσταντῖνον,
8 *ἀπαλλάξαι σφᾶς τῆς τυραννίδος τοῦ Μαξεντίου δεόμενοι. ἐν-*
τεῦθεν πρὸς καθαίρεσιν αὐτοῦ διανίσταται καὶ στρατεύει καὶ
πρὸς τὴν Ῥώμην χωρεῖ· ὁ δέ γε Μαξέντιος ἐπὶ πολὺ μὲν
ἐντὸς καθῆστο τειχῶν, μὴ ἀντεπεξιὼν τοῖς πολιορκοῦσιν αὐτόν, D III

1 *σημείωσαι* A, *σημείωσαι ξένους* (?) E 14 *ἐκστρατεία τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου* (*τ. μ. Κ.* om. E) *κατὰ Μαξεντίου* CE

2 *βρεταvίας* Bs Dwp *Di* 5 *φαῦστα* AR, *φαύστα* Bs Dwp *Di* 7 *δυσίν* A falso; nam consuevit Zonaras exeunte enuntiato non adhibere *ν ἐφελκυστικόν*, nisi sequentis enuntiati principium est littera vocalis vel diphthongus. 8 post *αὐτοῦ* add. *τε* Owp 9 *λικιννίου* AR constanter (v. tamen XIII 1, 15), *λικινίου* Dwp *Di* constanter; v. Dittenbergerum *Hermes* a. 1872 p. 152. *ἐν τῇ* post *καὶ* om. E 12 *ἀναγέγραπται*] II p. 620, 11 ss. 13 *τὸν* om. D

5 Qui suscepto paterno regno, Britanniae Alpibus et Galliis
imperavit, paganorum adhuc religioni addictus et Christianis in-
fensus, Fausta uxore ad simulacrorum cultum eum provocante.
Erat autem Fausta Maximiani filia; nam ipse et pater duas so-
rores in matrimonio habebant.
6 Cum vero tres essent reges, Constantinus, Licinius, Maxen-
tius, hic Romae et in Italia rerum potitus non pro rege sed
plane pro tyranno se gerebat importune et crudeliter in eos gras-
sando, quibus dominabatur: quemadmodum iam a me perscrip-
7 tum est. Quae Romani haud ferenda rati legatos ad Constan-
tinum missitant, ut Maxentii tyrannide ipsos liberaret supplicantes.
8 Ilis precibus ad pellendum illum commotus Romam versus cum
exercitu proficiscitur; Maxentius vero, cum diu intra moenia se
contineret nec in aciem contra eos a quibus obsidebatur descen-

ὥστε καὶ σκώμματα κατ' αὐτοῦ πεποιῆσθαι ὑπό τινων. ὀψὲ 9
δέ ποτε ἀντιπαρετάξατο, γοητείαις κεχρημένος καὶ δι' ἀνατομῆς
βρεφῶν μαντευόμενος καὶ ἄλλα πράττων ἀθέμιτα, ἃ δέος ἐνε-
ποίει τῷ Κωνσταντίνῳ. ἀγωνιῶντι γοῦν διὰ ταῦτα τύπος αὐτῷ 10
σταυρικὸς μεσούσης ἡμέρας δι' ἀστέρος ἐφάνη κατ' οὐρανὸν B
καὶ γραφὴ περὶ τὸν σταυρὸν Ῥωμαϊκοῖς στοιχείοις, δι' ἀστέρων
καὶ αὐτοῖς τυπουμένοις καὶ φράζουσιν "ἐν τούτῳ νίκα". ἐκ 11
χρυσοῦ τοίνυν αὐτίκα σχεδιάσας σταυρὸν κατὰ τὸν φανέντα
τύπον αὐτῷ καὶ τοῦτον κελεύσας τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ προπο-
ρεύεσθαι, τοῖς τοῦ Μαξεντίου συρρήγνυται καὶ ὑπερτερεῖ, ὡς
τοὺς πλείους τῶν ὑπ' ἐκείνῳ στρατευομένων ἀναιρεθῆναι, τοὺς
δὲ λοιποὺς εἰς φυγὴν ἀπιδεῖν. οἷς καὶ αὐτὸς ὁ Μαξέντιος συν- 12
αποδιδράσκων καὶ ἐν τῇ γεφύρᾳ γενόμενος τοῦ Τιβέριδος τῇ
καλουμένῃ Βουλβίᾳ, σὺν τῷ ἵππῳ κατὰ τοῦ ποταμοῦ ἐξω-
λίσθησε καὶ ἀπώλετο. καὶ ὁ μὲν οὕτω διέφθαρτο· οἱ δέ γε 13
Ῥωμαῖοι τῆς ἐκείνου τυραννίδος ἀπαλλαγέντες τὰς πύλας τῆς

4 *περὶ τοῦ φανέντος τῷ μεγάλῳ Κωνσταντίνῳ δι' ἀστέρων σταυροῦ* CE *καὶ ὅπως ἀπώλετο ὁ Μαξέντιος* C, *διαφθορὰ Μαξεντίου* E

1 *καὶ σκώμματα κατ' αὐτοῦ πεποιεῖσθαι ὑπό τινων* AE, *καὶ σκώμματα διὰ τοῦτο κατ' αὐτοῦ πεποιῆσθαι ὑπό τινων* R, *καὶ σκώμματα κατ' αὐτοῦ ὑπό τινων διὰ τοῦτο πεποιῆσθαι* D, *καὶ διὰ τοῦτο σκώμματα κατ' αὐτοῦ ὑπό τινων πεποιῆσθαι* wp 3 *ἐνεποίουν* Rwp 4 *οὖν* E 5 *ἀστέρος* A, *ἀστέρος* (ων suprascr.) D, *ἀστέρων* Rwp *Di* 6. 7 *καὶ αὐτοῖς δι' ἀστέρων* E 8 *σχεδιάσας αὐτίκα* E 9 *τοῦτο* D *πορεύεσθαι* D, corr. Dw 10 *μαξίμου* D, corr. ead. m. *συρρύγνηται* Dw 11 *πλείους* AR (cf. Theoph. p. 14, 7) *Wo* lat.: maiore . . parte . . caesa, *πλείστους* w*p *ἐκείνου* Dwp 12 *φυγεῖν* B 13 *τῆς τιβεριάδος* E 14 *βουλβία* AR et quattuor P, *μιλβίᾳ* wp: immo *μουλβίᾳ*. Sed v. vitam Metrophanis et Alexandri a Combefisio in hist. haeres. Monothel. editam p. 576 C et a Photio excerptam p. 470a 25 Bekk. 16 *τὰς πύλας* — p. 4, 1 *ἀναπετ.* om. E

deret, cavillationibus a nonnullis incessebatur. Sed tandem educit 9
exercitum, praestigiis quibusdam usus et praeter alia nefanda ex
infantium dissectione captatis auguriis. Quibus Constantino per- 10
territo et animo aestuanti figura crucis circa meridiem delineata
sidere in caelo apparuit et scriptura circa crucem Romanis lit-
teris et ipsa per stellas expressa IN HOC VINCE. Statim igitur 11
cruce ex auro ad formam quam viderat facta et exercitui suo
praelata, commisso proelio Maxentium vincit, maiore copia-
rum illius parte caesa, ceteris in fugam versis. Inter quos et 12
ipse Maxentius pontem Milvium transiturus equo lapso in Ti-
berim praecipitatus submergitur. Et hic illius fuit exitus. Cuius 13

C Ῥώμης ἀναπετάσαντες εἰσεδέξαντο τὸν Κωνσταντῖνον λαμπρῶς καὶ ὡς ἐλευθερωτὴν αὐτὸν τῆς πόλεως εὐφήμουν καὶ ἀπεσέμνυνον, καὶ στήλην αὐτῷ ἐν τῇ τῆς Ῥώμης ἀγορᾷ στῆσαι
14 κοινῶς ἐψηφίσαντο. ὁ δὲ τὸ τοῦ σταυροῦ σημεῖον ἐγκεχειρισμένην τὴν στήλην αὐτοῦ πλασθήσεσθαι διετάξατο· καὶ δόγματα
W III 4 δὲ μὴ κολάζεσθαι διὰ τὴν θρησκείαν τοὺς τὸν Χριστὸν σεβομένους ὡς θεὸν ἐκπεφώνηκεν.

15 Οὕτω δὲ καὶ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ῥώμης αὐτῆς προστεθείσης τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, αὐτός τε καὶ Λικίννιος ὁ ἐπ' ἀδελφῇ
16 γαμβρὸς αὐτοῦ κατελείφθησαν βασιλεῖς. ὁ γὰρ Λικίννιος τόν τε τοῦ Μαξιμίνου υἱὸν καὶ τὴν θυγατέρα ἀπέκτεινε καὶ λοιπὸν D III ἑκάτερος τούτων τὸν ἕτερον ὑπεβλέπετο· ᾤετο γὰρ ἕκαστος τοῦ
D ἑνὸς ἐπιλείποντος αὐτὸς μόνος ἔσεσθαι μόναρχος, μὴ ὄντος τοῦ ἀμφισβητήσοντος περὶ τῆς ἀρχῆς.

17 Οἱ μὲν οὖν οὕτω τὸν Λικίννιόν φασιν ἐγκρατῆ γενέσθαι τῆς Γαλλερίου μερίδος, κοινωνὸν παρ' ἐκείνου προσληφθέντα,
18 ὡς εἴρηται· οἱ δὲ τῆς τοῦ Κωνσταντίνου ἀδελφῆς παρ' αὐτοῦ συζυγείσης αὐτῷ, λέγουσι τοὺς στρατιώτας τῷ Κωνσταντίνῳ χαριζομένους Καίσαρα αὐτὸν ἀνειπεῖν, καὶ παρ' ἐκείνου στα-
19 λῆναι αὐτὸν τῷ Μαξιμίνῳ ἀντιπαραταξόμενον, νενικηκότι δ' ἐκεῖνον καὶ κατατροπωσαμένῳ ἐκχωρῆσαι τῆς βασιλείας ἐκείνῳ,

8 ὅτι καὶ τῆς Ῥώμης καὶ τῆς Ἰταλίας ἐκράτησεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος CE

5 δόγμα Dwp 9 ante Λικ. add. ὁ C Λικίνιος BDwp (v. ad XIII 1, 6) 11 μαξιμιανοῦ Dw w, sed Wo lat.: Maximini 13 μόνος om. E μόναρχος ἔσεσθαι | E 16 γαλλερίδος D, corr. Dw παρ' ἐκείνου om. C 17 εἴρηται] II p. 624, 1 ss. 20 αὐτῷ D, corr. Dw 21 ἐκείνου Owp

tyrannide Romani liberati portis apertis Constantinum splendide exceperunt, ut liberatorem urbis laetis acclamationibus cele-
14 brantes, decreta in foro statua, quam ille ita fieri iussit, ut formam crucis manu teneret; et edictis vetuit eos, qui Christum pro deo colerent, ob religionem plecti.

15 Sic Italia et ipsa Roma eius imperio adiuncta cum Licinio,
16 cui soror eius nupta erat, imperium tenuit. Is cum Maximini et filium et filiam occidisset, iam uterque alteri suspectus, sublato altero se solum imperio potiturum putabat, nemine alio id ad se vindicaturo.

17 Ac nonnulli sic potitum esse Licinium parte Galerii asserunt,
18 socium ab illo ascitum, ut dictum est; nonnulli in Constantini gratiam, cum sororem ei despondisset, a militibus Caesarem sa-
19 lutatum et ab ipso contra Maximinum missum eoque victo et

μὴ ἐνοχλεῖν χριστιανοῖς ἐπισκήψαντα, μὴ μέντοι τὰς ἐντολὰς
τηρῆσαι αὐτόν, ἀλλὰ λυττῆσαι κατὰ χριστιανῶν, οὐδὲν ἧττον
τῶν πρὸ αὐτοῦ, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον. πᾶσαν γὰρ ὑπερβολὴν 20
ὑπερελάσαι ὠμότητος· πρὸς ἄλλαις δ' αἰτίαις τῶν πρὸς ἀλλή- P II 8 A
λους διαφορῶν καὶ ταύτην γενέσθαι.

Κινήσας οὖν κατὰ Λικιννίου τὴν στρατιὰν ὁ Κωνσταντῖνος 21
καὶ πολλάκις αὐτῷ συμβαλών, τέλος νικᾷ. εἶτα σπένδεται τούτῳ
διὰ τὴν ἀδελφήν, καὶ τὴν ἀρχὴν αὐτὸν οὐκ ἀφείλετο, ἀλλ' ἐπὶ
συνθήκαις αὖθις αὐτῆς αὐτῷ παρεχώρησεν· ὁ δὲ ἄπιστος ὢν
οὐκ ἐτήρησε τὰς συμβάσεις· ὅθεν καὶ πάλιν αὐτῷ ὁ Κωνσταν- 22
τῖνος ἐπολέμησε καὶ νικήσας εἷλε τό τε Βυζάντιον καὶ τὴν
Χρυσόπολιν. ὁ δέ γε Λικίννιος εἰς Νικομήδειαν ἔφυγε, καὶ ἡ
ἀδελφὴ τοῦ Κωνσταντίνου προσελθοῦσα αὐτῷ ἐδέετο ὑπὲρ τοῦ
ἀνδρὸς τηρηθῆναι αὐτῷ τὴν ἀρχήν. ὡς δὲ πρὸς τοῦτο οὐκ 23
ἔσχηκε τὸν ἀδελφὸν κατανεύοντα, περὶ τῆς ἐκείνου σωτηρίας
προσῆγε τὴν δέησιν· καὶ ἔπεισε τὸν ὁμαίμονα. πρόσεισιν αὐτῷ B
III 175 ὁ Λικίννιος ἐν σχήματι ἰδιωτικῷ, καὶ εἰς Θεσσαλονίκην ἐνδια-

10 ὅτι κατὰ Λικιννίου (λικίννιον E) ἐκστρατεύσας ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐνίκησεν· εἰς δὲ (καὶ εἰς E) Θεσσαλονίκην αὐτὸν περιώρισεν ἔνθα καὶ ἀνηρέθη CE

1 ἐπισκήψαντος DE 4 ὑπὲρ ἐλάσαι A, ὑπερήλασεν W(?) ἀλλήλων A 6 νικήσας D, corr. Dw post κατὰ add. τοῦ E 8 αὐτῷ E 9 αὖθις ταύτης αὐτῶ BC(wp), αὖθις αὐτῷ D 10 ὁ κωνσταντῖνος αὐτῶ R(wp) 11 εἵλετο τε β. E, εἷλε τότε τὸ β. Dwp *Di* 13 τοῦ (ante Κώνστ.) om. D αὐτῷ A, τῶ ἀδελφῶ R(wp) 16 post πρόςεισι (sic) add. τοίνυν Rwp 17 διατρίβειν Rwp

profligato regno illius donatum esse ea condicione, ut ne Christianos violaret: qua illum neglecta non minus ac potius magis
quam decessores in Christianos insaniisse, nullo extremae crude- 20
litatis genere praetermisso. Ad alias vero dissensionis eorum causas etiam hanc accessisse.

Proinde Constantinus ducto contra Licinium exercitu et 21
saepe commissis proeliis denique vincit. Sed eum propter sororem reconciliatum ex imperio non expulit sed certis condicionibus iterum in regnum reduxit. At illi cum, ut homo perfidus, 22
pactis non stetisset, denuo Constantinus bellum intulit et victoria reportata cepit et Byzantium et Chrysopolim. Licinius vero Nicomediam fugit. Tum soror Constantinum rogat, ut marito reddat imperium: quo non impetrato a fratre salutem illius exorat 23
et in suam sententiam perduxit. Licinius privato habitu adit eum ac Thessalonicae privatam vitam agere iubetur. Et is illic 24

24 τρίβειν ἰδιωτεύων κελεύεται. καὶ ὁ μὲν ἐκεῖσε διῆγεν· οἱ δέ
γε στρατιῶται ᾐτιῶντο τὸ σώζεσθαι τὸν Λικίννιον, ἄπιστον φα-
νέντα πολλάκις καὶ παραβάτην τῶν συνθηκῶν· διὸ καὶ τῇ συγ-
κλήτῳ διὰ γραμμάτων τοῦ βασιλέως ἡ περὶ τούτου ἀνετέθη
25 βουλή. τινὲς μὲν οὖν τοῖς στρατιώταις ἐνδοθῆναι παρὰ τῆς
γερουσίας ἱστόρησαν ὃ σφίσι δοκεῖ ἐπὶ τῷ Λικιννίῳ διαπράξα-
σθαι, κἀκείνους ἐν Θεσσαλονίκῃ αὐτὸν ἀναιρῆσαι ἢ πλησίον
26 Σερρῶν ἀπιόντα ποι. ἄλλοι δὲ οὐδὲ ἐν Θεσσαλονίκῃ αὐτόν
φασι διατρίβοντα ἠρεμῆσαι, τυραννίδα δὲ μελετᾶν· καὶ τοῦτο
γνόντα τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον στεῖλαι τοὺς αὐτὸν ἀναιρή-
σοντας.

C 27 Λέγεται δὲ ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν μάχαις ἢ ταῖς πρὸς Μα-
ξέντιον θεάσασθαί τινα τὸν Κωνσταντῖνον ἱππότην καὶ ὡπλι-
σμένον τὸν τοῦ σταυροῦ τύπον ἀντὶ σημαίας ἐπιφερόμενον καὶ
28 τῆς αὐτοῦ προπορευόμενον παρατάξεως. καὶ αὖθις ἐν Ἀδρια-
νουπόλει δύο ὤφθησαν αὐτῷ νεανίαι τὰς τῶν ἐναντίων συγ-
κόπτοντες φάλαγγας. καὶ περὶ τὸ Βυζάντιον δὲ νυκτὸς καθευ-
δόντων ἁπάντων φῶς ὤφθη αὐτῷ περιαστράψαν τὸν τοῦ οἰκείου

12 περὶ ὀπτασιῶν τῷ μεγάλῳ Κωνσταντίνῳ φανεισῶν CE

1 ἐκεῖ B 2 τοῦ σώζεσθαι E, σώζεσθαι Dwp 5 ἐκδοθῆναι Dwwp 5. 6 τῆς γ. RwpDi, τοῖς γ. A 7 post αὐτὸν add. φασὶ BCwp (v. vs. 9) 7. ἀναιρῆσαι — 9 διατρίβοντα om. E ἀναιρεθῆναι | C 8 σερρῶν ARp et quattuor P, σαρρῶν Dw οὐδὲ om. C 9 φασι om. D (v. vs. 7), transponit post ἠρεμῆσαι | E 12 πρὸς (alterum) AEDwwp, περὶ τὸν R 13 τὸν om. D 15. 16 δύο ὤφθησαν αὐτῷ νεανίαι post ἀδριανουπόλει (ἀδριάνου πόλει C) AR, ante ἐν ἀδριανοῦ πόλει Dwp

versabatur; milites vero accusabant, quod salvus esset Licinius,
25 qui perfidum saepe se praebuisset et foedera violasset. Quare
imperator eam rem per litteras ad senatus iudicium refert. A
quo alii Licinium militibus ipsorum arbitratu tractandum esse
deditum ac Thessalonicae aut prope Serras nescio quo euntem
26 ab illis esse interfectum; alii vero ne tum quidem cum Thessa-
lonicae ageret eum quievisse dicunt sed tyrannidem affectasse,
quo cognito regem Constantinum misisse qui eum interficerent.
27 Ferunt Constantinum in proeliis cum illo vel cum Maxentio
commissis vidisse armatum equitem quendam signum crucis pro
28 vexillo ferentem et aciem suam praeeuntem; ac rursus Adriano-
poli duo ei videbantur adolescentes adversariorum concidentes
phalanges. Item circa Byzantium noctu omnibus dormientibus

στρατεύματος χάρακα. ἐκ τούτων οὖν εἰς ἔννοιαν ἐνήγετο τοῦ 29
θεόθεν αὐτῷ τὰς εὐτυχίας καὶ τὰς νίκας προσγίνεσθαι.

Οὕτω δὲ μοναρχήσας ὁ Κωνσταντῖνος καὶ Φλάβιος ὠνο- 2
μάσθη καὶ οὕτω πως ἐχρημάτιζε Φλάβιος Κωνσταντῖνος καὶ
ἐν Ῥώμῃ διῆγε, τῆς μὲν τῶν εἰδώλων θρησκείας οὐκ ἀποστάς, D
τὰ περὶ Χριστοῦ δὲ μυούμενος καὶ ἤδη παραδεχόμενος. σώ- 2
ματος δὲ νοσεροῦ καὶ πλεῖστα φύοντος ἐκ κακοχυμίας καὶ ὕλης
μοχθηρᾶς ἐξανθήματα τυχών, ὡς λώβην ταῦτα παρὰ τῶν
III 176 ἰατρῶν ὀνομάζεσθαι καὶ λέπρᾳ παρεικάζεσθαι καὶ τὴν τούτων
θεραπείαν ἀπαγορεύεσθαι, εὗρε τοὺς ἱερεῖς τοῦ ἐν τῷ Καπιτω-
λίῳ Διὸς οὐκ ἄλλως λέγοντας τεύξεσθαι θεραπείας αὐτὸν εἰ μὴ W III 5
ἐν παίδων νηπίων ἔτι ἀτμίζοντι λούσαιτο αἵματι. αὐτίκα τοίνυν 3
ἐκ πάσης τῆς ὑπ' ἐκεῖνον χώρας συνῆκτο τὰ νήπια, καὶ ἡμέρα
ὥριστο τῆς τούτων σφαγῆς. καὶ ὁ βασιλεὺς ἀπῄει τότε τῷ 4
αἵματι τῶν παίδων λουσόμενος εἰς τὸ Καπιτώλιον. αἱ δὲ τού- 5

6 ὅτι λελώβητο (λελόβητο E) τὸ σῶμα οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ ὅπως (ὅτι E) παίδων αἵματι λούσασθαι προτραπεὶς οὐκ ἠθέλησεν CE

1 ἀνήγετο E 6 παρεχόμενος E 8 τυχὼν post ἐξάνθήματα (sic) A, post σώματος δὲ vs. 6s. Rwp 8. 9 λώβην τ. π. τ. ἰατρῶν ὀνομάζεσθαι καὶ λέπρᾳ δὲ παρεικάζεσθαι R, λώβην τ. π. τ. ἰατρῶν· καὶ λέπρᾳ δὲ παρεικάζεσθαι D, inde λώβῃ τ. π. τ. ἰατρῶν καὶ λέπρᾳ δὲ παρεικάζεσθαι wp 9. τούτου BDEwp 10 τοῦ Rwp *Di*, τοὺς A 11 τεύξασθαι D, corr. Dw 12 ἔτι ἀτμίζον (superscr. τι) τῷ αἵματι sed post ἀτμίζοντι, cuius ἵζοντι ead. man. est correctum, in marg. add.: λοῦσαι A, ἔτι ἀκμάζοντι λούσαιτο αἵματι E, ἀτμίζοντι ἔτι λούσαιτο αἵματι Rwp 13 ἐκεῖνον Rwp *Di*, ἐκείνων A, v. XIII 9, 10

lux visa est ei collustrans vallum exercitus sui. Quibus rebus 29
in eam sententiam adducebatur, ut crederet successus illos rerum et victorias sibi divinitus offerri.

2. Sic solus rerum potitus Constantinus etiam Flavii nomen sibi ascivit, ut Flavius Constantinus diceretur; ac Romae vitam agebat, non simulacrorum cultu deserto, sed Christianae religionis
mysteria paullatim admittens atque addiscens. Cum autem cor- 2
pore esset morbido, quod e corruptione humorum plurimis scatebat pustulis, adeo ut curatione desperata lues a medicis diceretur ac leprae compararetur, invenit sacerdotes Iovis Capitolini dicentes non aliter eum pristinam valetudinem esse recuperaturum, quam si in sanguine infantium adhuc vaporante lavatus
esset. Statim igitur ex omni imperio collectis infantibus, caedis 3
die constituta, imperator in Capitolium sanguine puerorum lo- 4
turus ascendit; sed horum matres, cum is accederet, lugubres 5
voces emittebant atque eiulabant. Quibus auditis ille rogavit

P II 4 A των μητέρες προϊόντος αὐτοῦ γοερὰς ἠφίουν φωνὰς καὶ ὠλό-
λυζον. ὧν ἀκούσας ἐκεῖνος ἤρετο "τί τοῦ θρήνου τὸ αἴτιον;"
6 καὶ μαθὼν τὰς μητέρας θρηνεῖν τῶν βρεφῶν, ὥσπερ ἐκ μέθης
ἀνενεγκών, "τὸ μὲν τῆς πράξεως" εἶπεν "ἀνόσιον πρόδηλον,
7 ἄδηλον δέ γε τὸ ἀποτέλεσμα· εἰ δὲ καὶ τοῦτο ἦν ἀναμφίβολον,
κρεῖσσον πάσχειν ἐμὲ ταῖς νόσοις ταλαιπωρούμενον ἢ τοσούτων
βρεφῶν καταψηφιεῖσθαι ἀπώλειαν καὶ ῥομφαίᾳ λύπης τὰς τῶν
8 μητέρων αὐτῶν διελάσαι ψυχάς." καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐπανῆλθεν,
ἀποδοθῆναι ταῖς μητράσι προστάξας τὰ νήπια, καὶ χρήματα δὲ
δοθῆναι αὐταῖς, ἵν' ἀντίρροπον ἕξουσιν ἢ καὶ διπλασίονα τὴν
χαράν, ὅτι τε ζῶντα τὰ ἔκγονα ἀπειλήφασι καὶ ὅτι ἐπὶ τούτοις
καὶ χρήματα προσειλήφασι.
B 9 Ταῦτα δὲ διαπραξαμένῳ νυκτὸς αὐτῷ ἐδοξάτην ἄνδρε
παρεστάναι διττώ, Πέτρος εἶναι καὶ Παῦλος λέγοντες οἱ ἀπό-
στολοι τοῦ Χριστοῦ, καὶ "εἰ σωματικῆς" ἔλεγον "καὶ ψυχικῆς
ὑγείας βούλει τυχεῖν, τὸν ἐπίσκοπον μετακάλεσαι Σίλβεστρον,

13 ὅτι οἱ κορυφαῖοι τῶν ἀποστόλων ὄναρ τῷ βασιλεῖ ἐφάνησαν καὶ ὑπέθεντο τρόπον δι' οὗ ἰαθήσεται (ἀωθήσεται vel εἰωθήσεται E)· καὶ ὡς βαπτισθεὶς (παρὰ τοῦ Σιλβέστρου add. E) ἰάθη (om. E) καὶ τὰ εἰδωλεῖα ἀπέκλεισεν CE

2 ἐκεῖνος ἀκούσας C 4. 5 ἀνόσιον πρόδηλον, ἄδηλον . . τὸ ἀποτέλεσμα] Chiasmi figuram Zonaras amat, v. XIII 2, 9. 3, 4. 7, 2. 12, 25. 19, 20. 24, 23. XIV 4, 3. 6, 2. 9, 19. 15, 25. 25, 12. XV 5, 9. 7, 2. 17. 13, 6. 27, 8. 29, 18 cet. De figura annominationis v. ad. XIII 5, 29 7 καταψηφιεῖσθαι] De futuro v. ad XIV 5, 2 9 προστάξας ταῖς μητράσι E 11 ἔγγονα DE ἀπειλήφασι RwpDi, ὑπειλήφασι A 14 παρεστάναι RwpDi, παριστάναι A διττὼ RwpDi, διττῷ A λέγονται AE, C ex corr., λέγοντες RwpDi; cf. vitam Silvestri editam a Combefisio (Illustrium Christi martyrum lecti triumphi Paris. 1660) p. 276 et G. M. p. 382, 22 ss. 15 σωμ. τε καὶ ψυχικῆς ἔλεγον Owp 16 ὑγείας AR, ὑγιείας wp, v. XIII 4, 34. XVI 1, 8; cf. Lobeckii Paralip. p. 28 et Hatzidakim *Einl. in d. neugr. Gramm.* Lips. 1892 p. 308 s.

6 „Quae lamentationis causa?“ et cum comperisset infantium la-
mentari matres, velut ab ebrietate experrectus „Facinoris“ inquit
7 „impietas certa, incertus eventus; qui si vel exploratissimus esset,
praestat premi me morbis conflictatum quam tot infantium caede
8 constituta gladio doloris matrum animos diverberare.“ His dictis
recessit et matribus suos reddi liberos iussit addita pecunia, ut
laetitia dolorem non tantum aequaret sed duplo etiam vinceret,
non filiis tantum vivis restitutis sed pecunia quoque insuper data.
9 His peractis noctu ei astare visi sunt duo viri, qui se Pe-
trum et Paulum esse Christi apostolos profitentes dicerent, si et
corporis et animi sanitatem consequi vellet, Silvestrum episcopum

κἀκεῖνός σοι καὶ τὴν λύμην ἀκέσεται τῆς σαρκὸς καὶ ζωῆς
ἀνωλέθρου καταξιώσει σε." ἐπὶ τούτοις ὁ βασιλεὺς τοῦ ὕπνου 10
ἀνενεγκὼν στέλλει τοὺς μεταπεμψομένους σὺν αἰδοῖ τὸν ἐπίσκο-
πον. καὶ παραγενομένῳ τῷ ἱερῷ Σιλβέστρῳ "εἰπέ μοι" ἔφη, 11
III 177 *"ἐπίσκοπε· θρησκεύονται παρ' ὑμῖν θεοὶ Πέτρος καὶ Παῦλος*
6 *ὀνομαζόμενοι;" ὁ δὲ "εἷς ἡμῖν θεὸς γινώσκεται" ἀπεκρίνατο,* 12
"Πέτρος δὲ καὶ Παῦλος θεράποντες ἐκείνου καὶ ὑπηρέται εἰσίν."
ἑξῆς οὖν ὁ βασιλεὺς διηγεῖται αὐτῷ τὸ ἐνύπνιον, καὶ τὸ καθ' 13 C
ἡμᾶς παρ' αὐτοῦ μυεῖται μυστήριον καὶ βαπτίζεται. καὶ ἄνεισιν 14
ἐκ τῆς παναγοῦς κολυμβήθρας ὑγιὴς ὅλος, καὶ αὐτίκα ἄδειάν
τε κηρύττει χριστιανοῖς καὶ τοὺς ναοὺς σφίσιν ἀναπετάννυσι καὶ
νέους ἐφίησιν ἀνεγείρεσθαι. κλείει δὲ τοὔμπαλιν τὰ τεμένη τῶν 15
ψευδωνύμων θεῶν, ἀδεῶς τε θεσπίζει προσιέναι τοὺς βουλο-
μένους τῇ πίστει τοῦ Χριστοῦ. βιάζεσθαι μὲν γὰρ οὐδένα ἔλεγε 16
βούλεσθαι, τοὺς δ' ἑκόντας προστιθεμένους τῷ Χριστῷ ἀπο-
δέχεσθαι.
Ὁ μὲν οὖν οὕτω τῇ πίστει τοῦ Χριστοῦ προσελήλυθε· τὸ 17
κήρυγμα δ' ἐπλατύνετο καὶ παρρησία τοῖς χριστωνύμοις ἐδίδοτο.

1 *καὶ* prius om. E   1. 2 *τὴν λύμην — καταξιώσει σε*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6   4 *ἱερεῖ* E   6 *γινώσκεται* om. C   8 *ἐξ ἧς* (sic) A   9 *ἡμᾶς* Rwp *Di*, *ὑμᾶς* A   *μυστήριον* [μυ] *νοεῖται* E   10 *παναγίας* E   10 *ὅλος ὑγιὴς* E   11 *σφίσιν* Rwp *Di*, *σφῖσιν* A, ut solet   *νέους* D, *ἴσως* (sic) *ναοὺς* Dm   13 *προσιέναι θεσπίζει* Owp   14 *τοῦ* AE, *τῇ τοῦ* Owp   *χριστοῦ* om. C   *μὲν* om. C   15 *τῷ χριστῷ προστιθεμένους* Owp   17 *περὶ* ante *τῇ* additum delet lineola infra posita D   18 *ἐδέδοτο* Rwp

esse arcessendum, qui et luem corporis depulsurus esset et
vitam interitus expertem communicaturus. Quibus de rebus 10
experrectus imperator e somno episcopum reverenter arcessi
iubet atque ad S. Silvestrum, cum venisset „Dic mihi" inquit 11
„episcope; coluntur apud vos dii, qui Petrus et Paulus nomi-
nantur" Respondit ille „Unus a nobis deus agnoscitur, Petrus 12
autem et Paulus sunt illius famuli et ministri". Tum imperator 13
narrato ei somnio arcanis nostrae religionis instruitur et bapti-
zatur. Atque e sanctissimo illo balneo sanus et integer ascendit: 14
Christianis securitatem per praecones denuntiat et templa iis
aperit et ut nova condantur permittit. Ac vicissim fanis ficti- 15
ciorum deorum clausis impune Christianismum quosvis amplecti
sinit. Nam se vim quidem facturum esse nemini, qui vero ultro 16
ad Christum se contulissent, se eos laudare profitebatur.
Sic ille fidem Christianam suscepit evangelico praeconio 17

D 18 προσίασιν οὖν τῇ τοῦ βασιλέως μητρὶ Ἰουδαῖοι, ἠπατῆσθαι λέ-
γοντες τὸν βασιλέα καὶ ἔργῳ θεοφιλεῖ ἔργον ἀναμῖξαι θεομισές,
θεοφιλὲς μὲν τὴν τῶν εἰδώλων καθαίρεσιν ὀνομάζοντες, θεο-
19 μισὲς δὲ τὴν πίστιν τὴν εἰς Χριστόν· μόνον γὰρ εἶναι θεὸν ἀληθῆ
τὸν παρ' αὐτῶν θρησκευόμενον· τὸν Ἰησοῦν δὲ ἄνθρωπον οἱ
20 ἀλιτήριοι κακοῦργον ἀπεκάλουν καὶ γόητα. ἀναφέρει ταῦθ' ἡ
μήτηρ τῷ βασιλεῖ καὶ υἱῷ· ὁ δὲ διαλεχθῆναι δεῖν ἔκρινεν ἐπ'
ἀκροάσει αὐτοῦ καὶ τῶν τῆς γερουσίας λογάδων τοὺς ταῦτα
λέγοντας Ἰουδαίους τῷ Ῥώμης ἐπισκόπῳ Σιλβέστρῳ καὶ τοῖς
περὶ αὐτόν, ἵν' οὕτω γνοίη τίνα τὰ παρὰ τῶν Ἰουδαίων εἰσὶν
P II 5 A 21 εἰσαγόμενα. γέγονεν ἡ διάλεξις· ἔδοξαν οἱ λόγοι τοῦ ἱεροῦ
22 Σιλβέστρου ἐπικρατέστεροι. ἐκ διαλεκτικῆς δυνάμεως ὑπερτε-
ρεῖν οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Σίλβεστρον ἔλεγον, σημείων ἐζήτουν ἐπί-
23 δειξιν. μᾶλλον δέ τις παρ' αὐτοῖς γόης ἀνὴρ Ζαμβρῆς κα- D III
λούμενος βοῦν ἐνεχθῆναι ἠξίου, διὰ τούτου λέγων μέλλειν
24 ἐνδείξασθαι τὴν δύναμιν τοῦ οἰκείου θεοῦ. προσήχθη ὁ βοῦς·
πεπλησίακεν αὐτῷ ὁ Ζαμβρῆς, ὑπεψιθύρισέ τι αὐτῷ εἰς τὸ οὖς.
κἀκεῖνος μέγα τι καὶ γοερὸν μυκησάμενος καὶ τρόμῳ συνδι-

1 *περὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῆς πρὸς αὐτοὺς διαλέξεως τοῦ ἁγίου* (om. E) *Σιλβέστρου καὶ τοῦ* (*τῷ* E) *ἐπὶ τῷ ταύρῳ* (*τοῦ ταύρου* E) *θαύματος* (*θαύματι* E) CE

2 *θεοφιλεῖ—θεομισές*] v. ad XIII 5, 29 6 *ταῦτα* BDwp *Di* 11. 12 *οἱ λόγοι* ante *ἐπικρατ.* E 12 *ἐπικρατέστεροι* om. C 13 *οἱ* om. E 14 *ζαμβρὴς* Awp, *ζαμβρῆς* R *Di*, v. XIII 2, 24. 27 15 *ἐνεθῆναι* *Di* *ἠξίου* Rwp *Di*, *ἠξίουν* A post *μέλλειν* spatium duarum litterar. erasum in A 16 *προσηνέχθη* Owp 17 *ζαμβρῆς* ARwp, *ζαμβρὴς* E

18 invalescente et Christiani nominis hominibus adempto metu. Cae-
terum Iudaei matrem imperatoris aggressi deceptum eum esse
asserunt et facto pio facinus adiunxisse impium, rem piam simu-
lacrorum destructionem nominantes, impiam fidem in Christum.
19 Solum enim eum verum esse deum quem ipsi colerent; Iesum
autem nefarii illi homines maleficum vocitabant et praestigiatorem.
20 Haec mater ad imperatorem filium refert. Is autem decrevit,
ut Iudaei qui ista assererent se et delectis e senatu quibusdam
audientibus cum Silvestro episcopo Romano et Christianis dispu-
21 tarent, quo cognosceret, quidnam ab Iudaeis afferretur. Dispu-
22 tatum est; victoria ad Silvestrum inclinare visa. Tum Iudaei
Silvestrum disserendi acumine superiorem esse dicentes signorum
23 ostentationem postulabant. Atque adeo quidam ex iis impostor
nomine Zambres bovem afferri iubebat, in quo sui dei potentiam
24 se demonstraturum asserebat. Adducitur bos; accedit Zambres,

νηθεὶς καταπέπτωκε καὶ νενέκρωτο. ηὔχουν ἐπὶ τούτῳ οἱ Ἰου- 25
δαῖοι, τὸ τοῦ σφετέρου θεοῦ ὄνομα μὴ στέγειν λέγοντες τὸν W III 6
ἀκούοντα. "τί δέ;" φησὶν ὁ Σίλβεστρος, "ὁ λέγων τοῦτο τῷ 26 B
ζῴῳ πρὸς οὖς οὐκ ἀκούει τοῦ λεγομένου; πῶς οὖν οὐ θνήσκει
κἀκεῖνος; καὶ ὁ Ζαμβρῆς "οὐ λόγων" ἔφη "στροφῆς τε καὶ 27
πιθανότητος ἄρτι χρεία, ἀλλ' ἔργων, ἐπίσκοπε." "εἰ οὖν τὸν 28
παρὰ σοῦ νεκρωθέντα τοῦτον ταῦρον" ὁ Σίλβεστρος εἶπε "ζω-
ώσω αὐτὸς τῇ τοῦ Χριστοῦ ἐπικλήσει, οὐκ ἄν τι μεῖζον δόξω
ποιεῖν καὶ μεγάλην ἀποδείξω τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ;" κἀ- 29
κεῖνος κατέθετο καὶ κατὰ τῆς σωτηρίας τοῦ βασιλέως εὐθὺς
ἐξωμόσατο, εἰ τὸν ταῦρον ἴδοι ἀναβιώσαντα, τὸν Χριστὸν ὁμο-
λογῆσαι θεόν. καὶ ὁ Σίλβεστρος εἰς οὐρανὸν ἀτενίσας καὶ τὸν 30
κύριον ἐπικαλεσάμενος ἔστη τοῦ ταύρου ἐγγὺς καὶ τὴν φωνὴν
ἐπάρας ἐβόησεν "εἰ θεὸς ἀληθής ἐστιν ὃν ἐγὼ κηρύττω Χρι- C
στόν, ἔγειραι, ταῦρε, καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου." αὐτίκα 31
γοῦν κινηθεὶς ὁ ταῦρος ἀνέθορε. καὶ οἱ παρόντες "μέγας ὁ
τοῦ Σιλβέστρου θεός" ἐξεβόησαν. Ἰουδαῖοι δὲ καταπλαγέντες 32
τῷ θαύματι τοῖς ποσὶ τοῦ ἁγίου προσέπιπτον καὶ ἱκέτευον
ἱλεώσασθαι αὐτοῖς τὸν θεὸν καὶ τοῦ θείου σφᾶς ἀξιῶσαι βα-
πτίσματος. καὶ ἡ ἀοίδιμος δὲ τοῦ βασιλέως μήτηρ, ἀμύητος 33

1 *τοῦτο* E 3 *τοῦτο* A unus Pwp, *τοῦτό* C, *τούτῳ* R unus P 4. *τὸ* ante *οὖς* add. DEwp*Di*, v. XIV 4, 8. XV 20, 15. XVI 17, 6. 4. 5 *πῶς οὖν | οὐ θνήσκει κἀκεῖνος* A, post *κἀκεῖνος* add. *καὶ ὁ ζαμβρῆς* Rwp, *πῶς οὖν οὐ θνήσκει; κἀκεῖνος οὐ λόγων κτλ. Di* 6 *ἄρτι* ARwp, *ἔτι* E *γοῦν* E 8 *δόξω μεῖζον* C *δείξω* D, corr. Dw 11 *βιώσαντα* C 12 *ὁ* om. D. 13 *παρακαλεσάμενος* D 15 *σου* om. C 17 *οἱ* ante *ἰουδ.* add. DEwp

insusurrat ei aliquid in aurem. Ille magno et lamentabili mugitu
edito cum tremore et vertigine circumactus concidit mortuus.
Ea re gloriabantur Iudaei, sui dei nomen non cepisse aures 25
illius dicentes. "Quid vero?" inquit Silvester "qui id bestiae dicit 26
in aurem verba sua non audit? Cur et ipse non moritur?" Ibi 27
Zambres "Iam nihil" inquit "opus est argutiis et probabilitate
verborum, sed factis, episcope." "Si ergo taurum istum a te neci 28
datum" Silvester ait "ipse Christi nomine in vitam revocabo, non
maius quiddam praestitisse et magnam demonstrasse Christi po-
tentiam videbor?" Assensus ille per salutem imperatoris statim 29
iuravit, si taurum revixisse videret, se confessurum Christum
esse deum. Silvester autem oculis in caelum defixis et domino 30
invocato prope taurum astat sublataque voce clamat "Si deus
verus est, quem ego annuntio Christum, surge taure ac pedibus
tuis insiste." Statim igitur taurus sese commovens exsilit. Qui 31

34 οὖσα, ἠξίου καὶ μυηθῆναι καὶ βαπτισθῆναι· τυχοῦσα τοίνυν
τοῦ ἐφετοῦ καὶ τὸν ἀληθῆ ἐπιγνοῦσα θεόν, τοὺς τόπους οὓς
οἱ ὡραῖοι πόδες Χριστοῦ, ὡς εἰρήνην εὐαγγελισαμένου, διώ- D III 1
35 δευσαν, θεάσασθαι ἐπεθύμησε. καὶ συμπαραλαβοῦσα τὸν θε-
D σπέσιον Σίλβεστρον εἰς Ἱεροσόλυμα παραγέγονε· καὶ τὸ τοῦ
κυρίου προσκυνήσασα μνῆμα καὶ τὸν θεῖον εὑρηκυῖα σταυρόν,
ἐν ᾧ προσεπάγη σωματικῶς ὁ θεὸς ἡμῶν, ναούς τε δομησα-
μένη πολυτελεῖς πρὸς τὸν υἱὸν καὶ βασιλέα ἐπανελήλυθεν.
36 Υἱοὺς δ' ἐκ Φαύστας τῆς τοῦ Μαξιμιανοῦ θυγατρὸς ὁ
βασιλεὺς ἐγείνατο τρεῖς, Κωνσταντῖνον, Κωνστάντιον καὶ Κών-
σταντα, καὶ θυγατέρα Ἑλένην, ἣ τῷ Ἰουλιανῷ συνῴκησεν ὕστε-
37 ρον. εἶχε δὲ καὶ ἐκ παλλακῆς υἱὸν ἕτερον, Κρίσπον καλού-
μενον, τῶν ἄλλων αὐτοῦ υἱέων πρεσβύτερον, ὃς καὶ παρὰ τῷ
38 πρὸς Λικίννιον πολέμῳ πολλάκις ἠρίστευσε. τούτῳ ἡ μητρυιὰ

1 *περὶ τῆς εὑρέσεως τοῦ θείου σταυροῦ* CE 9 *περὶ τῶν παίδων τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ ὅπως ἀνεῖλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κρίσπον διαβολῇ τῆς μητρυιᾶς, εἶτα κἀκείνην* C

1 *καὶ* ante *μυηθ.* om. D 3 *ὡραῖοι—εὐαγγελισαμένου*] V. Pauli ep. ad Rom. X 15 *πόδες* om. E 9 *φαύστης* Dwp 9. 10 *ὁ βασιλεὺς* post *φαύστας* C 10 *καὶ* add. ante *κωνστάντιον* BCEwp; est Zonarae non omnia membra particula *καί* copulare, sed antecedentia *ἀσυνδέτως*, ultimum *πολυσυνδέτως* adiungere v. XIII 3, 4. 11, 12. 12, 44. 15, 9. XIV 14, 20. 19, 31. XVI 11, 13. XVIII 22, 26. 11 *θυγατέρας ἑλένην καὶ κωνσταντίαν* E hausta ex XIII 8, 4 *ἑλένην* RwDi, *ἐλένην* A, v. ad XIII 1, 2 13. 14 *ὃς καὶ τῷ παρὰ τὸν πρὸς λικίννιον πολέμῳ* E, *ὡς* (?) *καὶ τῷ παρὰ τὸν πρὸς λικίνιον πολέμῳ* alter Constantinopolitanus [sine dubio E] *Wo*, *ὃς κἂν τῷ πρὸς λικίνιον πολέμῳ* coni. *Wo*

32 aderant, magnum esse Silvestri deum exclamare. Iudaei autem
miraculo perculsi ad pedes viri sancti accidere et petere, ut pla-
33 caret sibi deum et sanctum baptismum impertiretur. Incluta
vero imperatoris mater nondum instituta flagitare, ut erudiretur
34 et baptizaretur; ac voti compos facta, vero deo agnito, loca, quae
formosi Christi pedes, quippe pacem annuntiare soliti, perambu-
35 lassent, spectare cupivit. Ascito igitur D. Silvestro comite Hiero-
solymam profecta est et sepulcro domini adorato et sancta cruce
inventa, cui deus noster corpore suo affixus fuerat, et templis
magno sumptu exstructis ad filium imperatorem rediit.
36 Suscepit Imperator e Fausta, filia Maximiani, tres filios, Con-
stantinum, Constantium et Constantem ac filiam Helenam, quae Iu-
37 liano postea nupsit. Habuit et e concubina filium alterum, Crispum,
natu maiorem aliis filiis, qui Liciniano bello multa fortiter fecerat.
38 Eum Fausta noverca insano amore correpta, cum ad concubi-

Φαῦστα ἐπιμανεῖσα ἐρωτικῶς, ἐπεὶ μὴ εὐπειθοῦς ἐκείνου ἐτύγ- P II 6
χανε, κατεῖπε πρὸς τὸν πατέρα ὡς ἐρῶντος αὐτῆς καὶ βιάσα-
σθαι πολλάκις ἐπιχειρήσαντος. διὸ καὶ θάνατον ὁ Κρίσπος παρὰ 39
τοῦ πατρὸς κατεδικάσθη, πεισθέντος τῇ γαμετῇ. ὡς δ' ἔγνω 40
μετέπειτα ὁ αὐτοκράτωρ τὸ ἀληθές, καὶ τὴν γυναῖκα ἐκόλασε
διά τε τὸ ταύτης ἀκόλαστον καὶ τὸν φόνον τὸν τοῦ παιδός.
εἰσαχθεῖσα γὰρ ἐν λουτρῷ ἡ Φαῦστα σφοδρῶς ἐκκαυθέντι ἐκεῖ 41
τὴν ζωὴν βιαίως ἀπέρρηξε.

Σαρματῶν δὲ καὶ Γότθων κατὰ τῆς Ῥωμαίων ὑπηκόου 42
κεκινημένων καὶ τὴν Θρᾳκῴαν μοῖραν ληιζομένων, διανίσταται
κατ' αὐτῶν Κωνσταντῖνος ὁ μέγιστος· καὶ τὴν Θρᾴκην κατα-
λαβὼν τοῖς βαρβάροις συρρήγνυται καὶ κατ' αὐτῶν ἵστησι
λαμπρότατον τρόπαιον.

Κατὰ δὲ θεῖον χρησμὸν βουληθεὶς ἀνεγεῖραι πόλιν, ὡς ἂν 3 B
αὐτὴν ἐπὶ τῷ οἰκείῳ καλέσῃ ὀνόματι, πρότερον μὲν ἐν Σαρδικῇ
ταύτην κτίσαι προέθετο· εἶτα ἐν Σιγαίῳ (τὸ δὲ τῆς Τρῳάδος
D III 180 *ἐστὶν ἀκρωτήριον), ἔνθα καὶ θεμελίους αὐτὸν καταβαλέσθαι φασί.*
καὶ αὖθις ἐν Χαλκηδόνι τὴν πόλιν ἤρξατο ἀνιστᾶν. λέγεται δὲ 2

9 *ὅτι τοὺς Σαρμάτας καὶ τοὺς Γότθους ἐνίκησεν* C 14 *περὶ τῆς κτίσεως Κωνσταντινουπόλεως καὶ οἷον ἦν τὸ Βυζάντιον* CE

1 *φαῦστα* ACE, *φαύστα* Rwp *Di* *εὐπειθῶς* E 4 *κατεκρίθη* Rwp 5 *καὶ* om. E 6 *τὸν* ante *τοῦ* om. C 7 *φαῦστα* AC, *φαύστα* Rwp, v. vs. 1 9 *τῆς ῥωμαίων* | A, *τοῦ τῆς ῥώμης* B, *τῆς ῥωμαίοις* CDw wp *Di*, *τοῖς ῥωμαίοις* D, *ῥωμαίων* E 10 *θρακώαν* ARwp (omittunt AR in vocabulis *Θρᾴκη*, *Θρᾳκῷος* similibus semper iota subscripta), corr. *Di* 11 *μέγας* C *θράκην* ARwp constanter, corr. *Di* 12 *αὐτῶν* Rwp *Di*, *αὐτὸν* A 15 *οἰκείω* R(wp *Di*), *οἰκείων* A *πρότερον* ARwp, *πρῶτον* E 16 *ταύτην κτῖσαι* (*κτίσαι Di*) A, *κτίσαι ταύτην* Rwp *σιγαίω* AR(wp), *Σιγείῳ Di*

tum pellicere nequivisset, apud patrem detulit, ut a quo ada-
maretur, sua pudicitia saepe sollicitata. Quocirca capitis Crispum 39
damnavit pater, coniugi obsecutus. Sed cum deinde cognovisset 40
imperator verum, de ipsa quoque uxore cum ob inpudicitiam
tum propter filii caedem poenas sumit. Nam in balneum vehe- 41
menter calefactum introducta illic morte violenta periit.

Cum autem Sarmatae et Gotthi provincias Romanas inva- 42
sissent et Thraciae partes vastarent, insurgit contra eos Constantinus maximus; ac Thracia occupata commissoque proelio, victis barbaris splendidissimum triumphum consequitur.

3. Urbem porro ex oraculo de suo nomine conditurus prius Sardicae exstruere in animo habuit, deinde in Sigaeo promuntorio
Troadis, ubi etiam fundamenta iecisse fertur. Denique Chalcedone 2

καθίπτασθαι ἀετοὺς καὶ τὰ τῶν οἰκοδόμων ἁρπάζειν σπαρτία· τὸν μεταξὺ δὲ διιπταμένους πορθμὸν ῥίπτειν αὐτὰ κατὰ τὸ
3 Βυζάντιον. τοῦτο γοῦν πολλάκις γενόμενον ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ· καὶ οὐκ ἐδόκει τυχαίως γίνεσθαι τὸ γινόμενον, ἀλλά τι
4 διὰ τούτου τὸ θεῖον παραδηλοῦν. ἐφίσταται γοῦν αὐτὸς τῷ Βυζαντίῳ ὁ αὐτοκράτωρ, τὸν τόπον κατασκοπῶν ἀρέσκεται,
C μετατίθησι τὸν σκοπόν, μετάγει τοὺς τεχνίτας ἐκ Χαλκηδόνος
W III 7 ἐκεῖ, τὴν πόλιν φιλοτίμως οἰκοδομεῖ, Κωνσταντινούπολιν αὐτὴν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῷ οἰκείῳ καλεῖ, καὶ ἀνατίθησιν αὐτὴν τῇ παρθένῳ καὶ θεομήτορι.

a. d. V. Id. Mai. a. 5838 M. | 330 p. Ch. n. 5 Ἤδη δ' ἀπαρτισθείσης τῆς πόλεως, κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Μαΐου μηνὸς τελεῖται τὰ ταύτης γενέθλια εἴτουν ἐγκαίνια, ἔτους ἐνισταμένου πεντακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τριακοστοῦ
6 ὀγδόου. ὅτε, ὥς τινες ἱστορήκασι, τὸν ἀστρονόμον καλέσας Οὐάλεντα, τῶν τότε περὶ τὴν τέχνην ταύτην ἐσχολακότων τὸν ἀκριβέστερον, ἐκέλευσεν ἐπὶ τῷ γενεθλίῳ τῆς πόλεως συντάξαι

14 περὶ τοῦ ἐπὶ τῷ γενεθλίῳ (γενεθλίου, omissis ἐπὶ τῷ E) τῆς πόλεως γενομένου θεματίου CE

1 καὶ τὰ Rwp *Di*, καὶ τὸν C, κατὰ A, v. XIII 3, 16 2 μεταξὺ δὲ ARwp, μεταξὺ τε B, μεταξὺ | C 5 οὖν D 6 ante τὸν add. καὶ E 8. 9 Κωνσταντινούπολιν . . καλεῖ — ἀνατίθησιν αὐτὴν] V. de chiasmo ad XIII 2, 6 9 τῷ οἰκείῳ ὀνόματι CD 11 δ' ARw, δὲ p *Di* 12 τελεῖ Rwp *Di* εἴτουν | A, ἢ Rwp 13 τριακοστοῦ Rwp, om. A, add. Ar 16 ἀκριβέστερον] De comparativo v. XIII 22, 3. XIV 1, 19. 5, 4. 22. 12, 7. 16, 15. 20, 2. 26, 5. XV 8, 18. XVII 10, 8. Euseb. vit. Const. IV 51, Socr. H. E. I 38 extr., Philostorg. H. E. III 1, 1, Zosim. II 39, 2 (ubi Mendelssohnius non recte coniecit πρεσβύτατος), Eunap. vit. Chrysanth. p. 112 Boiss: τὰ κάλλιστα καὶ γλυκύτερα τῶν μελῶν. V. Nitzschium *Erkl. Anm. z. Hom. Odyss.* I p. 114 ἐκάλεσεν B

opere incohato aquilas devolasse memorant fabrorumque funi-
3 culos raptos freto superato iuxta Byzantium deiecisse. Quod saepius factum et imperatori nuntiatum, cum non temere fieri
4 sed a numine portendi aliquid videretur, ipse Byzantium se confert, locum contemplatur, probat, mutat consilium, fabros Chalcedone illuc transfert, urbem studiose condit, a se Constantinopolim vocat et virgini ac matri dei consecrat.
5 Iam absoluta urbe, XI die mensis Maii celebratur eius dies natalis seu dedicatio incipiente anno quinquies millesimo octin-
6 gentesimo tricesimo octavo. Quo tempore, ut quidam tradidere, Valentem, astronomorum eius aetatis sagacissimum, arcessitum natalicium urbis thema constituere iussit, ut cognosceret, quot

θεμάτιον, ἵν' ὁπόσους μέλλοι διαμεῖναι αὕτη γνοίη ἐνιαυτούς.
ὁ δὲ εἰς ἑξακοσίους καὶ ἐνενήκοντα πρὸς τοῖς ἓξ ἐνιαυτοὺς 7
διαρκέσαι αὐτὴν ἀπεφοίβασεν· οἵπερ ἤδη καὶ παρερρυήκεσαν
πρὸ πολλοῦ. ἢ γοῦν ἐψευσμένην ὑποληπτέον τὴν τοῦ Οὐάλεν- 8 D
τος πρόρρησιν καὶ διημαρτημένην τὴν τέχνην ἢ ἐκεῖνα νομι-
στέον ἐκεῖνον εἰπεῖν τὰ ἔτη, ἐν οἷς τὰ τῆς πολιτείας ἔθη ἐτη-
ρεῖτο καὶ ἡ κατάστασις καὶ ἡ γερουσία τετίμητο καὶ οἱ ταύτης
ἤνθουν πολῖται καὶ ἔννομος ἦν ἐπιστασία, τὸ κράτος δὴ τὸ
βασίλειον, ἀλλ' οὐκ ἄντικρυς τυραννίς, ἴδια τὰ κοινὰ τῶν κρα- 9
)III 181 *τούντων λογιζομένων καὶ εἰς οἰκείας ἀπολαύσεις χρωμένων*
αὐτοῖς, καὶ τούτων ἐνίας οὐκ εὐαγεῖς, καὶ δωρουμένων οἷς
βούλονται τὰ δημόσια καὶ οὐ ποιμένων τρόπον τοῖς ὑπηκόοις
προσφερομένων, κειρόντων τὸ περιττὸν τῆς τριχὸς καὶ πεφει-
σμένως ἐμφορουμένων τοῦ γάλακτος, ἀλλὰ δίκην λῃστῶν αὐτὰ P II 7 A
καταθυόντων τὰ πρόβατα καὶ τῶν σαρκῶν ἐμφορουμένων ἢ
καὶ αὐτοὺς ἐκμυζώντων τοὺς μυελούς.
Ἡ μὲν οὖν πόλις οὕτω παρὰ τοῦ εὐσεβοῦς ἐκείνου βασι- 10
λέως ἀνῳκοδόμητο κατὰ τὸ πάλαι Βυζάντιον. τὸ δὲ Βυζάν- 11
τιον πόλις καὶ πρῴην ἐτύγχανεν οὐ τῶν ἀνωνύμων ἢ τῶν
ἀσήμων, ἀλλὰ καὶ πλήθεσι πολιτῶν εὐθηνουμένη καὶ πλούτῳ

1 *μέλλει* DEwp *διαμεῖναι αὕτη γνοίη* ARwp, *αὕτη διαγνοίη* D, corr. Dw 3 *ἀπεφοίβασεν* Rwp *Di*, *ἀπεφοίβασε* A, v. ad XIII 1, 5 5 *πρόςρησιν* E 6 *ἐκεῖνα* E *οἷς* ARwp, *ἧ* E *ἐτηρεῖτο ἔθη* Owp 9. 10 *τὰ τ. κρατ. κοινὰ λογ.* D, corr. Dw 11 *ἐννοίας* D, corr. Dw *δωρουμένων* Rwp *Di*, *δωρομένων* A 16 *ἐκμυζόντων* DEwp 19 *πρώην* ARwp constanter, corr. *Di* 20 *εὐθυνουμένη* Dwp

annos haec duratura esset. Vaticinatus est ille annos sescentos 7
nonaginta sex eam esse permansuram; qui etiam ante multum
temporis praeterierunt. Itaque aut falsa putanda est Valentis 8
praedictio et ars erroris haud expers aut credendum est illum
dixisse illos annos, quibus instituta reipublicae ac status conservabantur, dum in honore erat senatus, dum cives florebant, dum
legitimum erat imperium potestatis regiae, non autem manifesta 9
tyrannis, qua domini privatas res rati publicas ad suas voluptates conferebant easque parum interdum honestas, publica quibusvis donando, nec pastorum instar subiectos tractando, lana supervacua detondendo et lacte parce bibendo, sed praedonum instar oves ipsas mactando et carnes devorando et ipsas medullas exsugendo.
Sic urbs a pio illo rege in veteris Byzantii solo condita est. 10
Byzantium autem prius etiam urbs erat haud obscura neque 11
ignobilis sed et frequentia civium florens et opibus et viris forti-

12 καὶ ἀνδρῶν γενναιότητι καὶ τειχῶν ἐρυμνότητι, καὶ τοσοῦτον ὡς ἐπὶ τρεῖς ἐνιαυτοὺς ἐπὶ Σευήρου τοῦ ἐν Ῥώμῃ τῇ παλαιᾷ βασιλεύσαντος παρὰ Ῥωμαίων πολιορκεῖσθαι καὶ πολλὰ παρὰ τῶν πολιορκουμένων ὑποστῆναι αὐτούς, ὡς ἐν τοῖς περὶ Σευήρου μοι προϊστόρηται.

13 Περὶ δὲ τῆς τῶν Βυζαντίων δυνάμεως καὶ τῆς τῶν
B τειχῶν ὀχυρότητος ταῦτα ὁ Δίων ἐν τοῖς περὶ Σευήρου φησί·
14 “Τείχη δὲ τὸ Βυζάντιον καρτερώτατα εἶχεν· ὅ τε γὰρ θώραξ αὐτῶν λίθοις τετραπέδοις παχέσι συνῳκοδόμητο πλαξὶ χαλκαῖς συνδουμένοις, καὶ τὰ ἐντὸς αὐτῶν καὶ χώμασι καὶ οἰκοδομήμασιν ὠχύρωτο, ὥστε καὶ ἓν τεῖχος παχὺ τὸ πᾶν
15 εἶναι δοκεῖν. πύργοι τε πολλοὶ καὶ μεγάλοι ἔξω τε ἐκκεί-
16 μενοι καὶ θυρίδας πέριξ ἐπαλλήλους ἔχοντες ἦσαν. καὶ τὰ μὲν πρὸς τὴν ἤπειρον τείχη ἐς μέγα ὕψος ἦρτο, τὰ δὲ πρὸς θάλασσαν ἧττον ὑψοῦτο, οἵ τε λιμένες ἐντὸς τείχους ἀμφότεροι κλειστοὶ ἁλύσεσιν ἦσαν καὶ αἱ χηλαὶ αὐτῶν πύργους ἐφ' ἑκά- D III
17 τερα πολὺ προέχοντας ἔφερον. πλοῖα δ' ἦσαν τοῖς Βυζαντίοις

6 περὶ τοῦ Βυζαντίου καὶ ὅσα ὁ Δίων περὶ αὐτοῦ ἱστορεῖ CE

2 σεβήρου Dwp, sed vs. 4. 7, σευήρου ARwp   Ῥώμῃ om. C   5 προϊστόρηται] II p. 548, 9 ss.   7 Δίων] Xiphil. LXXIV 10. 3 ss.   9 τετραπόδοις D   10 συνδουμέναις A fortasse recte, συνδουμένοις Rwp *Di*   11 ὠχύροντο Dwp, ὠχύρωτο AR Xiphil.   12 post δοκεῖν add. Xiphil. nonnulla   πῦργοι A, v. XIII 3, 19. XIV 2, 18. XVIII 16, 34. 20, 6   13 post ἦσαν add. Xiphil. nonnulla   καὶ τὰ ARwp Xiphil., κατὰ B   14 πρὸ τῆς ἠπείρου Xiphil. ed. Sturz., πρὸς τῆς ἠπείρου Xiphil. ed. Dindorf.   ἦρτο A post ἦρτο add. Xiphil. nonnulla   15 τῇ θαλάττῃ Xiphil.   post ἧττον ὑψοῦτο (haec e Zonara sunt suppleta) add. Xiphil. nonnulla   17 post ἔφερον add. Xiphil. plurima   17 — p. 17, 5] Xiphil. LXXIV 11, 3

12 bus et moenibus permunitis, adeo ut sub Severo, qui veteri Romae imperabat, per triennium a Romanis obsideretur ac multa obsidentes tolerarent ab obsessis, sicut supra in iis quae de Severo narravimus dictum est.
13 De potentia vero Byzantiorum et murorum firmitate haec
14 Dio in iis quae narrat de Severo dicit “Byzantium moenia habebat robustissima; nam eorum lorica lapidibus quadratis crassis constructa erat ferrearum laminarum ope inter se colligatis: interiora et aggeribus et aedificiis ita munita erant, ut unus murus
15 crassus totum opus esse videretur. Erant et multae magnae turres foras prominentes, quae ostiola undique sibi respondentia
16 habebant. Ac moenia continenti obversa ad magnam exsurgebant altitudinem, sed mari obversa ad minorem. Praeterea portus uterque intra moenia catenis claudi poterat eorumque brachia turres utrimque multum eminentes sustinebant. Naves

πεντακόσια, τὰ μὲν πλεῖστα μονήρη, ἔστι δ' ἃ καὶ διήρη, καὶ
τισιν αὐτῶν καὶ ἐκ τῆς πρῴρας καὶ ἐκ τῆς πρύμνης πηδάλια C
ἤσκητο, καὶ κυβερνήτας ναύτας τε διπλοῦς εἶχον, ὅπως καὶ 18
ἐπιπλέωσι καὶ ἀναχωρῶσι μὴ ἀναστρεφόμενοι καὶ τοὺς ἐναν-
τίους ἔν τε τῷ πρόσπλῳ καὶ τῷ ἀπόπλῳ αὐτῶν σφάλλωσι."
πρὸς τούτοις ἐπάγει ὁ Δίων, ὡς ἑπτὰ ἀπὸ τῶν Θρᾳκίων πυ- 19
λῶν πύργοι καθεστηκότες πρὸς τὴν θάλασσαν ἦσαν· τούτων 20
δ' εἰ μέν τις ἄλλῳ τῳ προσέμιξεν, ἥσυχος ἦν· εἰ δὲ δὴ τῷ
πρώτῳ τι ἐνεβόησεν ἢ καὶ λίθον προσέρριψεν, αὐτός τε ἐλάλει
ἔκ τινος μηχανῆς καὶ τῷ δευτέρῳ τὸ αὐτὸ παρεδίδου ποιεῖν,
καὶ οὕτω διὰ πάντων ὁμοίως ἐχώρει, οὐδὲ ἐπετάραττον ἀλλή- 21
λους, ἀλλ' ἐν τῷ μέρει πάντες παρὰ τοῦ πρὸ αὐτοῦ ὁ ἕτερος
τήν τε φωνὴν καὶ τὴν ἠχὴν διεδέχοντο.
Τοιαύτη μὲν οὖν τοῦ Βυζαντίου πάλαι ἡ πόλις ἐτύγχανεν· ὁ 22 D W I
δὲ ἀοίδιμος Κωνσταντῖνος πολλαπλασίαν αὐτὴν ἐξειργάσατο. καὶ 23

14 περὶ τοῦ ἐν τῷ Πλακωτῷ (πλακοτῶ E) κιόνος, καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ἀγάλματος CE

1 διήρη A, δίκροτα RwpDi Xiphil. 2 καὶ post αὐτῶν et πρῴρας om. E πρώρας ARwp, corr. Di 4 ἐπὶ πλέωσι CE 5 τῷ ἀπὸ lineolis infra appositis notata corr. Dw σφάλλωσι Xiphil. Di, σφάλωσι ARwp 6 Δίων] Xiphil. LXXIV 14, 5 7 πῦργοι (sic) A, v. ad XIII 3, 15 καθεστηκότες ARwp Xiphil. vulgo, v. Sturzium ad h. l. Xiphil. τὴν om. E initio versus τούτων Rwp Di, τούτω A 8 δὴ om. AE, tenent Owp Xiphil. 9 ἐνεβόησέ τινα Xiphil. ἐνέρριψεν Xiphil. 9. 10 μηχανῇ τινι ἐλάλει Xiphil., cuius verba a Sturzio (t. IV p. 571 ann. m) non bene mutantur in ἤχει καὶ ἐλάλει 9 ἐνελάλει D, corr. Dw 10 τὸ αὐτὸ τοῦτο Xiphil. 11 οὐδ' E 12 ὁ om. p Xiphil. ed. Sturz 13 τήν τε ἠχὴν καὶ τὴν φωνὴν Xiphil. διεδέχοντό τε καὶ παρεπέμποντο Xiphil. 15 πολλαπλασίονα C

autem erant Byzantinis quingentae, plurimae moneres, nonnullae etiam biremes, quarum quaedam et in prora et in puppi gubernaculis instructae erant ac gubernatores et nautas duplos habebant,
ut et annavigarent et renavigarent non conversae et hostes 18
accessu pariter ac recessu suo fallerent." Praeterea adicit Dio 19
septem turres a Thracia porta ad mare pertinuisse, quarum si 20
quis aliam quandam adiisset, tacitam fuisse; sin vero in primam quid inclamasset vel etiam lapidem iniecisset, eam ipsam per machinam quandam sonum edidisse eumque alteri tradidisse
faciendum; atque ita per omnes pariter sonum pervasisse neque 21
tamen aliam ab alia turbatam esse sed quamque per vices a proxime antecedenti vocem sonumque excepisse.
Ac talis olim Byzantina urbs fuit; sed inclutus Constantinus 22

ναοὶ δὲ ἐν αὐτῇ παρ' αὐτοῦ καθιδρύθησαν καὶ πολλὰ πρὸς
24 *κόσμον ταύτης γεγόνασιν, ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ ὁ κυκλοτερὴς κίων ὁ πορφυροῦς, ὃν ἐκ Ῥώμης, ὡς λόγος, κομισθέντα κατὰ τὴν ἀγορὰν ἔστησεν, ἣ κατέστρωται λιθίναις πλαξίν, ἀφ' ὧν Πλακωτὸν παρωνόμασται· καὶ ἐπ' αὐτοῦ χάλκεον ἐνίδρυσεν ἄγαλμα, θαῦμα*
25 *ἰδέσθαι διά τε τὴν τέχνην διά τε τὸ μέγεθος. τὸ μὲν γὰρ πελώριον ἦν, ἡ δὲ ἀκρίβειαν ἐδείκνυ χειρὸς ἀρχαίας μικροῦ πλαττούσης καὶ ἔμπνοα· λέγεται δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος εἶναι στήλη*
P II 8 A *τὸ ἄγαλμα καὶ μετενεχθῆναι ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Φρυγίᾳ πόλεως*
26 *τοῦ Ἰλίου. ὁ δὲ θειότατος αὐτοκράτωρ ἐκεῖνος εἰς οἰκεῖον ὄνομα τὸ ἄγαλμα ἔστησε, τῇ κεφαλῇ τούτου τινὰς τῶν ἥλων* D III *ἐναρμοσάμενος, οἳ τὸ σῶμα τοῦ κυρίου προσεπαττάλευσαν τῷ σωτηρίῳ σταυρῷ· ὃ καὶ μέχρις ἡμῶν διήρκεσεν ἐπὶ τοῦ κίονος*
27 *ἑστηκός. πέπτωκε δὲ βασιλεύοντος Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, ἀνέμου πνεύσαντος βιαίου τε καὶ σφοδροῦ· κἀκεῖνό τε συντέ-*
28 *τριπτο καὶ πολλοὺς τῶν ἐκεῖ παρατυχόντων συνέτριψε. καὶ τὸ Παλλάδιον δὲ ἀπὸ τῆς Τροίας μετήνεγκε καὶ ἐν τῇ Πλακωτῇ καὶ τοῦτο ἔστησεν ἀγορᾷ.*

18 *περὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς νέας Ῥώμης* C

1 *παρ' αὐτοῦ ἐν αὐτῇ* Owp 2 *καὶ* om. B 4 post *ὧν* add. *καὶ* Owp ante *πλακωτὸν* add. *ὁ* D *κατωνόμασαι* (sic) D, corr. Dw 5 *καὶ* om. B *παρ' αὐτῷ* D, corr. Dw 6 *πελώριον* RwpDi, *πελώνιον* A 8 *πλαττούσης* ARwp, *πλατούσης* D, *παραλλαττούσης* Dw *τοῦ* AR, *καὶ* Dwp *στήλην* Dwp*Di* 9 *τῇ* om. D 10 *Ἰλίου*] *Ἡλίου* suspicatur Lambecius ad Codin. de antiqu. Constantinopol. p. 41, 10; sed v. Malal. p. 320, 12 s. 14 *δὲ* ARwp, *γὰρ* B 18 *ἕστηκεν* E

23 multo maiorem eam reddidit. Ita templa inaedificavit et multis
24 rebus urbem adornavit, denique teretem illam columnam porphyreticam Roma, ut ferunt, allatam in foro lapideis laminis instrato, unde Placoton nominatum est, posuit et in ea simulacrum collocavit aëneum admiratione dignum et de arte et de magnitudine.
25 Nam illud et erat colossicum et ars sollertiam demonstrabat manus antiquae paene exprimentis etiam viventia; dicitur autem Apollinis esse statua hoc simulacrum ab Ilio Phrygiae urbe transportatum.
26 Sed divinus imperator ille suum illi nomen indidit capiti clavis quibusdam insertis, qui corpus domini salutiferae cruci affixerant; haec statua etiam usque ad nostra tempora permansit columnae
27 insistens. Sed sub Alexio Comneno, cum ventus flasset violentus ac vehemens, cecidit; neque ipsa solum comminuta erat sed
28 etiam multos, qui forte ibi aderant, comminuit. Et Palladium Troia transtulit atque in Placoto foro hoc quoque posuit.

Ἄλλοις τε οὖν, ὡς εἴρηται, πολλοῖς τὴν πόλιν ὁ μέγας Κων- 29
σταντῖνος ἐκόσμησε καὶ πρότερον ἐπισκοπὴν ὂν τὸ Βυζάντιον τῆς
Θρᾳκικῆς Ἡρακλείας, ὡς ὑπὸ Σευήρου τοῖς Περινθίοις ὑποτε- B
θὲν μετὰ τὴν ἅλωσιν, ὡς ἐν τοῖς περὶ Σευήρου ἱστόρηται, εἰς
τιμὴν ἀνήγαγε πατριαρχικήν, τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ τὰ πρεσβεῖα
τηρήσας διὰ τὴν πρεσβυγένειαν καὶ τὸ τὴν βασιλείαν ἐκεῖθεν ἐν-
ταῦθα μετενεχθῆναι. ἦν δὲ τότε τοῦ Βυζαντίου ἐπίσκοπος Μητρο- 30
φάνης ὁ ἱερώτατος, υἱὸς Δομετίου ἀδελφοῦ Πρόβου τοῦ βασιλέως
γενόμενος· ὅσπερ δὴ ὁ Δομέτιος ἐξ ἀπιστίας εἰς πίστιν μετε-
νεχθεὶς καὶ διὰ τοῦτο τὴν Ῥώμην λιπών, εἰς τὸ Βυζάντιον
παραγέγονε καὶ εἰς τὴν τῆς ἐπισκοπῆς ἀνήχθη περιωπήν. μεθ' 31
ὃν Πρόβος υἱὸς αὐτοῦ ἕτερος εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν τοῦτον
ἱδρύεται θρόνον, ὃν Μητροφάνης ὁ ἀδελφὸς διεδέξατο. C

Ἐπὶ τούτου τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ὁ Ἄρειος τῆς ἐν Ἀλε- 4
ξανδρείᾳ ἐκκλησίας ἱερεὺς ἐγνωρίζετο, κτίσμα τολμήσας εἰπεῖν
τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ λόγον καὶ οὐσίας ἑτέρας καὶ οὐ συναΐδιον
τῷ πατρί, οὐκ αὐτὸς γεννήτωρ τῆς αἱρέσεως γεγονώς. πρῶτος 2

7 *περὶ τοῦ ἁγίου* (om. E) *Μητροφάνους* CE 14 *περὶ τοῦ Ἀρείου* A, *περὶ Ἀρείου καὶ τῆς κακοδοξίας αὐτοῦ* (*αὐτ. κακ.* E) CE

1 *γοῦν* E 2 *ἐπισκοπὴ* CE 3 *σεβήρου* E, v. ad p. 16, 2 4 *ἱστόρηται*] II p. 549, 3 6 *ἐκεῖθεν τὴν βασιλείαν* Dwp *ἐνταῦθα* ARwp, *ἐντεῦθεν* E 9 *ὁ* om. Dwp 11 *παρεγένετο* Dwp 11 *ἀνηνέχθη* Owp 17 *γενήτωρ* D, v. ad XIII 1, 2

Aliis igitur rebus multis, ut dictum est, Constantinus Magnus 29
urbem ornavit et Byzantium, quod prius Thraciae Heracleae
episcopatus erat, a Severo Perinthiis post expugnationem sub-
iectum, ut in iis narravimus quae exposuimus de Severo, ad
patriarchatus dignitatem evexit, Romae veteri ob aetatis privi-
legium et imperium inde huc translatum principatu relicto. Erat 30
autem tum Byzantii episcopus Metrophanes, vir sanctissimus,
filius Domitii (frater is erat imperatoris Probi); qui Domitius ex
impietate ad pietatem adductus, ideo Roma relicta Byzantium
se contulit et in episcopatus evectus est apicem. Post quem Pro- 31
bus alter eius filius pontificium hunc thronum conscendit; cui
Metrophanes frater successit.

4. Sub hoc imperatore Arius Alexandrinae ecclesiae sacer-
dos notus fiebat, qui creaturam dei filium et verbum dicere non
dubitavit et alterius esse naturae nec patri coaeternum. Nec 2
ipse tamen auctor huius sectae exstitit, sed primus Origenes, qui
praeter plurimas alias perversas opiniones etiam unigenitum dei
filium conditum esse et a natura paterna diversum affirmavit,

γὰρ Ὠριγένης πρὸς ἄλλαις πλείσταις δόξαις διεφθαρμέναις καὶ
τὸν μονογενῆ υἱὸν τοῦ θεοῦ κτιστὸν καὶ ἀλλότριον εἶναι τῆς
οὐσίας τῆς πατρικῆς εἰσηγήσατο καὶ μὴ δυνάμενον ὁρᾶν τὸν D III
3 *πατέρα, καὶ αὐτὸν δὲ τὸν υἱὸν ἀόρατον εἰσῆγε τυγχάνειν τῷ*
πνεύματι, ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐξε-
D *ρευγόμενος ταυτὶ τὰ ἀπόφημα, ἀλλ' ἦσαν ἐν μόνοις γράμμασι*
4 *κείμενα σεσίγηντό τε καὶ οὔπω δεδημοσίευντο· ὁ Ἄρειος δὲ*
εἰς προῦπτον ταῦτα προήνεγκε καὶ ἐπὶ τῶν δωμάτων ἐκήρυξε
καὶ πολλοὺς εἰς ἀσέβειαν ὑπεσκέλισε θορύβων τε καὶ σχισμάτων
5 *τὰς ἐκκλησίας ἐνέπλησεν. ὃ γνοὺς ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς*
ἐκεῖνος ἐν Νικαίᾳ τῇ Βιθυνῶν συνελθεῖν τοὺς τῶν ἐπαρχιῶν
ἐπισκόπους ἐκέλευσε καί, ἀθροισθέντων τι' καὶ η' ἁγίων πατέ-
ρων, ἐν οἷς ἦσαν καὶ ἱερεῖς τινες καὶ διάκονοι, ἀλλὰ μέντοι
6 *καὶ μοναχοί (ὅτε καὶ ὁ μέγας Ἀθανάσιος ἐκεῖ παρῆν τῷ τῶν*
διακόνων ἔτι κατειλεγμένος ὢν τάγματι) καὶ αὐτὸς ὁ χριστια-
P II 9 A *νικώτατος βασιλεὺς ἀφίκετο πρὸς τὴν Νίκαιαν καὶ συγκαθίσας*
τοῖς ἱεροῖς πατράσιν ἐκείνοις ἐπέτρεπε ζητῆσαι τὰ παρὰ τοῦ
W III 9 *Ἀρείου λεγόμενα καὶ διαγνῶναι εἴ τι τῆς ὀρθῆς ἐκκλίνουσι*
7 *δόξης. οἱ δὲ ζητήσαντες καὶ ἀκριβῶς ἐξετάσαντες τὸν μὲν*

10 *περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ πρώτης συνόδου* CE

1 *μὲν* ante *γὰρ* add. Dwp   *ὠριγένης* CD   *καὶ* post *δόξαις* add. B   4 *δὲ* intra lineas add. A   *εἰςῆγε τυγχάνων* C, *τυγχάνειν εἰςῆγε* Dwp   7 *σεσίγηντο τε* om. A, add. RwpDi   *δεδημοσίευτο* BDwp   11 *τῇ* ARwp, *τῶν* D   12 *τι' καὶ η'* A, *τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ* RwpDi   17 *ἐκείνοις* om. E   *ἐπέτρεψε* Rwp   19 *δὲ* A, *δὲ καὶ* Rwp

3 nec videre posse patrem, quemadmodum nec ipse videri possit
a spiritu: quae deliramenta ex improbo cordis sui thesauro evomuit. Verum ea in solis chartis iacebant, tecta silentio necdum
4 vulgata; sed Arius in conspectum protulit et in aedibus praedicavit et multos ad impietatem pellexit et tumultu ac dissen-
5 sionibus ecclesias implevit. Qua re cognita religiosissimus ille imperator provinciarum episcopos Nicaeam in Bithyniae urbem convenire iussit. Congressis igitur 318 sanctis patribus, inter quos et sacerdotes nonnulli fuere et diaconi atque etiam mo-
6 nachi (quin et magnus Athanasius ad id temporis ordini diaconorum assignatus illic aderat), ipse etiam christianissimus imperator Nicaeam venit et sanctis patribus assedit et inquirere iussit quae diceret Arius ac diiudicare, num quid a recta sententia ea
7 aberrarent. Illi cum inquisivissent et accurate rem excussissent, filium eiusdem cum patre naturae et dignitatis et aeternitatis esse docuerunt, Arium vero cum suis sectatoribus e coetu orthodoxorum publico praeconio eiecerunt.

υἱὸν ὁμοούσιον καὶ ὁμότιμον καὶ συναΐδιον ἐδογμάτισαν τῷ
πατρί, τὸν Ἄρειον δὲ καὶ τοὺς ἐκείνῳ ὁμόφρονας τῆς τῶν
ὀρθοδόξων ὁμηγύρεως ἐξεκήρυξαν.
Ἦν δὲ τῶν τὰ Ἀρείου πρεσβευόντων καὶ ὁ Παμφίλου 8
Εὐσέβιος, τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Καισαρείας τυγχάνων ἐπίσκοπος,
ὃς μετέπειτα λέγεται ἀποστῆναι τῆς τοῦ Ἀρείου δόξης καὶ
ὁμογνωμονῆσαι τοῖς συναΐδιον τὸν υἱὸν καὶ ὁμοούσιον τῷ
πατρὶ δογματίζουσι καὶ δεχθῆναι παρὰ τῶν θείων πατέρων
εἰς κοινωνίαν. οὕτω μὲν οὖν ταῦθ' ἱστορούμενα παρά τινων 9 B
εὕρηται· ἀμφίβολα δ' ἐκεῖνος αὐτὰ δι' ὧν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ
III 185 ἱστορίᾳ εὕρηται συγγραψάμενος τίθησι. πολλαχοῦ γὰρ ἐν τῷ 10
εἰρημένῳ συγγράμματι ἀρειανίζων καταλαμβάνεται, αὐτίκα περί
που τὴν ἀρχὴν τοῦ βιβλίου τὸν Δαβὶδ εἰσάγων λέγοντα "αὐτὸς
εἶπε, καὶ ἐγενήθησαν· αὐτὸς ἐνετείλατο, καὶ ἐκτίσθησαν", φησὶ 11
τὸν μὲν πατέρα καὶ ποιητὴν ὡς ποιητὴν πανηγεμόνα νομίζε-
σθαι βασιλικῷ προστάττοντα νεύματι, τὸν δὲ τούτου δευτε-
ρεύοντα θεῖον λόγον ταῖς πατρικαῖς ὑπουργοῦντα ἐπιταγαῖς.

4 περὶ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου C, ὁ Παμφίλου Εὐσέβιος ἀρειανίζων E

2 ὁμόφρονας ἐκείνῳ (ἐκείνου D) Owp 4 ante τῶν add. τότε DEwp 6 τοῦ om. E δόξης· οἱ δὲ καὶ CD 8 θείων AR, ἁγίων Dwp 9 post κοινωνίαν add. Rwp: μᾶλλον μέντοι ἐν τῷ πρακτικῷ τῆς πρώτης συνόδου καὶ ὑπερμαχῶν εὕρηται τῶν πιστῶν, om. AE, qui eadem fere addunt § 17, ubi Rwp omittunt 10 εὕρηνται E 11 εὕρηται om. B 13 Δαβὶδ] Psalm. 32 (33), 9 14 ἐγεννήθησαν E, v. ad XIII 1, 2 φησὶ] H. E. I 2, 5 Heinichen 15 ὡσὰν Euseb. ποιητὴν καὶ πανηγεμόνα CDwp, πανηγεμόνα Euseb. Di νομίζεσθαι RwpDi, νομίζε A 16 βασιλικῷ νεύματι προστάττοντα Euseb. 16. 17 τὸν δὲ τούτου δευτερεύοντα — ἐπιταγαῖς] V. Vales. ad Euseb. H. E. I 2, 5 16 δευτερεύοντα δὲ τούτου C, δὲ τούτῳ δευτερεύοντα Euseb. post λόγον nonnulla add. Euseb. ταῖς πατρικαῖς ἐπιτάξεσιν ὑπουργοῦντα Euseb.

Arii sectam tum amplexabatur etiam Eusebius Pamphili, 8
Caesareae Palaestinae episcopus, quem posthac descivisse dicunt
ab Ariana opinione et consensisse cum iis qui filium patri coae-
ternum eiusdemque naturae esse docent et a divinis patribus
ad communionem receptum. Sic haec a nonnullis exposita re- 9
periuntur; sed ambigua ille ea reddit iis, quae in ecclesiastica
historia ab eo composita inveniuntur. Saepenumero enim in eo, 10
de quo diximus, scripto Ario favere deprehenditur; ac statim in
libri fere initio Davidem inducens dicentem "Ipse dixit et facta
sunt, ipse mandavit et creata sunt" ait patrem et factorem pro 11
factore et omnium rerum duce haberi, qui regio nutu imperet,

C 12 καὶ μετά τινα λέγει τοῦτον ὡσανεὶ τοῦ πατρὸς ὑπάρχοντα δύ-
ναμιν καὶ σοφίαν καὶ τὰ δευτερεῖα τῆς κατὰ πάντων βασιλείας
13 καὶ ἀρχῆς ἐμπεπιστευμένον. καὶ αὖθις μετ' ὀλίγα καὶ ὅτι
ἔστιν οὐσία τις προκόσμιος ζῶσα καὶ ὑφεστῶσα ἣ τῷ πατρὶ
καὶ θεῷ τῶν ὅλων εἰς τὴν τῶν γενητῶν δημιουργίαν ὑπηρετη-
14 σαμένη, καὶ ὁ Σολομὼν λέγει προσώπῳ τῆς τοῦ θεοῦ σοφίας
15 "κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ" καὶ ἑξῆς. καὶ μεθ'
ἕτερα πλείονα φάσκει "καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις, οἷα θεοῦ λόγον
προόντα καὶ πρὸ αἰώνων ἁπάντων οὐσιωμένον, τὴν σεβάσμιον
τιμὴν παρὰ τοῦ πατρὸς εἰληφότα, προσκυνεῖσθαι ὡς ἂν θεόν."
D 16 ταῦτα καὶ ἕτερα τοῖς ἀρειανίζουσι δόγμασι δεικνύουσιν ὁμό-
φρονα τὸν Εὐσέβιον, εἰ μή τις φαίη πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς αὐτῷ
17 πονηθῆναι τούτων τὴν συγγραφήν. εὕρηται γὰρ ἐν τῷ πρα-
κτικῷ τῆς πρώτης συνόδου ὑπερμαχῶν τοῦ ὀρθοῦ δόγματος.
18 Ἡ μὲν οὖν ἁγία σύνοδος τὸ ὁμοούσιον καὶ συναΐδιον ἐπὶ

15 *περὶ τοῦ ἁγίου συμβόλου* CE

1 *λέγει*] Ib. I 2, 11   1. 2 *ὑπάρχοντα — σοφίαν καὶ* cum deterioribus Eusebii codicibus (v. ann. cr. 41 Heinicheni)   2 *τῆς* om. D   3 *τε καὶ ἀρχ.* Euseb.   *αὖθις*] Ib. I 2, 14   4 *γέ ἐστιν* Euseb.   *ἐστὶν* RwpDi   *πρὸσκόσμιος* A, *προςκόσμιος* D, corr. Dw   4. 5 *πατρὶ καὶ θεῷ* AR Euseb., *πατρὶ καὶ τῷ θεῷ* E, *θεῷ καὶ πατρὶ* Dwp   5 *γεννητῶν ἁπάντων* Euseb.   6 *σολομῶν* RwpDi v. I p. 141, 12 et ind.   8 *φάσκει*] Ib. I 3, 19; v. Vales. ad h. l.   9 *πρὸ αἰώνων* OwpDi Euseb., *προαιώνων* A, *προαιώνιον* E   10 *ὑπειληφότα καὶ* Euseb. (sed v. ann. cr. 69 Heinicheni)   11 post *ἕτερα* add. *δὲ* Owp   13. 14 *εὕρηται — δόγματος* add. post *συγγραφήν.* AE, om. Owp, v. ad XIII 4, 8 extr.

sed secundum ab eo divinum verbum paterna exsequi iussa.
12 Post nonnulla dicit idem huic, ut patris potentiae ac sapientiae,
13 et secundas partes regni et imperii in omnes esse creditas. At-
que etiam paullo post iterum dicit et esse naturam quandam,
quae ante mundum vixerit et substiterit ac patri et deo universi
14 in rerum factarum opificio ministraverit et Salomonem sub per-
sona sapientiae dei dicere "Dominus condidit me principium via-
15 rum suarum" et cetera. Praeterea post alia plura affert et super
haec omnia, sicut dei verbum, quod ante fuit et ante saecula
omnia factum est, venerabilem honorem a deo patre adeptum,
16 adorari tamquam deum. Haec et alia demonstrant Eusebium
Ariana dogmata probasse, nisi quis dicit id opus ante conver-
17 sionem ab eo fuisse conscriptum. Nam in actis primi concilii
invenitur Eusebius rectam sententiam acriter defendisse.
18 Illud igitur sanctum concilium dogma de eadem natura et
aeternitate filii statuit et divinum fidei symbolum statim edidit,

τοῦ υἱοῦ δογματίσασα καὶ τὸ θεῖον αὐτίκα τῆς πίστεως ἐξέθετο
III 186 σύμβολον περὶ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ θεολογήσασα ἐν αὐτῷ καὶ μέχρι τοῦ "οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος", τὸ τούτου τέλος ποιησαμένη. ἡ γὰρ περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος θεολογία 19
μετέπειτα προσετέθη ἐν τῇ δευτέρᾳ συνόδῳ τῆς περὶ τούτου γενομένης ζητήσεως, ἣ κατὰ Μακεδονίου συνῆκτο.

Ὁ δ' ἰσαπόστολος αὐτοκράτωρ ἐπὶ τῇ τῶν πατέρων ὁμο- 20 P II 10
νοίᾳ ἡσθεὶς ἐδεξιοῦτο αὐτούς. καί τινων τῆς ὑπὲρ τοῦ σωτῆρος ὁμολογίας φερόντων τὰ στίγματα ἐν τοῖς σώμασι, κατησπάζετο τὰ πεπηρωμένα τούτων μέλη καὶ μόρια καὶ αὐτοὺς διὰ τὰς πηρώσεις αὐτῶν ἐμακάριζε. δοθέντων δὲ λιβέλλων 21
αὐτῷ κατά τινων ἐπισκόπων, οὔτ' ἀνέγνω τούτους οὔτ' εἰς ζήτησιν ἤνεγκεν, ἀλλ' ἐνώπιον ἁπάντων πυρὶ αὐτοὺς ἀπετέφρωσεν, ἐπειπὼν ὅτι "κἂν αὐτόπτης ἐγενόμην ἀρχιερέως τινὸς ἁμαρτάνοντος, τῇ πορφυρίδι μου ἂν αὐτὸν συνεκάλυψα." ἐκεῖθεν 22
εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ κτισθὲν βασίλειον ἄστυ τοὺς θείους ἐκείνους μεταγαγὼν πατέρας καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν εὐλογίας ἀξιώσας αὐτὸ καὶ χειροτονηθῆναι παρασκευάσας ἐν αὐτῷ δεύτερον πατριάρχην B

7 ὅπως ἐτίμησε τοὺς ἁγίους πατέρας ὁ βασιλεύς CE

3 ἔστι D   post τέλος add. καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον BCwp   6 τοῦ ante μακεδονίου add. E   8 post τινων add. τῶν Dwp   τῆς ὑπὲρ AR, ὑπὲρ τῆς DwpDi, Cedr. I p. 501, 1 διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν τοῦτο πεπόνθασι   9 σώμασιν DwpDi, v. ad XIII 1, 5   10 τούτων om. C   μεγάλη D, corr. Dw   11. 12 ἐμακάριζε — ἐπισκόπων om. E   13 ἁπάντων ARwp, αὐτῶν E   15 ἀπεκάλυψα E

de patris et filii divinitate disserendo, non ultra illud progressum "Cuius regni non erit finis" atque in eo desiit. Nam theologia 19
de spiritu sancto posthac in secundo concilio contra Macedonium congregato, ea quaestione agitata, adiecta est.

At imperator par apostolis, patrum concordia delectatus, 20
dextram eis porrexit. Atque quorundam, qui notas confessionis de salvatore in corporibus suis gerebant, mutilata illa membra et partes deosculabatur ipsosque ob mutilationes illos beatos pronuntiabat. Libellos vero contra quosdam episcopos sibi obla- 21
tos neque legit neque examinari passus est sed in conspectu omnium igni absumpsit additis his verbis: "Etiamsi ipse episcopum quem delinquentem vidissem, purpura mea eum obvolvissem." Inde cum divinos illos patres in urbem regiam a se 22
conditam traduxisset, ut eam faustis comprecationibus prosequerentur et secundum patriarcham in ea deligerent, sanctum

23 τὸν ἱερὸν Ἀλέξανδρον (ὁ γὰρ ἀοίδιμος Μητροφάνης μετήλλαξε
W III 10 τὴν ζωήν), ἀφῆκεν ἕκαστον εἰς τὴν οἰκείαν ἀπελθεῖν παροικίαν,
τιμαῖς τε καὶ δωρεαῖς αὐτοὺς φιλοφρονησάμενος.
24 Ἡ δὲ τοῦ βασιλέως μήτηρ ἡ μακαρία Ἑλένη εἰς γῆρας
βαθὺ καταντήσασα (ὀγδοήκοντα γὰρ λέγεται ζῆσαι ἐνιαυτούς)
πρὸς τὰς οὐρανίους ἀπῆρε μονάς, ἣν ὁ υἱὸς βασιλικῶς ἐθη-
25 σαύρισεν. ἐκεῖνος δὲ κατὰ Περσῶν ἐκστρατεύων τριήρεσι κο-
26 μίζεται εἰς τὴν Σωτηρόπολιν, ἣ νῦν ὀνομάζεται Πύθια· καὶ
C τοῖς ἐκεῖ χρησάμενος θερμοῖς ὕδασιν, ἔνθα καὶ φάρμακον
πιεῖν δηλητήριον λέγεται παρὰ τῶν ἑτεροθαλῶν αὐτῷ κερασθὲν
27 ἀδελφῶν, εἰς Νικομήδειαν παραγίνεται· ὅπου καὶ τετελεύτηκε, D III
νοσήσας ἐφ' ἱκανόν, ἐτῶν γεγονὼς πέντε πρὸς τοῖς ἑξήκοντα,
βασιλεύσας δ' ἐκ τούτων τριάκοντα πρὸς δυσίν, ἐνδεόντων δύο
28 μηνῶν. ὃν ὁ υἱὸς Κωνστάντιος ἐξ Ἀντιοχείας παραγενόμενος
(ἐκεῖ γὰρ ἦν τοῖς Πέρσαις ἀντιμαχόμενος) ἔτι ζῶντα εὑρὼν
ἐκήδευσε μεγαλοπρεπῶς καὶ ἐν τῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων κατέ-

1 ὅτι τοῦ ἁγίου Μητροφάνους θανόντος ὁ θεῖος Ἀλέξανδρος γέγονε πατριάρχης C 4 τελευτὴ τῆς ἁγίας Ἑλένης ACE (ἐλένης A, v. ad XIII 1, 2) 8 τελευτὴ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ACE

1 ὁ — Μητροφάνης om. E 2 ἀπελθεῖν om. C, παρελθεῖν E 3 post δωρεαῖς add. μεγαλοπρεπῶς Rwp 4 ἐλένη A ut in argumento, v. ad XIII 1, 2, ἑλένη RwDi 6 post υἱὸς add. ἐν τῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ναῷ DwpDi βασιλικὸς A, βασιλικῶς RwpDi 8 Σωτηρόπολιν] V. Tafelium *Constant. Porphyrogen. de prov. regn. Byz. lib. II cet.* Tubing. 1846 p. 22 et Hierocl. synecd. p. 66, 72 Burckhardt 9 ἐκεῖσε Dwp post χρησάμενος add. αὐτομάτοις Owp post φάρμακόν add. τι OwpDi 10 παρὰ ARwp, περὶ E

23 Alexandrum, (nam inclutus Metrophanes obierat), ad suam quemque paroeciam dimisit, honoribus donisque benigne datis.
24 Regis autem mater sancta Helena grandis natu (nam octoginta annos vixisse dicitur) in caelestes mansiones discessit, quam
25 filius regaliter condidit. Ille vero suscepta contra Persas expeditione triremibus Soteropolim defertur, quae nunc Pythia voca-
26 tur, et calidis illius loci aquis usus, ubi etiam toxicum a fratribus
27 nothis temperatum hausisse fertur, Nicomediam profectus, diuturnitate morbi exstinctus est, annos quinque et sexaginta natus, cum duo et triginta, deductis duobus mensibus, imperasset.
28 Quem cum filius Constantius Antiochia profectus (nam ibi contra Persas pugnabat) adhuc viventem invenisset, funeris curam magnifice gessit et in sanctorum apostolorum aede, separata tamen porticu ad id aedificata, sepeliit.

*θετο ἱερῷ, ἐν ἰδιαζούσῃ μέντοι στοᾷ, ἣν ἐπὶ ταφῇ τοῦ πατρὸς
αὐτὸς ᾠκοδόμησεν.*
Ἱστόρηται δὲ ὁ ἀοίδιμος ἐκεῖνος αὐτοκράτωρ ἀφειδῶς τε 29
*τὰ χρήματα ἀναλίσκειν καὶ ταῦτα πορίζειν ἑαυτῷ ἀφειδέστερον,
ὡς μὴ μεγαλοπρέπειαν κρίνεσθαι τὸ περὶ τὰς δαπάνας φιλότι-* D
*μον, ἄντικρυς δέ — ἀλλὰ μή τι φαῦλον ἐρῶ περὶ τοῦ θείου ἐκεί-
νου ἀνδρός. ὅθεν καὶ ὁ βέβηλος Ἰουλιανὸς ἐν τῷ περὶ τῶν* 30
*Καισάρων λόγῳ αὐτοῦ ἀποσκώπτων ὥσπερ εἰς τὸν εὐσεβέστα-
τον τουτονὶ βασιλέα διὰ τὸ πολυδάπανον πλάττεται τὸν Ἑρμῆν
διαλεγόμενόν οἱ καὶ τί ἂν εἴη γνώρισμα βασιλέως ἀγαθοῦ πυν-
θανόμενον, κἀκεῖνον πρὸς τὸ ἐρώτημα λέγοντα πολλὰ κεκτῆσθαι
τὸν αὐτοκράτορα χρῆναι καὶ ἀναλίσκειν πολλά. λέγεται δὲ μηδὲ* 31
*λόγοις ἀνομίλητος εἶναι, ἀλλὰ καὶ περὶ τούτους ἐσπουδακέναι
οὔτι μεῖον τῶν ὅπλων. κἀντεῦθεν αὐτῷ τὴν γλῶτταν γενέσθαι* 32 P II 11
*πρὸς διάλεξιν εὔθηκτον, καὶ τινας ἴυγγας προσεῖναι αὐτῇ κατα-
κηλούσας τὰς τῶν ἀκροατῶν ἀκοάς. ἀναγέγραπται δὲ καὶ μι-* 33
σοπόνηρος εἶναι καὶ εἰωθὼς λέγειν μηδὲν τῶν ἁπάντων τῆς τῶν

3 *οἷος ἦν τὰ ἤθη* (*τὸ ἦθος* E) *ὁ θεῖος οὑτοσὶ* (*οὗτος* E) *αὐτοκράτωρ* CE

1 *τῇ* ante *ταφῇ* add. Dwp 2 *αὐτὸς* ex *αὐτοῦ* B 3 *αὐτοκράτωρ ἐκεῖνος* Rwp 7 *Ἰουλιανὸς*] Caes. p. 335 A (p. 430, 4 Hertl.) *τῶν* om. E 10 *εἴη* om. E 12 *χρῆναι τὸν αὐτοκράτορα* Rwp 12 *μηδὲ* ARwp, *μὴ* E 13 *λόγων* Owp 15 *εὔθικτον* Dwp*Di*, v. Steph. thes. s. v. *εὔθηκτος* et *ὀξύθηκτος*, Glyc. p. 470, 9, Theodor. H. E. IV 34, 1, Manass. vs. 2875, Soph. Ai. 584, Soph. Antig. 1301, ubi *ὀξύθικτος* esse restituendum scholiastae testimonium docet. *προσεῖναι* superscriptum in A manu prima alteri vocabulo, quod perspici non potest *κατακηλούσας* Rwp*Di*, *κατακο*|*λούσας* A 17 *μηδὲν* A, *μηδενὸς* Rwp*Di*

Dicitur autem inclutus ille imperator copiose pecuniam 29
consumere sibique comparare copiosius, ita ut eius studium
largiendae pecuniae magnificentiae non tribuatur sed contra —
verum ne quid mali dicam de viro illo divino. Unde etiam ille 30
profanus Iulianus in oratione de Caesaribus quasi per derisum
impensarum regis huius religiosissimi fingit Mercurium cum eo
colloquentem et quaerentem, quid sit proprium boni regis, illumque ad rogatum respondentem multa esse imperatori habenda
et consumenda multa. Neque vero eum litterarum fuisse impe- 31
ritum dicunt, sed etiam his non minorem dedisse operam quam
armis. Itaque eum ad disserendum exstitisse acutum ac quas- 32
dam vires magicas orationi illius infuisse, ita ut aures hominum
permulcerent. Praeterea traditum est eum fuisse osorem impro- 33
borum ac dicere solitum imperatorem nemini de omnibus parcere
debere publicae salutis conservandae causa, ne suis quidem

κοινῶν πραγμάτων καταστάσεως ἕνεκεν τὸν κρατοῦντα φείδε-
34 *σθαι δεῖν, μηδ' αὐτῶν τῶν οἰκείων μελῶν. τοῖς δὲ μεταβαλ-*
λομένοις ἐκ πονηρίας φιλανθρώπως διατιθέμενος ἔλεγεν ὅτι D II
τὸ νοσοῦν μέλος ἀποκοπτέον καὶ σεσηπός, ἵνα μὴ καὶ τοῖς
ὑγιαίνουσι λυμανεῖται, οὐ μέντοι τὸ ὑγείας ἤδη τυχὸν ἢ καὶ
ὑγιαζόμενον.

5 *Καὶ ὁ μὲν τρισόλβιος βασιλεὺς ἐκεῖνος πρὸς τὰς αἰωνίους*
μετετέθη σκηνάς· ἡ δὲ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονία εἰς τοὺς τρεῖς
B *ἐκείνου παῖδας μεμέριστο ξύμπασα, ὡς μέν τινες συνεγράψαντο,*
παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῖς διανεμηθεῖσα, ὡς δ' ἕτεροι, καθ' ἑαυ-
τοὺς ταύτην αὐτῶν διελομένων μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ πατρός.
2 *οὕτω δ' ἱστόρηται προβῆναι παρὰ σφίσιν ἡ διανέμησις· τῷ*
μὲν Κώνσταντι προσκληρωθῆναι τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ῥώμην
αὐτὴν τὴν Ἀφρικήν τε καὶ Σικελίαν καὶ τὰς λοιπὰς τῶν νήσων,
ἀλλὰ μέντοι καὶ τὸ Ἰλλυρικὸν καὶ τὴν Μακεδονίαν καὶ σὺν τῇ
3 *Ἑλλάδι τὴν Πελοπόννησον· τῷ δὲ Κωνσταντίνῳ τὰς Κοττίας*

7 *ὅπως ἡ βασιλεία Ῥωμαίων εἰς τοὺς* (om. E) *τρεῖς διεμερίσθη* (*ἐμερ.* AC) *παῖδας τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου* ACE, *Κωνστάντι*ν, Κωνσταντῖνον καὶ Κώνσταντα* A

2 *μελῶν* om. C 3 *διακείμενος* C 5 *ὑγείας* AR, *ὑγιείας* wp*Di*, v. ad XIII 2, 9 7 *οὐρανίους* E 9 *ξύμπασα*] In verbis compositis *ξύν* apud Zonaram saepe comparet, v. XIII 11, 4 XIV 25, 19 XV 15, 16. 21, 7. 22, 23. 24. 23, 1 XVII 19, 7. 20, 2 (*οἱ ἐν τέλει σὺν αἰδοῖ παρειστήκεισαν ξύμπαντες*). Cf. Segerum *Nikeph. Bryenn.* Monach. 1888 p. 72 ante *ὡς μὲν* add. *καὶ* E *ξυνεγράψαντο* BC 10 *αὐτοῖς* AE, *σφίσι* Owp*Di* 11 *διελομένων* Rwp*Di*, *διελόμενον* A 15 *ἰλυρικὸν* D, corr. Dw 16 *ἑλλάδι* AR, *ἀχαίᾳ* Dwp*Di*, v. XVII 8, 3 *πελοπόνησον* ARwp, *πελοπόννησον* C, B corr. ex *πελοπόνησον*, *Di*

34 propriis membris. Cumque humanum erga eos, qui ab impro-
bitate discederent, se praestaret, dicebat membrum aegrum ac
putridum resecandum, ne etiam sana inficeret, non tamen id
quod ad sanitatem iam venisset vel certe consanesceret.

5. Rege illo ter felice ad aeterna tabernacula translato
imperium Romanum inter tres illius filios est divisum totum, ut
nonnulli conscripserunt, a patre iis dispertitum, ut autem alii,
2 cum inter se hoc essent partiti post mortem patris. Sic autem
traditum est factam esse ab iis divisionem. CONSTANTI assigna-
tam esse Italiam et Romam ipsam, Africam et Siciliam cum re-
liquis insulis atque etiam Illyricum et Macedoniam et cum Hel-
3 lade Peloponnesum; CONSTANTINO attributas esse Cottias Alpes
(quae nomen habere dicuntur a Cottio locorum eorum quondam

Ἄλπεις σὺν ταῖς Γαλλίαις προσνεμηθῆναι (Κοττίαι δὲ ὠνομά-
σθησαν ἀπὸ Κοττίου, βασιλέως τῶν τόπων τούτων γενομένου)
καὶ τὸ Πυρηναῖον κλίμα μέχρι τῶν Μαύρων τῶν τῷ πορθμῷ
διωρισμένων τῷ τοῦ Ὠκεανοῦ· τοῦ Κωνσταντίου δὲ λάχος 4 C
γενέσθαι ὅσα κατὰ τὴν ἑῴαν μοῖραν ἦσαν Ῥωμαίοις ὑπήκοα, W III 11
καὶ πρὸς τούτοις τὴν Θρᾴκην σὺν τῇ πόλει τῇ πατρικῇ.
Οὕτω δὲ τοῦ μερισμοῦ τῆς ἀρχῆς προβάντος, ὁ μὲν Κων- 5
στάντιος εἰς τὴν ἑῴαν ἐχώρησεν, ἐκστρατεύων κατὰ Περσῶν.
ὁ γὰρ τούτων ἡγεμονεύων Σαπώρης, τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου 6
γνοὺς Κωνσταντίνου, κατὰ τῶν ὑπὸ Ῥωμαίοις τελούντων ἐπιὼν
καὶ ληϊζόμενος οὐκ ἐπαύετο. ὁ δὲ Κωνσταντῖνος τῷ Κών- 7
σταντι ἐπεφύετο, τὴν διανέμησιν τῶν χωρῶν αἰτιώμενος καὶ
ἢ παραχωρῆσαι μέρους αὐτῷ τῆς ἀρχῆς ἀπαιτῶν ἢ ἀναδάσα-
D III 189 σθαι τὰς βασιλείας ἄμφω ζητῶν. ὡς δ' ἐκεῖνος τῆς ἤδη γε- 8 D
γονυίας διανεμήσεως εἴχετο καὶ τῶν αὐτῷ προσκληρωθέντων
ἀντείχετο καὶ οὐδὲ τοῦ βραχίστου παρεχώρει τῷ ἀδελφῷ, ὅπλα
κατ' αὐτοῦ ἦρεν ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἐπῆλθε τῷ λάχει τοῦ
Κώνσταντος. ὁ δὲ ἐν Δακίᾳ ἀποδημῶν καὶ τὴν κίνησιν τοῦ 9

1 *Κοττίαι ὠνομάσθησαν ἀπὸ Κοττίου βασιλέως τῶν τόπων τούτων γενομένου* C (v. ann. cr. vs. 1) 11 *ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος ἐπελθὼν τῷ τοῦ Κώνσταντος λάχει* (*τὸ τοῦ Κώνσταντος ἐπελθὼν λάχει* E) *ἡττήθη καὶ ἀνῃρέθη* CE

1 *Κοττίαι δὲ* — 2 *τούτων γενομένου* om. BC, habet inter argumenta C 3 *πυρ|ρηναῖον* A, *τυρρηναῖον* C, *πυρηναῖον* Rwp*Di* *κλῆμα* A 4 *τῷ* om BC *τῷ κωνσταντίῳ* Dwp 5. 8 *ἑῶαν* A, *ἑώαν* R (omittunt AR constanter iota subscriptum huius vocabuli), *ἑῴαν* wp*Di* 5 *ἕω* B 9. 10 *γνοὺς* post *θάνατον* E 10 *ῥωμαίους* Rwp 13. 14 *ἀναδ. τῆς* D, corr. Dw 15 *καὶ τῶν* — 16 *ἀντείχετο* om. AE 17 *ἦρεν* ACDwwp, *ἧρεν* R*Di*

rege) et Pyrenaeum tractum usque ad Mauros Oceani freto dir-
emptos; CONSTANTIO ea obvenisse, quae in orientali parte Ro- 4
manae dicionis erant et insuper Thraciam cum urbe paterna.
Hac vero partitione regni facta Constantius in Orientem se 5
contulit contra Persas profecturus. Nam eorum dux Sapor audita 6
Constantini Magni morte Romanorum stipendiarios aggredi ac
populari non desinebat. Interea Constantinus Constanti instabat 7
ob partitionem provinciarum petens, ut aut parte regni sibi ce-
deret aut de integro institueretur partitio duorum illorum regno-
rum. Cum autem ille divisione iam facta niteretur et quae ei 8
obvenerant tueretur ac ne minimum quidem fratri concederet,
Constantinus armis adversus eum captis provincias Constantis
invasit. Hic vero, cum in Dacia abesset, motu Constantini co- 9

Κωνσταντίνου μαθών, στράτευμα κατ' αὐτοῦ πέμπει καὶ στρα-
τηγούς, καὶ αὐτὸς ὅσον ἤδη μετὰ πλείονος στρατιᾶς ἐπιστῆναι
10 ἐπαγγειλάμενος. οἱ γοῦν πεμφθέντες ἐγγὺς τοῦ Κωνσταντίνου
γενόμενοι λόχους καθίζουσι καὶ συμβαλόντες αὐτῷ φεύγειν
11 ὑπεκρίνοντο. τῶν δὲ τοῦ Κωνσταντίνου διωκόντων αὐτούς,
ἐξόπισθεν αὐτῶν οἱ λοχῶντες γενόμενοι κατὰ νώτων αὐτοῖς
P II 12 A ἐπιτίθενται, καὶ οἱ φεύγοντες ἐπιστραφέντες μέσον περιέσχον
αὐτούς· καὶ πολὺ τῆς τοῦ Κωνσταντίνου διέφθαρτο στρατιᾶς
12 κἀκεῖνος αὐτός. τοῦ γὰρ ἵππου τρωθέντος αὐτῷ καὶ διὰ τὸ
τραῦμα σφαδάζοντος καὶ ἀνασκιρτῶντος, ἐκπέπτωκε τῆς ἕδρας
13 ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἀνῃρέθη πολλὰ δεξάμενος τραύματα, οὔτε
τυχὼν τῆς ἐφέσεως καὶ αὐτὴν προσζημιωθεὶς τὴν ζωήν, καὶ
ὅτι ἀδίκων ἦρξε, καὶ τὴν οἰκείαν τῆς ἀρχῆς μοῖραν ἀποβαλών.
14 καὶ γέγονε καὶ τῆς ἑσπερίου λήξεως ἐπικράτεια ὑφ' ἑνὶ τῷ
15 Κώνσταντι βασιλεῖ. εἶτα κἀκεῖνος εἰς ἀλλοκότους ἐκκυλισθεὶς
ἔρωτας καὶ ἐκδεδιῃτημένην ζωήν, ὑπὸ Μαγνεντίου ἐπεβουλεύθη
16 καὶ ἀθλίως ἀπώλετο, Μαγνεντίου, ὃν ἐκεῖνος ἐκ στάσεως στρα-
τιωτικῆς περιέσωσε κινδυνεύοντα, ἤδη τῶν στρατιωτῶν κατ'

15 *ὅτι ὁ Κώνστας καὶ τῆς ἀδελφικῆς ἐκράτησε μοίρας, καὶ ὑπὸ Μαγνεντίου ἀνῃρέθη* CE

2 *στρατοῦ* Dwp*Di* 5 *ἀπεκρίναντο* E 6 post *λοχῶντες* add. *αὐτοὺς* Dwp 7 *μέσον* om. B 9 *αὐτοῦ* Dwp, v. ad XIII 5, 31 10 *διασκιρτῶντος* E 12 *καὶ αὐτὴν — τὴν ζωὴν* post *τραύματα* vs. 11 Rwp 14 *γέγονεν ἡ* Rwp*Di* *τῷ* AR*Di*, *μὲν* wp 15. 16 *ἔρωτας ἐκκυλισθεὶς* C 17 *ἐκεῖνος* om. D

gnito duces cum exercitu contra eum mittit pollicitus se ipsum
10 cum maiore exercitu esse secuturum. Missi igitur, cum prope
ad Constantinum accessissent, insidias ponunt pugnaque inita
11 fugam simulant. Quos, dum Constantini milites persequuntur,
et ii qui in insidiis collocati fuerant a tergo invadunt et fugientes
conversi circumvenerunt; ita magna pars Constantini periit
12 exercitus atque etiam ille ipse. Nam equo vulnerato et ex vul-
nere efferato atque exsultante sella excussus Constantinus multis
13 vulneribus acceptis interfectus est, neque voti compos factus et
insuper morte multatus, idque quia iniuriae fuerat auctor, ac
14 sua regni parte privatus. Atque venit etiam occidentalis partis
15 regnum ad unum Constantem regem. Tum ille quoque, cum
in monstruosos incidisset amores ac dissolutam vitam, insidiis
16 Magnentii misere periit; quem Magnentium ille ex tumultu mi-
litum eripuerat periclitantem, cum iam milites adversus eum
strinxissent gladios ac perfodere eum essent parati.

ἐκείνου ἠρκότων τὰ ξίφη καὶ διαχειρίσασθαι αὐτὸν ὡρμη- B
κότων.
Ὁ Κωνστάντιος δὲ περὶ τὴν ἑῴαν διατρίβων τοῖς Πέρσαις 17
III 190 ἐμάχετο, Σαπώρου τοῦ ἔθνους, ὡς εἴρηται, βασιλεύοντος· ὃς
Ναρσῇ μὲν ἦν υἱός, οὐ μέντοι ἐξ ἐπισήμου γυναικός. ἐκ γὰρ 18
τῆς πρωτευούσης τῶν αὐτοῦ γαμετῶν τρεῖς ἐγένοντο τῷ Ναρσῇ
παῖδες, Ἀδαρνάρσης καὶ Ὁρμίσδας καὶ τρίτος ἕτερος. τελευ- 19
τήσαντος δὲ Ναρσοῦ ὁ πρεσβύτερος τῶν τριῶν τούτων Ἀδαρ-
νάρσης τῆς ἀρχῆς διάδοχος γέγονεν. ὠμὸς δὲ λίαν τυγχάνων 20
καὶ ἀπηνὴς κἀντεῦθεν μισούμενος ὑπὸ τῶν Περσῶν, τῆς βασι-
λείας ἐκπέπτωκεν.

Εἰρήσθω δέ τι καὶ τῆς ἐκείνου γνωμικῆς ὠμότητος γνώ- 21
ρισμα. σκηνή ποτε τῷ πατρὶ αὐτοῦ διεκομίσθη ἐκ Βαβυλῶνος 22
δέρμασιν ἐγχωρίοις ποικιλώτερον εἰργασμένη. ταύτην ἐκτα- 23 C
θεῖσαν ἄρτι θεώμενος ὁ Ναρσῆς ἠρώτησε τὸν Ἀδαρνάρσην,
παιδίον ἔτι τυγχάνοντα, εἰ ἀρέσκει αὐτῷ ἡ σκηνή. ὁ δὲ ἀπε- 24
κρίνατο, εἰ κρατήσει τῆς βασιλείας, κρείττω ταύτης ποιήσειν
ἐξ ἀνθρώπων δορᾶς. οὕτω νηπιόθεν ἐνέφαινε τὴν ὠμότητα.

5 *περὶ τῆς πρὸς Πέρσας μάχης τοῦ Κωνσταντίου. καὶ περὶ Ὁρμίσδου τοῦ Πέρσου* C 8 *περὶ Ὁρμίσδου τοῦ Πέρσου* E 18 *σημείωσαι ὠμότητα* A

1 τὰ ξίφη ἠρκότων (ἠρκότων CD$_w$) Rwp 6 γυναικῶν DEwp τῷ om. C 7 ἀδαρνάρσης C, ἀδαρνάσης D, ἀδανάρσης ARD$_w$wp*Di*, v. vs. 8. 15. *Den Hormizd überlebten 3 Söhne von seiner ersten Frau Âdharnarsê ..., Hormizd und ein Ungenannter*: Noeldekii *Tabari* p. 51 ann. 3 ὁρμί|δας E, v. argumentum vs. 8, XIII 5, 26. 30. 32. 13, 7 8 πρεσβύτερος] De comparativo v. ad XIII 3, 6 ἀδαρνάρσης CD, ἀδανάρσης ARD$_w$wp*Di* 14 post ταύτην add. οὖν Owp 15 ἀδαρνάρσην O, ἀδανάρσην AED$_w$wp*Di* 18 ὑπέφαινε E

Dum haec geruntur Constantius in Oriente cum Persis pu- 17
gnabat, quorum rex, ut dictum est, erat Sapor, qui erat Narsei
filius, non tamen ex nobili muliere procreatus. Nam Narseus e 18
principe uxore tres filios susceperat, Adarnarsem et Hormisdam
et tertium quendam. Defuncto autem Narseo Adarnarses maior 19
natu inter hos tres regni successor extitit. Sed crudelitate cum 20
esset nimia et inhumanitate indeque Persis odio, regno excidit.

Cuius crudelitatis dignae memoratu specimen quoddam est 21
narrandum. Tentorium aliquando patri eius allatum est Baby- 22
lone pellibus huius terrae satis varie ornatum. Quod modo ex- 23
tensum cum Narseus contemplaretur, rogavit Adarnarsem, pu-
erum adhuc, num placeret ei tentorium. Tum ille respondit se 24

25 Τούτου τοίνυν οὕτω τῆς βασιλείας ἐκπεπτωκότος, Σαπώρης
26 εἰς τὴν ἀρχὴν ἀντεισῆκτο. καὶ ὃς εὐθὺς τὸν μὲν ἕτερον τῶν
ἀδελφῶν ἐξετύφλωσε, τὸν Ὁρμίσδαν δὲ δεσμήσας ἔμφρουρον
27 εἶχεν. ἡ δέ γε μήτηρ ἐκείνου καὶ ἡ γυνὴ χρήμασι δεξιωσά-
μεναι τοὺς φρουρούς, εἰς ἐπίσκεψιν ἐκείνου παρεχωρήθησαν
28 εἰσελθεῖν. καὶ εἰσελθοῦσαι ῥίνην αὐτῷ παρέσχον, ἵνα ταύτῃ
D τὰ σιδήρεα διακόψῃ δεσμά, ὑποθέμεναι καὶ ὅσα δέοι μετὰ
ταῦτα ποιεῖν ἵππους τε αὐτῷ καὶ τοὺς συναποδράσοντας ἑτοι-
W III 12 29 μάσασαι. εἶτα τοῖς φρουροῖς ἡ ἐκείνου σύνευνος δεῖπνον παρ-
έθετο δαψιλές· οἱ δὲ καὶ βρωμάτων ἐμφορηθέντες καὶ τοῦ
30 ἀκράτου σπάσαντες ἀκρατέστερον ἐλήφθησαν ὕπνῳ βαρεῖ. ὁ
δ' Ὁρμίσδας κοιμωμένων ἐκείνων καὶ τὰ δεσμὰ τῇ ῥίνῃ διέ-
κοψε καὶ τῆς φρουρᾶς ἐξελθὼν ᾤχετο καὶ πρὸς Ῥωμαίους
31 ἀπέδρα καὶ ὑπεδέχθη φιλοτιμότατα. ὁ δὲ Σαπώρης ἐῴκει τῇ D
φυγῇ ἐκείνου ἐφήδεσθαι, οἷα τὸν ἐξ ἐκείνου ἀποσκευασάμενος
φόβον· οὐ μόνον γὰρ ἐκδοθῆναί οἱ τὸν φυγάδα οὐκ ἐξεζήτησεν,
32 ἀλλὰ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτῷ ἐντίμως ἐξέπεμψεν. ἦν δὲ ὁ Ὁρ-
P II 13 A μίσδας καὶ πολὺς τὴν ἰσχὺν καὶ ἀκοντιστὴς περιδέξιος, ὡς ἐν

2 *εἰςῆκτο* E 7 *δὲ οἱ* E 8 *τοῖς συναποδράσιν* D, corr. Dw *ἑτοιμάσαι* A, *ἑτοιμάσασθαι* D, corr. Dw 10 *τοῦ* ARwp*Di*, *τῆς* E 11 *ἀκράτου — ἀκρατέστερον*] Annominationis figuram Zonaras saepe adhibet, v. XIII 2, 6. 18. 15, 10. 17, 4 XV 3, 12. 22, 4 XVI 1, 22. 29 XVII 17, 3. 9. 82 XVIII 22, 18 *βαρεῖ* ex *βαλεῖν* corr. E 12 *ὁρμίσδας* D 15 *ἀποσκευασάμενον* p* 16 *οὐ μόνον γὰρ* AR, *μόνον γὰρ* B, *οὐ μόνον* Dwp*Di* *οὐκ* om. D, add. Dw 17 *αὐτοῦ* Dwp, v. ad XIII 5, 12 17 *ὁρμίσδας* E

potitum regno maius isto tentorium esse confecturum ex hominum pellibus. Sic ab ipsa infantia declarabat immanitatem.
25 Qui cum ita regno excidisset, Sapor rex pro eo erat con-
26 stitutus. Qui statim alteri de fratribus oculos effodit, Hormisdam
27 autem vinctum in custodia tenebat. Sed mater illius et uxor
custodibus pecunia delenitis, ut ad visendum eum intrarent,
28 venia est data. Quae cum intrassent, limam illi dederunt, qua
ferrea dissecaret vincula, ac monuerunt, quid deinceps esset
29 agendum paratis equis et fugae comitibus. Tum custodibus il-
lius uxor cenam apposuit opimam. Qui cum et cibo impleti es-
sent et *ἄκρατον* obduxissent *ἀκρατέστερον*, oppressi sunt somno
30 gravi. Quibus dormientibus Hormisdas et vincula lima dissecuit
et e carcere elapsus abiit et ad Romanos fugit et receptus est
31 honorificentissime. At Sapor fuga illius videbatur laetari, quasi
metum ab illo imminentem amovisset. Nam non modo redde-
retur sibi exul non petivit, sed etiam uxorem ad eum honori-
32 ficentissime misit. Erat autem Hormisdas et magni roboris et

τῷ πάλλειν κατά τινος τὸ ἀκόντιον προλέγειν, ὅπου βαλεῖ τὸν
πολέμιον. οὗτος τοίνυν τῷ Κωνσταντίῳ κατὰ τῶν ὁμοφύλων 33
συνεστρατεύετο, ἄρχειν ταχθεὶς ἱππέων ἴλης πολλῆς. ὁ βασιλεὺς 34
δὲ Κωνστάντιος πολλάκις τοῖς Πέρσαις συμβαλὼν τὴν ἥττονα
μοῖραν εἶχε καὶ πολλοὺς τῶν οἰκείων ἀπέβαλε. καὶ τῶν Περ-
σῶν δὲ πλεῖστοι πεπτώκασι καὶ αὐτὸς ὁ Σαπώρης ἐτέτρωτο.

Οὕτω μέντοι τῶν ἐπὶ Πέρσας πολέμων συνενεχθέντων 6
τῷ βασιλεῖ Κωνσταντίῳ, μαθὼν ταῦτα Μαγνέντιος, ὃς ἐκ πα-
τρὸς μὲν γεγέννητο Βρεττανοῦ, ἐν τοῖς προτίκτορσι δ' ἐστρα-
τεύετο εἶτα καὶ κόμης ὠνομάσθη ταγμάτων δύο Ῥωμαϊκῶν, B
τυραννῆσαί τε καὶ πρῴην ἐπιθυμῶν τότε μᾶλλον ἔθετο τῷ
σκοπῷ, ὅτι ἀτυχοῦντα περὶ τὸν Περσικὸν πόλεμον ἤκουε τὸν
Κωνστάντιον, καὶ εὐκαιρίαν ἔκρινε τηνικαῦτα τοῦ ἐπικεχειρη-
κέναι τῇ τυραννίδι. καὶ πλασάμενος τὰ ἑαυτοῦ ἑορτάζειν γενέ- 2
θλια ἐν Αὐγουστούλῳ τῇ πόλει συνεκάλεσε τοὺς ἐξόχους τῆς
πόλεως τοῦ συμποσίου αὐτοῦ συμμεθέξοντας, τοὺς μὲν καὶ

7 ὅπως (ὅτι E) ὁ Μαγνέντιος τυραννίδι ἐπικεχείρηκεν CE

1 λέγειν Dwp 2 κωνσταντίνω C, v. vs. 4 3 συνεκστρατεύετο D, corr. Dw 4 κωνσταντῖνος ante rasuram B, v. vs. 2 8 post μαθὼν add. δὲ E 9 γεγέννητο μὲν E, μὲν γεγένητο Dwp*Di*, v. ad XIII 1, 2 ante ἐν add. ὡς E inter τοῖς et προτίκτορσι add. asteriscum Dw 13 ἐπιχειρηκέναι E, B ab alia manu corr., μὴ ἐπιχειρηκέναι D, corr. Dw 15 αὐγουστούλω | A(E) et nonnulli P, αὐγουστόλω B et nonnulli P, αὔγου C, αὐγουσταλίῳ Dwp, immo Αὐγουστοδούνῳ, v. Zosim. II 41, 4 16 αὐτοῦ AE, αὐτῷ Owp*Di*

iaculator peritissimus ita, ut si vibraret in quem iaculum, antea diceret, qua parte icturus esset hostem. Hic igitur cum Con- 33
stantio contra populares suos profectus est, praefectus equitum turmae magnae. Verum Constantius rex saepe cum Persis con- 34
gressus inferior recedebat multis suorum amissis. Atque etiam Persarum plurimi ceciderunt, ipso Sapore vulnerato.

6. Ita autem cum bella Persica evenissent regi Constantio, certior factus Magnentius, qui patre Britanno ortus inter protectores militarat, deinde comes appellatus erat duarum Romanarum legionum, cum iam prius tyrannidis esset studiosus, tunc magis etiam consilio est astipulatus, quod rem male gerere Persico bello Constantium audiebat, opportunitatem dari sibi ratus occupandae tyrannidis. Itaque per speciem natalis sui celebrandi 2
Augustulum (Augustodunum) in urbem convocavit primores civitatis ad ipsas epulas, quosdam consilii sui conscios, nonnullos igno-

συνίστορας αὐτῷ τοῦ σκοποῦ, τοὺς δὲ καὶ ἀμετόχους τοῦ σκέμ-
3 ματος. καὶ παρέτεινε τὸν πότον ἕως ἑσπέρας. ἐξαναστὰς δὲ
τοῦ συμποσίου αἴφνης εἰς τὸν κοιτῶνα εἰσέδραμε καὶ πρόεισιν
ἐκεῖθεν μετὰ βραχὺ ἐν σχήματι βασιλείας σὺν δορυφόροις πολ-
C 4 λοῖς, ὃ τοὺς μὴ συνειδότας αὐτῷ τὴν πρᾶξιν ἐτάραξεν. ἐκεῖνος
δὲ διαλεχθεὶς τοῖς παροῦσι τοὺς μὲν ἔπεισε συνθέσθαι αὐτῷ,
5 ἐνίους δέ γε καὶ ἐβιάσατο. καὶ συμπαραλαβὼν αὐτοὺς εὐθὺς D II
εἰς τὰ βασίλεια ἄπεισι καὶ διανομὰς χρημάτων πεποίητο ταῖς
τε πύλαις τῆς πόλεως ἐπέστησε φύλακας, ἐνταλθέντας τοῖς μὲν
εἰσιοῦσι τὴν εἴσοδον συγχωρεῖν, ἐξιέναι δὲ μηδένα παραχωρεῖν,
6 ἵνα μὴ τέως τὸ τόλμημα κηρυχθῇ. καὶ αὐτίκα στέλλει τοὺς
τὸν Κώνσταντα ἀναιρήσοντας, πρὶν ἢ γνοίη τὸ τόλμημα. ὁ δὲ
7 περὶ θήραν ἠσχόλητο. καὶ γὰρ ἐμεμήνει περὶ τὰ κυνηγέσια
καὶ ταῦτα ἀρθρίτιδι προσπαλαίων διηνεκεῖ, ἣν ἐξ ἡδονῶν ἀμε-
D 8 τρίας ἐνόσησεν ἀκολάστως βιούς· ἢ καὶ ἐν προσχήματι θήρας
εἰς ὕλας ἐγκατεδύετο μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν μειρακίσκων καὶ
νεανίσκων, οἳ ἐκείνῳ διὰ κάλλος συνελέγοντο καὶ ᾠκείωντο
ἐκαλλωπίζοντό τε περιεργότερον καὶ λίχνοις ἦσαν ὀφθαλμοῖς,
ἀκολασίας ἐμπύρευμα, κἀκείνῳ ἐτύγχανον, ὡς λέγεται, παιδικά.

1 *αὐτοῦ τῶ σκοπῶ* E, v. XIII 8, 31 3 ante *αἴφνης* erasum *ἐξ* in B 4 *βασιλείας* RwpDi, om. A 11 *τολμηθὲν* Rwp 12 *πριν̀ὴ* A 14 *ἀρθρίτι* B *δι* ab al. man., *ἀθρίτιδι* E *προπαλαίων* D, corr. Dw *ἀμέτρων* D 15 *ἐνόμησεν* D, corr. Dw 15 *βίους* D 16 *αὐτῶν* Dwp 17 post *οἳ* add. *καὶ* E 18 *ὀφαλμοῖς* C

rantes, quid moliretur. Produxit convivium usque ad vesperam.
3 Tum cum surrexisset e convivio, propere cubiculum ingressus
paullo post habitu regio cum multis satellitibus illinc progreditur.
4 Quae res ignaros quid animi haberet consternavit. Sed oratione
ad eos qui aderant habita, alios verbis in suas partes traduxit,
5 alios etiam vi. Quos cum secum duxisset, illico in regiam abit
et pecuniam dilargiebatur et portis custodes adhibuit iussos in-
trantibus introitum concedere, sed exitum nulli permittere, ne
6 interea audacia nuntiaretur. Statim mittit, qui Constantium tol-
7 lerent, antequam nosset audaciam. Erat ille venatione occu-
patus. Etenim rabie tenebatur venandi idque, cum cum arti-
culari morbo pugnaret perpetuo, quo ex libidinum intemperantia
8 correptus erat ac vita dissoluta; aut etiam per speciem vena-
tionis in silvas sese abdebat cum suis pueris et adolescentulis,
quos ob formam conquisitos et familiariter secum coniunctos et
nimis immoderate cultos in deliciis habuisse dicitur, cum avidis

ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλέον ταῖς ὕλαις διέτριβεν, ἐκκλίνων τὴν μετὰ 9
τῶν κοσμίων ἀνδρῶν συνδιαγωγήν. παρὰ τὸν Ῥοδανὸν τοίνυν 10
ποταμὸν οἱ παρὰ Μαγνεντίου σταλέντες γενόμενοι μετὰ τὴν
θήραν ὑπνώττοντα τὸν Κώνσταντα διεχρήσαντο καὶ τοὺς ἐκείνῳ
δὲ συνόντας ὀλίγους ὄντας ἀπέκτειναν. οἱ δὲ μὴ οὕτω φασὶ 11 P II
γενέσθαι τὴν ἐκείνου ἀναίρεσιν, γνῶναι δ' ἐκεῖνον τὴν κατ'
αὐτοῦ ἐπανάστασιν καὶ μονωθέντα, καταλιπόντων αὐτὸν τῶν
περὶ αὐτόν, ναῷ προσφυγεῖν. κἀκεῖ τὰ τῆς βασιλείας παρά- 12
σημα ἀπεκδύσασθαι κἀκεῖθεν ἐκβληθέντα ἀναιρεθῆναι, ἑπτα-
καιδέκατον ἔτος ἀνύσαντα παρὰ τῇ ἀρχῇ, τῆς δ' ἡλικίας ἤδη W III 18
παρεληλυθότα τριακοστόν. λέγεται δὲ ἄρτι γεννηθέντος αὐτοῦ 13
ἐπιτρέψαι τοῖς ἀστρολόγοις τὸν πατέρα αὐτοῦ ἐπὶ τῷ τούτου
γενεθλίῳ ποιῆσαι θεμάτιον, κἀκείνους πρὸς ἄλλοις οἷς περὶ
III 193 αὐτοῦ προειρήκασι καὶ τοῦτο εἰπεῖν ὡς ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς
αὐτοῦ μάμμης ἀναιρεθήσεται. ὃ θανούσης ἐκείνης καὶ διέπαι- 14
ζεν ὁ Κώνστας· τὸ δ' εἰς ἔργον ἀποβεβήκει, καὶ ἡ τῶν ἀστρο-
λόγων οὐ διήμαρτε πρόρρησις, κἂν ὑπῆρξε λοξή. ἐν γὰρ πο- 15 B

5 ἀναίρεσις Κώνσταντος ACE 17 ὅτι πολλοὺς τῶν ἀξιολογωτέρων (ἀξιολόγων E) ἀπώλεσεν ὁ Μαγνέντιος CE

1 ταῖς ὕλαις] De dativo loci v. Hultschii quaest. Polyb. I p. 19s. et Krebsium *Die Präpos. b. Polyb.* p. 75 2 τῶν om. Owp διαγωγήν E περὶ D 5 ὄντας om. E 8 προσφυγεῖν corr. ex προσφυγῶν A 9. 10 ἑπτακαίδεκα ἔτη Dwp 10 ἀνύοντα B*Dwp 11 γὰρ D, δὲ corr. Dw 12 τῷ om. C τούτῳ DE 14 ἀγ-γάλαις E 15 μάμης (μ superscr.) B, κάμης D, μάμης Dw 17 διημάρτητο BC, διήμαρται D, corr. Dw ὑπῆρχε Rwp

eorum oculis libido inflammaretur. Ea quoque de causa silvas 9
magis frequentabat, quod evitabat modestorum virorum consue-
tudinem. Iam ad Rhodanum fluvium cum venissent a Magnentio 10
missi, Constantem post venationem dormientem sustulerunt, inter-
fectis etiam sociis, quos paucos secum habebat. Alii vero non 11
ita profitentur factam esse illius necem, sed illum cognita sedi-
tione contra se mota destitutum ad templum profugisse a suis
derelictum. Illinc vero regni signis depositis eiectum esse et 12
occisum septimo et decimo anno perfecto regni, aetatis autem
expleto tricesimo. Ferunt autem, cum modo natus esset Con- 13
stans, imperasse astrologis patrem, ut natalicium huius consti-
tuerent thema, illosque praeter cetera illi praedicta etiam hoc
dixisse eum in complexu aviae suae sublatum iri. Quod mortua 14
illa et illudebat Constans; sed ad effectum adductum est neque
astrologorum decepit praedictio, quamvis obliqua. Nam in op- 15

λίχνη Ἑλένη καλουμένη εἰς ὄνομα τῆς βασιλίσσης ἐκείνης ὁ
Κώνστας ἀνῄρητο.
16 Ὁ μὲν οὖν οὕτω βεβιωκὼς ἀσελγῶς οὕτως οἰκτρῶς ἐστέ-
17 ρητο τῆς ζωῆς· ὁ δὲ Μαγνέντιος κατὰ ῥοῦν αὐτῷ τῶν τῆς
τυραννίδος χωρησάντων πραγμάτων ἐσπούδασε τῶν τὰς ἀρχὰς
18 ἐχόντων τοὺς λογιμωτάτους ἐκ μέσου ποιήσασθαι. καὶ γραφὰς
πλασάμενος πρὸς αὐτοὺς ὡς ἐκ τοῦ Κώνσταντος σταλείσας
αὐτοῖς μετακαλουμένου τούτους δῆθεν πρὸς ἑαυτόν, καθ' ὁδὸν
λοχήσας πλείστους ἀπέκτεινε, μηδὲ τῶν οἰκείων συνωμοτῶν
φειδόμενος, ἀλλὰ καὶ τούτους διαφθείρων.
19 Καὶ ὁ μὲν ἐν τοιούτοις ἦν, ἑαυτῷ κρατύνων τὴν τυραν-
C νίδα· τῷ δὲ Κωνσταντίῳ τὸν θάνατον πυθομένῳ τοῦ ἀδελφοῦ
ἐμερίζετο ἡ διάνοια ἐννοουμένῳ πότερον ἂν προτιμήσαιτο τὸ
Πέρσαις ἀντικαθίστασθαι κείρουσι τὰ Ῥωμαίοις ὑπήκοα ἢ τού-
των κατά γε τὸ παρὸν ἀμελῆσαι καὶ χωρῆσαι κατὰ τοῦ τυραν-
νήσαντος, ἵνα καὶ τὸν τοῦ συγγόνου τίσαιτο φόνον καὶ ἑαυτῷ
προσποιήσαιτο τὰ ἑσπέρια.

1 ἑλένη RwDi, ἐλένη A, v. ad XIII 1, 2 3 οὕτω βεβιωκώς — οὕτως οἰκτρῶς] Ante consonantes adhibet Zonaras οὕτω et οὕτως, ante vocales constanter οὕτως; v. XIII 21, 6. 11. XIV 6, 24. 20, 5. 21, 21. 27, 4. XV 11, 15 cet. 4 αὐτῷ RwpDi, αὐτῶν A 6 λογιμωτέρους Rwp, v. ad XIII 3, 6 6. 7 πλασάμενος γραφὰς Owp 7 σταλείσας ARwp, στείλας E 8 μετακαλούμενος τούτοις A, μετακαλουμένου τούτους BCDi, μετακαλουμένας E, μετακαλουμένας τούτους sed τούτους lineola notatum D, μετακαλουμένου wp αὐτὸν E 9 συνομοτῶν BsDwp 13 διανοίας D, corr. Dw ἐννοουμένῳ post προτιμήσαιτο BC, ἐννοούμενος post προτιμήσαιτο D, corr. Dw 14 φθείρουσι E τοῦτο D, corr. Dw 16 τίσηται Owp 17 προςποιῆσαι τὸ E, προςποιήσηται Owp

pidulo, cui de reginae illius nomine factum erat nomen Helena, Constans sublatus est.

16 Ille igitur cum ita vixisset dissolute, ita misere privatus
17 erat vita; Magnentius autem, cum prospere ei res processissent
tyrannide occupata, eorum qui magistratus gerebant nobilissimos
18 de medio tollere studuit. Litteris igitur fictis ad eos datis, quasi a Constante ad eos missis, quibus ille hos ad se arcesseret, in itinere per insidias plurimos interfecit, ne coniuratis quidem suis parcens, sed etiam eos occidens.

19 His igitur rebus ille sibi stabiliebat tyrannidem; Constantius autem morte comperta fratris haesitabat animo secum reputans, utrum mallet Persis resistere vastantibus Romanorum provincias an his rebus in praesentia neglectis praeferret proficisci adversus tyrannum, ut et fratris ulcisceretur necem et sibi vindicaret partem occidentalem.

Ταῦτα τοῦ Κωνσταντίου σκοποῦντος καὶ διαμέλλοντος, 7
Σαπώρης, ἐπεὶ κἀκείνῳ πρὸς γνῶσιν ἦλθον τὰ συμβεβηκότα
περὶ τὸν Κώνσταντα, ἐπιτίθεται τῷ καιρῷ καὶ σὺν βαρεῖ στρα-
τεύματι κατὰ τῶν ὑποκειμένων Ῥωμαίοις ἔπεισι χωρῶν τε καὶ
πόλεων· καὶ πολλὴν μὲν ἐληίσατο χώραν, ἀλλὰ μέντοι καὶ 2
φρούρια εἷλε καὶ τέλος ἐπολιόρκει τὴν Νίσιβιν, ἣ πάλαι μὲν
τῇ τῶν Ἀρμενίων διέφερε βασιλείᾳ, ἐπὶ δὲ Μιθριδάτου, ὃς D
III 194 *Τιγράνου τοῦ τῶν Ἀρμενίων τότε κρατοῦντος γαμβρὸς ἦν καὶ*
ἐξ ἐκείνου τὴν πόλιν εἰλήφει, ὑπὸ Ῥωμαίων ἑάλω πολιορκίᾳ.
ἐν ταύτῃ γὰρ ὁ Σαπώρης ἐλθὼν πᾶσαν ἐκίνησε μηχανὴν ἵνα 3
αὐτῷ ἡ πόλις ἁλῷ· κριούς τε γὰρ προσῆγε τοῖς τείχεσι καὶ
διώρυχας ὑπογαίους πεποίητο, ἀλλὰ πρὸς πάντα γενναίως ἀντι-
καθίσταντο οἱ πολιορκούμενοι. καὶ τὸν ποταμὸν δέ, ὃς διὰ 4
μέσης ἔρρει τῆς πόλεως, μετωχέτευσεν, ἵνα δίψει πιεζόμενοι
οἱ τῆς πόλεως προδοῖεν αὐτῷ τὴν πόλιν. τοῖς δὲ ἀφθονία ἦν 5
ὑδάτων καὶ ἐκ φρεάτων καὶ ἐκ πηγῶν. ὡς δ' εἰς οὐδὲν αὐτῷ 6
κατήντησαν ἀνύσιμον αἱ ἐπίνοιαι, ἕτερόν τι αὐτῷ μεμηχάνητο.

1 *ὅτι ὁ* (om. C) *Σαπώρης ὁ Περσῶν ὁ* (om. C) *βασιλεὺς τῇ Ῥωμαίων χώρᾳ* (om. E) *ἐπέθετο* (*ἀρχῇ* add. E) *καὶ Νίσιβιν πολιορκήσας* (*Νισ. πολ.* om. E) *ἄπρακτος ἀνεχώρησεν* CE

2 *ἦλθε* Dwp   6 *φρούρια εἷλε καὶ . . ἐπολιόρκει Νίσιβιν*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6   7 *ἀρμενίων* DE   8 *τιγράτου* C *τότε* om. E   *ἦν γαμβρὸς* Dwp   9 post *εἰλήφει* add. *δι* sed lineola infra apposita notatum D   10 *γὰρ* AE, *γοῦν* Owp *ἵν'* Owp*Di*   11 *ἀλῷ* (sic) A, v. ad p. 36, 8   *γὰρ* om. D 14 *μετωχευσεν* (s. acc.) E, *μετωχεύτευσεν* D   15 *προδῷεν* Owp 17 *κατήντων* Owp

7. Quae cum Constantius deliberaret et cunctaretur, Sapor
et ipse certior factus de iis quae evenerant Constanti urget op-
portunitatem et cum ingenti exercitu provincias et urbes Roma-
nis subiectas invadit, atque ex multis agris capta praeda castel- 2
lisque occupatis denique obsidebat Nisibin, quae quondam ad
Armeniorum pertinebat regnum sed sub Mithridate, qui Tigranis
Armeniorum tum regis gener erat ab illoque urbem ceperat, a
Romanis capta erat obsidione. Quam Sapor aggressus omnem 3
movit machinationem ad expugnandam urbem, arietibus admotis
ad muros actisque cuniculis, sed ad omnia fortiter resistebant
qui obsidebantur. Ac fluvium, qui per mediam fluebat urbem, 4
derivavit, ut siti coacti oppidani proderent sibi urbem. Iis 5
autem abundantia erat aquae tum ex puteis tum ex fontibus
haustae. Quod vero ad irritum ei ceciderat spes, aliud quoddam 6

P II 15 A 7 ἀναδραμὼν τὸν ποταμόν, ὅς, ὡς εἴρηται, διὰ τῆς πόλεως ἔρρει,
καὶ πρὸς φάραγγας γεγονώς, ἔνθα ὁ χῶρος, δι' οὗ διέρρει,
ἐστένωτο, ἀπέφραξε τὸν τόπον καὶ ἐπέσχε τὸ ῥεῦμα αὐτοῦ.
8 τοῦ δ' ὕδατος πλημμυρήσαντος, ἀθρόον τὰ φραγνύντα τὴν τοῦ
ὕδατος διέξοδον ἐξελὼν ἀφῆκε τὸ ῥεῦμα κατὰ τῆς πόλεως·
τὸ δὲ πολύ τε σεσωρευμένον καὶ σὺν βίᾳ σφοδρᾷ τῷ τείχει
9 προσπεσὸν μέρος ἐκείνου κατήραξεν. οὐκ εὐθὺς δὲ ὁ βάρ-
βαρος εἰσέδυ τὴν πόλιν, ἀλλ' ὡς ἤδη ἁλωθείσης αὐτῆς, ἐπεὶ
καὶ πρὸς ἑσπέραν ἦν ὁ καιρός, εἰς αὔριον παραλήψεσθαι τὴν
10 πόλιν, μή τινος ἀντιβαίνοντος, ὑπερέθετο. οἱ δ' ἐν τῇ πόλει
πρὸς μὲν τὸ ῥῆγμα τοῦ τείχους ἐθορυβήθησαν, ὡς δ' εἶδον
B τοὺς Πέρσας ὑπερθεμένους τὴν εἴσοδον, ἄϋπνοι τὴν νύκτα
διατελέσαντες πολυχειρίᾳ τὸν τόπον ὠχύρωσαν, τεῖχος ἐντὸς
11 ἀνεγείραντες ἕτερον. ὅπερ ἕωθεν ὁ Σαπώρης ἰδὼν ἀμελείᾳ
οἰκείᾳ τὸ ἀτύχημα ἐπεγράφετο. ἀλλ' οὐδ' οὕτω τῆς πολιορ-
12 κίας ἀφίστατο. πολλὰ δὲ καὶ ἕτερα κατὰ τῆς πόλεως ἐπινοη-
W III 14 σάμενος καὶ πλείστους τῶν οἰκείων ἀποβαλὼν (ὑπὲρ γὰρ τὰς
εἴκοσι χιλιάδας κινδυνεῦσαι λέγεται τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος D II
13 πολιορκουμένης Νισίβεως) μετ' αἰσχύνης ἀνεχώρησεν. ἤδη

1 ὅς ARwp, ὃν C 2 διήει O(wp) 3 αὐτοῦ om. B 4 δ' ARwp, δι' E 5 δίοδον Rwp 6 πολύ AR, πολὺν w*p 7 προσπεσὼν B₁E κατήρραξεν A, κατέρραξεν Rwp*Di* vol. V p. 239, κατήραξεν *Di* h. l., v. ad XIV 5, 5. 20, 17. XV 7, 7. XVI 13, 15. 16, 4. 22, 6. XVII 6, 18. 24, 12 8 ἁλωθείσης (sic) A ἐπεὶ ARwp, ἤδη γὰρ D 9 εἰς αύριον (sine spir.) A, εἰς αὔριον Rwp*Di*, εἰ ἔριον C 11 ῥεῦμα D, corr. Dw 13 τελέσαντες E

7 moliebatur. Regressus secundum fluvium, quem per urbem fluere
diximus, et ad rupes delatus, ubi regio, per quam ille perfluebat,
8 erat angusta, loco illo obsepto repressit eius cursum. Cum autem
aqua exuberasset, subito aggeribus aquam effluentem impedientibus sublatis emisit fluvium contra urbem; qui cum plenus et
auctus esset et magno impetu in murum irruisset, partem illius
9 deiecit. Neque vero statim barbarus intravit urbem, sed, quia
vespertinum erat tempus, distulit, quasi iam captum esset, in
10 crastinum diem capiendum oppidum, nullo repugnaturo. Sed
oppidani ruina muri consternati, cum vidissent Persas distulisse
ingressum, insomnes noctem agentes operarum multitudine locum
11 cum muniverunt muro intus exstructo altero. Quem Sapor mane
12 conspicatus negligentiae suae casum ascribebat. Multis autem
et aliis rebus contra urbem excogitatis plurimisque de militibus
amissis (nam supra viginti milia cecidisse dicuntur Persici exer-
13 citus, cum Nisibis obsideretur) cum dedecore discessit. Etenim

γὰρ καὶ Μασσαγέται τῇ Περσίδι ἐπήλθοσαν καὶ αὐτῇ ἐλυμαί-
νοντο. Κωνστάντιος δὲ ὁ βασιλεὺς τὴν μὲν Νίσιβιν κατωχύ- 14
ρωσε καὶ τοὺς πολίτας αὐτῆς ἀνεκτήσατο, αὐτὸς δέ, ἀνακωχῆς
ἤδη τῇ ἑῴᾳ γενομένης ἐκ τῶν Περσῶν, πρὸς τὰ ἑσπέρια ὥρ-
μησε. καί οἱ ἀγγέλλεται Βετρανίων κοινοπραγήσας τῷ Μα- 15 C
γνεντίῳ. τῶν γὰρ παρ' Ἰλλυριοῖς ἄρχων οὗτος στρατευμάτων 16
τυγχάνων καὶ μαθὼν τοῦ Μαγνεντίου τὴν ἐπανάστασιν καὶ τὸν
φόνον τοῦ Κώνσταντος οὐχ ὑπεῖξε τῷ τυραννήσαντι, ἀλλὰ καὶ
αὐτὸς ἑτέρωθεν τυραννίδι ἐπικεχείρηκε. τῷ Κωνσταντίῳ δ' ἐπι- 17
στέλλων ἔλεγε τῷ τυράννῳ ἀντικαθίστασθαι καὶ αὐτὸν ἀφικέσθαι
εἰς ἐκείνου κατάλυσιν κατήπειγεν. ἐπὶ συνθήκαις οὖν ὁ Βετρανίων 18
καὶ ὁ Μαγνέντιος ἀλλήλοις σπεισάμενοι πρέσβεις ἄμφω κοινῶς
πρὸς τὸν Κωνστάντιον στέλλουσιν, ἀξιοῦντες αὐτὸν καταθέσθαι τὰ
ὅπλα καὶ τὴν πρώτην ἔχειν τιμήν. περὶ γοῦν τὴν τῆς Θρᾴκης 19
Ἡράκλειαν ἐντυχόντες οἱ πρέσβεις τῷ αὐτοκράτορι τὰ μεμηνυ-
μένα οἱ ἀπήγγειλαν. ὁ δὲ ἐν φροντίδι διὰ ταῦτα γενόμενος, 20 D
νυκτὸς ἐπιγενομένης ὄναρ ὁρᾷ τοιοῦτον. ἐδόκει τὸν πατέρα 21

5 ὅτι καὶ Βετρανίων τυραννίδι ἐπικεχείρηκεν C 17 ὄναρ τῷ Κωνσταντίῳ ὀφθέν ACE

1 μασαγέται D^{s}EwpDi 3.4 ἤδη ἀνακωχῆς E 4 ὥρμησαι D, corr. Dw 5 βετρανίων AR tres Pp, βρεττανίων DEw 9 ἑτέρωθι D 11 κατάλυσιν ἐκείνου BC, τὴν ἐκείνου κατάλυσιν DwpDi κατήπειγεν Awp, κατέπειγεν E, ἐπέσπευδεν R, ἔσπευδεν D, κατέπειγεν (sic) vel ἐπέσπευδεν' Dw 11 βρεττανίων D, corr. Dw 13 κωνστάντιον RwpDi, κώνσταντα A 16 διὰ ταῦτα om. initio versus E 17 νυκτὸς ἐπιγενομένης om. E ὄναρ ὁρᾷ τοιόνδε E, ὁρᾷ τοιοῦτον ὄναρ Dwp

iam Massagetae Persiam adorti vastabant. Constantius autem 14
rex, Nisibi munita eiusque civibus recreatis, ipse indutiis iam
orienti datis a Persis ad partem occidentalem proficiscitur, cum 15
ei nuntiatur Vetranio consilia iunxisse cum Magnentio. Qui 16
cum Illyricarum dux legionum esset et comperisset Magnentii
seditionem necemque Constantis, non cesserat tyranno novo sed
et ipse ab altera parte tyrannidi studuit. Constantio autem lit- 17
teris datis dicebat se adversus tyrannum proficisci ipsumque im-
peratorem evocabat ad illum opprimendum. Ex pactis igitur 18
Vetranio ac Magnentius inter se iuncti legatos ambo communiter
ad Constantium mittunt postulantes, ut depositis armis principem
haberet honorem. Qui legati cum ad Thraciae Heracleam inci- 19
dissent in imperatorem, iussa ei nuntiaverunt. Qui cura inde 20
affectus, cum nox appetiisset, somnium videt huiusmodi. Vide- 21
batur pater ei astare suum filium Constantem manu tenens eique

αὐτῷ παρεστάναι, τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν Κώνσταντα κατέχοντα
τῇ χειρί, καὶ λέγειν αὐτῷ· "Κωνστάντιε, ἰδοὺ Κώνστας ὁ σὸς
ἀδελφός, πολλῶν δὲ βασιλέων ἀπόγονος, ὃς ἐκ τυράννου διώ-
λετο. χρή σε τοίνυν τούτῳ τε τιμωρῆσαι καὶ τὴν ἀρχὴν μὴ
παρόψεσθαι διακοπτομένην μήτε τὴν πολιτείαν ἀνατρεπομένην,
σπεῦσαι δὲ τὴν τυραννίδα καθελεῖν καὶ μὴ περιιδεῖν τὸν ἀδελ-
22 φὸν ἀνεκδίκητον." ἐπὶ τούτοις διυπνισθεὶς ὁ Κωνστάντιος τοὺς
μὲν πρέσβεις κατέσχε καὶ φρουρᾷ παραδέδωκεν· αὐτὸς δ' αὐτίκα D III
23 μηδὲν μελλήσας εἰς Σαρδικὴν παραγίνεται. καὶ ὁ Βετρανίων
P II 16 A τὴν ἀνέλπιστον ἐπιδημίαν πτήξας τοῦ Κωνσταντίου ὡς δεσπότῃ
προσυπηντήκει αὐτῷ, τάς τε προτέρας καταλείψας βουλὰς καὶ
24 τὰς συνθήκας ἀθετήσας τὰς πρὸς Μαγνέντιον. καὶ ὁ Κων-
στάντιος δὲ αὐτὸν γνησίως προσήκατο καὶ ὁμοδίαιτον ἐποιήσατο.
25 τὰ γὰρ τῆς βασιλείας ἀποδυσάμενος ὁ Βετρανίων γνωρίσματα
26 ἐν ἰδιώτου στολῇ τῶν τοῦ βασιλέως ποδῶν ἐπελάβετο. ὁ δὲ
περιεπτύξατό τε τὸν Βετρανίωνα καὶ πατέρα ὠνόμασε καὶ χεῖρα
ὀρέγων αὐτῷ καὶ ὑποστηρίζων πρεσβύτην ὄντα σύνδειπνον

9 ὅτι προσῆλθεν ὁ Βετρανίων (βρεττανίων E) τῷ Κωνσταντίῳ CE

1 αὐτῷ AR, αὐτοῦ D, αὐτοῦ αὐτῷ w*p 2 λέγειν αὐτῷ κωνστάντιε ARwp, λέγοντα τῷ κωνσταντίῳ· | E ὁ ante κώνστας add. C ὁ σὸς ARwp, ὅς E 3 ὃς ARw, ὡς p*Di post ἐκ add. τοῦ E ἀπώλετο E 6 τὴν om. B 7 δι' ὑπνισθεὶς (sic) A 8 κατέσχε RwpDi, κατέσχεν A, v. ad XIII 1, 5 παραδέδωκεν A (v. ad XIII 1, 5), παρέδωκεν E, παραδέδωκε OwpDi 9 μελλήσας RwpDi, μελήσας ABE βρετανίων E, βρεττανίων Dw 11 αὐτῷ προυπηντήκει BCwp, τῷ κωνσταντίῳ προυπηντήκει D 12 ἀθετήσας τὰς συνθήκας Owp τὰς (post ἀθετ.) intra lineas add. A 14 εἶτα καὶ τὰ D, τὰ γὰρ corr. Dw βρετανίων DE, βρεττανίων w 16 βετρίωνα B, βρετανίωνα E, βρεττανίωνα Dw

dicere: "Constanti, ecce Constans, tuus frater, ex multis regibus
prognatus, qui a tyranno periit. Oportet te igitur hunc adiu-
vare neque in imperio conivere dilacerato neque in republica
eversa, sed properare tyrannidem deletum neque ferre fratrem
22 inultum". His de rebus experrectus Constantius legatos retinuit
et in custodiam tradidit; ipse vero statim nihil cunctatus Sardi-
23 cam proficiscitur. Vetranio subita expeditione demissus Con-
stantio ut domino obviam procedebat, prioribus relictis consiliis
24 et pactis sublatis cum Magnentio factis. Sed Constantius eum
25 sincere recepit mensae suae adhibitum. Regni enim depositis
insignibus Vetranio privato habitu regis pedes amplexus est.
26 Ille vero amplexatus Vetranionem patrem nominavit et porrecta

ἐποιήσατο· εἶτα ἡ Προῦσα αὐτῷ (πόλις δ' αὕτη τῶν Βιθυνῶν) 27
εἰς κατοικίαν ἀφώριστο καὶ χωρία πρὸς χορηγίαν τῶν ἐπιτη-
δείων ἀπονενέμητο. ἔνθα τρυφῶν ἐπὶ ἓξ ἐνιαυτοὺς τὴν ζωὴν 28
ἐξεμέτρησε.

Καὶ τὰ μὲν περὶ Βετρανίωνα εἰς τοιοῦτον κατηντήκασι 8 B
τέλος· ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Κωνστάντιος πρὸς Μαγνέντιον ὥρμητο.
ὁ δὲ ἐν Μεδιολάνῳ διῆγε, τὸν ἀδελφὸν Δεκέντιον ἀνειπὼν Καί- 2
σαρα καὶ στείλας αὐτὸν τὰς Γαλλίας φυλάξοντα. ἐν τούτοις 3
δ' αὖθις ὁ Σαπώρης ἀδείας δραξάμενος, τὰ πρὸς ἕω ἐπόρ-
θησε καὶ λείαν λαβὼν καὶ δορυαλώτους πολλοὺς ἐπανέζευξεν.
οὕτω δ' ἑκατέρωθεν ὁ βασιλεὺς περιστοιχιζόμενος ταῖς ἐκ τῶν 4
πολέμων φροντίσι Γάλλον τὸν οἰκεῖον ἐξάδελφον τιμήσας τῇ
ἀξίᾳ τοῦ Καίσαρος καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀδελφὴν Κωνσταντίαν κατεγ-
γυήσας αὐτῷ εἰς τὴν ἑῴαν ἐξέπεμψε, τὰς ἐφόδους τὰς Περ-
σικὰς ἀνακόψοντα.

Ὁ μὲν οὖν Γάλλος Καῖσαρ τὸν τρόπον τοῦτον ἀναρρηθεὶς 5 C
ἐπὶ τὴν ἑῴαν ἀπῄει, καὶ τὴν σύζυγον ἐπαγόμενος· ὁ δέ γε

12 *περὶ Γάλλου* CE 16 *περὶ Μαγνεντίου τυραννήσαντος καὶ συμβαλόντος τῷ Κωνσταντίῳ καὶ ἡττηθέντος* CE

1 *αὐτῷ* om. D 2. 3 *τῶν ἐπιτηδείων ἀπονενέμηντο* B, *αὐτῷ προςνενέμητο τῶν ἐπιτηδείων* C 3 *ἀπονενέμητο* ADEwp, *προςνενέμητο* CDw 5 *βρετανίωνα* E, *βρεττανίωνα* Dw 6 *δ'* B^sDwp*Di* 9 *δ'* om. E *δεξάμενος* (ut videtur) E *πρὸς* AR, *περὶ* Dwp 10 *δωρυαλώτους* D, *δοριαλώτους* *Di* ut solet (v. Steph. thes. II p. 1636 D) 11 *δὲ* B^sDwp*Di* *δ* Dw 12 *πολέμων* (sed *μ* in rasura) C, *πολεμίων* Dwp 15 *ἀνακόψαντα* E, *ἀνακόπτοντα* p* 16 *καίσαρ* A (sic), v. ad XIII 10, 11 *τοῦτον τὸν τρόπον* Dwp 17 *καὶ* om. CE

manu suffulsit senem et cenae adhibuit. Tum Prusa (est urbs 27
Bithyniae) ei ad habitandum data et loca ad victum praebendum
attributa sunt. Ibi vita opulenter acta per sex annos decessit. 28

8. Ac res Vetranionis talem habuerunt exitum; sed imperator Constantius adversus Magnentium profectus est. Hic 2
autem Mediolani versabatur, cum Decentium fratrem praedicasset
Caesarem et misisset Gallias custoditurum. Interea Sapor denuo 3
arrepta opportunitate orientalem partem vastavit et cum praeda
captivisque multis rediit. Sic utrimque rex circumventus curis 4
bellicis Gallum suum patruelem dignatum honore Caesaris, sua
sorore Constantia desponsa tradita, in orientem misit, ut impetus
Persicos reprimeret.

Ita igitur Gallus Caesar declaratus in orientem abiit ipsa 5
uxore secum ducta; sed Constantius in bellum contra Magnen-

Κωνστάντιος εἰς τὸν κατὰ Μαγνεντίου ἀνεχώρησε πόλεμον.
6 ἵνα δὲ μὴ μάχαις ἐμφυλίοις καὶ σφαγαῖς ἀλλήλων οἱ Ῥωμαῖοι D III
μιαίνοιντο, δεῖν ἔκρινεν εἰς συμβάσεις τὸν τύραννον προκαλέσα-
W III 15 7 σθαι. στέλλει τοίνυν πρὸς αὐτὸν ἄνδρας τῶν ἐπιφανῶν καὶ γράμματα δ' ἐγχαράττει αὐτῷ, συγγνώμην διδοὺς ἐπὶ τῷ τολμήματι, εἰ τῶν ὅπλων ἀπόσχοιτο, καὶ παραχωρῶν αὐτῷ τῶν Γαλλιῶν, ἵνα
8 τούτων ἄρχῃ καὶ ταύταις περιορίζηται. ὁ δὲ οὐδέν τι φρονῶν μέτριον οὐ προσήκατο τὰ παρὰ τοῦ Κωνσταντίου ἀπραγμόνως
9 αὐτῷ παρεχόμενα, ἀλλὰ τὸν πόλεμον εἵλετο· καὶ μᾶλλον σὺν
D τάχει πρὸς τοῦτον ἐχώρησεν, ὅτι Σιλβανός, εἷς τις τῶν αὐτοῦ ταξιάρχων, μετὰ πλήθους ὁπλιτῶν ἐκεῖνον λιπὼν Κωνσταντίῳ
10 προσῆλθε τῷ αὐτοκράτορι. ἤδη δὲ πλησιασάντων ἀλλήλοις καὶ ἀντιστρατοπεδευσαμένων, ὅ τε Κωνστάντιος τοὺς οἰκείους στρατιώτας λόγοις διήγειρεν εἰς ἀλκὴν καὶ ὁ Μαγνέντιος τοὺς ἑαυτοῦ παρεκάλει ἄνδρας φανῆναι πιστούς τε καὶ ἀγαθούς, πολλὰ
11 σφίσιν ἐπαγγελλόμενος. ἀντιπαραταξάμενοι δὲ τὸ μὲν πλεῖστον τῆς ἡμέρας ἀπρακτοῦντες διήγαγον, μηδενὸς τῷ ἀντιπαρατε-
12 ταγμένῳ μέρει ἐπεξιόντος. ὁ δὲ Μαγνέντιος καὶ γοητείαις ἐχρήσατο· γυνὴ γάρ τις μάγος παρθένον αὐτῷ σφαγιάσαι ὑπέθετο

1 ἐχώρησε Rwp 5 ante διδοὺς add. αὐτῷ Owp 6 γαλλιαλλῶν D, corr. Dw 7 ταύταις] τούτοις CDwp περιορίζεται E 8 τοῦ om. E 10 ἐχώρησαν D, corr. Dw εἴς τίς AR, τίς (sic) E, εἷς Bs(?)wp 11 ταξιαρχῶν E 13 ἰδίους E 14 λόγοις om. E 15 φανῆναι ἄνδρας E 16 ἐπαγγειλάμενος DEwp 18 ἐπεξιῶντας B, ἐπαξιόντες D, corr. Dw 19 σφαγιᾶσαι (sic) A

6 tium ascendit. Ne vero pugnis intestinis ac caedibus mutuis Romani polluerentur, censuit ad pactiones tyrannum esse pro-
7 vocandum. Itaque mittit ad eum viros principes litterasque exarat se veniam esse daturum illius audaciae, si armis discesserit, eique sese esse concessurum Gallias, ut hic imperet hisque
8 finibus contineatur. Qui cum moderate neutiquam sentiret, non accepit condiciones Constantii haud graves sed bellum praetulit;
9 eoque celerius hunc aggressus est, quod Silvanus, unus de eius tribunis, cum multis militibus gravis armaturae ab eo ad Con-
10 stantium defecerat. Qui cum iam propius ad se accessissent et castra posuissent, tum Constantius milites verbis factis incitabat ad virtutem, tum Magnentius suos adhortabatur, ut viros se
11 praestarent fidos bonosque, multa pollicitus. Instructam autem cum haberent aciem, maximam diei partem nihil egerunt, cum
12 nullus hostium aciem aggrederetur. Sed Magnentius etiam praestigiis usus est; maga enim quaedam monuit, ut virginem immolaret eiusque sanguinem vino mistum militibus degustandum daret, interim ab illa carminibus recitatis quibusdam daemonum-

καὶ οἴνῳ τὸ ταύτης αἷμα προσμῖξαι καὶ δοῦναι τοῖς στρατιώταις
αὐτοῦ ἀπογεύσασθαι, ἐπὶ τούτοις ἐκείνης ἐπῳδὰς εἰπούσης τινὰς P II 17 A
καὶ δαιμόνων ἐπικαλουμένης ἐπικουρίαν. ἄρτι δὲ τῆς ἡμέρας 13
κλινάσης ἀλλήλοις συνερράγησαν τὰ στρατεύματα, καὶ πολλὰς
τῆς μάχης σχούσης μεταβολὰς τέλος ἡ νίκη τῷ Κωνσταντίῳ
ἐπεμειδίασε, καὶ μέχρι βαθείας νυκτὸς συνεκόπτοντο οἱ τοῦ
Μαγνεντίου καὶ ἀπώλλυντο· οὕτω δὲ τῆς τοῦ πολέμου ῥοπῆς 14
τῷ τυράννῳ συνενεχθείσης, εἰς φυγὴν ἐκεῖνος ἀπεῖδεν. ἵνα δὲ 15
II 198 μὴ τοῖς βασιλικοῖς παρασήμοις φεύγων γνωρίζοιτο, ἀποτίθεται
ταῦτα καὶ ἰδιωτικὴν ἀναλαμβάνει στολὴν καὶ τῷ βασιλείῳ ἵππῳ
τὰ παράσημα ἐπιθέμενος ἄνετον ἀφῆκε τρέχειν αὐτόν, ἵνα νο-
μίζοιτο πρὸς τῶν ὁρώντων τὸν ἵππον θέοντα τοῦ ἐπιβάτου
χωρὶς ἀνῃρημένος αὐτὸς καὶ μὴ καταδιώκοιτο πρός τινων. ὁ 16
μὲν οὖν οὕτω διέδρα· ἕωθεν δὲ ὁ Κωνστάντιος ἐπί τινος ἀνα- B
βὰς λόφου καὶ τὴν παρακειμένην πεδιάδα, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν
παραρρέοντα ποταμὸν νεκρῶν ἰδὼν γέμοντα, εἰς φανερὰ κατή-
νεκτο δάκρυα, οὐ μᾶλλον διὰ τὴν νίκην ἡδόμενος ὅσον διὰ
τὸν τῶν πεσόντων δακνόμενος ὄλεθρον. λέγονται γὰρ ἐκ μὲν 17

7 ὅτι ἡττηθεὶς ὁ Μαγνέντιος ἔφυγεν CE

2 αὐτὸ Dwp τινας εἰπούσης Owp 3 inter δαιμόνων | et | ἐπικαλουμένης quattuor fere litterae sunt erasae in C 4 κλινούσης Owp συνερράγησαν ἀλλήλοις Owp 6. 7 οἱ τοῦ μαγν. συνεκόπτοντο Owp 7 ἀπώλυντο A, ἀπώλλυντο Rwp, ἀπόλυντο D, corr. Dw οὕτω ARwp, οὔπω C 12 τὸν ἵππον RwpDi, τῶν ἵππων A θέοντα post ὁρώντων E 16 παρρέοντα E 18 λέγεται Dwp

que implorata ope. Iam die inclinato inter se congressi sunt 13
exercitus et, cum diu pugna stetisset anceps, tandem victoria
Constantio arrisit, ad multam noctem concisis militibus Magnentii
ac profligatis; ita autem cum bello decretum esset, tyrannus in 14
fugam se dedit. Ne vero fugiens ex regiis insignibus cognosce- 15
retur, his depositis privatam sumit vestem et equum suum re-
gium insignibus impositis solutum dimisit ad fugam, ut ipse ab
iis, qui vidissent equum currentem sessore vacuum, putaretur
sublatus esse neque a persequentibus vexaretur. Ille igitur ita 16
effugit; mane vero Constantius quodam ascenso tumulo cum
adiacentem planitiem tum praeterfluentem fluvium corporibus
conspicatus plenum manifestas effudit lacrimas non tam de vi-
ctoria laetatus quam caesorum morsus exitio. Dicuntur enim de 17
illius militibus, qui omnino erant octoginta milium, ad triginta
milia cecidisse, de Magnentii, qui erant sex et triginta milium,

τῶν ἐκείνου περὶ τριάκοντα πεσεῖν χιλιάδας, ἁπασῶν ἀριθμουμένων εἰς ὀγδοήκοντα, ἐκ δὲ τῶν Μαγνεντίου τριάκοντα καὶ ἓξ οὐσῶν χιλιάδων διαφθαρῆναι τὰς εἴκοσι πρὸς ταῖς τέσσαρσιν.
18 αὐτίκα τοίνυν τοὺς μὲν ἀνῃρημένους τῶν πεσόντων ταφῆς ἀξιωθῆναι πάντας ἐκέλευσε, μὴ διακρινομένων τῶν οἰκείων ἢ τῶν πολεμίων, τοὺς δ' ἔτι ἐμπνέοντας ἐπιμελείας τυχεῖν καὶ ἰατρικῆς θεραπείας.

C 19 Διαδρὰς δέ, ὡς εἴρηται, Μαγνέντιος τούς τε περισωθέντας ἐκ τῶν οἰκείων ἤθροιζε καὶ ἄλλους συνέλεγε καὶ αὖθις
20 ἐπαναλαμβάνειν ἑαυτὸν ἐπειρᾶτο. ἔστειλε δὲ καὶ πρὸς τὸν Κωνστάντιον συγκλητικόν τινα πρεσβεύσοντα, ὃν ὁ Κωνστάντιος οἰηθεὶς τῷ τῆς πρεσβείας ὀνόματι κατασκοπήσοντα καὶ τὰ κατ'
21 αὐτὸν περιεργασόμενον, περιώρισεν. ὁ δὲ Μαγνέντιος ἐπισκόποις αὖθις εἰς πρεσβείαν ἐχρήσατο, συγγνωμονηθῆναι ζητῶν,
22 ἵν' ἐν στρατιώτου μοίρᾳ τῷ βασιλεῖ συστρατεύοιτο. ἀλλ' οὐδὲν πρὸς τὴν πρεσβείαν ταύτην ἀνταπεκρίνατο ὁ Κωνστάντιος, ἀφῆκε
23 δὲ τοὺς πρέσβεις ἀπράκτους ἀπελθεῖν. κἀκεῖνος ἀπῄει κινήσας D II

1 χαλεπὸν πάθος ἡ πλεονεξία E   8 ὅτι καὶ αὖθις πρὸς πόλεμον ὁ Μαγνέντιος ἡτοιμάζετο C

1 χιλιάδες BEwp   ἀριθμῶ οὐ μένων D, corr. Dw   3 ταῖς in D ita est exaratum, ut videatur notatum esse lineola infra apposita; ideo add. Dw in marg. iterum ταῖς   τέσσαρσιν RwpDi, τέσσαρσι A, v. ad XIII 1, 5   4 μὲν om. D   8 ὁ ante μαγνέντιος add. Rwp   9 ἤθριζε Dw, corr. p   10 πρὸς ante ἑαυτὸν add. E   11 πρεσβεύσοντα AR, πρεσβεύσοντ (α suprascr.) D, inde perperam πρεσβεύσαντα wp   12 κατασκοπήσαντα D, corr. Dw   post κατασκ. add. ἥκειν RwpDi   13 περὶ ἐργασόμενον A, περιεργαζόμενον D, corr. Dw   15 στρατεύοιτο E   17 ἐπανελθεῖν Owp

18 periisse quattuor et viginti milia. Illico igitur interfectos quidem sepulcro dignari cunctos iussit sive suos sive hostes, adhuc spirantes autem curae participes fieri ac diligentiae medicorum.
19 Elapsus, ut dictum est, Magnentius et salvos suos colligebat
20 et alios conquirebat et denuo recuperare vires conabatur. Atque misit etiam ad Constantium senatorem quendam legatum, quem Constantius ratus legationis nomine exploraturum suisque
21 rebus se immisturum expulit. At Magnentius episcopis rursus legatis missis veniam impetrare studuit, ut pro milite sub eo
22 rege militaret. Neque vero quicquam legationi huic respondit
23 Constantius, sed dimisit legatos, ut re infecta redirent. Tum ille abiit moto exercitu multis, qui sub Magnentio meruerunt, defi-

τὸ στράτευμα, καὶ πολλοὶ τῶν ὑπὸ Μαγνέντιον αὐτῷ προσῄεσαν
ἑαυτούς τε καὶ τὰ φρούρια ἐγχειρίζοντες. Μαγνέντιος δὲ ἀπο- 24 D
γνοὺς τοῦ συγγνώμης τυχεῖν πρὸς πόλεμον ἡτοιμάζετο καὶ ἐν
Γαλλίαις διάγων πλήθη συνήθροιζεν. ἵνα δὲ φροντίσι περι- 25
βάλῃ τὸν αὐτοκράτορα καὶ ἐξ ἑαυτοῦ ἀντιπερισπάσῃ πρὸς ἕτερα,
ἔπεμψέ τινα τῶν ἑαυτῷ οἰκείων εἰς Ἀντιόχειαν, ἀναιρήσοντα
τὸν Γάλλον. καὶ ὁ πεμφθεὶς διὰ τὸ ἀνύποπτον εἰς καλύβην 26 W III 1
τινὸς κατέλυσε γραὸς παρὰ τῷ Ὀρόντῃ ποταμῷ πεπηγμένην
(ὃς Ὀφίτης πρώην καλούμενος, ὥς τινες ἱστοροῦσιν, Ὀρόντης
ἐπεκλήθη μετέπειτα, τοῦ υἱοῦ Καμβύσου τοῦ Περσῶν βασιλέως
εἰς αὐτὸν ἐμπεσόντος, καλουμένου Ὀρόντου) — ἤδη γοῦν παρὰ 27
τοῦ Μαγνεντίου σταλεὶς τὴν κατὰ τοῦ Γάλλου ἐξαρτύσας ἐπι-
βουλὴν καὶ πολλοὺς τῶν ἐκεῖ προσποιησάμενος ὁπλιτῶν, ἑσπέ-
ρας παρὰ τῇ τῆς γραὸς καλύβῃ τῶν συνιστόρων τισὶ συνδειπνῶν
ἀδεέστερον αὐτοῖς ὡμίλει περὶ ὧν ἐβουλεύοντο, καταφρονῶν P II 18 A
τῆς γραὸς ὡς ἀπράγμονος καὶ μηδὲ συνιείσης διὰ τὸ γῆρας
τῶν λεγομένων. ἡ δὲ φύσεως, ὡς ἔοικεν, ἐντρεχεστέρας τυγ- 28

4 ὅτι ἐπεβούλευσεν ὁ Μαγνέντιος τῷ Γάλλῳ CE 9 περὶ τοῦ Ὀρόντου ποταμοῦ C, περὶ ποταμοῦ τοῦ Ὀρόντου E 13 ὅπως ἐγνώσθη ἡ κατὰ (τοῦ add. E) Γάλλου ἐπιβουλή CE

1 μαγνεντίου D 3 ante τοῦ add. τὸ Dw, om. AR 4 περιβάλλῃ E, βάλη D, corr. Dw 6 ἑαυτοῦ B^{s}Dwp, corr. Dw 7 τὸν om. Rwp 8 ὀ$^{\tau}$ρρόν D, ὀρρόντη wp, v. vs. 9. 11 9 ὀφίτης D ὀρόντης RDi, ὀρρόντης A (non vs. 8) Dwp, v. XVI 26, 9. XVIII 23, 18 10 ἐκλήθη E 11 ὀρόντου RDi, ὀρρόντου ADwp ὁ ante παρὰ add. CDwpDi 13 προςποιησόμενος C 16 μὴ δὲ A(R)wp, μὴ C 17 ἡ δὲ — p. 44, 1 λεγομένων om. B τυχοῦσα E

cientibus ac semet ipsos et castella committentibus. Magnentius 24
autem, cum desperasset de venia impetranda, bellum parabat
et in Galliis copias colligebat. Ut autem sollicitudinibus afficeret 25
imperatorem et a se ipso averteret ad alia, misit quendam de
suis familiaribus Antiochiam, qui interficeret Gallum. Is, ne su- 26
spicionem moveret, in tugurio cuiusdam deversatus est anus apud
Orontem fluvium constructo (qui Ophites olim dictus, ut nonnulli
ferunt, Orontes nominatus est posthac, quod filius Cambysis Per-
sarum regis in eum inciderat, cui nomen erat Oronti) — a Ma- 27
gnentio igitur missus, contra Gallum paratis insidiis multisque
qui ibi erant conciliatis legionariis vesperi prope anus tugurium
una cum nonnullis consciis cenans liberius cum iis colloquebatur
de consiliis, contempta anu utpote remota a negotiis publicis ac
ne intellegente quidem prae senectute quae dicerentur. At illa 28
ingenio, ut apparet, praedita callidiore, quamvis videretur verba

χάνουσα ἐῴκει μὲν μηδ' ἀκούειν τῶν λεγομένων, πάντα δὲ
29 συνετήρει καθ' ἑαυτήν. καὶ ἐπεὶ ὁ ξένος αὐτῆς οἰνωθεὶς ὕπνωσεν, ἐκείνη λάθρα τῆς καλύβης ὑπεξελθοῦσα παρὰ τὴν πόλιν
30 ἀφίκετο καὶ πάντα καταγγέλλει τῷ Καίσαρι. παρ' οὗ σταλέντες τινὲς συνέσχον αὐτοῦ τὸν ἐπίβουλον, ὃς ἐν ἀνάγκῃ κατα-
31 στὰς τὸ ἅπαν δρᾶμα ἐξέφηνε. καὶ οὕτω τὴν ἐπιβουλὴν ὁ Γάλλος διέφυγεν, ἐκεῖνον κολάσας καὶ τοὺς ἐκείνῳ συνίστορας.

B 9 Τούτων οὕτω συμβεβηκότων ὁ Μαγνέντιος αὖθις πρὸς μάχην ηὐτρέπιστο καὶ συμβαλὼν τοῖς τοῦ Κωνσταντίου ἡττᾶται D III
2 καὶ φεύγει. οἱ γοῦν αὐτῷ συμφυγόντες στρατιῶται, ἐπεὶ μηδαμόθεν ἑώρων αὐτοῖς σωτηρίας ἐλπίδα περιλιπῆ, καὶ μάταιον κρίναντες κινδυνεύειν ὑπὲρ ἀπεγνωσμένου ἀνδρός, ἐκδοῦναι
3 αὐτὸν τῷ βασιλεῖ ἐβουλεύσαντο. καὶ περιστάντες τὴν οἰκίαν, ἔνθα κατέκειτο, ἐν σχήματι φρουρῶν ἐφρούρουν αὐτόν, ἵνα μὴ
4 λάθῃ σφᾶς ἐκφυγών. ὡς δ' ἔγνω τὴν αὐτῶν διάνοιαν ὁ Μαγνέντιος καὶ ἐν ἀφύκτοις ἑαυτὸν περιειλημμένον, ἐξ ἀπονοίας μεμηνότος ἔργον, ὡς λόγος, εἰργάσατο, τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ πάντας συγγενεῖς τε καὶ φίλους ἀνῃρηκώς· εἶτα καὶ Δισιδερίῳ τῷ

8 ὅτι καὶ αὖθις (ἄκων E) ἡττήθη ὁ Μαγνέντιος καὶ ἑαυτὸν διεχρήσατο CE
18 ὅτι μόναρχος ὁ Κωνστάντιος κατέστη CE, καὶ ὁλοκλήρου τῆς ἀρχῆς γέγονεν ἐγκρατής C

3 περὶ D, corr. Dw   5 ἐν om. B_1 6 δράμα ARwp, corr. *Di*   ὁ om. E   7 post ἐκεῖνον add. τε C   ἐκείνου Owp, v. XIII 6, 2   11 καὶ om. Owp   14 κατέκειτο A, κατήγετο Rwp   15 διαλάθῃ sed δια ut falsum notatum D   δ' ἔγνω ARwp, ἔγνω D (add. δὲ Dw), δὲ omisso ἔγνω *Di*   16 περιειλημένον (sic) A   post ἀφύκτοις add. ἔγνω Rwp*Di*   18 τε om. Dwp

29 ne audire quidem, omnia memoria tenebat cumque hospes vino gravis obdormisset, clam e tugurio egressa ad urbem venit et
30 omnia nuntiat Caesari. A quo missi nonnulli ceperunt insidia-
31 torem, qui tormentis adductus totam fabulam enuntiavit. Atque ita insidiis evitatis Gallus illum punivit illiusque conscios.

9. His rebus ita gestis Magnentius denuo pugna parata
2 congressus cum militibus Constantii vincitur et fugit. Sed milites, fugae socii, cum nulla ex parte viderent sibi salutis spem relinqui, supervacaneum rati pericula subire pro desperato ho-
3 mine, tradere eum regi constituerunt. Itaque cum circumstetissent domum, ubi iacebat, modo custodiarum custodiebant eum,
4 ne clam se effugeret. Magnentius autem, cum perspexisset eorum consilium nec esset ignarus angustiis inevitabilibus se undique teneri, desperatione incitatus hominis furiosi facinus, ut ferunt, fecit, quos secum habebat omnibus cognatis et amicis interfectis;

ἀδελφῷ πληγὰς πολλὰς διὰ ξίφους ἐπήνεγκεν, οὐ μέντοι τις C
αὐτῶν θανάσιμος ἦν. καὶ ταῦτα πράξας καὶ ἑαυτὸν ἀνεῖλεν, 5
ἵνα μὴ παραδοθῇ πρὸς τῶν αὐτὸν φυλασσόντων Κωνσταντίῳ
τῷ αὐτοκράτορι καὶ χρονιώτερον κολασθῇ. καὶ Δεκέντιος δὲ 6
ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὃν προεχειρίσατο Καίσαρα, ἐν Γαλλίαις ὢν
καὶ πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἑτοιμαζόμενος ἀφίξεσθαι σύμμαχος, ὡς
τὸν ἐκείνου ἐπύθετο ὄλεθρον, ἀπογνοὺς ἀγχόνῃ ἐχρήσατο. ὁ 7
δὲ παρὰ τοῦ Μαγνεντίου πληγὰς δεξάμενος ἐκείνου ὅμαιμων
ὁ Δισιδέριος, τὸν θάνατον ἐκφυγὼν καὶ ἀναρρωσθεὶς ἀπὸ τῶν
πληγῶν, τῷ Κωνσταντίῳ προσῆλθεν ἐθελοντής. οὕτω δὲ τῆς 8
τοῦ Μαγνεντίου τυραννίδος διαλυθείσης, ὅσα ἐκεῖνος κατεῖχε, D
καὶ ταῦτα ὑπὸ τὸν Κωνστάντιον γέγονε, καὶ ὁλοκλήρου τῆς
πατρικῆς ἀρχῆς μόνος γέγονεν ἐγκρατής.

Τὰ μὲν οὖν ἑσπέρια εἰρήνην ἦγον ἐντεῦθεν· τὰ δὲ τῆς 9
ἑῴας ἐταράττετο μοίρας. ὁ Γάλλος γὰρ τῷ εὐτυχήματι ἐπαρ- 10
θείς, ἐπεὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐγένετο, βαρὺς τοῖς ὑπ' αὐτὸν προσε-
φέρετο, κακουμένοις πολυειδῶς πρὸς αὐτοῦ, ἔχοντος καὶ τὴν
III 201 ὁμόζυγα πρὸς τοῦτο αὐτὸν ἐρεθίζουσαν. δείσας οὖν ὁ Κων- 11

15 ὅπως ὁ Γάλλος ὑπερεφρόνησε καὶ τοὺς συγκλητικοὺς ἀνεῖλεν ἄνδρας, καὶ αὐτὸς τῆς τοῦ Καίσαρος ἀξίας ἐξέπεσε καὶ τῆς ζωῆς ἐστερήθη ἀναιρεθείς C   ἀναίρεσις Γάλλου E

1 πολλὰς πληγὰς DEwp   12 τὸν Dw, τῶν D   16 ante βαρὺς add. καὶ B   17 ἔχων D   18 ὁμόζυγον DEwp

tum etiam Desiderio fratri vulnera multa gladio inflixit, nullo
tamen de iis mortifero. Quibus rebus factis et ipse mortem sibi 5
conscivit, ne traderetur ab iis qui se custodirent imperatori Con-
stantio ac longiore poena afficeretur. Decentius autem frater 6
eius, quem praedicaverat Caesarem, cum in Galliis ad fratrem
pararet proficisci socius, illius cognito interitu desperatus laqueo
vitam finivit. Desiderius autem, illius frater, a Magnentio vul- 7
neribus acceptis cum mortem effugisset et convaluisset de vul-
neribus, ad Constantium transiit sua sponte. Sic Magnentii 8
tyrannide deleta quaecunque ille occupaverat, ea quoque in
Constantii potestatem venerunt, ita ut integro paterno imperio
solus potiretur.

Inde pacatus erat occidens; sed partes orientis turbabantur. 9
Gallus enim rebus secundis elatus cum Antiochiam venisset, 10
aspere suos tractabat multis modis vexatos, quia etiam a coniuge
ad hanc rem incitabatur. Veritus igitur Constantius, ne sollici- 11
tarentur ad defectionem homines ab illo vexati atque intestinum
bellum sibi esset gerendum, Domitianum, virum illustrem et

*στάντιος μὴ κινηθεῖεν εἰς ἀποστασίαν οἱ ὑπ' ἐκείνου κακού-
μενοι καὶ ἐμφυλίου πολέμου δεήσῃ αὐτῷ, Δομιτιανόν, ἄνδρα
ἐπιφανῆ τε καὶ γηραιόν, ἔπαρχον πραιτωρίων, προχειρισάμενος
εἰς Ἀντιόχειαν ἔστειλεν, ἐντειλάμενος τῷ ἀνδρὶ ἐν ἀπορρήτοις
εὐφυῶς πως τὸν Γάλλον ὑπελθεῖν καὶ πεῖσαι ἀφίξεσθαι πρὸς*
P II 19 A 12 *αὐτόν. ὁ δὲ εἰς Ἀντιόχειαν παραγεγονὼς καὶ πάνυ ἀδεξίως
τὸ πρᾶγμα μετεχειρίσατο, ἀναφανδὸν ἐπιτάξας τῷ Καίσαρι πο-
ρεύεσθαι πρὸς τὸν αὐτοκράτορα καὶ ἀπειλήσας, εἰ μὴ πείθοιτο,*
W III 17 13 *τὰς σιτήσεις τῶν ὑπ' αὐτὸν ἐπισχεῖν. τούτοις εἰς θυμὸν ἐκεῖ-
νος παροξυνθείς, καὶ ἄλλως εὐκίνητος ὢν πρὸς ὀργήν, συνέσχε*
14 *τὸν ἔπαρχον καὶ φρουροὺς αὐτῷ στρατιώτας ἐπέστησε. Μον-
τίου δὲ τοῦ κοιαίστωρος αἰτιωμένου τὴν πρᾶξιν καὶ εἰς σαφῆ
τυραννίδα ταύτην ἀνάγεσθαι λέγοντος, ἔτι χαλεπήνας ὁ Καῖσαρ,
ἀλλὰ καὶ πρὸς τῆς γυναικὸς ἐξαφθεὶς εἰς ὀργὴν ὡς καταφρο-
νούμενος, καὶ αὐτὸν ὑπὸ δεσμοῖς ἐποιήσατο τὸν κοιαίστωρα*
15 *καὶ τοῖς στρατιώταις καὶ ἄμφω παρέδωκεν. οἱ δὲ ἄμφω τὼ*
B *ἄνδρε συνδήσαντες ἔσυραν διὰ τῆς ἀγορᾶς καὶ ᾐκίσαντο καὶ
τέλος ἐνέβαλον εἰς τὸν ποταμὸν καὶ διέφθειραν.*
16 *Ταῦτα μαθὼν ὁ Κωνστάντιος ἔπεμψε τοὺς ἄξοντας τὸν*

1 *εἰ* post *μὴ* coniectura add. *Di* 2 *καὶ* ante *ἐμφυλίου* add. Rwp, om. A*Di* *δεήσοι* vel *δεήσαι* Dw *δομετιανόν* CDEwp 3 *τῶν* ante *πραιτωρίων* add. Dwp, sed v. ad XIII 10, 22 5 *πῶς* Awp, *πως* O*Di*, *πρὸς* E 7 *καὶ σαρι* D 9 *αὐτὸν* Rwp*Di*, *αὐτῶν* A, v. ad XIII 10, 11 *εἰς θυμὸν* om. D 10 post *ἄλλως* add. *ὡς* E *κατέσχε* Owp 12 *κοιαίστορος* Dwp, v. vs. 15 13 *ταύτην* init. vers. om. E 14 *εἰς ὀργὴν ἐξαφθεὶς* Rwp *καταφρονουνούμενος* D, corr. Dw 15 *κοιαίστορα* Dwp 16 post *δὲ* add. *καὶ* E 18 *ἐνέβαλον* Rwp*Di*, *ἐνέβαλλον* A 19 *ἄξοντας* AR, *ἕλξοντας* Dwp *τὸν* om. B

senem, praefectum praetorio, elegit et Antiochiam misit iussum
opportuna quadam ratione Gallum secreto adire eique persua-
12 dere, ut veniret ad se. Qui cum Antiochiam venisset, vel im-
peritissime rem egit, aperte iusso Caesare proficisci ad impera-
torem ac minatus, nisi obtemperaret, se commeatu eos, quibus
13 ille imperaret, intercluslurum. Is, per se facile praeceps ad ra-
biem, his rebus ad iram incitatus cepit praefectum militibusque
14 ad custodiendum tradidit. Cum autem Montius quaestor crimini
daret rem ac manifestae tyrannidis hunc esse fontem diceret,
iratus Caesar atque insuper ab uxore inflammatus ad iram, quasi
sperneretur, ipsum quoque in vincula coniecit quaestorem et
15 militibus ambos tradidit. Qui cum ambos illos viros vinxissent,
tractos per forum et cruciatos denique iniecerunt in fluvium et
interfecerunt.
16 Quibus rebus cognitis Constantius misit, qui ducerent Gal-

Γάλλον ὡς ἑαυτόν. ὁ δὲ τὴν γυναῖκα προέπεμψεν ἐξευμενι- 17
σομένην τὸν ἀδελφόν· ἣν ὁδοιποροῦσαν ἔτι τὸ τέλος ἐκ νόσου
κατέλαβε τῆς ζωῆς. γνοὺς οὖν τὸν τῆς ἀδελφῆς ὁ Κωνστάν- 18
τιος θάνατον αὐτίκα στείλας γυμνοῖ τὸν Γάλλον τοῦ ἀξιώματος
καὶ ὑπερόριον τίθησιν. εἶτα στέλλει καὶ τοὺς αὐτὸν ἀναιρήσον- 19
τας, παρὰ τῶν περὶ αὐτὸν πρὸς τοῦτο ἐρεθισθείς. μεταμελη- 20
III 202 *θεὶς δ' αὖθις ἑτέρους στέλλει τοὺς εἴρξοντας τὴν ἀναίρεσιν·*
οὓς ἀνέπεισαν οἱ τῷ Γάλλῳ ἐχθραίνοντες, καὶ μᾶλλον ὁ εὐ-
νοῦχος Εὐσέβιος, τὴν τοῦ πραιποσίτου διέπων ἀρχὴν καὶ μέγα C
παρὰ τῷ Κωνσταντίῳ δυνάμενος, μὴ πρότερον ἀπαγγεῖλαι τοῖς
τὸν Γάλλον ἐνταλθεῖσι κτανεῖν τὴν βασιλικὴν μεταμέλειαν πρὶν
ἂν γνοῖεν ἀνῃρημένον τὸν ἄνθρωπον.

Ὁ μὲν οὖν ἀνῄρητο· τῶν πέραν δὲ τοῦ Ῥήνου βαρβάρων 21
ταῖς Γαλλίαις ἐπικειμένων, ἐκπέμπεται Σιλβανὸς ἀνακόψων αὐ-
τῶν τὰς ὁρμάς, ἀνὴρ στρατηγικώτατος καὶ ἄριστος τὰ πολέμια.
διαβολαῖς δὲ κατ' αὐτοῦ πιστεύσας ὁ βασιλεὺς (εἶχε γὰρ ἐπι- 22
κλινεῖς τὰς ἀκοὰς πρὸς διαβολάς) ἐβυσσοδόμευε δεινὰ κατὰ τοῦ
ἀνδρός. ὃ γνοὺς ἐκεῖνος πρὸς ἀποστασίαν ἀπέκλινε καὶ σχῆμα 23

18 *ἀποστασία Σιλβανοῦ καὶ ἀναίρεσις* CE

1 *ὡς* AR, *εἰς* BsDwp 3. 4 *θάνατον* post *ἀδελφῆς* C 5 *περιόριον* B 6 *αὐτῶν* D, corr Dw *πρὸς* AR, *ἐπὶ* E, *εἰς* Dwp*Di*, v. XIII 10, 16 9 *πραιπωσίτου* (sic) A *μεγάλα* Owp*Di* 10 *κωνσταντίνῳ* E 11. 12 *πρινὴ ἂν* Dwp 13 *ῥηνοῦ* Dwp 14. 15 *αὐτῶν τὰς* ARwp, *τὰς τούτων* E 15 *στρατηκώτατος* D, corr. Dw 16 *δὲ* om. C 17 *ἀκοὰς πρὸς* om. C *ἐβυσοδόμευε* D, corr. Dw

lum ad se. Sed ille uxorem praemisit, quae benevolum redderet 17
fratrem; ea vero in itinere morbo periit. Cognita igitur sororis 18
morte Constantius illico mittit et Gallum dignitate privatum ex
civitate exterminat. Tum mittit etiam qui eum tollerent, ab iis 19
quos circum se habebat ad hanc rem incitatus. Cuius rei cum 20
eum paenituisset, rursus alios mittit, qui impedirent eius necem;
quibus persuaserunt Galli inimici ac potius Eusebius eunuchus,
qui praepositi fungebatur munere multumque apud Constantium
valebat, ne ante nuntiarent iis, qui Gallum interficere iussi erant,
regem paenitere quam cognossent sublatum esse hominem.

Ille igitur ita interfectus est; cum autem transrhenani bar- 21
bari Gallias vexarent, mittitur Silvanus, ut reprimeret eorum im-
petus, vir rei militaris peritissimus et optimus imperator. Ca- 22
lumniis autem contra eum dictis cum fidem tribuisset rex (erat
enim pronis auribus ad calumnias), clandestinis consiliis operam
dedit contra hunc hominem. Qua re cognita ille ad defectio- 23
nem avertit et habitum Caesaris sibi induit; neque tamen diu-

Καίσαρος ἑαυτῷ περιέθετο· οὐκ ἐπὶ μακρὸν δὲ τῇ ἀποστασίᾳ
D 24 ἐχρήσατο. σταλεὶς γὰρ Οὐρσικῖνος ἐκεῖ καὶ χρήμασι τῶν ἐκεί-
νου στρατιωτῶν τινας ὑποφθείρας, δι' ἐκείνων ἀνεῖλε τὸν Σιλ-
βανὸν καὶ τὴν ἀποστασίαν κατέπαυσε.
25 Τῷ μέντοι Κωνσταντίῳ ἀναζευγνύντι ἀπὸ τῶν ἑσπερίων
καὶ ἐπανιόντι πρὸς τὸ Βυζάντιον ἐκ τῶν Περσῶν πρέσβεις περὶ
τὸ Σίρμιον συνηντήκασιν, ἐσταλμένοι παρὰ Σαπώρου, ἀπαι-
τοῦντος ἀποδοθῆναι Πέρσαις τὴν Μεσοποταμίαν καὶ Ἀρμενίαν,
26 ἵν' οὕτω παύσαιντο Ῥωμαίοις μαχόμενοι· ταύτας γὰρ τὰς χώρας
27 ἀνέκαθεν ἐκ προγόνων αὐτοῖς διαφέρειν· εἰ δ' οὐ πείθοιτο,
δηλοῦντος τῷ αὐτοκράτορι ὑπὸ τῷ Ἄρει δικαστῇ ποιήσασθαι
28 τὴν τῆς ὑποθέσεως ζήτησιν. πρὸς ταῦτα ἀνταπέστειλεν αὐτῷ
ὁ Κωνστάντιος θαυμάζειν, εἰ ἐπελάθετο, ὅτι Πέρσαι Μακεδόσιν
P II 20 A ἐδούλευσαν καὶ ὅτι Μακεδόνων Ῥωμαίοις ὑποταγέντων καὶ οἱ
29 ἐκείνοις δουλεύοντες ὑπήκοοι Ῥωμαίοις ἐγένοντο. τούτοις ὁ
Σαπώρης παροξυνθεὶς πρὸς πόλεμον ἀπεῖδε. καὶ αὖθις εἰς D III
30 πολιορκίαν κατέστη Νισίβεως. ὡς δ' οὐδὲν ἐπέραινε κατ' αὐ-
31 τῆς, ἀπέστη καὶ ἑτέρων ἀπεπειρᾶτο. ὡς δὲ κἀκείνων ἀπε-
κρούσθη, εἰς Ἄμιδαν κατηντήκει καὶ ταύτης ἐκράτησε.

5 ὅσα ὁ Σαπώρης τῷ Κωνσταντίῳ ἐπέστειλε (ἀπέστειλεν E) καὶ ὅσα ὁ Κωνστάντιος αὖθις ἐκείνῳ CE

1 μακρὰν E, v. ad XVIII 22, 17 2 οὐρσικίνος (sic) A 7 τὸ Dw, τὸν D ἀπεσταλμένοι CDw 10 πείθοιο CDw 12 ἀντάπέστειλεν A, ἀνταπέστειλεν DE, ἀντεπέστειλεν RDi, v. XIV 7, 20. 17, 6. XV 28, 37

24 turna erat defectio. Illo enim missus Ursicinus per nonnullos
de illius militibus pecunia corruptos sustulit Silvanum et defe-
ctionem sedavit.
25 Constantio tamen redeunti ex occidente Byzantium versus
Persarum legati prope Sirmium occurrerunt missi a Sapore po-
stulante, ut redderetur Persis Mesopotamia et Armenia, ut ita
26 desisterent ipsi cum Romanis bella gerere; has enim terras an-
27 tiquitus inde a maioribus ad se pertinere; si vero non obseque-
retur, Saporem significare imperatori Martis arbitrio se per-
28 missurum esse rei quaestionem. Inde legatos vicissim misit ei
Constantius se admiratione teneri, si oblitus esset Persas Mace-
donibus servisse et Macedonibus Romanis subactis illorum ser-
29 vos quoque subiectos Romanis factos esse. His rebus Sapor
inflammatus ad bellum animum attendit. Denuo ad Nisibim ob-
30 sidendam sese convertit. Cum autem nihil proficeret contra hanc
31 urbem, abiit aliasque urbes tentabat. Sed ab illis quoque repul-
sus Amidam profectus est eamque cepit.

Κωνστάντιος δὲ μὴ οἷός τε ὢν τὴν ὅλην διευθύνειν μόνος 10
ἀρχήν, τοσαύτην οὖσαν ὡς ἐξ ἄκρων σχεδὸν περάτων γῆς εἰς
ἄκρα πέρατα καταντᾶν, ἐξ Ἀθηνῶν τὸν τοῦ Γάλλου ὁμαίμονα
τὸν Ἰουλιανὸν μετακαλεσάμενος Καίσαρά τε ἀνεῖπε καὶ Ἑλένην
αὐτῷ τὴν οἰκείαν συνῴκισεν ἀδελφήν. λέγεται δὲ τῇ μητρὶ 2 B
αὐτοῦ κυούσῃ αὐτὸν ἐνύπνιον γενέσθαι καὶ δόξαι τὸν Ἀχιλλέα
τεκεῖν. ἡ δὲ διυπνισθεῖσα καὶ τὸ ὄναρ διηγουμένη τῷ ἀνδρὶ 3
ἔτεκε τοῦτον μήτ' ὠδίνων σχεδὸν ἐπ' αὐτῷ πειραθεῖσα καὶ W III 18
τεκοῦσα πρὶν ἢ γνοίη ὡς μέλλει τίκτειν. ἐντεῦθεν μεγάλας ἐπ' 4
αὐτῷ ἐσχηκότες ἐλπίδας οἱ τούτου γονεῖς Εὐσεβίῳ τῷ Νικο-
μηδείας αὐτὸν παραδεδώκασι παρ' αὐτοῦ μυηθησόμενον τὴν
θείαν γραφήν. Καίσαρα δὲ τοῦτον ἀναγορεύσας ὁ αὐτοκράτωρ 5
Κωνστάντιος εἰς Γαλλίας ἐξέπεμψε μετ' ὀλίγων πάνυ στρατιω-
τῶν, ὡς ὑπόνοιαν ἐντεῦθεν ἐγγίνεσθαι ὅτι οὐ κοινωνὸν τῆς 6
ἀρχῆς ὁ Κωνστάντιος εἵλετο τὸν Ἰουλιανόν, ἀλλ' εἰς ἐπιβουλῆς

1 *ὅτι Καίσαρα τὸν Ἰουλιανὸν ἀνεῖπε Κωνστάντιος* (*ἀνεῖπεν ὁ κ.* E) *καὶ τὴν ἀδελφὴν Ἑλένην* (*ἑλένην* E, v. ad XIII 1, 2) *αὐτῷ συνέζευξεν* CE

1 *οἷός* (sic) *ὢν* D 1. 2 *διευθύνειν τὴν μόνος τὴν ὅλην ἀρχήν·* E 2 *τῆς* ante *γῆς* add. R 4 *εἶπε* E *ἑλένην* O^s^w, *ἐλένην* AE, v. ad XIII 1, 2 6 *ἀνύπνιον* D *δόξε* E *ἀχιλέα* (sic) A 7 *δι' ὑπνισθεῖσα* AD, corr. Dw 8 *μηδ'* *Di*, sed v. Wineri *Gr. d. neut. Sprachid.* § 55, 7 et Frankii de usu part. *οὐδὲ* et *οὔτε* Rintel. 1833 p. 18 *σχεδὸν ἐπ' αὐτῶ* AR(wp), *ἐν αὐτῶ σχεδὸν* E 9 *πρινὴ* (sic) A *τεκεῖν* E 9. 10 *μεγάλας ἐπ' αὐτῷ* AR, *ἐπ' αὐτῷ μεγάλας* EDwwp 10 *ἐλπίδας* om. D, add. Dw 11 post *παραδεδώκασιν* (sic) add. *ὡς* E 13 *κωνστάντιος* om. C 13. 14 *μετ' ὀλίγων πάνυ στρατιωτῶν εἰς γαλλίας ἐξέπεμψεν* (sic), *ὡς* E 15 *τὸν ἰουλιανὸν ὁ κωνστάντιος εἵλετο* Rwp *ἐπιβουλῆς* ARwp, *ἐπὶ βουλῆς* E

10. Constantius autem, cum non posset totum gubernare
solus imperium tantum, ut ab extremis fere finibus terrae ad
extremos fines pertinens, Athenis Galli fratrem Iulianum arces-
situm Caesarem declaravit, Helena in matrimonium data sorore.
Ferunt matrem eius praegnantem alvo eum continentem in som- 2
nis visam esse Achillem parere. Experrecta ac somnio narrato 3
marito peperit hunc neque doloribus paene vexata et foetu edito,
antequam cognosset se esse parituram. Hinc magna de eo capta 4
spe parentes Eusebio Nicomediae puerum tradiderunt erudien-
dum in sacra scriptura. Quem Caesarem declaratum imperator 5
Constantius in Gallias misit cum paucissimis militibus, ita ut non 6
abesset suspicio, quin non socium imperii Constantius sibi deli-
geret sed ad dissimulandas insidias ei faciendas habitu Caesaris
ornaret, ut ab hostibus periret, quod non haberet vires ad

C αὐτῷ πρόφασιν τὸ σχῆμα περιέβαλε τὸ τοῦ Καίσαρος, ἵν' ὑπὸ τῶν πολεμίων διαφθαρῇ, μὴ ἔχων δύναμιν πρὸς τὸν κατ' ἐκεί-
7 νων πόλεμον ἀξιόχρεων. ὁ δὲ ἀπελθὼν καὶ ἀγαθῇ τύχῃ χρη-
8 σάμενος συμβάλλει τοῖς πολεμίοις καὶ ἀνελπίστως νικᾷ. καὶ αὖθις ἑαυτοὺς ἀνακτησαμένων τῶν πολεμίων, προσμίγνυται αὐτοῖς καὶ τρόπαιον ἵστησι, πολλῶν μὲν ἀναιρεθέντων, πολλῶν δ' ἀπολομένων ἐν τῷ παραρρέοντι ποταμῷ, καὶ ζωγρηθέντων
9 οὐκ ἐλαττόνων. ὅτε καὶ ἕνδεκα φασὶ χιλιάδας αἰχμαλώτων D I Ῥωμαίων τῶν τῆς αἰχμαλωσίας ἀπολυθῆναι δεσμῶν, ἡττηθέν-
10 των τῶν πολεμίων. εἶτα καὶ Ἀλαμαννοῖς πολεμήσας καὶ κατὰ τούτων ηὐτύχησε καὶ δεηθέντων αὐτοῦ τῷ ἔθνει ἐσπείσατο,
D λύσαντι τῆς δουλείας τοὺς παρ' αὐτοῖς ὄντας δορυαλώτους Ῥωμαίους.

11 Τούτοις οὖν ὁ Καῖσαρ Ἰουλιανὸς ἐπαρθεὶς καὶ ὑπερφρονήσας, ὡς δ' ἔνιοι συνεγράψαντο, ὅτι καὶ δεδιὼς τὸν Κωνστάντιον βασκαίνοντά οἱ διὰ τὰ εὐτυχήματα, μὴ κατὰ τὸν ἀδελφὸν Γάλλον καὶ αὐτὸν ὑπεξαγάγῃ τοῦ ζῆν, εἰς ἀποστασίαν ἀπεῖδε

8 ὅτι ἐν πολέμοις εὐτύχησεν Ἰουλιανός (ὁ l. E) CE 14 ὅτι ἀπεστάτησεν (ἀπεσκίρτησεν ὁ E) Ἰουλιανὸς καὶ Αὔγουστος ὑπὸ (παρὰ E) τοῦ στρατοῦ ἀνηγορεύθη CE

2 κατ' om. E ἐκεῖνον D, corr. Dw 7 ἀπολλομένων AE, ἀπολομένων B (sed ομέ in rasura spatiosiore) CDwwp, ἀπολλυμένων D 8 ὅτε RwwpDi, ὅτι A 8. 9 ῥωμαίων αἰχμαλώτων E 9 ῥωμαίοις D, corr. Dw 10 ἀλαμαννοῖς AC (sed in C ν supra voc. ead. man. add.) Dwwp, ἀλαμανοῖς R 11 εὐτύχησε BC, εὐτυχῆσαι E, v. XIII 9, 1. 11, 4 et ad XIII 13, 1 αὐτῶν Dwp 12 δοριαλώτους Di, v. ad XIII 8, 3 14 καίσαρ ACDE, v. ad XIII 8, 5 17 ὑπεξάγῃ E

7 bellum contra illos gerendum satis idoneas. At ille cum abiisset et prospere rem gessisset, concurrit cum hostibus et praeter
8 spem vincit. Tum hostes recreatos denuo aggreditur et tropaeum ponit, multis occisis et multis submersis in fluvio prae-
9 terfluente et captis haud paucioribus. Quo tempore etiam undecim dicunt milia captivorum Romanorum captivitatis soluta
10 esse vinculis victis hostibus. Tum etiam bello cum Alamannis gesto contra hos quoque rem prospere gessit illisque a se petentibus cum populo pacem fecit, cum solvisset servitute qui apud eos erant capti Romani.

11 His igitur rebus Caesar Iulianus elatus ad superbiam, ut vero nonnulli tradiderunt, etiam veritus, ne Constantius invidens rebus suis bene gestis eadem ratione qua fratrem Gallum se quoque privaret vita, defectionem molitur et per nonnullos de suis tribunis sibi conciliatis exercitum incitavit, ita ut milites,

καί τινας τῶν ὑπ' αὐτὸν ταξιαρχῶν ὑπελθὼν δι' ἐκείνων τὸ
στρατιωτικὸν παρεκίνησε, καὶ συστὰν ἀνεῖπεν αὐτὸν Αὔγουστον.
εἶτα ξιφήρεις ἐπιστάντες αὐτῷ, ὡς δῆθεν μὴ προσιεμένῳ τὴν 12
τῆς βασιλείας ἀνάρρησιν, ἠπείλουν διαχειρίσασθαι αὐτόν, εἰ μὴ
πείθοιτο. οὕτω δὲ τάχα καὶ ἄκων τῇ τοῦ στρατιωτικοῦ πλή- 13
θους ὑπείξας ὁρμῇ, προσήκατο τὴν ἀρχήν. ζητουμένου δὲ 14
διαδήματος, ἵν' αὐτίκα τούτῳ ταινιωθείη, ἐκεῖνος μὲν μὴ ἔχειν
ἐξώμνυτο· τινῶν δὲ κόσμον αἰτούντων γυναικεῖόν τινα, ἵν' ἐκ P II 21 A
τούτου σχεδιασθείη διάδημα, παρῃτήσατο τοῦτο ὁ Ἰουλιανὸς ὡς
ἀπαίσιον οἰωνόν. ἐπεὶ δέ τις τῶν ταξιάρχων χρύσεον ἐφόρει 15
στρεπτόν, λίθους ἔχοντα χρυσοδέτους, τοῦτον λαβόντες τῇ ἐκεί-
νου προσήρμοσαν κεφαλῇ. ὁ δὲ Πεντάδιον τὸν μάγιστρον τῶν 16
βασιλικῶν τάξεων σὺν ἑτέροις ἀπέστειλε πρὸς Κωνστάντιον,
ἐπιστείλας αὐτῷ καὶ ἀπολογούμενος, ὡς οὐχ ἑκὼν προήχθη
πρὸς τὴν τῆς βασιλείας ἀνάρρησιν, βιασθεὶς δ' ὑπὸ στρατιω-
τῶν μὴ βουλομένων στρατεύεσθαι ὑπὸ Καίσαρι, ἀλλ' ὑπὸ βα-

12 *οἷα τῷ Κωνσταντίῳ ἐπέστειλεν Ἰουλιανός* C

1 *αὐτῶν* E, v. XIII 8, 23. 9, 10. 12. XIV 4, 8. 28, 3 cet. *ταξιαρχῶν* ARwp, *ταξιάρχων* *Di*, v. I p. 196, 19. XIII 13, 9. XIV 4, 8. Est igitur Zonarae et *ταξίαρχος* et *ταξιάρχης*. V. ad XIV 7, 26 *ἐκείνων* R[s]wp*Di*, *ἐκεῖνον* A 2 *συστᾶν* (sic) AE 4 *διαχειρίσασθαι* C, *διαχρήσασθαι* E 9 *τούτων* Dwp *τοῦτο* et *τούτω* per dittogr. C 10 *τις τῶν ταξιάρχων* (*ταξιαρχῶν* BE) *χρύσεον* AR, *χρύσεόν τις τῶν ταξιαρχῶν* Dwp 12 *προσήρμουσαν* D, corr. Dw, *προσόρμησαν* (sic) A 13 *τὸν* ante *κωνστ.* add. E 15 *πρὸς* AB[s]Dwp, *εἰς* R, v. XIII 9, 19 post *ὑπὸ* add. *τῶν* DEwp*Di* (sed idem Dindorfius *τῶν* vult omitti vol. V p. 240)

cum conspirassent, salutarent eum Augustum. Tum postquam 12
cum gladiis accesserunt ad eum quasi non accepturum regis
appellationem, minabantur se perfossuros esse eum, si non ob-
temperaret. Sic autem fortasse etiam invitus, exercitus multitu- 13
dinis cum cessisset impetui, accepit imperium. Cum autem quae- 14
reretur diadema, quo illico coronaretur, ille se non habere iurabat,
sed nonnullis ornatum postulantibus muliebrem quendam, ut ex
hoc fieret diadema, deprecatus est Iulianus, ut infaustum omen
evitaretur. Cum autem unus de tribunis aureum ferret torquem 15
lapidibus ornatum auro circumclusis, hunc illius accommodaverunt
capiti. Tum ille Pentadium magistrum regiarum legionum cum 16
aliis misit ad Constantium litteris datis, quibus se purgaret, se
non sua sponte esse impulsum ad regis appellationem sed co-
actum esse a militibus nolentibus stipendia facere sub Caesare

σιλεῖ καὶ ἵν' ἔχοιεν ἐξ αὐτοῦ ἀξίας τῶν πόνων τὰς ἀμοιβὰς
17 ἀπαιτεῖν, καὶ ἀξιῶν δέξασθαι τὴν τῆς ἀρχῆς κοινωνίαν εἰς D I
18 ὠφέλειαν ἐσομένην τῇ πολιτείᾳ, ἐπαγγελλόμενός τε καὶ τοὺς
ἁμιλλητηρίους ἵππους ἐξ Ἰσπανίας, ὡς ἔθος, καὶ τοὺς ἐπιλέ-
B 19 κτους ἄνδρας ἐκ τῶν Γαλλιῶν στέλλειν αὐτῷ. ταῦτ' ἐπιστείλας
οὐ βασιλέα ἑαυτὸν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ προσεγράψατο, ἀλλὰ Καί-
σαρα, ἵνα μὴ τῇ ἐπιγραφῇ προσοχθίσας ὁ Κωνστάντιος τὴν
20 ἐπιστολὴν ἀποπέμψηται. ταύτης τῷ βασιλεῖ Κωνσταντίῳ κο-
μισθείσης κατὰ τὴν ἐν Καππαδοκίᾳ Καισάρειαν διατρίβοντι,
21 ἐκεῖνος οὐδὲν ὑπ' ὀργῆς ἀπεκρίνατο. ἀλλὰ τὴν μὲν στρατείαν
κατὰ Περσῶν τοῖς στρατιώταις ἐκήρυξε, πρὸς δὲ τὸν Ἰουλιανὸν
Λεωνᾶν τὸν κοιαίστωρα ἔστειλεν, ἐπιστείλας αὐτῷ καὶ αἰτιώ-
μενος ὅτι μὴ ἀνέμεινε τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ εἰς ὕβριν ἐκεί-
νου μᾶλλον ἀνάγων ἢ ἑαυτοῦ τὸ μὴ κρίσει τοῦ τὴν ἐξουσίαν
ἔχοντος, ἀλλ' ἀτάκτῳ θορύβῳ στρατιωτῶν δέξασθαι αὐτὸν τὴν
C τοῦ Αὐγούστου κλῆσιν, καὶ συμβουλεύων ἀποσχέσθαι τοῦ μὴ

15 οἷα αὖθις ἐμήνυσε τῷ Ἰουλιανῷ ὁ Κωνστάντιος CE

2 *καὶ* om. Dwp   3 *τε* ARwp, v. XIII 11, 20. 14, 10. XIV 12, 9, *δὲ* *Di* perperam; nam solet Zonaras ut Thucydides, Polybius alii particula *τε* enuntiata inter se coniungere. 4 *ἰσπανίας* A, *ἱσπανίας* R[a]wp*Di*, v. XIII 17, 9. XIV 7, 8. XV 24, 1; itaque apud Theophanem (v. ind. de Boorii s. v. *Ἱσπανία*) *Ἰσπανία* non erat scribendum.   5 *ἐτησίως* post *γαλλιῶν* add. Owp*Di*, sed v. Ammian. Marcell. XX 8, 13. Similiter addita sunt in libris recentioribus XIII 20, 3 *τοῦ ἔτους ἐκείνου* (v. ad h. l.)   *ταῦτ'* ARwp, *ταῦτα δὲ* E   11 *τῶν* ante *περσῶν* add. E, v. XIII 13, 4   12 *κοιαίστορα* Dwp, corr. Dw   13. 14 *μᾶλλον* | *ἐκείνου* E   14 *ἀνάγων ἢ ἑαυτοῦ τοῦ* A, *ἀνάγων ἢ ἑαυτοῦ τὸ* R*Di*, *ἢ ἑαυτοῦ ἀνάγων τὸ* Dwp

17 sed sub rege, a quo possent digna laboribus pretia petere; orare
18 ut acciperet imperii communionem utilem futuram civitati, pol-
liceri se et pernices equos ex Hispania, ut mos, et electos viros
19 ex Galliis missurum esse ei. Quibus litteris scriptis non regem
se in titulo ascripserat sed Caesarem, ne titulo iratus Constan-
20 tius litteras remitteret. Quae cum epistola regi Constantio lata
esset Caesareae in urbe Cappadociae degentem, ille nihil prae
21 ira respondit. Sed expeditione Persica militibus nuntiata ad
Iulianum Leonam quaestorem misit cum litteris ad eum datis et
accusans, quod non exspectasset sententiam suam ac turpius illi
esse affirmans quam sibi, quod non arbitrio eius qui imperium
haberet sed confuso tumultu militum accepisset Augusti nomen
et suadens, ut abstineret a nomine non rite dato et ad priorem

προσηκόντως γενομένου καὶ εἰς τὸ πρότερον ἐπανελθεῖν σχῆμα,
ὃ παρ' αὐτοῦ εἴληφε. τῷ μέντοι κοιαίστωρι ἐπέτρεψε καὶ τοὺς 22 W III 1!
τὰς ἀρχὰς ἐκεῖσε ἀνύοντας παραλῦσαι τῆς ἐξουσίας καὶ αὐτὸν
τὸν πραιτωρίων ἔπαρχον ἑτέρους τε εἰς ταύτας ἐγκαταστῆσαι,
οὓς ἐκεῖνος εἰς ἑκάστην ὠνόμασεν. ἀπελθὼν οὖν ὁ κοιαίστωρ 23
πρὸς τὸν Ἰουλιανὸν τοὺς λόγους αὐτῷ τοῦ Κωνσταντίου ἀπήγ-
γειλεν. οἱ δ' ἦσαν ὅτι "ἔδει σε μεμνῆσθαι ὅσων ὀφειλέτης μοι 24
εἶ, οὐ μόνον ὅτι σε Καίσαρα ἀνηγόρευσα, ἀλλ' ὅτι καὶ ὀρφανὸν
ἐν παιδικῇ γενόμενον ἡλικίᾳ ἀνεθρεψάμην, αὐτὸς προσλαβό-
μενος." ὁ δ' ὑπολαβὼν τῷ κοιαίστωρι ἔφη "τίς δέ μοι, ὦ 25
βέλτιστε, ἐν τοιαύτῃ ἡλικίᾳ τὴν ὀρφανίαν ἐπήνεγκεν; ἢ οὐχὶ ὁ D
II 206 *τῶν ἐμῶν γονέων φονεύς; εἶτα οὐκ οἶδε τούτων ἀναμιμνήσκων*
με ἀναξαίνων τὸ τραῦμα καὶ χαλεπώτερον ἐργαζόμενος;" ἐπελ- 26
θὼν δὲ καὶ τὸ πρὸς αὐτὸν ἐπιστόλιον ὁ Ἰουλιανὸς πρὸς τὴν
συμβουλὴν τοῦ ἀποθέσθαι τὸ βασίλειον σχῆμα καὶ αὖθις ἑλέ-
σθαι τὸ Καίσαρος, ἔφη πρὸς τὸν κοιαίστωρα ὅτι "ποιήσω τοῦτο,
ἀλλὰ γνώμῃ τῶν στρατευμάτων." ὁ δέ γε κοιαίστωρ φοβηθείς, 27
ὡς, εἰ τοῖς στρατιώταις τοῦτο ἐκφήνειεν ὁ Ἰουλιανός, παρὼν

6 *οἷα πρὸς τὰ τοῦ Κωνσταντίου μηνύματα ἀντέθετο* (*ἐντέθετο* E) *ὁ Ἰουλιανὸς καὶ ὅσα αὐτῷ ἐπέστειλεν* CE

2. 10 *κοαίστορι* B^sDwp 3 *παραλύσαι* DEwp 4 *τὸν πραιτωρίων* Λ, *τῶν πραιτωρίων* R, *τὸν τῶν πραιτορίων* (*πραιτωρίων* C) CDwp, v. ad XIII 9, 11 *αὐτὰς* C 6 *ἀπήγγελλεν* C 7 *ὅτι* om. DE 8 *σε* om. Dwp 11 *τοιαύτη* Λ(Owp), *τῇ αὐτῇ* E *ὁ* om. DEwp 13 *ἐπελθὼν* Rwp*Di*, *ἐπανελθὼν* A 15 *τοῦ* om. D, add. Dw 16 *κοιαίστορα* B_sDwp 18 post *παρὼν* distinguunt p***Di*

rediret habitum, quem a se accepisset. Praeterea quaestori illi 22
imperavit, ut et eos qui magistratus illic gererent privaret imperio ipsumque praetorio praefectum et alios quosdam, quos Constantius ad singula munera diserte significarat, in eorum locum promoveret. Qui cum abiisset quaestor ad Iulianum, verba 23
ei Constantii detulit haec: "Oportebat te meminisse, quanta mihi 24
deberes, non solum quod te Caesarem appellavi sed quod etiam orbum puerili aetate factum educavi ipse." Ille vero quaestori: 25
"Quis vero" inquit "optime, ea aetate orbitatis fuit auctor? Nonne meorum parentum parricida? An ignorat se his de rebus me commonefacientem refricare vulnus et gravius reddere?"
Explicatis autem litteris ad se datis Iulianus de consilio depo- 26
nendi regium habitum et resumendi Caesaris quaestori "faciam hoc" inquit "sed ex sententia legionum". Qui quidem quaestor 27
veritus, ne militibus hac re denuntiata ipse, si adesset, discerperetur ab iis, orabat ne quid harum rerum cum militari com-

αὐτὸς διασπασθήσεται παρ' αὐτῶν, ἐδεῖτο μή τι τούτων τῷ
28 στρατιωτικῷ κοινώσασθαι ὄχλῳ. ἀπογνοὺς μέντοι δυνήσεσθαί
τι τῶν αὐτῷ προστεταγμένων ἀνύσαι, ὑπέστρεψε μετὰ γραμ-
μάτων τοῦ τυραννήσαντος, ἀναιδῶς ὀνειδιζόντων τὸν αὐτοκρά-
τορα καὶ ἐπιπληττόντων ὡς πλεῖστα ἐξαμαρτόντα κατὰ τοῦ
P II 22 A γένους αὐτοῦ καὶ ἀπειλούντων αὐτὸν γενήσεσθαι τιμωρὸν τῶν
ἀδίκως παθόντων.

11 Καὶ ὁ μὲν ἀπῄει πρὸς τὸν Κωνστάντιον· ὁ τύραννος δὲ
πολλοὺς εἰδὼς ἐν τοῖς αὐτῷ συνοῦσι τὰ Κωνσταντίου φρονοῦν-
τας πάντας ἐκεῖθεν ἐξήλασεν, αὐτὸς δὲ πρὸς ἐμφύλιον ἡτοι-
2 μάζετο πόλεμον. ἐν τούτοις καὶ ἡ αὐτοῦ γυνὴ τελευτᾷ, ὡς
μέν τινές φασι, τίκτουσα παρ' αὐτῷ, ὡς δ' ἕτεροι, ἤδη ἐκ-
3 βεβλημένη. ἐκεῖνος δὲ τοὺς στρατιώτας συναγαγὼν ἐπὶ τὸν
ἐμφύλιον ἠρέθιζε πόλεμον καὶ συνεβούλευε δεῖν αὐτοὺς κατὰ
τοῦ Κωνσταντίου χωρῆσαι καὶ μὴ μένειν ἐκεῖνον κατ' αὐτῶν
4 ἐπελθεῖν. ἤδη δὲ τὴν εἰς Χριστὸν ἐξομοσάμενος πίστιν ηὐλα-
βεῖτο διὰ τοῦτο τοὺς στρατιώτας, εἰδὼς σχεδὸν ξύμπαντας χρι-
B 5 στιανούς. διὸ συσκιάζων τὴν ἑαυτοῦ κακίαν ἕκαστον ἐκέλευε
6 θρησκεύειν ὡς βούλοιτο. αὐτὸς δὲ τῆς γενεθλίου τοῦ Σωτῆρος

1 παρ' A, πρὸς Rwp   αὐτῷ E   ἐδέετο Owp   3 αὐτῷ om. E   ἀνῦσαι D, πληρῶσαι B   6 ἀπειλούντων RwpDi, ἀπειλοῦντα A   γενήσθαι (sic) A   12 ἐκβεβλημένη (οι supra) D   15 μαίνειν E   16 ἐξωμοσάμενος C   17 σύμπαντας C, v. ad XIII 5, 1   ὄντας add. ante χριστιανούς E, post χριστιανοὺς OwpDi   18 τὴν ἑαυτοῦ ARwp, ἑαυτοῦ τὴν E, τὴν αὐτοῦ D

28 municaret turba. Iam cum desperasset se posse quicquam mandatorum perficere, rediit cum litteris tyranni, quibus impudenter maledixit imperatori et crimini dedit, quod permulta peccasset contra suum genus, additis minis se futurum esse vindicem eorum, qui iniuste periissent.

11. Ita ille abiit ad Constantium, tyrannus autem cum sciret multos inter eos, quos secum haberet, Constantii studiosos esse, omnibus illinc expulsis ipse intestinum parabat bellum.
2 Interea et eius uxor perit, ut nonnulli dicunt, ex partu eius domi
3 edito, ut autem alii, iam repudiata. Ille milites collectos ad intestinum incitabat bellum ac suadebat, ut ii contra Constantium proficiscerentur neque manerent illum contra se advenientem.
4 Iam autem fide Christiana eiurata cavebat ideo milites, cum
5 sciret fere omnes Christianos. Quocirca occultans suam nequi-
6 tiam unumquemque iubebat colere, ut vellet. Ipse vero, cum natalis Salvatoris dies venisset, intravit templum et veneratus,

ἡμέρας ἐφεστηκυίας εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν καὶ προσκυνήσας,
III 207 ἵν' ὁμόδοξος τοῖς στρατιώταις δοκῇ, ἀπῆλθεν. ἐπέστησε δὲ καὶ 7
ταῖς ἀρχαῖς οὓς ἐκεῖνος ἠβούλετο· καὶ οὕτως ᾔει πρὸς τὸν ἐμφύλιον πόλεμον. ἔλεγε δὲ μὴ κατὰ τοῦ Κωνσταντίου χωρεῖν, 8
ἀλλ' ἐθέλειν εἰς ἓν συνελθεῖν τὰ ἑῷα στρατεύματα καὶ τὰ ἑσπέρια, ἵν' ὁμοῦ γενόμενα τὸν αὐτῶν ἐκλέξωνται βασιλεύσοντα.
ηὔχει δὲ καὶ προεγνωκέναι τὴν ἡμέραν καθ' ἣν τεθνήξεται ὁ 9
Κωνστάντιος, ἐν ὀνείρῳ αὐτὴν μυηθεὶς δι' ἐπῶν ταῦτα φραζόντων·

Ζεὺς ὅταν εἰς πλατὺ τέρμα μόλῃ κλυτοῦ ὑδροχόοιο, C
παρθενικῆς δὲ Κρόνος μοίρης βαίνῃ ἐπὶ πέμπτης
εἰκοστῆς, βασιλεὺς Κωνστάντιος Ἀσίδος αἴης
τέρμα φίλου βιότου στυγερὸν καὶ ἐπώδυνον ἕξει.

τέθνηκε δὲ ὁ Κωνστάντιος· τὰ μὲν τῶν Περσῶν λιπών (ἐπεὶ 10
καὶ ὁ ἐκείνων βασιλεὺς ἐπ' οἶκον ἀνεχώρησε), κατὰ δὲ τοῦ τυραννήσαντος ἐπιών. φροντίσι γὰρ πολλαῖς συνεχόμενος κὰν- 11

1 ὅτι κατὰ τοῦ Κωνσταντίου ἐπῄει ὁ τύραννος μήπω τὴν ἑαυτοῦ ἐκφήνας ἀσέβειαν C 10 σημείωσαι A 14 τελευτὴ Κωνσταντίου ACE

1. 2 καὶ προςκυνήσας post δοκῇ E 3 ἐβούλετο RwpDi ἀπῄει C, εἴη E 4 τοῦ om. DwpDi, v. XIII 11, 3 5 τὰ ante ἑσπέρια om. E 6 αὐτὸν CDw ἐκλέξονται DE, corr. Dw βασιλέα EDw 8 ante ἐν add. ὡς C 10—13] De oraculo illo v. *B-W Philol.* LI p. 561 ann. 1 10 μολῇ AR(wp), μόλῃ *Di* Ammian. Marcell. XXI 2, 2 (v. ann. cr. Gardthauseni), πέλῃ Zosim. III 9, 6 11 μοίρῃ Ammian. (sed codicum discrepantia suadetur μοίρης), Zosim. (μοίρης videtur Mendelssohnio fuisse in Vaticano) βαίῃ E πέμπτῃ Ammian., πέντε Zosim. 12 εἰκοστῇ Ammian. Zosim. 13 καὶ add. Dw Ammian. Zosim. 15 οἶκον RwpDi 16 τυραννήσαντος RwpDi, τυραννήσοντος A γὰρ AR, δὲ Dwp

ut eiusdem fidei militibus videretur, abiit. Atque mandatis ma- 7
gistratibus iis, quos ipse volebat, profectus ad intestinum bellum
profitebatur non contra Constantium se iter facere sed velle in 8
unum convenire exercitus regionis orientis et occidentis, ut coniuncti suum eligerent regem. Gloriabatur etiam se praenosse 9
diem, quo moriturus esset Constantius, somnio imbutum versibus his:

Iuppiter augustos ubi fines intrat aquari
Virgineoque sinu vicesima quinta recepit
Portio Falciferum, Constantius induperator
Regnum Asiae tristi superatus morte relinquet.

Mortuus est autem Constantius rebus Persicis relictis (nam illo- 10
rum quoque rex domum redierat), tyrannum aggressurus. Curis 11
enim multis sollicitatus indeque longinqua correptus febri et bile

τεῦθεν συνεχεῖ ληφθεὶς πυρετῷ χολήν τε ἀναγαγὼν μέλαιναν ἐτελεύτησεν ἐν Μόψου κρήνῃ (κεῖται δὲ αὕτη κατὰ τὴν τοῦ
D 12 Ταύρου ὑπώρειαν), ἐπὶ τρισίν, ὡς λέγεται, μεμφόμενος ἑαυτῷ, τῷ φόνῳ τῶν συγγενῶν (οὐ γὰρ τὸν Γάλλον μόνον ἀπέκτεινεν, ὡς εἴρηται ἤδη, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ οἰκείου πατρός), τῇ ἀναρρήσει τοῦ Ἰουλιανοῦ καὶ τῇ καινοτομίᾳ τῆς πίστεως.
13 Ἦν δὲ ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος εὐμενὴς μὲν τοῖς ὑπηκόοις,
W III 20 δικαιοσύνῃ δὲ περὶ τὰς κρίσεις στοιχῶν, περὶ τὴν δίαιταν ἐγκρατής, ἐν ταῖς τῶν ἡγεμονιῶν καὶ ταῖς τῶν ἀξιωμάτων διανομαῖς τοῦ προσήκοντος στοχαζόμενος, μηδένα τῇ γερουσίᾳ συντάσσων, ὃς οὐ παιδείας μετείληχεν οὐδὲ ἤσκητο πρὸς τὸ
14 λέγειν καὶ ᾔδει γράφειν ἐμμέτρως τε καὶ πεζῶς. περὶ δὲ τὴν πίστιν ὑπῆρχεν οὐκ εὐαγής· οὐ γὰρ τῇ πατρικῇ εὐσεβείᾳ ἐστοί- D III
χησεν, ἀλλὰ προσέθετο τοῖς ἀρειανίζουσι σπουδῇ τοῦ τῶν βα-
P II 23 A 15 σιλικῶν εὐνούχων πρωτεύοντος Εὐσεβίου· ὅθεν καὶ τὸν θεῖον Ἀλέξανδρον, ὃς μετὰ τὸν ἱερὸν Μητροφάνην πατριάρχης τῆς νέας Ῥώμης κεχειροτόνητο, ἠνάγκαζεν εἰς κοινωνίαν τὸν Ἄρειον δέξασθαι, ὁ δὲ οὐ κατένευε· διὸ καὶ σύνοδον ὁ βασιλεὺς συγ-
16 κροτηθῆναι προσέταξεν. ὥριστο οὖν τῇ συνόδῳ ἡμέρα· καὶ

7 οἷος ἦν (ὁ add. E) Κωνστάντιος AE, οἷος ὁ Κωνστάντιος ἦν C

1 συνεχεῖ ληφθεὶς AR, συλληφθεὶς Dwp 4 ἀπέκτεινε μόνον E 5 εἴρηται] XIII 9, 18s. 7 δὲ Dw, γὰρ D 9 ante ἐν add. καὶ Dwp*Di* 11 οὐ AR *Wo* lat., om. w*p 12 ἤδη CE 16 τῆς om. E 18 οὐ | οὐ A 19 γοῦν E

evomita nigra mortuus est Mopsucrenae (sita vero haec est sub
12 Tauri radicibus), tribus de rebus, ut dicitur, vituperans semet ipsum et de nece propinquorum (non enim Gallum solum necaverat, ut dictum iam est, sed etiam fratres sui patris) et de appellato Iuliano et de mutata fide.
13 Erat autem imperator hic benevolus erga subiectos, iustitiam iudicandi sectans, modica vita, in mandandis imperiis et magistratibus aequi observans, nullum in senatum admittens nisi eruditionis participem atque exercitatum in dicendo ita ut calleret
14 scribere devinctam et prosam orationem. Neque vero de fide erat purus; nam non patriam pietatem secutus est, sed studuit Arianis impulsu regiorum eunuchorum principis Eusebii,
15 ita ut etiam D. Alexandrum post S. Metrophanem patriarcham novae Romae creatum studeret cogere in societatem Arium recipere. Neque vero ille annuebat; itaque concilium rex cogi ius-
16 sit. Definita igitur est concilio dies; Alexander ad vesperum illum sacrarium ingressus corpore prostrato precabatur deum, ne concederet, ut lupus, Arium intellegens, in gregem suum in-

ὁ Ἀλέξανδρος κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην εἰς τὸ θυσιαστήριον
εἰσελθὼν καὶ πρηνῆ καταβαλὼν ἑαυτὸν ἐδέετο τοῦ θεοῦ μὴ
παραχωρῆσαι τὸν λύκον, τὸν Ἄρειον δηλαδή, εἰς τὴν ποίμνην
αὐτοῦ εἰσελθεῖν "ἢ ἐμὲ πρότερον τῆς ζωῆς ἀπόλυσον" ἔλεγε.
ταῦτα περιπαθῶς ἠντιβόλει σὺν δάκρυσιν. ἕωθεν οὖν ἄρτι τῆς 17. 18
συνόδου συνισταμένης ὁ Ἄρειος ἀπῄει μέγα φρονῶν. καὶ ἀπιὼν 19
νύττεται τὴν γαστέρα πρὸς ἔκκρισιν κοιλίας καὶ κύστεως. παρ- 20 B
εκκλίνας τε τῆς ὁδοῦ κεκάθικεν ἀποσκυβαλίσασθαι τὸ περίτ-
τωμα· συνεξερρύη δὲ τῇ κόπρῳ καὶ τὰ ἔγκατα τοῦ δειλαίου,
βιαίως ἀπορρήξαντος τὴν ζωήν.

Ὁ μέντοι πατριάρχης Ἀλέξανδρος εἴκοσι πρὸς τρισὶν ἀρ- 21
χιερατεύσας ἐνιαυτοὺς μετήλλαξε τὴν ζωήν, καὶ ἀντεισήχθη
παρὰ τῶν ὀρθοδόξων εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως
Παῦλος ὁ ὁμολογητής. ἐπανελθὼν δ' ὁ Κωνστάντιος ἐξ Ἀν- 22
τιοχείας μεθίστησι τοῦ θρόνου αὐτὸν καὶ ἀντικαθίστησι τὸν
Νικομηδείας Εὐσέβιον, αἱρεσιώτην Ἀρείου τυγχάνοντα. ὁ δὲ 23
ἅγιος Παῦλος τῷ πάπᾳ τῆς Ῥώμης προσελθὼν Ἰουλίῳ καὶ
ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον καταστὰς Κωνσταντινουπόλεως αὖθις C
ὑπὸ Κωνσταντίου διώκεται καὶ σταλεὶς ὑπερόριος ὑπὸ Ἀρεια-

5 περὶ τῆς (τοῦ add. E) Ἀρείου διαφθορᾶς CE   11 περὶ πατριαρχῶν CE   19 ὅτι ὁ Μακεδόνιος τὸ σῶμα τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου μετήνεγκεν Ἀκακίου. αὖθις δὲ ὁ Κωνστάντιος εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων ἀποστόλων αὐτὸ μετεκόμισεν C

2 πρηνὴ A mutatum ab ead. man. in πρινή, πρηνὴ E, πρινῆ B, πρινὴ D, πρηνῆ CDwwp*Di*   6 ante ὁ add. καὶ Rwp   8 περίττευμα Dwp   9 συνεσρύη C   11 ante τρισὶν add. τοῖς Dwp   17 πάππα DE   προσελθὼν initio vers. om. C   18 ἀποκαταστὰς Rwp   ante αὖθις add. καὶ Bwp

traret "aut me prius" inquit "e vita tolle". Hacc anxius obse- 17
crabat cum lacrimis. Mane igitur concilio iam convocato Arius 18
abiit elato animo. Atque in ipsa via ventre torquetur, ut alvum 19
et vesicam exoneraret; declinans de via sedit, ut evacuaret ex- 20
crementum, sed effluxerunt una cum stercore ipsa intestina hominis illius miseri, ita ut violenter privaretur vita.

Patriarcha autem Alexander per viginti et tres sacerdotio 21
functus annos mortem cum vita commutavit, in cuius locum
accitus est ab orthodoxis ad sedem Constantinopolitanam Paulus
confessor. At reversus Constantius Antiochia pellit sede eum in 22
eiusque locum accit Nicomediae Eusebium, sectatorem Arii. Sed 23
S. Paulus cum papam Romae adiisset Iulium ab eoque sedi restitutus esset Constantinopolitanae, denuo a Constantio pellitur

24 νῶν ἀναιρεῖται. τοῦ δ' Εὐσεβίου θανόντος ὁ πνευματομάχος
παρὰ τῶν Ἀρειανῶν εἰς τὸν τῆς νέας Ῥώμης θρόνον ἀνάγεται D III
25 Μακεδόνιος, ὃς ὑπερφρονήσας μετήνεγκε τὸ ἱερώτατον σῶμα
τοῦ ἐν ἁγίοις Κωνσταντίνου ἐκ τοῦ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ναοῦ
26 εἰς τὸ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀκακίου θεῖον τεμένισμα. διόπερ
ἐξώργιστο ὁ Κωνστάντιος καὶ πρὸς τὴν πατρικὴν πόλιν ἐπανελθὼν τὸν Μακεδόνιον ἔτος ἓν ἠνυκότα τοῦ θρόνου κατέσπασέ τε καὶ ὑπερώρισε, καθίδρυσε δ' ἐν αὐτῷ τὸν Εὐδόξιον, τὰ
D τοῦ Ἀρείου πρεσβεύοντα, ἐπὶ δέκα ἐνιαυτοὺς ἀρχιερατεύσαντα.
27 μετεκόμισε δ' αὖθις τὸ σῶμα τοῦ οἰκείου πατρὸς εἰς τὸν τῶν ἁγίων ἀποστόλων ναόν.

28 Οὗτος δὴ οὖν ὁ Κωνστάντιος καὶ τὰ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἱερώτατα σώματα Ἀνδρέου τε καὶ Λουκᾶ διὰ τοῦ δουκὸς Ἀλεξανδρείας, ὕστερον δὲ καὶ καλλινίκου μάρτυρος Ἀρτεμίου, εἰς τὸ πατρῷον ἀνεκόμισεν ἄστυ καὶ ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἀπεθησαύρισε τοῦ θυσιαστηρίου ἐντός.

29 Γαμετὴ δὲ αὐτῷ ἦν Εὐσεβία, ἣ ἐπὶ κάλλει γέγονε περιβόητος. περὶ δὲ τὸν γαμέτην ἠτύχησε μαλθακὸν ὄντα καὶ τὰ

18 (C ad p. 59, 7) περὶ τῶν λειψάνων τῶν ἁγίων ἀποστόλων (τοῦ ἁγίου om. ἀποστόλων E) Ἀνδρέου καὶ Λουκᾶ CE

7 post τὸν add. μὲν RwpDi 8 τε om. Dwp 9 τοῦ om. E 10 ὀκείου E τὸν τῶν ARwp, τὸν τὸν D 11 ναόν ex ναῶν corr. A 12 οὖν om. D καὶ τὰ ex κατὰ corr. B 17 αὐτοῦ ἦν R, ἦν αὐτῷ DEwp ante εὐσεβία add. ἡ C 18 τὰ om. D

24 et relegatus ab Arianis tollitur. Eusebio vero mortuo ille πνευματομάχος ab Arianis in novae Romae thronum introducitur Ma-
25 cedonius, qui superbia elatus transtulit sanctissimum corpus D. Constantini ex templo sanctorum apostolorum in divam aedem
26 sancti martyris Acacii. Quocirca iratus Constantius ad paternam urbem reversus Macedonium annum unum munere functum throno spoliavit et expulit, constituto in eodem Eudoxio, Arianorum principe, qui per decem annos munus summi sacerdotis sustinuit.
27 Tum transtulit denuo corpus sui patris in aedem sanctorum apostolorum.

28 Hic igitur Constantius sanctorum apostolorum sanctissima corpora Andreae ac Lucae per Artemium, ducem Alexandriae, posthac illustrem martyrem in patriam translata urbem in aede sanctorum apostolorum condidit intra sacrarium.

29 Uxor ei erat Eusebia, pulchritudine quidem clarissima, sed de marito infelix, qui mollis esset et ad rem veneream segnior

πρὸς ἀφροδίτην νωθέστερον ἐκ νόσων τε καὶ ἐκ φύσεως. ὅθεν 30
κατὰ βραχὺ φθίνουσα τοῦ Κωνσταντίου προτέθνηκεν, ἄπαις
διὰ βίου μείνασα· ὡς δέ τινες λέγουσι, καὶ μητρομανίας νοσή-
ματι περιπεσοῦσα ἐξέλιπε. λέγεται δὲ καὶ πρὸς τὸ ἱππεύειν 31
καὶ ἀκοντίζειν περιδέξιος ὁ Κωνστάντιος εἶναι καὶ λόγοις ὡμι- P II 24 A
ληκέναι, ὡς ἔπος δύνασθαι συντιθέναι.

Ἀγγελθείσης δὲ τῷ Ἰουλιανῷ τῆς τοῦ Κωνσταντίου τελευ- 12 W III 9
τῆς τὰ μὲν στρατεύματα Αὔγουστον αὐτὸν ἀνευφήμησαν, ἐκεῖ-
νος δὲ τὸ βασιλικὸν ἀμείψας σχῆμα καὶ πενθῆρες ἐνδὺς σκυ-
θρωπάζων ὤπτο. καὶ δημόσιον ἐπὶ τῷ τελευτήσαντι βασιλεῖ 2
κατ' ἔθος πεποίηκε πένθος. εἶτα ἐπὶ τὸ Βυζάντιον ὥρμησε· 3
III 210 *καί οἱ προσυπήντησεν ἡ σύγκλητος καὶ ὁ δῆμος καὶ σὺν εὐ-*
φήμοις φωναῖς προῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια, καὶ τῆς τῶν κοινῶν
διοικήσεως ἥψατο. τὸ δὲ τοῦ Κωνσταντίου σῶμα τὸ σὺν ἐκείνῳ 4
στρατιωτικὸν καὶ οἱ ἄρχοντες ἐπ' ὀχήματος εἰς Κωνσταντινού-
πολιν διεκόμισαν· ὃ καὶ ὁ Ἰουλιανὸς προσυπήντησε καὶ παρέ- B
πεμψε, περιελόμενος τῆς κεφαλῆς τὸ διάδημα. κατετέθη δὲ 5

6 (C ad p. 58, 18) *περὶ Εὐσεβίας τῆς γαμετῆς Κωνσταντίου* CE 7 *βασιλεία ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου* ACDE 16 *ὅτι ἐτίμησε τὸν τοῦ Κωνσταντίου νεκρὸν ὁ Ἰουλιανός* CE

2 ante *κατὰ* add. *καὶ* B 4 *καὶ* om. E 5 *περιδεξιός* Dwp 6 ante *ἔπος* add. *καὶ* Rwp 7 *τῷ* om. Dwp *τοῦ* om. B 9 *ἐνδὺς* AE, *λαβὼν* Owp 10 *ἐπὶ* ex *ἐπεὶ* corr. D 12 *προυπήντησεν* E ante *ἡ* add. *καὶ* Owp 15 *καὶ* om. D 16 *ὅ* A, *ᾧ* Rwp*Di*, v. Steph. thes. VI p. 2022 B et Krebsium, z. *Rect. d. Cas. cet. Monach.* 1887 I p. 20 *καὶ ὁ ἰουλιανὸς* A, *καὶ ἰουλιανὸς* E, *ὁ ἰουλιανὸς* Owp *παρέπεμψε* A, *παρέπεμψεν* E, *προέπεμψε* Owp*Di*

morbis ac natura. Quamobrem paullatim tabescens ante Constan- 30
tium mortua est liberis non relictis; ut vero nonnulli dicunt,
furoris uterini morbo cum laborasset, periit. Dicitur et equi- 31
tandi et iaculandi peritissimus Constantius fuisse et litteris ope-
ram dedisse adeo, ut carmen posset componere.

12. Nuntiato obitu Constantii legiones Iulianum laetis ac-
clamationibus Augustum consalutarunt, verum ille regio habitu
mutato et lugubri induto, tristitiam prae se ferens, ob impera- 2
toris funus de more publicum luctum indixit. Deinde Byzan- 3
tium profectum senatus populusque obviam egressi faustis omi-
nibus in regiam deduxerunt. Ita suscepta imperii administratione 4
cum Constantii corpus ab illius militibus ac ducibus in curru
Constantinopolim deduceretur, amoto diademate Iulianus obviam
egressus idque prosecutus est. Conditum est corpus imperatoris 5
defuncti in aede sanctorum apostolorum.

ὁ τοῦ τελευτήσαντος νεκρὸς αὐτοκράτορος ἐν τῷ τῶν ἁγίων
ἀποστόλων ναῷ.
6 Πολλοὺς δὲ τῶν περὶ τὰ βασίλεια ὁ Ἰουλιανὸς τοὺς μὲν
7 ἀνεῖλε, τοὺς δὲ ὑπερώρισε καὶ τῶν οὐσιῶν ἀπεστέρησε. ταῖς
δὲ λοιπαῖς τῆς βασιλείας διοικήσεσι καὶ τὸ δικάζειν συνέταττε.
8 ποτὲ γοῦν δικάζων τινὶ κεκλοφέναι κατηγορουμένῳ δημόσια
χρήματα καὶ τὴν κλοπὴν ἀρνουμένῳ, ἐπεὶ ὁ κατήγορος "τίς"
ἔφη "βασιλεῦ, ἐπ' ἐγκλήματι δίκην ὑπόσχῃ, εἰ ἐξ ἀρνήσεως
9 ὠφελοῖντο οἱ αἰτιώμενοι"; ἐκεῖνος ἀνταπεκρίνατο "καὶ τίς ἔσται
C 10 ἀναίτιος, εἰ ἐλέγχων ἄνευ πιστεύοιντο οἱ κατήγοροι"; ἐχρημά-
τιζε δὲ καὶ πρέσβεσιν ἐκ διαφόρων ἐθνῶν σταλεῖσι πρὸς τὸν
11 Κωνστάντιον. καὶ τὰ στρατεύματα δὲ ἐπεσκέπτετο καὶ ἐξήταζε,
12 τό πολύ τε τῆς βασιλικῆς θεραπείας ἀπεπέμψατο. κουρέα τε
ζητήσας, ὡς προσῆλθεν αὐτῷ τοῦ Κωνσταντίου κουρεὺς πολυ-
τελῶς ἐσταλμένος, κουρέα ζητεῖν εἶπεν, ἀλλ' οὐ συγκλητικόν,
13 καὶ αὐτὸν ἀπεπέμψατο. καὶ μάγειρον δὲ τῶν βασιλικῶν ἐν
ἐσθῆτι λαμπροτέρᾳ τῆς ὑπουργίας αὐτοῦ θεασάμενος καὶ τὸν
ἑαυτοῦ μετεπέμψατο μάγειρον κατὰ μάγειρον ἐσταλμένον· καὶ
14 ἤρετο τοὺς παρόντας, πότερον αὐτῶν κρίνοιεν μάγειρον. τῶν

14 ὅτι λιτότητι (λιτότητα E) μετῄει ὁ παραβάτης AE, ὅτι λιτότητα ὁ παραβάτης μετῄει C. Praeterea additur in ACE σημείωσαι

1 ante ὁ add. καὶ E   ναὸς D, corr. Dw   3 ὁ om. E   τοὺς μὲν om. D   5 τοῦ βασιλείου E   6 γοῦν ARwp, δὲ D   9 ἐκεῖνος ἀνταπεκρίνατο (ἀντεπεκρίνατο E) RwpDi, om. A   11 δὲ om. D   14 τοῦ ARwp, τῶν Di   16 δὲ om. C   19. p. 61, 1 κρίνοιεν μάγειρον. τῶν δὲ | τῶν A, corr. Di, κρίνοιεν ἂν μαγείρῳ προσεοικέναι. τῶν δὲ τὸν (pro τόν: τῶν et τὸν C, τῶν D, τὸν Dw) Rwp

6 Multos aulicos sustulit, multos relegavit bonis confiscatis.
7 Ac ceteris imperii curis etiam iuris dicundi munus adiunxit.
8 Cum igitur aliquando de quodam peculatus reo, qui crimen ne-
gabat, Iulianus iudicaret, dicente accusatore "Quis ullius crimi-
9 nis poenas det, si reo infitias ire prosit?" respondit "Et quis in-
sons erit, si accusatori crimine non probato fides habeatur?"
10 Respondebat et legatis a variis gentibus ad Constantium missis
11 et legiones recognoscebat ac recensebat et maximam partem
12 imperatorii comitatus dimisit. Qui cum tonsorem quaereret et
ad eum Constantii tonsor sumptuoso ornatu accessisset, tonsorem
13 se quaerere, non senatorem dicens hominem dimisit. Coquum
item imperatorium in splendidiore veste quam pro ministerio
conspicatus suo coquo, qui pro artis condicione ornatus erat,
arcessito eos qui aderant rogavit, utrum iudicarent coquum.
14. 15 Qui cum vilius cultum dixissent, alterum repudiavit. Haec fa-

δὲ τὸν εὐτελῶς εἰπόντων ἐσκευασμένον, παρῃτήσατο τὸν λοιπόν. D
ταῦτα δ' ἐποίει δόξαν θηρῶν ἐκ τοῦ δοκεῖν ἀπέριττος καὶ 15
III 211 *ὄντως φιλόσοφος. τοῖς στρατιώταις δὲ διανείμας χρήματα εἰς* 16
τὸν κατὰ Περσῶν ἡτοιμάζετο πόλεμον.

Αὐτοκράτωρ δὲ γεγονὼς καὶ ἑαυτῷ τὴν ἀρχὴν κρατυνά- 17
μενος αὐτίκα εἰς προῦπτον ἐξερράγη ἑλληνισμόν. ἐξωμόσατο 18
μὲν γὰρ πρότερον, ὡς εἴρηται, τὰ χριστιανῶν, οὐ μὴν εἰς τοὐμ-
φανὲς ἐκρῆξαι τὴν ὠδῖνα τῆς ἀσεβείας ἐτόλμησε. λέγεται γὰρ 19
ὅτι ἔρωτα τρέφων τῆς βασιλείας καὶ ὡς ὑπὸ σποδιᾷ τοῦτον
κρύπτων ἐν τῇ ψυχῇ μάντεσι προσῄει καὶ γόησιν, εἰ τοῦ κρά-
τους τεύξεται πυνθανόμενος, καὶ παρ' ἐκείνων διέφθαρτο καὶ
μετήνεκτο εἰς ἑλληνισμόν. τυχὼν δὲ τοῦ κράτους τοῖς ἀν- 20
εφίκτοις κρίμασι τοῦ θεοῦ πολλοὺς εἰργάσατο μάρτυρας· οὕτω 21 P II 2
γὰρ ἐξεμάνη κατὰ χριστιανῶν ὡς καὶ κωλύειν αὐτοὺς μαθη-
μάτων μετέχειν Ἑλληνικῶν, μὴ δεῖν λέγων μύθους αὐτὰ ὀνο-
μάζοντάς τε καὶ διαβάλλοντας τῆς ἐξ αὐτῶν ὠφελείας ἀπο-
λαύειν καὶ δι' αὐτῶν ὁπλίζεσθαι κατ' αὐτῶν. ὅθεν τῶν παίδων 22
τῶν χριστωνύμων εἰργομένων μετιέναι τοὺς ποιητὰς ὁ Ἀπολι-

7 *ὅτι μετὰ τὴν μοναρχίαν φανερῶς τὰ Ἑλλήνων ἐσέβετο* C 13 *ὅτι ἐκώλυσε* (*-σεν* E) *τοὺς χριστιανοὺς τῶν* (om. C) *μαθημάτων μετέχειν τῶν* (om. C) *Ἑλληνικῶν* CE

6 *προῦρπτον* (sic) A 7 post *γὰρ* add. *καὶ* Owp*Di* 10 *κρύπτων*] *τρέφων* ex anteced. E 11 *τεύξεν ται* E 16 *ἐπαπολαύειν* Rwp 17 *τῶν* Rwp*Di*, *τὰ* A 18 *εἰργομένων* CD *ἐπιέναι* D *ἀπολινάριος* A, *ἀπολλινάριος* Rwp*Di*. De forma *Ἀπολινάριος* v. praeter XIV 8, 13 Ludwichium *Hermes* XIII p. 336, Suid. s. v., Philostorg. H. E. VIII 11, Theoph. p. 48, 19 ss., [Iul. Poll.] p. 374,

ciebat, ut gloriolam captaret, quod videretur esse homo frugi et
germanus philosophus. Militibus donativo dato bellum Persicum 16
parabat.

Rerum potitus firmatoque suo imperio statim in evidentem 17
erupit paganismum. Nam ante abiurarat, ut supra dictum est, 18
Christianismum, neque tamen proferre in publicum impietatis
partum ausus fuerat. Fertur enim, cum regni cupiditatem nu- 19
triret et tamquam ignem sub cineribus aleret animo, vates con-
suluisse et praestigiatores, num imperio potiturus esset; quorum
corruptelis in gentilium impietatem est illapsus. Imperio occu- 20
pato arcano dei consilio multos martyres reddidit. Nam tanto 21
furore fuit in Christianos percitus, ut impediret, ne Graecarum
disciplinarum fierent participes; neque enim decere, quae fabu-
las illi dicerent contumeliose, ex iis utilitatem capere indeque
armis petitis contra ipsa Graeca pugnare. Cum igitur nominis 22

*νάριος λέγεται εἰς τὴν τοῦ Ψαλτηρίου ὁρμηθῆναι παράφρασιν
καὶ ὁ μέγας ἐν θεολογίᾳ Γρηγόριος εἰς τὴν ποίησιν τῶν ἐπῶν,*
23 *ἵν' ἀντὶ τῶν Ἑλληνικῶν μαθημάτων ταῦτα οἱ νέοι μανθάνον-
τες τήν τε γλῶσσαν ἐξελληνίζωνται καὶ τὰ μέτρα διδάσκωνται.*
W III 22 24 *Οὗτος καὶ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἀνεγεῖραι ναὸν τοῖς Ἰου-*
B 25 *δαίοις ἐπέτρεψε. κἀκείνων σπουδῇ πολλῇ καὶ μεγάλαις δαπά-
ναις τῆς οἰκοδομῆς ἀρξαμένων καὶ ὀρύττειν τὴν γῆν εἰς κατα-
βολὴν θεμελίων ἐπιχειρούντων πῦρ λέγεται τῶν ὀρυγμάτων
ἀθρόον ἀναδιδόμενον καταφλέγειν τοὺς σκάπτοντας, ὡς ἀναγ-*
26 *κασθῆναι αὐτοὺς τῆς οἰκοδομῆς ἀποσχέσθαι. Εὐσέβιον δὲ τὸν
εὐνοῦχον ὡς τὸν φόνον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Γάλλου κατεργασά-
μενον ἔκτεινε καὶ τοὺς ἄλλους πάντας εὐνούχους τοῦ παλατίου*
27 *ἐξήλασε. διιόντα δέ ποτε τὸν παραβάτην περὶ Χαλκηδόνα ὁ* D III
ταύτης ἐπίσκοπος Μάρις ἀλάστορα καὶ ἀρνησίχριστον ἐκάλει.
28 *ὁ δὲ τὸ ἀνεξίκακον προσποιούμενος "ἄπιθι" εἶπε "ταλαίπωρε*

6 *ὅτι ἐπέτρεψε τοῖς Ἰουδαίοις τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ναὸν ἀνεγεῖραι* (*ἀνεγ. ναόν* E) CE 11 *περὶ Εὐσεβίου καὶ τῶν ἄλλων εὐνούχων* C

L. G. p. 94, 15 (= Th. M. p. 68), Cedr. I p. 533, 20 ss. (ubi *ὕλῃ χρησάμενος* est revocandum): cf. etiam Draeseckium *Apollinarios v. Laodicea* Lips. 1892 p. 3 ann. 1 1 *ψαλτῆρος* RwpDi, v. Suiceri thes. eccles. p. 1571 3 *τῶν*] *τῷ* E *ταῦθ'* OwpDi 4 *ἑλληνίζονται* E 5 *ἐν* om. EB_1 6 *σπουδῇ πολλῇ καὶ μεγάλαις δαπάναις*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 9 *σκάπτοντας*] *κάμνοντας* D 11 *αὐτοῦ γ.* AE, *τοῦ γ.* C, *αὐτοῦ τοῦ γ.* Rwp *γάλου* D, corr. D_w ut XIII 12, 44 12 *εὐνούχους* om. D 13 *παρὰ* E *καρχηδόνα* B 14 *ἀλλάστορα* AD (sed recte ambo XIII 12, 43) post *ἀλ.* add. *αὐτὸν* Dwp *ἐκάλεσε* E

Christiani pueri lectione poetarum prohiberentur, fertur Apollinaris psalterii paraphrasin aggressus esse et magnus in theologia
23 Gregorius versus coepisse scribere, ut pueri pro Graecis disciplinis illa discentes et Graecae linguae et carminum peritiam consequerentur.
24 Idem Iudaeis Hierosolymitani templi instaurandi potestatem
25 dedit, qui cum studio multo et magnis sumptibus aedificationem aggressi ad fundamenta iacienda terram fodere conarentur, ignis perhibetur e fossis erupisse subito et combussisse operarios, ut
26 ii cogerentur a structura desistere. Eusebium autem eunuchum ut fratris Galli perimendi auctorem occidit et reliquos eunuchos
27 omnes ex palatio expulit. Perambulantem autem aliquando apostatam iuxta Chalcedonem urbis huius episcopus Maris pestem
28 et Christi negatorem vocabat. At ille patientia simulata "Abi" inquit "miser et deplora tuorum oculorum cladem" (nam epi-

*καὶ ἀποκλαίου σου τῶν ὀμμάτων τὴν πήρωσιν" (ἦν γὰρ πάσχων
ταύτην ἐξ ἐπιχύσεως). ὁ δὲ "εὐχαριστῶ τῷ σωτῆρί μου Χρι-* 29 C
*στῷ" ἀντεπήνεγκεν, "ὅτι μου προεμηθεύσατο μὴ ἰδεῖν τὸ ἀναι-
δές σου καὶ ἀσεβέστατον πρόσωπον."*

Κατὰ Περσῶν δὲ τὴν στρατιὰν κινήσας κατήντησεν εἰς 30
Ταρσὸν τῆς Κιλικίας πόλιν ἐπιφανῆ· ἔνθα γενομένῳ Ἀρτέμιος 31
*προσῆλθεν ὁ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἱερεύς — ἦν γὰρ ἐν Αἰγαῖς (πόλις
δὲ καὶ αὕται τῆς Κιλικίας) περίφημον Ἀσκληπιοῦ ἱερόν —
καὶ ᾔτησεν αὐτὸν τοὺς κίονας, οὓς ἔτυχεν ἀφελόμενος ἐκ τού-
του τοῦ ἱεροῦ ὁ ἀρχιερεὺς τοῦ λαοῦ τῶν χριστιανῶν καὶ ἐποι-
κοδομήσας αὐτοῖς οἰκεῖον ναόν, ἀποκαταστῆναι αὖθις τῷ ἱερῷ
τοῦ Ἀσκληπιοῦ. καὶ ὁ παραβάτης αὐτίκα τοῦτο γενέσθαι* 32
προσέταξε δαπάναις τοῦ ἐπισκόπου. μόλις οὖν οἱ Ἕλληνες καὶ 33 D
*πόνοις πολλοῖς καὶ ἀναλώμασι πλείστοις ἕνα τῶν κιόνων καθ-
ελόντες καὶ μέχρι τῆς φλιᾶς τῆς πύλης τῆς ἐκκλησίας σὺν μη-
χανήμασιν ἀγαγόντες, καὶ χρόνῳ συχνῷ περαιτέρω προενεγκεῖν
ἐκεῖνον οὐκ ἠδυνήθησαν· καὶ καταλιπόντες αὐτὸν ἀνεχώρησαν.
τοῦ δὲ Ἰουλιανοῦ θανόντος αὖθις αὐτὸν ὁ ἐπίσκοπος ἀνορ-* 34
θώσας ῥᾷστα εἰς τὸν τόπον τὸν ἑαυτοῦ ἐπανήγαγε.

1 *σημείωσαι* AE

1 *σοῦ* RwpDi 3. 4 *σου τὸ πρόςωπον τὸ ἀναιδέστατον καὶ ἀσεβέστατον* B, *σοῦ τὸ ἀναιδέστατον καὶ ἀσεβέστατον πρόςωπον* R, *σου* (*σοῦ* wp) *τὸ ἀσεβέστατον καὶ ἀναιδέστατον πρόςωπον* Dwp 5 *στρατίαν* (sic) AE 6 *θαρσὸν* E 7 *πόλεις* B 8 *περίφημος* Dwp (relatum ad *πόλις*) 9 *ἔτυχεν*] *ἔλαχεν* D, corr. Dw 11 *οἰκεῖ ναὸν* A, | *ον ναὸν* omisso *οἰκεῖ* C *ἀποκαταστῆσαι* B^s DwpDi 15 *φλυᾶς* D, corr. Dw 16 *ἀναγαγόντες* E *συχνῷ* A, *πολλῷ* Rwp *προςενεγκεῖν* E 17 *ἐκεῖνον* om. B 18 *ὁ* om. E

scopus laborabat lippitudine). Tum ille "Magnas ago gratias ser- 29
vatori meo Christo" ait "quod ita mihi consuluit, ut non videam
os tuum impudens et impiissimum".

Contra Persas exercitu moto venit Tarsum, in Ciliciae urbem 30
illustrem; quem ibi versantem Artemius adiit Aesculapii sacer- 31
dos — erat enim Aegis, in Ciliciae eiusdem urbe, celebre Aescu-
lapii templum — eumque rogavit, ut columnae, quas abstulerat
hoc ex sacro antistes multitudinis Christianorum iisque inaedi-
ficaverat suum templum, restituerentur rursus templo Aesculapii.
Atque apostata illico id fieri iussit sumptibus episcopi. Pagani 32. 33
igitur, cum vix et laboribus multis et impensis maximis unam
columnam detractam usque ad postem portae ecclesiae cum ma-
chinis duxissent, ne longo quidem tempore illam ulterius promo-
vere potuerunt; itaque ea relicta recesserunt. Iuliano vero mor- 34

35 Γενομένου δὲ τοῦ Ἰουλιανοῦ εἰς Ἀντιόχειαν καὶ συνεχῶς
προϊόντος εἰς τὸ τῆς Δάφνης χωρίον, ἐν ᾧ τοῦ Ἀπόλλωνος
ἄγαλμα, ἔργον τι πρὸς τέχνην θαυμάσιον, ἵδρυτο, καὶ θυσίας
αὐτῷ ποιοῦντος, οἱ Ἀντιοχεῖς ἀποσκώπτοντες εἰς αὐτὸν θύτην
36 ἔλεγον καὶ οὐ βασιλέα σφίσιν ἐπιδημῆσαι. καὶ διὰ τὸ καθει- D III
μένον ἔχειν ἐκεῖνον τὸν πώγωνα τράγον αὐτὸν ὠνόμαζον οἱ
P II 26 A 37 αὐτοὶ καὶ πρὸς σχοίνων πλοκὴν ἔλεγον αὐτὸν ἐπιτήδειον. ὁ δὲ
ἀντεπισκώπτων αὐτοῖς εἰς βλακείαν καὶ θρύψιν καὶ τρυφερό-
τητα ἔλεγε μὴ παρέχειν τοῖς Ἀντιοχεῦσι τὸν πώγωνα εἰς σχοί-
νων πλοκήν, ἵνα μὴ τῇ τούτου τραχύτητι θλίβεσθαι αἱ χεῖρες
αὐτῶν· πρὸς οὓς καὶ λόγον ἔγραψεν, ὃς ἐπιγέγραπται Ἀντιο-
38 χικὸς ἢ Μισοπώγων. ἔθυε δὲ τῷ Δαφναίῳ Ἀπόλλωνι ἑκα-
39 τόμβας ὅλας, χρησμὸν ζητῶν ἐξ αὐτοῦ. ὡς δ' ἦν τὸ εἴδωλον
ἐκεῖνο κωφόν, οἱ νεωκόροι τὴν αἰτίαν τῆς σιωπῆς ἀπαιτούμενοι
διὰ τοὺς κειμένους ἐκεῖ νεκροὺς σιωπᾶν τὸ ἄγαλμα ἔλεγον.
40 ἦσαν γὰρ ἐκεῖ ἑτέρων τε μαρτύρων κείμενα λείψανα καὶ τοῦ
41 ἱερομάρτυρος δὲ Βαβύλα. πάντα τοίνυν μετατεθῆναι ἐκεῖθεν
B 42 προσέταξεν Ἰουλιανός. ὡς δὲ μετηνέχθησαν, σκηπτὸς ἐνσκήψας

16 ὅτι τὸ ἐν ταῖς Δάφναις (τῇ δάφνῃ E) τοῦ Ἀπόλλωνος ἄγαλμα καὶ τὸν ναὸν σκηπτὸς κατέκαυσεν CE

3 παρὰ E 5 σφῖσιν A, v. ad XIII 2, 14 7 πρὸς σχοίνων] προσχοίνων E αὐτὸν ἔλεγον E 15 ἐκεῖ κειμένους Owp 16 κειμένων D, corr. Dw λείψανα κείμενα E 17 δὲ om. E πάντα AR, πάντας wp 18 ὁ add. ante Ἰουλ. DEwp

tuo episcopus ille columnam rursus levatam facillime in suum locum reduxit.

35 Iulianum autem, cum venisset Antiochiam et Daphnen fre-
quentaret, quo loco Apollinis statua, opus quoddam artis miri-
ficae, posita erat, eique sacrificaret, Antiochenses illudentes victi-
36 marium dicebant neque regem ad se venisse. Et illum, quia
promissa erat barba, hircum nominabant iidem eamque ad funes
37 nectendos esse aptam dicebant. At ille vicissim illusa eorum
stultitia et luxuria et mollitia dicebat se non praebere Antiochen-
sibus barbam ad funes nectendos, ne eius asperitate tererentur
manus eorum; contra quos etiam orationem scripsit, quae inscri-
38 bitur Ἀντιοχικός seu Μισοπώγων. Immolabat autem Daphnensi
39 Apollini hecatombas totas oraculi impetrandi causa. Quod autem
erat simulacrum illud mutum, aeditui de causa silentii rogati ob
40 cadavera illic iacentia tacere statuam dicebant. Erant enim illic
et aliorum martyrum conditae reliquiae et sancti martyris Ba-
41. 42 bylae. Omnia igitur auferri illinc iussit Iulianus. Quae reliquiae
cum essent remotae, fulmine percussa nocte Daphne et templum

νυκτὸς τῇ Δάφνῃ καὶ τὸν ναὸν καὶ τὸ ἄγαλμα ἀπετέφρωσεν.
οἰηθεὶς οὖν ἐξ ἐπιβουλῆς χριστιανῶν γενέσθαι τὸν ἐμπρησμὸν 43
ὁ ἀλάστωρ ἐκεῖνος καὶ ἐκμανεὶς τὰς τῶν πιστῶν ἐκκλησίας
ἀπέκλεισεν. ὑπ' αὐτοῦ καὶ ὁ μέγας Ἀρτέμιος ἐκολάσθη μὲν 44
ὡς χριστιανός, ἐπήνεκτο δὲ αὐτῷ ὁ τοῦ Γάλλου φόνος αἰτίαμα,
καὶ οἱ πρεσβύτεροι Εὐγένιος καὶ Μακάριος ὑπὸ τούτου κολα-
σθέντες τῶν μαρτυρικῶν στεφάνων κατηξιώθησαν, καὶ οἱ ἐκ
Περσίδος πρὸς αὐτὸν σταλέντες πρεσβείας χάριν Μανουήλ,
Σαβὲλ καὶ Ἰσμαὴλ καὶ πολλοὶ ἄλλοι. W III 23

Στρατεύσας δὲ κατὰ Περσῶν πρότερον μὲν εὐτύχησε καὶ 13
πόλεις εἷλέ τινας καὶ πολλοὺς ἀνεῖλε καὶ λείας πολλῆς καὶ C
αἰχμαλώτων ἐκράτησε καὶ Κτησιφῶντα ἐπολιόρκει. εἶτ' ἀθρόον 2
τῶν πραγμάτων αὐτῷ εἰς τὸ χεῖρον περιτραπέντων αὐτός τε
) III 214 καὶ τοῦ στρατεύματος τὸ πλέον ἀπώλετο. οἱ γὰρ Πέρσαι ἀπο- 3
γνόντες καὶ εἰς ὄλεθρον ἑαυτοὺς εἰσωθεῖν προφανῆ ἐβουλεύ-
οντο, ἵνα τι κατεργάσωνται τοὺς Ῥωμαίους δεινόν. δύο γοῦν 4
ἐν σχήματι αὐτομόλων τῷ βασιλεῖ προσερρύησαν καὶ νίκην
αὐτῷ κατὰ Περσῶν, εἰ ἕποιτο αὐτοῖς, ἐπηγγέλλοντο. ἐᾶσαι γὰρ 5

9 *περὶ τῶν ἁγίων Ἀρτεμίου καὶ Εὐγενίου καὶ Μακαρίου* C

4 *δὲ* add. ante *καὶ* E 5 *αἰτίαμα ὁ τ. γ. φόνος* Owp *γάλου* D, corr. Dw, ut XIII 12, 26 6 *τούτοις* D, corr. Dw *κολασθέντες*] *ἐκολάσθησαν καὶ* E 9 *ἄλλοι πολλοί* E 10 *ηὐτύχησε* Ep*Di*, v. ad XIII 10, 10 et XVI 6, 17. Est igitur augmentum verborum, quorum principium est *ευ*, modo *ευ*, modo *ηυ*. 13 *τὸ*] *τὸν* C ante *αὐτὸς* add. | *καὶ* E 15 *προφανῆ συνωθεῖν* R, *περιφανῆ συνωθεῖν* Dwp 16 *τοῖς ῥωμαίοις* D, corr. Dw *δύω* DwWp 18 *αὐτοῖς* om. B

et statua deleta sunt. Ratus igitur ex insidiis Christianorum 43
factum esse incendium homo ille pestilens et furore inflammatus
fidelium ecclesias clausit. Ab eo et magnus Artemius supplicio 44
affectus est, cum ei Galli caedes crimini esset data, et presbyteri
Eugenius et Macarius ab eo supplicio affecti martyrum coronis
dignati sunt nec non legati ex Perside ad eum missi Manuel,
Sabel, Ismael, alii multi.

13. Expeditione contra Persas facta initio quidem rem bene
gessit et urbibus expugnatis nonnullis, multis interfectis, multis
captis magnaque praeda parta Ctesiphontem obsidebat. Tum 2
rebus subito male vertentibus ipse et maior pars exercitus
perit. Nam Persae quidem desperata salute in ipsum manife- 3
stum interitum irruere destinarant, ut cladem aliquam Romanis
inferrent. Itaque duo pro transfugis ad regem accurrerunt 4
eique Persarum victoriam, si se sequeretur, pollicebantur. Nam 5
omisso fluvio et triremibus ceterisque navibus onerariis, quas

τὸν ποταμὸν αὐτῷ συνεβούλευον καὶ τὰς τριήρεις ἃς ἐπήγετο
6 κατακαῦσαι καὶ τὰ ἄλλα πλοῖα τὰ φορτηγά, ἵνα μὴ τούτοις οἱ
πολέμιοι χρήσαιντο, αὐτῶν δ' ἡγουμένων δι' ἑτέρων ὁδῶν ἀγα-
D γεῖν τὰ στρατεύματα ἀκινδύνως τε καὶ δι' ὀλίγου τὰ τῆς Περ-
σίδος κατειληφέναι ἐνδότερα καὶ εὐμαρῶς κυριεῦσαι αὐτῆς.
7 τούτοις φρενοβλαβῶς ὁ ἀλιτήριος ἐκεῖνος πεισθείς, καὶ ταῦτα
πολλῶν λεγόντων αὐτῷ καὶ αὐτοῦ τοῦ Ὁρμίσδου δόλον εἶναι
τὸ πρᾶγμα, πῦρ ἐνέβαλε ταῖς ναυσὶ καὶ πάσας κατέκαυσε πλὴν
8 δυοκαίδεκα. ἦσαν δὲ τριήρεις μὲν ἑπτακόσιαι, φορτηγοὶ δὲ
9 τετρακόσιαι. ἤδη δ' ἐκείνων ἐκτεφρωθεισῶν, ἐπεὶ πολλοὶ τῶν
ταξιαρχῶν ἐνέδραν καὶ δόλον ἐνίσταντο εἶναι τὰ παρὰ τῶν
αὐτομόλων ἐκείνων λεγόμενα, μόλις που κατένευσεν ἐτασθῆναι
P II 27 A τοὺς ψευδαυτομόλους· οἳ ἐτασθέντες βασάνοις ἐξέφηναν τὸ
ἀπόρρητον.

10 Οἱ μὲν οὖν οὕτως ἀπατηθῆναί φασι τὸν Ἰουλιανόν, οἱ δὲ
ἀπειπάμενον λέγουσι τὴν πρὸς Κτησιφῶντα πολιορκίαν δι' ὀχυ-
ρότητα καὶ ὅτι καὶ τῷ στρατεύματι τὰ ἀναγκαῖα ἐπέλιπον,
11 ἐπανόδου μνησθῆναι· ἀπιοῦσι δὲ ἐπιφανῆναι τοὺς Πέρσας ὄπι-

1 αὐτῷ τὸν ποταμὸν Owp 2 φορτικὰ corr. in φορτηγὰ A, φορτικὰ E τούτοις] αὐτοῖς D 3 χρήσωνται CDwp δ' ἡγουμένων] διηγουμένων E διαγαγεῖν RwpDi 6 φρενοβλαβῶς om. C ἐκείνους vel ἐκείνοις D, corr. Dw 7 ὁρμίσδου ABE, v. XIII 5, 19 8. 9 πλὴν δυοκαίδεκα τὰς πάσας κατέκαυσεν Owp 10 δὲ B^{s}DwpDi 11 ταξιαρχῶν ARwp, ταξιάρχων Di, v. ad XIII 10, 11 13 τοὺς] αὐτοὺς D, corr. Dw ἐτασθέντες A, ἐκδοθέντες Rwp 16 λέγουσι τὴν πρὸς κτησιφῶντα AE, φασὶ πρὸς τὴν κτησιφῶντος Owp, λέγουσι πρὸς τὴν Κτησιφῶντος Di, v. I p. 42, 3 17 τὰ στρατεύματα D, corr. Dw

6 adduxisset, incensis, ne hostibus usui essent, ipsos sequeretur;
nam per alias vias copias sese esse traducturos, ut sine discri-
mine ac brevi tempore in Persidis interiora penetraret eaque
7 facile potiretur. Quibus cum dementer scelestus ille obtemperaret,
quamvis multi dicerent atque ipse Hormisdas dolum subesse, ignem
8 iniecit navibus omnesque praeter XII combussit, cum triremes
9 DCC, onerariae CD essent. Iis iam in cinerem versis, cum multi
ex tribunis assevcrarent ista insidiis ac dolo dici a transfugis,
vix tandem concessit, ut quaestio de iis haberetur; qui tormentis
tentati retexerunt occultum.

10 Alii igitur sic deceptum esse ferunt Iulianum, alii vero di-
cunt desperata Ctesiphontis ob firmitatem expugnatione, cum
exercitus etiam penuria commeatus laboraret, eum de reditu cogi-
11 tasse;. abeuntes invasisse Persas a tergo et extremum agmen

σθεν καὶ τοὺς οὐραγοῦντας ταράττειν· τοὺς Γάλλους δ' ὀπι- 12
σθοφυλακοῦντας ἀντιτάξασθαι τοῖς πολεμίοις γενναιότερον καὶ
πολλοὺς αὐτῶν ἀνελεῖν, οὐ τῶν τυχόντων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν
παρ' ἐκείνοις ἐπιφανῶν. ἐνδείᾳ δὲ τῶν ἐπιτηδείων οἱ Ῥωμαῖοι 13
III 215 *σφοδρῶς ἐπιέζοντο. Ἰουλιανὸς δ' ἐν ἀπορίᾳ τοῦ τί δεῖ πράτ-* 14
τειν καὶ ὅθεν ἐπανιέναι χρεὼν καταστάς, εἵλετο διὰ τῆς ὀρει-
νῆς τὴν πορείαν ποιήσασθαι. τοῦτο οἱ Πέρσαι κατανοήσαντες 15 B
καὶ εἰς ταὐτὸν ἀθροισθέντες τοῖς Ῥωμαίοις ἐπέθεντο· καὶ κατὰ
μὲν τὸ εὐώνυμον κέρας ἐκράτουν Ῥωμαῖοι, κατὰ δέ γε τὸ
δεξιὸν ἠλαττοῦντο. ὃ γνοὺς Ἰουλιανὸς ἀμύνειν τοῖς ἡττωμένοις 16
ἠπείγετο. ἔτυχε δὲ διὰ βάρος καὶ τὴν ἐκ τοῦ ἡλίου φλόγωσιν 17
(θέρους γὰρ ἦν ὥρα) τὸν θώρακα ἐκδυσάμενος. ἐν μέσοις 18
οὖν τοῖς πολεμίοις γενόμενος δόρατι βάλλεται κατὰ τῆς πλευρᾶς.
λέγεται δὲ ὅτι σφοδροῦ τότε πνεύσαντος πνεύματος ἀχλὺς βα- 19
θεῖα τοῦ ἀέρος τοῦ ἐκεῖ κατεσκέδαστο· τὰ γὰρ πλήθη τῶν
στρατευμάτων πολὺν ἐκίνουν κονιορτόν, ὡς μηδὲ γινώσκειν
οὔθ' ὅποι εἰσὶν οὔθ' ὅ, τι πράττοιεν· ἄδηλον δ' εἶναι ὅθεν ἡ 20
αὐτὸν πλήξασα αἰχμὴ κατ' ἐκείνου ἐβέβλητο, εἴθ' ὑπὸ πολε-
μίου εἴθ' ὑπό τινος τῶν αὐτοῦ εἴτ' ἐκ θειοτέρας δυνάμεως· C

11 *ὅπως ὁ παραβάτης τοῖς Πέρσαις μαχόμενος ἀφανῶς* (om. E) *κατὰ τῆς πλευρᾶς ἐτρώθη, καὶ θνήσκων κατὰ τοῦ Χριστοῦ ἐβλασφήμησε* (-εν E) *καὶ οὕτως* (οὕτω E) *τὴν ἀθλίαν αὐτοῦ ψυχὴν ἀπηρεύξατο* CE

5. 6 *πρ. ὅθεν καὶ ἐπ.* C 8 *ταυτὸν* A, *ταὐτὸν* Rwp, *ταυτὸ* D, *ταὐτὸ* E; ante consonantes adhibet Zonaras *ταὐτόν* et *ταὐτό*, ante vocales *ταὐτόν*: v. ad XIII 6, 16 9 *οἱ* add. ante *ῥωμ.* Dwp 10 *ὁ* add. ante *ἰουλ.* C 14 *τότε σφοδροῦ ἐμπνεύσαντος* Dwp 16 *πολὺν* Rwp*Di*, *πολλὴν* A *ἐποίουν* B 17 *ὅποι* ADwp, *ὅπη* R 18 *αὐτὸν* Rwp*Di*, *αὐτῶν* A 18. 19 *εἴθ' ὑπό τινος τῶν αὐτοῦ εἴθ' ὑπὸ πολεμίου* Dwp

turbasse. Gallos autem agmen claudentes restitisse hostibus 12
fortius multosque eorum interfecisse, nec gregarios solum sed
etiam nobiles. Sed quia commeatus inopia Romani vehementer 13
premerentur, Iulianus, cum in angustiis esset, quid agendum et 14
unde redeundum esset, maluit per montes iter facere. Quo anim- 15
adverso Persae coactis in unum copiis Romanos invasere, qui
in sinistro cornu vincebant, in dextro erant inferiores. Hac de 16
re certior factus Iulianus suis laborantibus opem ferre properabat,
quamvis ob pondus et solis ardorem (aestatis enim erat tempus) 17
thoracem detraxisset. Qui cum medios inter hostes esset, hasta 18
in latere percutitur. Ferunt autem vehementi tum orto vento 19
aera illic densa caligine fuisse oppletum (nam moles copiarum
multum moverat pulverem, ut ne posset quidem dignosci, ubi 20
hostis esset quidque ageret) et ambiguum fuisse, unde hasta,

21 ᾄδεται γὰρ καὶ ταῦτα. διό φασιν αὐτὸν ἐκ τοῦ καταρρέοντος
τοῦ τραύματος αἵματος κοίλῃ δεξάμενον τῇ χειρὶ καὶ τοῦ ἀέρος
τοῦτο κατασκεδάσαντα εἰπεῖν "κορέσθητι, Ναζωραῖε."
22 Καὶ ὁ μὲν οὕτως ἀσεβῶς ζήσας βιαίως τὴν ψυχὴν ἐξ-
23 ηρεύξατο, βασιλεύσας ἔτη δύο. τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἡ στρατιὰ
εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας κομίσασα ἔθαψεν ἐν προαστείῳ τῆς
24 πόλεως· οὗ τῷ τάφῳ καὶ τόδε τὸ ἐπίγραμμα ἐπεγράφη·

W III 24 Κύδνῳ ἐπ' ἀργυρόεντι ἀπ' Εὐφρήταο ῥοάων
Περσίδος ἐκ γαίης ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ
D κινήσας στρατιὴν τόδ' Ἰουλιανὸς λάχε σῆμα,
ἀμφότερον βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής.

25 ὕστερον δὲ ἀνεκομίσθη εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων. D III 9
26 Ἦν δ' ἐκεῖνος περὶ δόξαν ἐπτοημένος καὶ ἐπὶ τοῖς τυχοῦ-
σιν ἐπαινεῖσθαι βουλόμενος, ἐφ' οἷς δ' ἐσφάλλετο διορθούμενος

13 οἷος ἦν (om. E) τὰ ἤθη ὁ Ἰουλιανός CE

1 καὶ om. D, add. Dw 3 κατασκεδάσαντα RwpDi, σκεδάσαντα A, unde conieceris καὶ ⟨κατὰ⟩ τ. ἀ. τ. σκεδάσαντα ναζωρῶε D 4 οὕτω E, sed οὕτω nusquam ante vocales a Zonara adhibetur; v. ad XIII 6, 16 ἐξηρεύσατο D, corr. Dw 8—11] In omnibus codicibus versus significantur. 8 ἀπ'] ἐπ' B εὐφράτω A, εὐφρήταο R tres P Cedr. I p. 539, 6, εὐφρήτα ὁ E, εὐφράταο D unus PwpDi 10 τὸ δὲ p* 11 versus est Homeri Il. III 179 [v. Plut. de Alex. fort. I p. 331 C, Diodor. XXIV 5, 2, Liban. III 313 R, Foersterum in Fleckeis. annal. a. 1876 p. 214] ἀμφότερα D, corr. Dw κραταιρὸς (sic) A, καρτερός E 12 δ' E 14 ἐσφάλετο D, corr. Dw

qua Iulianus erat ictus, venisset, ab hoste an ab aliquo de suis
21 an diviniore vi emissa; nam celebrantur etiam haec. Quare
aiunt eum manantem ex vulnere sanguinem cava manu exceptum
in aera sparsisse his verbis: "Satiare, Nazarene!"
22 Ita ille, quemadmodum impie vixerat, sic violenter animum
23 eructavit, cum regnasset biennium. Eius corpus milites Tarsum,
24 in oppidum Ciliciae, perlatum humarunt in suburbio; cuius mo-
numento hoc epigramma inscriptum est:

Rex bonus et saevis bellator fortis in armis
Iulianus iacet hic ad Cydni fluminis undas;
Dum ferus Euphrates et Persica tela cruenti
Martis opus coeptosque negant celebrare triumphos.

25 Postea autem translatum est corpus in reginam urbium.
26 Erat ille gloriae cupiditate inflammatus, levibus etiam de
rebus laudis captator; errantem corrigi se ab amicis non moleste

παρὰ τῶν φίλων οὐκ ἤχθετο. ἦν δὲ καὶ παντοδαπῆς σοφίας 27
μετειληχὼς καὶ μάλιστα τῆς περιττοτέρας, περὶ τὴν δίαιταν ἐγ-
κρατής, ὥστε καὶ τὰ φυσικὰ ταῦτα διαφυγγάνειν, ἐρυγὰς καὶ
τὰς ἐκκρίσεις τὰς διὰ στόματος. ἔλεγε δὲ χρῆναι τὸν φιλόσο- 28 P II 28
φον, εἰ οἷόν τε, μηδὲ ἀναπνεῖν. φασὶ δὲ αὐτὸν ἐν Ἀντιοχείᾳ 29
ὄντα ὄναρ ἰδεῖν νεανίαν ξανθὸν τὴν κόμην εἰρηκότα αὐτῷ ὡς
"ἐν Φρυγίᾳ τελευτῆσαί σε δεῖ." ὅτε οὖν ἐπλήγη, ἤρετο τοὺς 30
παρόντας ὅπως ὁ τόπος καλοῖτο· ὡς δ' ἤκουσε Φρυγίαν κα-
λεῖσθαι αὐτόν, ἀνέκραξεν "ὦ ἥλιε, ἀπώλεσας Ἰουλιανόν". λέ- 31
γεται δὲ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐτελεύτησεν ἐν Ἀν-
τιοχείᾳ γνωσθῆναι τὸν θάνατον αὐτοῦ. τινὰ γὰρ τῶν τῆς τάξεως 32
τοῦ ἐκεῖσε δικαστηρίου, Ἕλληνα κἀκεῖνον καὶ τῆς αὐτῆς θρη-
σκείας τῷ παραβάτῃ, διανυκτερεύοντα περὶ τὴν φυλακὴν τοῦ
ἀρχείου συνθήκην ἀστέρων ἐν οὐρανῷ θεάσασθαι γράμματα
ἐκτυποῦσαν λέγοντα "σήμερον ἐν Περσίδι Ἰουλιανὸς ἀναιρεῖται." B
σημειωθείσης οὖν τῆς ἡμέρας, μετὰ ταῦτα ἐγνώσθη ὅτι κατ' 33
ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἀνῄρητο. καὶ ὁ μὲν τριάκοντα πρὸς ἑνὶ 34

5 *περὶ τοῦ* (om. E) *ὀνείρου* CE 9 *περὶ σημείου δηλοῦντος τὸν τοῦ παραβάτου θάνατον* C

1 *δὲ* om. *Di* Haasii annotatione (v. vs. 2) ad hunc versum perperam relata post *δὲ* om. *καὶ* D, add. Dw *παντοδαποῦς* B 2 *δὲ* post *περὶ* add. Dwp*Di* 3 ante *ἐρυγὰς* add. *ὡς μάλιστα* Owp, *μάλιστα* E 5 *μηδ'* E *δ'* E 6 *ξανθὸν τὴν κόμην νεανίαν* Dwp 7 *γοῦν* Rwp*Di* 8 *ἤκουσε* AR, *ἤκουε* wp 9 *ἥλιε*] immo *Ἥλιε* 10 *καθ' ἣν*] *ἐν ᾗ* B 11 *γνωσθῆναι*] *γενέσθαι γνωστὸν* E *τῶν*] *τὸν* D 12 *καὶ τῆς αὐτοῦ θρησκείας* bis C, itaque priore membro deleto et asterisco ad *αὐτοῦ* posito in marg. C add. *αὐτῆς* *Wo* 16 *σημείσης* E

ferebat. In variis sapientiae disciplinis versatus, imprimis in 27
minus cognitis, vita erat tam temperata, ut etiam naturalia ista
effugeret, eructationes et exscreationes, quae per os fiunt. Dice- 28
bat enim philosopho, si fieri posset, ne respirandum quidem esse.
Dicunt eum Antiochiae per somnum vidisse iuvenem flavo capillo 29
dicentem: "In Phrygia tibi est moriendum". Ictus igitur iis, qui 30
aderant, rogatis, quomodo locus vocaretur, cum audivisset Phry-
giam nominari, exclamavit: "O sol, perdidisti Iulianum". Prae- 31
terea ferunt ipso quo periit die Antiochiae fuisse cognitum eius
obitum. Nam quendam paganum eiusdem cum desertore reli- 32
gionis ex ordine iudicum illius loci, cum iuxta curiam excubaret,
congeriem stellarum in caelo vidisse litteras exprimentem has:
"Hodie in Perside Iulianus occiditur". Notata die postea cogni- 33
tum est eum illo die fuisse interfectum. Cum per XXXI annos 34

35 *βιώσας ἐνιαυτοὺς οὕτως ὡς εἴρηται ἀπεβίω. ὁ δὲ διὰ τῶν
ἀστέρων τὴν ἐκείνου προμυηθεὶς τελευτὴν ἀφορμὴν ἔσχε πρὸς
εὐπιστίαν τὸ ὄραμα.*

14 *Τελευτήσαντος δὲ Ἰουλιανοῦ ψήφῳ κοινῇ Ἰοβιανὸς εἰς τὴν
αὐταρχίαν προυκέκριτο, τότε χιλιαρχῶν, ἀνὴρ εὐσεβής, υἱὸς
2 Βαρωνιανοῦ χρηματίσαντος κόμητος. ὁ δ' ἦν τὴν βασιλείαν
ἀπαναινόμενος· καὶ τὴν αἰτίαν ἐρωτηθεὶς ἐξεβόησε χριστιανὸς
3 εἶναι καὶ μὴ ἀνέχεσθαι βασιλεύειν στρατοῦ ἑλληνίζοντος. καὶ* D III
C *εὐθὺς ὁμοφώνως ὡς ἐκ συνθήματος ἅπαντες ἀντεβόησαν εἶναι
4 χριστιανοί. καὶ οὕτως ἐκεῖνος δεξάμενος τὴν ἀρχὴν τοῖς Πέρ-
σαις ἐσπείσατο, οὐ προσηκούσας Ῥωμαίοις σπονδὰς ἐξ ἀνάγκης
5 πεποιηκώς. τῆς γὰρ Νισίβεως καὶ Σιγγάρας, πόλεων περι-
φανῶν, ἐξέστη αὐτοῖς, μετοικίσας τοὺς κατοίκους τῶν πόλεων·
6 ὑφ' ὧν θρηνούντων καὶ ἀναίδην ἐβλασφημεῖτο. ἀλλὰ καὶ
χωρῶν αὐτοῖς πολλῶν παρεχώρησε καὶ δικαίων Ῥωμαίοις ἀνη-
7 κόντων ἀνέκαθεν. καὶ ὁμήρων δοθέντων ἑκατέρωθεν, οὕτως
8 ἐβεβαιώθησαν αἱ σπονδαί. ἐντεῦθεν ἀναζευγνύντες οἱ Ῥωμαῖοι
σπάνει τῶν ἀναγκαίων περιπεπτώκασιν, ὡς μηδὲ ὕδατος εὐπο-*

4 *βασιλεία Ἰοβιανοῦ τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ ὀρθοδοξοτάτου* A, *βασιλεία Ἰοβιανοῦ* B, *ἀνάρρησις Ἰοβιανοῦ* CE, *βασιλεία οὐαλεντινιανοῦ* corr. in *ἰοβιανοῦ* D 10 *οἵας* (*οἷας* E) *ὁ Ἰοβιανὸς* (*βασιλεύσας ἰοβ.* E) *ἔθετο πρὸς Πέρσας* (*π. Π.* om. E) *σπονδάς* CE

2 *ἄστρων* E *προμυηθεὶς* Awp, *προσμυηθεὶς* B, *προμηνυθεὶς* E, *μυηθεὶς* R 4 *εἰς*] *πρὸς* E 7 *ἐβόησε* E 9 *ὁμοφώνως* post *συνθήματος* C 12 *σιγγάρα* D, corr. Dw 14 *ἀνέδην* RwpDi 17 *ἀναζευγνύοντες* BsDwp

35 vixisset, ita ut dictum est vita excessit. Is vero qui per stellas
eius obitum praenorat, visionis illius occasione veram religionem
est amplexus.

14. Iuliano mortuo sententia communi IOVIANO defertur
imperium, qui tum tribunus erat, vir pius, Varroniani comitis
2 filius. Quod cum recusaret, causam rogatus se Christianum esse
3 exclamavit neque tolerare regnum pagani exercitus. Atque illico
consentientibus vocibus quasi ex composito omnes reclamaverunt
4 se esse Christianos. Sic ille accepto imperio cum Persis pacem
5 fecit necessariam magis quam decoram. Nam Nisibi et Singara
urbibus illustribus eis cessit, civibus alio translatis; a quibus
6 plorantibus etiam impudenter maledictis incessebatur. Provincias
item multas eis concessit et iura antiquitus ad Romanos perti-
7. 8 nentia. Datis utrimque obsidibus firmata pace, Romani inde
discedentes penuria rerum necessariarum conflictati sunt adeo,
9 ut aqua etiam deficeret. Iovianus igitur cum aegre Antio-

ρεῖν. μόλις γοῦν εἰς τὴν τῆς Κοίλης Συρίας Ἀντιόχειαν ὁ 9
Ἰοβιανὸς καταντήσας τοὺς τῶν χριστιανῶν ἱερεῖς, ὅσοι τε ἐπὶ D
Κωνσταντίου καὶ ὅσοι ἐπὶ τοῦ παραβάτου τῶν ἐκκλησιῶν ἐξηλάθησαν, εἰς αὐτὰς ἐπανήγαγε καὶ πρὸ τῶν ἄλλων τὸν μέγαν
Ἀθανάσιον ἐπὶ Ἀλεξάνδρειαν. ἐξ Ἀντιοχείας δὲ εἰς Ταρσὸν 10
γεγονὼς καὶ τὸ μνῆμα κοσμήσας τοῦ Ἰουλιανοῦ ἐπανῄει· καὶ εἰς Ἄγκυραν τῆς Γαλατίας γεγονὼς κἀκεῖθεν ἀπάρας καὶ σταθμὸν προελθὼν εἰς Δαδάστανά τε καταλύσας αἰφνίδιον τετελεύτηκεν, ὡς μὲν ἔνιοι συνεγράψαντο, ἀρτιφυεῖς μύκητας δηλητη- 11
ρίους φαγών (ἦν γὰρ λιτὸς περὶ δίαιταν), ὡς δ' ἕτεροι, χειμῶνος 12 W III
ὄντος ἐν οἰκήματι κατέδραθε νέον ἐμπεπλασμένῳ κονίᾳ, καὶ P II 29 A
διὰ τὸ τοῦ ψύχους πολὺ ἀνθράκων ἀναφθέντων ἐντὸς ἀτμὶς ἐκ τῆς κονίας πυρουμένης ἀνεδόθη πολλή, καὶ δι' αὐτῆς ἀπεπνίγη κοιμώμενος μηδ' αἰσθόμενος τῆς πνιγμονῆς, ἐξ οἴνου καρηβαρῶν· πολλῷ γὰρ λέγεται κεχρῆσθαι ἀκράτῳ. καὶ οὐδὲ 13
D III 218 *ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἔφθη τοῦτον θεάσασθαι, καὶ ταῦτα εἰς ὑπαντὴν αὐτοῦ προελθοῦσα μετὰ βασιλικῆς πομπῆς σὺν τῷ υἱῷ αὐτῆς Βαρωνιανῷ.*

Θανόντος μέντοι τοῦ Ἰοβιανοῦ οἱ στρατιῶται σκυθρωπά- 14
ζοντες τὴν Νίκαιαν κατειλήφασι καὶ γεγονότες ἐκεῖ περὶ βασι-

8 *περὶ τῆς τελευτῆς Ἰοβιανοῦ* CE

1 *οὖν* E 2 *ἱερεῖς* om. D *Wo* lat. 5 *δὲ* AR, *τε* Dwp *ταρσὸν* ARw, *Θαρσὸν* p**Di* 7 *ἄγκυραν* R*Di*, *ἄγγυραν* AC, *τὴν ἄγγυραν* D, *τὴν ἄγκυραν* wp *γεγονὼς* A, *γενόμενος* Rwp*Di* 11 *κατέδαρθε* Rwp*Di* *ἐμπεπλησμένη* D, corr. Dw 13 *πυ|πυρουμένης* A 16 *ὑπάντησιν* Dwwp 17 *προπομπῆς* Rwp *αὐτοῦ* Rwp*Di* 19 *σκυθρωπάσαντες* E 20 *νίκαια* (sic) A

chiam Coelesyriae pervenisset, quotquot sacerdotes Christiani sub Constantio et Iuliano ecclesiis pulsi fuerunt, in eas reduxit
ac prae ceteris magnum Athanasium Alexandriam. Antiochia 10
Tarsum profectus, ornato Iuliani sepulcro, Ancyram Galatiae se contulit; inde postquam abiit et iter unius diei progressus con-
stitit Dadastanis, repente obiit, cum, ut alii scribunt, recentes 11
fungos venenatos comedisset (vili enim victu utebatur), ut alii, 12
hiberno tempore in conclavi nuper illito calce obdormisset; nam cum ob frigus multum carbonibus intus accensis magnus vapor e cinere succenso extitisset, dormiens sine sensu mortis suffocatus
est vino gravis: multo enim fertur usus esse mero. Neque uxor 13
ante obitum imperatorem viderat, etsi ei obviam progressa cum regio comitatu et filio suo Varroniano.
Ioviani morte consternati milites Nicaeam occupant, de 14

15 λέως ἐβουλεύοντο. καὶ οἱ μὲν τόνδε, οἱ δὲ τόνδε ὠνόμαζον,
οἱ πλείους δ' ἐπὶ τῷ Σαλουστίῳ ὑπάρχῳ τῶν πραιτωρίων
B 16 τυγχάνοντι ὡμοφώνησαν. ὁ δ' ἀπηνήνατο, τὸ γῆρας εἰς παραί-
17 τησιν προβαλόμενος. αἰτουμένων δὲ τὸν τούτου υἱὸν οὐ κατέ-
νευσε, διὰ νεότητα καὶ γνώμης ἀφέλειαν κρίνας ἐκεῖνον πρὸς
18 ἀρχὴν τοιαύτην ἀνεπιτήδειον. διὸ μετὰ τῶν ἄλλων καὶ αὐτὸς
ὁ Σαλούστιος βασιλέα καὶ ἀπόντα Οὐαλεντινιανὸν ἐψηφίσατο.
19 Ὁ μέντοι Ἰοβιανὸς εὐσεβὴς ἦν περὶ τὸ δόγμα καὶ ἀγα-
20 θοθελής. οἴνου δ' ἥττητο καὶ ἀφροδισίων· καὶ τὴν τοῦ σώ-
ματος ἀναδρομὴν εὐμήκης ἐτύγχανε καὶ γραμμάτων οὐκ ἄπειρος.
21 ὃς ὀπίσω ποτὲ τοῦ Ἰουλιανοῦ πορευόμενος ὡς χιλίαρχος ἐν
τόπῳ κατάντει προϊόντος ἐπάτησε τὸ κράσπεδον τῆς πορφυρίδος
22 αὐτοῦ. ὁ δέ, εἴτ' ἐκ τούτου διάδοχον αὐτοῦ τὸν Ἰοβιανὸν
C ἐτεκμήρατο εἴτ' ἐκ μαντείας ἔγνω τοῦτό τινος, εἶπεν "αἴθε κἂν
23 ἄνθρωπος". ἦρξε δὲ οὐδ' ὅλους μῆνας ὀκτώ· ὁ μέντοι νεκρὸς
αὐτοῦ εἰς τὸ Βυζάντιον ἀνακομισθεὶς ἐν τῷ τῶν ἁγίων ἀπο-
στόλων ἐτάφη ναῷ, ὅπου μετὰ ταῦτα συνετάφη καὶ ἡ γυνὴ

3 περὶ Σαλουστίου CE 6 ὅτι παρὰ πάντων βασιλεὺς ὁ (om. E) Οὐαλεντινιανὸς ἐψηφίσθη CE 8 οἷος ἦν τὰ ἤθη (τ. ἤ. om. C) Ἰοβιανός CE

1 οἱ ARwp, ὁ D οἱ ARwp, ὁ D ὠνόμαζον AR, ἐπὶ ὠνόμαζον w*p 2 πλείους ARwp, πλείστους Dw ἐπάρχῳ E, v. XIV 3, 28 et Usenerum *d. heil. Theodos.* Lips. 1890 p. 129 3 τὸ initio vers. om. D 4 προβαλλόμενος B^{s}CEDwwp*Di* 5 ἀσφάλειαν C 7 τὸν add. ante οὐαλ. Rwp*Di* ἐψηφίσαντο CD 14 κἂν ARwp*Di*, δὲ κἂν E, δ' ἐκεῖνον ex codice W, ut videtur, affert *Wo* 17 post συνετάφη add. αὐτῷ BCwp

15 rege creando deliberantes. Aliis autem alios nominantibus
16 plures de Salustio, praefecto praetorio, consenserunt. Verum
17 ille excusata aetate renuit. Cuius filium cum postularent, non
concessit, tali imperio cum ob aetatem tum ob simplicitatem in-
18 genii ratus imparem. Itaque una cum ceteris et ipse Salustius
Valentinianum quamvis absentem regem nominat.
19. 20 Iovianus de religione recte sensit, vir benevolus, quamvis
vini et libidinum intemperantia vinceretur; statura corporis erat
21 excelsa, litterarum non rudis. Qui cum aliquando Iulianum
acclivem locum ascendentem ut tribunus comitaretur, extremum
22 marginem purpurae eius calcavit. Tum ille, sive ex hoc coni-
ciens eum imperii fore successorem, sive oraculo quodam edoctus,
23 dixit: "Esto, si modo [sit] homo". Imperavit non integros menses
octo; corpus eius Byzantium perlatum in sanctorum apostolo-
rum aede sepultum est, ubi post uxor etiam eius Charito est se-

αὐτοῦ Χαριτῷ. ἔθανε δὲ Ἰοβιανὸς τρίτον ἄγων τῆς ἡλικίας 24
ἔτος ἐπὶ τριακοστῷ.
Οὕτω μὲν οὖν, ὡς εἴρηται, Οὐαλεντινιανὸς ἐψήφιστο βα- 15
σιλεύς. ἀχθεὶς δὲ καὶ ἀναρρηθεὶς καὶ τὰ βασιλικὰ περιέθετο
σύμβολα. ὁ δὲ Σαλούστιος, ὅτι σπουδὴν ἐνεδείξατο ἀναρρη- 2
θῆναι αὐτόν, ἀμοιβὴν ᾔτει τῶν τῆς ἐπαρχότητος ἀνεθῆναι
φροντίδων. καὶ ὁ βασιλεὺς "διὰ τοῦτο" εἶπε "τοσούτων μοι 3
D III 219 πραγμάτων ἐπεφόρτισας ὄγκον, ἵν' αὐτὸς μηδ' ἐφάπτοιο τούτου"; D
ὥρμητο δὲ Οὐαλεντινιανὸς ἐκ Παιονίας· ἦν δ' εὐσεβὴς τὰ 4
πρὸς τὸν θεόν· διὸ καὶ ὑπερορίᾳ αὐτὸν ὁ Ἰουλιανὸς κατεδίκασεν·
εἶτα τριβοῦνον ἀριθμοῦ τῆς ὑπερορίας ἀνακληθέντα ἐποίησεν.
οὗτος καὶ τὴν ἰσχὺν γενναιότατος καὶ τὴν γνώμην ἦν δικαιό- 5
τατος. διὸ καὶ τῶν ἀρχὰς τότε μετιόντων πολλοὺς ὡς ἀδίκους 6
ἐτιμωρήσατο, τὸν κρατοῦντα λέγων ἀπαιτεῖσθαι δικαιοσύνης πρὸ
τῶν ἄλλων φροντίζειν.
Οὗτος κοινωνὸν τῆς βασιλείας Οὐάλεντα τὸν ἀδελφὸν προσ- 7
ελάβετο καὶ τὴν ἑῴαν μοῖραν αὐτῷ πιστεύσας αὐτὸς ἐν τοῖς

3 βασιλεία Οὐαλεντινιανοῦ AE 16 σημείωσαι CE

1 χαριώτη (sic) A ὁ add. ante Ἰοβ. CDwp 2 ἐπὶ τριακοστῷ ἔτος D, corr. Dw 5 δέγε Owp 7 μοι εἶπε τοσούτων Owp 8 ἐπεφόρτισας ex ἐπεφόρτησας corr. A 9 δὲ om. D παιωνίας D 10 τὸν om. Dwp ὁ om. Rwp 11 ἀριθμοῦ stellula in D notatum a Wolfio, qui profitetur se nescire, quid hoc sibi velit; v. Mommsenum *Hermes* a. 1889 p. 196 ss. 13 ἀδίκου AB, ἀδίκους R, ἀδικοῦντας Dwp*Di* (v. tamen edit. Dindorf. vol. V p. 82) 14. 15 πρὸ τ. ἄλλ. ante δικαιοσ. Owp

pulta. Obiit Iovianus, cum tertium et tricesimum ageret aetatis 24
annum.
15. Valentinianus igitur hoc modo, ut dictum est, creatus
rex cum adductus et praedicatus esset, regia quoque sibi in-
duit insignia. A quo cum Salustius eam pro navata in electione 2
opera gratiam repeteret, ut praefecturae liberaretur molestiis
"Eone" inquit rex "tantarum mihi rerum molem imposuisti, ut 3
ipse ne istam quidem attingeres." Profectus vero erat Valen- 4
tinianus ex Paeonia; cum autem vir pius esset, ab Iuliano rele-
gatus fuerat et deinde revocatus ac tribunus numeri factus. Hic 5
et robore praestantissimus et animo erat iustissimus. Itaque inter 6
eos quoque, qui magistratus tum ambiebant, multos ut sceleratos
punivit, cum diceret a principe imprimis iustitiae flagitari curam.
Valentem fratrem imperii consortem ascitum Orienti prae- 7
posuit, ipse in Occidente versabatur et contra barbaros multis

ἑσπερίοις διέτριβε καὶ πολέμους κατὰ βαρβάρων συγκροτήσας
P II 30 A 8 πολλοὺς τρόπαια κατ' ἐκείνων ἐστήσατο. εἶχε δὲ πρὸ τῆς βασι-
λείας υἱὸν κεκλημένον Γρατιανόν, ὃς αὐτῷ ἐκ τῆς γαμετῆς
9 Σευήρας ἐγένετο· ὃν καὶ ἀνηγόρευσεν αὐτοκράτορα. ἔγημε
δὲ καὶ δευτέραν γυναῖκα, ἔτι περιούσης καὶ τῆς προτέρας,
Ἰουστῖνα ἦν ἡ δευτέρα, ἐξ ἧς καὶ τὸν νέον ἐγείνατο Οὐαλεντι-
νιανὸν καὶ θυγατέρας Ἰοῦσταν, Γράταν καὶ Γάλλαν.

10 Ἐπὶ τούτου τελευτήσαντος Εὐδοξίου τοῦ κακοδόξου τῆς
W III 26 νέας Ῥώμης ἀρχιερέως ἀντεισήχθη Δημόφιλος ὁμόδοξος τυγ-
χάνων τῷ πρὸ αὐτοῦ· ὃς ἐπ' ἔτεσι δώδεκα τῆς ἐκκλησίας ἐκρά-
11 τησεν. οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν μέγαν Ἀμβρόσιον ἐπίσκοπον
12 τῆς Μεδιολάνων προεχειρίσατο πόλεως. μαθὼν δὲ περὶ τοῦ
ἀδελφοῦ Οὐάλεντος ὅτι τῆς Ἀρειανικῆς ἀντιποιεῖται αἱρέσεως
B καὶ πάντας βιάζει ταύτῃ συντίθεσθαι, διὰ γραμμάτων ἐπιπλήττει
13 αὐτὸν καὶ ἀποστῆναι παραινεῖ τῆς αἱρέσεως. ὁ δὲ τοῦ οἰκείου
θελήματος οὐκ ἀφίστατο καὶ μᾶλλον κατὰ τῶν ὀρθοδόξων
ἐξηγριαίνετο.

14 Ῥοδανὸς δέ τις πραιπόσιτος παρὰ Οὐαλεντινιανῷ μέγα
15 ἠδύνατο. κατ' αὐτοῦ προσῆλθε γυνή τις Βερνίκη καλουμένη D III

8 περὶ πατριαρχῶν C 13 (pertinet ad p. 73, 16) ὅτι τὸν ἀδελφὸν Οὐάλεντα κοινωνὸν τῆς βασιλείας ὁ Οὐαλεντινιανὸς προσελάβετο C

6 ἰουστίνα ARwp, corr. *Di* 7 ἰούσταν A^{s}R^{s}wp*Di* γράσταν E nisi forte γράτταν (v. [Iul. Poll.] p. 394) voluit exarare librarius. 8 Εὐδοξίου — κακοδόξου] De annominatione v. ad XIII 5, 29 15 αὐτῷ immerito mavult *Wo*, v. ad XVII 23, 29 16 ἀφίστatai B 18 προπόσιτος B_1, corr. alia (Wolfii?) manus, v. XIII 15, 15 19 κατὰ τούτου Rwp προσελθοῦσα C

8 bellis conflatis tropaea posuit. Filium GRATIANUM ante imperium
9 e Severa uxore susceptum imperatorem appellavit. Priore uxore
adhuc superstite alteram duxit Iustinam, e qua Valentinianum
minorem genuit et filias Iustam, Gratam, Gallam.

10 Sub hoc Eudoxio, Romae novae pontifici, secus quam nomen
sonat, de religione male sentienti defuncto successit Demophilus
cum decessore suo consentiens, qui annos XII ecclesiam guber-
11 navit. Hic rex magnum Ambrosium etiam Mediolani episcopum
12 designavit. Cum autem cognovisset Valentem fratrem Arianae
studere sectae omnesque cogere ei assentiri, per litteras obiur-
13 gatum ab instituto dehortatur. Verum ille suo indulgens animo
magis etiam contra recte sentientes exacerbabatur.

14 Rhodanus autem quidam praepositus, homo apud Valenti-
15 nianum admodum gratiosus, a muliere quadam, Berenice no-

τῷ βασιλεῖ Οὐαλεντινιανῷ ἀδικίαν ἐπεγκαλοῦσα τῷ πραιποσίτῳ.
ἐρευνήσας γοῦν ὁ αὐτοκράτωρ καὶ γνοὺς μὴ ψεύδεσθαι τὴν 16
γυναῖκα, προσκαλεσάμενος τὸν πραιπόσιτον θεραπεῦσαι κεκέ-
λευκε τῇ γυναικὶ τὸ ἀδίκημα. κἀκεῖνος τῇ παρρησίᾳ τῇ πρὸς 17
τὸν βασιλέα θαρρῶν οὐδένα λόγον ἔθετο τῆς ἀδικουμένης.
προσῆλθεν οὖν καὶ αὖθις τῷ βασιλεῖ ἡ γυνή· καὶ ὃς μαθὼν 18
μήτινα θέσθαι φροντίδα τῆς γυναικὸς τὸν πραιπόσιτον, αὐτίκα C
γυμνοῖ μὲν ἐκεῖνον τοῦ ἀξιώματος, κελεύει δὲ δεθέντα ἐν τῷ
θεάτρῳ περιαχθῆναι, ἀγῶνος ἱππικοῦ ἀγομένου, κηρύκων αὐτοῦ
προαγόντων καὶ τὸ εἰς τὴν γυναῖκα βοώντων ἀδίκημα καὶ τοῦ
βασιλικοῦ κελεύσματος τὴν παρακοήν· καὶ μετὰ τὴν περιαγωγὴν
καὶ τὸ κήρυγμα ἐκεῖ παρευθὺ καυθῆναι αὐτόν. καὶ ὁ μὲν 19
τοιοῦτον εὕρατο τέλος· ἡ δὲ πᾶσα ἐκείνου περιουσία τῇ γυναικὶ
διὰ βασιλείου παρακεχώρητο γράμματος.

Ἐξέλιπε δὲ ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐν Γαλλίαις διάγων, ἀπολαύ- 20
σας χρόνου μακροῦ· ἐβίω γὰρ ἔτη πρὸς τέσσαρσιν ὀγδοήκοντα,
ἕνδεκα τούτων βασιλεύσας ἐνιαυτοὺς καὶ τὸν υἱὸν Γρατιανὸν
τῆς βασιλείας τῶν ἑσπερίων διάδοχον καταλελοιπώς.

Οὐάλης δὲ τῶν ἀρειανιζόντων ὑπερμαχῶν ὡς ὁμογνώμων 16 D
αὐτοῖς τοὺς ὀρθοδόξους ἐδίωκε καὶ πολλὰ ἐπήνεγκεν αὐτοῖς

3 περὶ Ῥοδανοῦ καὶ ὅπως τοῦτον ἀδικοῦντα ἐκόλασεν (-σε E) Οὐαλεντινιανός CE 15 τελευτὴ Οὐαλεντινιανοῦ C 19 βασιλεία Οὐάλεντος αἱρετικοῦ (αἱρ. om. DE) ADE

1 ἐγκαλοῦσα E προποσίτῳ B_1, corr. alia (Wolfii?) manus, v. XIII 15, 14 2 οὖν DEwp 6 προςῆλθε γοῦν E 7 θέσθαι ante αὐτίκα Dwp

mine, apud regem Valentinianum cuiusdam iniuriae accusatus
est. Quaestione igitur habita imperator cum comperisset non 16
mentiri feminam, arcessitum praepositum satisfacere iussit fe-
minae de iniuria. Neque tamen ille gratia regis fretus ullam ra- 17
tionem habuit feminae laesae. Adiit igitur etiam denuo regem 18
femina; hic cum nosset nullam adhibuisse curationem feminae
praepositum, illico illum dignitate privatum iubet vinctum in
theatro circumduci ludis Circensibus, praeconibus praecedentibus
et iniuriam contra feminam factam et regii iussi contemptionem
et post circumductionem edictum quoque clamantibus, e quo is
illic statim sit comburendus. Qui quidem tali fuit exitu, omnibus 19
illius opibus feminae per regiam concessis epistolam.

Obiit rex in Galliis degens, vita longiore usus (vixit enim 20
annos LXXXIV, regnavit XI) relicto filio Gratiano, regni occidentalis successore.

16. Valens, Arianorum defensor et assensor, orthodoxos

2 τὰ δεινά, τῇ οἰκείᾳ συζύγῳ Δομνίκᾳ πειθόμενος. καί ποτε
ἐν Νικομηδείᾳ διάγοντι προσῆλθον αὐτῷ εἰς πρεσβείαν ἐκ τοῦ
τῶν ὀρθοδόξων συστήματος ἄνδρες ἱερατικοὶ ὀγδοήκοντα, οὓς
ἅπαντας σὺν τῷ πλοίῳ, δι' οὗ ἐκομίζοντο, καυθῆναι προσέταξε.
3 καὶ κατεφλέχθησαν ἅπαντες ἐν μέσῃ τῇ θαλάσσῃ σὺν τῇ νηὶ
4 ἄχρι Δακιβύζης διαρκεσάσῃ. ὧν καὶ ὁ μέγας ἐν θεολογίᾳ D III
Γρηγόριος μέμνηται, λέγων "πρεσβυτέρων ἐμπρησμοὶ θαλάττιοι".
P II 31 A 5 οὐ μόνον δὲ τοὺς ὀρθοδόξους ἐκόλαζεν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐκκλη-
σίας ἁπάσας ἀπένεμε τοῖς Ἀρειανοῖς, τοὺς ὀρθοδόξους ἐπισκό-
6 πους ἐκδιώκων αὐτῶν. λέγεται γοῦν καὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ καθο-
λικῆς ἐκκλησίας ἐκδιωχθέντας τοὺς τοῦ ὀρθοῦ δόγματος τῷ
7 μεγάλῳ προσελθεῖν Βασιλείῳ, κἀκεῖνον πρεσβεῦσαι περὶ τούτου
πρὸς τὸν Οὐάλεντα, τὸν δὲ μὴ πείθεσθαι, καὶ τὸν μέγαν φάναι
8 Βασίλειον ὡς "ἐπιτρεπτέον, ὦ βασιλεῦ, τὴν περὶ τούτου κρίσιν

1 περὶ τοῦ βασιλέως Οὐάλεντος καὶ τῶν κατὰ θάλασσαν ἐμπρησθέντων παρ' αὐτοῦ ἱερέων C, περὶ τῶν κατὰ θάλασσαν ἐμπρησθέντων ἱερέων E 10 περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ ἐκκλησίας καὶ τοῦ παρὰ τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἐν αὐτῇ γενομένου θαύματος C, περὶ τοῦ γενομένου θαύματος παρὰ τοῦ μεγάλου Βασιλείου E

1 δομνίκη E, δομνίνα DwpDi, v. Socr. H. E. IV 26 (ubi Δομνίκα est revocandum), V 1 (Niccphor. Callist. II. E. XI 18), Sozom. H. E. VII 1, Chron. pasch. I p. 556, 10, Theoph. p. 57, 3 ([Iul. Poll.] p. 390, L. G. p. 99, 10, Th. M. p. 71, Cedr. I p. 550, 11) Cedr. I p. 548, 2 3 τῶν om. B 4 ἐκομίζετο D 5 πάντες OwpDi 6 δακυβίζης ARwpDi, δακιβύζης E; Δακιβύζης formam Zonarae esse reddendam demonstrant testimonia Ephraem. vs. 8313, Georg. Acrop. p. 64, 6, Georg. Pachym. I p. 192, 10. II p. 103, 17 7 Γρηγόριος] Gregor. Nazianz. or. 43 c. 46 (I p. 805 B ed. Paris.) 8 τοῖς ὀρθοδόξοις C 9 ἀπένειμε Rwp 11 ὀρθοδόξου B 12 τούτων Dwp 13 πρὸς τ. οὐάλ. ante 12 περὶ E 14 τὴν π. τούτ. κρίσιν ὦ βασιλεῦ BCwp, π. τούτ. τὴν κρίσιν ὦ βασιλεῦ D

persequebatur et multa intulit iis incommoda Domnicae uxori ob-
2 secutus. Qui, cum aliquando Nicomediae agentem adiissent lega-
torum more viri sacerdotes LXXX ex coetu orthodoxorum, eos
3 omnes una cum nave, qua venerant, comburi iussit. Exusti sunt
omnes in mari medio una cum nave, quae tamen usque ad Da-
4 cibyzam duravit. Horum etiam magnus in theologia Gregorius
5 meminit his verbis: "presbyterorum exustiones marinae". Neque
vero orthodoxos tantum suppliciis afficiebat sed et pulsis epi-
6 scopis orthodoxis omnes ecclesias Arianis attribuebat. Feruntur
qui ex catholica ecclesia Nicaeensi eiecti erant, verae pietatis
7 studiosi, magnum adiisse Basilium, qui pro eis legatus ad Va-
8 lentem profectus, cum nihil impetrasset, dixerit "Permittendum

τῷ θεῷ, καὶ κλεισθήτω μὲν ἀσφαλῶς ὁ ναός, ἐκτὸς δ' ἑστῶτες
οἱ τὰ Ἀρείου φρονοῦντες δεἰσθωσαν τοῦ θεοῦ. καὶ εἰ μὲν 9
αὐτομάτως αὐτοῖς ἀνοιχθῇ ὁ ναός, ἐχέτωσαν αὐτόν· εἰ δὲ μὴ
ἀνοιγῇ, ἐπιτρεπτέον καὶ ἡμῖν δεηθῆναι τοῦ θεοῦ. καὶ εἰ μὲν 10
αὐτομάτως ἀναπετασθῶσιν αἱ πύλαι, νομιστέον ἐκ θεοῦ προσ- B
κληρωθῆναι ἡμῖν τὸ θεῖον τεμένισμα· εἰ δὲ οὐδ' ἡμῖν τὸ ἱερὸν
ἀνοιγῇ, καὶ οὕτως ἀνεἰσθω αὐτὸ τοῖς ἀρειανίζουσιν." ἤρεσε 11
ταῦτα τῷ βασιλεῖ καὶ γενέσθαι οὕτως ἐπέτρεψεν. ἐκλείσθη οὖν
πάντοθεν ὁ ἐν Νικαίᾳ ναός. ἐδέοντο οἱ ἀρειανίζοντες καὶ ἠδολέ- 12
σχουν ἐφ' ἱκανόν, ὁ δὲ ναὸς οὐκ ἠνέῳκτο. ὀψὲ δέ ποτε τῶν 13
αἱρετικῶν μεταστάντων οἱ ὀρθόδοξοι τοῦ μεγάλου Βασιλείου
προϊσταμένου αὐτῶν τῆς δεήσεως ἤρξαντο· καὶ αὐτίκα τῶν 14 W III
κλεἰθρων διαρραγέντων καὶ τῶν μοχλῶν αἱ πύλαι διέστησαν
ἀπ' ἀλλήλων καὶ τῆς εἰσόδου τοῖς πιστοῖς παρεχώρησαν.

Οὗτος ὁ βασιλεὺς Ἕλλησι μὲν ἐδίδου θυσίας ποιεῖν καὶ 15 C
Ἰουδαίοις προσέκειτο· τοῖς δ' ὀρθοδόξοις μόνοις ἀντέκειτο.
Σκυθῶν δὲ τὴν Θρᾳκῴαν καὶ Μακεδονικὴν κατατρεχόντων 16
χώραν ἐξῄει τούτοις ἀντιταξόμενος. ὅτε καὶ ὁ μέγας πατὴρ 17

17 *περὶ τῆς τοῦ ὁσίου Ἰσαακίου προρρήσεως κατὰ Οὐάλεντος* A, *περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ Οὐάλεντος· καὶ τῆς περὶ ταύτης προρρήσεως τοῦ ὁσίου Ἰσαακίου* CE

1 *δ'* om. wp, non AR 2 *εἰ*] *οἱ* D 3 *αὐτομάτως* corr. ex *αὐτοκράτως* D *αὐτοῖς ἀνοιχθῇ — 4 καὶ εἰ μὲν* om. E 5 *πύλαι* AR, *θύραι* Dwp 8 *οὕτως* AR, *ταῦτα* Dwp 9 *οἱ ἀρειανίζοντες* | A, *οἱ ἀρειανοὶ τοῦ θεοῦ* Rwp 12 *προηγουμένου* Rwp 14 *τῆς*] *τῶν* typotheta apud *Di* 15 *ὁ βασιλεὺς* om. D 16 *ὀρθόφροσι* Rwp

est, o rex, deo iudicium huius controversiae. Claudatur accu-
rate templum. Foris stantes Ariani precentur deum. Quibus si 9
ultro patefactum erit templum, habento; sin minus, concedatur
et nobis precari deum. Quodsi ultro apertae erunt portae, sta- 10
tuendum erit a deo nobis attributam esse sanctam aedem; sin
autem ne nobis quidem templum patefactum erit, sic etiam ad
Arianos pertineto." Placent ea regi et ut ita fierent conces- 11
sit. Aedes Nicaeensis undique clauditur. Precabantur Ariani 12
deum: cum satis diu nugati essent, aedes non erat patefacta.
Sero tandem digressis haereticis et orthodoxis, magno Basilio 13
duce, preces auspicatis, statim claustris convulsis et repagulis 14
portae se aperuerunt et fidelibus aditum praebuerunt.

Is rex paganis sacrificandi potestatem dabat et Iudaeis 15
studebat. Solis orthodoxis adversabatur. Cum autem Scythae 16
provincias Thraciam et Macedoniam incursarent, magnus pater 17

Ἰσαάκιος ἐφ' ἵππῳ αὐτῷ ἐντυχὼν "ἀπόδος" ἔφη "τὰς ἐκκλη- D III
σίας τοῖς ὀρθοδόξοις, ὦ βασιλεῦ, καὶ ἴσθι ὡς ἐπανήξεις νενι-
κηκώς· εἰ δὲ κατὰ θεοῦ στρατεύῃ, οὐκ ἐπανήξεις ἐκεῖθεν."
18 ὠργίσθη ἐπὶ τούτοις ὁ δυσσεβέστατος βασιλεὺς καὶ φρουρεῖσθαι
19 προστάττει τὸν ἅγιον, ἕως ἐπανελεύσεται. ὁ δὲ "εἰ σὺ ὑπο-
20 στρέψεις" ἔφη "οὐ λελάληκεν ἐν ἐμοὶ ὁ θεός". καὶ ἐν ὀνείρῳ
δὲ ἐθεάσατο ὁ Οὐάλης ἄνδρα τινὰ λέγοντα αὐτῷ·

D τάχος βάδιζε πρὸς Μίμαντα τὸν μέγαν,
ἔνθα μόρος σε δεινὸς ἁρπάζει, τάλαν.

21 διυπνισθεὶς οὖν ἐπυνθάνετο τίς ἂν εἴη ὁ Μίμας. καί τις τῶν
λόγοις ἐσχολακότων (τοιοῦτοι γὰρ τοῖς βασιλεῦσι συμπαρωμάρ-
τουν τε καὶ ᾠκειοῦντο, ὡς εἴθε καὶ νῦν) ἔφη αὐτῷ ὄρος εἶναι
22 τῆς Ἀσίας τὸν Μίμαντα πρὸς τῇ θαλάσσῃ κείμενον. τούτου
δὲ καὶ τὸν Ὅμηρον ἐν Ὀδυσσείᾳ μεμνῆσθαι λέγοντα "παρ'
23 ἠνεμόεντα Μίμαντα". καὶ ὃς ἔφη "τίς οὖν μοι ἀνάγκη τὸ
24 ὄρος τοῦτο καταλαβεῖν κἀκεῖσε θανεῖν;" στρατεύσας οὖν κατὰ
Σκυθῶν καὶ περὶ τὴν Θρᾴκην αὐτοῖς συμβαλὼν αἰσχρῶς ἡττήθη
καὶ φεύγων ἐν οἰκήματι κατεκρύφθη· παρ' ᾧ ἀχυρώδης σε-
25 σώρευτο συρφετός. τῶν οὖν Σκυθῶν μετὰ τὴν ἧτταν τοῦ βα-

1 ἐφ' ἵππῳ ARwp, ἐφίππῳ DDi 6 ἔφη ARwp, εἶπεν B 7 δ' E ὁ om. E 8 μέγαν RwpDi, μέγα A 9 ἔνθα] v. Wagneri quaest. de epigr. graec. cet. Lips. 1883 p. 61 ἁρπάξει B, ἁρπάσει Cedr. I p. 549, 9 12 ᾠκείοντο p* ὡς εἴθε καὶ νῦν om. BC 14 Ὀδυσσείᾳ] γ' 172 15 ἠνεμόεντα (sic) A, ἠνομόεντα C 15. 16 τοῦτο τὸ ὄρος B 16 ἀποθανεῖν D 17 ante σκυθῶν add. τῶν Rwp

Isaacius ei contra illos proficiscenti equo occurrens "Redde"
inquit "ecclesias orthodoxis o rex et scito te rediturum esse
victorem; sin vero contra deum proficiscere, non reverteris
18 illinc". His verbis iratus impiissimus ille rex custodiri iubet
19 virum sanctum, donec redierit. Tum ille: "Si tu reverteris" in-
20 quit "non locutus est in me deus". Atque in somnis vidit
Valens virum sibi dicentem:

Miser ad Mimanta magnum iter capessito
Citus: hic te saevae mortis opprimet dolor.

21 Experrectus percontatur, quis sit Mimas. Illi quidam vir in lit-
teris versatus (nam tales erant in regio comitatu et familiaritate,
utinam etiam nunc!) respondet esse montem Asiae ad mare si-
22 tum, cuius et Homerus in Odyssea meminerit ac ventosum ap-
23 pellet. Tum ille "Quae mihi" inquit "necessitas montem hunc
24 appetendi et illic moriendi"? Congressus autem circa Thraciam
cum Scythis turpiter victus est et fugiens in domo quadam, prope
25 quam aceris cumulatus erat quidam acervus, se occultavit. Scy-
this igitur post stragem regis terram illam diripientibus do-

σιλέως τὴν χώραν ἐκείνην ληιζομένων καὶ ἐμπιπρώντων καὶ P II 82 A
τὰς οἰκίας, κἀκεῖνο τὸ οἴκημα καταπέπρηστο, καὶ ὁ Οὐάλης
διέφθαρτο ἐν αὐτῷ. ὁ μέντοι ἅγιος Ἰσαάκιος καθειργμένος 26
τὴν κατάφλεξιν τοῦ Οὐάλεντος ἐγνώκει τῷ πνεύματι καὶ εἶπε
τοῖς παρατυχοῦσιν ἐκεῖ ὡς "Οὐάλης ἄρτι θνήσκει διὰ πυρός".
σημειωθείσης οὖν τῆς ἡμέρας ἐγνώσθη μετὰ ταῦτα μὴ πλανη- 27
θῆναι τὸν ἅγιον. μετὰ δὲ τὴν τῶν βαρβάρων ἐκεῖθεν ὑπανα- 28
χώρησιν τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως ἀναζητούντων τινῶν, εὑρέθη
II 223 τάφος ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐν ᾗπερ ἐκεῖνος ἐκέκαυτο, παλαιοῦ τινος
ἔχων ἐπίγραμμα
"ἐνταῦθα Μίμας Μακεδὼν στρατηγέτης."

Τούτῳ τῷ βασιλεῖ ἐπανέστη Προκόπιος ὁ ἀνεψιὸς Ἰου- 29 B
λιανοῦ καὶ ἐκράτησε τοῦ Βυζαντίου. προδοθεὶς δὲ παρὰ τῶν 30
οἰκείων καὶ προσδεθεὶς ἐκ τῶν σκελῶν δύο δένδροις βίᾳ κλι-
θεῖσι, τῶν δένδρων ἀνεθέντων διεσπάσθη ὁ δείλαιος. καθῃρέθη 31
δὲ τότε καὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως Χαλκηδόνος, ὡς τῶν αὐτῆς
πολιτῶν τὰ Προκοπίου φρονούντων· ὧν καθαιρουμένων εὑρέθη 32
πλὰξ ἐν τοῖς θεμελίοις αὐτῶν ἔχουσα γεγραμμένα ταυτί·

12 περὶ τῆς Προκοπίου τυραννίδος καὶ ἀναιρέσεως (κ. ἀναιρ. om. E) καὶ τῆς καθαιρέσεως τῶν τειχῶν Χαλκηδόνος CE

1 ἐμπιμπρώντων D 2 κατεπέπρηστο D ὁ om. DEwp 3 ἑαυτῷ B 4 κατάφλοξιν E 5 ante οὐάλης add. ὁ C ἄρτι om. D 8 ζητούντων E 11 μακεδῶν (sic) A, Μᾶκεδών] v. ad XV 27, 12 et Wagnerum l. c. p. 60 15 διεπάσθη (sic) A 17 ante ὧν add. δι' D

mosque comburentibus illud quoque aedificium incensum est,
ita ut Valens periret. Ceterum exustum esse Valentem sanctus 26
Isaacius in carcere per spiritum certior factus iis, qui aderant,
"Valens" ait "iam necatur igni". Die illo annotato postea com- 27
pertum est non errasse virum sanctum. Post barbarorum vero 28
illinc discessum cum regis corpus a nonnullis quaereretur, inventum est sepulcrum in iis aedibus, ubi ille erat combustus, cui vetus erat inscriptum epigramma: "Hic Macedo Mimas dux est situs".

Contra hunc regem seditionem movit Procopius, Iuliani 29
consobrinus, et occupavit Byzantium. Sed proditus a suis et 30
astrictus pedibus duabus arboribus vi inclinatis atque iterum
dimissis laceratus est ille miser. Diruta sunt tum etiam Chal- 31
cedonis urbis moenia, quod eius cives Procopii partes sequerentur. Quae cum diruerentur, reperta est tabula in eorum fun- 32
damentis cum hac inscriptione:

ἀλλ' ὅτε δὴ Νύμφαι ἱερὸν κατὰ ἄστυ χορείην
τερπόμεναι στήσονται ἐϋστεφέας κατ' ἀγυιάς,
καὶ τεῖχος λουτροῖσι πολύστονον ἔσσεται ἄλκαρ,
δὴ τότε μυρία φῦλα πολυσπερέων ἀνθρώπων
C ἄγρια μαργαίνοντα, κακὴν ἐπιειμένα ἀλκήν,
Ἴστρου Κιμμερίοιο πόρον διαβάντα σὺν αἰχμῇ
Σκυθικὴν ὀλέσει χώραν καὶ Μυσίδα γαῖαν.
Θρηικίης δ' ἐπιβάντα σὺν ἐλπίσι μαινομένῃσιν
αὐτοῦ κεν βιότοιο τέλος καὶ πότμον ἐπίσποι.

33 ὁ μὲν οὖν Οὐάλης τῇ τῶν τειχῶν τῆς Χαλκηδόνος ὕλῃ εἰς
οἰκοδομὴν ὁλκοῦ ἐχρήσατο ὕδατος, ὃν ἀγωγὸν ἡ δημώδης ὀνο-
34 μάζει φωνή, καὶ τοῦτον Οὐάλεντα ἐπωνόμασε, δι' οὗ πεποίηκεν
εἰς τὴν πόλιν ὕδωρ εἰσάγεσθαι, ἵν' ἀφθονία ὕδατος εἴη αὐτῇ
35 καὶ πρὸς ἄλλην χρῆσιν καὶ πρὸς λουτρά. ὁ δὲ τῆς πόλεως
ἔπαρχος Νυμφαῖον ἐν τῷ καλουμένῳ Ταύρῳ κατεσκευάκει,
D τὰς ἐκ τοῦ τῶν ὑδάτων ὁλκοῦ χάριτας ἐκ τούτου παραδεικνύς.
36 οἷς εἵπετο καὶ ἡ τῶν βαρβάρων ἐπέλευσις κατὰ τὰ γεγραμμένα

1–9] Versus in ACE distinguuntur; praeterea totus locus (v. Socr. H. E. IV 8; Ammian Marcell. XXXI 1, 4 s.; Cedr. I p. 542, 15 ss.) repetitur ab anonymo Foersteri p. 14 2 κατ' ἀγυάς AR codex anonymi Foersteri, κατ' 'γυιὰς E, κατ' ἀγυιάς DwpDi 3 ἔσεται ACD 5 ἄγρᾳ A, ἄγρα R codex anonymi Foersteri, sed in C ab ead. man. mutatum in ἄγρια wpDi 6 διαβάντων E 7 καὶ ante Σκυθικὴν add. wpDi; sed Σκῦθῖκὴν et in nostris codicibus et in libro ab anonymo Foersteri adhibito servatum poëtae negligentiae tribuimus. 8 θρηικίοις B 9 πότμον ex πόμ*τμον corr. A 10 οὖν om. D 11 ἀγωγὴν E 13 ὕδωρ εἰς τ. πόλιν C ὑδάτων Rwp ante αὐτῇ add. ἐν E 14 χρῆσιν ἄλλην Rwp 15 κατεσκευάζει E

Nymphis in sacra choreas agitantibus urbe
Undique per vicos, festa exsultante corona,
Balnea cum murus gemitu custodiet aegro,
Tum vero gens dira, potens, numerosa, feroci
Robore praedita, Cimmerii freta vecta per Istri
Et Scythiam saevis et Mysida deprimet armis,
Threiciumque ingressa solum spe freta furente,
In sua fata ruens, tristem mittetur ad Orcum.

33 Valens igitur materia Chalcedonii muri ad aquaeductum, quem
Valentem nominavit, usus est (hunc usus vulgaris ductum dicit),
34 ut urbi aquae copia tum ad alios usus tum ad balnea sup-
35 peteret. Urbis autem praefectus Nymphaeum in loco, qui Taurus
dicitur, ad testandum gratum animum ob ductiles aquas, aedifi-
36 cavit. Quae consecuta est et barbarorum incursio, ut in tabula
scriptum erat, qui et Thraciam populati sunt et post prope eam
perierunt.

ἐν τῇ πλακί, οἳ ἐληίσαντο μὲν τὴν Θρᾴκην, περὶ δὲ αὐτὴν W III 28
κατηναλώθησαν ὕστερον.
III 224 Ἐπὶ τούτου δὴ τοῦ Οὐάλεντος λέγεται Λιβάνιος ὁ σοφιστὴς 37
καὶ Ἰάμβλιχος ὁ Πρόκλου διδάσκαλος ἀλεκτορομαντείαν ποιῆσαι,
ζητοῦντες γνῶναι τὸν μετὰ τὸν Οὐάλεντα βασιλεύσοντα. ἡ δὲ 38
τοιαύτη, ὡς λόγος, ἐστίν. ἐν κόνει τὰ κδʹ γράφονται γράμματα,
καὶ τούτων ἑκάστῳ σίτου κόκκος ἢ κριθῆς ἐπιτίθεται. εἶτ' 39
ἀλέκτωρ ἀφίεται, ἐπᾳδομένων ἐπὶ τούτοις τινῶν ἐπῳδῶν, καὶ
κατασκοπεῖται ἐκ τίνων στοιχείων λαμβάνει κόκκους. καὶ ταῦτα 40 P II 38
συντιθέμενα δήλωσιν ποιεῖσθαι τοῦ ζητουμένου δοξάζεται. τοῦτο 41
τοίνυν κἀκεῖνοι τότε ποιήσαντες εἶδον λαβόντα τὸν ἀλέκτορα
τὸν ἐν τῷ θ κόκκον καὶ τὸν ἐν τῷ ε, τὸν ἐν τῷ ο καὶ τὸν
ἐν τῷ δ. ἔδοξεν οὖν ἀμφίβολον τὸ δηλούμενον· ἢ γὰρ Θεόδωρον 42
ἐδόκει δηλοῦν ἢ Θευδόσιον ἢ Θεόδοτον. τοῦτο μαθὼν ὁ Οὐάλης 43
πολλοὺς τῶν τοιούτοις κεκλημένων ὀνόμασιν ὑποπτεύσας ἀπώλεσεν. ἐζήτει δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς τὴν μαντείαν ποιήσαντας.
ὅθεν τὴν ἐκείνου δείσας ὠμότητα ὁ Ἰάμβλιχος φάρμακον δηλη- 44

3 περὶ τῆς ἀλεκτρομαντείας (-τίας E) Ἰαμβλίχου (ἀβλήχου E) καὶ Λιβανίου ACE

4 ἀλεκτρομαντείαν RwpDi, ἀλεκτρομαντίαν A (v. argumentum p. 81, 3), ἀλεκτρομαν^τ B 5 βασιλεύσοντα ex βασιλεύσαντα corr. A 6 κδ̄ A, εἴκοσι τέσσαρα RwpDi 7 κόκκος σίτου D 12 θʹ A, θῆτα OwpDi, θήτα E καὶ post κόκκον (κοκκὸν w*p) om. Rwp τὸν ante ἐν τῷ δ om. C 13 δέλτα B λεγόμενον E 15 κεκλημένων ὀνόμασιν A, ὀνόμασι κεκλημένων E, καλουμένων ὀνόμασιν Owp 17 ὠμότητα δείσας C

Sub hoc Valente autem dicuntur Libanius sophista et Iam- 37
blichus, Procli magister, gallo adducto oraculum petivisse co-
gnoscere studentes, quis post Valentem regnaturus esset. Id 38
autem huiusmodi esse fertur. Pulveri XXIV inscribuntur litterae
et cuique granum tritici vel hordei imponitur; deinde gallus reci- 39
tatis quibusdam carminibus dimittitur et observatur, e quibus
litteris sumpserit grana. Eae litterae inter se iunctae rem quae- 40
sitam patefacere putantur. Quod cum et illi fecissent, viderunt 41
sumpsisse gallum grana in th, e, o, d imposita. Visa est igi- 42
tur ambigua significatio; nam vel Theodosium videbatur signi-
ficare vel Theodorum vel Theodotum. Ea re cognita Valens 43
multos iis nominibus praeditos, sibi suspectos, sustulit; quaerebat
autem etiam eos ipsos, qui oraculum petiverant. Unde illius 44
veritus saevitiam Iamblichus hausto veneno, ut quidam tradide-

τήριον πεπωκώς, ὥς τινες ἱστορήκασιν, ἑαυτὸν τοῦ ζῆν ὑπεξ-
45 ήγαγεν. ἦν γὰρ δυσπαραίτητος τὰς ὀργὰς ὁ Οὐάλης· ὅθεν
B καὶ ἔλεγεν ὡς "ὁ ταχὺ μεταθέμενος τῆς ὀργῆς καὶ τοῦ δικαίου
46 ἂν μετάθοιτο τάχιστα." οὗτος ἔτη βεβασίλευκε δέκα ἐπὶ τρισὶ
καὶ μῆνας τέσσαρας καὶ ἀξίως τῆς οἰκείας δυσσεβείας διέφθαρτο.

17 Γρατιανὸς δὲ ὁ υἱὸς Οὐαλεντινιανοῦ καὶ Οὐαλεντινιανὸς
ὁ νέος ὁ τούτου ἀδελφὸς τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς γεγόνασιν ἐγ-
κρατεῖς· μόνος μὲν γὰρ ὁ Γρατιανὸς παρὰ τοῦ πατρὸς ἀνερ-
2 ρήθη, ὥσπερ ἤδη ἱστόρηται. ὅτε δὲ ὁ Οὐαλεντινιανὸς ἐτελεύ-
3 τησεν, οὐ παρῆν οὗτος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῷ τοῦ πατρός. ἡ γοῦν
στρατιὰ τηνικαῦτα τὸν νέον Οὐαλεντινιανὸν βασιλέα ἀνεῖπε τε- D III
4 τραετῆ τότε τυγχάνοντα. ἐπανελθὼν δ' ἐκ τῆς ἀποδημίας Γρα-
τιανὸς τοὺς μὲν στρατιώτας ἐκάκισε καί τινας αὐτῶν καὶ ἐκά-
C κωσε, κολάσας τοὺς τῆς τοῦ ἀδελφοῦ πρωτουργοὺς ἀναρρήσεως,
ὡς ἄτερ γνώμης αὐτοῦ βασιλέως ὄντος ἄλλον ἀναγορεύσαντας.
5 τὸν δὲ ἀδελφὸν αὐτὸν συνάρχειν οὐ παρῃτήσατο, ἀλλὰ κοινωνὸν
6 τῆς βασιλείας προσείλετο. οὗτος ὁ βασιλεὺς τὸν πατέρα ἐζή-

6 *βασιλεία Γρατιανοῦ* AR 10 *ὅτι τὸν νέον Οὐαλεντινιανὸν ἡ στρατιὰ βασιλέα ἀνεῖπεν* C

1 *πεποκὼς* E 3 *μετατιθέμενος* Rwp 5 *ἀσεβείας* Rwp, *εὐσεβείας* D 7 *ἀδελφὸς* AE, *ὁμαίμων* Owp 8 *γὰρ* om. E 9 *ἱστόρηται*] XIII 15, 8 *ὁ* om. E 10 *τῷ* ante *τοῦ* om. CDE 11 *καὶ* ante *τὸν* add. Owp *τετραέτη* B[s]CEwp*Di* 12 ante *γρατ.* add. *ὁ* Rwp 13 *ἐκάκισε — ἐκάκωσε*] V. ad XIII 5, 29 *καί τινας — καὶ ἐκάκωσε* om. E *καὶ* ante *ἐκάκωσε* om. D 14 *τοὺς* om. D 15 *ἀναγορεύσαντας* ***** *τὸν* C 16 *αὐτὸν* A, *αὐτῷ* R, *αὐτοῦ* Dwp

45 runt, sibi mortem conscivit. Fuit enim Valens inexorabilis ira-
cundiae, unde dicere solebat: "Quicunque facile deposuerit iram,
46 etiam iustitiam deponat facillime." Regnavit annos XIII et
menses IV dignum impietate sua interitum consecutus.

17. Gratianus autem filius Valentiniani et minor Valentinianus, illius frater, Romano imperio potiti sunt; solus enim
Gratianus a patre imperator appellatus erat, ut iam expositum
2 est. Cum autem quibus temporibus Valentinianus mortuus erat
3 non adesset morti paternae, exercitus Valentinianum minorem
4 regem salutavit, quattuor annorum tum puerum. Qua de
causa reversus peregre Gratianus vituperavit milites atque inter
eos nonnullos etiam auctores fratris salutati supplicio affecit,
quod se, qui rex esset, non consentiente alterum elegissent.
5 Neque tamen fratrem ipsum imperii socium reiecit sed collegam
6 regni sibi assumpsit. Hic rex paternae pietatis aemulus fuit,

λωσεν εἰς εὐσέβειαν. ὅθεν καὶ τῷ θείῳ Οὐάλεντι συμμαχίαν 7
αἰτήσαντί ποτε κατὰ τῶν Σκυθῶν ἐξ αὐτοῦ οὐ παρέσχετο,
γράψας αὐτῷ ὡς "οὐ δεῖ τῷ ἐχθρῷ τοῦ θεοῦ συμμαχεῖν".
τοῖς δ' ἐξελαθεῖσι ποιμέσι τῶν οἰκείων ἐκκλησιῶν διὰ δόγματος 8
ἐφῆκε τὴν εἰς αὐτὰς ὑπονόστησιν.

Τῶν δὲ Σκυθῶν μετὰ τὴν Οὐάλεντος ἧτταν ἐξογκωθέντων 9
τὸ φρόνημα καὶ τήν τε Θρᾴκην ληιζομένων καὶ τὰ περὶ αὐτὴν D
καὶ ἀκαθέκτων ὄντων τὸν ἐξ Ἰσπανίας μετεκαλέσατο Θεοδό-
σιον (ἡ δ' Ἰσπανία τῆς Εὐρωπαίας Ἰβηρίας ἐστὶ πόλις ἡ δια-
φορωτάτη τῶν ἐν αὐτῇ), ἄνδρα γενναιότατόν τε καὶ εὐσεβέστατον.
τοῦτον οὖν προχειρισάμενος στρατηγὸν μετὰ στρατιᾶς κατὰ βαρ- 10
βάρων ἐκπέπομφεν· ὃς συμβαλὼν αὐτοῖς καὶ νικήσας τρόπαιον 11
ἤρατο, πλήθους μὲν Σκυθικοῦ κατασφαγέντος ἐν τῷ πολέμῳ
πολλοῦ, τῶν δὲ λοιπῶν εἰς φυγὴν τραπέντων, καὶ τῶν μὲν
ἀπολλυμένων ἐν τῷ καταλαμβάνεσθαι, τῶν δ' ὑπ' ἀλλήλων
διαφθαρέντων ἐν τῇ φυγῇ. πάντων τοίνυν σχεδὸν τῶν βαρ- 12
βάρων ἐκείνων ἀπολωλότων τὴν στρατιὰν ἐκεῖ καταλείψας ὁ
Θεοδόσιος, αὐτὸς πρὸς τὸν Γρατιανὸν τῆς νίκης ἧκεν αὐτάγ-

11 *περὶ Θεοδοσίου τοῦ ἐξ Ἰσπανίας (ἰσπανίας E) καὶ ὅπως τοὺς Σκύθας ἐνίκησεν* CE

2 *τῶν* om. Owp 4 *οἰκειῶν* D 5 *ἀφῆκεν* E, *ἀφῆκε* D 6 *τ. σκυθῶν δὲ* Dwp ante *οὐάλ.* add. *τοῦ* Owp 8 *καὶ* om. D, suppl. Dw *ἰσπανίας* AR, *ἱσπανίας* B^s wp*Di*, v. ad XIII 10, 18 et argumentum p. 83, 11 9 *δὲ* Owp*Di* *ἠσπανία* A, *ἰσπανία* R, *ἱσπανία* B^s wp*Di* *εὐροπαίας* (sic) A 11 *τῶν* post *κατὰ* add. B^s CEwp*Di* 16 *διαφθειρέντων* p* 18 *ἦλθεν* E

Itaque Valenti patruo opem aliquando petenti contra Scythas 7
negatis auxiliis respondit: "Non oportet una cum hoste dei pu-
gnare". Pastoribus ex ecclesiis eiectis decreto concessit in eas 8
reditum.

Cum autem Scythae post cladem Valentis elati animis Thra- 9
ciam finitimaque loca vastarent neque possent coerceri, ex Hi-
spania arcessivit Theodosium (est autem Hispania Europaeae
Iberiae urbs omnium praestantissima), virum fortissimum et reli-
giosissimum. Hunc igitur ducem delectum contra barbaros able- 10
gavit. Qui congressus cum iis et victoria reportata tropaeum 11
posuit, multitudine Scytharum occisa bello magna ceterisque
fugatis, qui aut capti peribant aut inter ipsos caede in fuga facta.
Barbaris igitur illis fere omnibus interfectis Theodosius exercitu 12
illic relicto ipse victoriae nuntius ad Gratianum tum in Pannonia

I 84 A 13 γελος ἐν Παιονίᾳ τότε διάγοντα. ἀπαγγείλας δὲ τὴν νίκην τῷ
βασιλεῖ καὶ τὸν τῶν βαρβάρων εὐαγγελισάμενος ὄλεθρον ἠπι-
W III 29 στεῖτο διά τε τὸ τοῦ ἔργου ταχὺ καὶ τὸ δυσμαχώτατον τῶν D III 22
14 Σκυθῶν. ἐπεὶ δ' ἔγνω τὸ ἀληθὲς καὶ τὴν τῶν βαρβάρων
φθορὰν ὁ αὐτοκράτωρ πεπληροφόρητο, καὶ ἐθαύμασε τὸν ἄνδρα
τῆς τε ταχυτῆτος καὶ τοῦ ἀριστεύματος ἕνεκα καὶ ἐπῄνεσεν.
15 ἤδη δὲ καὶ τῆς Οὐάλεντος μοίρας προσκτηθείσης αὐτῷ μετὰ
τὴν ἐκείνου φθορὰν ἀπιδὼν πρὸς τὸ ἄπειρον σχεδὸν τῆς ἀρχῆς
καὶ συνιδὼν ὡς οὐχ οἷός τ' ἂν εἴη αὐτὸς μόνος τὴν τοσαύτην
ἰθύνειν ἀρχήν, βασιλέα τῆς νέας Ῥώμης ἀναγορεύει τὸν Θεο-
δόσιον, ἅμα μὲν τῆς ἀριστείας αὐτὸν ἀμειβόμενος, ἅμα δὲ καὶ
μηδένα κρίνας ἕτερον εἰς κοινωνίαν τῆς ἀρχῆς τούτου κρείττω
B 16 ἐσόμενον. τὴν γοῦν ἑῴαν ἅπασαν καὶ τὴν Θρᾴκην αὐτῷ ἀνα-
17 θέμενος ἐκεῖνος ἑαυτῷ ἀπεκλήρωσε τὰ ἑσπέρια. καὶ ἐπὶ τὰς
Γαλλίας γενόμενος ἀνῃρέθη δόλῳ ὑπὸ Ἀνδραγαθίου τοῦ στρα-
τηγοῦ, βασιλεύσας μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τελευτὴν ἐπὶ
ἐνιαυτοὺς ἕξ.
18 *Τοῦ δὲ Γρατιανοῦ τελευτήσαντος κατελείφθη βασιλεὺς αὐτο-*

7 ἀνάρρησις Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου (τ. μεγ. θεοδ. A, τ. μεγ. om. C) ACE
14 τελευτὴ (ἀναίρεσις E) Γρατιανοῦ CE 18 βασιλεία τοῦ νέου Οὐαλεντινιανοῦ A, βασιλεία Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ νέου CD, βασιλεία Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ νέου καὶ ὅτι ἐπανέστη αὐτῷ Μάξιμος E, ὅτι ὁ Μάξιμος τυραννίδι ἐπικεχείρηκεν ἀπανθρώπῳ κατὰ τοῦ νέου Οὐαλεντινιανοῦ, καὶ κρατηθεὶς παρὰ Θεοδοσίου ἀνῃρέθη C

2 τὸν om. E 3 ἄρχον D, corr. Dw δυσμαχότατον (sic) ABC
7 τῆς om. E 10 ἰθύνων B_1 12 τούτου RwpDi, τούτω A
15 ὑπ' B^s DwpDi

13 degentem contendit. Nec tamen victoriam suam et barbarorum
interitum nuntianti fides est habita cum ob rei gestae celeritatem
14 tum ob Scythas inexpugnabiles. Cum autem perspexisset verum
et barbarorum caedem imperator exploratam habuisset, et admiratus est viri celeritatem ac rem bene gestam et collaudavit.
15 Iam quod Valentis etiam partem consecutus post illius interitum
considerato regno fere infinito intellexit se ipsum solum non
posse tam immensam tanti imperii molem sustinere, novae Romae regem appellat Theodosium et virtute eius honorata neque
quemquam ratus ad imperii societatem fore meliorem quam illum.
16 Omni igitur Oriente et Thracia ei attributis ille sibi sortitus est
17 Occidentem. Et in Gallias profectus sublatus est dolo ab Andragathio duce annis regni post obitum patris sex exactis.

18. Gratiano autem defuncto relictus est rex Occidentis
2 MINOR VALENTINIANUS, qui pubertatem nondum attigerat. Qui

κράτωρ τῶν ἑσπερίων ὁ νέος Οὐαλεντινιανός, μήπω δὲ πρόσηβος
γεγονώς. ὃς ὑποφθαρεὶς παρὰ τῆς μητρὸς Ἰουστίνης ἀρειανι- 2
ζούσης τῷ τῶν Ἀρειανῶν συνέθετο δόγματι καὶ τοῖς ὀρθοδόξοις
ἀντέκειτο. ἐπαναστάντος οὖν αὐτῷ τοῦ Μαξίμου καὶ τυραννίδι 3
ἐπιχειρήσαντος καὶ ἐν μάχαις ὑπερτερήσαντος ἔγραψε πρὸς τὸν C
βασιλέα Θεοδόσιον τὰ συμβάντα, συμμαχίαν αἰτούμενος. κἀ- 4
κεῖνος μὴ δεῖν θαυμάζειν ἀντέγραψεν εἰ ὁ δοῦλος ὑπερτερεῖ
δεσπότου κατεξαναστὰς τοῦ τὸν οἰκεῖον ἀθετοῦντος δεσπότην
καὶ κτίσμα καὶ δοῦλον καλοῦντος τὸν κτίστην καὶ τῷ πατρὶ
ὁμοούσιον καὶ ὁμότιμον. ἀπελθὼν δὲ εἰς συμμαχίαν αὐτοῦ 5
τόν τε Μάξιμον συλλαβὼν ἀνεῖλε καὶ τὸν στρατηγὸν Ἀνδρα-
D III 227 *γάθιον, ὃς ἐδολοφόνησε τὸν Γρατιανόν.*

Εἶτ' αὖθις Εὐγένιος ἐπανέστη κατὰ τοῦ νέου Οὐαλεντι- 6
νιανοῦ καὶ τυραννίδι ἐπέθετο. φοβηθεὶς οὖν Οὐαλεντινιανὸς 7
ἀγχόνῃ τοῦ βίου ἑαυτὸν ὑπεξήγαγε. καὶ μαθὼν τὴν Εὐγενίου 8
τυραννίδα Θεοδόσιος ἐξεστράτευσε κατ' αὐτοῦ. καὶ εἰς Θεσσα- 9 D
λονίκην ἐλθὼν μετὰ τοῦ στρατεύματος ἐκεῖνος μὲν ὑβρίσθη

13 *ὅτι ἑαυτὸν ἀνεῖλεν ὁ νέος* (om. C) *Οὐαλεντινιανός* CE 15 *ὅτι ἀνεῖλεν ὁ Θεοδόσιος τὸν τύραννον Εὐγένιον* E, *περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παίδων Θεοδοσίου* E (hoc quidem loco v. p. 87, 2 s.)

1 *μήπω δὲ* A, *μήπω* E, *μήπω μηδὲ* Rwp 2 *ὑπὸ* E 4 *τοῦ μαξίμου αὐτῷ* Dwp 5 *ἐπιχειρίσαντος* E 8 *κατεξαναστὰς δεσπότου* (ex anteced. rep.) *τὸν οἰκεῖον* E *τοῦ τὸν* ARwp, *τοῦτον* D 9 post *κτίστην* add. *τὸν* Dwp 12 *γρατινιανόν* D 14 *διεπέθετο* D *ὁ* ante *οὐαλ.* add. C 15. 16 *τοῦ εὐγενίου τὴν τυραννίδα* Dwp 16 *ὁ* ante *θεοδ.* add. Rwp

corruptus ab Iustina matre Arianis favente Arianorum dogmati
astipulatus et orthodoxis adversatus est. Cum autem contra 3
eum exsurrexisset Maximus et tyrannidem affectasset et pugnis
vicisset, scripsit ad regem Theodosium, quae sibi evenissent,
et societatem oravit. Cui ille respondit non esse mirandum, si 4
servus seditiosus eum dominum vinceret, qui suum dominum
repudiaret et creaturam ac servum appellaret conditorem, pari
et natura et dignitate cum patre praeditum. Sed societate inita 5
Maximum deprehensum supplicio affecit una cum duce Andra-
gathio, qui fraude occiderat Gratianum.

Tum etiam Eugenius exsurrexit contra minorem Valentini- 6
anum, tyrannidis studiosus. Perterritus igitur Valentinianus la- 7
queo mortem sibi conscivit. Et comperta Eugenii tyrannide 8
Theodosius contra illum profectus, cum Thessalonicam venisset 9

10 ὑπὸ τῶν Θεσσαλονικέων, ὁ δὲ ἔπαρχος ἐφονεύθη, στασιάσαντος
11 τοῦ δήμου δι' αἰτίας τινάς. τότε μὲν οὖν ἐπὶ τῇ τοῦ λαοῦ κινήσει ἔδοξεν ἀνεξικακῆσαι ὁ βασιλεύς· μετὰ δὲ ταῦτα ἱππικὸν ἀγῶνα ἐκήρυξε καὶ τοῦ λαοῦ ἀθροισθέντος ἐπὶ τὸ θέατρον περιέστησεν αὐτοῖς τὰ στρατεύματα καὶ κατετόξευσαν τὸν δῆμον καὶ κατηκόντισαν, ὥστε θανεῖν ἐξ αὐτῶν ἄχρι τῶν πεντεκαί-
12 δεκα χιλιάδων. καὶ οὕτως ἐκπλήσας ὁ Θεοδόσιος τὸν θυμόν,
13 ἐκεῖθεν ἀπάρας εἰς τὴν πόλιν τῶν Μεδιολάνων ἀφίκετο. ὅπου καὶ ἠλέγχθη παρὰ τοῦ μεγάλου Ἀμβροσίου καὶ εἰσελθεῖν εἰς
P II 35 A 14 τὴν ἐκκλησίαν οὐ συγκεχώρητο. καὶ οὐ πρότερον ἐφῆκεν αὐτῷ τὴν εἰς τὸ θεῖον τέμενος εἴσοδον, εἰ μὴ νόμον ἔθετο τὰς ψήφους τὰς φονικὰς μὴ πρότερον ἐκβιβάζεσθαι, πρὶν ἂν παρέλ-
15 θοιεν μετὰ τὴν ψῆφον ἡμέραι τριάκοντα. τοῦτο δ' ἐποίησε διὰ τὸ τοῦ βασιλέως ὀξύρροπον εἰς θυμόν, ἵνα διὰ τῶν τριάκοντα ἡμερῶν τοῦ θυμοῦ καταστορεννυμένου ἀπαθῶς ἐπισκέπτηται τὰς ψήφους καὶ τὰς μὲν ἐννόμους κυροῖ, τῶν δὲ δι'
16 ὀργὴν ἴσως ἐψηφισμένων ἀργίαν καταψηφίζηται. τῷ δὲ τυ-

1 ὅτι ἐστασίασε κατὰ Θεοδοσίου ὁ δῆμος τῶν Θεσσαλονικέων· ὁ δὲ ἔκτεινεν αὐτῶν ὡσεὶ ιε' χιλιάδας, καὶ ὅπως ἠλέγχθη παρὰ τοῦ μεγάλου Ἀμβροσίου C

1 θεσαλονικέων (sic) A 2 οὖν om. C 3 νικήσει D, corr. Dw ἔδοξαν E 4 τῷ θεάτρῳ D 6 post ἄχρι add. καὶ D 7 τὸν θυμὸν ὁ θεοδ. C 9 ἠλέχθη (sic) A post ἀμβροσίου add. διὰ τὴν τῶν θεσσαλονικέων σφαγὴν Owp 10 τὴν om. E 11 τέμενος ARw, θέμενος p*Di 14 εἰς A, πρὸς Rwp 15 καταστορεσθέντος Dw, κατακορεσθέντος p fortasse coniectura 17 ἐπιψηφισμένων E

cum copiis suis, ignominia affectus est ab Thessalonicensibus,
10 praefecto per seditionem populi quibusdam de causis ortam
11 interfecto. Tum igitur populi motus visus est tolerare rex, sed posthac equestri certamine indicto et populo congregato in theatrum circumdedit Thessalonicenses legionibus, quae multitudinem sagittis et iaculis ita confecerunt, ut interficerentur ad
12 XV milia. Sic expleto Theodosius animo inde profectus ad
13 urbem Mediolanum venit. Ubi et vituperatus est a magno Am-
14 brosio et ingressu ecclesiae prohibitus. Neque prius ille dedit imperatori aditum in sacellum divinum, quam lege sanxisset, ne sententiae capitales ante ederentur, quam praeteriissent post
15 sententiam dies XXX. Hoc autem fecit Ambrosius ob regis animum ad iracundiam proniorem, ut per hos XXX dies lenitus imperator sine ira recognosceret sententias atque illas ratas, has
16 ab iracundia forsan profectas irritas faceret. Eugenium autem tyrannum in Galliis proelio facto vincit et comprehendit et tollit.

ράννῳ Εὐγενίῳ συμμίξας ἐν ταῖς Γαλλίαις ὁ Θεοδόσιος νικᾷ
τε αὐτὸν καὶ συλλαμβάνει καὶ ἀναιρεῖ.

Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἰδιωτεύων εἶχε γυναῖκα εὐσεβῆ καὶ σώ- 17
φρονα καὶ φιλόπτωχον τὴν Πλακίλλαν, ἐξ ἧς αὐτῷ ἐγεννήθη-
III 228 σαν Ὀνώριος καὶ Ἀρκάδιος· ἣν καὶ Αὐγοῦσταν ἐποίησε. μετὰ 18
δὲ τὴν βασιλείαν θανούσης αὐτῆς ἔγημε Γάλλαν τὴν Οὐαλεντι- B
νιανοῦ τοῦ μεγάλου θυγατέρα.

Ἀποδημοῦντος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς τὰ ἑσπέρια οἱ Ἰουδαῖοι 19 W III
τὸν τῆς πόλεως ἔπαρχον Ὀνωράτον δεξιωσάμενοι κτίζουσι συν-
αγωγὴν ἐν τοῖς Χαλκοπρατίοις πολυτελῆ, ἐκείνου παραχωρή-
σαντος· ἦν γὰρ τὰ Ἑλλήνων πρεσβεύων. ὁ δὲ τῆς πόλεως 20
δῆμος ἀγανακτήσας ἐπὶ τούτῳ ἐβλασφήμει τὸν ἔπαρχον· καὶ
ὃς ἐν οὐδενὶ λόγῳ τὰς βλασφημίας πεποίητο. μὴ φέρων οὖν 21
ὁ λαὸς πῦρ ἐνίησι νυκτὸς τῇ συναγωγῇ καὶ ταύτην ἐμπίπρησι.
γράφει οὖν περὶ τούτου τῷ βασιλεῖ Θεοδοσίῳ ὁ ἔπαρχος. κἀ- 22. 23
κεῖνος ἐπιτιμᾷ τοῖς τολμήσασι τὸν ἐμπρησμὸν τῆς συναγωγῆς
ἔκτισιν τῶν ἀναλωμάτων τῶν εἰς αὐτὴν καὶ ἐφίησιν αὖθις κτι-

2 ὅτι ἀνεῖλεν ὁ Θεοδόσιος τὸν τύραννον Εὐγένιον C 8 περὶ τῆς τῶν Ἰουδαίων συναγωγῆς, ἣν ἐν τοῖς Χαλκοπρατίοις ἔκτισαν (ἔκτ. ἐν τ. χαλκ. E) καὶ ὅπως καὶ διὰ ταύτην ὁ μέγας Ἀμβρόσιος ἐπαρρησιάσατο CE

2 τε om. *Di* Haasii annotatione ad vs. 3 facta huc perperam relata. 3 τε ante καὶ add. Owp*Di*, v. vs. 2 5 ὀνώριος κ. ἀρκάδιος A, ἀρκάδιος κ. ὀνώριος Rw, ἀρκάδιος κ. ὠνόριος D, Ἀρκάδιος καὶ Ὀνώριος p, Ὀνώριος καὶ Ἀρκάδιος *Di* 6. 7 τ. μεγάλου οὐαλ. Owp 9 ὀνωράτον AR, ὀνωράτον w, Ὀνωράτον p, ὀνώρατον *Di* 10 χαλκοπρατείοις Dwp*Di*, v. ad XIV 2, 22 13 ἐν om. B τὰς AR, τὰ τῆς Dwp γοῦν E 15 τῷ βασ. θεοδ. περὶ τούτου Owp 16 τολμήμασι D

Hic rex privatus Placillam habebat uxorem piam, mo- 17
destam, mendicorum amantem, e qua ei nati sunt Honorius
et Arcadius; quam et Augustam fecit. Ea post adeptum re- 18
gnum defuncta uxorem duxit Gallam, Valentiniani magni filiam.
Profecto vero rege in Occidentem Iudaei Honorato, urbis 19
praefecto, ambito condunt synagogam in foro aerario splen-
didam, cum ille, quo erat erga paganos studio, concessisset.
Qua de re urbis populus iratus praefecto maledicebat; qui cum 20
maledictorum rationem non habuisset, populus non ferens igne 21
noctu iniecto synagogam combussit. Scribit rem ad regem 22
Theodosium praefectus. Ille imperat, ut ii qui conati erant com- 23
burere synagogam sumptus persolvant et concedit Iudaeis, ut

C 24 *σθῆναι αὐτήν. τοῦτο μαθὼν ὁ μέγας Ἀμβρόσιος, τοῦ βασι-*
λέως τῇ πόλει Μεδιολάνων ἐνδημοῦντος καὶ κατά τινα τῶν
δεσποτικῶν ἑορτῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀφικομένου, ἤρξατο λέ-
25 *γειν "ἵνα τί, βασιλεῦ, τὸν ἐξ ἰδιώτου σε βασιλέα ποιήσαντα*
καὶ τὴν οἰκείαν ἐγχειρίσαντα ποίμνην, ἣν τῷ ἑαυτοῦ ἐκτήσατο
αἵματι, καὶ ταινιώσαντά σου τὴν κεφαλὴν αὐχμῶσαν πρῴην,
26 *αὐτὸς ὑβρίζεις, τοὺς ἀθετοῦντας αὐτὸν τῶν ἐπεγνωκότων προτι-*
μοτέρους τιθέμενος καὶ δίκας εἰσπράττων ὑπὲρ Ἰουδαίων χρι-
στιανοὺς καὶ βίαν αὐτοῖς ἐπάγων ἐν μέσῃ τῇ πόλει, ἐν ᾗ κη-
ρύττεται ὁ Χριστὸς καὶ προσκυνεῖται σταυρός, συναγωγὴν οἰκο-
D 27 *δομῆσαι τοῖς χριστοκτόνοις;" καὶ ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἔλεγχον*
αἰδεσθεὶς ἔφη "καὶ δώσομεν, ὦ ἐπίσκοπε, τοῖς δήμοις ἀτάκτως
28 *καὶ ἀναιδῶς εὐνομουμέναις πόλεσιν ὅσα βούλονται δρᾶν;" "ἀλλ'*
οὐδὲ τοῦτο δοτέον, ὦ βασιλεῦ," ὁ ἱερὸς Ἀμβρόσιος ἀντεπήνεγκε
"τὸ συναγωγὰς ἔχειν τοὺς Ἰουδαίους ἐν μέσῳ πόλεως εὐσεβοῦς D III
καὶ βλασφήμους εὐχὰς ἀναπέμπειν ἐπ' ἀκροάσει θεοσεβῶν.
29 *μὴ σύγε τοῦτο θεσπίσαις, ὀρθοδοξότατε Αὔγουστε." τούτοις*

1 *ὅρα τοῦτο* B

1 *μέγας*] *θεῖος* E 2 *τῶν* post *πόλει* add. Dwp*Di* *ἐπιδημοῦντος* D 4 *ποιήσαντα* om. C 5 *ἐγχειρήσαντα* C *σοι* ante *ποίμνην* add. Owp *καὶ* ante *ἣν* add. w*p *ἣν τῷ* — 6 *αἵματι* om. D 6 *ταινιώσαντά* ARp, *τενιώσαντά* Dw 8 *τιθέμενος* ARwp, *ποιούμενος* C 13 *ἐν* post *ἀναιδῶς* add. Rwp*Di* *εὐνεμουμέναις* w*p 15 *εὐσεβῶν* E 17 *θεσπίσας* D *ὀρθοδοξώτατε* E *ὀρθοδοξότατε* **** *αὔγουστε* A

24 iterum condatur synagoga. Quo cognito magnus Ambrosius,
cum rex in urbe Mediolano versaretur et quodam dominico festo
25 in ecclesiam venisset, coepit dicere: "Cur, rex, contra eum, qui
ex homine privato te regem fecit et suum commisit gregem
suo sanguine paratum et imposuit diadema tuo capiti prius squa-
26 lido, ipse sceleste agis, cum eos, qui pro nihilo eum ducunt,
maioribus quam qui colunt honoribus afficis et poenas de Iudaeis
imponis Christianis et vi iis iniungis, ut in media urbe, in qua
promulgatur Christus et adoratur crux, synagogam aedificent
27 Christi interfectoribus?" Ea reprehensione verecundatus rex
"Num permittemus" inquit "episcope, populis, ut temere et
impudenter urbibus bene constitutis quaecunque velint fa-
28 ciant?" "At ne hoc quidem, o rex" sanctus Ambrosius in-
quit "est concedendum, ut synagogas habeant Iudaei in media
urbe pia et blasphemas preces in caelum mittant audiendas ho-
minibus religiosis. Tu quidem ne istud decreveris, orthodoxis-
29 sime Auguste". His Theodosius lenitus et Byzantinis remisit

ὁ Θεοδόσιος μαλαχθεὶς τοῖς Βυζαντίοις τε ἀνῆκε τὸ ἐπιτίμιον καὶ συναγωγὴν ἐντὸς τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων τοὺς Ἰουδαίους ἔχειν ἀπείρηκε.

Τοῖς Ἀντιοχεῦσι δὲ φόρων ἐπιταχθέντων νέων, κινηθεὶς 30
ὁ δῆμος εἰς ἀγανάκτησιν διὰ τὸ καινὸν τῆς εἰσπράξεως εἰκόνας τῆς προτέρας γαμετῆς τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς πόλεως αὐτῶν ἱσταμένας κατέσπασε καὶ ἔσυρεν ἐν ταῖς δημοσίαις ὁδοῖς. διόπερ ὀργισθεὶς ἐκεῖνος τά τε δίκαια τῆς 31 P II 86
πόλεως ἀφείλετο καὶ τῇ ἐκ γειτόνων Λαοδικείᾳ ταύτην ὑπέταξε καὶ τοὺς αὐτῆς πολίτας διαθήσειν ἠπείλει κακῶς· καὶ διέθετο ἄν, εἰ μὴ Φλαβιανὸς ὁ τότε τῆς Ἀντιοχείας ἀρχιερεὺς τῷ βασιλεῖ προσελθὼν ἐπρέσβευσε καὶ ἐνδοῦναι αὐτὸν πεποίηκε τοῦ θυμοῦ. ὅτε καὶ ὁ μέγας πατὴρ ὁ Χρυσόστομος Ἰωάννης τοὺς 32
Ἀνδριάντας ἐπιγραφομένους λόγους συνέγραψε, τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίας τυγχάνων πρεσβύτερος.

Τότε καὶ ὁ πολὺς ἐν θεολογίᾳ Γρηγόριος, κεκρυμμένως 19
πρῴην διδάσκων τοὺς ὀρθοδόξους ἐν τῷ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας

9 περὶ τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ γενομένης ἀταξίας CE

1 τε om. Owp 8 δημοσίοις C 8. 9 τά τε τ. πόλεως ἀφ. δίκαια Owp 9 ἐγγειτόνων E ¹ταύτην ὑπέτ. λαοδικεία E 10 ἠπείλει διαθήσειν Dwp 13. 14 ὁ μέγας πατὴρ ὁ χρυσόστομος ἰωάννης | τοὺς ἀνδριανδριάντας (ἀνδριάντας E) ἐπιγραφομένους A(E), ὁ πάμμεγας ἰωάννης ὁ χρυσόστομος τοὺς ἐπιγραφομένους ἀνδριάντας Owp 14 ἐν ἀντιοχεία AR, ἀντιοχέων Dwp 15 ὑπάρχων C 17 τοῖς ὀρθοδόξοις E

multam et synagogam intra reginam urbium Iudaeos habere vetuit.

Antiochensibus autem cum tributa imposuisset nova, popu- 30
lus ob exactionis novitatem indignatus imagines prioris uxoris regis Theodosii in foro urbano positas deiecit et traxit in publicis viis. Quapropter iratus ille urbem et privilegiis privavit 31
et vicinae Laodiceae subiecit et se male esse tractaturum cives minabatur; et male eos tractasset, nisi Flavianus, Antiochiae tum archiepiscopus, regem adiisset legatus et effecisset, ut iram remitteret. Quo tempore et magnus pater Ioannes Chrysostomus, 32
Antiochensis ecclesiae presbyter, orationes eas composuit, quae inscribuntur "Statuae".

19. Tum etiam Gregorius peritissimus theologiae, qui clam pridem docebat orthodoxos in sanctae Anastasiae aede ob haereticorum impudentiam et audaciam, cum rex Theodosius ecclesias orthodoxis aperuisset Arianosque persecutus esset, libere denuntiabat filium eiusdem esse naturae cum patre et

ναῷ διὰ τὴν τῶν αἱρετικῶν ἀναίδειαν καὶ θρασύτητα, τοῦ βα-
B *σιλέως Θεοδοσίου τὰς ἐκκλησίας τοῖς ὀρθοδόξοις ἀνεικότος καὶ*
τοὺς ἀρειανίζοντας ἐκδιώξαντος παρρησίᾳ τόν τε υἱὸν ὁμοούσιον
ἐκήρυττε τῷ πατρὶ καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα θεὸν ἀμφοῖν συμπροσ-
2 *κυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον. ὁ γὰρ Μακεδόνιος, ὃς καὶ*
πατριάρχης ἐπ' ὀλίγον, ὡς ἤδη ἱστόρηται, τῆς Κωνσταντινου-
πόλεως γέγονε, θεὸν αὐτὸ λέγεσθαι οὐκ ἠνείχετο, ἀλλ' οὐδ'
3 *ἰσοσθενὲς τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ οὔτε μὴν ὁμοούσιον. διὸ καὶ* D III
ἡ δευτέρα τότε συγκεκρότητο σύνοδος, τοῦ βασιλέως προστά-
ξαντος, ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα συναθροισθέντων θεοφόρων
πατέρων ἐν τῇ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων, ὧν προεξῆρχον ἐν
C *τοῖς ἀγῶσιν ὁ θεολόγος καὶ ὁ μέγας Γρηγόριος ὁ Νύσσης*
ἐπίσκοπος καὶ ὁ ἱερὸς Ἀμφιλόχιος, τῆς Ἰκονιέων προεστὼς ἐκ-
4 *κλησίας, οἳ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ θεὸν ἐδογμάτισαν καὶ τῷ*
πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ ὁμοούσιόν τε καὶ ὁμοδύναμον καὶ τὸν Μακε-
δόνιον καὶ τοὺς ὁμοδοξοῦντας αὐτῷ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας
W III 31 5 *ἐξέκοψαν, καὶ εἰς τὸ ἅγιον σύμβολον τὴν περὶ τοῦ ἁγίου πνεύ-*
ματος προσέθεντο συγγραφήν, ἀπὸ τοῦ "καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον" μέχρι τέλους, καὶ τὰ ἐν τῇ πρώτῃ συνόδῳ δογματισθέντα

8 *περὶ τῆς δευτέρας* (*β'* A) *συνόδου* ACE

2 *ἀνήκοντος* D *τ. ὀρθοδ. τὰς ἐκκλ.* C 2. 3 *καὶ τοὺς — ἐκδιώξαντος* om. Owp 6 *ἱστόρηται*] XIII 11, 24 ss. 8 *ὁμο***οὐσιον* A 10 *καὶ* om. Owp 10. 11 *πατέρων θεοφόρων* Dwp 11 *ἐν* om. D *προῆρχεν* E, *προεξῆρχεν* B_1Dwp 12 post *καὶ* om. *ὁ* B 13 *Ἰκονιέων* (sic) A, *ἰκονέων* E 15 *ὁμοούσιόν τε καὶ ὁμοδύναμον καὶ τὸν μακεδόνιον* AE, *ὁμοσθενὲς καὶ ὁμότιμον τόν τε μακεδόνιον* Owp 19 ante *τέλους* add. *τοῦ* C

sanctum spiritum esse deum cum utroque adoratum et praedi-
2 catum. Macedonius enim, qui, ut iam dictum est, patriarcha
Cpolitanus parumper fuit, deum illum spiritum nominari non
patiebatur, sed neque eadem vi esse cum patre et filio ne-
3 que etiam eadem natura. Quamobrem et iussu regis secundum
tum concilium conflatum est, CL convocatis patribus divinis in
reginam urbium, quorum in certaminibus principes erant theo-
logus et magnus Gregorius Nyssae episcopus et sanctus Amphi-
4 lochius, Iconiensis praeses ecclesiae, qui spiritum sanctum et
deum esse constituerunt et cum patre ac filio eadem natura at-
que vi et Macedonium eiusque sectatores ex catholica ecclesia
5 extruserunt, et in sanctum symbolum de sancto spiritu inseru-
erunt clausulam, quae incipit "et in spiritum sanctum" usque

ἐπεβεβαίωσαν. ὅτε καί τινες τῶν ἐπισκόπων βασκήναντες τῷ 6
θεολόγῳ τοῦ θρόνου χάριν τῆς Κωνσταντινουπόλεως οὐ κανο- D
νικῶς εἶπον αὐτὸν ἐπιβεβηκέναι τοῦ θρόνου, ὡς ἑτέρῳ πρό-
τερον ἐπικηρυχθέντα. διὸ καὶ τὸν συντακτήριον ὁ ἅγιος συγ- 7
γραψάμενος καὶ δημοσίᾳ ἀνεγνωκὼς ἐξέστη τοῦ θρόνου καὶ
εἰς τὴν οἰκείαν πατρίδα τὴν Ναζιανζὸν ἐπανῆλθε. κεχειροτόνητο 8
δὲ τῆς Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης Νεκτάριος, συγκλητι-
κὸς ἀνὴρ καὶ πολιτικὰς ἀρχὰς ἠνυκώς. τότε καὶ ὁ θρόνος 9
τῆς νέας Ῥώμης δευτέραν τάξιν ἔλαχε, μετὰ τὴν πρεσβυτέραν
Ῥώμην ταχθείς, τῶν ἑτέρων δὲ προκριθείς.

Ἀλλὰ καὶ ὁ μέγας Ἀμφιλόχιος τότε ἠξίου τὸν βασιλέα 10
ἐξελαθῆναι τῆς πόλεως τοὺς Ἀρειανούς, οἷα τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ
βλασφημοῦντας, ἢ τέως μὴ παραχωρεῖσθαι συνάξεις ποιεῖν.
ὡς δὲ νωθῆ πρὸς τοῦτο ἑώρα τὸν Θεοδόσιον, φυλάξας καιρόν, 11 P II 87 A
ὅτε καὶ ὁ Ἀρκάδιος συνεδριάζων ἦν τῷ πατρί, εἰσῆλθε καὶ τῷ
III 231 μὲν βασιλεῖ τὴν προσήκουσαν ἀπένειμε καὶ πρόσρησιν καὶ προσ-
κύνησιν, πρὸς δὲ τὸν Ἀρκάδιον ἀμελῶς οὕτως ἔφη "χαίροις
καὶ σύ, παιδίον." χαλεπήναντος δὲ τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῇ κατα- 12

8 περὶ τοῦ θρόνου τῆς νέας Ῥώμης E   11 περὶ τοῦ ἁγίου Ἀμφιλοχίου CE

1 ἐβεβαίωσαν E   3 αὐτῷ D, αὐτὸν ex αὐτῷ corr. A   4 post συντακτήριον add. λόγον E   6 ναζιανζῷ Dwp   10 ante τῶν add. καὶ Dwp   τῶν — προκριθείς. om. B   δὲ om. D   16 βασιλεῖ AE, θεοδοσίῳ Owp   ἀπένειμεν Owp   ante καὶ prius add. ὡς βασιλεῖ Owp   18. p. 92, 1 τῇ καταφρ. τ. υἱοῦ AD, τῇ τ. υἱοῦ καταφρ. Bwp, τῇ καταφρ. τῇ τ. υἱοῦ C, τῇ καταφρ. τ. υἱοῦ αὐτοῦ E

ad finem et primi concilii decreta confirmaverunt. Quo tempore 6
et nonnulli episcopi invidentes theologi throno Cpolitano non
rite professi sunt eum assecutum esse thronum alteri prius de-
latum. Quamobrem vir ille sanctus syntacterio conscripto ac 7
publice recitato se abdicavit throno et Nazianzum in patriam
rediit. Designatus autem est patriarcha Cpolitanus Nectarius, 8
senatorius vir et civilibus functus magistratibus. Tum etiam 9
thronus novae Romae secundum ordinem sortitus est post vete-
rem Romam collocatus sed ceteris praelatus.

Sed et magnus Amphilochius tum regem orabat, ut eice- 10
rentur ex urbe Ariani, quod filio dei maledicerent, aut saltem
conventus agere prohiberentur. Quam ad rem cum segniorem 11
videret Theodosium, capto tempore, quo Arcadius quoque in
concilio una cum patre sedebat, intravit et regi quidem me-
ritam tribuit et allocutionem et adorationem, ad Arcadium au-
tem neglegenter "Salve" inquit "et tu fili". Irato autem rege 12
contemptui filii, tum ille sanctus "Tu" inquit "cum homo sis,

φρονήσει τοῦ υἱοῦ, εἶτά φησιν ὁ ἅγιος "σὺ μὲν ἄνθρωπος ὢν
13 *τὴν τοῦ παιδὸς ἀτιμίαν τοῦ σοῦ πρᾴως οὐκ ἤνεγκας. οἴει δὲ τὸν*
θεὸν τοὺς τὸν ἐκείνου μονογενῆ παῖδα βλασφημοῦντας μὴ βδελύτ-
τεσθαί τε καὶ ἀπεχθάνεσθαι μηδ' ὀργίζεσθαι κατὰ τῶν ἐκχω-
ρούντων ἐκείνοις τοῖς ὀρθοδόξοις συναναστρέφεσθαι καὶ δια-
14 *φθείρειν πολλούς;" θαυμάσας οὖν ἐπὶ τῇ μεθόδῳ τοῦ ἁγίου*
ὁ βασιλεὺς δόγματι τοὺς τῶν αἱρετικῶν συλλόγους κεκώλυκε.

B 15 *Τὸν τελευταῖον δὲ τυραννήσαντα καθελόντι Εὐγένιον τούτῳ*
τῷ βασιλεῖ ἡ τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴ περιελήλυθε ξύμπασα, καὶ
16 *ἀναγορεύει τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ βασιλεῖς. θέλων δὲ καὶ τῆς*
ἐν λόγοις μετασχεῖν αὐτοὺς παιδείας καὶ τῆς ἐν ἤθεσιν, ἐκ Ῥώ-
μης ἤγαγε τὸν μέγαν Ἀρσένιον διάκονον ὄντα τῆς ἐκεῖ ἐκκλη-
17 *σίας, ἐπὶ σοφίᾳ τε καὶ ἀρετῇ περιβόητον· καὶ αὐτῷ τοὺς παῖ-*
δας παρέδωκε, μὴ ὡς βασιλεῦσιν αὐτοῖς, ἀλλ' ὡς ἰδιώταις καὶ
τοῖς τυχοῦσι προσφέρεσθαι ἐντειλάμενος, καὶ μαστίζειν, εἰ ἀμε-
λοῦντας δρῴη ἢ παρεξιόντας τι τοῦ καθήκοντος, καὶ ὡς οἰκείοις
18 *τούτοις κεχρῆσθαι παισί. τιμῆς δὲ μεγάλης ἠξίωσε τὸν Ἀρσέ-*
19 *νιον καὶ χρήμασι κατεπλούτισεν. ὁ δὲ τοὺς παῖδας παραλαβὼν*

8 *ὅτι βασιλεῖς καὶ ἄμφω τοὺς υἱοὺς ἀνηγόρευσεν ὁ Θεοδόσιος καὶ περὶ τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου* C, *περὶ τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου* E

2 *τοῦ σοῦ* ante *ἀτιμίαν* C 4 *ἐγχωρούντων* D 5 *ἐκείνους* Dwp 10 *ἀνηγόρευσε* Owp 11 *μετασχεῖν αὐτοὺς* ante *καὶ τῆς* (*τοῖς* D) Owp *τῆς* ARwp, *τοῖς* BD 12 *τῆς ἐκεῖ ἐκκλησίας ὄντα διάκονον* Owp 13 *σοφίᾳ* AE, *λόγοις* Owp 17. 18 *ἀρσένιον· τῆς ἐκεῖ ἐκκλησίας ὄντα διάκονον·* (ex antecod. rep.) *ὁ δὲ τοὺς κτλ.* D

13 filium tuum contemptum aequo animo non tulisti. Putas autem
deum calumniantes illius filium unigenitum non abominari neque
odisse neque irasci iis, qui eos in coetu orthodoxorum versari
14 ac multos corrumpere patiuntur?" Admiratus igitur viri sancti
rationem rex edicto haereticorum conventus impedivit.
15 Postremo autem tyranno sublato Eugenio, toto Romano-
16 rum imperio potitus appellat rex duos filios suos reges. Quos
cum vellet litterarum participes fieri eruditionis ac morum,
magnum Arsenium, diaconum ecclesiae Romanae, virum et sa-
17 pientia et virtute celebratum, inde arcessivit et ei filios tradidit
et iussit eum non ut reges tractare eos sed ut homines pri-
vatos et gregarios, flagris etiam adhibitis, quotiescunque negle-
gentes videret vel violantes aliquid officii, et cum iis prorsus pro
18 suis filiis agere. Ac magno honore affecit Arsenium fortunisque
19 locupletavit. Is pueris in sellis collocatis cum stans munere

ἐκείνους μὲν ἐπὶ θρόνων ἐκάθιζεν, αὐτὸς δ' ἑστὼς ἐπλήρου C
τὴν διδασκαλίαν αὐτοῖς. καί ποτε ἀθρόον αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς 20
ἐπιστὰς καὶ τοὺς μὲν καθημένους εὑρών, ἱστάμενον δὲ τὸν
Ἀρσένιον, ἠγανάκτησε, καὶ τοὺς μὲν παῖδας τῶν θρόνων ἐξα-
ναστήσας, καθίσας δὲ τὸν Ἀρσένιον, οὕτω διδάσκειν αὐτοὺς διε-
τάξατο. καὶ ἦσαν ἔκτοτε οἱ μὲν παρεστῶτες τῷ διδασκάλῳ, 21
III 232 ὁ δὲ διδάσκων καθήμενος. ποτὲ τοίνυν παρασφαλέντι τῷ Ἀρ- 22
καδίῳ μάστιγας ἐνέτεινεν ὁ διδάσκαλος. ὁ δὲ μηνιῶν διὰ ταύ- 23
τας αὐτῷ ἐπιβουλὴν συντίθησι κατ' αὐτοῦ καὶ κτεῖναι τὸν ἄνδρα
διεμελέτησε καὶ τὸν σφαγέα ἡτοίμαζε. γνοὺς δὲ τὸ μελετώ- 24
μενον ὁ Ἀρσένιος λάθρᾳ τῶν βασιλείων ὑπανεχώρησε καὶ εἰς
τὴν Σκῆτιν ἀπελθὼν τὴν μονήρη ζωὴν ὑπῆλθε καὶ ἰσάγγελος
γέγονε. πολλὴν δὲ αὐτοῦ θέμενος ζήτησιν ὁ βασιλεὺς Θεοδό- 25 D
σιος οὐκ ἔγνω ὅποι γῆς ἦν.

Νοσήσας δὲ ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐν Μεδιολάνοις μετήλλαξε 26
τὴν ζωήν, ἑπτακαίδεκα ἔτη τὴν βασιλείαν ἰθύνας ἐπὶ πέντε
μησί, μερίσας δὲ ταύτην τοῖς δυσὶν υἱέσιν αὐτοῦ, καὶ τῷ μὲν
Ἀρκαδίῳ τὴν νέαν ἀπονείμας Ῥώμην καὶ τὸ ἑῷον τμῆμα, τῷ

15 τελευτὴ τοῦ βασιλέως (τ. βασ. om. A) Θεοδοσίου ACE

1 ἑστηκὼς Owp 2 ὁ βασιλεὺς αὐτοῖς BE 3. 4 τοὺς μὲν καθημένους εὑρών, ἱστάμενον δὲ τὸν Ἀρσένιον] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 7 σφαλέντι D 8 et post μάστιγας et post ἐνέτεινεν add. αὐτῷ D 12 μονήρη ex μονήρους corr. E ἐπῆλθε B 14 ὅπη E 15 δ' RwpDi ὁ βασιλεὺς οὗτος A, ὁ βασιλεὺς B, οὗτος ὁ βασιλεὺς Rwp 18 post ῥώμην add. καὶ τὰ περὶ αὐτὴν Rwp

praeceptoris fungeretur, rex aliquando de improviso ingres- 20
sus, ut illos sedentes deprehendit stantem Arsenium, indigna-
tus est et filiis a sedibus remotis Arsenium considere iussit at-
que ita eos docere. Atque ab eo tempore hi prope magistrum 21
stabant, ille vero sedens docebat. Arcadius autem plagis ali- 22
quando ob delictum acceptis iratus praeceptori insidias comparat 23
et necare cogitavit et percussorem paravit. Quo consilio cognito 24
Arsenius clam e regia egressus et Scetim profectus solitariam
vitam egit instar angeli. Quem cum rex Theodosius diligenter 25
indagasset, non invenit, ubi terrarum esset.
Morbo correptus hic rex Mediolani finivit vitam, cum XVII 26
annos regnum tenuisset supra V menses idque divisisset inter
duos filios suos et Arcadio novam attribuisset Romam et orien-
talem partem, Honorio autem veterem Romam assignasset et
partes occidentales.

Ὀνωρίῳ δὲ τὴν πρεσβυτέραν Ῥώμην προσκληρώσας καὶ τὰ ἑσπέρια.

W III 32 20 Ἦρχεν μὲν οὖν ἑκάτερος τούτων τῆς ἀπονεμηθείσης μοίρας αὐτῷ, καὶ γνόντες ὡς ἐν τῇ Σκήτει μονάζων ὁ μέγας
P II 38 A Ἀρσένιος ἦν, πλειστάκις αὐτῷ ἐπεστάλκασιν εὔχεσθαι ἀξιοῦντες
2 ὑπὲρ αὐτῶν. ὁ δέ γε Ἀρκάδιος καὶ ἰδίᾳ τῷ ἁγίῳ ἐπέστειλε, παρακαλῶν συγγνώμην νεῖμαι αὐτῷ διὰ τὴν κατ' αὐτοῦ ἐπι-
3 βουλήν, καὶ ἐπέτρεπε λαβεῖν αὐτὸν τὸν τῆς Αἰγύπτου πάσης
4 δασμὸν καὶ χρήσασθαι ὡς αὐτῷ πρὸς βουλῆς. ὁ δὲ μέγας Ἀρσένιος ἀντεπιστεῖλαι μὲν τοῖς αὐτοκράτορσιν οὐκ ἠθέλησε,
5 τοῖς δ' εἰς αὐτὸν ἀποσταλεῖσιν εἰπεῖν αὐτοῖς ἐνετείλατο ὅτι "ὁ θεὸς συγχωρήσει ὑμῖν καὶ τὰ αὐτοῦ πράττειν ποιήσει θελήματα· ἐμοὶ δὲ ἤδη νεκρωθέντι τῷ κόσμῳ τὰ χρήματα ἄχρηστα."
6 Οὗτος ὁ βασιλεὺς Ἀρκάδιος ἐν τῇ Θρᾴκῃ πόλιν οἰκοδομήσας Ἀρκαδιούπολιν αὐτὴν ἐπωνόμασε καὶ τὸν ἐν Ξηρολόφῳ
B ἀνήγειρε κίονα καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀνδριάντα οἰκεῖον ἐνίδρυσε.

3 βασιλεία Ἀρκαδίου A, *υἱοὶ τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου* B, *βασιλεία Ἀρκαδίου καὶ Ὀνωρίου* R

1 *ὀνωρίῳ* ARw, *Ονωρίῳ* p, *Ὀνωρίῳ Di* *πρεσβυτέραν*] *ἑσπερίαν* D 2 post *ἑσπέρια* add. *ἁπόσα* (*ὁπόσα* om. D) *ῥωμαίοις ἦσαν ὑπήκοα* Rwp 3 *Ἦρχεν — 4 αὐτῷ*] *οὕτω διανεμηθείσης τοῖς τοῦ θεοδοσίου υἱοῖς τῆς τῶν ῥωμαίων ἡγεμονίας ἦρχε τῆς οἰκείας μοίρας ἑκάτερος* Rwp, sed E post *ἡγεμονίας ἦρχεν* pergit: *ἑκάτερος τούτων τῆς ἀπονεμηθείσης μοίρας αὐτῷ* 4. 5 *μονάζων ἦν ὁ μέγας ἀρσένιος* Owp, *ἦν μονάζων ὁ μέγας ἀρσένιος* E 5 *πειστάκις* D, corr. Dw *ἀπεστάλκασιν* B 5. 6 *ἀξιοῦντες ὑπὲρ αὐτῶν εὔχεσθαι* E 7 *τὴν — ἐπιβουλήν*] *ὅτι αὐτῷ ἐπεβούλευσε* O (*ἐπεβούλεσε* D) wp 9 post *δασμὸν* add. *τοῦ ἔτους ἐκείνου* Rwp*Di*, om. A, v. G. M. p. 472, 22 ss. et ad XIII 10, 18 *δὲ* om. D, *δέγε* E 11 *εἰς* om. B 12 *συγχωρήσοι* Dwp *θελήματα ποιήσει* E, *ποιήσοι θελήματα* Dwp 15 ante *Ξηρ.* add. *τῷ* Rwp *ξηρολόφω* E 16 *αὐτῷ* Dwp

20. Gubernabat igitur uterque horum partem sibi attributam et cum comperissent Sceti monachum magnum Arsenium esse, saepenumero per litteras ab eo petiverunt, ut vota pro se
2 ipsis faceret, Arcadio et privatim a viro sancto veniam petente
3 ob paratas illi insidias et donante totum tributum Aegyptium,
4 quo ille uteretur suo arbitratu. At magnus ille Arsenius rescribere imperatoribus noluit, sed legatos ad se missos eis dicere
5 iussit: "Deus indulgebit vobis et efficiet, ut suae morem geratis voluntati; mihi vero iam mortuo rebus humanis, pecunia inutilis."
6 Arcadius hic rex urbem in Thracia conditam Arcadiopolim nominavit et columnam illam in Xerolopho erexit, in qua statuam suam collocavit.

II 283 *Τοῦ πατριάρχου δὲ Κωνσταντινουπόλεως Νεκταρίου θα-* 7
νόντος τὸν χρυσοῦν τὴν γλῶτταν Ἰωάννην ἐξ Ἀντιοχείας ἀγα-
γὼν τῆς μεγάλης πατριάρχην τῆς νέας Ῥώμης προβάλλεται.
νωθὴς δὲ ὢν καὶ τὴν γνώμην πέρα τοῦ δέοντος μαλθακὸς 8
ὑπὸ τῆς γαμετῆς κατήρχετο Εὐδοξίας. ἡ δὲ ἦν γύναιον ἰτα- 9
μὸν καὶ χρημάτων ἡττώμενον ἔρωτος, κἀντεῦθεν καὶ ἀδικώ-
τατον. ὅθεν καὶ παρὰ τοῦ μεγάλου πατρὸς ἀνακοπτόμενον 10
τῆς ὁρμῆς ἔστι δ' οὗ καὶ ἐπιτιμώμενον ἠρέθιστο εἰς ὀργὴν
καὶ ἀμύνασθαι τὸν ἅγιον ἔσπευδεν. εὑροῦσα δὲ καὶ τὸν Ἀλε- 11
ξανδρείας Θεόφιλον τῆς κακίας αὐτῆς συνεργὸν πείθει τὸν C
Ἀρκάδιον ὑπερορίαν τοῦ ἁγίου καταψηφίσασθαι. καὶ ὁ μὲν 12
τῆς ἐκκλησίας ἐκβέβλητο καὶ ἀπήγετο ὑπερόριος· ὁ δὲ τῆς
πόλεως δῆμος, οἱ μὲν ἐθρήνουν, οἱ δὲ ἐστασίαζον. ὃ γνοὺς 13
ὁ νωθὴς Ἀρκάδιος στέλλει κατὰ τάχος τὸν Ἰωάννην ἀνακα-
λούμενος καὶ ἐπαναχθεὶς αὖθις ἀπεδόθη τῇ ἐκκλησίᾳ. ὁ δὲ 14
ἀδούλωτος ὢν οὐκ ἐπαύετο κατὰ τῶν ἀδικούντων τὴν γλῶτταν
κινῶν. ἡ δὲ βασιλὶς Εὐδοξία ἑαυτῇ τὰς περὶ ἀδικίας διδα- 15

1 *περὶ τοῦ Χρυσοστόμου, ὅπως γέγονε πατριάρχης* ACE, *καὶ ὅπως ἐξ-ωρίσθη* CE

2 *Ἰωάννην* om. D 2. 3 *ἀντ. τῆς μεγάλης μεταστειλάμενος* Owp 3 *Ῥώμης* om. C 4 post *μαλθακὸς* add. *ὁ ἀρκάδιος* Owp 5 *ἰταμὸν* (sic) A 7 *καὶ* om. Owp *τούτου* post *μεγάλου* add. Rwp 8 *οὗ* E 11 ante *τοῦ* add. *αὐτοῦ* E *ἁγί* | *καταψ.* A 12 *ἐκβέβληται* B 13 *ἐστασίαζον* ARwp, *ἔστενον στασιάζοντες* D 14 *καλούμενος* E 16. 17 *οὐκ ἐπαύετο* post *κινῶν* Rwp 17 *ἑαυτῇ* post *διδασκαλίας* Rwp

Nectario patriarcha Cpolitano mortuo Ioannem Chrysosto- 7
mum Antiochia illa magna arcessitum patriarcham novae Romae
designat. Cum autem ipse esset segnis mollique supra iustum 8
animo, ab uxore regebatur Eudoxia, muliercula quadam teme- 9
raria opumque victa cupiditate ita, ut esset iniustissima. Cuius 10
cupiditas cum a Chrysostomo, magno illo patre, inhiberetur ac
nonnumquam vituperaretur, incitata ad iram virumque sanctum
ulciscendi studiosa, nacta Alexandrinum Theophilum etiam ne- 11
quitiae ministrum persuadet Arcadio, ut in exilium sanctum illum
agat. Atque ille quidem ex ecclesia eiectus et abductus est re- 12
legatus; sed urbanus populus partim lugebat, partim tumultum
faciebat. Quo cognito segnis ille Arcadius celeriter per nuntios 13
Ioannem revocat; restitutus ecclesiae est redditus. Neque vero 14
ille, quo animo erat invicto, contra iniustos invehi desistebat.
Sed regina Eudoxia, cum ad se contiones de iniustitia habitas 15
referret (arguebatur enim conscientia tali esse natura), inflam-

σκαλίας προσαρμόττουσα (ἤλεγχε γὰρ αὐτὴν ἡ συνείδησις τοιαύτην
οὖσαν) ἐμηνία καὶ τοὺς θυμοὺς ἐξέκαιε κατὰ τοῦ μεγάλου
D 16 πατρός. καὶ πάλιν, ἵνα τὰ ἐν μέσῳ παρῶ, πείθει τὸν γαμέτην,
ἕλκουσα τοῦτον ὥσπερ ἐκ φορβειᾶς, ὑπερορίαν τοῦ ἁγίου κατα-
17 ψηφίσασθαι. καὶ ὁ μὲν τῆς ἐκκλησίας ἐξώσθη τυραννικῶς καὶ
εἰς χώρας ἀπήγετο ἐπικινδύνους καὶ εἰς πορρωτάτω κειμένας
18 ἐσχατιάς, πολλῶν πειραθεὶς κατὰ τὴν ὁδὸν δυσχερῶν, ἃ τῆς
ἐκείνου χρυσέας γλώττης ἐν ἐπιστολαῖς ἔξεστιν ἀκούειν διηγου-
19 μένης. καταντήσας δ' εἰς Κουκουσὸν κἀκεῖθεν εἰς Πιτυοῦντα
ἀπαγόμενος, ἐν Κομάνοις γενόμενος ἐκεῖ τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησεν,
ἐτῶν γεγονὼς δύο τε καὶ πεντήκοντα, ἀρχιερατεύσας τῆς βασι- D II
20 λίδος τῶν πόλεων ἔτη πέντε πρὸς τῷ ἡμίσει. οὐκ ἐπενύσταξε
μέντοι ἡ θεία δίκη, ἀλλὰ ταχέως μετῆλθε τὴν τριτάλαιναν ἐκεί-
P II 39 A 21 νην βασίλισσαν. οὔπω γὰρ τρεῖς παρῆλθον μῆνες μετὰ τὸν
θάνατον τοῦ Χρυσοστόμου πατρὸς καὶ βιαίῳ περιπέπτωκε μόρῳ.
22 κυούσης γὰρ τὸ ἔμβρυον τέθνηκε, καὶ ὠδῖνες ἐκείνην συνεῖχον
δριμεῖαι· σαπέντος δ' ἔνδον ἐκείνου καὶ ἡ νηδὺς τῆς βασιλίσσης

14 τελευτὴ Εὐδοξίας ACE

4 ἐκφορβειάς A, ἐκ φορβειᾶς R*Di*, ἐκ φορβιᾶς Dwp 6 χ. κινδυνώδεις ἀπήγετο εἴς τε πορρωτάτω Rwp 7 post δυσχερῶν add. τε καὶ ἀλγεινῶν Rwp 9 κουκουσσὸν B πιτυοῦντα Rwp*Di*, πιτυροῦντα A 10 inter γενόμενος et ἐκεῖ lac. XI fere litter. in E, lac. XX fere litter. in B, lac. XXV fere litter. in C post γενόμενος add. πολίχνιον δὲ τοῦτο Dwp, post quae verba est lac. XVI fere litter. in D (post τοῦτο add. asteriscum Dw, non p) ἐξεμέτρησε A, sed v. ad XIII 1, 5 11 τε om. BC, v. Polyb. I 3, 1 δὲ ante τῆς add. Rwp*Di* 12 τὸ ἡμίσει E 14 οὔτω D, corr. Dw 16 κυούσης A, τικτούσης Rwp 17 σαπέντος A, διαφθαρέντος Rwp βασιλίδος C

16 mato contra magnum patrem animo irae pleno rursus, ut quae
intercedunt omittam, persuadet marito, quem quovis trahebat
17 velut capistro, ut in exilium sanctum illum agat. Et ille quidem
ex ecclesia extrusus et in terras abductus periculosas et in loca,
18 quae procul aberant, remotus, multas expertus est in itinere dif-
ficultates, quas illius auream linguam in epistulis narrantem licet
19 audire. Profectus enim Cucusum indeque Pityuntem abductus
Cumanis cum versaretur, vitam finivit annos natus LII, functus
20 pontificatu reginae urbium annos quinque cum dimidio. Neque
tamen dormitavit divina iustitia, sed celeriter aggressa est ter
21 miseram illam reginam. Nondum enim tres praeterierant menses
post mortem Chrysostomi patris, cum in gravem incidit casum.
22 Gravidae enim mulieris foetus moritur, ita ut dolores acres puer-
peram vexarent; qui cum intus putresceret, regina utero cor-

μετέσχε τῆς σήψεως, καὶ οὕτως ἀθλίως μετήλλαξε τὴν ζωήν.
τοῦ μέντοι χρυσορρήμονος ἐκείνου πατρὸς ἐκβληθέντος τῆς 23
ἐκκλησίας ἀντεισάγεταί τις Ἀρσάκιος καὶ ἐπὶ δύο ἐπισκοπήσας
ἐνιαυτοὺς θνήσκει· μεθ' ὃν κεχειροτόνητο Ἀττικός. W III 83
Τῆς δὲ Εὐδοξίας προτεθνηκυίας τοῦ ὁμευνέτου καὶ αὐτο- 24
κράτορος, καὶ αὐτὸς οὐ μετὰ μακρὸν ἐπαπῆλθεν αὐτῇ ὁ Ἀρκά-
διος, βασιλεύσας μετὰ τὸν θάνατον Θεοδοσίου τοῦ οἰκείου πα-
τρὸς ἔτη τεσσαρεσκαίδεκα καὶ μῆνας τρεῖς πρὸς ἡμέραις τισί.
λέγεται δὲ τῆς Εὐδοξίας τυγχάνειν ὁ εἰς τὰ λεγόμενα Πιττάκια 25 B
ἑστὼς κίων. θνήσκων δὲ ὁ Ἀρκάδιος τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ τῆς 26
βασιλείας διάδοχον κατέλιπε Θεοδόσιον τὸν μικρὸν λεγόμενον
πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ πάππου αὐτοῦ ἢ ὅτι ἐν παιδικῇ πάνυ
ἐτύγχανεν ἡλικίᾳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τελευτήσαντος· ἑπτὰ γὰρ
ἦν τότε μόνον ἐνιαυτῶν.

Ἀλλ' ἀναβεβλήσθω τὰ περὶ τούτου· τὰ δὲ κατὰ τὸν Ὀνώ- 27
ριον ὁ λόγος ἐν ἐπιτομῇ διεξιέτω.

Οὗτος βασιλεὺς τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης καταλειφθεὶς 21

2 *τέλος Χρυσοστόμου καὶ* E *τίνες μετὰ τὸν Χρυσόστομον (τὸν θάνατον αὐτοῦ* E) *ἐγένοντο (γεγόνασι* E) *πατριάρχαι* CE 5 *τελευτὴ Ἀρκαδίου* C 17 *περὶ τοῦ βασιλέως Ὀνωρίου* ACE

1 *μετέσχε* A, *διέφθορεν ἐκ* Rwp 2 *χρυσορήμονος* BC 3 *ἀντεισάγεταί|τις* A, *ἀντεισῆκτο* omisso *τις* Rwp 4 *θνήσκει* A, *ἔθανε* Rwp 5 *δ'* Rwp*Di* 6 *μικρὸν* ED, corr. Dw *συναπῆλθεν* B, *ἐπανῆλθεν* Dwp *αὐτῇ* om. E 7 *τὸν* om. Rwp 8 *τεσσαρεσκαίδεκα*] v. XV 9, 8 *τισί* Owp, *τισίν* E, *τρισί·* A, v. Sarrazinum de Theod. Lectore cet. (comment. philol. Ienens. I) p. 178 ann. 5 9 post *εὐδοξίας* add. *ἔργον* Rwp 10 *αὐτοῦ* C 11 *καταλέλοιπε* Owp, *καταλέλοιπεν* E 12 *πάνυ παιδικῇ* C 14 *μόνων* Rwp, v. ad XIV 6, 31 16 *διεξιέτω* AD, *διεξίτω* Rwp 17 *Οὗτος* AE, *Ὃς* Owp

rupto misere vitam finivit. Chrysostomo tamen illo patre electo 23
ex ecclesia sufficitur quidam Arsacius, qui biennium episcopatu
functus moritur. Post eum designatus est Atticus.

Post Eudoxiam autem ante maritum mortuam ipse impe- 24
rator non ita multo post decessit Arcadius, cum post mortem
Theodosii patris regnasset annos XIV, menses III cum aliquot
diebus. Dicitur autem columna, quae in Pittaciis quae aiunt est 25
erecta, esse Eudoxiae. Sed moriens Arcadius filium suum regni 26
heredem reliquit Theodosium, qui minor dicitur vel ut ab avo
discernatur vel quod defuncto patre prima erat infantia; septem
enim erat tum puer annorum.

Sed de hoc nolumus agere, quae vero ad Honorium per- 27
tinent, brevi oratione liceat exponere.

21. Hic rex veteris Romae relictus a patre in prima in-

παρὰ τοῦ πατρὸς ἐν νεωτάτῃ τῇ ἡλικίᾳ (δεκαέτης γὰρ ἦν),
ὑπὸ ἐπίτροπον ἐτέλει γνώμῃ τοῦ πατρὸς τὸν Στιλίχωνα, ἄνδρα
τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ πρωτεύοντα καὶ τὴν τῶν κοινῶν πραγμάτων
C 2 *ἐγκεχειρισμένον διοίκησιν. ἄγεται τοίνυν τὴν τούτου θυγατέρα* D
3 *Μαρίαν εἰς γαμετήν. ἧς θανούσης λέγεται τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς*
Θερμαντίαν γῆμαι ἐν ἀτελεῖ τυγχάνουσαν ἡλικίᾳ. κἀκείνη δὲ
ταχὺ ἐτελεύτησεν.
4 *Οὗτος ἀβέλτερος ὢν παρὰ τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ μεμίσητο*
5 *δυνατῶν. καὶ γνοὺς ἐπιβουλευόμενος εἰς Ῥάβενναν τε μεταναστεύσας λέγεται διαπέμψασθαι πρὸς Ἀλάριχον τὸν ἄρχοντα τοῦ*
6 *τῶν Οὐανδήλων ἢ Γότθων ἔθνους, ἀξιῶν αὐτὸν κατὰ τῆς*
Ῥώμης στρατεύσασθαι, ἀμύνασθαι θέλων οὕτως τοὺς τῆς Ῥώ-
7 *μης πολίτας διὰ τὸ μῖσος τὸ πρὸς αὐτόν. καὶ ἐπελθεῖν μὲν*
τῇ Ῥώμῃ τὸν Ἀλάριχον, μὴ μέντοι πορθῆσαι αὐτήν, ἀλλὰ
σπείσασθαι τοῖς Ῥωμαίοις, λαβόντα ὅσα ἐν τοῖς βασιλείοις εὑρέ-
D *θησαν χρήματα καὶ τὴν ἀδελφὴν Ὀνωρίου τὴν Πλακιδίαν, καὶ*
8 *ὑπονοστῆσαι. παραδοῦναι δὲ τὴν κόρην Κωνσταντίῳ τινὶ κό-*
9 *μητι ἐπὶ τῷ φυλάσσεσθαι· τὸν δὲ προσειληφότα αὐτὴν ἀπο-*

1 *παρὰ τ. πατρὸς* om. E *νεωτάτη τῇ* Rwp*Di*, *νεοτάτη τῇ | τῇ* A *δεκέτης* Owp, *δεκέτις* E 3 *τῶν ἐν*] *τὸν ἐν* C 6 *θερματίαν* DE tres Pwp 10 *λέγεται — ἄρχοντα*] *διεπέμψατο πρὸς ἀλλάριχον,; ὡς λόγος, τὸν ἄρχοντα* Rwp *ἀλλάριχον* A, ut p. 99, 9, sed *ἀλάριχον* p. 98, 14. 99, 12; *ἀλλάριχον* duobus *λ* exaratum constanter Rwp*Di* 11 *οὐανδήλων* Rwp*Di*, *οὐανδήλων* vel *οὐανδίλων* A ita ut dubium sit, utrum sit prius scriptum, *η* an *ι*. 13 *μίσος* Dwp 15 *ὁπόσα* Rwp 17 *κονσταντίῳ* (sic) A, sed recte p. 99, 4 *κώμητι* C 18 *τῷ*] *τὸ* E *φυλάσσεσθαι* A, *φυλάττεσθαι* Rwp*Di*, v. XIV 7, 32. 10, 23. 18, 8 *ἀποδράναι* CDwp

fantia (decem annos erat natus) de patris sententia sub imperio
erat Stilichonis tutoris, viri Romae principis, cui et reipublicae
2 data erat administratio. Ducit igitur huius filiam Mariam uxorem;
3 qua mortua dicitur eius sororem Thermantiam duxisse, quamvis
esset immatura aetate, quae et ipsa brevi defuncta est.
4 Qui cum de stultitia Romanis principibus esset invidiae
5 ideoque insidias sibi parari cognovisset, Ravennam profectus
dicitur misisse ad Alaricum, ducem Vandalicae sive Gotthicae
6 gentis, qui peterent, ut contra Romam proficisceretur, ita ulturus
7 Romanorum civium in se odium. Alaricus autem Romam dicitur invasisse neque tamen vastasse, sed foedere cum Romanis
facto acceptaque pecunia, quaecunque inventa est in regiis, et
8 Placidia, Honorii sorore, rediisse. Tradidisse autem virginem
9 Constantio cuidam comiti custodiendam, qui, cum eam accepisset,
dicitur aufugisse eamque ad fratrem duxisse. Illum vero soro-

δρᾶναι καὶ κομίσαι τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς, κἀκεῖνον συζεῦξαι ταύ-
την αὐτῷ, τετιμηκότα συγκλητικόν, εἶτα καὶ βασιλέα ἀναγορεῦσαι·
γονῆς γὰρ οἰκείας ἄμοιρος ἦν Ὀνώριος. σφαγῆναι δὲ μετὰ 10
μικρὸν τὸν Κωνστάντιον, γειναμένης αὐτῷ παῖδας τῆς Πλακι-
δίας, Οὐαλεντινιανὸν καὶ Ὀνωριάδα.

Οἱ μὲν οὖν οὕτω ταῦθ' ἱστοροῦσιν· ἕτεροι δὲ σφαγῆναι 11
μὲν λέγουσι τὸν Στιλίχωνα, ἀπεχθάνεσθαι δὲ τοὺς ἐν τῇ Ῥώμῃ
τῷ Ὀνωρίῳ, καὶ τὸν εἰς Ῥάβενναν μετοικήσασθαι. τὸν δὲ 12
Ἀλάριχον τῆς ἀβελτηρίας ἐκείνου καταφρονήσαντα ἐπιστρατεῦσαι
τῇ Ῥώμῃ καὶ ταύτην πολιορκίᾳ ἑλεῖν· ἁλούσης δὲ ἐπιστῆναι 13
τῷ Ὀνωρίῳ τινὰ δεδακρυμένον, ἀπαγγέλλοντα ὡς "ἑάλω ὑπὸ P II 40 A
Ἀλαρίχου ἡ Ῥώμη". τὸν δὲ πρὸς τὴν ἀγγελίαν συγκλονηθέντα 14
σπασμῷ τὸ σῶμα καὶ τὼ μηρὼ πατάξαντα ταῖν χεροῖν φάναι
D III 236 "ἕως ἄρτι ὧδε ἦν ἡ Ῥώμη, πῶς οὖν ἑάλω;" συνέντα δὲ τὸν 15
ἀγγελέα καὶ μέγα στενάξαντα εἰπεῖν ὡς "περὶ τῆς πόλεως λέγω
καὶ οὐ περὶ τῆς ὄρνιθος." ἦν γὰρ τῷ βασιλεῖ τούτῳ ἀλεκτορὶς 16
ὑπερμεγέθης, ᾗ ἐγεγήθει, ἣν ὠνόμαζε Ῥώμην, δι' ἣν καὶ ἀνῴ-
μωξεν, ἐκείνην νομίσας ἑαλωκέναι.

16 σημείωσαι E

2 τετιμηκότι D 3 ἄμοιρος ἦν A, ἠμοίρει πάμπαν Rwp 5 ὀνωριάδα ARw, Ονωριάδα p, Ὀνωριάδα *Di* 6 ante οἱ add. καὶ Rwp οὖν om. DE 8 μετοικίσασθαι E 9 ἀβελτηρίας ARwp, ἀβελτερίας *Di*, v. Steph. thes. I 1 p. 58 C 11 δεδακρυμένον τινὰ Rwp 12 ἀλλερίχου E 13 τῷ μηρῷ (sic) A φᾶναι CE 14 συνιέντα Dwp 14. 15 τὸ ἀγγ. E 15 καὶ om. E 17 ἐνόμαζε A, ὠνόμαζε R*Di*, ὠνόμασε Dwp δι' ὧν E ἀνώμοξεν Dwp

rem ei coniunxisse ornato dignitate senatoria, denique etiam regem creasse, cum ipse Honorius orbus esset liberis. Constan- 10
tium autem paullo post esse occisum, cum genuisset e Placidia Valentinianum et Honoriadem.

Alii igitur ita haec narrant, alii vero occisum esse dicunt 11
Stilichonem et Romanos invidiae fuisse Honorio, ita ut Ravennam demigraret. Alaricum autem stultitia illius contempta 12
Romam oppugnatam obsidione cepisse. Qua capta adiisse Ho- 13
norium quendam magno fletu nuntiantem: "Capta est ab Alarico Roma". Illum vero ad eum nuntium consternatum convulso 14
corpore et femina ferientem manibus dixisse: "Modo hic erat Roma, quomodo igitur capta est?" Quo errore intellecto nuntium 15
magno cum gemitu dixisse: "De urbe dico, non de ave". Erat 16
enim huic regi gallina permagna, qua delectaretur, nomine Roma, cui, cum captam eam esse putasset, ingemuerat.

17 Ὑδέρῳ δὲ περιπεπτωκὼς ὁ Ὀνώριος θνήσκει, ζήσας μὲν ἐνιαυτοὺς τεσσαράκοντα, βασιλεύσας δὲ δυσκλεῶς ἐκ τούτων τριάκοντα.

18 Ἰωάννης δέ τις τυραννήσας ἐν Ῥώμῃ τὴν ἐκείνου ἀδελφὴν
B Πλακιδίαν μετὰ τῶν δύο τέκνων αὐτῆς, Οὐαλεντινιανοῦ τε καὶ
Ὀνωριάδος, ἐκεῖθεν ἐξήλασεν.

22 Ὁ δὲ μικρὸς Θεοδόσιος ἐν Κωνσταντινουπόλει διάγων
παρὰ τῆς οἰκείας ἀνήγετο ἀδελφῆς τῆς Πουλχερίας ἐπιμελῶς
τρεφόμενός τε καὶ παιδευόμενος, μηδενὸς ἐπανισταμένου αὐτοῖς
2 φόβῳ τοῦ τῶν Περσῶν βασιλεύοντος Ἰσδιγέρδου. ὁ γὰρ Ἀρ-
κάδιος τελευτῶν ἐπίτροπον τοῦ οἰκείου υἱοῦ, παιδὸς ἔτι, ὡς
3 εἴρηται, ὄντος, ἔγραψεν ἐν διαθήκαις τὸν Ἰσδιγέρδην· ὃς τῆς
W III 34 διαθήκης κομισθείσης αὐτῷ ἔστειλεν Ἀντίοχον τῶν παρ' αὐτῷ
εὐνούχων τὸν ἐντιμότερον, φύλακα τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου
C καὶ κηδεμόνα ἐσόμενον, παραινέσας διὰ γραμμάτων τοὺς ἄρ-
4 χοντας ὑπείκειν τῷ σφετέρῳ βασιλεῖ· εἰ δὲ μὴ οὕτω ποιοῖεν,
ἀπειλήσας αὐτοῖς αὐτὸς ἐπιστῆναι εἰς ἐκδίκησιν τοῦ παιδός.

5 Τούτῳ τοίνυν ἤδη τελεῖν ἠργμένῳ εἰς μείρακας ἡ ἀδελφὴ

7 βασιλεία Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ AR 18 περὶ τῆς ἐξ Ἀθηνῶν Εὐδοκίας, ἣ συνῴκησε τῷ Θεοδοσίῳ C

4 τις τυραννήσας AR, | τυραννήσας omisso τις D, τῆς τυραννήσας w, τυραννίσας p* 6 Ὀνωριάδος Di invitis ARw ἐξήλασε Dwp, sed v. ad XIII 1, 5 7 Ὁ δὲ μικρὸς A, ὁ μικρὸς μέντοι Rwp 8 παρὰ τῆς — Πουλχερίας ἐπιμελῶς] παρὰ πουλχερίας τῆς οἰκείας ἀνήγετο ἀδελφῆς ἐπιμελῶς Rwp 12 εἴρηται] XIII 20, 26 14 ἐντιμότερον] v. ad XIII 3, 6 18 ἤδη om. Dwp ἐς C

17 Aquae intercutis morbo implicatus Honorius moritur, cum vixisset annos XL, quorum XXX nulla laude regnavit.

18 Ioannes autem tyrannide Romae potitus Placidiam, eius sororem, cum liberis ambobus Valentiniano et Honoriade illinc expulit.

22. Minor autem Theodosius Cpoli a Pulcheria sorore accurate et educabatur et nutriebatur et instituebatur, nemine contra
2 eos exsurgente metu Isdigerdis, Persarum regis. Nam Arcadius
decedens tutorem filii, quem puerum tunc fuisse diximus, scripse-
3 rat in testamento Isdigerdem; qui testamento accepto Antiochum,
eunuchum nobilissimum, misit, qui et custos esset regis Theo-
dosii et curator, adhortatus litteris principes, ut parerent suo
4 regi; quod nisi fecissent, se ipsum iis minatus est ad defenden-
dum puerum esse accessurum.

5 Cui, cum iam coepisset pubescere, Pulcheria soror despondet Eudociam Atheniensem et pulchritudine praeditam eximia et

Πουλχερία μνηστεύεται τὴν ἐξ Ἀθηνῶν Εὐδοκίαν, κάλλους μὲν
ἔχουσαν περιττῶς, σοφίας δὲ μετασχοῦσαν παντοδαπῆς. ἡ θυ- 6
γάτηρ μὲν ἦν Λεοντίου τινὸς φιλοσόφου Ἀθήνηθεν ὡρμημένου,
Ἀθηναῒς δ' ὠνομάζετο. ὃς γνοὺς ἐξ ἐπιστήμης εὐτυχῆσαι 7
μέλλουσαν τὴν θυγατέρα λαμπρῶς, διατιθέμενος τὴν μὲν περι-
ουσίαν αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς καταλέλοιπε· δύο δ' ἦσαν Οὐαλλέριος
III 237 καὶ Γενέσιος· τῇ δὲ θυγατρὶ ἑκατὸν χρυσίνους μόνους δοθῆναι 8
ἐπέσκηψε, γράψας ἀρκεῖν αὐτῇ τὴν τύχην αὐτῆς. τῶν γοῦν 9 D
συγγόνων αὐτῆς σφετερισαμένων τὴν πατρικὴν οὐσίαν ἡ Ἀθη-
ναῒς νόμιμον τὸ οἰκεῖον ἀπῄτει λάχος· καὶ ἠξίου τοὺς ἀδελφοὺς 10
μὴ κατὰ τὰς τοῦ πατρὸς διαθήκας ἀδίκους οὔσας ποιεῖν. οἱ
δὲ καὶ τῆς οἰκίας αὐτὴν ἐξῶσαν τῆς πατρικῆς. δεξαμένη τοί- 11
νυν αὐτὴν ἡ πρὸς μητρὸς θεία ἀνελήλυθεν εἰς Κωνσταντινού-
πολιν, καὶ τῆς Πουλχερίας ἐδέοντο, διηγούμεναι τὴν ὑπόθεσιν.
ἰδοῦσα δ' ἐκείνη τὴν κόρην περικαλλῆ καὶ νεάζουσαν ἤρετο 12
εἰ ἀπείρατος ἔτι ἀνδρός ἐστι· καὶ γνοῦσα τοῦτο βαπτίζει αὐτὴν 13
ἔτι οὖσαν ἀμύητον καὶ Εὐδοκίαν μετονομάσασα τῷ ἀδελφῷ
ταύτην Θεοδοσίῳ συζεύγνυσι καὶ διαδήματι ταινιοῖ καὶ Αὐγού-
σταν καλεῖ.

Γήμας δὲ ταύτην ὁ Θεοδόσιος τὸν Ἀντίοχον, ὃς τῶν βα- 14

20 περὶ τοῦ εὐνούχου Ἀντιόχου CE

2 θυγατέρα | C 3 τινὸς λέοντος D 6 οὐαλέριος DwpDi, ut XIII 22, 19; v. Malal. p. 353, 16, Nicephor. Callist. H. E. XIV 23. 7 Γενέσιος] v. Ioannem, Nikiu oppidi episcopum, p. 457 [*notices et extraits d. manuscr. de la bibl. nation. t. XXIV (1883)*] 11 τὰς initio vers. om. D 12 post τοίνυν om. αὐτὴν E 15 ἤρατο E 16 ἔτι AR, εἴτι w*p ἐστι RwpDi, ἐστιν A, v. ad XIII 1, 5 17 post Εὐδοκ. add. αὐτὴν E

eruditionis participem variae. Quae filia Leontii cuiusdam phi- 6
losophi Athenis orti Athenais nominabatur. Sed pater cum co- 7
gnovisset ex doctrina fortunam splendidam esse filiam conse-
cuturam, testamento rem suam familiarem filiis reliquit duobus
Vallerio et Genesio, filiae autem centum aureos solos dari iussit, 8
quod eius fortuna ei sufficeret. Fratres igitur patrimonio sibi 9
vindicato Athenaidem et suam ipsius portionem postulantem et 10
orantem, ne secundum patris testamentum iniustum agerent, ex
domo etiam expulerunt paterna. Suscepta tamen a matertera 11
et Cpolim perducta Pulcheriam precibus adibant causa exposita.
Illa conspicata virginem pulcherrimam et aetate florentem inter- 12
rogavit, num expers adhuc esset viri; eo cognito baptizat eam 13
etiam tum non consecratam mutatoque nomine Eudociam hanc
Theodosio despondit diademate ornatam et Augustam appellatam.
Hac uxore ducta Theodosius Antiochum eunuchum regium 14

P II 41 A σιλικῶν εὐνούχων ὑπῆρχεν ὁ κράτιστος καὶ πάντα συνεκύκα
15 δυναστεύων, οὐ παραδυναστεύων, ἀποσκευάζεται. καὶ οὕτως
παραλύεται ὁ Ἀντίοχος τῆς τοῦ πραιποσίτου τιμῆς, ἀφαιρεῖται
16 δὲ καὶ πᾶσαν τὴν ὕπαρξιν· αὐτὸς δὲ κείρεται κληρικὸς εἰς τὸν
ἐν Χαλκηδόνι ναὸν τῆς πανευφήμου μάρτυρος Εὐφημίας καὶ
θνήσκει μετ' οὐ πολύ.
17 Ἡ δὲ βασιλὶς Εὐδοκία μετακαλεῖται τοὺς ἀδελφοὺς καὶ
μηδὲν αὐτοῖς μηνίσασα, ἀλλὰ χάριτας μᾶλλον ὁμολογήσασα,
18 ὡς οὐκ ἂν τυχοῦσα τῆς βασιλείας, εἰ μὴ παρ' αὐτῶν ἐξώσθη
19 καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν πεπόρευτο, τὸν μὲν
B Γενέσιον ἔπαρχον τῶν Ἰλλυριῶν διὰ τοῦ βασιλέως πεποίηκε,
τὸν δὲ Οὐαλλέριον ἐτίμησε μάγιστρον.
20 Ὁ μέντοι πατριάρχης Ἀττικὸς Ἰουδαῖόν τινα παράλυτον
εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ Χριστοῦ διὰ παραινέσεων ἀγαγὼν τοῦ θείου
λουτροῦ κατηξίωσε καὶ ὑγιῆ ἐκ τῆς κολυμβήθρας ἐξήγαγεν. D III 23
21 οὗτος καὶ τὸ τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου ὄνομα ἐν τοῖς τῆς ἐκκλη-
22 σίας διπτύχοις ἐνέγραψε, μὴ πρότερον ἐγγραφέν· Ὠριγενιαστὴς
γὰρ ὁ εὐσεβέστατος ἐκεῖνος πατὴρ καὶ ἐκαλεῖτο καὶ ἐνομίζετο.
23 θανόντος δὲ Ἀττικοῦ, ὃς εἴκοσιν ἔτη τοῦ τῶν πιστῶν προέστη

7 περὶ τῶν τῆς βασιλίδος ἀδελφῶν CE 13 περὶ τοῦ εἰς τὸν παράλυτον Ἰουδαῖον θαύματος ACE

2 παρὰ δυναστεύων D, corr. Dw οὕτω E, v. ad XIII 6, 16 10 κωνσταντίνου omisso πόλιν BCE 12 οὐαλέριον DwpDi, v. ad XIII 22, 7 14 παραινέσεως BC 17 ἐνέγραψεν Dwp, v. ad XIII 1, 5 ὡριγενιαστὴς C 18 καὶ prius om. Dwp 19 προεστήματος D, corr. Dw

potentissimum et omnia permiscentem ut imperatorem, non ut
15 imperatoris ministrum, tollit; nam et solvitur Antiochus prae-
16 positi honore et privatur tota re familiari et ipse tondetur atque
clericus abit in Chalcedonensem ecclesiam Euphemiae martyris
inclutae, ubi non ita multo post moritur.
17 Sed regina Eudocia arcessit fratres neque illis irata sed
18 potius gratias agens, quod non particeps facta esset regni, nisi
19 ab iis expulsa Cpolim venisset, Genesium praefectum Illyriorum
per regem fecit et Vallerium magistri honore affecit.
20 Atticus patriarcha Iudaeum quendam paralyticum ad agno-
scendum Christum hortationibus adductum sacra lavatione dignum
21 habuit et sanum ex lavacro eduxit. Hic etiam sancti Chryso-
stomi nomen ecclesiae diptychis inscripsit, prius non inscriptum;
22 Origenista enim piissimus ille pater et dicebatur et habebatur.
23. 24 Mortuo vero Attico, qui XX annos fidelium praefuerat coetui, creatur

συστήματος, χειροτονεῖται Σισίννιος καὶ ἐπὶ δύο ἔτη τὴν ἀρχιε- 24
ρωσύνην κατεσχηκὼς τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησε κατὰ τὸ εἰκοστὸν C
δεύτερον ἔτος τῆς βασιλείας Θεοδοσίου. καὶ ἀντεισήχθη Νεστό- 25
ριος, ὃς ἐπὶ τρισὶν ἀρχιερατεύσας ἐνιαυτοῖς ἐδίδασκε τὴν ἁγίαν
παρθένον Μαρίαν θεοτόκον μὴ λέγειν, ψιλὸν ἄνθρωπον τὸν 26
Χριστὸν δογματίζων καὶ αὐτῷ ἐνοικῆσαι τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ
φλυαρῶν ὡς ἑνὶ τῶν προφητῶν, καὶ εἰς δύο διαιρῶν αὐτὸν 27
οὐ σάρκα λαβεῖν ἐκ τῶν ἁγνῶν αἱμάτων τῆς θεομήτορος τὸν
τοῦ θεοῦ λόγον ἀπισχυρίζετο, ἀλλὰ ἄλλον μὲν εἶναι τὸν υἱὸν 28
τοῦ θεοῦ καὶ λόγον, ἄλλον δὲ τὸν Χριστὸν θέσει υἱοποιηθέντα
καὶ χάριτι θεωθέντα. ταῦτα δὲ μαθόντες οἱ τῶν λοιπῶν πα- 29
τριαρχικῶν προεστῶτες θρόνων, ὁ τῆς Ῥώμης Κελεστῖνος, Κύ- D
ριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας, Ἰωάννης Ἀντιοχείας, Ἰουβενάλιος Ἱερο-
σολύμων, ἀναφέρουσι πρὸς τὸν ἄνακτα Θεοδόσιον καὶ τὴν
Πουλχερίαν, αἰτούμενοι σύνοδον ἀθροισθῆναι καὶ γυμνασθῆναι
τὰ παρὰ τοῦ Νεστορίου δογματιζόμενα. συγκροτηθείσης οὖν 30 W III
ἐν Ἐφέσῳ συνόδου διακοσίων πατέρων, ἧς ἐξῆρχεν ὁ ἁγιώ-
τατος Κύριλλος, ἐπέχων καὶ τὸν τόπον Κελεστίνου τοῦ Ῥώμης,

3 περὶ πατριαρχῶν CE 6 καὶ περὶ (τοῦ E) Νεστορίου καὶ τῆς αὐτοῦ αἱρέσεως CE (sed duo haec argumenta coniunxit E) 16 περὶ τῆς τρίτης συνόδου ACE

1 σισίνιος (ν supra) A, σισίννιος CEp, σισίνιος Rw, Sisinnius *Wo* lat., unde Σισίννιος hausit p 4 ἐνιαυτοὺς C 5 μὴ ante θεοτόκον E 9 λόγον AOwp, υἱὸν E 13 ὁ om. D ἰοβενάλιος C, ἰουβενάλλιος E, v. XIII 24, 23 16 τοῦ om. E 17 πατέρων om. C 18 ante ῥώμης add. πάπα BCwp, post κελεστίνου add. πάπα D omisso τοῦ ante ῥώμης

Sisinnius, qui, cum II annos pontificatum tenuisset, XXII. anno regni Theodosii vitam finivit. In eius locum introductus est Nestorius, 25
qui per III annos pontificatu functus docebat sanctam virginem Mariam deiparam non esse dicendam. Christum vero nihil aliud 26
esse profitebatur nisi hominem in coque infuisse nugabatur filium dei ut in quodam propheta deique verbum in duas partes divi- 27
sum non sumpsisse carnem ex sancto sanguine dei matris asserebat sed alium esse filium dei et verbum, alium Christum adop- 28
tione filium deique gratia deum factum. Quibus cognitis, Celestinus 29
Romanus, Cyrillus Alexandrinus, Ioannes Antiochenus, Iuvenalis Hierosolymitanus, ceteri patriarchae, re ad principem Theodosium et Pulcheriam delata orant, ut concilium convocetur et excutiantur Nestorii dogmata. Compulso igitur Ephesum concilio CC 30
patrum, cui praeerat sanctissimus Cyrillus, qui et locum tenuit Celestini Romani morbo prohibiti adire, Nestorii examinata sunt

μὴ δυνηθέντος συνελθεῖν δι' ἀσθένειαν, τὰ τοῦ Νεστορίου κατ-
31 εξητάσθησαν δόγματα καὶ ἀπεβλήθησαν ὡς κακόδοξα· ἡ δὲ
ἁγία παρθένος θεοτόκος ἀπεδείχθη καὶ φρονεῖσθαι καὶ λέγε-
P II 42 A σθαι, καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς σαρκωθεὶς ἀνάνδρως υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ
32 θεὸς παρὰ τῶν ἱερῶν ἐκείνων πατέρων κεκήρυκτο. πρὸς τρα- D III 23
νοτέραν δὲ τῆς πίστεως ὁμολογίαν καὶ τῆς δυσσεβείας τοῦ Νε-
στορίου σαφέστερον ἔλεγχον καὶ δώδεκα συντάξας κεφάλαια ὁ
ἱερώτατος Κύριλλος τῆς ὀρθῆς δόξης ὑπομνήματα τῇ ἐκκλησίᾳ
33 παρέδωκεν. ὁ δὲ Νεστόριος ἀπεβλήθη καὶ τοῦ τῶν ὀρθὰ φρο-
34 νούντων ἀρχιερέων ἀπεκινήθη χοροῦ. μετὰ τρίτην δὲ τῆς συν-
όδου ἡμέραν ἐφίστανται τῇ Ἐφέσῳ ὅ τε Ἀντιοχείας Ἰωάννης
καὶ ὁ Κύρου ἐπίσκοπος Θεοδώρητος καὶ ὁ Ἐδέσης Ἴβας καὶ
35 ἕτεροι καί, ὅτι μὴ καὶ τὴν αὐτῶν παρουσίαν ἀνέμειναν οἱ τῆς
συνόδου, ὀργισθέντες κατὰ τοῦ μεγάλου Κυρίλλου ὡς τῶν
36 ἄλλων ἐξάρχοντος, τήν τε τοῦ Νεστορίου καθαίρεσιν ᾐτιάσαντο
B καὶ ἐκείνῳ θέμενοι τοῦ τε θείου Κυρίλλου καὶ Μέμνονος τοῦ
37 Ἐφέσου καθαίρεσιν ἐψηφίσαντο. ὁ Θεοδώρητος δὲ καὶ κατὰ

10 περὶ τῶν ἀπολειφθέντων τῆς συνόδου ἀρχιερέων καὶ ὅσα ἐποίησαν C

1 συνελθεῖν] δὲ ἐλθεῖν C συνεξητάσθησαν B 5 ἱερέων (sic) A ἐκείνων om. D τρανωτέραν E 11 ἐφίσταται D 12 θεοδώριτος ex θεοδώρητος mutat A, θεοδώριτος R, tum (XIII 22, 37. 38. 42. 24, 25) omnes libri θεοδώριτος; θεοδώρητος revocavit *Wo* ἐδέσης ARwp, Ἐδέσσης *Di* 13. 14 οἱ τῆς συνόδου ante ἀνέμειναν Owp 16 inter ἐκείνῳ et θέμενοι ponit asteriscum *Wo*, sed est τίθεσθαί τινι favere, astipulari alci, v. XIII 6, 1. XV 22, 15. 29, 23. XVI 9, 32; cf. Steph. thes. VII p. 2175 C med. et Wyttenbachii ind. graecit. Plutarch. vol. II p. 1538 s. 17 καὶ om. B

31 dogmata et reiecta ut perversa. Est autem constitutum, ut sancta
virgo et haberetur et diceretur deipara et is qui ex ea carne in-
dutus est nullo viro, filius dei et deus a sanctis illis patribus est
32 pronuntiatus. Sed ad planiorem fidei confessionem et eviden-
tiorem Nestorii impietatis refutationem sanctissimus Cyrillus duo-
decim composuit capita recti dogmatis monumenta et ecclesiae
33 tradidit. Sed Nestorius reiectus et ex coetu pontificum recte
34 sentientium amotus est. Sed post tertiam concilii diem adeunt
Ephesum Ioannes Antiochenus et Theodoretus, Cyrensis episco-
35 pus, et Ibas Edesenus alii iratique magno Cyrillo, ut ceterorum
principi, quod ii qui aderant in concilio eorum quoque adven-
36 tum non exspectarant, Nestorium remotum incusaverunt illique
astipulati divinum Cyrillum et Memnonem Ephesium removendos
37 esse decreverunt. Theodoretus etiam et contra duodecim illa

τῶν ιβ' κεφαλαίων τῶν τοῦ Κυρίλλου ἐχώρησε καὶ εἰς ἀνατροπὴν
αὐτῶν συνέταξεν ἕτερα, πρὸς ἃ πάλιν ὁ μέγας ἀντηγωνίσατο 38
Κύριλλος, οὐκ ὀρθῶς δογματίζειν ἐλέγχων τὸν Θεοδώρητον.
κατεγνώσθησαν δὲ παρὰ τῆς συνόδου ὅ τε Ἀντιοχείας καὶ οἱ 39
λοιποὶ καὶ τῶν ὀρθοδόξων ἠλλοτριώθησαν. οὕτως οὖν τού- 40
των ἐχόντων καὶ κατ' ἀλλήλων γενομένων τῶν ἐπισκόπων καὶ
σχίσματος ὄντος μέσον αὐτῶν, ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος ἀφικέσθαι
πάντας ἐκέλευσεν εἰς Κωνσταντινούπολιν· καὶ παραγενομένων, 41
ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἡ ζήτησις γέγονε, καὶ καθῃρέθη Νεστό-
ριος καὶ εἰς τὴν ἑῴαν ὑπερωρίσθη, τοῦ Ἀντιοχείας καὶ τοῦ 42
Θεοδωρήτου συμφρονησάντων τῇ ἱερᾷ συνόδῳ, ὡς διὰ λύπην C
καὶ ἔριν ἀντικαθισταμένων τὸ πρότερον. τοῦ δὲ Νεστορίου 43
πολλοὺς διαστρέφοντος, ὁ Ἀντιοχείας Ἰωάννης ἀναφορὰν περὶ
III 240 *τούτου πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἐποιήσατο, ἀξιῶν μετενεχθῆναι*
αὐτὸν ἀλλαχοῦ. καὶ ἀπηνέχθη ὁ δείλαιος εἰς Ὄασιν, χώραν 44
οὖσαν τῆς Ἀραβίας λυπρὰν καὶ ὑπὸ ἀνέμων καταπνεομένην
φθοροποιῶν. ἀντεισήχθη δὲ εἰς τὴν τῆς νέας Ῥώμης ποιμαν- 45
τικὴν Μαξιμιανὸς τῆς ἐκκλησίας πρεσβύτερος. καὶ μετὰ τοῦτον 46
ἐπὶ διετίαν ἀρχιερατεύσαντα Πρόκλος ὁ τοῦ Χρυσοστόμου μα-

5 *ὅτι εἰς Κωνσταντινούπολιν μετακληθέντες οἱ τῆς συνόδου ὡμονόησαν* C
19 *περὶ πατριαρχῶν* CE

2 ante *συνέταξεν* add. *κεφάλαια* Owp 7 *σχίματος* D, corr. Dw
12 post *νεστορίου* add. *κἂν τῇ ἐξορίᾳ* O(w)p 16 *ὑπ'* Rwp*Di*
17 *φθοροποιῶν*] *σφοδρῶν* D 19 *τοῦ* om. init. vers. E

capita Cyrilli invectus est ad eaque refutanda altera composuit,
contra quae iterum magnus pugnavit Cyrillus neque Theodore- 38
tum recte sentire docuit. Ita condemnati a concilio Antiochenus 39
et ceteri ab orthodoxis alienati sunt. Quae cum ita se haberent 40
et sibi infensi essent episcopi schismate orto, rex Theodosius
convenire omnes iussit Cpolim; ita cum adessent, coram rege 41
quaestione habita Nestorius amotus et in Orientem expulsus est,
Antiocheno et Theodoreto assensis sancto concilio, utpote ante 42
per dolorem et contentionem repugnantibus. Cum autem Nesto- 43
rius multos in errorem induceret, Ioannes Antiochenus de eo
alium in locum transferendo ad imperatorem detulit. Et amotus 44
est miser ille in Oasin, terram Arabiae tenuem ventisque agita-
tam perniciosis. Pro eo autem introductus est in pastoralem 45
novae Romae sedem Maximianus, ecclesiae presbyter, cui per II 46
annos munere functo Proclus, Chrysostomi discipulus, successit,
qui a Sisinnio patriarcha Cyzici episcopus ante creatus, non re-
ceptus a Cyzicenis, qui alterum elegerant pontificem, tempore

θητὴς πατριάρχης προεχειρίσθη ὑπὸ Σισιννίου τοῦ πατριάρχου πρῴην ἐπίσκοπος χειροτονηθεὶς Κυζίκου, μὴ δεχθεὶς δὲ παρὰ τῶν ἐκεῖ ἕτερον ἑλομένων ἀρχιερέα καὶ τὸν μεταξὺ χρόνον
D 47 *σχολάζων. οὗτος τοίνυν τῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντίνου ἐνθρονισθεὶς ἀξιοῖ τὸν βασιλέα τὸ σῶμα τοῦ Χρυσοστόμου ἐκ Πιτυοῦντος ἀνακομισθῆναι καὶ μὴ μένειν καὶ θανόντα τὸν ἅγιον*
48 *ὑπερόριον. πείθεται τούτῳ ὁ βασιλεύς, καὶ ἀνακομίζεται ὁ τοῦ ἁγίου νεκρὸς καὶ ὑποδέχεται μεθ' ὑπερβαλλούσης τιμῆς καὶ κατατίθεται ἐντὸς τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ τῶν ἁγίων ἀποστόλων περιωνύμου ναοῦ.*
49 *Βουληθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος τὰ τείχη μεταθεῖναι τῆς πόλεως καὶ μείζονα τὴν ταύτης θέσθαι περιοχήν, Κύρῳ*
50 *τῷ ἐπάρχῳ τὸ ἔργον ἀνέθετο· καὶ ὃς σπουδῇ πολλῇ καὶ προθυμίᾳ χρησάμενος ἀνήγειρε τὸ χερσαῖον τεῖχος ἀπὸ θαλάσσης*
III 43 A 51 *ἕως θαλάσσης δι' ἑξήκοντα ἡμερῶν. ὁ γοῦν δῆμος τῆς πόλεως ἐπί τε τῷ ἔργῳ ἡσθεὶς καὶ τῆς ταχυτῆτος ὑπερθαυμάσας τὸν ἔπαρχον ἐξεβόησε δημοσίᾳ "Κωνσταντῖνος ἔκτισε, Κῦρος ἀνενέωσε."*
IIII 36 52 *διὸ φθονηθεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ ὑποπτευθείς, καὶ ἄκων κείρεται κληρικός, εἶτα καὶ Σμύρνης ἐπίσκοπος γίνεται.*

4 *περὶ τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ τιμίου λειψάνου τοῦ Χρυσοστόμου* A, *περὶ τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ σώματος τοῦ Χρυσοστόμου* CE 11 *ὅτι ὁ νέος Θεοδόσιος μετέθετο τὰ τείχη τῆς πόλεως καὶ περὶ Κύρου τοῦ ἐπάρχου* C, *περὶ Κύρου τοῦ ἐπάρχου* E

1 *σισινίκου* D, *σισινίου* BDw 2 *πρῴην — Κυζίκου*] *ἐπίσκοπος κυζίκου πρώην χειροτονηθεὶς* Owp, *πρώην ἐπίσκοπος κυζίκου χειροτονηθεὶς* E 4 *κωνσταντινουπόλεως* DEwp 5 *τὸ σῶμα τοῦ χρυσοστόμου* AE, *τὸ ἱερώτατον τοῦ χρυσοστόμου σῶμα* Owp 9 *τοῦ* alterum om. D 12 *ταύτης* RwpDi, | *ταύτην* A 15 *γοῦν* post *δῆμος* E 16 *θαυμάσας* Dwp 17 *κύρος* B (v. vs. 18) 18 post *βασιλέως* add. *ὁ κύρος* B, *ὁ κῦρος* Rwp

47 interiecto otium egerat. Hic igitur sede Cpolitana receptus orat regem, ut corpus Chrysostomi Pityunte referatur, ne vir sanctus
48 post mortem etiam maneat exul. Obsecuto huic rege et refertur sancti illius corpus et cum eximio honore receptum intra sacrarium aedis sanctorum apostolorum illius celebris conditur.
49 Cum rex Theodosius moenia urbis transferre eiusque cir-
50 cuitum amplificare vellet, Cyrus huic negotio praepositus magno studio et industria terrestrem murum a mari ad mare pertinen-
51 tem intra LX dies exstruxit. Quo opere delectata et celeritatem praefecti admirata urbana multitudo publice exclamavit: "Con-
52 stantinus condidit, Cyrus renovavit". Quapropter Cyrus invidiosus apud regem et suspectus vel invitus tondetur ut clericus, tum etiam Smyrnae fit episcopus.

Τοῦ πατριάρχου δὲ Πρόκλου θανόντος μετὰ δωδέκατον 28
ἔτος ἐξ ὅτου προέστη τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὀρθοδόξου
[241 *λαοῦ, ὁ θεῖος Φλαβιανὸς εἰς τὸν ἐκείνου θρόνον ἐγκαθιδρύεται.*
ὅτε καὶ ὁ Εὐτυχὴς ἀρχιμανδρίτης ὢν ἐδογμάτιζε τὸν κύριον 2
ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν μὴ τὰς δύο φύσεις τηρῆσαι μετὰ τὴν
ἐνανθρώπησιν, ἀλλ' εἰς μίαν φύσιν ἄμφω συγκραθῆναι καὶ συμ- B
φυρθῆναι. τοῦτον ἀδιόρθωτον μένοντα ὁ Φλαβιανὸς τοῦ τῆς ἐκ- 3
κλησίας ἐξέκοψε σώματος, ἵνα μὴ τῆς λύμης καὶ τῷ ὑγιαίνοντι
μεταδῷ. πρόσεισιν οὖν ὁ Εὐτυχὴς Χρυσαφίῳ τῷ ἐκτομίᾳ ὁμοδο- 4
ξοῦντι αὐτῷ καὶ πλεῖστα δυναμένῳ παρὰ τῷ βασιλεῖ· καὶ ὃς πείθει 5
τὸν Θεοδόσιον ἐπιτρέψαι τῷ μετὰ τὴν τοῦ ἁγιωτάτου Κυρίλλου
μετάστασιν τῆς Ἀλεξανδρείας τὸν θρόνον διέποντι Διοσκόρῳ
παραγενέσθαι εἰς Ἔφεσον μεθ' ἑτέρων ἐπισκόπων καὶ τὰ κατὰ
τὸν Εὐτυχῆ γυμνάσαι, παρόντος καὶ τοῦ Φλαβιανοῦ. οὗτος 6
οὖν ὁ Διόσκορος τοῦ Εὐτυχοῦς τυγχάνων ὁμόδοξος καὶ ἄλλους
ἐπισκόπους προσειληφὼς ὁμογνώμονας εἰς Ἔφεσον παραγίνεται C
καὶ κυροῖ τὰ παρὰ τοῦ Εὐτυχοῦς εἰσαγόμενα. ἀντιλέγοντος δὲ 7
τοῦ ἱερωτάτου Φλαβιανοῦ, οἷά τις ἄγριος ὄνος ἀναθορὼν ὁ

1 *περὶ τοῦ πατριάρχου Φλαβιανοῦ καὶ περὶ* (*περὶ* om. E) *Εὐτυχοῦς τοῦ αἱρετικοῦ* CE 9 *ὅτι τῷ Ἀλεξανδρείας Διοσκόρῳ ἐπετράπη ἡ ζήτησις τῶν τοῦ Εὐτυχοῦς δογμάτων, καὶ ὅσα ἐκεῖνος ἐποίησεν* C

4 *ὁ* om. B *ἀρχιμανδρίτης* B 9 *οὖν* om. BC 11 *ἁγίου* DwpDi 13 *μετὰ* E 17 *δὲ* initio paginae om. C

28. Proclo autem patriarcha mortuo, cum XII annos populo Cpolitano orthodoxo praefuisset, divinus Flavianus in illius sede constituitur. Sub idem tempus et Eutyches quidam archiman- 2
drita docebat Iesum Christum, dominum nostrum, suas duas naturas post incarnationem non servasse sed in unam naturam ambas esse commistas et confusas. Hunc, cum de sententia de- 3
duci non potuisset, Flavianus ab ecclesiae abscidit corpore, ne illa peste et sana membra inficeret. Adit igitur Eutyches Chry- 4
saphium eunuchum eiusdem sententiae asseclam, qui, cum plu- 5
rimum posset apud regem, Theodosio persuadet, ut Dioscoro, qui post Cyrilli illius sanctissimi obitum Alexandrinae ecclesiae praeerat, concederet, ut cum aliis episcopis Ephesum veniret et Eutychis dogmata excuteret, praesente etiam Flaviano. Is igitur 6
Dioscorus, qui cum Eutyche idem sensit aliosque episcopos in suam sententiam adduxerat, Ephesum profectus rata facit dogmata Eutychiana. Adversante autem sanctissimo illo Flaviano, 7
Dioscorus velut asinus quidam ferus exsiliens calcibus in pectus pii illius viri insiluit neque prius pugnis eius genis percussis

Διόσκορος λὰξ τῷ στέρνῳ ἐνέθορε τοῦ εὐσεβοῦς ἐκείνου ἀνδρὸς
καὶ πὺξ αὐτὸν κατὰ κόρρης τύπτων οὐκ ἀνῆκεν ἕως τοῦ συν-
8 εδρίου ἐξώθησε. καὶ ὁ μὲν ἅγιος μετὰ τρίτην ἡμέραν ἐκ τῆς
τοῦ στέρνου πληγῆς μετήλλαξε τὴν ζωήν, ἐν δύο ἐνιαυτοῖς τὸν
9 ἀρχιερατικὸν κοσμήσας θρόνον τῆς νεωτέρας Ῥώμης. ὁ δὲ
Διόσκορος τοὺς ἐκεῖ παρόντας ἐπισκόπους ὑποσημήνασθαι ἐβιά-
10 σατο τῷ παρ' αὐτοῦ ἐκτεθέντι ὅρῳ· ἡ γὰρ τοῦ δηλωθέντος
D εὐνούχου δυναστεία στρατιώτας ἐνόπλους ἐκεῖ παρεῖναι ἐποίησε
11 καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐκφοβεῖν. Δόμνος δὲ ὁ τῆς Ἀντιόχου
ὑπεσημήνατο μὲν καὶ αὐτὸς συναρπαγείς, εἶτα κατεβόα τοῦ
12 Διοσκόρου καὶ τὸν ὅρον διέβαλλεν ὡς ἀσεβείας μεστόν. ταῦτα D III 24
μαθὼν ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος καὶ τὰ κατὰ τὸν Φλαβιανὸν γνοὺς
13 ἐν αἰτίαις πεποίητο τὸν Χρυσάφιον καὶ ὠργίζετο. δείσας δὲ
ὁ Διόσκορος ὑποτίθησιν αὐτῷ πεῖσαι τὸν βασιλέα πατριάρχην
Κωνσταντινουπόλεως προχειρίσασθαι Ἀνατόλιον τὸν αὐτοῦ ἀπο-
κρισιάριον, ἵνα καὶ τὸν Εὐτυχῆ δέξηται πρὸς κοινωνίαν καὶ τὰ
P II 44 A 14 κατὰ τὸν μακάριον Φλαβιανὸν μείνῃ ἀνεξερεύνητα. πείθει τοίνυν
ὁ ἐκτομίας τὸν βασιλέα, εὐάγωγον ὄντα, καὶ χειροτονεῖται πα-
τριάρχης ὁ Ἀνατόλιος.

11 ὅτι τοῦ Φλαβιανοῦ θανόντος πατριάρχης κεχειροτόνητο Ἀνατόλιος C

2 *κόρρης* RwpDi, *κόρης* ABD 3 ante *τρίτην* add. *τὴν* E, v. ad XIII 25, 12 5 *νέας* E 6 *ἐπισκόπους* .... *ἐπισημήνασθαι* E 9 *ὁ τῆς ἀντιόχου* A, *ὁ τῆς ἀντιόχου πόλεως πρόεδρος* R, *ὁ τῆς ἀντιοχέων πόλεως πρόεδρος* Dwp 10 *εἶτα*] noli inculcare *δέ*, v. XIV 13, 35. XV 25, 3 et Baeumleinium *Unters. üb. gr. Part.* Stutgard. 1861 p. 170 *ϑ* 16 *εἰς κοιν.* B

8 destitit, quam concilio expulisset. Ita ex pectoris vulnere ille
sanctus post diem tertium vitam finivit, cum II per annos ponti-
9 ficatus novae Romae ornasset thronum. Dioscorus autem epi-
10 scopos, qui illic aderant, legi a se datae subscribere coegit; nam
eunuchi, quem commemoravimus, potestate milites armati illic
11 adesse iussi erant et adversantes perterrere. Sed Domnus Antio-
chenus cum et ipse correptus subscripsisset, tum clamabat contra
Dioscorum et illam legem perstringebat esse impietate plenam.
12 Quibus auditis et Flaviani rebus cognitis Theodosius reum fa-
13 ciebat Chrysaphium eique irascebatur. Sed plenus timore Dios-
corus Chrysaphio subicit, ut regi persuadeat, ut patriarcham
Cpolitanum faciat Anatolium, apocrisiarium suum, qui et Euty-
chem recipiat ad societatem neque de rebus Flaviani beati quae-
14 stionem habeat. Persuadet eunuchus regi, qui facile potuit regi,
et creatur patriarcha Anatolius.

Οὗτος ὁ εἰρημένος Χρυσάφιος τῆς εὐκολίας τοῦ κρατοῦντος 15
κατατρυφῶν ἔπεισεν αὐτόν, καὶ τὴν βασίλισσαν Εὐδοκίαν προσ-
ειληφὼς συνεργόν, τὴν Πουλχερίαν τῆς τῶν πραγμάτων μετε-
νεγκεῖν διοικήσεως. καὶ ἡ μὲν τῶν ἀνακτόρων ὑποχωρήσασα 16
καθ' ἑαυτὴν ἔζη τε καὶ ἐν τῷ Ἑβδόμῳ ἡσύχαζεν. ὁ δὲ βα- 17
σιλεὺς εἰς ἑαυτὸν ὀψὲ καὶ μόλις ἐλθὼν καὶ τὴν κατὰ τοῦ μα-
καρίτου Φλαβιανοῦ μιαιφονίαν ἀναλογισάμενος καὶ τὰ κατὰ τὴν
Πουλχερίαν καὶ πάντων αἴτιον τὸν βέβηλον ἐκεῖνον εὐνοῦχον
εὑρών, εἰς δίκαιον κατ' αὐτοῦ κινεῖται θυμὸν καὶ τοῦ μὲν ὑπερ- 18
ορίαν καταψηφίζεται καὶ δημεύει τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, τὴν δὲ
ἀδελφὴν μετακαλεσάμενος συγγνώμην ᾔτει καὶ τὴν τῶν πρα- B
γμάτων διοίκησιν αὖθις αὐτῇ ἐνεχείρισεν.
Ἦν δὲ ἡ Πουλχερία συνετωτάτη, καὶ πολλὰ τῶν ἐλαττω- 19
μάτων τοῦ ἀδελφοῦ τὰ μὲν ἐπηνώρθου, τὰ δὲ συνεκάλυπτε.
λέγεται γοῦν ἀπροσέκτως τὸν βασιλέα τοῦτον ὑποσημαίνεσθαι 20
τὰς γραφάς. ἡ δὲ παρῄνει αὐτῷ μὴ πᾶν τὸ προσαγόμενον 21
βεβαιοῦν, ἀλλὰ τὰ γεγραμμένα προεπισκέπτεσθαι. ὁ δὲ διεβε- 22
βαιοῦτο μήτι παρά του κακουργεῖσθαι· εἰδέναι γὰρ αὐτὸς τὰ W III 87
III 243 γραφόμενα ἀπισχυρίζετο. εἰς ἔλεγχον τοίνυν τῆς νωθρᾶς γνώ- 23

4 ὅτι τὴν Πουλχερίαν μετέστησε τῆς διοικήσεως ὁ Θεοδόσιος CE 12 ὅτι αὖθις τῇ ἀδελφῇ τὴν διοίκησιν ἐνεχείρισεν (ἐνεχείρησεν E) CE 19 καὶ (καὶ om. C) ὅπως ἡ Πουλχερία ἐβελτίου τὸν ἀδελφόν CE

1 οὕτως E 2. 3 εἰληφὼς E 3. 4 διοικήσεως μετενεγκεῖν C 5 τε om. Owp 6 κατὰ om. CE μακαρίου B^s DwpDi 12 ἐνεχείρησεν Dwp 16 αὐτὸν Rwp 17 προσεπισκέπτεσθαι D 18 μήτι RwpDi, μήτε A κακουργεῖσθαι παρά του Owp 18. 19 ἀπισχυρίζετο τὰ γραφόμενα Rwp, ἀπισχυρίζετο τὰ λεγόμενα C

Idem Chrysaphius principis facilitatem illudens Eudocia re- 15
gina adiuncta adiutrice Theodosio persuasit, ut Pulcheriam a
rebus gerendis amoveret. Ita illa aula relicta privatam vitam 16
agebat et in Hebdomo quiescebat. Sed rex cum ad se sero 17
aegreque rediisset et beati Flaviani parricidium ac Pulcheriae
res secum reputasset, iusta incitatus ira contra eunuchum illum 18
impurum, quem omnium rerum invenerat auctorem, eum exilio
afficit eiusque opes confiscat, sororem autem revocavit eique ve-
nia impetrata rerum administrationem denuo mandavit.
Erat autem Pulcheria mulier prudentissima, quae multa 19
fratris errata partim corrigebat, partim obtegebat. Ita Theodo- 20
sium, quem inconsiderate litteris subscripsisse dicunt, illa admo- 21
nebat, ne, quaecunque afferrentur, rata faceret, sed litteras ante
consideraret. Sed ille affirmabat nihil damni a quoquam sibi 22
inferri; nam se ipsum nosse, quae litteris inessent, asseverabat.
Ad convincendum igitur segnem fratris animum Pulcheria ex- 23

24 μης τοῦ ἀδελφοῦ τοιόνδε τι τῇ Πουλχερίᾳ ἐπινενόηται. ἔγ-
γραφον ἐξ ἐκείνου συντίθησι πράσεως, ὡς αὐτῇ τὴν Αὐγοῦσταν
C Εὐδοκίαν πωλήσαντος· καὶ ὡς ἕτερόν τι αὐτῷ προσαγαγοῦσα
τὸ ὠνητήριον ἔπεισε βεβαιῶσαι τῇ οἰκείᾳ ὑπογραφῇ· εἶτα μετα-
25 καλουμένην παρ' ἐκείνου τὴν Εὐδοκίαν ἀπιέναι οὐκ εἴα. ἐρομένου
δὲ τὴν αἰτίαν τοῦ αὐτοκράτορος, τὸ πρατήριον ἡ Πουλχερία
αὐτῷ ἐνεφάνισε καὶ οὕτως ἤλεγξεν αὐτὸν πολλὰ ὑποσημαίνεσθαι,
ἃ οὔτε οἶδεν οὔτ' ἴσως βούλεται γίνεσθαι.
26 Τότε μὲν οὖν τῆς πεπλασμένης ἐκείνης πράσεως σχολα-
27 σάσης, ἡ βασιλὶς ἀποκατέστη τῷ αὐτοκράτορι. μετέπειτα δ'
αἰτίας συμβάσης τινός, ἀπέστερξε τὴν Αὐγοῦσταν ὁ βασιλεύς·
28 ἡ δ' αἰτία· μῆλον ὑπερφυὲς εἰς ὄγκον ἐκομίσθη τῷ βασιλεῖ.
D 29 ὁ δὲ τοῦτο θαυμάσας τῇ βασιλίδι ἀπέστειλε, κἀκείνη τῷ Παυ-
λίνῳ τὸ μῆλον δέδωκεν· (ἦν δὲ λόγιος ὁ ἀνήρ, κἀντεῦθεν τῇ
30 βασιλίσσῃ ᾠκείωτο). ὁ δὲ τὸ τοῦ μήλου μέγεθος ἀγασθεὶς καὶ
31 ἀγνοῶν περὶ αὐτοῦ προσάγει τοῦτο τῷ βασιλεῖ. ἐκεῖνος δ'
ἐπέγνω τὸ προσαχθὲν καὶ κρύψας αὐτὸ τὴν γυναῖκα ἠρώτησεν
32 ὅποι τὸ σταλὲν αὐτῇ μῆλόν ἐστιν. ἡ δὲ φαγεῖν εἶπε τοῦτο,

10 ὅπως τὴν Αὐγοῦσταν Εὐδοκίαν ἀπέστερξεν ὁ Θεοδόσιος CE

1 τοιοῦτόν CE 3 προςαγοῦσα (sic) A 7 πολλὰ AE, πλεῖστα Owp 8 ἃ οὔτ' BDwp*Di* εἶδεν C 11 ἀπέστερξε RwpDi, ἀπέστερξεν A, v. ad XIII 1, 5 αὐγοῦσταν A, αὐγούσταν RwpDi, v. XIII 22, 13. 23, 24. XIV 9, 5. XV 18, 7. XVI 4, 2. XVIII 9, 19. 21, 15. 24, 14. 15 13 καὶ ἐκείνη E 14 ἦν — ἀνὴρ] ὅς ἦν λόγιος E 15 βασιλίδι E 16 post ἀγνοῶν add. τὰ E ἀγνοῶν — βασιλεῖ] προςάγει τοῦτο τῷ (τὸ B) βασιλεῖ ἀγνοῶν τὰ περὶ αὐτοῦ Owp 17 αὐτῷ D 17. 18 ἠρώτησε ὅποι A, ἠρώτησεν· ὅπη E, ἠρώτησε ποῖ δὴ C, ἠρώτησε ποῖ δῆτα RwpDi, corr. *B*-W

24 cogitavit haec. Syngrapham nomine illius componit, qua sibi
ille Augustam Eudociam venderet, eaque, quasi aliud quiddam
esset, Theodosio delata persuadet, ut subscriptione ratam faciat
25 emptionem; tum Eudociam ab illo arcessitam abire vetuit. Re-
tentionis causam quaerenti imperatori venditionem Pulcheria
ostendit atque ita convincit eum subscribere multis, quae neque
noverit neque fortasse velit fieri.
26 Tum igitur ficta illa venditione sublata regina restituta
27 est imperatori. Post autem rex Augustam amare desiit causa
28 quadam adductus hac. Malum permagna mole sibi latum rex
29 admiratus reginae misit, quae Paulino, viro erudito ideoque sibi
30 accepto, illud malum dedit. Is mali magnitudine delectatus rei-
31 que ignarus regi id offert. Quo agnito et occultato ille uxorem
32 interrogavit, ubi esset malum ei missum. Illa verita, ne maritus

δείσασα μὴ ὁ ἀνὴρ ὑποπτεύσῃ ὃ ἐκεῖνος ἤδη ὑπώπτευσεν. ὁ 33
δ' ἔτι προσήρετο ἐπιτατικώτερον· ἡ δ' αὖθις μεθ' ὅρκου φα-
γεῖν τὸ μῆλον ἀπισχυρίζετο. ἐξάγει τοῦτο μεστὸς ὁ αὐτοκράτωρ 34
ὀργῆς. καὶ ἡ μὲν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἑάλω μὴ ἀληθεύουσα· τῷ
δὲ τὰ τῆς ὑπονοίας ἐστήρικτο. κἀντεῦθεν κτείνεται μὲν ὁ Παυ- 35
λῖνος ἐξ ὑπονοίας ψευδοῦς, ἡ δ' Εὐδοκία μεμίσητο. καὶ ᾔτησεν 36
ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα· ἔνθα δὴ ἀπελθοῦσα σὺν πλούτῳ βα-
θεῖ ναούς τε ἐδείματο καὶ πολλὰ τοῖς πενομένοις καὶ τοῖς ἐκεῖ P II 45 A
II 244 μοναστηρίοις δέδωκεν. ἐκεῖθεν δ' ἐπανελθοῦσα αὖθις μετὰ 37
θάνατον τοῦ ἀνδρὸς ἐκεῖσε ἀφίκετο κἀκεῖ τετελεύτηκεν. οἷα δὲ 38
περὶ λόγους ἦν αὕτη δηλοῦσι τὰ λεγόμενα Ὁμηρόκεντρα. Πα- 39
τρικίου γάρ τινος ἐπιχειρήσαντος τῷ σπουδάσματι, ἀτελὲς δὲ
καταλιπόντος αὐτὸ καὶ οἷον εἰπεῖν ἀνοργάνωτον, ἐκείνη καὶ εἰς
τέλος ἤγαγε καὶ ὠργάνωσεν, ὡς καὶ ἡ παρ' ἐκείνης διὰ στίχων
ἡρωικῶν τῷ πονήματι γενομένη ἐπιγραφὴ τοῖς ταύτην ἐπιοῦσι
παρίστησι.

Θνήσκει δὲ ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος πεντηκοντούτης γενόμενος 40
καὶ σχεδὸν ἅπαντας οὓς ἐβίω ἐνιαυτοὺς βασιλεύσας, βραχεῖς

17 τελευτὴ Θεοδοσίου ACE

2 ἐπιτακτικώτερον Dwwp 2. 3 φαγεῖν τὸ μῆλον ἀπισχυρίζετο μεθ' ὅρκου E, φαγεῖν τὸ μῆλον ἐξώμνυτο Owp 5 ὑποψίας Owp κἀντεῦθε ... είνεται A (ν κτ evanuerunt). παυλίνος (sic) A 8 post τοῖς add. τε E 8. 9 ἐκεῖ σεμνείοις BCDwwp, ἐν σεμνείοις D 9 διέδωκεν Rwp δὲ BswpDi, om. E 11 αὕτη AE, ἡ βασιλὶς ἐκείνη Owp 15 ταῦτα C

id suspicaretur, quod ille iam suspicatus est, hoc se edisse dixit.
Rege autem etiam atque etiam interrogante acrius, illa iureiu- 33
rando affirmabat se malum edisse. Effert hoc malum imperator 34
plenus irae. Sic illa in manifesto deprehensa mendacio regis
suspicio ita est confirmata, ut Paulinus de falsa suspicione neca- 35
retur et Eudocia esset in odio. Quae cum impetrasset, ut Hiero- 36
solyma abiret, opibus magnis et templa ibi aedificavit et multa
egentibus ac monasteriis, quae illic erant, dedit. Illinc autem 37
reversa Eudocia post mortem mariti iterum eodem venit ibique
mortua est. Quae quam erudita fuerit, demonstrant Homero- 38
centra. Nam cum Patricius quidam incohasset id opus sed im- 39
perfectum et, ut ita dicam, membrorum expers reliquisset, illa
et ad finem perduxit et membris instruxit, ut et ea, quae ab illa
versibus heroicis operi praefixa sunt, legentibus declarant.

Moritur rex Theodosius quinquagenarius, postquam omnes fere 40
per vitae annos regnavit eosque paucissimos cum patre, ceteros

B 41 μὲν πάνυ σὺν τῷ πατρί, τοὺς δ' ἄλλους καθ' ἑαυτόν. τὴν δ'
αἰτίαν τῆς αὐτοῦ τελευτῆς οἱ μὲν νόσον γεγονέναι φασίν, οἱ δ'
ἐν θήρᾳ οἱ ἐλαύνοντι συμπεσεῖν τὸν ἵππον ἱστόρησαν καὶ πλη-
42 γέντων αὐτῷ καιρίων μερῶν μετ' ὀλίγον θανεῖν. ἦν δὲ λο-
γικῆς παιδείας οὐκ ἀνομίλητος, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων μετεσχη-
κὼς μαθηματικῶν βίβλων καὶ τῆς ἀστρονομίας αὐτῆς ἀπεγεύ-
43 σατο· ἱππεύειν καὶ τοξεύειν εἰς ἄκρον ἤσκητο, καὶ πρὸς τὴν
44 γραφικὴν δὲ καὶ τὴν πλαστικὴν δεξιῶς εἶχεν. ἐπιεικὴς δὲ τὸν
τρόπον γενόμενος μαλθακῶς πρὸς μεταχείρισιν πραγμάτων διέ-
κειτο· ὅθεν καὶ οἱ παρ' αὐτῷ δυνηθέντες ἐκτομίαι πολλὰ τῶν
οὐ δεόντων εἰργάσαντο, ὁ Ἀντίοχος καὶ μετ' ἐκεῖνον Ἀμάντιος
καὶ τελευταῖος Χρυσάφιος.
C 45 Ἐν τοῖς χρόνοις δὲ τούτου τοῦ βασιλέως, Πρόκλου τοῦ
πατριάρχου λιτανεύοντος σὺν τῷ κλήρῳ καὶ πλείστῳ μέρει τοῦ
46 πλήθους τῆς πόλεως, ἄφνω παιδίον αἴρεται ἐναέριον. τοῦ δὲ
λαοῦ θαμβουμένου καὶ ἐπὶ πλεῖστον βοῶντος τὸ "Κύριε ἐλέησον",
W III 38 αὖθις κατάγεται τὸ παιδίον, λέγον μνησθῆναι μὴ δεῖν προστί-
θεσθαι τῷ Τρισαγίῳ τὸ "ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς".

4 οἷος ἦν ὁ Θεοδόσιος CE 13 σημείωσαι A, περὶ τοῦ ἁρπαγέντος παιδίου ἐν τῷ ἀέρι E

2 νόσον] v. Ioannem, Nikiu oppidi episcopum, l. c. p. 472 5. 6 μετεσχηκὼς μαθηματικῶν βίβλων (βιβλίων E) AE, μαθηματικῶν βίβλων μετεσχηκὼς (μετασχηκὼς D) Owp 6 αὐτῆς om. p* 7 post ἱππεύειν add. τε D, δὲ RwpDi τὸ ξεύειν E 7. 8 καὶ πρὸς τ. γραφ. δὲ AE, ἀλλὰ καὶ πρὸς τ. γραφ. O (in C infra ἀλλὰ lineola est supposita) wp, καὶ πρὸς τ. γραφ. omisso δὲ Di 8 εἶχε· καὶ D 14 πλείστου C 17 λέγων BDEwp μνησθῆναι om. C

41 solus. Causam autem eius obitus alii morbum fuisse dicunt,
alii in venando cum equo lapsum, vitalibus vulneratis, paullo
42 post esse mortuum narraverunt. Erat rationalis disciplinae non
expers sed cum in ceteris libris mathematicis versatus, tum ipsam
43 astronomiam degustavit; equitandi et sagittandi summum usum
habebat, praeterea pingendo et fingendo dexterum se praestabat.
44 Cum autem, qua erat naturae modestia, ad res gerendas esset
mollis, Antiochus et post illum Amantius ac denique Chrysaphius,
eunuchi apud eum potentes, multa iniuste egerunt.
45 Huius regis temporibus, cum Proclus patriarcha cum clero
et maxima parte multitudinis urbanae litaniam faceret, repente
46 effertur puer sublimis. Populo obstupefacto et per multum tem-
poris clamante illa: "Kyrie eleison", rursus deducitur puer et
sibi praeceptum esse addit, ne essent addenda cantico ter sancto
illa: "Qui cruci affixus est pro nobis."

245 Ὁ μὲν οὖν Θεοδόσιος τέθνηκε· Πουλχερία δὲ μήπω πολ- 24
λοῖς γνωσθείσης τῆς τοῦ αὐτοκράτορος τελευτῆς τὸν Μαρκιανὸν
μετεπέμψατο, ἄνδρα γηραιὸν ἤδη, χρηστὸν δὲ τοὺς τρόπους
καὶ σώφρονα, καὶ ἀπαγγέλλει αὐτῷ τοῦ βασιλέως τὸν θάνατον
καί φησιν ὡς "σὲ παρὰ πάντας εἰς βασιλέα προκέκρικα, εἴ μοι 2
δῴης πληροφορίαν τηρῆσαί μου τὴν παρθενίαν ἀνέπαφον, ἣν D
τῷ θεῷ ἀνατέθεικα." τοῦ δὲ συνθεμένου μετακαλεῖται τὸν πατρι- 3
άρχην καὶ τὴν βουλὴν καὶ ἀναγορεύει τοῦτον καὶ ταινιοῖ δια-
δήματι.

Ἦν δὲ ὁ Μαρκιανὸς οὔτε τῶν ἐπιφανῶν πρῴην οὔτε τῶν 4
ἐκ γένους λαμπροῦ, ἀλλὰ στρατιώτης ἁπλῶς· ὅς ποτε εἰς ἐκ- 5
στρατείαν σὺν τῷ οἰκείῳ τάγματι ἀπιὼν κατὰ τὴν Λυκίων
ἐπαρχίαν ἐνόσησε καὶ τῶν ὁμοταγῶν ἀπελείφθη. ξενισθεὶς οὖν 6
ἐκεῖ παρά τισι δυσὶν ἀδελφοῖς, ὧν τῷ μὲν ἡ κλῆσις Ἰούλιος,
τῷ δ' ἑτέρῳ Τατιανός, καὶ τῆς νόσου ῥαΐσας, θηρεύσων ἔξεισι
σὺν τοῖς ξενισταῖς. ἐν δὲ τῷ θηρεύειν γεγονότες κατάκοποι 7
κατὰ γῆς ἀνεκλίθησαν, ἑαυτοὺς ἀναπαύσοντες, καὶ ὕπνωσαν περὶ
μεσημβρίαν. τὸν ὕπνον δὲ πρὸ τῶν ἄλλων ὁ Τατιανὸς ἀποτι- 8 **P II 46 A**

Quibus fontibus Zonaras inde a XIII 24 usque ad XV 16 usus sit, *Paulus Sauerbrei* dissertatione inaugurali, quae inscribitur *De fontibus Zonarae quaest. sel. Lips. 1881*, studet explicare.

1 *βασιλεία Μαρκιανοῦ* ACDE 11 *περὶ σημείων προμηνυόντων τὴν* (om. E) *βασιλείαν τῷ Μαρκιανῷ* ACE

4 *ἐπαγγέλλει* w*p invitis AR 5 *βασιλείαν* D *προυνκέκρικα* Dwp 6 *δοίης* Owp *μοι* D 8 *εἰς τὴν* D, *καὶ τὴν* corr. Dw 10 *πρώην ἐπιφανῶν* Owp 11 *λαμπρῶν* Dwp 12 *ἀπιὼν* om. B 13 *ἐπαρχίαν* extremo vers. om. E *ἀπολέλειπτο* Owp 14 *ἡ* om. E 15 *τατινὸς* D (non 18) *θηρεύων* E 17 *παρὰ* E

24. Theodosio mortuo sed nondum multis cognito imperatoris obitu Pulcheria Marcianvm arcessivit, senem iam sed bene moratum et modestum, et nuntiata regis morte "Te praeter omnes" 2
inquit "regem elegi, si mihi dederis fidem te conservaturum esse intactam virginitatem meam, quam deo consecravi." Qui cum 3
concessisset, arcessitis patriarcha et senatu eum salutat imperatorem et ornat diademate.

Neque vero originem Marcianus ex iis traxit, qui rebus 4
gestis ante se praestitissent aut orti essent genere illustri, sed erat gregarius miles; qui cum aliquando ad expeditionem cum 5
sua legione profectus et in Lycia provincia aegrotans a commilitonibus relictus hospitio exceptus esset apud duos fratres, quo- 6
rum alteri nomen erat Iulio, alteri Tatiano, ex morbo recreatus venatum exit cum hospitibus. In venatione autem fessi humi 7
procubuerunt se refecturi et obdormiverunt circa meridiem. E 8

ναξάμενος ἀετὸν ὁρᾷ διαπεπετασμέναις ταῖς πτέρυξι κατασκιά-
ζοντα τὸν Μαρκιανὸν καὶ τὸν ἐκ τῆς ἡλιακῆς ἀκτῖνος ἀφαι-
9 ρούμενον καύσωνα. θαυμάσας οὖν ἠρέμα διυπνίζει τὸν ἀδελφὸν
10 καὶ τὸ καινὸν ὑποδείκνυσι· κἀκεῖνος οὖν ἐξεπέπληκτο. ἐδο-
ξάτην οὖν καὶ ἄμφω τὼ ἄνδρε βασιλείας εἶναι σημαντικὸν τὸ
11 ὑπὸ τοῦ ἀετοῦ γεγονὸς εἰς Μαρκιανόν, καὶ διεγερθέντι τοῦ
ὕπνου αὐτῷ τὴν βασιλείαν προκαταγγέλλουσι, καὶ μεμνῆσθαι
αὐτῶν ἀξιοῦσιν ὅτε τεύξεται τῆς ἀρχῆς· καὶ δόντες αὐτῷ νομί-
12 σματα διακόσια ἀπιέναι ἀφῆκαν. αὖθις οὖν σὺν Ἄσπαρι στρα-
τευόμενος κατὰ Οὐανδήλων πόλεμον ἀραμένῳ, αἰχμάλωτος σὺν D III
B ἑτέροις πλείστοις ἑαλωκώς, ἐν αὐλῇ τινι μετὰ τῶν συναιχμα-
13 λώτων πεφρούρητο. ἄνωθεν δὲ ὁ τῶν Οὐανδήλων ἀρχηγὸς
14 προκύψας ἐπεσκόπει τοὺς αἰχμαλώτους, καὶ ὁρᾷ κἀκεῖνος κοι-
μώμενον τὸν Μαρκιανόν, καὶ ἀετὸν ἄνωθεν αὐτοῦ διῃρμέναις
15 ταῖς πτέρυξι σκιὰν αὐτῷ ἐργαζόμενον. κἀκεῖνος τοίνυν εἰς βα-
σιλείαν τείνειν τὸ ὅραμα οἰωνίσατο καὶ μεταπεμψάμενος τὸν
Μαρκιανὸν ἀπῄτησεν αὐτόν, εἰ βασιλεύσειε, μὴ πολεμεῖν Οὐαν-
16. 17 δήλοις· τοῦ δὲ συνθεμένου ἀπέλυσεν αὐτὸν τῆς εἱρκτῆς. οὕτω
μὲν οὖν πρὸ μακροῦ τὴν βασιλείαν αὐτῷ προεσήμαινεν ὁ θεός·
18 τότε δ' εἰς ἔργον ἐκβεβήκασι τὰ προσημαινόμενα. καὶ αὐτίκα

2 ἀφαιρούμενον AE, κολούοντα B, κωλύοντα Rw, κωλύοννα p* 3 διύπνιζε E 8 αὐτῶν] αὐτὸν CD 8. 9 διακοσίους χρυσίνους CDwp, τριακοσίους χρυσίνους B 9 οὖν A, δὲ Rwp 10 ἀραμένων Ew, inferentes Wo lat. 12 ἄρχων E 13 προκύπτων Owp 14 αὐτοῦ om. Owp 15 κἀκεῖνον E 16 τείνειν om. D 18 τοῦ δὲ συνθεμένου AE, καὶ συνθέμενον Owp 19 αὐτῷ post οὖν E

somno vero prae ceteris Tatianus excitatus aquilam videt ex-
pansis alis umbram praebentem Marciano et solis tollentem ar-
9 dorem. Admiratus igitur leniter expergefacit fratrem et rem
10 novam ostendit, ita ut ille quoque terrore percuteretur. Itaque
uterque ratus iis, quae aquila fecisset Marciano, portendi impe-
11 rium, praenuntiant ei e somno excitato regnum et petentes, ut
sui memor esset rerum potitus, datis numis ducentis dimiserunt.
12 Denuo cum sub Aspare Vandalis bellum inferente captus cum
aliis plurimis in aula quadam cum aliis captivis custodiretur,
13 etiam Vandalorum dux desuper se demittens captivosque spectans
14 videt aquilam diductis alis umbram facientem Marciano dormienti.
15 Ille igitur ad regnum pertinere augurium auspicatus Marcianum
16 arcessivit et cum pactus esset, ne ille rex factus bellum gereret
17 cum Vandalis, e custodia dimisit. Ita igitur ante multum tem-
poris regno divinitus praenuntiato, tum auguria re ipsa sunt
18 comprobata. Atque statim arcessitis fratribus hospitibus, qui de

μετακαλεῖται τοὺς ξενίσαντας αὐτὸν ἀδελφοὺς καὶ εὐαγγελισα-
μένους αὐτῷ τὴν ἀρχήν, καὶ τὸν μὲν Τατιανὸν ἔπαρχον τῆς C 19
πόλεως ἀναδείκνυσιν, Ἰουλίῳ δὲ τὴν τῶν Ἰλλυριῶν ἀρχὴν ἐνε-
χείρισε. γέγονε δὲ περὶ πάντας χρηστός.

Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους τὸν ἐν Βλαχέρναις ναὸν τῆς 20
θεοτόκου ἡ Πουλχερία ἀνήγειρε· καὶ ἡ τετάρτη γέγονε σύνοδος, 21
Λέοντος τοῦ πάπα Ῥώμης καὶ Ἀνατολίου τοῦ πατριάρχου τῆς
νέας Ῥώμης αἰτησαμένων τὸν βασιλέα Μαρκιανὸν μὴ μεῖναι
ἀζήτητα τὰ κατὰ τὸν Ἀλεξανδρείας Διόσκορον καὶ τὸν Εὐτυχῆ
καὶ ὅσα παρ' αὐτῶν εἰς τὸν ἱερώτατον ἐτολμήθη Φλαβιανόν.
ὡρίσθη τοίνυν σύνοδον γενέσθαι, καὶ συνηθροίσθησαν εἰς τὸν 22
ἐν Χαλκηδόνι ναὸν τῆς ἁγίας μάρτυρος Εὐφημίας θεοφόροι
πατέρες ἑξακόσιοι καὶ τριάκοντα. ἐξῆρχον δὲ τούτων Λέων 23
ὁ πάπας Ῥώμης καὶ ὁ Κωνσταντινουπόλεως Ἀνατόλιος καὶ D
Ἰουβενάλιος Ἱεροσολύμων. συνήθροιστο δὲ τὸ τῶν πατέρων 24
πλῆθος κατὰ Διοσκόρου καὶ Εὐτυχοῦς, ἑτεροούσιον ἡμῖν τὴν
III 247 *σάρκα τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν φορέσαι μυθολογούντων καὶ*

5 *περὶ τῆς τετάρτης συνόδου* ACE

1 | *αὐτῶ* E 2 *αὐτῷ* om. E *τὴν αὐταρχίαν* B 3 *Ἰλλυριῶν*] immo *Λυκίων*, v. Theoph. p. 105, 9 ss. (Cedr. I p. 604, 9 ss.), Nicephor. Callist. H. E. XV 1 4 *παρὰ* DE 5. 6 *τῆς θεοτόκου ναὸν* BCE 7 *τοῦ* ante *πάπα* om. E *τῆς* om. E 10 *ἐτολμήθησαν* E 13 *δὲ* om. E 14 *ὁ* ante *πάπας* om. B 14. 15 *ὁ Κωνστ. Ἀνατ.* — *Ἰουβ. Ἱεροσολ.*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6; praeterea v. Euagr. H. E. II 4 (Nicephor. Callist. H. E. XV 2 D) et Hefelium *Conciliengesch.*[2] II p. 421 15 *Ἰουβεννάλιος* C, *Ἰουβεννουάλιος* E, v. ad XIII 22, 29 16 *ἑτερούσιον* w*p invitis AR 17 post *κύριον* add. *ἡμῶν* DEwp*Di* post *Χριστὸν* om. *φορέσαι* C, suppl. Cw

regno nuntium laetum tulerant, Tatianum praefectum urbis de- 19
clarat, Iulio autem Illyricam provinciam mandavit, benevolum
se praebens erga omnes.

His temporibus aedem in Blachernis Deiparae Pulcheria 20
exstruxit; et quartum factum est concilium, cum Leo, papa Ro- 21
manus, et Anatolius, patriarcha novae Romae, orassent regem
Marcianum, ne manerent incognitae res Alexandrini Dioscori
et Eutychis et quaecunque ii committere contra sanctissimum
ausi essent Flavianum. Concilio igitur edicto convenerunt in 22
Chalcedoniam aedem S. martyris Euphemiae patres deo pleni
DCXXX, quibus praeerant Leo, papa Romanus et Cpolitanus Anato- 23
lius et Iuvenalius Hierosolymitanus. Convenerat autem ea patrum 24
multitudo contra Dioscorum et Eutychem, qui alterius naturae
atque nos carnem dominum Iesum Christum gestasse fabula-

μίαν φύσιν αὐτὸν ὑπάρχειν, ὡς ἐντεῦθεν τῇ θεότητι τὰ παθή-
V III 39 25 *ματα προσαρμόττεσθαι. οὓς καθεῖλόν τε καὶ ἀνεθεμάτισαν οἱ*
θεῖοι πατέρες, τὴν ἑαυτῶν κακοδοξίαν παραιτήσασθαι μὴ θελή-
26 *σαντας. ἐδέξαντο δὲ τόν τε Θεοδώρητον καὶ τὸν Ἴβαν, ἀνα-*
θεματίσαντας τὸν Νεστόριον καὶ ἅπερ αὐτοὶ ἐκδεδώκασι πρὸς
27 *ἔριν κεφάλαια, ἐκύρωσαν δὲ καὶ τὰς πρότερον τρεῖς συνόδους*
28 *καὶ τὸ ἅγιον σύμβολον ἐπεκράτυναν, ἀναθέματι καθυπαγαγόντες*
P II 47 A *τούς τε υἱῶν δυάδα εἰσάγοντας καὶ τοὺς παθητὴν δογματί-*
ζοντας τὴν θεότητα καὶ τοὺς κρᾶσιν καὶ σύγχυσιν ἐπὶ τῶν δύο
29 *φύσεων φρονεῖν ἢ καὶ λέγειν τολμῶντας, ἢ δύο μὲν εἶναι φύ-*
σεις πρὸ τῆς ἑνώσεως ἐπὶ Χριστοῦ, μίαν δὲ μετὰ τὴν ἕνωσιν
ἀναπλάττοντας καὶ τοὺς οὐράνιον ἤ τινος ἑτέρας οὐσίας μυθεύ-
30 *οντας τὴν προσληφθεῖσαν ἐξ ἡμῶν τῷ κυρίῳ μορφήν. ἐδο-*
γμάτισαν δὲ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τέλειον ἐν θεό-
τητι καὶ τέλειον ἐν ἀνθρωπότητι καὶ θεὸν ἀληθῶς καὶ ἄνθρωπον
31 *ἀληθῶς, ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ*
κατὰ τὴν θεότητα, καὶ ἡμῖν ὁμοούσιον κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα
32 *καὶ ὅμοιον κατὰ πάντα, χωρὶς ἁμαρτίας, ἕνα τὸν αὐτὸν ἐν δύο*

4 *θεοδώριτον* AR, corr. *Wo*, v. ad XIII 22, 34 6 *κεφαλαίων* D, corr. Dw *ἐκύρωσαν δὲ καὶ τὰς πρότερον* (*προτέρας* E*Di*) *τρεῖς συνόδους* AE, *καὶ τὰς προτέρας τρεῖς συνόδους ἐκύρωσαν* Owp 7 *ἐπεκράτυναν σύμβολον* Owp 10 *ἢ* ante *καὶ* om. Owp*Di* 11 post *ἐπὶ* add. *τοῦ* Rwp 12 *τινος οὐσίας ἑτέρας* Dwp, *τινὰ ἑτέρας οὐσίας* E 13 *τῷ κυρίῳ ἐξ ἡμῶν* | E 15. 16 *καὶ ἄνθρωπον ἀληθῶς* om. B, intra lineas add. D 17 *κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα* om. Rwp, v. Euagr. H. E. II 4 p. 294 B 18 *ὅμοιον* ARwp, *ἡμῖν ὁμοούσιον* (ex vs. 17) C, corr. Cw, v. Euagr. l. c.

bantur et eum esse una natura, ita ut eo pacto ea, quae perpes-
25 sus esset, divinitati attribuerentur. Hos sustulerunt et exsecrati
sunt patres ii divini, cum de sua perversa sententia decedere
26 noluissent. Receperunt autem Theodoretum et Ibam damnatis
et Nestorio et iis capitibus, quae ii inter contentionem ediderant,
27 et sanctis tribus prioribus synodis et sancto symbolo confirmato,
28 cum anathema coniecissent in eos, qui filios binos constituerent
et profiterentur perpessiones tolerasse divinitatem et tempera-
tionem ac confusionem duarum naturarum sentire vel etiam di-
29 cere auderent aut qui duas esse naturas ante unionem in Christo
et unam post unionem fingerent quique caelestem vel cuiusdam
alterius naturae esse fabularentur formam assumptam ex nobis
30 a domino. Constituerunt autem dominum nostrum Iesum Chri-
stum perfectum esse in divinitate et perfectum in humanitate
et deum vere et hominem esse, participem animi ratione prae-
31 diti et corporis, eadem natura cum patre secundum divinitatem,
eadem natura nobiscum et parem omni modo praeter peccatum,

φύσεσιν, ἀσυγχύτως, ἀτρέπτως, ἀδιαιρέτως, ἀχωρίστως γνωρι- B
ζόμενον, σωζομένων τῶν ἰδιωμάτων φύσεως ἑκατέρας καὶ εἰς 33
ἓν πρόσωπον συντρεχόντων καὶ μίαν ὑπόστασιν.

Τούτων οὖν πᾶσι τοῖς θεοφορήτοις ἐκείνοις δεδογμένων 25
πατράσι, παρόντος καὶ τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως Μαρκιανοῦ, ὁ
Διόσκορος προστάξει βασιλικῇ εἰς Γάγγραν ὑπερόριος στέλλεται·
ὁ γὰρ Εὐτυχὴς προτέθνηκε δυστυχῶς. ἀντὶ δὲ Διοσκόρου τῆς 2
III 248 Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος ἐχειροτονήθη Προτέριος, ἀνὴρ ἱερώ-
τατος καὶ ὀρθοδοξότατος.

Τῶν δὲ τοῦ Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκόρου τῶν αἱρεσιωτῶν ἀνὰ 3
τὴν πόλιν στρεφομένων καὶ διαχλευαζόντων τὰ ὑπὸ τῆς συν-
όδου δογματισθέντα, κἀκ τῆς βασιλικῆς δυναστείας λεγόντων 4 C
τὸ κράτος τῇ συνόδῳ περιεῖναι, καὶ οὐκ ἐκ τῆς ἀληθείας, καὶ
τὴν οἰκείαν συνιστᾶν πειρωμένων ἔτι κακοδοξίαν, ὁ πατριάρχης 5
Ἀνατόλιος ἐκκλησιάσας τούς τε αὐτῷ ὁμογνώμονας καὶ τοὺς
ἀντιδοξοῦντας ἔφη πρὸς τοὺς ἐναντίους "ἐπεὶ ἔτι τῆς οἰκείας 6
δόξης ἀντέχεσθε καὶ οὐ πείθεσθε μὴ δοξάζειν ὀρθῶς, ἀλλ'
αἰτιᾶσθε ἡμᾶς ὡς τὸ Νεστορίου παραδεχομένους δόγμα, δύο
φύσεις ἐπὶ τοῦ σωτῆρος κηρύττοντας, ἑκατέρας τηρούσης ἀσυγ-
χύτους τὰς ἰδιότητας, ἐπιτρεπτέον, εἰ δοκεῖ, τῷ θεῷ τὴν περὶ 7

4 περὶ πατριαρχῶν CE

4 πᾶσι om. C 6 σάγγραν B, γάγραν E 9 ὀρθοδοξώτατος Dwp
10 post καὶ add. τοῦ Dwp τῶν om. Rwp 14 συνιστᾶν ****
πειρωμένων A ἔτι ante πειρωμένων Rwp

unum eundem in duabus naturis, nulla confusione, nulla mutatione, 32
nulla divisione, nulla separatione agnitum, servatis proprietatibus 33
naturae utriusque et in unam personam conspirantibus et unam
hypostasin.

25. Quae cum omnibus illis patribus deo plenis placuissent,
praesente etiam pio illo rege Marciano, Dioscorus iussu regio
Gangram exul mittitur, Eutyche ante mortuo infeliciter. Loco 2
autem Dioscori Alexandrinus episcopus creatus est Proterius, vir
sanctissimus et orthodoxissimus.

Cum autem ex Eutychianis et Dioscorianis ii haeretici, qui 3
in urbe versabantur, concilii placitis obniterentur illudentes et 4
ex regia potestate dicerent auctoritatem concilio dari, non ex
veritate, et suam stabilire conarentur pravam sententiam, patri- 5
archa Anatolius in aedem convocatis et suis sectatoribus et ad-
versariis ad hos "Quoniam etiam nunc" inquit "in vestra sen- 6
tentia perseveratis neque creditis perperam vos sentire sed incusatis
nos, quasi Nestorii dogma comprobemus duas naturas in ser-
vatore nuntiantes, utraque servante non mixtas proprietates,

8 τούτου διάκρισιν, καὶ γραφήτω μὲν παρ' ὑμῶν ἐν τόμῳ τὸ
ὑμέτερον περὶ τῆς πίστεως φρόνημα, γραφήσεται δὲ καὶ παρ'
D 9 ἡμῶν τὸ ἡμέτερον· καὶ ἄμφω τὼ τόμω ἐν τῇ λάρνακι τεθήτων
τῆς πανευφήμου μάρτυρος Εὐφημίας, καὶ ταύτῃ τὴν κρίσιν
10 δοτέον τῶν ὀρθῶν καὶ διαστρόφων δογματιστῶν". ἤρεσε ταῦτα
καὶ τοῖς αἱρετικοῖς, καὶ οἱ τόμοι γεγράφαται καὶ ὁ κλείων λίθος
τὴν λάρνακα αἴρεται καὶ οἱ χάρται τῷ στήθει τῆς μάρτυρος
ἐπιτίθενται καὶ ὁ λίθος αὖθις τῇ λάρνακι ἐπενήνεκται καὶ σφρα-
11 γίζεται ὑπ' ἀμφοῖν τοῖν μεροῖν. τὸ δ' ἐντεῦθεν ἱκεσίαι πρὸς
θεὸν καὶ δεήσεις παννύχιοι ἀποκαλύψαι τίς αὐτῷ τῶν δοξῶν
12 καταθύμιος καὶ τίς ἀποβλητέα δοκεῖ. καὶ μετὰ τρίτην ἡμέραν
P II 48 A συνέρχονται, μηδὲ τοῦ βασιλέως ἀπολειφθέντος, καὶ ἀνοιγείσης
13 τῆς λάρνακος (τῶν θαυμασίων σου, κύριε), εὑρέθη ὁ μὲν τῶν
14 αἱρετικῶν τόμος ἐν τοῖς ποσὶ τῆς μάρτυρος κείμενος, ὁ δέ γε
λοιπὸς τῇ δεξιᾷ ταύτης χειρὶ κατεχόμενος, ἣν ἐκτεῖναι λέγεται D III 2
πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τὸν πατριάρχην, τὸν τόμον αὐτοῖς ἐγχει-
15 ρίζουσα. οἱ μὲν οὖν τὸ ὀρθὸν πρεσβεύοντες δόγμα ἦσαν ἐν
W III 40 κρότοις, οἱ δὲ τούτοις ἑτερογνώμονες κατηφιῶντες καὶ σκότος

5 *περὶ τοῦ γενομένου θαύματος παρὰ τῆς ἁγίας μάρτυρος Εὐφημίας ἐπὶ τῇ κρίσει τῶν τόμων τῆς πίστεως* CE

2 *γραφήσεται δὲ* om. E 8 *ὑμέτερον* ED, corr. Dw *τεθήτων* OwpDi, *τεθηκότων* A, *τεθήτω* * (ν est erasum) E 6 *γεγράφαται* D 7 *τῇ λάρνακι* D 10 *τὸν θεὸν* Owp 11 *τὴν τρίτην* D, v. ad XIII 23, 8 16 *ἐγχειρίζουσαν* D

7. 8 permittenda, si placet, deo hac de re diiudicatio; scribatur a vo-
bis in libro vestra de fide sententia, scribetur autem et a nobis
9 nostra; atque uterque liber in conditorio collocetur clarissimae
illius martyris Euphemiae, cui iudicium dandum sit de rectis et
10 perversis dogmatis defensoribus." Quae cum haereticis quoque
placuissent, libri scripti lapide, qui claudebat conditorium, re-
moto pectori martyris imponuntur; tum lapis iterum in condi-
11 torium illatus obsignatur ab utraque parte. Deinde fiunt sup-
plicationes dei et preces nocturnae, ut detegat, quae sibi sententia
12 exoptata, quae reicienda videatur. Post tertium diem conveniunt,
ne rege quidem relicto, et aperto conditorio (o miracula tua, do-
13 mine) inventus est haereticorum liber ad pedes martyris iacens,
14 alter dextra eius manu, quam extendisse dicitur ad regem et
15 patriarcham et librum porrexisse. Itaque recti dogmatis secta-
tores plauserunt, adversarii autem demissi et caligine prae pu-

ὑπ' αἰσχύνης περιχυθέντες ἀπῆλθοσαν· τινὲς δ' ἐκ τούτων καὶ 16
πρὸς τὸ ὀρθόδοξον μετεβάλοντο.
Κατὰ τὸν τότε χρόνον καὶ ἡ βασιλὶς Πουλχερία θνήσκει 17
εὐσεβῶς τε καὶ εὐκλεῶς καὶ ἐπ' ἐλπίσι χρησταῖς. πάντα γὰρ 18
τὸν πλοῦτον αὐτῆς διένειμε πένησι καὶ τῷ πρὸς τούτους ἐλέῳ
τὸν τοῦ θεοῦ ἐκτήσατο ἔλεον.
Οὐαλεντινιανὸς δὲ ὁ ἀνεψιὸς Ὁνωρίου, οὗ ἄνω που ἐπε- 19 B
μνήσθημεν ὡς ἐκ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ γεννηθέντος τῆς Πλακιδίας,
βασιλεύων ἐν τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ ἄγεται εἰς γυναῖκα Εὐδο-
ξίαν τὴν παῖδα τοῦ νέου Θεοδοσίου. ἐκδεδιῃτημένως δὲ βιώ- 20
σκων καὶ ἀσελγῶς τὴν μὲν οἰκείαν γαμετὴν εἶα, καίτοι κάλλους
εὖ ἔχουσαν, ἀλλοτρίαις δὲ συνεφθείρετο· ἐκέχρητο δὲ καὶ μαν-
τείαις καὶ γοητείαις. οὕτω δὲ βιώσκων οὐκ εὐαγῶς, ἀποβιώ- 21
σκει ἐλεεινῶς. Μάξιμος γὰρ εἷς τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ πατρικίων, 22
ἔγγονος δὲ τοῦ πάλαι τυραννήσαντος Μαξίμου, ὃν ὁ μέγας κατ-
επολέμησε Θεοδόσιος, ἔνδον τῶν βασιλείων γενόμενος, ἐν αὐτοῖς
τὸν Οὐαλεντινιανὸν ἀποσφάττει καὶ τῇ Εὐδοξίᾳ βίᾳ συμμίγνυται
καὶ τῆς βασιλείας κρατεῖ. ἡ δὲ τοῦ πατρὸς αὐτῆς Θεοδοσίου 23 C

3 *τελευτὴ Πουλχερίας τῆς βασιλίδος* (*τ. βασ.* om. A) ACE 7 *περὶ Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ* (om. A) *ἀνεψιοῦ Ὀνωρίου* (*τ. ἀν. Ὀν.* om. E) *τοῦ ἐν Ῥώμῃ βασιλεύσαντος* (*βασιλεύοντος* A) ACE

1 *δ' ἐκ*] *δέγε* E 2 *μετεβάλοντο* RwpDi, *μετεβάλλοντο* A 5 *περὶ τούτους* C, *πρὸς τούτοις* E 7 *ὀνωρίου* AOw, *ὀνωρίου* E, *Ονωρίου* p, *Ὀνωρίου Di* *ἄνω*] XIII 21, 10 *ἄνωθεν* omisso *που* B 8 *ὡς* om. B 10 *θεοδοσίου τοῦ νέου* D 10. 11 *καὶ ἀσελγῶς* ante *βιώσκων* E 15 *ὁ μέγας* om. E 18 ante *κρατεῖ* add. *βία* E

dore offusi abierunt; nonnulli vero de his etiam ad rectum dogma 16
reverterunt.
His temporibus regina Pulcheria moritur pie et gloriose et 17
cum bona spe. Omnes enim opes suas dilargita erat pauperibus, 18
ita ut misericordia erga eos dei sibi quaesivisset misericordiam.
Valentinianus autem, nepos Honorii, quem supra loco quodam 19
mentionem fecimus e sorore Placidiae esse partum, rex Romae
veteris ducit in matrimonium Eudoxiam, filiam minoris Theodosii.
Sed, qua erat vita effrenata et libidinosa, sua uxore, quamvis 20
pulcherrima, omissa cum aliis feminis concumbebat, vaticina-
tionibus etiam et praestigiis deditus. Ut igitur vitam agebat 21
non honestam, ita excedit e vita miserabiliter. Maximus enim, 22
patricius Romanus, ortus ab illo Maximo, quem aliquando tyran-
num magnus devicerat Theodosius, regiam ingressus ibi Valen-
tinianum mactat et Eudoxiam vi stuprat et rerum potitur. At 23
Eudoxia patre Theodosio mortuo et Pulcheria defuncta, cum alium

*θανόντος καὶ τῆς Πουλχερίας ἐκμετρησάσης τὸ ζῆν ἐκδίκησιν
ἑτέρωθεν μὴ ἐλπίζουσα, διαπέμπεται πρὸς Γιζέριχον τῶν Οὐαν-
δήλων ῥῆγα καλούμενον καὶ τῆς τοῦ Μαξίμου τυραννίδος ἀπαλ-*
24 *λαγῆναι ἐκλιπαρεῖ· καὶ ὃς ἔπεισι τῇ Ῥώμῃ σὺν στόλῳ καὶ δυ-
νάμει πολλῇ. καὶ ὁ Μάξιμος ἀπέδρα ταύτης καὶ κτείνεται*
25 *παρὰ τῶν συνόντων αὐτῷ. ὁ δὲ Γιζέριχος ἀπόνως τῆς Ῥώμης
κρατεῖ, καὶ τὸν πλοῦτον αὐτῆς συγκομισάμενος ἅπαντα, καὶ* D III 25
τὰ τῶν θείων ναῶν ἀναθήματα ἐκ χρυσοῦ πεποιημένα καὶ
26 *λίθοις κοσμούμενα, καί τινα τῶν παρὰ Τίτου κομισθέντων ἐξ
Ἱεροσολύμων σκευῶν τοῦ ἐκεῖσε ναοῦ, εἰργασμένα καὶ αὐτὰ ἐκ
χρυσοῦ, λαβὼν καὶ τὴν Εὐδοξίαν σὺν ταῖς δύο θυγατράσιν αὐτῆς,*
D 27 *ἐπανῆλθεν εἰς Ἀφρικήν. καὶ τὴν μὲν τῶν θυγατέρων αὐτῆς,
τὴν Εὐδοκίαν, τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν οἰκείων υἱῶν Ὀνωρίχῳ συν-
έζευξε, τὴν δέ γε Πλακιδίαν μαθὼν ἀνδρὶ κατηγγυῆσθαι τῷ*
28 *πατρικίῳ Ὀλυβρίῳ, ἐτήρει σὺν τῇ μητρὶ Εὐδοξίᾳ· ἔνθα δύο
διαγαγοῦσα ἐνιαυτοὺς ἡ βασιλὶς Εὐδοξία ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Βυ-
ζάντιον μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς Πλακιδίας, Μαρκιανοῦ βασι-*
29 *λεύοντος. ἡ γὰρ Εὐδοκία σὺν τῷ ἀνδρὶ κατελείφθη, ᾧ συμ-*

6 *ὅπως ἑάλω παρὰ Γιζερίχου τοῦ Οὐανδήλων ῥηγός* (*τ. Οὐανδ. ῥηγ.* om. E) *ἡ Ῥώμη* CE

2 *τὸν* D 3 ante *ἀπαλλ.* add. *δι' αὐτοῦ* Owp 5 *καὶ ὁ* AE, *ὁ δὲ* Owp *ἀπέδρ* (sic) E 11 *καὶ* A, *δὲ* Rwp 13 *ὀνορίχω* A(Rw), *Ονορίχῳ* p, *Ὀνωρίχῳ* *Di*, corr. *B-W* 14 *δέγε πλακιδίαν* A, *δέγε λοιπὴν* Rwp, *δὲ λοιπὴν* D 15 *ὀλύβριω* A, *ὀλυβρίῳ* (with μ written above) R(wp*Di*) 16 *διαγαγοῦσα* ARwp, *δὴ ἀγαγοῦσα* B 18 *καταλέλειπτο* Owp

iniuriae vindicem non speraret, mittit ad Gizericum, Vandalorum
24 regem, eumque orat, ut Maximi tyrannide liberetur. Is igitur
aggreditur Romam cum classe et copiis magnis; sed Maximus,
25 cum ex urbe effugisset, necatur a suis comitibus. Ita Gizericus
Roma nullo labore capta, cum divitias urbis magnas et deorum
26 templorum dona aurea lapidibusque ornata et nonnulla vasa a
Tito allata e templo Hierosolymitano, aurea et ipsa, collegisset
una cum Eudoxia eiusque duabus filiabus in Africam rediit.
27 Cuius filiam Eudociam Honoricho filio maiori natu iunxit, Pla-
cidiam autem cum cognovisset desponsam esse patricio Olybrio,
28 una cum matre Eudoxia servabat. Ubi cum duos per annos
versata esset regina Eudoxia, rediit Byzantium cum filia sua
29 Placidia, Marciano rege, Eudocia cum marito relicta, quae, quam-
vis cum eo convixisset annos XVI et filium peperisset Hildericum,
tamen aegre ferens consuetudinem mariti Arianorum dogmata

βιώσασα ἔτη ἓξ καὶ δέκα καὶ παῖδα τεκοῦσα Ἰλδέριχον, ὅτι
τοῖς Ἀρειανοῖς ὁμόδοξος ἦν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἤχθετο τὴν μετ'
ἐκείνου συμβίωσιν. καὶ λαβομένη καιροῦ καὶ αὐτὴ εἰς τὴν 30
Κωνσταντινούπολιν μεταχωρεῖ, ἤδη τῆς μητρὸς αὐτῆς θανούσης·
εἶτα εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἄπεισι, κἀκεῖ τελευτᾷ. P II 49 A

Μαρκιανὸς δὲ θνήσκει ἓξ βασιλεύσας ἔτη καὶ μῆνάς τινας, 31
ὡς μέν τινες λέγουσι, νοσήσας, ὡς δ' ἕτεροι, φαρμαχθεὶς νεύσει
τοῦ πατρικίου Ἄσπαρος, πρεσβύτης γενόμενος καὶ ζήσας ἐπὶ μα-
κρόν. ἐπιεικὴς δὲ τὴν γνώμην ὢν καὶ πρὸς τοὺς ὑπηκόους 32
χρηστὸς ἔλεγε μὴ δεῖν ὅπλα βασιλέα κινεῖν, ἕως εἰρηνεύειν ἐξόν.
μέγα δὲ τότε δυνάμενος ὁ πατρίκιος Ἄσπαρ οὐχ ᾑρετίσθη βα- 33
σιλεῦσαι παρὰ τοῦ δήμου τῆς πόλεως, ὅτι τῆς Ἀρείου ἦν μετέ-
χων αἱρέσεως. διὸ τὸν Λέοντα αὐτὸς ἐβασίλευσεν, ὡς μὲν 34
τινες ἱστόρησαν, αὐτοβούλως, ὡς δ' ἕτεροι, παρὰ τοῦ δήμου
D III 251 *τὴν ἐξουσίαν λαβών, ὃν κτήσεων αὐτοῦ, ὡς λέγεται, προνοού-*
μενον ἀπήτησε Καίσαρα στέψαι θάτερον τῶν υἱῶν αὐτοῦ. καὶ 35 B
τοῦτο ἐπαγγειλάμενον εἰς τὴν τῆς βασιλείας περιωπὴν ἀνεκό-
μισεν. ἔνιοι δὲ τριβοῦνον εἶναι αὐτόν φασι καὶ τῶν ἐν Σηλυ- 36

6 *τελευτὴ τοῦ βασιλέως Μαρκιανοῦ* (*μαρκιανοῦ βασιλέως* E) CE

1 *ἓξ καὶ δέκα* A, *ἑξκαίδεκα* R, *ἑκκαίδεκα* Dwp*Di*, v. XIV 22, 84. XVI 22, 1 4 *κωνσταντίνου* Rwp *χωρεῖ* E 5 *τὰ* om. C 7 *λέγουσιν* w*p*Di* invitis AR, v. ad XIII 1, 5 *δ' ἕτεροι* AR, *δέ τινες* Dwp 10 *ἐξῆν* E 11 *δὲ* om. B *βασιλεὺς* D 13 *αἱρέσεως* AR, *μερίδος* Dwp 14 *ἕτεροι* AE, *ἔνιοι* Owp 15 *ὢν* C *κτήσεων* Rwp*Di*, **τ*σεων* A *προνοούμενος* | C 18 *ἔνιοι* AE, *ἕτεροι* Owp *σηλυμβρία* E (fortasse recte; v. Muellerum F. H. G. IV p. 135)

sequentis, nancta tempus opportunum et ipsa Cpolim secedit 30
matre iam mortua; tum Hierosolyma abit et illic vitam finit.
Marcianus moritur post regnum sex annorum et aliquot 31
mensium, ut nonnulli dicunt, ex morbo, ut alii, veneno dato nutu
patricii Asparis, admodum grandis natu, vir bene moratus et 32
erga subiectos benevolus, dicere solitus arma regi non esse mo-
venda, donec pacem agere liceret. Aspar autem patricius, quam- 33
vis multum tum posset, non tamen rex creatus est a populo
urbis, quod Arii erat particeps sectae. Quapropter ipse Leonem 34
regem fecit, ut nonnulli narraverunt, sua sponte, ut alii, accepta
a populo potestate. Ita Leonem, suarum rerum, ut fertur, dispen- 35
satorem, cum promisisset se Caesaris diadema ad alterum filium
esse delaturum, ad culmen regni extulit. Nonnulli autem dicunt 36
eum tribunum fuisse et Selybrianorum vectigalium praefectum,

37 βρίᾳ τελῶν ἄρχοντα. καὶ οἱ μὲν ἐκ Θρᾳκῶν τὸ γένος ἕλκειν αὐτὸν λέγουσιν, ἄλλοι δὲ ἐκ Δακῶν τῶν ἐν Ἰλλυριοῖς.

LIBER QVARTVS DECIMVS.

W III 41 1 Ἄρτι δὲ καταστάντος τοῦ Λέοντὸς αὐτοκράτορος ὁ Ἄσπαρ
ἐπέκειτο βιάζων αὐτὸν Καίσαρα ποιῆσαι θάτερον τῶν υἱῶν
2 αὐτοῦ κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν. ἀναβαλλομένου δ' αὐτοῦ ὁ Ἄσπαρ
τῆς βασιλικῆς ἁλουργίδος ἀψάμενος ἔφη "βασιλεῦ, τὸν ταύτην
ἀμπεχόμενον ψεύδεσθαι οὐ χρεών"· καὶ ὃς ἀνθυπήνεγκεν "ἀλλ'
C 3 οὐδὲ βιάζεσθαι καὶ ἄγεσθαι ὡς ἀνδράποδον." μέχρι δὲ τέλους
ἀντέχειν μὴ οἷός τε ὤν, εἴκων ἀνάγκῃ Καίσαρα ποιεῖ ἀπὸ πατρικίου τὸν τοῦ Ἄσπαρος παῖδα, Ἀρδαβουρίου δὲ ἀδελφόν.
4 τοῦτο καὶ τῇ συγκλήτῳ ἔδοξεν ἀποθύμιον καὶ τὸν δῆμον τῆς
5 πόλεως εἰς στάσιν ἐκίνησεν. ἐδεδίεσαν γὰρ μὴ εἰς τὸ γένος
τοῦ Ἄσπαρος περιστάντος τοῦ κράτους παρρησίας αὖθις λαβόμενοι οἱ Ἀρειανοὶ πλείονα κακὰ τῶν προτέρων εἰς τοὺς ὀρθο-

3 βασιλεία Λέοντος τοῦ μεγάλου ACDE 5 σημείωσαι AE 9 σημείωσαι E 10 ὅτι τὸν υἱὸν τοῦ Ἄσπαρος ὁ Λέων ἐποίησε Καίσαρα καὶ ὅτι ὁ δῆμος ἐστασίασε διὰ τοῦτο, καὶ ὅτι ὡς ἐπιβουλεύοντας αὐτῷ ἀνεῖλεν ὁ Λέων τὸν Ἄσπαρα καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀρδαβούριον C

1 τελῶν] σχολῶν aut στρατιωτῶν coni. *Wo* 1. 2 αὐτὸν ἕλκειν E 2 ἄλλοι AE, οἱ Owp ἰλλυροῖς D 6 ἁλουργῖδος Dwp, ἁλουργίδος AC, ἁλουργίδος R*Di*, v. XIV 5, 35. 10, 32. XVII 17, 40 7 ἀπεχόμενον D, corr. Dw οὐ καὶ χρεών· ὃς w*p invitis AR 9 ἀπὸ πατρικίου ARw tres P, ἀντὶ πατρικίου unus P, Πατρίκιον coni. *Duc*; erravisse videtur Zonaras (v. *B-W* comment. Fleckels. p. 134. 142. 148 ss.) 11 ἀποθύμιον ἔδοξε Owp 13 ἄσπορος E

37 alii cum e Thracia genus suum ducere dicunt, alii ex Dacia Illyrica.

1. Leonem imperium modo adeptum Aspar flagitationibus urgebat, ut alterum filiorum suorum Caesarem faceret, quem-
2 admodum promisisset. Cum autem cunctaretur, Aspar purpura regia prehensa "Rex" inquit "hac veste indutum mentiri non aequum". Cui ille "Etiam cogi" inquit "et instar mancipii
3 trahi non aequum". Sed cum tandem resistere non posset, cedens necessitati Caesarem facit ex patricio Asparis filium, Arda-
4 burii fratrem. Quae res neque senatui fuit grata et multitu-
5 dinem urbanam ad seditionem impulit. Verebantur enim, ne ad gentem Asparis translato imperio, Ariani libere dicendi potestate iterum accepta pluribus malis quam ante orthodoxos afficerent.

δόξους ἐνδείξωνται. συνελθόντες οὖν οἱ τοῦ κλήρου καὶ οἱ 6
μονάζοντες καὶ τοῦ δήμου τῆς πόλεως ὅσον ὑγιῶς ἐφρόνει D
περὶ τὴν πίστιν, ἐδέοντο τοῦ βασιλέως ὁμόφρονα σφίσι Καί-
σαρα προχειρίσασθαι. ὁ δὲ τότε μὲν οἷς τε εἶπε καὶ οἷς ἐποίησε 7
τὴν στάσιν κατηύνασε. μεταξὺ δὲ παραρρυέντος καιροῦ, ἐπι- 8
βουλεύοντας αὐτῷ γνοὺς τοὺς περὶ τὸν Ἄσπαρα, κἀκεῖνον καὶ
τὸν Ἀρδαβούριον ἔκτεινεν. Ἰσοκάσιον δὲ τὸν κοιαίστωρα λόγιον 9
III 252 *ἄνδρα, διαβληθέντα ἐπ' ἄλλοις τέ τισι καὶ ἐπὶ ἑλληνισμῷ, τῆς*
ἀξίας γυμνώσας τῷ ἐπάρχῳ παρέδωκεν εἰς ἐξέτασιν· εἰσαγο- 10
μένῳ δ' εἰς τὸ δικαστήριον ἐν σχήματι κατακρίτου ἔφη αὐτῷ
ὁ ἔπαρχος "ὁρᾷς, Ἰσοκάσιε, ἐν οἵᾳ εἶ καταστάσει"; ὁ δὲ "ὁρῶ"
εἶπε "καὶ οὐ ξενίζομαι ὅτι ἄνθρωπος ὢν ἀνθρωπίναις περι- P II 50 A
πέπτωκα συμφοραῖς· σὺ δὲ δίκασον ἐπ' ἐμοί, ὡς ἐδίκαζες σὺν
ἐμοί." τούτων ἀκούσας ὁ δῆμος τὸν μὲν βασιλέα εὐφήμησε, 11
τὸν δ' Ἰσοκάσιον ἐξαρπάσαντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀπήγαγον·
βαπτισθέντα δὲ τοῦτον μαθὼν ὁ κρατῶν ἥσθη.

Οὗτος ὁ βασιλεὺς εἶχε γυναῖκα κεκλημένην Βηρῖναν, ἐξ 12

7 *περὶ τοῦ κοιαίστωρος* (*κοιαιστορος* E) *Ἰσοκασίου* (*Ισικασιου* C) CE
12 *σημείωσαι* AE

3 *ὁμόφρονα* om. D 6 *γνοὺς* A, *γνοῦς* E, *φωράσας* Owp *τὸν* om. E 7 *ἔκτεινεν* AR, *ἔκτεινε* DwpDi, v. ad XIII 1, 5 *κοιαί-στορα* Dwp 8 *διαβληθέντα* om. C 9 *δέδωκεν* E 11 *Ἰσο-κάσιε*] *ὦ ἰσάκις* E *εἶ*] *ἢ* D 12 *εἶπεν* DwpDi invitis AR, v. ad XIII 1, 5 14 *εὐφήμησαν* CE 15 *ἁρπάσαντες* D 17 *βηρίναν* ARwpDi, corr. *B-W*

Congressi igitur clerici et monachi et de populo urbano quicun- 6
que de fide recte sentiebant orabant regem, ut eiusdem sibi fidei
Caesarem designaret. At ille tum et verbis et factis seditionem 7
sedavit. Sed cum interea praeteriisset aliquid temporis, insidias 8
sibi parare Asparem certior factus et illum et Ardaburium ne-
cavit. Isocasium vero quaestorem, virum eruditum, cum de 9
aliis quibusdam rebus, tum de paganismo incusatum dignitate
erepta praefecto tradidit ad quaestionem; cui cum praefectus 10
introducto in iudicium habitu condemnati dixisset: "Videsne, Iso-
casi, qua sis in conditione?" ille "Video" inquit "neque mirum
mihi videtur, quod equidem, cum homo sim, in humanos incidi
casus; tu vero ita de me iudica, ut mecum iudicabas". Quibus 11
auditis populus regem celebravit sed Isocasium abreptum in
ecclesiam abduxerunt; quem cum imperator baptizatum esse
cognovisset, gaudio affectus est.

Hic rex habuit uxorem, cui nomen erat Verinae; ex ea 12

13 ἧς ἐγένοντο αὐτῷ θυγατέρες δύο, Ἀριάδνη καὶ Λεοντία· ὧν τὴν μὲν τῷ Ζήνωνι κατηγγύησε, τὴν δὲ Λεοντίαν συνέζευξε τῷ πατρικίῳ Μαρκιανῷ, υἱῷ Ἀνθεμίου τοῦ βασιλεύσαντος ἐν τῇ Ῥώμῃ.
14 Ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως γέγονεν ἐν τῇ νέᾳ Ῥώμῃ φρικωδέστατος ἐμπρησμός, ὃς ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, ἀπὸ τοῦ
B ἀρκτῴου δηλαδὴ μέρους ἕως τοῦ μεσημβρινοῦ, τὴν πόλιν διέζωσεν, εἰς μῆκος δὲ διεξῆλθεν ἀπὸ τοῦ Βοοσπορίου μέχρι τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου, πρὸς δὲ νότον ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ μέχρι τοῦ ναοῦ τῶν
15 μεγάλων μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάκχου· ἐν δὲ τῷ μέσῳ τῆς πόλεως ἀπὸ τῶν Λαύσου ἕως τοῦ Ταύρου τὰ ἐν μέσῳ πάντα
16 κατέκαυσεν. ὅτε λέγεται καὶ ὁ Ἄσπαρ διαθέειν τὰς ἀγυιὰς ἀγγεῖον ὕδατος πλῆρες ἐπὶ τῶν ὤμων φέρων καὶ τὸν δῆμον παρακαλῶν ὁμοίως ποιεῖν, ἵνα τὸ πῦρ κατασβέσωσι, καὶ διδοὺς
17 ἑκάστῳ ὑπὲρ μισθοῦ νόμισμα ἀργυροῦν. διήρκεσε δὲ τὸ πῦρ ἐκεῖνο τὴν πόλιν νεμόμενον ἐφ' ἡμερῶν τετρακτύν, καὶ κατέ-

5 περὶ τοῦ γενομένου ἐμπρησμοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας (τοῦ βασιλέως E) Λέοντος CE

3 βασιλεύοντος C 5 τοῦ βασιλέως om. Owp νέα ῥώμη A, ῥώμη E, πόλει B, κωνσταντινουπόλει Rwp 8 βοοσπορίου AC, βοσπορίου B, βοὸς σπορίου D, βοσπόρου ED$_w$wp 9 τοῦ ante ἁγίου om. w*p invitis AR καλιβίτου D 10 τοῦ ναοῦ ante τοῦ om. D 11 ante μεγάλων add. ἁγίων CE 13 κατέκαυσε DwpDi invitis AR, v. ad XIII 1, 5 ἀγυιὰς RwpDi, ἀγυὰς ABC 14 πλῆρες ὕδατος Dwp φέρων ante ἐπὶ E 17 τετρακτήν D

13 duae ei natae sunt filiae, Ariadne et Leontia, quarum illam Zenoni despondit, Leontiam autem coniunxit Marciano patricio, filio Anthemii regis Romani.
14 Sub hoc rege factum est Romae novae horrendum incendium, quod a mari ad mare i. e. a septentrionali parte usque ad meridianam urbem succinxit; hoc in longitudinem a regione Bosporana usque ad aedem S. Ioannis Calybitae, in meridiem ab aede S. apostoli Thomae usque ad templum magnorum marty-
15 rum Sergii et Bacchi pervagatum est, in media autem urbe a Lauso usque ad Taurum ea quae in medio erant omnia com-
16 bussit. Quo tempore dicitur Aspar vas aquae plenum humeris ferens vias percurrisse et populum monuisse, ut suum exemplum secuti ignem exstinguerent, et dedisse singulis pro mercede nu-
17 mum argenteum. Ille ignis urbem per dies quattuor depastus est et praeter cetera combussit domum illam maximam sitam in Senatu, qui dicitur, quo et senatores et delecti conveniebant de-

καυσε πρὸς τοῖς ἄλλοις τόν τε ἐν τῷ Σενάτῳ καλουμένῳ μέ- C
γιστον οἶκον, εἰς ὃν ἥ τε γερουσία καὶ οἱ λογάδες συνερχόμενοι
III 258 ἐβουλεύοντο, καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύων, ὅτε στολὴν ὑπατικὴν ἀνε-
λάμβανεν, ἔργον περιφανὲς καὶ ὑπέρλαμπρον, καὶ τὸ καλού- 18
μενον Νυμφαῖον, οἶκον ἕτερον ἀντικρὺ κείμενον τοῦ προρρη-
θέντος οἴκου, εἰς τὸ τοὺς γάμους γίνεσθαι ἐν αὐτῷ χρηματίζοντα
τῶν μὴ κεκτημένων οἴκους χωροῦντας πλῆθος ἐν ἑαυτοῖς· καὶ 19
ἕτερον οἶκον ἐν τῷ Ταύρῳ βασιλικὸν πολυτελῆ τε καὶ μέγιστον· W III 42
καὶ ἐπὶ τούτοις ναοὺς περιφανεστάτους καὶ ἰδιωτικὰς οἰκίας
τῶν λαμπροτέρων πολλάς.

Τούτου κρατοῦντος λέγεται καὶ σεισμὸν γενέσθαι σφοδρό- 20
τατον ἐν Ἀντιοχείᾳ, ὡς μικροῦ τὴν πόλιν ἐκείνην πᾶσαν κατα- D
πεσεῖν. ὑσθῆναι δὲ καὶ σποδὸν ἐν τῇ Βυζαντίδι πολλήν, ὥστε 21
καὶ εἰς παλαιστὴν αὐτὴν ὑψωθῆναι. ἐκ τούτου δὲ δεδειλιακότα 22
τὸν βασιλέα τῆς πόλεως ἐξελθεῖν καὶ διατρίβειν ἐπὶ πολὺ κατὰ
τὸν ἅγιον Μάμαντα.

Οὗτος βασιλεύσας στρατοπεδάρχην προεχειρίσατο Ῥουστί- 23
κιον, ἄνδρα γενναῖόν τε καὶ στρατηγικώτατον· θανόντος δ' ἐκεί-

11 *περὶ τοῦ γενομένου ἐν Ἀντιοχείᾳ σεισμοῦ* CE 17 *ὅτι ὁ Βασιλίσκος στρατοπεδάρχης προβληθεὶς καὶ προσβαλὼν τοῖς τοῦ Γιζερίχου ἡττήθη* C

1 *σενάτῳ* DwpDi, *σεννάτω* A(R) *καλλουμένω* | C, *καλούμενον* Dw, *καλουμένῳ* ARp 3 *βασιλεὺς* Rwp 5 *ἕτερον* — 6 *γίνεσθαι* om. E 8 *βασιλικὸν* om. O, add. Dw 10 *τῶν λαμπροτέρων*] *περιφανεστάτων* E, v. ad XIII 3, 6 11. 12 *καὶ σεισμὸν σφοδρ. ἐν ἀντ. γενέσθαι λέγεται* D cod. Vindob. 68 (v. *B-W Byz. Zeitschr.* a. 1892 p. 208 s.) wp 12 *καταπεσεῖν ἅπασαν* E 13 *πολὺν* D 14 *δὲ* om. Dwp 18 *στρατιωτικώτατον* D

liberatum et ipse rex consularem vestem sumpturus — opus
illustre et splendidissimum — et aliam domum contrariam domui, 18
de qua ante diximus, Nymphaeum, nomine ex eo indito, quod
nuptiae ibi celebrabantur eorum, qui propriis aedibus multitu-
dinem capientibus carebant, et aliam domum in Tauro sitam 19
regiam pretiosam et permagnam et insuper templa illustrissima
et privatas domos illustrium hominum multas.

Hoc imperante dicitur etiam Antiochia terrae motu facto 20
vehementissimo paene tota concidisse, et tantus cineris imber 21
defluxisse in agrum Byzantium, ut etiam in palmae altitudinem
cinis emineret. Qua re perterritus rex fertur urbe relicta multum 22
per temporis apud S. Mamantem habitasse.

Hic rex praefectum legionum designavit Rusticium, vi- 23
rum fortem et rei militaris peritissimum; cuius mortui in locum

νου τὸν τῆς βασιλίσσης Βηρίνης ὁμαίμονα Βασιλίσκον ἀνθείλετο.
24 *ὃς σὺν στόλῳ πολλῷ κατὰ Γιζερίχου στρατεύσας ἐν Ἀφρικῇ*
ἡττήθη λίαν αἰσχρῶς καὶ τὸ πλεῖον τοῦ στόλου ἀπέβαλεν, ὡς
μέν τινες ἱστοροῦσιν, ἐκ κακοβουλίας καὶ τοῦ μὴ στρατηγικῶς
25 *διαθεῖναι τὸν πόλεμον, ὡς δ' ἕτεροι, ἐκ προδοσίας· χρήματα*
γὰρ αὐτὸν λαβεῖν πλεῖστά φασι παρὰ Γιζερίχου, καὶ τοῦ πο-
P II 51 A *λέμου συρραγέντος στρέψαι τὴν στρατηγίδα τριήρη, καὶ πρύμναν*
26 *κρουσάμενον εἰς φυγὴν τραπέσθαι, κἀντεῦθεν θάρσος μὲν ἐνει-*
κέναι τοῖς ἐναντίοις, τῶν δ' οἰκείων καταβαλεῖν τὰ φρονήματα,
καὶ τὸν μὲν ἐπανελθεῖν δυσκλεῶς μετ' ὀλίγων, τοὺς δὲ λοιποὺς
ἐν τῇ ναυμαχίᾳ πεσεῖν.
27 *Τούτῳ τῷ βασιλεῖ ἔγγονος ἐξ Ἀριάδνης τῆς θυγατρὸς*
ἐγεννήθη καὶ Ζήνωνος, ὃν Λέοντα ὀνομάσας ἐκεῖνος βασιλικῷ D III
28 *ταινιοῖ διαδήματι ἐπὶ πάνυ νηπίᾳ τῇ ἡλικίᾳ. τὸν γὰρ Ζήνωνα*
τῇ βασιλείᾳ μὴ προσήκοντα ἔκρινεν, ὅτι μήτε τὴν γνώμην εἶχε
βασιλικὴν μήτε μὴν εἶδος ἄξιόν τυραννίδος, ἀλλὰ καὶ τὴν ὄψιν
29 *ἦν εἰδεχθέστατος καὶ τὴν ψυχὴν εἶχε τῆς ὄψεως χείρονα. διὰ*
τοῦτό τινες ἱστοροῦσιν ἀναιρεθῆναι τὸν Ἄσπαρα καὶ τὸν Ἀρδα-

12 *ὅτι τὸν* (om. C) *ἔγγονον αὐτοῦ ὁ Λέων ἔστεψε διαδήματι εἰς* (*διαδ. εἰς* om. E) *βασιλέα* CE

1 ante *Βηρ.* add. *τῆς* CDEwp 3 *ἀπέβαλε* DwpDi invitis AR, v. ad XIII 1, 5 4 post *μὴ* add. *εὖ καὶ* BEwp, *εὖ* R, *καὶ* Dw 5 *ἕτεροι* AE, *ἄλλοι* Owp 6 *λαβεῖν πλεῖστα φασὶ* (*φασὶν* E) *παρὰ γιζερίχου* AE, *πλεῖστα παρὰ γιζερίχου φασὶ λαβεῖν* Dwp, *λαβεῖν πλεῖστα παρὰ γιζερίχου φασί* R 7 *στρατηγίδα* AE, *ναυαρχίδα* Owp 7 *τριήρη καὶ πρύμναν* — 8 *κἀντεῦθεν* om. E 8 *κρουσάμενος* C 10 *ὑπανελθεῖν* E *ὀλίγων* RwpDi, *ὀλίγον* A 14 *νηπίᾳ πάνυ* Owp 15 *μὴ προσήκ. τῇ βασ.* Owp 18 *τούτου* D, corr. Dw

24 Basiliscum, fratrem reginae Verinae, suffecit. Qui cum classe
magna adversus Gizericum profectus in Africa turpissime victus
est et maiorem partem classis amisit, ut nonnulli dicunt, ex te-
25 meritate atque inscitia rei bellicae, ut alii, per proditionem. Pe-
cunia enim accepta ab Gizerico maxima dicunt eum proelio
commisso praetoriam triremem vertisse et retro inhibentem fu-
26 gisse, itaque animis incensis hostium suorum comminutis cum
paucis domum turpiter redisse, ceteris navali pugna interfectis.
27 Nepotem huic regi ex Ariadne filia et Zenone genitum Leo-
nem appellat et regio ornat diademate, quamvis prima esset
28 infantia. Nam Zenonem regno non idoneum iudicabat, quod
neque animo erat regio neque etiam specie digna imperio sed
29 ore taeterrimo et animo deteriore, quam ore. Quocirca nonnulli
narrant sublatos esse Asparem et Ardaburium ab imperatore

βούριον παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος, θέλοντος τὸν θυγα- B
τριδῆν αὐτοῦ τὸν μικρὸν Λέοντα βασιλεύειν, φοβουμένου δ' ἐκεί- 30
νους ὡς μέγα δεδυνημένους, μήποτε τῆς νηπιότητος ἐκείνου
καταφρονήσαντες τὴν ἀρχὴν σφετερίσωνται.

'Επὶ τούτου τοῦ βασιλέως καὶ ἡ τιμία τῆς ὑπεραγίας θεο- 31
τόκου ἐσθὴς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐκομίσθη ἐκ Παλαιστίνης,
καὶ ἀπετέθη ἐν τῷ παρ' αὐτοῦ δομηθέντι ναῷ ἐν Βλαχέρναις
ἐν ἀργυρέᾳ σορῷ· δι' ἣν καὶ ὁ ναὸς Ἁγία σορὸς κατωνόμασται.

Τοῦ πατριάρχου δὲ θανόντος Ἀνατολίου, ὃς ἐπ' ἔτη τῆς 32
ἐκκλησίας προέστη ὀκτώ, Γεννάδιος χειροτονεῖται. τούτου δὲ 33
ἐνιαυτοῖς τὴν ἐκκλησίαν ἰθύναντος δέκα ἐπὶ τρισί, καὶ τὴν ζωὴν
ἐκμετρήσαντος, ἀντεισήχθη Ἀκάκιος. C

Καὶ ὁ βασιλεὺς δὲ Λέων νοσήσας ἐξέλιπεν, ὀκτωκαίδεκα 34
βασιλεύσας ἐνιαυτούς, τὸν μικρὸν Λέοντα διάδοχον τῆς βασι-
λείας καταλιπών. κεκόσμητο δὲ καὶ ἄλλαις μὲν ἀρεταῖς, ἐπέ- 35
λαμπε δ' ἐκείνῳ μάλιστα τὸ φιλοίκτιστον, εἰωθότι λέγειν ὅτι
"ὥσπερ ὁ ἥλιος οἷς ἐπιλάμπει, τῆς θέρμης αὐτοῦ μεταδίδωσιν,
οὕτω δεῖ καὶ τὸν βασιλέα, οἷς ἂν ἐπιβλέψῃ, οἶκτον αὐτοὺς
ἀξιοῦν".

5 περὶ τῆς τιμίας ἐσθῆτος (ζωνῆς E) τῆς θεοτόκου (τ. θεοτ. om. A) ACE 9 περὶ πατριαρχῶν CE 13 τελευτὴ Λέοντος τοῦ μεγάλου ACE 17 σημείωσαι E

1 θέλοντος om. C θυγατριδοῦν DwpDi, θυγατριδὴν AR, θυγατριδῆν E, v. XVI 4, 30 3 δυναμένους E 6 κωνσταντινούπολιν AE, τὴν νέαν ῥώμην Owp, v. G. M. p. 512, 20, Nicephor. Callist. H. E. XV 24 8 κατονομάζεται E 9. 10 προέστη τ. ἐκκλ. Owp 10 δὲ initio versus om. E 11 ἰθύναντος τὴν ἐκκλησίαν Dwp 13 δὲ om. D 17 οἷς om. C θερμῆς w*p invitis AR 18 δεῖ RwpDi, δὴ A ἐπιλάμψῃ C

Leone, cum Leonem minorem, filium filiae suae, regem esse
vellet et timeret, ne illi, qua erant potestate, illius infantia con- 30
tempta regnum arriperent.

Sub hoc rege pretiosa Deiparae sanctissimae vestis Cpolim 31
ex Palaestina lata et in aedem a rege ipso aedificatam in Bla-
chernis in argenteum loculum illata est, e quo et aedes S. loculus
appellata est.

Anatolio patriarcha defuncto, qui per annos octo ecclesiae 32
praefuerat, Gennadius creatur. Qui cum per annos ecclesiam 33
rexisset tredecim et vitam finivisset, eius loco introductus est
Acacius.

Atque rex Leo e morbo decessit, cum octodecim regnasset 34
annos, Leone minore herede regni relicto, ornatus cum aliis vir- 35

2 Καταλειφθεὶς οὖν ὁ μικρὸς Λέων νηπιάζων ἔτι, ἐφ' ἕνα
ἐνιαυτὸν ἐπεβίω τῇ βασιλείᾳ, καὶ νήπιος ἐπαπῆλθε τῷ πάππῳ
τὸν ἑαυτοῦ πατέρα τὸν Ζήνωνα βασιλέα καταλιπών, αὐτὸς ταῖς
D ἑαυτοῦ χερσὶ τῇ ἐκείνου κεφαλῇ περιθεὶς τὸ διάδημα. D III 25
2 Ἦν δὲ ὁ Ζήνων ἐξ ἔθνους αἰσχίστου τοῦ τῶν Ἰσαύρων,
αἴσχιστος καὶ αὐτὸς καὶ τὴν μορφὴν καὶ τὴν ψυχὴν γεγονώς,
W III 43 καὶ οὐχ ὡς βασιλεὺς τὴν ἀρχὴν ἀνύων, ἀλλ' ὡς ἄντικρυς τύ-
3 ραννος. ἦν δὲ τούτῳ καὶ ἀδελφὸς Κόνων καλούμενος καὶ τὸν
ἀδελφὸν εἰς κακίαν ὑπερβαλλόμενος, αἵμασι χαίρων καὶ σφα-
4 γαῖς ἀνθρώπων ἡδόμενος. κατὰ τούτου τοῦ Ζήνωνος ἐν Θρᾴκῃ
διατρίβων ὁ τῆς βασιλίσσης Βηρίνης ὁμαίμων ὁ δηλωθεὶς Βα-
σιλίσκος ἀνταίρει χεῖρα, τῆς Βηρίνης συναιρομένης αὐτῷ κἀκ
5 τῆς συγκλήτου τινῶν. δειλὸς δὲ ὢν ὁ Ζήνων καὶ ἄνανδρος
φεύγει αὐτίκα σὺν Ἀριάδνῃ τῇ γυναικὶ ἐν Ἰσαυρίᾳ πρὸς τοὺς
ὁμογενεῖς.
P II 52 A 6 Καὶ ὁ Βασιλίσκος ἐν τῷ Κάμπῳ ἀναγορεύεται βασιλεὺς
καὶ τὴν οἰκείαν γαμετὴν Ζηνωνίδα Αὐγούσταν ἔστεψε καὶ Μάρ-
7 κον τὸν υἱὸν προεχειρίσατο Καίσαρα. ἦν δὲ καὶ οὗτος τούς
τε τρόπους οὐδὲν βελτίων τοῦ Ζήνωνος καὶ περὶ τὸ σέβας οὐκ

1 *βασιλεία Λέοντος τοῦ μικροῦ* ACD, *Λέων ὁ μικρός* E 5 *βασιλεία Ζήνωνος* ACDE 16 *βασιλεία Βασιλίσκου* ACDE

4 *αὐτοῦ* DEwp 5 *τοῦ* om. E 12 *κἀκ*] *καὶ* E 16 *καὶ ὁ βασιλίσκος* AE, *ὁ βασιλίσκος δ' ἐλθὼν* Owp 19 *τε* om. E

tutibus tum summa clementia. Consueverat enim dicere "Ita ut
sol, quibus lucet, calorem impertit, ita etiam ab rege, quoscun-
que aspexerit, ii clementia sunt habendi digni".
2. Relictus igitur MINOR LEO adhuc infans unum annum
vixit in regno et infans consecutus est avum patre suo Zenone
relicto rege, cuius capiti ipse suis manibus diadema inposuerat.
2 Fuit autem ZENO ortus e populo foedissimo Isaurico, foedis-
simus et ipse tum forma tum animo, ita ut non ut rex teneret
3 regnum sed plane ut tyrannus. Fratrem habebat Cononem, qui
fratre flagitiosior caedibus gaudebat hominumque trucidationibus
4 delectabatur. Huic Zenoni Basiliscus, reginae Verinae frater,
de quo ante diximus, in Thracia bellum intulit, adiuvantibus
5 Verina et nonnullis senatoribus. Zeno autem, ut erat ignavus
et effeminatus, cum Ariadna uxore in Isauriam ad populares
statim confugit.
6 BASILISCVS in Campo salutatus rex et uxorem suam Zeno-
nidem insignibus Augustae ornavit et Marcum filium appellavit
7 Caesarem. Fuit hic quoque et moribus nihilo melioribus Zenone

ὀρθῶς διακείμενος. τῆς γὰρ Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκόρου μετεῖχε 8
καὶ οὗτος αἱρέσεως, παρὰ τῆς γαμετῆς εἰς ταύτην προβιβα-
σθείς, καὶ σφόδρα τὰς τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίας ἐκάκωσε, καὶ
τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον τυραννικῷ γράμματι ἄκυρον εἶναι
τεθέσπικε. καὶ τὸν πατριάρχην τῆς νέας Ῥώμης Ἀκάκιον τοῦτο 9
ψηφίσασθαι συνοδικῶς ἐβιάζετο. ἀλλὰ τὸ ὀρθόδοξον πλῆθος 10
τῆς πόλεως συνελθὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸν Βασιλίσκον
ἐκακηγόρησε καὶ τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἁγίαν ἐκάλεσε. διὰ 11
ταῦτα τοίνυν ὁ Βασιλίσκος παρὰ τοῦ δήμου καὶ τῆς γερουσίας B
μεμίσητο.

Ἔπεμψε δὲ κατὰ Ζήνωνος μετὰ δυνάμεως Ἴλλον καὶ Τρο- 12
κοῦνδον· οἳ ἐπελθόντες ἐπολιόρκουν αὐτόν. ὅτι δὲ πολλὰ αὐτοῖς 13
D III 256 ὁ Βασιλίσκος ἐπαγγειλάμενος οὐκ ἐπιτελεῖς τὰς ὑποσχέσεις πε-
ποίητο, καὶ ἡ σύγκλητος δὲ βαρυνομένη τὸν Βασιλίσκον διὰ
τὴν κακίαν αὐτοῦ ἔγραψε τοῖς εἰρημένοις ἀνδράσι τὰ παρ'
ἐκείνου δρώμενα, προσέθεντο τῷ Ζήνωνι, καὶ ἀντὶ πολεμίων
φίλοι αὐτῷ γεγόνασι καὶ συνέριθοι· καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐπαν-

11 ὅτι οἱ παρὰ Βασιλίσκου πεμφθέντες κατὰ τοῦ Ζήνωνος αὐτῷ προσετέθησαν C

4 χαλκηδόνι ARw, καλχηδόνι B, Χαλχηδόνι p*, v. XIV 2, 10. 3, 8. 18. 5, 7 5 τεθέσπικε] κατεθέσπισε E 7 συνελθὼν E 8 χαλκηδόνι ARwp (v. vs. 4) 9 post παρά add. τε Owp 11 ἔπεμψε δὲ κατὰ ζήνωνος | μετὰ δυνάμεως A, ὁ δὲ κατὰ ζήνωνος ἐξαπέστειλε μετὰ ἀξιομάχου δυνάμεως E, ὁ δὲ κατὰ ζήνωνος ἔπεμψε σὺν δυνάμεσιν Owp καὶ τροκοῦνδον AR ("ita mss.": *Duc*) wp, ἀτροκοῦνδον D, v. Theoph. I p. 120, 30 ss. 12 ἀπελθόντες Rwp 13 ante οὐκ add. καὶ D 14 βαρυνομένη *** τὸν C 15 εἰρημένοις om. C

neque rectam religionem sequebatur. Nam ad sectam Eutychis 8
et Dioscori ab uxore impulsus et orthodoxorum ecclesias maxi-
mis malis affecit et concilium Chalcedonium edicto tyrannico irri-
tum esse iussit et patriarcham novae Romae Acacium hoc con- 9
cilii decreto constituere cogebat. Sed orthodoxorum multitudo 10
urbana congressa in ecclesiam et Basilisco maledixit et Chalce-
donium concilium nominavit sanctum. Quamobrem Basiliscus 11
populo et senatui odio erat.

Contra Zenonem misit cum exercitu Illum et Trocundum; 12
quem aggressi cum obsiderent nec Basiliscus, quae multa eis 13
pollicitus erat, praestaret et senatus Basilisco ob nequitiam in-
festus eius facinora ad viros illos scripsisset, ad Zenonem se ad-
iunxerunt et ex hostibus facti amici et socii una cum eo redi-

14 *ἤεσαν. ὁ δὲ Βασιλίσκος Ἁρμάτιον τὸν οἰκεῖον ἀνεψιὸν μετὰ*
15 *τῶν Θρᾳκικῶν ταγμάτων στέλλει κατὰ τοῦ Ζήνωνος· καὶ ὃς*
συναντήσας αὐτῷ περὶ Νίκαιαν καὶ χρήμασιν ὑποφθαρείς, πρὸς
C *δὲ τοῖς καὶ ὑποσχέσει τοῦ Καίσαρα στεφθῆναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ*
16 *Βασιλίσκον, τῷ Ζήνωνι προσχωρεῖ. κἀντεῦθεν ἐλθὼν εἰς τὴν*
Κωνσταντινούπολιν ὁ Ζήνων ἐδέχθη ὑπό τε τῆς συγκλήτου
17 *καὶ τοῦ λαοῦ. καὶ ὁ Βασιλίσκος τῇ ἐκκλησίᾳ προσπέφευγε*
μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν παίδων, ὅθεν ἐξῆλθε πληροφορίαν
18 *λαβὼν ὡς οὐ στερηθήσεται τῆς ζωῆς. καὶ ἀπήχθησαν εἴς τι*
φρούριον, ἔνθα λέγεται εἰς πύργον κατακλεισθῆναι σὺν τοῖς
19 *φιλτάτοις καὶ διαφθαρῆναι λιμῷ. ἕτεροι δὲ ἀναιρεθῆναι αὐτοὺς*
20 *ἐν τῷ ἀπάγεσθαι λέγουσιν. ὁ Ζήνων δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ πεν-*
21 *θερὰν τὴν βασιλίδα Βηρῖναν ἐξώρισεν. ὁ γοῦν Βασιλίσκος εἴτε*
ὡς εἴρηται εἴτ' ἄλλως ἐπὶ δύο τυραννήσας ἐνιαυτοὺς διώλετο.
D 22 *Οὗ κρατοῦντος ἐμπρησμὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐγένετο*
μέγιστος, ἐκ τῶν Χαλκοπρατίων ἀρξάμενος καὶ πάντα τὰ προσ-
εχῆ τούτοις νεμηθεὶς καὶ ἀποτεφρώσας, τάς τε τῶν δημοσίων

2 *ὅτι ἐπανῆλθεν ὁ* (om. E) *Ζήνων εἰς τὰ βασίλεια καὶ ὁ Βασίλισκος ἑάλω καὶ διεφθάρη* CE 15 *περὶ τοῦ* (om. E) *ἐμπρησμοῦ γενομένου ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Βασιλίσκου, ὑφ' οὗ καὶ ἡ* (*ἡ* om. C, *ὅμαρος Wo, ὅμηρος Duc*) *ἐν τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ ἐφθάρη* (*διεφθάρη Wo*) CE

2 *ταγμάτων*] *ἁρμάτων* B 3 *παρα* (s. acc.) E 4 *καὶ* om. Dwp 6 *κωνσταντίνου* Rwp 7. 8 *προσπέφευγεν* post *παίδων* Owp 8 post *γυναικὸς* add. *αὐτοῦ* E 10 *πῦργον* ARwp, *πύργον* CDi, v. ad XIII 3, 19 12 *καὶ* om. Dwp 13 *βηρίναν* ARwp*Di*, corr. *B-W*, v. ad p. 123, 17 13. 14 *ἐπὶ δύο τυραννήσας ἐνιαυτοὺς εἴτε ὡς εἴρηται εἴτε πως ἄλλως διώλετο* Owp 15 *γέγονε* DEwp 16 *χαλκοπρατίων* AR, *χαλκοπρατείων* Dwp*Di*, v. XIII 18, 19. XV 3, 13. XVI 27, 4. Cedr. I p. 616, 4 16. 17 *τούτοις προσεχῆ* Owp

14 erunt. Sed Basiliscus Harmatium suum consobrinum cum Thraciis
15 legionibus contra Zenonem mittit; qui cum ei ad Nicaeam occurrisset, pecunia corruptus atque insuper etiam promissione adductus filii eius Basilisci Caesaris designandi ad Zenonem transiit.
16 Inde Cpolim profectus Zeno receptus est et a senatu et a po-
17 pulo. Basiliscus autem, qui in ecclesiam cum uxore et liberis
18 confugerat, incolumitate promissa exiit et in castellum quoddam abductus est, ubi dicitur in turrim inclusus cum carissimis
19 fame periisse. Alii vero in abducendo eos occisos esse dicunt.
20 Zeno autem reginam quoque Verinam, socrum suam, expulit.
21 Basiliscus igitur, cum tyrannidem tenuisset per duos annos, sive ita ut dictum est, sive aliter periit.
22 Eo dominante incendium Cpoli factum est maximum, quod

πλατειῶν στοὰς καὶ τὰς αὐταῖς ἐπικειμένας οἰκοδομάς, ἀλλὰ
μὴν καὶ αὐτὴν τὴν κεκλημένην Βασιλικήν, καθ' ἣν καὶ βιβλιο-
θήκη ἐτύγχανε δώδεκα μυριάδας βιβλίων ἀποκειμένων ἐν αὐτῇ
ἔχουσα· ἐν οἷς ἀναγράφεται εἶναι καὶ δράκοντος ἔντερον, μή- 23
κους ὂν ποδῶν ἑκατὸν εἴκοσιν, ἔχον ἐγγεγραμμένα χρυσοῖς
D III 257 γράμμασι τὰ τοῦ Ὁμήρου ποιήματα, τήν τε Ἰλιάδα καὶ τὴν
Ὀδύσσειαν, οὗ καὶ ὁ Μάλχος τὰ περὶ τούτων τῶν βασιλέων W III 4
συγγραφόμενος μέμνηται. διέφθειρε δὲ τὸ πῦρ ἐκεῖνο καὶ τὴν 24
ἐν τοῖς Λαύσου τῆς πόλεως ἀγλαΐαν καὶ τὰ ἐκεῖ ἐνιδρυμένα
ἀγάλματα τῆς τε Σαμίας Ἥρας καὶ τῆς Λινδίας Ἀθηνᾶς καὶ P II 53
τῆς Κνιδίας Ἀφροδίτης, τὰ κατὰ τέχνην περιβόητα ἀφιδρύματα,
καὶ μέχρι τοῦ Φόρου ἐπέδραμε.

Ζήνων δὲ αὖθις τῆς ἐξουσίας δραξάμενος τὸν μὲν τοῦ 25
Ἁρματίου υἱὸν προεχειρίσατο Καίσαρα, πληρῶν τὴν ὑπόσχεσιν,
αὐτὸν δὲ τὸν Ἁρμάτιον στρατηλάτην· καὶ μετ' ὀλίγον τὸν μὲν 26
Ἁρμάτιον ἔκτεινε, λέγων ὅτι "ὥσπερ εἰς τὸν Βασιλίσκον οὐκ
ἐφύλαξε πίστιν, οὐδ' εἰς ἐμὲ πάντως φυλάξει αὐτήν". τὸν δὲ 27
υἱὸν ἐκείνου τὸν Καίσαρα πεποίηκε κληρικόν. ἀνεῖλε δὲ καὶ 28
τὸν Ἴλλον τὸν μάγιστρον, τυραννίδι ἐπιχειρήσαντα, ὅτι ἔγνω

13 ὅτι πολλοὺς ὁ Ζήνων ἐφόνευσε (ἀπέκτεινε E) βασιλεύσας τὸ δεύτερον CE

2 καὶ alterum om. D   3 ἐν ἀποκειμένων αὐτῇ E   7 βασιλειῶν D, corr. Dw   13 ante αὖθις add. καὶ B   14 ἁρματίου RwDi, ἀρματίου A, v. vs. sequ. et XIV 2, 14.   15 ἀρμάτιον ARwpDi, v. Ephraem. vs. 1016, Manass. vs. 2981   16 ἀρμάτιον (sic) A   19 τὸν νεῖλον D   ἐπιχειρίσαντα D

in Foro aerario exortum omnia huic loco vicina combussit et in cinerem redegit cum publicarum platearum porticus et domos adiacentes tum etiam ipsam Basilicam, quae dicta est, cui inerat bibliotheca centum viginti milium librorum; inter eos autem 23
fertur fuisse draconis intestinum in longitudinem pedum centum viginti, cui aureis litteris erant inscripta Homeri carmina et Ilias et Odyssea, cuius rei Malchus quoque, qui his de regibus historiam composuit, mentionem fecit. Absumpsit autem ignis ille et 24
urbis amoenitatem in Lauso et statuas illic positas Samiae Iunonis, Lindiae Minervae, Cnidiae Veneris, simulacra de arte praedicata, et usque ad Forum progressus est.

Zeno recuperata potestate Harmatii filium, ut praestaret 25
promissum, appellavit Caesarem ipsumque Harmatium magistrum militum; paullo post Harmatium necavit, cum diceret: "Ut erga 26
Basiliscum non servavit fidem, ita ne erga me quidem eam prorsus servabit". Filium autem illius, quem Caesarem appellaverat, 27
fecit clericum. Sustulit eum Illum magistrum, qui regnum af- 28

ἐπιβουλευόμενος παρὰ τῆς βασιλίσσης Ἀριάδνης, εἰδότος καὶ
B 29 *Ζήνωνος, ἀλλὰ μὴν καὶ Πελάγιον τὸν πατρίκιον, ἄνδρα λογιώ-*
τατόν τε καὶ δικαιότατον, τῷ μὲν δοκεῖν, ἑλληνισμὸν αὐτῷ ἐγ-
30 *καλῶν, τῇ δ' ἀληθείᾳ, τοὺς ἐλέγχους ἐκκλίνων αὐτοῦ· γνώμης*
31 *γὰρ ὢν ἐλευθέρας ἤλεγχε τὰς ἀνοσίους πράξεις αὐτοῦ. καὶ*
ἄλλους δὲ πλείστους ἄνδρας τῶν περιφανῶν ὁ ἔχθιστος Ζήνων
ἀπώλεσε καὶ εἰς αἱρέσεις ἀπέκλινε καὶ ἀθεμίτους πράξεις καὶ
διεφθαρμένην ζωήν· καὶ οὕτω βιοὺς βιαίως ἀπερράγη τοῦ ζῆν.
32 *ὁ δὲ τρόπος τῆς τούτου τελευτῆς ἀντιλέγεται· οἱ μὲν γὰρ γα-*
στριζόμενον αὐτόν φασι καὶ μεθύοντα τῶν τε φρενῶν ἐξίστα-
33 *σθαι καὶ καταπίπτοντα μηδὲν διαφέρειν νεκροῦ. μισούμενον*
C *δὲ καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς γαμετῆς αὐτοῦ Ἀριάδνης, οὕτως οἰνω-*
θέντα ποτὲ ὡς ἤδη θανόντα λάρνακι τῶν βασιλικῶν ἐντεθῆναι
παρ' ἐκείνης, καὶ αὐτίκα τὸν ἐπιπωματίζοντα ταύτην μέγιστον D III 2
34 *λίθον ἐπιτεθῆναι αὐτῇ· τὸν δὲ ἀνανήψαντα βοᾶν μὲν καὶ ὀλο-*
φύρεσθαι ἔνδοθεν, μήτινος δ' ἐπιστρεφομένου, οἰκτρῶς ἐκεῖσε
35 *θανεῖν. οἱ δὲ νοσήσαντά φασι καὶ περιωδυνίαις βαλλόμενον*

8 *τελευτὴ Ζήνωνος* (*ζήνος* E) CE

2 *καὶ* om. B 6 *πλείστους τῶν περιφανῶν ἀνδρῶν* Owp 9 *αὐτοῦ* Rwp 11 *μήτι* BC 13 *ἐντεθῆναι* AE (v. Ephraem. vs. 1038), *ἐμβληθῆναι* Owp 14. 15 *ταύτῃ λίθον μέγιστον* E 15 *αὐτῷ* w*p invitis AR 16 post *ἐπιστρ.* add. *αὐτοῦ* BC, *αὐτῷ* D (sed *αὐτῷ* in codice ut falsum notatur a *Wo*) *ἐκεῖσε* AR, *ἐκεῖνον* D, *ἐκεῖνον ἐκεῖσε* w*p 17 *περιωδινίαις* BDwp

fectarat, quod sibi ab regina Ariadne, conscio et Zenone, insidias
29 parari noverat, tum etiam Pelagium patricium, virum eruditis-
simum et iustissimum, simulatione paganismi, cum re vera ti-
30 meret, ne ab illo vituperaretur; nam cum ille esset animo inge-
31 nuo, prava eius facinora reprehendebat. Plurimos praeterea
illustres viros Zeno ille odiosissimus interfecit et ad haereses de-
clinavit et ad facinora nefanda et ad vitam corruptissimam.
32 Atque cum ita vixisset, violenta morte periit. Qua vero ratione
ex vita excesserit, dissentiunt; nam alii eum dicunt cibo com-
pletum et ebrium mente alienata solere esse neque prolapsum
33 quidquam a mortuo differre. Cum autem odio esset et ipsi con-
iugi Ariadnae, eum ita vinolentum aliquando pro mortuo in mo-
numentum regium ab illa impositum esse statimque lapidem
maximum, qui esset pro operculo, esse superpositum a regina;
34 regem vero sobrium factum clamasse intusque vociferatum esse sed
35 cum nemo animadvertisset, misere illic periisse. Alii vero di-
cunt eum, cum in morbum incidisset et doloribus iactaretur acer-
bissimis, videntibus speciem mortui praebuisse atque ita impo-

σφοδροτάταις δόκησιν τοῖς ὁρῶσιν ὡς τέθνηκε παρασχεῖν καὶ
οὕτως ἐντεθῆναι τῷ τάφῳ καὶ ἐν αὐτῷ τεθνάναι γοώμενον
καὶ τοὺς οἰκείους ἀνακαλούμενον, τῆς Ἀριάδνης μήτινι συγχω-
ρούσης ἀνοῖξαι τὸ μνῆμα ἢ ὅλως ἐπιστροφὴν ἐκείνου ποιή-
σασθαι.

Οὕτω δὲ θανόντος οἰκτρότατα Ζήνωνος, ἡ Ἀριάδνη τὸν 3 D
Δίκορον Ἀναστάσιον σελεντιάριον ὄντα, τῶν χαμαιζήλων δὲ
τοῦτο ἀξιωμάτων, εἰς τὴν βασιλείαν ἀνήγαγε, γνώμῃ καὶ τῆς
γερουσίας καὶ τοῦ στρατεύματος, Οὐρβικίου τοῦ ἐκτομίου, μέγα
τότε δυναμένου, σπουδάσαντος εἰς τὴν τούτου ἀνάρρησιν. Δί- 2
κορος δ' ἐκαλεῖτο ὁ Ἀναστάσιος, ὅτι ἀνομοίας ἀλλήλαις τὰς
κόρας εἶχε τῶν ὀφθαλμῶν· τῇ μὲν γὰρ ἦν τὸ χρῶμα μελάν-
τερον, ἡ δὲ λαιὰ πρὸς τὸ γλαυκότερον ἐχρωμάτιστο. μέλλοντα 3
δὲ στεφθῆναι αὐτὸν ἀπήτησεν ἔγγραφον ὁμολογίαν τῆς πίστεως
καὶ τοῦ μήτι παρακινῆσαι τῶν τῆς ἐκκλησίας δογμάτων ὁ πα-
τριάρχης Εὐφήμιος.

Μετὰ γὰρ Ἀκάκιον, κάκιστον τοῖς ὀρθοδοξοῦσι γενόμενον 4 P II 5
καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἔτη κατεσχηκότα δέκα πρὸς τοῖς ἑπτὰ καὶ
θανόντα, Φραβίτας κεχειροτόνητο πατριάρχης, ὁμόδοξος Ἀκα-

6 *βασιλεία Ἀναστασίου τοῦ Δικόρου* ACDE 10 *ὅθεν δίκορος ἐκαλεῖτο ὁ Ἀναστάσιος* CE 17 *περὶ πατριαρχῶν* CE

2 *ταῖς τῶ* D, corr. *αὐτῷ* Dw 3 *συγχουρούσης* Dwp 4 *ἐπιστροφὴν ὅλως* B 7 *σελεντιάριον*] v. Fabroti glossarium Cedreni II p. 936 *χαμαιζήλων*] v. Rosium *Kaiser Anastasius I* Diss. inaug. Hal. Sax. 1882 p. 9 ann. 6 9. 10 *τότε μέγα* E 10 *ἐκείνου* Dwp 11 *ἀνομίας* D, corr. Dw 11. 12 *εἶχε τὰς κόρας* Rwp 14 *στεφθῆναι* — 15 *μήτι* om. E 15 *τῆς ἐκκλησίας* AE, *ἐκκλησιαστικῶν* Owp 17 *ὀρθοδόξοις* EDw 18 *ἔτη* D, corr. Dw *κατεσχηκότα* AEDwwp, *τετυραννηκότα* O 19 *ὁμοδόξως* E

situm in sepulcro ibi mortuum esse, eiulantem suosque vocantem, cum Ariadne nulli concederet aperire monumentum aut omnino curam illius adhibere.

3. Zenone ad hunc modum miserrime mortuo, Ariadne Dicorum Anastasivm silentiarium (humile est hoc munus) de sententia senatus et exercitus ad regnum evexit, cum Urbicius eunuchus, qui multum tum potuit, operam dedisset, ut is crearetur.
Dicorus autem nominabatur Anastasius, quod dissimilibus erat 2
oculorum pupillis, altera nigriore, altera ad colorem glauciorem
declinante. Sed antequam is diademate ornaretur, patriarcha 3
Euphemius ab eo petivit fidei confessionem conscriptam et ut polliceretur se nullum ecclesiae dogma esse aboliturum.

Nam post Acacium, qui pessimum contra orthodoxos se 4

5 κίῳ καὶ Ζήνωνι. μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας πρὸς τῷ ἡμίσει καὶ
οὗτος ἀπήλλαξε τὴν ζωήν, καὶ προέστη τῆς ἐκκλησίας Κων-
σταντινουπόλεως ὁ Εὐφήμιος, ὅσιος ἀνὴρ καὶ ὀρθοδοξότατος.
6 ὃς τοῦ Μογγοῦ Πέτρου ὄνομα τὸν θρόνον τῆς μεγάλης Ἀντιο-
χείας ἁρπάσαντος ληστρικῶς τῶν διπτύχων ἀπήλειψεν ὡς αἱρε-
W III 45 7 τικοῦ. ἀντενέγραψε δὲ τὴν Φήλικος κλῆσιν τοῦ πάπα Ῥώμης, D III 2
ἀνδρὸς ὀρθοδόξου καὶ καθαιρεμένου διὰ γραμμάτων τοῦ τε
Ζήνωνος καὶ τοῦ Ἀκακίου, ὅτι τῷ Μογγῷ ἐκοινώνουν Πέτρῳ,
τῆς Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκόρου ὄντι αἱρέσεως, μάλιστα δὲ καὶ
B καθαιρέσεως λίβελλον στείλαντος Ἀκακίῳ, διὸ καὶ τὸ ὄνομα
8 αὐτοῦ ὁ Ἀκάκιος ἐκ τῶν διπτύχων ἀπήλειψεν. οὗτος τοίνυν
ὁ πατριάρχης Εὐφήμιος ἔγγραφον ἰδιόχειρον τοῦ Ἀναστασίου
δεξάμενος ὡς δέχεται τὰ τῆς ἐκκλησίας δόγματα καὶ τὰ παρὰ
τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου ὁρισθέντα φυλάξει πάντα, στέφει
9 αὐτόν. ὁ δὲ αὐτίκα τὴν Ἀριάδνην μνηστεύεται καὶ γραφὴν
ποιεῖται βασίλειον ἀφιεῖσαν τὰ μέχρι τότε τῷ δημοσίῳ παρά
10 τινων ὀφειλόμενα. ἤδη δὲ τεσσαρακοστῆς παρρυείσης ἡμέρας

1 τὸ ἡμίσει E 2 ἀπήλλαξε AE (*dimisit vitam*, ut Zonaras XVIII 28, 20 dicit ἀφίστασθαι τῶν γεηρῶν pro sollemni formula (XVIII 24, 13) μεθίστασθαι τῶν γεηρῶν), μετήλλαξε Owp*Di* 3 ὁ εὐφήμιος Owp*Di*, om. AE 4 ante τοῦ add. τὸ Rwp 5 ληστρικῶς AO, *Wo* lat.: per latrocinium, κακῶς EDwwp 6 ἀντενέγραψε AOw, ἀντενέγραψαι E, ἀντενέγραφε p* φίληκος ARwp, Φήλικος *Di* 7 καθαιρεμένου Rwp*Di*, καθαιρεμένοι A 9 μᾶλλον EDw 10 λίβελον D, corr. Dw 12 τοῦ om. E 14 Χαλχηδόνι p* invitis ARw, καλχηδόνι B, v. ad XIV 2, 8 πάντα om. E

praebuerat et post pontificatum septendecim annorum mortuus
5 erat, Fravitas creatus erat patriarcha, vir eiusdem cum Acacio
et Zenone fidei, cui defuncto post tres menses et semestrium
6 successit Euphemius, sanctus vir et orthodoxissimus. Qui Petri
Mongi nomen, qui sedem magnae Antiochiae per latrocinium
7 arripuerat, ex diptychis delevit, tamquam haeretici. Pro eo autem
inscripsit Felicis nomen, papae Romani, viri orthodoxi, qui cum
litteris datis in Zenonem et Acacium erat invectus, quod una
cum Mongo Petro Eutychis et Dioscori secuti erant haeresim,
tum etiam ad Acacium libellum miserat ei dignitatem abrogantem,
qua de causa et illius nomen Acacius ex diptychis deleverat.
8 Hic igitur patriarcha Euphemius chirographo accepto, quo pro-
fessus est Anastasius se sequi ecclesiae dogmata et concilii Chal-
cedonii decreta servaturum esse omnia, eum ornat diademate.
9 Qui statim Ariadnen petit et litteras conficit regias, quibus ea
quae usque ad id temporis fisco a nonnullis debebantur remittit,
10 et die quadragesimo post Zenonis sepulturam lapso nuptias cele-

μετὰ τὴν ταφὴν Ζήνωνος, καὶ τοὺς γάμους ἐτέλεσε. δασμοῦ 11
δὲ τοὺς ὑπηκόους πιέζοντος τοῦ λεγομένου χρυσαργύρου, καὶ
τοῦτον ἐξέκοψεν. ἦν δὲ ὁ τοῦ χρυσαργύρου δασμὸς τοιοῦτος· 12 C
ἅπαντες καὶ προσαῖται καὶ πένητες καὶ πᾶσα πόρνη καὶ ξύμ-
παντες ἀπελεύθεροι ἐν ἀγροῖς τε καὶ πόλεσι διατρίβοντες εἰσ-
φέρειν ἠναγκάζοντο τῷ δημοσίῳ τέλος ἐτήσιον· καὶ ὑπὲρ ἵππων 13
καὶ ἡμιόνων καὶ βοῶν ὄνων τε καὶ κυνῶν ἐπράττετο φορολό-
γημα, ὑπὲρ ἀνθρώπων μὲν ἑκάστου νόμισμα ἀργυροῦν, τὸ δ'
αὐτὸ καὶ ὑπὲρ ἵππου, ἡμιόνου τε καὶ βοός, ὑπὲρ ὄνου δὲ καὶ
κυνὸς φόλεις ἕξ· καὶ ἦν διὰ ταῦτα συντριβὴ τῶν ἀνθρώπων
καὶ ὀδυρμὸς πανταχοῦ. ἀλλὰ ταύτην ἐκκόψας τὴν εἰσφορὰν 14
ὁ βασιλεὺς Ἀναστάσιος καὶ αὐτὰς τὰς περὶ ταύτης καταγραφὰς
ἐναντίον τοῦ δήμου κατέκαυσεν ἐν τῷ Ἱππικῷ· καὶ ἦν μὲν ἐν 15
D III 260 *τούτοις φιλότιμος καὶ τὴν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων διοίκησιν* D
καλῶς μετερχόμενος. τὰς γὰρ πολιτικὰς ἀρχὰς ὠνίους παρε- 16
χομένας τὸ πρὶν ἐκεῖνος ἀμισθους ἐδίδου. περὶ δὲ τὴν εἰς τὸ 17

1 *ὅτι χρεωκοπίαν* (*χρεοκ.* C) *ὁ Ἀναστάσιος ἔθετο καὶ τὸν τοῦ χρυσαργύρου δασμὸν ἐξέκοψεν* (*ἔκοψε* E) CE 16 *ὅτι τῆς τῶν Συγχυτικῶν αἱρέσεως ὁ Ἀναστάσιος γεγονὼς τὸν πατριάρχην* (*τοὺς πατριάρχας* E) *ἐξώρισε* (*ἐξώρισεν* E) CE

1 *ἐτέλεσε* Rwp*Di*, *ἐτέλεσεν* A, v. ad XIII 1, 5 2 *δὲ* om. initio versus C *ἐπιέζοντος* D, corr. Dw 3 *τοῦτο* O *ὁ δασμὸς τοῦ χρ.* B 5 *πόλεσιν ἐνδιατρίβοντες* E 6 *ἠνάγκαζον* D, corr. Dw 7 ante *ὄνων* add. *καὶ* E 8 *ἀνθρώπων μὲν ἑκάστου* A, *ἀνθρώπου μὲν ἑκάστου* E, *ἑκάστου μὲν ἀνθρώπου* Owp 9. 10 *καὶ κυνὸς φόλεις ἕξ* AE, *φόλεις* (*φόλλεις Di*) *ἕξ, ὁμοίως δὲ* (*δὲ* om. D) *καὶ ὑπὲρ κυνός* Owp*Di*; de forma *φόλεις* v. XV 4, 16 et Gelzerum *Leontios von Neapolis* Frib. et Lips. 1893 p. 76, 1 10 *διὰ ταῦτα* AE, *ἐντεῦθεν* R, *κἀντεῦθεν* Dwp 11 *συμφορὰν* E 12 *ὁ βασιλεὺς* om. DE *ἀπογραφὰς* Dwp*Di*, v. Cedr. I p. 627, 10 ss.

bravit. Sed quia vectigal, quod dicebatur *χρυσάργυρον*, subiectos 11
premebat, etiam hoc abolevit. Illud autem vectigal erat tale. 12
Omnes et mendici et egentes et omnis meretrix et quicunque
libertini in agris et urbibus degebant cogebantur fisco pendere
tributum annuum; exigebatur tributum de equis et mulis et bobus 13
et asinis atque canibus: de unoquoque homine numus argenteus,
idem de equo et mulo et bove: de asino et cane folles sex. Quo
tributo homines attriti lamentabantur ubique. Eo igitur abolito 14
rex Anastasius ipsas de hoc vectigale tabulas coram populo in
Hippico combussit. Neque vero solum his in rebus erat honestus, 15
sed etiam reipublicae negotia bene administrabat; nam reipubli- 16
cae magistratus antea venales ille nulla mercede dabat. Sed de 17
fide dei non recte sentiebat; nam cum declinasset ad haeresim

θεῖον δόξαν οὐκ ἀγαθὸς ἦν· ἀποκλίνας γὰρ εἰς τὴν τῶν Συγ-
χυτικῶν αἵρεσιν τῶν μίαν φύσιν δοξαζόντων ἐπὶ τοῦ σωτῆρος
μετὰ τὴν ἕνωσιν τῶν διττῶν φύσεων, πολλὰ τὰς τῶν ὀρθοδόξων
ἐκκλησίας ἐκάκωσε καὶ ἀδυσώπητος ἦν τοῖς τούτων προϊστα-
18 μένοις. τόν τε γὰρ πατριάρχην Εὐφήμιον ἐξώρισε, μὴ πειθό-
μενον ἀναθεματίσαι τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον, πρότερον μετὰ
P II 55 A δόλου τὸ οἰκεῖον ἔγγραφον ἀφελόμενος, ἢ βίᾳ, ὡς ἕτεροι λέγουσι,
καὶ τὸν μετ' ἐκεῖνον Μακεδόνιον, ἱερὸν ἄνδρα, μὴ καταδεξά-
19 μενον συνθέσθαι αὐτῷ, εἰς Εὐχάϊτα ὑπερώρισε. μεθ' ὃν ἀντεισ-
ήχθη Τιμόθεος ὁμόφρων τῷ βασιλεῖ.
20 Λογγῖνος δὲ ὁ ἀδελφὸς Ζήνωνος, τυραννίδι ἐπιθέμενος,
ἐχειρώθη παρὰ Ἀναστασίου, καὶ περιωρίσθη εἰς Ἀλεξάνδρειαν,
21 ἔνθα καὶ πρεσβύτερος χειροτονηθεὶς ἔθανε. καὶ τοὺς Ἰσαύρους
δὲ πολλοὺς ἐν τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων διατρίβοντας ταύτης
22 ἐξήλασεν· οὓς προσλαβόμενος ὁ μάγιστρος Λογγῖνος, οὐχ ὁ
τοῦ Ζήνωνος ἀδελφός, ἀλλ' ἕτερος, καταστασιάζει καὶ πολλὰ
τῆς ἑῴας ἐληίσατο· κατεπολεμήθη δέ, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ δι-
εφθάρησαν βάρβαροι.
23 Τότε λέγεται καὶ Θευδέριχος ὁ τῆς Ἀφρικῆς ἡγεμών, Ἀρει-

11 περὶ Λογγίνου τοῦ ἀδελφοῦ Ζήνωνος τυραννῆσαι ἐπιχειρήσαντος, καὶ περὶ τῶν Ἰσαύρων C 13 περὶ τῶν ἰσαύρων E

1 συγχιτικῶν D, corr. Dw 2 τῶν] τὸν E post σωτῆρος add. χριστοῦ Owp, v. ad XIV 4, 3 4 τούτω D, corr. Dw 5 ante ἐξώρισε add. ἐκάκωσε καὶ Bwp 6 καλχηδόνι B, v. ad XIV 2, 8 12 ὑπερωρίσθη Dwp 17 ληΐζεται Owp 19 ὁ ψευδερίχος D, καὶ θεοδέριχος Dwwp, v. ad XIV 3, 24 ἀφρικῆς (sic) A; v. Sarrazinum de Theod. Lect. cet. (comment. philol. Ienens. vol. I) p. 222 ann. 5

Synchyticorum, qui unam naturam putabant servatoris post uni-
onem duarum naturarum, orthodoxorum ecclesias multis affecit
18 malis et inexorabilis erat in earum praefectos. Nam patriarcham
Euphemium expulit, quod noluit anathemizare Chalcedonium con-
cilium, surrepto prius sive per dolum, sive, ut alii dicunt, vi
chirographo suo, et Macedonium ei succedentem, sanctum virum,
19 quod se sequi nollet, Euchaita eiecit. Post eum Timotheus, vir
eiusdem cum rege fidei, illius loco introductus est.
20 Longinus, frater Zenonis, tyrannide affectata ab Anastasio
devictus et Alexandriam expulsus est, ubi presbyter creatus
21 mortuus est. Isauros quoque multos in regina urbium versantes
22 eiecit; quibus assumptis Longinus magister (non Zenonis frater,
sed alter) seditione facta ac magna Orientis parte vastata bello
victus est, barbaris qui cum eo erant interfectis.
23 Tum dicitur et Theudericus, Africae dux Arianus, diaconum

ανὸς ὤν, διάκονόν τινα ὀρθόδοξον αὐτῷ πάνυ ᾠκειωμένον καὶ B
διὰ θεραπείαν αὐτοῦ εἰς ἀρειανισμὸν μεταθέμενον ἀποκτεῖναι,
εἰπὼν ὡς "ἐπεὶ τῷ θεῷ οὐκ ἐτήρησας πίστιν, μᾶλλον οὐ τη-
ρήσεις ταύτην ἐμοί". Ἀναστασίου δὲ τοῦ τῆς πρεσβυτέρας 24
Ῥώμης πάπα θανόντος, καὶ τοῦ λαοῦ μερισθέντος, καὶ τῶν
μὲν Λαυρέντιόν τινα ψηφισαμένων, τῶν ὀρθοδόξων δὲ Σύμ-
D III 261 *μαχον, κἀντεῦθεν πρὸς ἀλλήλους στασιαζόντων, ὁ εἰρημένος*
Θευδέριχος, τῆς Ῥώμης τότε κρατῶν, ἀφίκετο πρὸς αὐτήν, καὶ 25
σύνοδον ἀθροίσας τὸν μὲν Σύμμαχον ἐπίσκοπον εἶναι τῆς Ῥώμης W III 46
ἐκύρωσεν, ἀπήλασε δὲ τὸν Λαυρέντιον.

Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἱστορεῖται τὸ τῶν Βουλγάρων 26
ἔθνος τὸ Ἰλλυρικὸν καὶ τὴν Θρᾴκην καταδραμεῖν, μήπω πρὶν C
γινωσκόμενον. τῶν δὲ Ἀγαρηνῶν τὴν ἑῴαν ληιζομένων, σπον- 27
δὰς πρὸς αὐτοὺς ἐποιήσατο Ἀναστάσιος. τοῦ μέντοι Θρᾳκὸς 28
Βιταλιανοῦ τυραννίδι ἐπικεχειρηκότος, Μυσούς τε καὶ Σκύθας
προσεταιρισαμένου, καὶ ἅμα τούτοις τὰ περὶ τὴν βασιλίδα ληι-
ζομένου τῶν πόλεων, ἀλλὰ μὴν καὶ στόλῳ κατ' αὐτῆς ἐπελ-
θόντος, ἀντικατέστη τούτῳ διὰ Μαριανοῦ τοῦ ὑπάρχου ὁ Ἀνα-

2 *σημείωσαι* AE 4 *περὶ τοῦ* (om. E) *πάπα τῆς Ῥώμης* CE 11 *περὶ τῶν Βουλγάρων* CE 14 *περὶ Βιταλιανοῦ τυραννήσαντος, καὶ ὅπως κατεπολεμήθη, καὶ περὶ Πρόκλου* C, *περὶ Πρόκλου* E

1 *αὐτοῦ* E 2 *αὐτὸν* D *μεταβαλλόμενον* C 8 *ψευδέριχος* D, *θεοδέριχος* Dwwp, v. ad XIV 3, 23 9 *τῆς ῥώμης εἶναι* Dwp*Di* 11 ante *τὸ* add. *καὶ* Dwp 15 *ἐπικεχωρηκότος* B 18 *Μαριανοῦ*] v. Rosium l. c. p. 66 s. *ἐπάρχου* Dwp, v. ad XIII 14, 15

quendam orthodoxum, hominem sibi familiarissimum, in suam
gratiam Arianismum amplexum necasse, cum diceret: "Quod deo
non servasti fidem, non magis mihi servabis". Anastasio autem 24
papa veteris Romae mortuo et populo dissidente et aliis Lau-
rentium quendam decernentibus, orthodoxis vero Symmachum,
indeque inter se facientibus seditionem, idem Theudericus, Romae
tum dux, in urbem venit et concilio convocato Symmachum ex- 25
pulso Laurentio episcopum esse Romae confirmavit.

His temporibus fertur gens Bulgarorum prius ignota in 26
Illyricum et Thraciam invasisse. Cum Agarenis Orientem vastanti- 27
bus foedus fecit Anastasius; sed cum Vitalianus Thrax tyrannidem 28
affectasset et cum Mysis Scythisque sibi adiunctis agros, qui erant
circa reginam urbium, vastaret atque etiam classe urbem esset
aggressus, Anastasius per Marianum praefectum restitit navali- 29
que pugna facta ex machina quadam a Proclo viro excellentis-
simo facta (is enim tum florebat philosophia et in scientia ma-
chinali, cum non modo Archimedis, illius artificis clarissimi, omnia

29 στάσιος, καὶ ναυμαχίας γενομένης ἔκ τινος μηχανῆς παρὰ Πρόκλου τοῦ πάνυ γεγενημένης (τότε γὰρ ἤνθει ἐπὶ φιλοσοφίᾳ καὶ ἐν τοῖς μηχανήμασι, τά τε τοῦ περιβοήτου ἐν τούτοις Ἀρ-
D χιμήδους ἅπαντα διελθὼν καὶ αὐτὸς ἐκείνοις προσεξευρών) τὸ
30 ναυτικὸν τῶν ἐναντίων κατεπολεμήθη. κάτοπτρα γὰρ ᾄδεται χαλκεῦσαι πυρφόρα ὁ Πρόκλος, καὶ ταῦτα ἐκ τοῦ τείχους τῶν πολεμίων νεῶν ἀπαιωρῆσαι κατέναντι, τούτοις δὲ τῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων προσβαλουσῶν πῦρ ἐκεῖθεν ἐκκεραυνοῦσθαι καταφλέγον τὸν νηίτην τῶν ἐναντίων στρατόν, καὶ τὰς νῆας αὐτάς, ὃ πάλαι τὸν Ἀρχιμήδην ἐπινοῆσαι ὁ Δίων ἱστόρησε, τῶν Ῥωμαίων τότε πολιορκούντων Συράκουσαν.
31 Ἀναστάσιος δὲ σπουδαστὴς τῆς Εὐτυχοῦς αἱρέσεως ὤν, ἐβουλήθη προσθεῖναι εἰς τὸ Τρισάγιον τὸ "ὁ σταυρωθεὶς δι'
32 ἡμᾶς". ἔστειλεν οὖν διὰ τοῦτο εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὸν λογο- D III 2
θέτην τε καὶ τὸν ἔπαρχον· οἳ ἐν τῷ ἄμβωνι ὡς ἐπ' ὀκρι-
P II 56 A βαντος στάντες διαγγέλλειν ἤρξαντο τὸ πρόσταγμα τὸ βασιλικόν.
33 κινεῖται τοίνυν ὅσον τοῦ πλήθους ὀρθόδοξον, καὶ διασπάσαι
34 τοὺς ἄνδρας ὡρμήκεσαν. ἀλλ' οἱ μὲν μόλις τὴν δημοτικὴν μανίαν ἐξέφυγον, τὸ δέ γε πλῆθος εἰς θυμὸν ἐκκαυθὲν κατὰ

12 ὅτι προσθήκην εἰς τὸ Τρισάγιον βουληθέντος ποιήσασθαι τοῦ Ἀναστασίου τὸ ὀρθόδοξον τοῦ λαοῦ ἐστασίασε (-σεν E), καὶ ὅσα ἐποίησεν CE

2 ante ἐπὶ add. καὶ Dwp 3 ἐν τούτοις περιβοήτου Owp ἀρχιμήδους OwpDi, ἀρχιμήδου | A(E) 5 ἐναντίων AR, πολεμίων DEwp 6 πυρφόρα Dwp Πρόκλος] v. Rosium l. c. p. 67 ann. 6 ταῦτα — 8 ἀκτίνων] ἐκ τοῦ τείχους ταῦτα ἀπαιωρῆσαι κατέναντι τῶν πολεμίων νεῶν (νηῶν B), τούτοις τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων Owp 10 ἀρχιμήδην AR, ἀρχιμήδη C, ἀρχιμίδην D, corr. Dw Δίων] v. Zonar. II p. 210, 6 19 γε om. B

pervestigasset sed et ipse praeterea nova invenisset) classis ad-
30 versariorum devicta est. Proclus enim fertur fabricatus esse specula ignifera et de muro adversus hostium naves demisisse; e quibus solis radiis acceptis ignem fulgurasse et hostium exercitum navalem navesque ipsas absumpsisse — quod antiquitus Archimedem excogitasse Romanis Syracusas obsidentibus Dio narravit.
31 Anastasius, vir Eutychis haeresis studiosissimus, ad Tersanctum illa "Qui cruci affixus est pro nobis" addere voluit.
32 Quamobrem in ecclesiam logothetam et praefectum misit; qui cum e suggestu velut e scena recitare coepissent edictum regium,
33 quicunque de populo erant orthodoxi, concitati ad discerpendos
34 eos viros properabant. Sed illi quidem populi rabiem vix effu-

τῶν οἰκιῶν ἐπῆλθον τῶν εἰρημένων ἀνδρῶν. καὶ τὰς μὲν καθ- 35
ηρήκασι, τὰ δ' ἐν αὐταῖς διηρπάκασι καὶ πολλοὺς ἀνεῖλον,
καὶ εἰς τὸν βασιλέα ἐξύβριζον, τὸν δὲ Βιταλιανὸν ὡς βασιλέα
εὐφήμουν, καὶ πολλοὺς οἴκους ἐνέπρησαν καὶ πλείστους ἐφό-
νευσαν· καί τινα μοναχὸν πλησίον ὄντα τῆς παρὰ τοῦ Ἀναστα- 36
σίου κτισθείσης κινστέρνης τῆς Μωκισίας καλουμένης, καὶ διὰ
τιμῆς τῷ βασιλεῖ τούτῳ ἀγόμενον, κτείναντες, ἀλλὰ μὴν καί 37
τινα μονάζουσαν ἐγκεκλεισμένην ἐγγὺς τῆς πόρτης τῆς Ξηρο-
κέρκου ἀνελόντες, ὡς πίστιν καὶ εἰς αὐτὴν κεκτημένου τοῦ B
βασιλέως, καὶ συνδήσαντες ἄμφω τὰ σώματα ἔσυραν, εἶτα κατέ-
καυσαν.

Ἐν τοῖς χρόνοις τούτου τοῦ βασιλέως Ἀλαμούνδαρος ὁ 4
τῶν Ἀγαρηνῶν φύλαρχος κατηχηθεὶς παρὰ ὀρθοδόξων ἐπί-
στευσέ τε καὶ ἐβαπτίσατο. πρὸς ὃν ὁ Σευῆρος ἐπισκόπους 2
ἔστειλε δύο, σπεύδων εἰς τὴν ἰδίαν αἵρεσιν ἑλκύσαι αὐτόν. τῶν 3
γοῦν ἐπισκόπων διδασκόντων αὐτὸν εἰς μίαν φύσιν τὰς δύο
τοῦ Χριστοῦ συγχυθῆναι φύσεις, κἀντεῦθεν συναγομένου τοῦ

12 περὶ ἀλαμουν^δρ σημείωσαι· ξέν | A, περὶ Ἀλαμουνδάρου (ἀλεξάνδρου E) καὶ ὅπως τοὺς τοῦ Σευήρου ἐπισκόπους διέπαιζεν (ὅπως τὸν σέβηρον ἐπίσκοπον διέταξαν E) CE

1 οἰκιῶν A, οἴκων Rwp ἐπῆλθε Dwp 1. 2 τὰς μὲν καθηρήκασι· τὰ δ' ἐν αὐταῖς A, τοὺς μὲν κατηρείπωσαν, τὰ δ' ἐν αὐτοῖς Rwp 3 ὕβριζον D 5 ὄντα AE, οἰκοῦντα Owp 8 ἐγκεκλεισμένην om. D, add. Dw ξηροκέρκου AR (v. G. M. p. 518, 2), ξυλοκέρκου Dwp*Di* 15 οἰκείαν Owp ἑλκύσαι AE (v. Ephraem. vs. 1076), μεθελκύσαι Owp

gerunt. Multitudo autem ad iram inflammata eorum domos ag- 35
gressi deleverunt et diripuerunt atque multis interfectis regi
maledicebant, Vitalianum autem tamquam regem celebrantes
multas domos combusserunt, plurimos occiderunt; ita monachum 36
quendam, qui erat prope cisternam ab Anastasio structam, quae
Mocisia dicitur, et a rege magni aestimabatur, interfecerunt.
Item et quandam monacham inclusam prope portam Xerocerci 37
sustulerunt, quod fidem ei quoque habebat rex: ambo corpora
autem colligata per urbem traxerunt et combusserunt.

4. Temporibus huius regis ad Alamundarum, Agarenorum
principem, qui institutus ab orthodoxis credidit et baptizatus est,
Severus episcopos misit duos, qui eum ad suam haeresim tra- 2
herent. Cui cum episcopi exposuissent in unam naturam illas 3
duas Christi commistas esse naturas, unde colligeretur passam
esse una cum carne domini etiam deitatem, ille refutaturus ab-
surde dicentes et incredibilia docentes paravit quendam de suis,

συμπαθεῖν τῇ σαρκὶ τοῦ κυρίου καὶ τὴν θεότητα, ἐκεῖνος ἐλέγ-
C ξαι θέλων ἄτοπα λέγοντας καὶ διδάσκοντας ἄπιστα, παρεσκεύασέ
τινα τῶν οἰκείων παρόντων τῶν ἀνιέρων ἐπισκόπων ἐκείνων
4 πρὸς οὓς τι αὐτῷ ἀπαγγεῖλαι. τοῦ δὲ ποιήσαντος τὸ ἐπιταχθὲν
5 ὁ Ἀλαμούνδαρος ἐσκυθρώπασε καὶ λυπεῖσθαι ὑπεκρίθη. ἐρο- D III 263
μένων δὲ τῶν ἐπισκόπων ὅτου χάριν συγκέχυται καὶ τί ἂν εἴη
τὸ ἀγγελθέν, ἐκεῖνος ἔφη ἀγγελθῆναι αὐτῷ τὸν ἀρχάγγελον θα-
6 νεῖν Μιχαήλ. τῶν δὲ ψευδῆ τὴν ἀγγελίαν διατεινομένων τυγ-
χάνειν, ἀδύνατον γὰρ εἶναι θανεῖν τὸν ἀρχάγγελον, ὑπολαβὼν
ὁ φύλαρχος εἶπεν "εἰ οὖν ἄγγελος οὐ θνήσκει, πῶς καθ' ὑμᾶς
W III 47 ἡ θεότης ἔπαθέ τε καὶ ἔθανε τῇ σαρκὶ συγκραθεῖσα καὶ εἰς
D 7 μίαν φύσιν ἀποτελεσθεῖσα;" τούτοις οἱ ἐπίσκοποι ἐκεῖνον μὲν
ἐθαύμασαν τῆς συνέσεως· αὐτοὶ δὲ ἀπογνόντες ὡς οὐκ ἄν ποτε
μετενεγκεῖν αὐτὸν δυνηθεῖεν εἰς τὴν δόξαν αὐτῶν, ὑπεχώρησαν.

8 Τῶν δὲ Βουλγάρων αὖθις τὸ Ἰλλυρικὸν καταδραμόντων
ἀντετάξαντο τούτοις τινὲς τῶν Ῥωμαίων ταξιαρχῶν μετὰ τῶν
9 ὑπ' αὐτοὺς ταγμάτων. ἐκείνων δὲ ἐπῳδαῖς χρησαμένων καὶ
γοητείαις, ἡττήθησαν αἰσχρῶς οἱ Ῥωμαῖοι καὶ πλὴν ὀλίγων

15 *περὶ τῶν* (om. E) *Βουλγάρων, καὶ ὅπως ἥττησαν τοὺς Ῥωμαίους* CE

1 post *κυρίου* add. *χριστοῦ* Dwp, v. XIV 8, 17 2 post *θέλων* add. *αὐτοὺς* Rwp*Di* *ἄτοπα λέγοντας καὶ διδ. ἄπιστα*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 3 *ἐκείνων ἐπισκόπων* E 5 *λυπεῖσθαι ὑπεκρίθη* AE, *ὑπεκρίνετο* (*ὑπεκρίνατο* D) *τὸν λυπούμενον* Owp 7 *ἔφη ἐκεῖνος* Owp 10 *φίλαρχος* AD, corr. Dw *γοῦν* E 11 post *συγκραθεῖσα* add. *καὶ συγχυθεῖσα* Rwp 12 *ἐκεῖνον*] *οἱ* E 13 *δὲ* ARw, *δ'* B^s(?)p*Di* 15 *βαρβάρων* E 16 *ταξιαρχῶν* ARwp, *ταξιάρχων* *Di*, v. ad XIII 10, 11 17 *ταγμάτων*] *ταξιαρχῶν* C

qui praesentibus episcopis illis profanis in aurem aliquid sibi
4 nuntiaret. Qui cum iussum fecisset, Alamundarus tristitia et
5 maestitia simulata respondit episcopis quaerentibus, cur esset
confusus et quid esset nuntiatum, se certiorem esse factum de
6 morte Michaelis archangeli. Quibus, cum falsum esse nuntium
perseverarent, quod fieri non posset, ut moreretur archangelus,
sermone excepto princeps "Si igitur" inquit "angelus non moritur, qua ratione vos affirmatis deitatem et passam esse et mortuam cum carne commistam et in unam naturam redactam?"
7 His verbis episcopi, illius admirati sagacitatem, spe eius unquam
traducendi in suam opinionem abiecta recesserunt.
8 Bulgaris, cum iterum in Illyricum invasissent, nonnulli tri-
9 buni Romani se cum legionibus suis opposuerunt, sed Romani,
cum hostes cantibus magicis usi essent et praestigiis, tam tur-

ἅπαντες διεφθάρησαν. ὧν τὴν φθορὰν κομήτης ἀστὴρ προεμήνυσε καὶ κόρακες πορευομένων αὐτῶν ὑπεριπτάμενοί τε καὶ προηγούμενοι καὶ οἱ σαλπιγκταὶ ἀντὶ ἐνναλίου ἠχῆς περιπαθές τι καὶ θρηνῶδες ἠχήσαντες. 10

Τοῦ δ' ἄνωθεν ῥηθέντος Τιμοθέου πολλὰ τοῖς ὀρθοδόξοις 11 P II 67 ἐνδειξαμένου κακὰ καὶ τελευτήσαντος, Ἰωάννης ὁ Καππαδόκης τῆς ἐκκλησίας ἐνεχειρίσθη τὴν προστασίαν, ἔτη δύο ταύτης προστάς. τέθνηκε δὲ καὶ ἡ βασιλὶς Ἀριάδνη.

Λέγεται δὲ ἐν τοῖς χρόνοις τῆς βασιλείας Ἀναστασίου ἄγαλμα 12 τῆς Τύχης τῆς πόλεως ἐν εἴδει γυναικὸς ἐκ χαλκοῦ πεποιημένον, θάτερον τῶν ποδῶν ἐντὸς νηὸς ἐχούσης πρὸ αὐτῆς ἑστώσης καὶ ὁμοίας ὕλης ἐξειργασμένης, ἵστασθαί που τῆς πόλεως. τούτου δῆτα τοῦ τῆς νηὸς εἰκονίσματος ἢ τῷ χρόνῳ 13 μογήσαντος ἢ ἐξ ἐπιβουλῆς μέρη τινὰ θρανσθέντα ἀφῄρηντο.
D III 264 οὐκέτι οὖν φορτηγοὶ νῆες προσώρμουν εἰς τὸ Βυζάντιον, ἀλλὰ 14 πλησίον ἰοῦσαι βίαις πνευμάτων ἀνείργοντο, καὶ εἰ μὴ νῆες μακραὶ καὶ πολλοῖς ἐρέταις κινούμεναι τοὺς φόρτους ἐκείνων B

5 περὶ πατριαρχῶν CE   9 περὶ τοῦ τῆς Τύχης τῆς πόλεως ἀγάλματος CE

2 αὐτῶν om. E   3 σαλπικταὶ E   4 θρηνῷδες DE   5 δὲ Dwp   6 τελευτήσαντος AE, τὴν ζωὴν καταλύσαντος Cwp   7. 8 ἐνεχειρίσθη τὴν προστασίαν, ἔτη δύο ταύτης προστάς omissis τῆς ἐκκλησίας A, τῆς ἐκκλησίας προέστη ἔτη δύο E, τῆς ἐκκλησίας ἐνεχειρίσθη τὴν προστασίαν, ἔτη δύο ταύτης προστάς CwpDi   9 λέγεται δὲ AE, ἱστόρηταί γε μὴν Cwp   τῆς βασιλείας Ἀναστασίου] ἀναστασίου τοῦ βασιλέως E   13 δὴ E   14 μέλη C, v. XIV 4, 18   θρανσθέντος E, *Wo* lat.: "cuius navis . . . per insidias *contusae*".   15 γοῦν DEwp*Di*

piter victi sunt, ut praeter paucos omnes perirent. Eorum autem 10 cladem cometes stella praenuntiavit et corvi, qui et supra et ante illos proficiscentes volabant, et tubicines, qui pro classico nescio quem maestum et lugubrem sonum ediderunt.

Timotheo, de quo supra diximus, post multas clades ortho- 11 doxis illatas mortuo, Ioanni Cappadoci tradita est ecclesiae gubernatio, quam per biennium tenuit. Defuncta est et regina Ariadne.

Dicitur temporibus regni Anastasii simulacrum aeneum For- 12 tunae urbanae specie muliebri, quod alterum pedem intra navem ante se stantem et ex eadem materia factam haberet, loco quodam urbis stetisse. Huius autem navis simulacri vel vetustate 13 vel insidiis labefactati partes quaedam fractae et ablatae sunt. Inde naves onerariae non iam Byzantium appellebant, sed prope 14 accedentes vi ventorum repellebantur ac nisi naves longae multisque remigibus actae sarcinas earum in urbem vexissent, urbani

εἰς τὴν πόλιν ἐκόμιζον, τάχα ἂν λιμῷ οἱ ἐν αὐτῇ κατηνάλωνται.
15 τοῦτο ἐπὶ καιρὸν κρατῆσαν τοῖς τῶν κοινῶν φροντισταῖς διὰ
16 φροντίδος ἐγένετο. ὑπετοπάσθη τοίνυν παρά του τὸ αἴτιον,
καὶ προσήγγελτο τοῖς οἷς ἡ τῶν τῆς πόλεως ἀνεῖτο φροντίς·
17 καὶ τὰ θραύσματα τῆς νηὸς ἐκείνης ζητηθέντα εὑρέθησαν καὶ
ταύτῃ ἀποκατέστησάν τε καὶ συνηρμόσθησαν, καὶ ὁ πλοῦς ἦν
τοῖς πλοίοις ἀκώλυτος καὶ μεστὴ τούτων εἰσπλεόντων ἡ θά-
18 λασσα. ἵνα δὲ γνοῖεν εἰ τοῦτο τοῦ τῶν πλοίων εἴσπλου κώ-
λυμα ἦν, ἀφῄρηντο αὖθις τὰ μέρη τῆς νηὸς ἐκείνης· καὶ ὅσαι
C τῶν νεῶν ἔτι ἦσαν εἰσπλέουσαι, πνεύματος αὖθις βίᾳ γεγόνασιν
19 ὀπισθόρμητοι. ἐντεῦθεν ἐβεβαιώθησαν ἐκ τοῦ θραυσθῆναι τὴν
χαλκῆν νῆα ἐκείνην τὴν κωλύμην γίνεσθαι τοῦ εἰς τὴν πόλιν
εἴσπλου τῶν πλοίων τῶν φορτηγῶν, καὶ τὴν ναῦν ἐκείνην ἐπι-
μελείας ἀξιώσαντες ἀνεκαίνισαν.
20 Πρὸ μικροῦ δὲ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ Ἀναστάσιος, ἐπιβουλῆς
αὐτῷ μηνυθείσης, συνέσχε πολλούς, σὺν οἷς καὶ Ἰουστῖνον καὶ
21 Ἰουστινιανόν, καὶ ἦν γνώμης ἀπολέσαι αὐτούς· ἐκωλύθη δὲ

15 περὶ τῶν (om. A) ὀνειράτων ὧν εἶδεν ὁ Ἀναστάσιος ACE

1 τάχ' BCE*Di* κατηνάλωντο Rwp*Di*, v. Zonar. I p. 464, 12. II p. 79, 17. XIV 7, 3 3 ἐγίνετο E τοίνυν] τοι D 4 ἡ τῶν τῆς πόλεως AB^s Cp*Di*, ἡ τῆς πόλεως E, οἱ τῶν πόλεων D, οἱ τῶν τῆς πόλεως w 5 ante νηὸς add. χαλκῆς Owp ante ζητηθέντα add. ἐπιμελῶς Owp 6 αὐτῇ Rwp προσηρμόσθησαν Rwp 7 πλείοις C 8 γνοῖεν A, γνοῖεν ἀκριβῶς Rwp τοῦτο] τοῦ D post τοῦτο add. ὡς ἀληθῶς Owp 9 ἐκεῖνα BCE 10 νηῶν Dwp ἔτι ἦσαν AE, ἔτυχον τότε Owp 12 χαλκῆν om. D 15 ante ἀναστάσιος add. ὁ βασιλεὺς Rwp 17 post ἰουστινιανὸν add. τοὺς μετὰ ταῦτα αὐταρχήσαντας Owp, v. Cedr. I p. 635, 8 ss.

15 fortasse fame absumpti essent. Quae res cum per tempus ma-
16 neret, reipublicae curatoribus curae fuit. Suspicione igitur causae
17 orta et nuntiata magistratibus, navigatio, cum fragmenta navis
illius quaesita et inventa et statuae reddita atque adiuncta essent,
erat navibus expedita ita, ut mare repletum esset navigiis urbem
18 appellentibus. Ut autem cognoscerent, num hoc impedimentum
esset navium appellendarum, ablatis iterum navis illius partibus,
quaecunque naves erant appulsurae, venti iterum vi reiiciebantur.
19 Quamobrem cum planum esset fracta nave illa aenea naves one-
rarias esse prohibitas in urbem invehi, navem illam studio ad-
hibito renovaverunt.
20 Paullo ante obitum Anastasius delatis insidiis multos com-
prehendit atque inter alios Iustinum et Iustinianum; quos post-
21 quam cogitavit occidere, somnio impeditus est, cum vir quidam

κατ' ὄναρ φοβεροῦ τινος ἀνδρὸς δόξαντος παραστῆναι αὐτῷ
καὶ εἰπεῖν "Ἰουστίνῳ καὶ Ἰουστινιανῷ μηδὲν ἐργάσῃ κακόν·
μέλλει γὰρ ἕκαστος αὐτῶν ὑπουργῆσαι τῷ θεῷ ἐν καιροῖς ἰδίοις"·
ὅθεν ἀφῆκεν αὐτοῖς τὸ τῆς καθοσιώσεως ἔγκλημα. καὶ αὖθις 22 D
δὲ ὄναρ ἰδεῖν λέγεται ὁ βασιλεὺς Ἀναστάσιος ἄνδρα τινὰ φο-
βερὸν τόμον κατέχοντα καὶ λέγοντα πρὸς αὐτόν "ἰδού, διὰ τὴν
D III 265 κακοπιστίαν σου ἀπαλείφω τῆς ζωῆς σου ἔτη τεσσαρεσκαίδεκα."
ἔχων δὲ κεχρησμοδοτημένον ὁ Ἀναστάσιος ὅτι ἐκ κεραυνοῦ 23
θανεῖται, τὸ λεγόμενον Θολωτὸν ἐδομήσατο καὶ ἐν αὐτῷ διῆγεν,
ἀλλ' οὐδέν τι τούτου ἀπώνατο. βροντῶν γάρ ποτε καταρρηγνυ- 24
μένων φρικωδεστάτων καὶ ἀστραπῶν ἐκτριβομένων ἐκεῖθεν
πολλῶν, ἐκεῖνος δειμαίνων εἰς δίαιταν ἐκ διαίτης μετέβαινε καὶ
ἐκ θαλάμου εἰς θάλαμον ὑπεδύετο. καὶ οὕτως ἔν ἑνὶ τῶν 25 W III 4
βασιλικῶν κοιτώνων εὑρέθη κείμενος τεθνεώς, ζήσας μὲν ἔτη
ὀγδοήκοντα καὶ ὀκτώ, βασιλεύσας δ' ἐξ αὐτῶν κ' καὶ ζ' ἐπὶ
μησὶ τρισίν.

Ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις γέγονε σεισμὸς φοβερώτατος, καὶ 26 P II 58

8 τελευτὴ τοῦ βασιλέως Ἀναστασίου CE

1 κατ' ὄναρ om. C 5 βασιλεὺς om. E ἀναστάσιος AE, ἐκεῖνος Owp 7 τεσσαρεσκαίδεκα ARwp, Cedr. I p. 636, 1, δεκατέσσαρα C, v. ad p. 97, 8 8 κεχρησμοδοτημένον A, κεχρησμωδοτημένον Dwp, καὶ χρησμοδοτημένον R, κεχρησμοδοτημένον corr. ex καὶ χρησμοδοτημένον B 10 τούτων (sic) E ποτε RwpDi, ποι A ἐκρηγνυμένων BCwp, ἐκκρηγνυμένων D 11 φρικωφεστάτων (sic) A 12 ἐκ διαίτης εἰς δίαιταν Dwp, v. ad p. 8, 4. 5 15 εἴκοσι καὶ ἑπτὰ RwpDi 16 τρισὶν ADEwp (v. Theod. Lect. II 37), τισὶν R 17 τούτου Owp

horribilis astare ei visus esset ac dicere: "Iustino et Iustiniano
ne quid mali feceris; nam uterque deo suo tempore inserviet".
Illis igitur crimine laesae maiestatis absolutis iterum somnio vi- 22
disse dicitur rex Anastasius virum quendam horribilem tomum
manu tenentem sibique dicentem: "Ecce, ob malam tuam fidem
deleo vitae tuae annos quattuordecim". Et quia Anastasio ora- 23
culum erat datum, ut fulmine moreretur, Tholotum, quod dicitur,
aedificavit in eoque degebat — sed frustra. Nam cum aliquando 24
caeli esset fragor horrendus et fulmina multa illinc eliderentur,
ille metu perterritus, cum in diaetam ex diaeta transiisset et ex
thalamo in thalamum se abdidisset, in quodam regio cubiculo 25
inventus est mortuus. Vixit annos duodenonaginta; regnavit
viginti septem cum mensibus tribus.

His temporibus fuit terrae motus tam horrendus, ut et By- 26
zantii locis diversis aedificia corruerent et Antiochia magna paene
tota collaberetur civibus ruina obrutis.

ἐν μὲν τῷ Βυζαντίῳ ἐν διαφόροις τόποις συμπτώματα συμβε-
βήκασιν· ἡ μεγάλη δὲ Ἀντιόχεια σχεδὸν ἅπασα κατεπτώθη, καὶ
οἱ ταύτης οἰκήτορες τοῖς συμπτώμασι κατεχώσθησαν.
27 Οὗτος ὁ Ἀναστάσιος ἔκτισε τὸ Μακρὸν τεῖχος οὕτω λεγό-
μενον καὶ ἀπὸ τῆς μεγάλης θαλάσσης διῆκον ἄχρι τῆς Σηλυ-
βρίας διὰ τὰς ἐφόδους τῶν τε Μυσῶν ἤγουν Βουλγάρων καὶ
28 τῶν Σκυθῶν. ἔστησε δὲ καὶ στήλην οἰκείαν ἐν τῷ τοῦ Ταύρου
κίονι ἐκ χαλκοῦ, τῆς πρώην ἐν αὐτῷ ἱσταμένης πεσούσης, ἣ
τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἐτύγχανε.
5 Καὶ ὁ μὲν ὧδε βασιλεύσας ὧδε κατέλυσε τὴν ζωήν· ἀνερ-
ρήθη δὲ βασιλεὺς Ἰουστῖνος ὁ Θρᾷξ, γονέων μὲν ἐκφὺς ἀσή-
B μων καὶ ἀφανῶν, καὶ αὐτὸς τὸ πρότερον αὐτουργῶν ἢ βου-
κόλος τυγχάνων καὶ συφορβός, εἶτα εἰς τύχην μεταταξάμενος
στρατιωτικὴν καὶ φθάσας μέχρι ταγματαρχίας καὶ κόμης γενό-
2 μενος. μετὰ δέ γε τὴν τελευτὴν Ἀναστασίου, βουλῆς προτε-
θείσης περὶ προχειρίσεως βασιλέως ὁ εὐνοῦχος Ἀμάντιος, ὃς
καὶ πραιπόσιτος ἦν καὶ μέγα δεδύνητο, θέλων Θεοκριτιανὸν

4 ὅτι ὁ Ἀναστάσιος ἔκτισε τὸ Μακρὸν τεῖχος CE 10 βασιλεία τοῦ Θρᾳκὸς Ἰουστίνου CD, Ἰουστῖνος ὁ Θρᾷξ (θράξ E) E, ὅπως ὁ Ἰουστῖνος εἰς τὴν βασιλείαν ἀνήχθη C

3 τοῖς συμπτώμασι] σὺν τοῖς πώμασιν E 4 τεῖχος οὕτω λεγόμενον AE, λεγόμενον τεῖχος Owp 5 καὶ om. Owp διῆγον E ἄχρι] μέχρι B 6 τε om. Owp ἤγουν AE, ἢ Owp 11 θρὰξ ARw, corr. *Di*, v. Herodian. I p. 397, 20. II p. 316, 31 Lentz 12 καὶ ante αὐτὸς om. Dwp 14 φθάσας μέχρι ταγματαρχίας AE, μέχρι ταγματαρχίας ἐφθακὼς Owp κώμης Dwp 15 προτεθείσης AE, γενομένης Owp 17 δεδύνητο AR, ἠδύνατο Dwp Θεοκριτιανὸν] Theocritum nominant Malal. p. 410, 8 (*Hermes* VI p. 375), Chron. pasch. p. 611, 19, Euagr. H. E. IV 2, Theoph. I p. 165, 24, Nicephor. Callist. H. E. XVII 1

27 Hic Anastasius longum Murum, qui dicebatur, a magno mari
pertinentem usque ad Selybriam condidit propter incursiones
28 Mysorum sive Bulgarorum et Scytharum. Posuit idem suam sta-
tuam aeneam in Tauri columna, postquam concidit, quae ante
ibi erecta fuerat, statua magni Theodosii.
5. Et hic quidem vita sic acta, sic defunctus est; creatus
autem est rex IVSTINVS THRAX, parentibus ortus ignotis et igno-
bilibus, qui et ipse colonus erat aut bubulcus et subulcus, tum
animo ad rem militarem adiecto tribunus et comes est factus.
2 Cum autem post obitum Anastasii deliberatio fieret de rege
creando, Amantius eunuchus idemque praepositus, vir poten-
tissimus, cupiens Theocritianum quendam, amicum suum, re-
gem eligi pecuniam Iustino dedit dispertiendam militibus, ut

D III 266 τινα οἰκεῖον ὄντα αὐτῷ βασιλεῦσαι, χρήματα τῷ Ἰουστίνῳ παρ-
έσχε διανεμεῖν τοῖς στρατιώταις, ἵν' ἐκεῖνον ἕλωνται βασιλέα.
ὁ δὲ τὰ χρήματα διανείμας ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν προεμνηστεύ- 3
σατο καὶ παρὰ τῶν στρατιωτῶν καὶ τοῦ δήμου εἰς τὴν τῆς
αὐταρχίας ἀνήχθη περιωπήν. Ἀμάντιος δὲ ἐν δεινῷ πεποίητο 4
τοῦ Ἰουστίνου τὸ σόφισμα καὶ αὐτῷ ἐπεβούλευε σὺν ἑτέροις C
τῶν ἐπιφανεστέρων, ὃν γνωσθέντα ὁ Ἰουστῖνος ἀνεῖλε σὺν Ἀν-
δρέᾳ τῷ κουβικουλαρίῳ καὶ τῷ Θεοκριτιανῷ. οὗτος ὁ Ἀμάν- 5
τιος, ὅτε ὁ Ἀναστάσιος καθ' ὕπνους ἐθεάσατο τὸν ἄνδρα τὸν
τόμον φέροντα καὶ ἀπαλείψαντά τινας τῶν τῆς ζωῆς αὐτοῦ
χρόνων, ὄναρ εἶδεν ὅτι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἱσταμένῳ αὐτῷ
χοῖρος ἐπῆλθε μέγας καὶ εἰς γῆν κατήραξεν αὐτὸν καὶ ἀν-
άλωσεν. οὗτος τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ ἐδομή- 6
σατο· διὸ καὶ τὴν κλῆσιν ἐκείνου σώζει, τοῦ Ἀμαντίου καλού-
μενος.

Ὀρθοδοξότατος δὲ ὢν Ἰουστῖνος, δόγμα ἐξέθετο τὴν ἐν 7
Χαλκηδόνι πάντας σέβεσθαι σύνοδον καὶ τοὺς αὐτὴν συστησα- D

3 ὅπως Ἰουστῖνος ὁ Θρᾷξ (θρὰξ A) εἰς τὴν βασιλείαν ἀνήχθη περιωπήν A 5 ὅτι ἀνῃρέθη ὁ εὐνοῦχος (om. A) Ἀμάντιος AC 16 ὅτι τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ἐκύρωσεν Ἰουστῖνος καὶ τὴν γαμετὴν ἔστεψεν (Ἰουστῖνος— ἔστεψεν om. A) AC

1 παρέσχετο C 2 διανέμειν *Di* invitis ARwp, v. XIV 9, 1. XV 22, 16. XVIII 14, 4. 18, 6. 8 ἕλονται p* 4 παρὰ τῶν στρατιωτῶν καὶ τοῦ δήμου AE (v. Theoph. I p. 165, 27 s.), παρὰ τοῦ δήμου καὶ τῶν στρατιωτῶν Owp 7 ἐπιφανῶν C ὁ om. BC 9 ὁ om. Owp τὸν alterum om. E 10 τῆς ζωῆς om. E αὐτοῦ] ἑαυτοῦ E 12 ἐπήχθη D κατήρραξεν A, κατέρραξεν Rwp*Di* vol. V p. 239, κατήραξεν *Di* h. l., v. ad XIII 7, 8 ἀνήλωσεν p invitis ARw 16 δ' Dwp*Di* 17 χαλκιδόνι D, corr. Dw, καλχηδόνι B, v. ad XIV 2, 8

illum sibi eligerent regem. Qui cum pecunia distributa ipse 3
regnum petivisset et a militibus et populo ad dominationis evectus
esset fastigium, Amantius de Iustini dolo ira incensus cum aliis 4
viris nobilioribus ei insidiabatur; qua re cognita Iustinus eum
una cum Andrea cubiculario et Theocritiano sustulit. Amantius 5
eodem tempore, quo Anastasius in somnio viderat hominem illum
tomum ferentem et delentem aliquot vitae suae annos, somnia-
verat se coram rege stantem a sue magno oppressum et humum
prostratum et devoratum esse. Idem aedem S. Thomae apostoli 6
struxit, unde Amantii aedes nominatur.
Iustinus, vir orthodoxissimus, dogmate iussit Chalcedonium 7
concilium ab omnibus coli et sescentos triginta sanctos patres, qui

μένους ἑξακοσίους τριάκοντα ἁγίους πατέρας τοῖς ἱεροῖς ἐγγρα-
8 *φῆναι διπτύχοις πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. γαμετὴν δ' ἔχων Λουπι-*
κίαν κεκλημένην ἔστεψεν αὐτὴν καὶ Αὐγούσταν ἀνηγόρευσεν, Εὐ-
9 *φημίαν μετονομάσας. τούτῳ Βιταλιανός, ὃς ἐστασίασεν ἐπὶ*
Ἀναστασίου, πάνυ ᾠκείωτο καὶ στρατηλάτης προεχειρίσθη, ἀλλὰ
μὴν καὶ ὑπάτευσε καὶ μέγα τι παρὰ τῷ Ἰουστίνῳ ἠδύνατο.
10 *ὀρθόδοξος δ' ὢν τὸν Σευῆρον ἐκδιωχθῆναι τοῦ θρόνου τῆς*
11 *Ἀντιοχείας καὶ ἀναιρεθῆναι προσέταξεν· ὃ γνοὺς ἐκεῖνος ἀπέ-*
δρα εἰς Αἴγυπτον μεθ' ἑτέρων ὁμογνωμόνων καὶ ταύτην ἐτά-
P II 59 A *ραξαν, τὸν περὶ φθαρτοῦ καὶ ἀφθάρτου λόγον εἰσαγαγόντες.*
12 *Σευήρου δὲ διαδράντος, Παῦλος ὁ ξενοδόχος τῶν Εὐβούλου* D III 26
Ἀντιοχείας προεχειρίσθη ἐπίσκοπος· καὶ πάντας δὲ τοὺς ἄδικον
ὑπερορίαν ὑποστάντας ἐπὶ Ἀναστασίου ὁ Ἰουστῖνος κατήγαγεν.
13 *Ἐν τοῖς τούτου χρόνοις ἀστὴρ ἐφάνη κομήτης ἐν τῇ ἀνα-*
W III 49 *τολῇ, κάτω τὰς ἀκτῖνας ἀφιείς, ὃν πωγωνίαν οἱ μετεωρολογοῦν-*
14 *τές φασι· καὶ ὁ Βιταλιανὸς ἐδολοφονήθη παρὰ τῶν Βυζαντίων,*
μηνιώντων αὐτῷ ὡς πολλοὺς ἀνελόντι, ὅτε ἐπανέστη κατὰ Ἀνα-

4 *καὶ περὶ Βιταλιανοῦ* C 11 *περὶ τοῦ δυσσεβοῦς Σεβήρου καὶ τοῦ μετ' αὐτὸν ἀρχιερατεύσαντος Παύλου* C

2 *γαμέτην* E *λουπικίαν* RwpDi (v. Theod. Lect. II 37), *λουπίαν* A 3 *ἀνηγόρευσεν αὐγούσταν* Dwp 4 *κατονομάσας* E 6 *τι* om. Owp 7 *ὀρθοδο|ξότατος* D, corr. Dw *σεβῆρον* E, v. vs. 11 9 *ἐτάραξε* D, corr. Dw 11 *σεβήρου* E, v. vs. 7 *εὐβούλων* E, *εὐούλου* D, corr. Dw 13 *ὁ* om. E 14 *χρόνοις τούτου* C *κομίτης* D, corr. Dw 17 *μηνιόντων* DEwp *ὅτ'* OwpDi

id instituissent, in sanctis inscribi diptychis omnium ecclesiarum.
8 Lupiciam uxorem, nomine mutato in Euphemiam, diademate
9 ornavit et Augustam appellavit. Huic Vitalianus, qui seditionem sub Anastasio fecerat, erat familiarissimus et magister militum creatus atque adeptus consulatum multum apud Iustinum pot-
10 erat. Cumque orthodoxus esset, Severum expelli ex sede Antio-
11 chensi et tolli iussit; quo cognito ille cum aliis, qui eadem erant fide, fuga in Aegyptum elapsus etiam illam disputatione de cor-
12 ruptibili et incorruptibili introducta turbaverunt. Post fugam autem Severi Paulus, xenodochii Eubuliani praefectus, Antiochiae creatus est episcopus; et quicunque sub Anastasio exilium iniustum subierant, Iustinus revocavit.
13 Huius temporibus visus est cometes in Oriente, radiis deorsum
14 vergentibus, quem pogonium meteorologici vocant; praeterea Vitalianus insidiis necatus est a Byzantinis iratis, quod multos
15 sustulisset, cum contra Anastasium exsurrexisset. Alii autem

σταοίου. οἱ δὲ προστάξει τοῦ βασιλέως Ἰουστίνου καὶ Ἰουστι- 15
νιανοῦ φασιν ἀναιρεθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ Παλατίῳ, θέλοντα καὶ
αὐτοῦ τοῦ κρατοῦντος κατάρχειν· στρατηλάτης δὲ τῶν στρατευ-
μάτων Ἰουστινιανὸς προκεχείριστο. Ἰωάννου δὲ τοῦ Καππα- 16 B
δόκου θανόντος, ὃς πατριάρχης ἦν Κωνσταντινουπόλεως, κε-
χειροτόνητο Ἐπιφάνιος τῆς ἐκκλησίας ταύτης πρεσβύτερος· καὶ 17
Ὁρμίσδα τοῦ πάπα Ῥώμης μετηλλαχότος τὸ ζῆν, Ἰωάννης
τοὺς τῆς ἐκκλησίας Ῥωμαίων διεδέξατο οἴακας.

Ἔχθρας δὲ Ῥωμαίοις πρὸς Πέρσας οὔσης, ὁ βασιλεὺς 18
Ἰουστῖνος πρὸς τὸν ῥῆγα τῶν Οὔννων ἔστειλε πρέσβεις καὶ
δῶρα, συμμαχίαν αἰτῶν κατὰ τῶν Περσῶν· καὶ ὃς συνέθετο.
καὶ τοῦ Περσῶν δὲ βασιλέως Κουάδου τὸν αὐτὸν ῥῆγα περὶ 19
συμμαχίας ἀξιώσαντος, ἐκεῖνος συμμαχῆσαι αὐτῷ ἐπηγγείλατο·
καὶ ἀπῆλθε πρὸς Πέρσας μετὰ λαοῦ, κατὰ Ῥωμαίων ἀντιτα-
ξόμενος. ὁ μέντοι βασιλεὺς Ἰουστῖνος περὶ εἰρήνης πρεσβείαν 20 C
στείλας πρὸς τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα, μὴ πιστεύειν τοῖς Οὔν-
νοις αὐτῷ ἔγραψεν, ὡς ὅρκους μετὰ Ῥωμαίων περὶ συμμα- 21
χίας ποιησαμένοις καὶ χρήματα λαβοῦσι πολλὰ καὶ βουλομένοις

4 *περὶ πατριαρχῶν* CE 15 *ὅτι ἐσπείσατο τοῖς Πέρσαις ὁ* (om. E) *Ἰουστῖνος* CE

1 post *καὶ* add. *τοῦ* Rwp 2 *ἐν τῷ Παλατίῳ* om. B, v. Malal. exc. de insid. in Hermae vol. VI p. 375 infra, Euagr. H. E. IV 3, Procop. III p. 46, 19 ss. 4 *καπαδόκη* D 8 *τοὺς*] *τὰ* E *ἐδέξατο* D 9 *πρὸς* intra lineas suppl. Dw 10 *τῶν οὔννων* in spatio septem fere litterarum suppl. Ew (v. *B-W Byz. Zeitschr.* a. 1892 p. 216) 11 *τῶν* om. Dwp 16 *τὸν τῶν* A, *τῶν* om. *τὸν* E, *τὸν* om. *τῶν* Rwp *πι πιστεύειν* A 18 *βουλομένοι* (sic) D

iussu regis Iustini et Iustiniani dicunt eum sublatum esse in Pa-
latio, cum et ipsi domino vellet imperare; magister militum factus
est Iustinianus. Ioanne Cappadoce mortuo, patriarcha Cpolitano, 16
Epiphanius, ecclesiae huius presbyter, creatus est; Hormisda 17
item, papa Romano, defuncto, Ioannes ecclesiae Romanae guber-
nacula suscepit.

Cum autem Romanis inimicitiae essent adversus Persas, 18
rex Iustinus missis legatis cum muneribus ad regem Hunnorum,
qui societatem contra Persas peterent, ille concessit. Sed et 19
Cavadae, Persarum regi, amicitiam petenti idem rex pollicitus
se auxilium esse laturum, ad Persas cum copiis est profectus
Romanos oppugnaturus. At rex Iustinus de pace legatis missis 20
Persarum regi scripsit, ne confideret Hunnis, qui iureiurando 21
cum Romanis societate facta magnisque acceptis donis Persas

22 *προδοῦναι αὐτοὺς ἐν πολέμου καιρῷ. ὁ δὲ Κουάδης τὸν ῥῆγα*
εἰ χρήματα παρὰ Ῥωμαίων εἴληφεν ἤρετο· τοῦ δὲ καταθεμένου,
ἀληθεύειν τὸν Ἰουστῖνον ὑπέλαβε καὶ αὐτίκα τὸν μὲν ἀνεῖλε D III 26
καὶ τοὺς Οὔννους σχεδὸν ἅπαντας, εἰ μή τινες ὀλίγοι διαδράντες
ἐσώθησαν, τοῖς δὲ Ῥωμαίοις ἐσπείσατο καὶ τὸν Ἰουστῖνον ἐπί-
τροπον Χοσρόου τοῦ νεωτέρου τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐποιήσατο.
D 23 *τούτῳ γὰρ τὴν τῶν Περσῶν κατελίμπανε βασιλείαν, τοὺς πρε-*
σβυτέρους παραβλεπόμενος. ὁ δὲ βασιλεὺς τὴν ἐπιτροπὴν παρ-
24 *ῃτήσατο. ὁ μέντοι Λαζῶν ἀρχηγὸς Τζάθος ἀποστατήσας Περ-*
σῶν, προσερρύη τῷ Ἰουστίνῳ καὶ βαπτισθείς, υἱός τε τοῦ
βασιλέως ὀνομασθεὶς καὶ βασιλεὺς Λαζῶν ἀναγορευθείς, γυναικί
τε συζευχθεὶς ἑνὸς τῶν συγκλητικῶν θυγατρί, εἰς τὴν ἑαυτοῦ
25 *χώραν ἐπανελήλυθε. τοῦτο αἴτιον αὖθις μάχης Ῥωμαίοις καὶ*
Πέρσαις ἐγένετο, ὡς τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων τοὺς αὐτοῖς ὑπεί-
26 *κοντας σφετεριζομένου. τότε καὶ τὰ κατὰ τὸν ἅγιον Ἀρέθαν*
27 *ἐν Νεγρᾷ τῇ πόλει συμβέβηκε. Κουάδης δὲ τοὺς ἐν τῇ αὐτοῦ*
ἀρχῇ τυγχάνοντας Μανιχαίους ἐφόνευσεν ἅπαντας καὶ τὸν αὐτῶν
P II 60 A *ἐπίσκοπον καὶ τὰς βίβλους κατέκαυσεν, ὅτι ἕνα τῶν υἱῶν αὐτοῦ*

9 *ὅτι αὖθις μάχη μέσον Ῥωμαίων καὶ Περσῶν γέγονεν* (*γέγονε* E) CE
16 *περὶ Μανιχαίων* CE

1. 2 *τὸν ῥῆγα* post *ἤρετο* Owp 2 *εἰ* om. C *ῥωμαίοις* B
3 *ἀνεῖλεν* B^{s}DEwp*Di*, v. ad XIII 1, 5 6 *χὸς ρόου* D *νεωτέρου*]
v. ad XIII 3, 6 9. 11 *λαζῶν* RwpDi, *λαζών* A 9 *ζάθος*
A, *τζάθος* Rwp, immo *Τζάθιος*, v. Malal. p. 412, 16, Chron. pasch.
I p. 613, 3, Theoph. I p. 168, 14 13 *μάχης αὖθις* BC

22 belli tempore essent prodituri. Ita Cavades, cum rex interrogatus,
num pecuniam a Romanis accepisset, astipulatus esset, Iustinum
vere dicere ratus illico et eum sustulit et Hunnos fere omnes, pau-
cis fuga elapsis, atque foedere cum Romanis facto Iustinum tutorem
23 Chosrois, minimi filii, fecit. Nam hunc Persarum regni heredem
24 fecit despectis filiis maioribus; sed rex tutelam recusavit. Lazo-
rum tamen dux Tzathus, cum a Persis defecisset et ad Iustinum se
contulisset, baptizatus et nomine filii regis ornatus et Lazorum
rex appellatus ducta uxore senatoris cuiusdam filia in suam
25 patriam rediit. Quae res denuo pugnae inter Romanos et Persas
extitit causa, quod rex Romanorum eos, qui Persis essent sub-
26 iecti, ad se perduceret. Tum ea, quae de S. Aretha narrantur,
27 in urbe Negra acciderunt. Cavades autem, quos in suo regno
invenerat Manichaeos, necavit omnes eorumque episcopum et
libros combussit, quod unum de eius filiis odiosissima sua haeresi
imbutum ad suam fidem pellicere erant conati.

τὴν μυσαρὰν αὐτῶν διδάξαντες αἵρεσιν τὰ αὐτῶν φρονεῖν παρ-
εσκεύασαν.
Ἡ δὲ πόλις Ἀνάζαρβος ἡ Ἀνάβαρζα, τῆς δευτέρας Κιλι- 28
κίας οὖσα μητρόπολις, τότε ὑπὸ σεισμοῦ συνεπτώθη· καὶ ἡ 29
Ἔδεσα, πόλις οὖσα περιφανὴς τῆς Ὀσροηνῶν ἐπαρχίας, κατε-
κλύσθη, τοῦ μέσον αὐτῆς ῥέοντος ποταμοῦ πλημμυρήσαντος,
κεκλημένου Σκιρτοῦ, καὶ τούς τε τῆς πόλεως οἴκους καταβα-
λόντος καὶ παρασύραντος καὶ τοὺς αὐτῆς ἐνοικοῦντας οὓς μὲν
συγχώσαντος τοῖς συμπτώμασιν, οὓς δὲ καταποντίσαντος. μεθ' 30
ἡμέρας δέ γε τοῦ ὕδατος ἐλαττωθέντος, εὑρέθη ἐν τῇ ὄχθῃ
τοῦ ποταμοῦ πλὰξ λιθίνη ἐν ἱερογλυφικοῖς γράμμασιν αὐτῇ ἐγ-
D III 269 *κεκολαμμένοις λέγουσα ταῦτα "Σκιρτὸς ποταμὸς σκιρτήσει κακὰ* B
σκιρτήματα πολίταις". καὶ τῆς Πομπηιουπόλεως τὸ ἥμισυ 31
κατεπόθη, μέσον ῥαγείσης τῆς πόλεως, καὶ τῶν ἀνθρώπων
πολλοὶ ἐν τῷ χάσματι ἔτι ζῶντες ἀπωλοφύροντο καὶ οὐδεὶς
ἠδύνατο ἀνελέσθαι αὐτούς. καὶ γυνή τις ἐκ Κιλικίας τότε ἐγέ- 32

3 *περὶ Ἀναζάρβου* (*ἀναβάρζης* E) *καὶ Ἐδέσης καὶ Πομπηιουπόλεως* CE
16 *περὶ τῆς* (om. C) *γυναικὸς τῆς* (om. C) *γιγαντώδους* CE

1 *αὐτῶν* om. B 3 *ἀνάζαρβος ἢ ἀνάβαρζα* A, *ἀνάβαρξος ἢ ἀνάβαρζα* E, *ἀνάζαρβος ἢ ἀνάζαρβα* O*Di*, *ἀνάβαρζος ἢ ἀνάβαρζα* Dwp, v. XVI 25, 2. XVII 4, 10, Malal. p. 418, 6, Euagr. H. E. IV 8, Theoph. I p. 171, 14, Cedr. I p. 639, 20 et Leon. Diac. p. 52, 9, Ann. Comn. II p. 241, 3 5 *ἔδεσα* ARwp, *ἔδεσσα Di* 7 *κεκλημένου*] *καὶ κλημένου* E 8 *αὐτῆς ἐνοικοῦντας* A, *αὐτοῖς οἰκοῦντας* E, *ἐν αὐτοῖς οἰκοῦντας* Owp 9 *πτώμασιν* D *καταποντήσαντος* (sic) AE 10 *γε* om. Dwp*Di* 11 *ἱερογλυφικαῖς* E *ἐγκεκολαμμένοις* Rwp*Di*, *ἐγκεκολασμένοις* A, *ἐγκεκολαμένοις* E, v. G. M. p. 526, 8, L. G. p. 124, 23 (Th. M. p. 87) 12. 13 *κακὰ σκιρτήματα*] *κατασκιρτήματα* D 14 *κατεπόθη* AR (v. G. M. p. 525, 7, Cedr. I p. 641, 21, Glyc. p. 494, 2), *κατεπτώθη* Dwp 15 *ἀπώλοντο* Dwp

Tum Anazarbus sive Anabarza, secundae Ciliciae metro- 28
polis, terrae motu collapsa est; et Edesa, urbs illustris Osroenae 29
provinciae, cum Scirtus, qui fluvius mediam urbem perfluit, redundasset et aedificia urbana deiecisset atque abstraxisset et alios cives ruina obruisset, alios aqua suffocasset, inundata est.
Cum autem aliquot diebus elapsis aestus recessissent, inventa est 30
in ripa fluminis tabula lapidea, cui litteris hieroglyphicis insculpta erant haec: "Scirtus fluvius malis saltationibus cives movebit".
Et Pompeiopolis pars dimidia absorpta est media rupta urbe, 31
quo in hiatu multi homines viventes eiulabant frustra, cum opem
ferre nemo posset. Tunc femina quaedam Cilissa erat forma gi- 32
gantibus comparanda, tum proceritate corporis, tum alia specie;

νετο γιγαντώδης καὶ τὴν ἀναδρομὴν τοῦ σώματος καὶ τὴν
W III 60 λοιπὴν διαρτίαν· παντὸς γὰρ εὐμήκους ἀνδρὸς εἰς πῆχυν ὅλον
33 ὑπερανίστατο· ηὐρύνετο δὲ τοὺς ὤμους τε καὶ τὰ στέρνα ἐπὶ
πολύ, καὶ τἆλλα δ' εἶχε τῷ μήκει τε καὶ τῷ πλάτει ἀνάλογα,
τὸ εἶδος λέγω καὶ τὴν φωνὴν καὶ τῶν βραχιόνων καὶ τῶν
πήχεων τὴν στερρότητα καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸ τῶν δακτύλων
ἁδρὸν καὶ ὅσα τούτοις ἑπόμενα.
C 34 Ἰουστινιανοῦ δὲ στρατηλάτου, ὡς εἴρηται, μετὰ θάνατον
35 Βιταλιανοῦ προβληθέντος, ἐκείνῳ ἀνεῖτο ἡ πᾶσα διοίκησις. καί
ποτε τῶν τὰς ἡγεμονίας ἐχόντων δεομένων τοῦ βασιλέως κοι-
νωνὸν τῆς βασιλείας ἑλέσθαι τὸν στρατηλάτην, ἐκεῖνος τῆς ἁλουρ-
γίδος ἁψάμενος "δι' εὐχῆς ὑμῖν ἤτω" φησί "μὴ νεώτερον
36 ταύτην περιβαλέσθαι". καὶ τότε μὲν οὕτω τὴν ἐκείνων δέησιν
37 διεκρούσατο. οἱ δ' αὖθις μετ' οὐ πολὺ ψήφισμα ἔθεντο τὴν
τοῦ νωβελισίμου ἀξίαν τῷ Ἰουστινιανῷ ἐπιψηφιζόμενον καὶ τὸν
βασιλέα ᾐτοῦντο κυρῶσαι τὸ ψηφισθέν· καὶ ὃς εἴξας γράμ-
38 μασιν οἰκείοις τοῦτο ἐκύρωσε. τραύματος δ' οἱ γενομένου περὶ
D 39 τὴν κνήμην κλινήρης ἦν. ὡς δ' ἡ νόσος ἐκραταιοῦτο καὶ ἀμ-

8 ὅτι στρατηλάτης ὁ Ἰουστινιανὸς προεβλήθη (προυβλήθη E) CE 17 ὅτι νοσῶν ὁ (om. A) Ἰουστῖνος ἔστεψε βασιλέα τὸν Ἰουστινιανόν ACE

2 ἐς Owp, v. ad XIV 12, 14 πήχυν AE, πῆχυν O, sed in D tam negligenter exaratum, ut legi possit πῆχην, unde πῆχην w, πήχην p 3 τε ante ὤμους E, om. Rwp 5 καὶ τῶν βρ. AE, τῶν τε βρ. Owp 8 εἴρηται] XIV 5, 15 11 τῆς alterum om. E ἁλουργίδος AR (in C corr. ex ἁλουργῖδος), ἀλουργίδος E, ἁλουργῖδος Dwp, v. ad XIV 1, 2 15 τοῦ om. D νωβελισίμου AR, νωβελισσίμου C, νωβελλισίμου B[s](?)wp, v. ad XV 8, 2 16 ἤτουν Owp 17 δὲ Rwp*Di* οἱ Rwp*Di*, ἡ A

nam quemvis virum vel procerissimum cubito integro exsupera-
33 bat, humeris et pectore supra modum latis, cum et cetera omnia,
ut facies et vox, brachiorum cubitorumque firmitas ac magni-
tudo, digitorum crassitudo, reliqua longitudini et latitudini re-
sponderent.
34 Iustiniano vero magistro militum, ut diximus, post mortem
35 Vitaliani creato permissa est omnium rerum administratio. Cum
autem aliquando principes regem orassent, ut regni socium sibi
eligeret magistrum militum, ille purpura prehensa "Vobis est pre-
36 candum" inquit "ne quis minor hanc sibi induat". Itaque tum
37 quidem illorum preces repudiavit. Illi vero post non ita multum
temporis nobilissimi dignitate Iustiniano decreta cum regem oras-
sent, ut id decretum ratum faceret, ille litteris suis comprobavit.
38. 39 Cum autem ex vulnere cruris lecto teneretur, morbusque grave-

φίβολον ἦν αὐτῷ τὸ βιώσιμον, μετακαλεῖται τὸν πατριάρχην
Ἐπιφάνιον, μεταπέμπεται δὲ τοὺς ἐν τέλει, καὶ βασιλέα τὸν
ἀδελφιδοῦν Ἰουστινιανὸν ἀναδείκνυσιν, αὐτὸς τῇ ἐκείνου κεφαλῇ
περιθεὶς τὸ διάδημα. καὶ εἰς τὸ τῆς ἱππηλασίας θέατρον τοῦ 40
D III 270 δήμου τῆς πόλεως ἀθροισθέντος, ἔξεισι πρὸς αὐτοὺς ἐστεμμένος
ὁ Ἰουστινιανός, καὶ παρὰ πάντων εὐφημισθεὶς ἐπανῆκεν εἰς τὰ
βασίλεια, τεσσαράκοντα καὶ πέντε τότε τυγχάνων ἐνιαυτῶν.
αὐτίκα δὲ καὶ ἡ γαμετὴ αὐτοῦ Θεοδώρα ἀνερρήθη Αὐγούστα. 41
καὶ μετ' ὀλίγον τῷ Ἰουστίνῳ ἐπέλιπεν ἡ ζωή, βασιλεύσαντι ἔτη 42
ἐννέα ἐφ' ἡμέραις εἴκοσι.

Καὶ ὁ μὲν εὐσεβῶς βασιλεύσας ἀπῆλθεν· ἄρξαντος δὲ 6
Ἰουστινιανοῦ οὐκ εἰς μοναρχίαν ἡ βασιλεία κατέστη, ἀλλ' εἰς P II 61 A
διπλοῦν τὸ κράτος μεμέριστο· οὐδὲν γὰρ ἧττον τοῦ κρατοῦντος,
εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, ἡ κοινωνὸς αὐτῷ τοῦ βίου δεδύνητο. ἦν 2
δὲ ὁ βασιλεὺς οὗτος ῥᾷστος μὲν πρὸς ἔντευξιν καὶ ἀναπεπταμένας
εἶχε τὰς ἀκοὰς πρὸς διαβολήν, ὀξὺς δὲ πρὸς ἄμυναν,
ἀφειδὴς πρὸς χρημάτων ἐξάντλησιν καὶ πρὸς συλλογὴν αὐτῶν

9 τελευτὴ Ἰουστίνου CE 11 βασιλεία Ἰουστινιανοῦ AR, add. τοῦ μεγάλου B οἷοι τοὺς τρόπους ἦσαν Ἰουστινιανὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Θεοδώρα CE

2 post δὲ add. καὶ Owp*Di* 3 ἀδελφιδοῦν om. B ἀναδείκνυσιν (ἀποδείκνυσιν CE)· αὐτὸς AER*s*, *Wo* lat.: *suis manibus* eius capiti diadema imponit, ἀποδείκνυσιν αὐτός w*p 6 ἰστιανὸς C εὐφημηθεὶς Owp 7 τεσσαράκοντα om. C τυγχάνων τότε C 9 τῷ om. D ἐπέλιπε τὸ βιώσιμον Dwp 9. 10 δὲ ἔτι ἐννέα A, ἔτη ἐννέα (ἐννέα ἔτη Dwp) omisso δὲ R*Di* 10 ἡμέρας w*p invitis AR εἴκοσιν AOwp*Di*, εἴκοσι E, v. ad XIII 1, 5 et ad vs. sequ. 11 Καὶ—ἀπῆλθεν om. Owp 13 τοῦ] καὶ D, corr. Dw κρατοῦντος] κράτους E. 15 οὗτος ὁ βασιλεὺς Owp 16 διαβολὰς Dwp 17 ἀφειδὴς — p. 152, 1 ἀφειδέστερος] De chiasmo v. ad XIII 2, 6, de annominatione ad XIII 5, 29.

sceret ita ut dubium esset, num rex conservaretur, Epiphanio patriarcha et primoribus advocatis Iustinianum nepotem diademate
suis manibus ornat et regem designat. Cumque in equestre thea- 40
trum populus convenisset, Iustinianus coronatus ad eos egressus
ab omnibus salutatus in regiam rediit, quadraginta quinque tum
natus annos. Statim Theodora quoque, eius uxor, appellata est 41
Augusta. Neque post multum temporis Iustinus exstinctus est 42
post regnum novem annorum et dierum viginti.

6. Ita ille post imperium pium e vita decessit; Iustiniano
autem principatum adepto, non unius erat potestas sed in duas
partes divisa, cum eius socia non minus ipso ac potius plus posset. Erat hic rex aditu facillimus, ad poenam irrogandam neque 2

3 ἀφειδέστερος. τὰ μὲν γὰρ ἀνήλισκεν εἰς οἰκοδομάς, τὰ δὲ ἵν'
αὐτῷ κατορθοῖντο ὅσα οἱ ἐτύγχανε πρὸς βουλῆς, τὰ δὲ εἰς
πολέμους καὶ τὰς πρὸς τοὺς ἀνθισταμένους ταῖς ἑαυτοῦ θελήσεσιν
4 ἔριδας. ὅθεν ἀεὶ χρημάτων δεόμενος ἐξελέγετο ταῦτα ἐκ τρό-
B πων οὐκ εὐαγῶν καὶ χάριτας ᾔδει τοῖς προφάσεις αὐτῷ τοῦ
5 ἀργυρολογεῖν ἐφευρίσκουσι. καὶ οὐχ ὁ μὲν οὕτω διέκειτο, ἡ
δὲ βασιλὶς ἠλαττοῦτο κατά τι τοῦ αὐτοκράτορος ἢ πρὸς ἐξου-
6 σίαν ἢ πρὸς χρημάτων κτῆσιν ἐκ τρόπου παντός. ἠδύνατο
7 μὲν γὰρ πολλῷ τῷ μέσῳ τοῦ ξυνευνέτου ἐπέκεινα, ἦν δὲ καὶ
ποριμωτάτη πρὸς εὕρεσιν καινοτέρων καὶ πολυτρόπων ἐπινοιῶν.
8 ἐντεῦθεν τοῖς ὑπηκόοις διχόθεν αἱ συμφοραί· οἵ τε γὰρ ἐτήσιοι
9 δασμοὶ ἐπὶ μεῖζον ἐξῄροντο καὶ καινοὶ προσεπινενόηντο. καὶ
οἱ μὲν ὡς μὴ περὶ τὴν εἰς τὸ θεῖον δόξαν ὀρθῶς διακείμενοι,
οἱ δὲ ὡς ἀκολάστως βιοῦντες ἐκολάζοντο καὶ τὰς περιουσίας
ἀφῄρηντο, οἱ δὲ διὰ τὰς πρὸς ἀλλήλους διαφοράς, καὶ ἄλλοι D III 2
C ἐξ ἄλλων τρόπων καὶ ἕτεροι ἐξ ἑτέρων. πάντας γὰρ ἀπαρι-
θμεῖν μακρᾶς ἂν δέοιτο συγγραφῆς.

10 Κατὰ δὲ τὸ πέμπτον ἔτος τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀστέρος

18 περὶ κομήτου C

1 ἀνήλισκε DBs(?)wp 3 τοὺς om. E αὐτοῦ Owp 4 χρημάτων ἀεὶ E 8 ἐδύνατο Dwp*Di*, v. XIII 15, 14. XVI 16, 25. XVII 2, 23. XVIII 24, 16 10 πορωμώτατον E καινοτέρων om. C καὶ πολυτρόπων] ἐπὶ | πολὺ τρόπων E 12 μεῖζον] πλεῖον E 14 post βιοῦντες add. ἢ ἀσελγῶς Owp περιουσίας] περὶ οὐσίας A

promptus atque ad calumniam audiendam, immoderatus in pecu-
3 niis profundendis, in comparandis immoderatior, alias in aedi-
ficia, alias ad exsequenda consilia sua, alios in rem bellicam et
contentiones eorum, qui suae voluntati adversarentur, consu-
4 mendo. Ita factum, ut, cum pecuniis semper egeret, eas rationi-
bus parum honestis compararet ac gratiam haberet iis, qui colli-
5 gendi argenti vias ostenderent. Neque vero solus ille tali erat
natura, sed etiam regina nullo modo imperatori sive licentia sive
6 faciendae pecuniae sollertia cedebat; nam et maritum potentia
7 longe superabat et novos eosque varios quaestus ingeniosissime
8 reperiebat. Hinc subiecti gemino onere premebantur; nam et
9 annua tributa exaggerabantur et nova excogitabantur. Alii ut
de religione perperam sentientes, alii ut inmodeste viventes multa-
bantur opibusque privabantur, alii ob contentiones inter se factas,
alii denique de aliis causis, quae omnes breviter recenseri non
possunt.

10 Quinto anno eius regni cometes est conspectus, qualis ob
radios sursum porrectos lampadias est dictus, et per dies XX fulsit.

ὤφθη φαῦσις κομήτου, ὃς λαμπαδίας ὠνόμασται, ὡς ἄνω τὰς
ἀκτῖνας ἱείς, ὃς ἐφ' ἡμέρας εἴκοσι φαίνων διήρκεσεν. ἔθετο 11
δὲ καὶ πρὸς τοὺς Πέρσας σπονδάς. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν ἑῴαν W III 51
εἰρήνευον, τὴν δὲ πόλιν κατέτρυχον ἐμφύλιοι πόλεμοι, καὶ τὸ
κάλλος αὐτῆς καὶ τὴν ἀγλαΐαν, ὅση περιελέλειπτο ἀπὸ τοῦ ἐν
τῇ βασιλείᾳ τοῦ Λέοντος γεγονότος ἐμπρησμοῦ, διεφθάρκασι.
μίσους γὰρ ἐμφύντος τοῖς δήμοις κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ 12
τῆς βασιλίσσης δι' ἅπερ εἴρηται, ὡμονόησαν ἄμφω τὰ μέρη, D
τό τε Βένετον καὶ τὸ Πράσινον, καίτοι ἀεὶ ἀλλήλοις ἐναντιού-
μενα, καὶ στάσεως ἤρξαντο. ὁ δέ γε κρατῶν μοῖράν τινα βαρ- 13
βάρων τῶν καλουμένων Αἰλούρων αὐτοῖς ἐπαφεὶς στῆσαι τὴν
στάσιν οὕτως ἐπικεχείρηκεν. ἡ δ' ἀνῆπτο μᾶλλον· μάχης γὰρ 14
συρραγείσης μέσον τῶν δήμων καὶ τῶν βαρβάρων κατὰ τὸ λε-
γόμενον Μίλιον, καὶ πιπτόντων πολλῶν ἑκατέρωθεν, οἱ τῆς
ἐκκλησίας καταπαῦσαι τὴν στάσιν καὶ τὸν πόλεμον σπεύδοντες
τὰς παναγεῖς τῶν θείων εὐαγγελίων βίβλους ἀράμενοι καὶ τοῦ
σωτῆρος ἡμῶν σεβάσμια ἐκτυπώματα εἰς μέσους τοὺς μαχο-
μένους συνώθησαν ἑαυτούς, οἰόμενοι αἰδεσθέντας ἐκείνους τὰ
ἅγια καταθέσθαι τὰ ὅπλα καὶ ἀποσχέσθαι τοῦ μάχεσθαι· ἀλλ' 15 P II 62

7 *περὶ τῆς γενομένης στάσεως τῶν δήμων* ÀCE

1 *κομήτου* RDwwp*Di*, *κομίτου* AD *ὠνόμαστο* B 2 *ἀκτίνας* (sic) AD *ἱείς* A(R), *εἰς* w*, *ἀφιεὶς* p coni. (v. XIV 5, 18), *πέμπον* Malal. p. 454, 6, Theoph. I p. 181, 15 *φαίνων διήρκεσεν εἴκοσιν* Owp 3 post *ἑῴαν* add. *ἐκ τῶν πολεμίων* Owp 4 *κατέτρεχον* DEwp 9 *τό, τε* (sic) AC, *τό τε* B*E, *τότε* Dwp 11 *αἰλούρων* ARwp, immo *Αἰρούλων* (v. Procop. I p. 127, 2), *ἐρούλων* coni. *Wo*, sed v. *B-W* comment. Fleckeis. p. 134 ss. 16 *ἁγίας* E 19 *σχέσθαι* E

Cum Persis indutiae sunt factae. Verum Orientalibus provinciis 11
pacatis bella intestina urbem obtriverunt eiusque pulchritudinem
et splendorem ex incendio sub Leonis regno orto reliquum con-
sumpserunt. Nam odio concepto iis de causis, quas exposui, tam 12
adversus imperatorem quam reginam, partes inter se consenserunt
et Venetae et Prasinae factionis, quamvis inter se dissidere solitae,
seditionemque moverunt. Quam seditionem cum imperator parte 13
barbarorum immissa, qui Aeluri nominantur, opprimere studuisset,
eo magis etiam commota est. Pugna enim inter cives et bar- 14
baros commissa in loco, qui Milium dicitur, ac multis utrimque
cadentibus, ecclesiastici bellum et seditionem sedare cupientes
cum sacratissimis divinorum evangeliorum codicibus et servatoris
nostri venerandis imaginibus in medium agmen proeliantium pe-
netrarunt, rati fore ut ii verecundia sacrarum rerum positis ar-
mis pugna desisterent. Sed barbari rebus illis sacris plane de- 15

οἱ βάρβαροι τῶν ἁγίων φροντίσαντες οὐδ' ὁπωστιοῦν τούς τε
δήμους συνέκοπτον καὶ οὐδὲ τῶν ἱερῶν ἢ τῶν ταῦτα φερόντων
16 ἐφείδοντο. τοῦτο τοῖς τῆς πόλεως εἰς ἐρεθισμὸν τῆς στάσεως
γέγονε, καὶ ὥσπερ αὐτῷ τῷ θείῳ ἀμύνοντες εἰς ἀπόνοιαν
ἐξήφθησαν πλείονα, καὶ οὐκ ἄνδρες μόνον, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες D III
ἐκ τῶν ὑπερῴων ἐμάχοντο, λίθοις καὶ κεράμοις καὶ παντὶ τῷ
προστυχόντι βάλλουσαι ἄνωθεν τὴν βάρβαρον ἐκείνην πληθύν.
17 οἱ δὲ μανίᾳ ληφθέντες καὶ ἀμύνασθαι τὰ γύναια θέλοντες, πῦρ
B 18 ἐνιᾶσι τοῖς οἴκοις, ἐξ ὧνπερ ἐβάλλοντο. πνεύματος δὲ σφοδροῦ
πνέοντος τηνικαῦτα, ἡ φλὸξ ἤρτο ταχέως ἀέριος καὶ πολλὰς
μεγίστας τε καὶ καλλίστας οἰκοδομὰς κατηθάλωσε καὶ ἀγάλματα
κατέφλεξεν ἀρχαίων ἀνδρῶν ἐπισήμων ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἐπ' ἀν-
δρείᾳ καὶ τοῖς διὰ χειρῶν καὶ συνετῶν βουλευμάτων ἀνδραγα-
19 θήμασι, καὶ ἐπὶ πᾶσιν αὐτὸ τὸ θεῖον τέμενος τοῦ μεγάλου ναοῦ,
ὃν βασιλεὺς Κωνστάντιος ἐδομήσατο, καὶ τὸ τῆς ἁγίας Εἰρήνης,
καὶ τὸν τοῦ Εὐβούλου ξενῶνα καὶ τὴν τοῦ Παλατίου Χαλκό-
στεγον, ἥτις ἦν ἡ νῦν καλουμένη Χαλκῆ, καὶ εἱρκτὴν χρηματί-
ζουσαν καὶ τὸ τοῦ Σευήρου λουτρὸν τὸ λεγόμενον Ζεύξιππον
C καὶ ἄλλα πολλὰ κόσμον καὶ θαῦμα τῇ πόλει καὶ τῇ βασιλείᾳ

3 ἐφείσαντο E 4 post θείῳ add. ἐμπαροινουμένῳ Owp 6 παντὶ] παρὰ E 7 βάλλοντες Rwp 12 ἀνδρία D(w), ἀνδρείᾳ ARp 13 διχειρῶν D, corr. Dw 15 post ὃν add. ὁ Rwp τὸ] τὸν C 16 εὐούλου D, corr. Dw 17 χαλκὴ et χαλκῇ per dittogr. A, χαλκὴ R, χαλκῇ Bs(?)Dwp*Di*, v. ad XV 13, 27 ante εἱρκτὴν add. εἰς Rwp χρηματίζουσα Rwp 18 τὸ prius om. E τοῦ om. Dwp 19 καὶ τῇ βασιλείᾳ om. D

spectis populum trucidabant neque sacris neque eorum gerulis
16 parcentes. Quibus rebus multitudo urbana ad seditionem adeo
est incensa, ut tamquam ipsius dei adiutores maiore desperatione
inflammarentur et ut non viri solum sed mulieres etiam e cena-
culis pugnarent, lapides et testas et quicquid obvium erat in
17 multitudinem illam barbarorum superne iaculantes. At illi furore
perciti ulturique mulierculas ignem iniciunt aedibus, unde ferie-
18 bantur; cuius flamma vehementi tum spirante vento mox in sub-
lime elata et multa maxima pulcherrimaque aedificia incendio
delevit et simulacra combussit veterum virorum ob sapientiam
et fortitudinem et res manu consilioque bono gestas illustrium,
19 ac praeter cetera ipsum illud templum a rege Constantio structum
et S. Irenes aedem et Eubuli hospitalem domum et Palatii Chal-
costegum, quae nunc Chalce appellatur et carceris usum praebet,
et Severi balneas, quae Zeuxippi nomen habent, aliaque multa,
quae urbi et regno ornamenta atque admirationem attulerunt.

περιποιούμενα. τότε τοίνυν ὁ βασιλεὺς ἑτέρως καταστορέσαι 20
τὴν στάσιν διενενόητο· καὶ ἀνελθὼν εἰς τὸ θέατρον διαλεχθῆναι 21
τοῖς δήμοις βεβούλευτο, καὶ πέμψας ἐκεῖ τὸ δημοτικὸν μετε-στέλλετο. τὸ δ' οὐκ ἠνείχετο προσελθεῖν, ἀλλὰ καὶ ἀλλήλοις 22
παρεκελεύοντο φυλάξασθαι τὸ ἱππήλατον θέατρον, ἵνα μὴ ὡς ἐν εἱρκτῇ συγκλεισθεῖεν αὐτῷ καὶ τοῦ θυμοῦ τῶν κρατούντων γέ-γονε παρανάλωμα. ἐντεῦθεν εἰς τὴν Ἀγορὰν διαθέοντες, ἕτερον 23
βασιλέα ἑαυτοῖς ἐβουλεύσαντο προχειρίσασθαι καί τινα συγγενῆ τοῦ βασιλέως Ἀναστασίου περισχόντες Ὑπάτιον, πῇ μὲν ἄκοντα, D
πῇ δέ γε καὶ πεπεισμένον, εἰς τὸν τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου Φόρον ἀπάγουσι, καὶ ἐπὶ ἀσπίδος αὐτὸν μετάρσιον ἄραντες
D III 273 *ἀναγορεύουσι βασιλέα καὶ τὸ τῶν ἵππων ἐκεῖθεν ἁμιλλητήριον καταλαμβάνουσι θέατρον, εὐφημοῦντες αὐτόν, καὶ πορφυρίδα ἐζήτουν καὶ στέφος. ἐν τούτοις τῶν δήμων ἀσχολουμένων,* 24
ἴσχυσαν οἱ περὶ τὸν βασιλέα πλείστων χρημάτων διανομαῖς ὑποσῦραι τῶν Βενέτων πολλούς, καὶ οὕτως τὴν τῶν δήμων ὁμόνοιαν διαστήσαντες χωρῆσαι κατ' ἀλλήλων αὐτοὺς πεποιή-κασι. τότε τοίνυν ἀθρόον ἐκ τῶν βασιλείων οἱ προκοιτοῦντες 25 W III

7 *ὅτι Ὑπάτιόν τινα συγγενῆ τοῦ βασιλέως Ἀναστασίου οἱ δῆμοι ἀνηγόρευσαν* C, *ὅτι Ὑπάτιον ἀνηγόρευσαν* E

1 *ἑτέρως* RwpDi, om. A   2 *στᾶσιν* Dwp   3 *ἐβουλεύετο* Dwwp   6 *γέγονε* A (v. II p. 533, 22 et Winerum *Gramm. des neut. Sprachid.* Lips. 1855 § 41b 1), *γένωνται* RwpDi   10 *δέγε καὶ* AR, *δὲ καὶ* Dwp, *δέγε* Di   11 *καὶ ἐπὶ* om. E   *ἐπὶ ἀσπίδος ἄροντες* add. Br in marg.   16 *ὑποσύραι* ARwp, *ὑποσῦραι* CDi   *οὕτω* E, v. ad XIII 6, 16   17 *πεποιήκασι* RwpDi, *πεποιήκασιν* A, v. ad XIII 1, 5

Tunc igitur rex aliud consilium cepit comprimendae seditionis 20
et in theatrum progressus verba facere ad cives instituit eoque 21
populum per nuntios convocavit. Is vero adeo non obtempera- 22
vit, ut inter se monerent cavendum esse equestre theatrum, ne in eo tamquam carcere inclusi eorum, qui rerum potirentur, iracundiam suo interitu explerent. Deinde in Foro discursantes de 23
altero rege sibi creando deliberaverunt et quendam regis Anastasii cognatum Hypatium nacti, partim invitum partim etiam persuasum, in magni Constantini Forum adducunt atque clipeo in sublime elatum regem consalutant et occupato tum curriculi equestris theatro faustis ominibus prosequuntur, purpuram quaerentes et coronam. Populo his rebus occupato, rex magnis lar- 24
gitionibus multos Venetorum in suas partes pellicere potuit diremptaque ita populi concordia effecit, ut inter se aggrederentur.
Quo facto regii satellites subito e regia erumpentes armati et ex 25

τῶν κρατούντων ἐξέθορον ἔνοπλοι, κἀκ τῆς πόλεως ἕτεροι
P II 63 A στρατιῶται καὶ οἱ βάρβαροι ἐπεισέφρησαν, καὶ τὰ πλήθη ὡς
χόρτον ἄνευ φειδοῦς ἐξεθέριζον, ἤδη καὶ πρὸς ἄλληλα στασιά-
26 σαντα· μεστὸν γὰρ ἦν ἀνθρώπων τὸ θέατρον, τῶν μὲν τῆς
τῶν στασιαζόντων μοίρας, τῶν δέ γε πλειόνων κατὰ θέαν τῶν
γινομένων καὶ τῆς τοῦ Ὑπατίου ἀναρρήσεως ἠθροισμένων.
27 τὸν δὲ Ὑπάτιον συλλαβόντες καὶ Πομπήιον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
τῷ βασιλεῖ προσήγαγον, οἳ καὶ ἀνηρέθησαν καὶ αἱ περιουσίαι
28 αὐτῶν ἐδημεύθησαν. τῶν δ' ἐκ τοῦ δήμου ἀναιρεθέντων εἰ-
29 κάσθη εἶναι ὁ ἀριθμὸς ὡσεὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες. οὐχὶ τῶν
εἰρημένων δὲ δύο ἀνδρῶν μόνων ἐδημεύθησαν αἱ περιουσίαι,
ἀλλὰ καὶ ἑτέρων πλειόνων συγκλητικῶν· κἀκεῖνοι δὲ πολυειδῶς
ἐκολάσθησαν.

B 30 Ἐν δὲ τῇ στάσει ταύτῃ, ὡς εἴρηται, τῆς μεγάλης ἐκκλη-
σίας καυθείσης, ἧς δομήτωρ ἦν ὁ Κωνστάντιος, ἑτέραν πολλῷ
μείζω καὶ περιφανεστέραν ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἀπήρξατο
a. 6040 M. | 532 p. Ch. n. καινουργεῖν, τῆς οἰκοδομῆς αὐτῆς ἀρχθείσης κατὰ τὸ ͵ςμ´ ἔτος,
ἰνδικτιῶνος πεντεκαιδεκάτης ἐνισταμένης ἐν Φευρουαρίῳ μηνί.

4 περὶ τῶν ἀναιρεθέντων ἐκ τοῦ δήμου ἐν τῷ θεάτρῳ C 14 περὶ τῆς ἀνοικοδομῆς (ἀνακοδομῆς E) τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ACE

1 τῶν κρατούντων om. Dwp 3 post ἤδη add. δὲ D 4 τῶν AR, τὸ Dwp 9 τοῦ] τῶν D 10 χιλιάδας D 11 μόνον RwpDi, v. ad XIV 6, 31 οὐσίαι DwpDi (quod Di ipse improbat vol. V p. 86), v. XIV 6, 9. 27 14 εἴρηται] § 19 15 ante κωνστάντιος add. αὐτοκράτωρ Owp 17 ἀρθείσης E τὸ om. E ἑξακισχιλιοστὸν τεσσαρακοστὸν RwpDi 18 ἰνδικτιῶνος πεντεκαιδεκάτης ἐνισταμένης] v. L. G. p. 126, 18

urbe alii milites praetereaque barbari intromissi multitudinem,
quae et ipsa iam inter se dissidebat, graminis instar caedebant,
26 parcentes nemini. Refertum enim erat theatrum hominibus cum
seditiosis tum plurimis congregatis, ut et res et Hypatium salu-
27 tatum spectarent. Ille una cum Pompeio fratre ad regem per-
28 ductus occiditur bonis eorum confiscatis. E populo caesi putantur
29 ad XL milia. Neque vero illorum duorum dumtaxat bona sunt
publicata, sed multorum praeterea senatorii ordinis, deque ipsis
non uno modo supplicium sumptum.

30 Pro magna ecclesia a Constantio condita, quae in hac seditione,
ut expositum est, conflagrarat, Iustinianus alteram novam multo
maiorem et illustriorem exstruere coepit, aedificationem auspi-
catus anno ab orbe condito sexies millesimo quadragesimo, in-

οὐ μόνου δὲ τοῦ ἱεροῦ τούτου δόμου τῆς δομήσεως ὁ βασιλεὺς 31
ἐκεῖνος ἀπήρξατο, ἀλλὰ καὶ ἑτέρων πλειόνων, ἐν οἷς ἀπείρων
III 274 *χρημάτων δεόμενος τὰς τυπωθείσας ἀνέκαθεν ἐν ἑκάστῃ τῶν*
πόλεων δίδοσθαι σιτήσεις τοῖς ἐν αὐταῖς διδασκάλοις τῶν λογι-
κῶν τεχνῶν ὑποθήκαις τοῦ ἐπάρχου ἐξέκοψε. καὶ οὕτω τῶν 32
ἐν ταῖς πόλεσι διδασκαλείων ἐσχολακότων ἀγροικία τῶν ἐν
αὐταῖς κατεκράτησε. C

Κατά γε μὴν τὸ ἑπτακαιδέκατον ἔτος τῆς βασιλείας αὐτοῦ 33
καὶ ὁ κίων ὁ μέγας, ὃς ἐν τῷ προαυλίῳ τοῦ μεγάλου ναοῦ
καθίδρυται, τετελείωτο, ἐν ᾧ οἰκεῖον ἀνδριάντα ἔφιππον οὗτος
ὁ βασιλεὺς ἀνεστήλωσεν, ἔνθαπερ πρὶν ἕτερος ἵστατο κίων τοῦ 34
μεγάλου Θεοδοσίου φέρων στήλην ἐξ ἀργύρου πεποιημένην
παρὰ τοῦ ἐκείνου παιδὸς Ἀρκαδίου, ἕλκουσαν σταθμὸν λιτρῶν
ἑπτακισχιλίων τετρακοσίων, ἣν καθελὼν ἐκεῖνος μετὰ τοῦ κίονος 35
καὶ τὸν ἄργυρον ἀφελόμενος τὸν νῦν ὁρώμενον μετὰ τῆς οἰκείας
στήλης ἀνήγειρε κίονα. ἀλλὰ καὶ ὁλκὸν μέγιστον ἐκ μολίβδου 36
ἐξειργασμένον, δι' οὗ τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν εἰσήγετο, κατα-
λέλυκε, πολλῆς ἐν ταῖς οἰκοδομαῖς τῆς ὕλης ταύτης δεόμενος. D

8 *περὶ τοῦ Αὐγουστίωνος* ACE (v. Cedr. I p. 656, 18) 11 *σημείωσαι* E

1. 2 *οὐ μόνου — πλειόνων*] *οὐ μόνον δὲ τὸν ἱερὸν τοῦτον δόμον ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ἐδείματο, ἀλλὰ καὶ ἑτέρους πλείονας* Owp 1 *μόνου* AE, *μόνον* Owp*Di*; utitur Zonaras modo adiectivo, modo adverbio, v. XIV 6, 29. 13, 14. 15, 5. XV 2, 11. 28, 38. XVII 21, 5. XVIII 25, 13 et XIII 20, 26. XIV 6, 16. XV 6, 18. 22, 30. XVIII 22, 3 4 *αὐτοῖς* CDEwp 5 post *τεχνῶν* add. *καὶ ἐπιστημῶν* Owp 6 *διδασκαλίων* B, *διδασκάλων* D *ἀγροικίᾳ* w*p invitis AR 7 *κατεκράτηνε* E 8 *τὸ*] *τοῦ* E 10 *τετελείωται* Ewp*Di* *ἐν ᾧ* | *ἐν ὧ* A, *ἐν ῷ* E, *ἐφ' οὗπερ* Owp*Di* 11 *ἔνθα* Owp *πρὶν* AEwp, *πρώην* O 13 *σταθμὸν* Owp*Di*, *σταθμῶν* A, *σταθμὸν* ex *σταθμῶν* corr. E 16 *ἀνέγειρε* w*p invitis AR *μολίβδου* ARw, *μολύβδου* Dwp

dictione XV, mense Februario. Neque vero hoc solum sed et 31
alia plura templa exstruere coepit; quae ad aedificanda cum in-
finitis opus esset pecuniis, stipendia de consilio praefecti libera-
lium artium magistris olim in omnibus urbibus constituta sustulit;
ita urbes vacantibus litterarum ludis rusticitas invasit. 32
Anno eius regni XVII. et magna columna in vestibulo 33
magni templi collocata absoluta est; cui equestrem suam statuam
imposuit. Eo loco prius fuerat columna magni Theodosii sta- 34
tuam argenteam sustinens, ab Arcadio, eius filio, factam pondere
VII milium et CCCC librarum; quam ille cum columna demolitus, 35
argento direpto, eam reposuit, quae adhuc cum eius statua vi-
situr. Destruxit etiam canalem maximum plumbeum, quo aqua 36

37 καὶ κλόνος δὲ τότε τῆς γῆς συνέβη σφοδρότατος, ἐξ οὗ συνε-
πτώθη τῆς Κυζίκου τὸ ἥμισυ.
38 Ἱστορεῖται δέ τις τότε τῷ Βυζαντίῳ ἐπιδημῆσαι ἕλκων
39 κύνα τερατουργόν· πολλῶν γὰρ εἰς θέαν αὐτοῦ συνηγμένων,
ἐδίδουν πλείους ἐκ τούτων τοὺς ἑαυτῶν δακτυλίους, καὶ πάντες
40 ὁμοῦ πρὸ τοῦ κυνὸς κατετίθεντο. ὁ δ' ἐκελεύετο πρὸς τοῦ
κυρίου αὐτοῦ ἑκάστῳ παρεσχηκέναι τὸν ἴδιον, καὶ τῷ στόματι
λαμβάνων αὐτοὺς καθ' ἕνα ἀπλανῶς ἑκάστῳ τὸν οἰκεῖον προσ-
41 ένεμε. καὶ αὖθις προσετάττετο δεῖξαι τίς μὲν εὔπορος ἦν, τίς
δὲ πένης ἢ τίς πόρνη τῶν γυναικῶν ἢ ποία χήρα, τίς δὲ συνε-
ζευγμένη ἀνδρί, καὶ ἕτερα τοιαῦτα, καὶ πάντα ἐδείκνυεν ἀν-
P II 64 A επισφαλῶς, ἑκάστου πρὸς τὸ ἐρώτημα τὸ ἱμάτιον κατέχων τῷ
στόματι.

7 Τῷ μέντοι δεκάτῳ ἔτει τῆς ἀρχῆς Ἰουστινιανοῦ τοῦ πα- D III
τριάρχου Ἐπιφανίου θανόντος ὁ Τραπεζοῦντος Ἄνθιμος εἰς
τὸν ἱερατικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετατίθεται.
2 οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ κατὰ τῶν ἀνδρομανῶν πολὺς ἔπνευσε
καὶ πλείστους διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐκόλασε, τὴν αἰδῶ τούτων

3 περὶ τοῦ τερατουργοῦ (τεράτου τοῦ E) κυνός CE   σημείωσαι A
14 περὶ πατριαρχῶν CE   σημείωσαι AE

1 δὲ om. Ewp   οὗπερ D   4 εἰς θέαν — 6 ὁ δ'] εἰς θέαν ἀθροιζομένων αὐτοῦ, πολλοὶ τούτων τοὺς ἑαυτῶν δακτυλίους ἐτίθουν πρὸ τοῦ κυνὸς ὁμοῦ συνηγμένους. ὁ δ' O unus P   7 τὸν] τὸ DE   8 τὸν] τὸ D   προσένεμε A, προσένειμε Di, ἀπένεμε O, ἀπένειμε Ewp   9 post μὲν add. τῶν παρόντων Rwp   10 ἢ τίς ARwp, τίς δὲ D   ποία A(R), τίς Bwp   11 post πάντα add. ὁ κύων Owp   12 ἑκάστῳ Ewp   14 post ἀρχῆς add. τοῦ D   18 τούτων AEwp, ἑκάστω C, ἑκάστου R unus P

in urbem ducebatur, cum eius materiae multum ad structuras
37 ei esset opus. Tum maximus quoque terrae motus accidit, quo
Cyzici pars dimidia concidit.
38 Fertur etiam tum quidam canem mirificum Byzantium addu-
39 xisse, ad quem spectandum confluente multitudine multi suos
40 annulos in unum acervum congestos ante canem ponebant, quos
41 cuique suum domini iussu nullo errore ore afferebat. Idem rogatus,
quis ex iis, qui adessent, dives esset, quis egens, quae mulier
meretrix, qualis vidua, quae uxor, alia similia, ea quoque omnia
sine ullo errore demonstrabat, veste cuiusque ad quaestionem
ore prehensa.
7. Epiphanio patriarcha decimo anno Iustiniani mortuo
Anthimus Trapezuntinus episcopus in sede Cpolitana successit.
2 Fuit hic rex et libidini masculae infestissimus et plurimos ea de

ἐκτέμνων. καὶ πρὸς τὸν ἐρόμενον "διὰ τί ταύτῃ τοὺς ἀρρενο- 3
φθόρους κολάζεις;" ἔφη "εἰ δ' ἄρα ἱεροσυλήκασιν, οὐκ ἂν τὴν
χεῖρα τούτων ἀπέτεμον"; οὗτος καὶ τὸν μέγαν ἐν τῇ Πηγῇ 4
ναὸν τῆς Θεοτόκου ἀνήγειρε καὶ τὸ τῶν σεπτῶν μαρτύρων
ἱερὸν Σεργίου καὶ Βάκχου καὶ ἄλλας οἰκοδομὰς πολλὰς ἐποιή- B
σατο, καὶ γέφυραν ἔκτισε κατὰ τὸν Σάγγαριν ποταμόν, ἐν ᾗ 5
καὶ ἐπίγραμμα παρὰ 'Αγαθίου ἐγένετο τόδε·

καὶ σὺ μεθ' ἑσπερίην ὑψαύχενα καὶ μετὰ Μήδων W III 53
ἔθνεα καὶ πᾶσαν βαρβαρικὴν ἀγέλην,
Σαγγάριε, κρατερῇσι ῥοὰς ἀψῖσι πεδηθείς,
οὕτως ἐδουλώθης κοιρανικῇ παλάμῃ,
ὁ πρὶν δὲ σκαφέεσσιν ἀνέμβατος, ὁ πρὶν ἀτειρής,
κεῖσαι λαϊνέῃ σφιγκτὸς ἀλυκτοπέδῃ.

καὶ ἡ βασιλὶς Θεοδώρα τότε τὸν τῶν ἁγίων ἀποστόλων περιώ- 6
νυμον ναὸν ἐδομήσατο. ἦν μὲν γὰρ καὶ πρῴην τοῖς ἀποστό- 7 C
λοις ἐκεῖσε ναός, παρὰ Κωνσταντίου τοῦ υἱοῦ τοῦ μεγάλου

1 *ἱερόμενον* D, corr. Dw 2 *κολάζει* BCEwp *ἱεροσεσυλήκασιν* C 5 *ἄλλας πολλὰς οἰκοδομὰς* E 6 *σάγγαρην* A, *σάγγαριν* RwpDi (E corr. ex *σάγγαρην*) 7 *παρὰ ἀγαθίου ἐπίγραμμα* C *ἐπίγραμμα*] v. Constantin. Porphyr. de themat. t. III p. 27, 11 et Anthol. Palat. IX 641 (Agath. epigr. 67 p. 380). Praeterea cf. Pregerum inscr. Graec. metr. cet. Lips. 1891 p. 172 *ἐγένε* D 8—13] Versus in codicibus distincti sunt. 8 *ἑσπερίων* D 10 *καρτερῇσι* E *ἀψίσι* ACDwp, *ἀνίσι* E, *ἀψῖσι* B[s]*Di* 11 *οὗτως* AR, Anthol. Pal., Constantin. cod. C, *οὕτω* ex *οὕτως* mut. Dwp*Di*, *αὐτὸς* Const. editt. et Planudes; v. R. Wagnerum quaest. de epigr. graec. Diss. inaug. Lips. 1883 p. 52 12 *σκαφέεσσιν* O*Di*, *σκαφέεσιν* AEwp *ἀνέμβατος*] *ἀνένδοτος* D *ἀτηρὴς* Ewp, Constantin. cod. C 13 *σφικτὸς* (γ supra) (sic) A, *σφιγκτὸς* Rwp*Di*, *σφίκτὸς* D 14 *καὶ ἡ* AR, *καὶ ἡ δὲ* B, *ἡ δὲ* Ewp 16 *τοῦ υἱοῦ* — p. 160, 1 *Κωνσταντίνου* om. O

causa punivit, virilibus exsectis. Qui rogatus: "Cur paedicatores 3
ita punis?" "Nonne" inquit "si sacrilegium commisissent, manus
illis praecidissem?". Idem magnum Deiparae templum ad Fontem 4
condidit et S. martyrum Sergii et Bacchi aedem multaque praeterea opera exstruxit et pontem fecit in Sangari fluvio, cui hoc 5
ab Agathia epigramma est inscriptum:

Navibus infestum prius indomitumque feroci
Flumine marmoreis te quoque compedibus
Sangari, post Medos domitos fractosque superbos
Hesperiae populos barbariemque feram,
Regia dextra suo constrinxit numine, tutumque
Impete suppresso nunc patefecit iter.

Condidit tunc et regina Theodora celebrem illam S. aposto- 6
lorum aedem. Fuerat quidem prius quoque ibi aedes eorundem 7

Κωνσταντίνου δεδομημένος, οὐχ οἷος δ' ὁ νῦν ἐστι, πολλῷ δὲ τούτου καὶ πρὸς κάλλος καὶ πρὸς ὄγκον λειπόμενος.

8 *Ὀνωρίου δέ ποτε τῆς πρεσβυτέρας βασιλεύοντος Ῥώμης, μεταναστὰν τὸ τῶν Οὐανδήλων ἔθνος καὶ εἰς Ἰσπανίαν ἐλθὸν κἀκεῖθεν εἰς Λιβύην περαιωθὲν σὺν τῷ οἰκείῳ ῥηγὶ Γονδι-*
9 *γίσγλῳ κατέσχε ταύτην. ἐφ' υἱοῖς δὲ δυσὶ τούτου θανόντος, ὧν ἅτερος Γόνδαρις, ὁ δὲ λοιπὸς ἐκαλεῖτο Γιζέριχος, εἰς μόνον τὸν Γιζέριχον ἡ ἀρχὴ περιέστη, τοῦ Γόνδαρι τελευτήσαντος.* D III
10 *οὗτος οὖν ὁ Γιζέριχος τήν τε Καρτάγεναν παρειλήφει καὶ τὴν*
D *Ῥώμην αὐτήν, καὶ ἐπὶ τριάκοντα καὶ ἐννέα τῶν Οὐανδήλων*
11 *ἡγεμονεύσας ἐνιαυτοὺς ἀπέτισε τὸ χρεών. ὃν Ὀνώριχος ὁ υἱὸς διεδέξατο, ὑφ' οὗ πλεῖστα δεινὰ τοῖς ὀρθοδόξοις ἐπήχθησαν,*
12 *ἀρειανίζειν πάντας καταναγκάζοντος. ὃς ἐπ' ἔτη ἄρξας ὀκτὼ*
13 *ἐπὶ διαδόχῳ Γουνδαμούνδῳ τῷ υἱωνῷ τελευτᾷ. καὶ οὗτος δὲ βαρὺς τοῖς ὀρθοδόξοις γενόμενος, κατέλυσε τὴν ζωὴν ἐπὶ ἐνι-*

3 *περὶ τῶν Οὐανδήλων, καὶ ὅπως τῆς Λιβύης ἐκράτησαν, καὶ ἐπὶ πόσον καὶ ὅπως ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ κατεπολεμήθησαν παρὰ τοῦ Βελισαρίου* C

1 *δ'* AR, *δὲ* w*p*Di* *ἐστι* Rwp*Di*, *ἐστὶν* A, v. ad XIII 1, 5 3 *ὀνωρίου* ARw, *ὀνωρίου* B[s]*Di* 4 *ἰσπανίαν* ARw, *ἱσπανίαν* B[s](?)*Di*, v. ad XIII 10, 18 *ἐλθὼν* DEwp 5 *λυβίην* Ew, *λιβύην* AOp *διαπεραιωθὲν* Rwp *γοδιδίσγλω* D 7 *γούδαρις* D 8 *ζέριχον* D, corr. D[w] *γόνδαρη* A, *γόνδαρι* Rwp*Di*, *γούδαρι* D 9 *γοῦν* Ewp *καρτάγενων* AR (C s. acc.) *Di*, *καρταγέναν* wp; *καρθαγεννα* Georg. Cypr. 640 cod. B., *Καρθαγένναν* Theoph. I p. 186, 25, *Καρταγέννα* Georg. Cypr. 640 11 *ὀνώριχος* Ew Theoph. I p. 186, 26, *ὁ νόριχος* A, *ὀνόριχος* R, *Ονώρικος* p, *Ὀνώριχος* *Di*, v. ad p. 161, 6 13 *καταναγκάζοντες* w*, *καταναγκάζοντας* p* invitis AR 14 *διαδόχῳ* om. B *γουνδαμούνδω* Rwp*Di*, *γουνδαμούγδω* A *υἱωνῷ* A (v. Procop. I p. 345, 14, *Duc* 59), *υἱῷ* Rwp

a Constantio, Constantini magni f., aedificata, non tamen huic similis, quae nunc est, sed et pulchritudine et magnitudine multo inferior.

8 Honorio quondam Romae veteri imperante, gens Vandalica relictis sedibus in Hispaniam se contulerat indeque freto traiecto
9 cum suo rege Gondigisglo in Africa consederat. Eo mortuo, Gundari et Gizericho duobus filiis relictis, ad unum Gizerichum
10 imperium post obitum Gundari rediit. Qui Gizerichus et Cartagenam et ipsam Romam occupavit, cumque Vandalis annos XXXIX
11 imperasset, naturae debitum persolvit. Huic successit Honorichus filius, qui, cum orthodoxos plurimis malis affecisset, ut Arianismum
12 amplecterentur, post regnum VIII annorum Gundamundo nepote
13 successore relicto moritur; qui et ipse orthodoxis infestus post

αὐτοὺς τὴν ἀρχὴν κατασχὼν δυοκαίδεκα. εἶτα Τρασαμοῦνδος 14
τῶν Οὐανδήλων γέγονεν ἡγεμών, καὶ οὗτος Ἀρειανός, οὐ κο-
λάζων τοὺς ὀρθοδόξους, μόνον μέντοι ἀποστρεφόμενος· καὶ
τούτου δὲ ἔτη εἴκοσι καὶ ἑπτὰ διαγαγόντος ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τὸ
βιώσιμον ἐκμετρήσαντος, εἰς Ἰλδέριχον ἡ ἡγεμονία μετέπεσεν,
ὃς Γιζερίχου ἦν υἱωνὸς ἐξ Ὀνωρίχου τοῦ ἐκείνου παιδός. οὔτε 15
δὲ χριστιανοῖς χαλεπῶς προσεφέρετο καὶ πᾶσι πρᾷος ἐτύγχανεν, P II 165 A
ἅτε καὶ μαλθακοῦ τυχὼν ἤθους ἐκ φύσεως, ὅθεν ἦν καὶ πρὸς
πολέμους νωθέστερος. οὗτος δὴ ὁ Ἰλδέριχος συνήθης γέγονε 16
τῷ Ἰουστινιανῷ ἔτι ἰδιωτεύοντι. Γελίμερ δέ τις ὁμογενὴς Ἰλ- 17
δερίχου, ἀνὴρ κακοήθης, δραστήριος δὲ καὶ νεωτερίσαι δεινό-
τατος, ἐπέθετο τυραννίδι· καὶ τὸν οἰκεῖον κατασχὼν δεσπότην 18
εἱρκτῇ παραδίδωσι καὶ τοὺς ὅσοι ἐκείνῳ ᾠκείωντο. ἀποτρι- 19
βόμενος δ' οἷον τὸ τῆς τυραννίδος αἰτίαμα, γράφει πρὸς Ἰου-
στινιανὸν ὡς οὐ τῆς ἀρχῆς ἐρῶν ταύτης ἐδράξατο, ἀλλ' ὅτι
Ἰλδέριχος ἀποπεφύκει πρὸς τὴν ταύτης διοίκησιν. ὁ δὲ βασι- 20
λεὺς ἀνταπέστειλε τῷ Γελίμερι ὡς οὐκ ἀνέξεται, εἰ μὴ τῷ τυ- B
ραννηθέντι μὲν βοηθήσει, τὸν δὲ τυραννήσαντα τιμωρήσεται.

1 *ῥασαμοῦνδος* D 3 *ὀρθοδοξοῦντας* O 6 *γιζερίχου* ARw, *Γι-ζερίχου* p *ὀνορίχου* AR, *ὠνωρίχου* Ew, *Ὠνωρίχου* p, *Ὀνωρίχου* *Di*, corr. *B-W*, v. p. 160, 11 9 *γέγονε* om. initio versus C 11 post *κακοήθης* add. *μὲν* Rwp *νεωτερῖσαι* (sic) A *δεινὸς* Ewp 17 *ἀνταπέστειλε* AR, *ἀντεπέστειλε* Bwp*Di*, v. ad XIII 9, 28 *τυ-ραννηθέντι* ARDwW, *τιμωρηθέντι* D, *τυραννιθέντι* p* 18 *βοηθήσει* A, *τιμωρήση* E(wp), *τιμωρήσει* R *τυραννήσαντα* ARw, *τυραν-νίσαντα* p*

XII regni annos e vita decessit. Post hunc Trasamundus Van- 14
dalorum dux est factus, Arianus et ipse, qui tamen orthodoxis
tantum adversatus est, non etiam suppliciis insectatus. Regnavit
annos XXVII, eoque defuncto principatus ad Hilderichum Gize-
richi ex Honoricho filio nepotem rediit. Is neque Christianos 15
aspere tractabat et clementem se praebebat erga omnes, vir miti
ingenio et ad bella suscipienda cunctantior. Contraxerat autem 16
Hilderichus cum Iustiniano tum privato familiaritatem. Ceterum 17
Gelimerus, eius cognatus, homo improbus ille quidem sed strenuus
et novarum rerum sollertissimus machinator, regnum appetivit,
suo domino eiusque familiaribus omnibus in vincula coniectis; 18
et ut crimen tyrannidis a se amoveret, ad Iustinianum scribit se 19
non regnandi cupiditate imperium invasisse, sed quod Hilderichus
ad imperium administrandum natura esset non aptus. At rex Geli- 20
mero rescripsit se non conquieturum, nisi et vi oppressum vindi-
casset et tyrannum ultus fuisset. Itaque patricium Belisarium ex 21

21 διὸ τὸν πατρίκιον Βελισάριον ἐκ τῆς ἑῴας μεταστειλάμενος, D III
ἐκεῖ γὰρ ἦν ὁ ἀνὴρ τοῖς Πέρσαις μαχόμενος, εἰς Λιβύην μετὰ χειρὸς βαρείας καὶ στόλου πέμπει πολλοῦ, ταῖς δυνάμεσιν ἁπά-
22 σαις ἐπιστήσας αὐτὸν ἀρχιστράτηγον αὐτοκράτορα, ᾧ καὶ ὁ Καισαρεὺς συμπαρωμάρτει Προκόπιος, ὃς τὰ περὶ τῶν ἐκεῖ
23 πολέμων ἱστόρησε πλατυκώτερον. καταπλεύσας οὖν εἰς Λιβύην
24 ὁ Βελισάριος χάρακα βάλλεται. ὁ δὲ Γελίμερ τοῦτο μαθὼν ἐντέλλεται τῷ ἀδελφῷ Ἀματᾷ τόν τε Ἰλδέριχον καὶ τοὺς αὐτοῦ
C συγγενεῖς, οὓς ἐμφρούρους κατεῖχεν, αὐτίκα κτεῖναι. καὶ οἱ
25 μὲν ἀνῄρηντο. Γελίμερ δὲ συμβαλὼν τῷ Βελισαρίῳ καὶ τραπεὶς τῆς τε Καρχηδόνος ἐξέπεσε καὶ τῶν ἄλλων καὶ πάσης τῆς Λιβύης ἐκράτησε Βελισάριος καὶ τῇ βασιλείᾳ Ῥωμαίων ὑπέταξεν, ἐνενήκοντα καὶ πέντε ἐνιαυτοὺς τῶν Οὐανδήλων κυριευ-
26 σάντων αὐτῆς. συνέσχε δὲ ζωὸν καὶ αὐτὸν τὸν Γελίμερα σὺν
W III 54 27 γαμετῇ καὶ τέκνοις αὐτοῦ. λέγεται δὲ πολιορκουμένῳ αὐτῷ μετὰ τῶν οἰκείων ἐν χώρᾳ λυπρᾷ τῇ τῶν Μαυρουσίων ἐπιλεῖ-

6 ἧττα τοῦ Γελίβερος (sic), πολιορκία τε καὶ κατάσχεσις CE 15 σημείωσαι ΑΕ

1 βελισάριον AR (sic simplici λ constanter: AO) omnes P (*Duc* 60), Theoph. (v. ind. de Boorii s. v.), Procop. (v. ind.), βελλισάριον E (sic duobus λ in textu constanter) [v. tamen argumenta ad XIV 8, 1. 17. 9, 1] wp 3. 4 ταῖς δυνάμεσιν ἁπάσαις ἐπιστήσας αὐτὸν AE (scripturam cod. E affert *Wo*), ἁπάσαις αὐτὸν ταῖς δυνάμεσιν ἐπιστήσας Owp 6 πλατυκώτερον R (B corr. ex πλατικώτερον) wp*Di*, πλατικώτερον AC 7. 12. βελλισάριος Ewp, v. ad XIV 7, 21 10 βελλισαρίῳ Ewp, v. ad XIV 7, 21 τραπεὶς AO, ἡττηθεὶς Ewp 13 ἐνενήκοντα AO, Procop. I p. 423, 14, Theoph. I p. 196, 26, ἐνεννήκοντα E, ἐννενήκοντα wp 14 καὶ αὐτὸν om. D 16 τῶν alterum om. D μαβρουσίων E

Oriente, ubi cum Persis bellum gerebat, arcessitum cum manu valida et classe magna, omnibus copiis cum summo imperio prae-
22 fectum in Libyam mittit, Procopio quoque Caesariensi comite,
23 qui bella illic gesta copiosius persecutus est. Belisarius exercitu
24 in Libya exposito vallum obducit. Quo Gelimerus cognito fratri Amatae mandat, ut Hilderichum cum cognatis, quos in custodia
25 tenebat, statim e medio tollat. Sic illi interfecti sunt. Belisarius autem, Gelimero pugna profligato expulsoque Carthagine et e ceteris urbibus, tota Libya est potitus eamque imperio Romano
26 subiecit a Vandalis per annos XCV occupatam, et Gelimerum
27 vivum cum uxore et liberis comprehendit. Ferunt eum, cum in regione Maurorum aspera cum suis obsideretur, annona destitutum a tribuno, quem Belisarius obsidioni praefecerat, litteris da-

ψαι τὰ ζωαρκῆ, τὸν δὲ ἐπιστεῖλαι τῷ ταγματάρχῳ, ὃν ὁ Βελι-
σάριος τῇ πολιορκίᾳ ἐπέστησεν, ἀξιοῦντα στεῖλαί οἱ ἄρτον ἕνα
καὶ κιθάραν καὶ σπόγγον. καὶ ὃς συνιδεῖν οὐκ ἔχων ὅτου 28
χάριν αἰτοῦνται παρὰ τοῦ Γελίμερος τὰ αἰτούμενα, τὸν τῆς D
γραφῆς ἠρώτησε κομιστήν· ὁ δὲ τὸν μὲν ἄρτον εἶπεν αἰτεῖν 29
ἐπιθυμῶν τοῦτον ἰδεῖν, ἐπεὶ μὴ εἶδεν ἐξότου τῆς Καρχηδόνος
ἐκπέπτωκε, τῶν βαρβάρων, παρ' οἷς ἦν, κακοβίων ὄντων, τὸν
δὲ σπόγγον, ἵνα τούτῳ τῶν ὀμμάτων ἐκμάσσῃ τὰ δάκρυα, τὴν
δὲ κιθάραν, ἵνα ταύτῃ τὰς οἰκείας συμφορὰς ἀποκλαύσηται.
III 278 ἑαυτὸν δὲ ὅμως παραδοὺς τοῖς πολιορκοῦσι μετὰ τῶν συνόντων 30
ἤχθη πρὸς Βελισάριον, καὶ ἐγέλα πρὸς αὐτὸν εἰσαγόμενος, ὡς
τοῖς ὁρῶσιν ἐξεστηκέναι δοκεῖν αὐτὸν διὰ τὴν τοῦ πάθους ὑπερ-
βολήν. ἦν δ' ἑτεροῖόν τι τὸ γινόμενον. ἀναλογιζόμενος γὰρ 31
εἰς οἵαν τύχην ἐξ οἵας κατήντησε καὶ γέλωτος ἄξια κεκρικὼς P II 66 A
τὰ ἀνθρώπινα, ἐγέλα ταῦτα. Βελισάριος δὲ καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς 32
τῶν Οὐανδήλων ἄρχοντας ἐντίμως ἐφύλασσε, κομισθησομένους
τῷ βασιλεῖ. παρειλήφει δὲ καὶ Σικελίαν καὶ τὴν Σαρδώ, νῆσος 33
δὲ καὶ αὕτη, καὶ τὰ μέχρι Γαδείρων ὑφ' ἑαυτὸν ἐποιήσατο,

1 ταγματάρχῃ RwpDi, variat Zonar. inter ταγματάρχης (XIV 7, 37) et ταγμάταρχος, ut inter ταξιάρχης et ταξίαρχος (v. ad XIII 10, 11 et ad XVIII 27, 3) 1. 15 βελλισάριος Ewp, v. ad XIV 7, 21 2 αἰτοῦντα Ewp 3 post ὅτου add. γε Ewp 5 μὲν om. D 6 μὴ] μηδὲν D 7 ἦν A, ἐστι (R)wp κακοβιότων D 10 post ὅμως add. ὁ γελίμερ Owp 11 βελλισάριον Ewp, v. ad XIV 7, 21 16 ἐφύλασσε A Procop. I p. 440, 24, ἐφύλαττε RwpDi, v. ad XIII 21, 8 17 τὴν σαρδῷ ARwp, τὴν σαρδῶ E, σακερδὼ omisso τὴν C 18 αὐτὴ EwpDi post αὕτη add. ὡς ἤδη καὶ προιστόρηται BCwp, ὡς ἤδη μοι προιστόρηται D

tis petiisse unum panem, citharam, spongiam. Qui cum non in- 28
tellexisset, qua de causa ista peteret, tabellarium interrogasse,
eum vero respondisse panem petiisse spectandi desiderio permo- 29
tum, quod nullum vidisset ex quo Carthagine excidisset (nam
barbaros, apud quos ageret, misere vivere), spongiam, qua lacri-
mas abstergeret, citharam, qua suas calamitates deploraret. Facta 30
porro cum suis deditione ad Belisarium est perductus, interim
ridens, ut qui videbant eum errore mentis affici putarent ob ca-
lamitatis magnitudinem. Sed res aliter se habuit. Nam cum 31
fortunae suae commutationem secum reputaret et humana omnia
esse ridicula existimaret, hac de causa ridebat. Belisarius vero 32
et ipsum et Vandalorum duces in custodia honorifice habebat,
ut ad regem perducerentur. Cepit et Siciliam et Sardiniam in- 33
sulas et usque ad Gades subactis omnibus, sic demum rediit

καὶ οὕτως ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον καὶ τιμῆς μεγάλης παρὰ
34 τοῦ βασιλέως ἠξίωτο, ἄγων αὐτόν τε τὸν Γελίμερα σὺν γυναικὶ
καὶ τέκνοις καὶ συγγενέσι καὶ πᾶσαν τὴν θεραπείαν αὐτοῦ.
35 εἶτα καὶ θρίαμβον ἐπὶ τῇ νίκῃ κατήγαγε, τελουμένης ἁμίλλης
ἵππων ἐν τῷ θεάτρῳ, αὐτοῦ τε τοῦ κρατοῦντος, ὡς ἔθος, προ-
καθημένου καὶ τῆς γερουσίας παρούσης καὶ τοῦ δήμου παντός.
B 36 καὶ προήει μὲν ἐκ τῆς τῶν ἵππων ἀφετηρίας ὁ ἀρχιστράτηγος
τῆς πορφυρίδος τοῦ Γελίμερος παρεπομένου ἐχόμενος τῇ χειρί·
37 συμπαρωμάρτουν δ' αὐτῷ καὶ οἱ τῶν τάξεων στρατηγοὶ καὶ
38 ταγματάρχαι καὶ λοχαγοὶ καὶ οἱ τοῦ Γελίμερος συγγενεῖς. ἤδη
δ' ἐφθακὼς ἔναντι τοῦ κρατοῦντος ὁ Βελισάριος πείθει τὸν
Γελίμερα εἰς τοὔδαφος καταβαλεῖν ἑαυτὸν καὶ οὕτως ἀπονεῖμαι
39 τῷ βασιλεῖ τὴν προσκύνησιν. ὁ δ' ἐποίει τὸ προσταττόμενον,
40 καταχεόμενος δάκρυσι. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Βελισάριος προσούδισεν
ἑαυτόν, ἐνδεικνύμενος τῷ Γελίμερι ὅτι οὐχ ὡς αἰχμάλωτος
ἐκεῖνος τοῦτο ποιῆσαι ἀπῄτητο, ἀλλ' ὅτι οὕτω νενόμισται προσ-
κυνεῖσθαι τῶν Ῥωμαίων τοὺς βασιλεῖς, καὶ οἱονεὶ κουφίζων
C 41 αὐτῷ τὸ δυστύχημα. καὶ τὴν ἴσην δὲ τῇ βασιλίσσῃ προσκύ- D III

4 οἷος ὁ θρίαμβος (θρίγαμβος? E) γέγονεν CE

1. 2 καὶ τιμῆς — ἠξίωτο post 3 αὐτοῦ Owp 7 post ἀρχιστράτηγος add. βελισάριος Owp 9 στρατηγοὶ] ἀρ στρατηγοὶ | expuncto ἀρ E, ἀρχηγοί, sed in marg. add. γρ. στρατηγοί C 10 ταγματάρχαι] v. ad XIV 7, 26 10. 11 ἤδη δ' — 12 καταβαλεῖν om. A (unum versum, v. B-W, Byz. Zeitschr. a. 1892 p. 220) 11. 14 βελλισάριος Ewp, v. ad XIV 7, 21 12 καταβαλεῖν] ἐλεῖν A (desierat versus omissus in καταβ) 15 αἰχμαλώτω B 16 προσκυνεῖσθαι excunte versu om. C 18 βασιλίδι C

34 Byzantium et ipso Gelimero cum uxore, liberis, cognatis et omnibus
35 eius ministeriis adductis a rege magno honore est dignatus. Tum
de victoria habebat triumphum et ludi equestres in theatro sunt
acti, ipso imperatore de more praesidente et senatu omnique
36 populo praesente. Procedebat autem ex equorum carceribus
Belisarius imperator, Gelimeri subsequentis purpuram manu te-
37 nens, comitantibus ducibus et tribunis et centurionibus et Gelimeri
38 cognatis. Cumque ad imperatorem perventum esset, Belisarius
Gelimero persuadet, ut humi se proiceret regemque ita adoraret.
39. 40 Facit ille, ut iubebatur, lacrimis oppletus. Sed se proiecit
ipse et Belisarius, ut Gelimero ostenderet illum id facere iussum
non ut captivum, sed quia moris esset adorari hoc modo Roma-
41 norum reges, et ut eius calamitatem sublevaret. Cum eundem
honorem et reginae habuisset Gelimerus, hospitio splendido et

νησιν ἀπονείμαντα τὸν Γελίμερα καταγωγὴ δέχεται λαμπρὰ καὶ
θεραπεία βασιλικὴ προετοιμασθεῖσα αὐτῷ. μεθ' ἡμέρας δέ 42
τινας αὖθις ἱππηλασίας ἀγομένης κατὰ τὸ θέατρον, τὰ λάφυρα
τοῦ πολέμου διὰ μέσης τῆς πόλεως κομιζόμενα εἰσήγοντο εἰς
τὸ Στάδιον, ἀκόντια καὶ θρόνοι καὶ φορεῖα καταστεγῆ γυναι-
κεῖα, χρυσοῦ τὰ πάντα πεποιημένα καὶ λίθοις τιμαλφέσιν ἐπι-
κοσμούμενα, καὶ κλίνη ὁμοία καὶ χρυσόπαστοι τάπητες καὶ 43
σκεύη τὰ ταῖς τραπέζαις ὑπηρετούμενα, τὰ μὲν ἐκ χρυσοῦ εἰρ-
γασμένα, τὰ δ' ἐξ ἀργύρου πεποιημένα, καὶ ἐκπώματα χρυσεά
τε καὶ λιθοκόλλητα καὶ ἁλουργεῖς ἐσθῆτες καὶ πέπλοι παρόμοιοι
καὶ βασίλειοι στέφανοι καὶ κόσμοι γυναικῶν διάλιθοί τε καὶ περι- D
μάργαροι καὶ ἄλλα πλεῖστα καὶ ἀριθμὸν σχεδὸν ὑπερβαίνοντα,
καὶ ἐπὶ πᾶσι λάρνακες ἑπτὰ χρυσίου μεσταὶ καὶ βίβλοι τῶν θείων 44
εὐαγγελίων, χρυσῷ περιλαμπόμεναι πάντοθεν καὶ λίθων παν-
τοίοις γένεσι ποικιλλόμεναι. τὰ μὲν οὖν τοῦ θριάμβου ἦσαν
ἐν τούτοις. Βελισάριος δὲ καὶ ὑπατείας ἠξίωτο. 45

Ἤδη δὲ τοῦ τῶν Οὐανδήλων πολέμου καταλυθέντος στέλ- 8
λεται παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς Ῥώμην, ταύτην τε καὶ πᾶσαν αὐτῷ W III 55

2 περὶ τῆς τῶν λαφύρων πομπῆς CE 17 ὅτι ὁ Βελισάριος (sic etiam E, v. ad XIV 7, 21) εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐστάλη, ταύτην τε καὶ τὴν Ῥώμην ὑποτάξων (ὑποτάξον E) τῷ βασιλεῖ ὑπὸ Γότθων κατεχομένην CE

2 βασιλικῇ (sic) A 4 post κομιζόμενα add. καὶ θεατριζόμενα Rwp 6 τημαλφέσιν et τιμαλφέσιν per dittogr. C 8 εἰργασμένα om. O 10 λιθοκόλυτα E ἀλουργεῖς (sic) AD, ἁλιουργεῖς E 13 καὶ βίβλοι — 14 πάντοθεν καὶ om. A (unum versum, v. *B-W*, *Byz. Zeitschr.* a. 1892 p. 220) 13 θείων] ἱερῶν O 15 τὰ μὲν οὖν] καὶ τὰ μὲν D 17 τοῦ om. C 18 τε αὐτῷ καὶ πᾶσαν B

regiis ministeriis iam ante praeparatis excipitur. Post dies aliquot 42
cum iterum ludi equestres in theatro agerentur, spolia bellica
per mediam urbem ostentata in stadium inferuntur, iacula, sellae,
muliebres lecticae, omnia aurea et pretiosis lapillis exornata, et 43
sponda eiusdem generis auratique tapetes et utensilia mensarum
partim aurea partim argentea, pocula item aurea gemmis ornata
purpureaeque vestes et pepla eiusdem generis, regales coronae,
ornamenta mulierum gemmis et margaritis interpuncta, aliaque
plurima et paene innumerabilia, et post haec omnia cistae septem 44
auro plenae et libri sacrorum evangeliorum undique auro reful-
gentes et omnis generis lapillis distincti. Ac triumphus huiusmodi
fuit. Belisario autem etiam consulatus est delatus. 45

8. Bello Vandalico iam confecto idem Romam a rege mitti-
tur, ut eam totamque Italiam ab Gotthis occupatam subigeret,

τὴν Ἰταλίαν παραστησόμενος, ὑπὸ Γότθων κατεχομένην, ὧν
2 *Θευδάτος ἦν ἡγεμών. τοῦτο μαθὼν ὁ Θευδάτος Ἀγαπητὸν*
P II 67 A *τὸν Ῥώμης μέγαν ἀρχιερέα, ἄνδρα θεσπέσιον, στέλλει τῷ βα-*
3 *σιλεῖ πρεσβευσόμενον. ὁ δὲ καταλαβὼν τὸ Βυζάντιον καὶ τῷ*
Ἰουστινιανῷ ἐντυχὼν πρῶτον περὶ θεοῦ καὶ τῆς εἰς αὐτὸν
διαλέγεται πίστεως καὶ τὴν εἰς τὸν θρόνον τῆς νέας Ῥώμης
ἀναγωγὴν Ἀνθίμου ὑπ' αἰτίαν πεποίητο, ὅτι τε μὴ κανονικῶς
ἐκ Τραπεζοῦντος, ἣ τῶν εἰς τὸν Πολεμωνιακὸν πόντον κει- D III
μένων πόλεων τυγχάνει μητρόπολις, εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν
μετήνεκτο, καὶ ὅτι καὶ τῆς Σευήρου κακοδοξίας μετέσχηκεν.
4 *ὁ δ' αὐτοκράτωρ σπουδῇ τῆς βασιλίδος τὸν Ἄνθιμον τῆς ἀρ-*
χιερατικῆς ἀξιώσας καθέδρας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς
B 5 *οἰκείας ἀντείχετο πράξεως. ἐνισταμένου δ' ἔτι τοῦ θείου Ἀγα-*
πητοῦ, καὶ ἠπείλει αὐτῷ, κύριος εἶναι λέγων πράττειν ὃ βού-
6 *λοιτο. ὡς δ' ἐπεγέλα ἀπειλοῦντι τῷ βασιλεῖ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ*
ἡδέως ἂν δέξασθαι τὴν σφαγὴν ἀντεπῆγε καὶ μακάριος εἶναι,
εἰ τοιούτου τέλους ἀξιωθείη, ᾐδέσθη ὁ αὐτοκράτωρ καὶ μετα-

2 *θεύδατος* A, *θευδάτος* R (sic constanter) wp, v. ann. sequ., XIV 8, 18, Procop. II p. 16, 19, Euagr. H. E. IV 19, *Θευδᾶτος Di* *θευδᾶτος* A*Di*, v. ann. anteced. 3 ante *Ῥώμης* add. *τῆς* Ewp *μέγαν* Rwp*Di*, *μέγα* A, om. D 5 post *αὐτὸν* add. *ὀρθῆς* Rwp 8 *ἣ* Rwp*Di*, *ἡ* AC *τῶν* R (C corr. ex *τὸν*) wp*Di*, *τὸν* A *ἐς* D *πολεμονιακὸν* ARwp, *πολεμωνιακὸν* DE*Di*, v. Basil. notit. 266 Gelzer. 9 *κωνσταντινούπολιν* Am, *κωνσταντίνου* Rwp, v. ad p. 167, 5 10 *μετενήνεκτο* C, sed v. ad XV 29, 6 *σεβήρου* Ewp, v. ad p. 167, 13 *μετέσχηκεν* AEwp, *μετέχων ἦν* Owp 11 *δὲ* Ewp 11 *τῆς ἀρχιερατικῆς — 12 καθέδρας* AEwp, *τοῦ πατριαρχικοῦ ἀξιώσας θρόνου* O 14 *κύριος εἶναι λέγων*] *καὶ κύριος εἶναι ἔλεγε* D 16 ante *τὴν* add. *καὶ* Owp 17 *εἰ* AE, *ἔλεγεν εἶγε* O, *εἰ γὰρ εἴλεγεν* w*, *εἰ γὰρ ἔλεγεν* p*

2 quorum dux erat Theudatus. Qui ea re cognita Agapetum, pon-
tificem illum magnum Romanum, virum admirandum, legatum
3 mittit ad regem; qui Byzantium profectus et ad Iustinianum ad-
ductus primum de deo et in eum fide disserit et Anthimi collo-
cationem in novae Romae sede incusavit; neque enim eum Tra-
pezunte, urbium ponti Polemoniaci metropoli, Cpolim rite trans-
latum, praetereaque perversa opinione Severi imbutum esse.
4 Verum imperator, qui Anthimum opera reginae Cpolitanum pa-
5 triarcham designarat, acta sua rescindere noluit et divino Aga-
peto etiam acrius instanti minatus se suo arbitratu, quod vellet,
6 posse agere dixit. Cum autem pontifex minantem regem irri-
sisset seque caedem aequo animo laturum esse respondisset ac
beatum fore, si tali exitu dignaretur, verecundatus imperator

βαλὼν ὑπὸ ζήτησιν τὴν πρᾶξιν καθίστησι. καὶ ἀντεῖπον μὲν 7
τινες τῶν ἀρχιερέων τῷ πάπᾳ Ῥώμης Ἀγαπητῷ, τῇ βασιλίσσῃ
χαριζόμενοι, παρ' ἧς καὶ χρήμασιν ὑπεφθάρησαν· πάντων δ'
ἐκεῖνος τῇ ἀληθείᾳ συνηγορῶν ὑπερτέρησε. καὶ ὁ Ἄνθιμος τοῦ 8
θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκβέβλητο, ἔτος ἓν ἀπολαύσας
αὐτοῦ, τοῦ βασιλέως αἰδεσθέντος τὸν ἱερώτατον πάπαν καὶ τὴν C
ἀλήθειαν. ἀντεισήχθη δὲ Μηνᾶς, ἀνὴρ εὐσεβέστατος, αὐχῶν 9
μὲν πατρίδα τὴν κατ' Αἴγυπτον Ἀλεξάνδρειαν, ἐκφὺς δ' ἑνὸς
τῶν ἐν ταύτῃ ἐπιφανῶν, καὶ λόγων οὐκ ὢν ἀνομίλητος, καὶ
μάλιστά γε τῶν θειοτέρων. οὕτω δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης Μηνᾶς 10
ὁ θεῖος τυχὼν ἢ μᾶλλον ἐκείνης εὐτυχησάσης αὐτόν, σύνοδον
μερικὴν συγκροτεῖ σὺν τῷ πάπᾳ Ἀγαπητῷ καὶ ἀναθέματι περι-
βάλλει Σευῆρον καὶ Εὐτυχῆ καὶ Πέτρον καὶ τὸν Ἁλικαρνασέα
Ἰουλιανὸν καὶ τὸν Ἄνθιμον ὡς ἐκείνοις ὁμόφρονα. ἔτι δ' ἐν 11
τῷ Βυζαντίῳ διάγων ὁ ἱερώτατος πάπας Ἀγαπητὸς μετήλλαξε
τὴν ζωήν. ὁ μέντοι Μηνᾶς ἐπὶ δέκα καὶ ἓξ τὴν ἐκκλησίαν 12
εὐσεβῶς ἰθύνας ἔτη τὸν βίον κατέλυσε· καὶ ἀνήχθη εἰς τὴν D

10 περὶ τοῦ πατριάρχου Μηνᾶ καὶ περὶ μερικῆς συνόδου ὑπ' αὐτοῦ (ὑπὸ τοῦ E) καὶ τοῦ πάπα Ῥώμης Ἀγαπητοῦ συστάσης CE 16 περὶ πατριαρχῶν ACE

5 κωνσταντίνου Owp, v. ad p. 166, 9 5. 6 ἀπολαύσας αὐτοῦ· ARw, ἀπολαύσας, αὐτοῦ p*Di* 6 αἰδεσθέντος AEwp, δυσωπηθέντος O 7. 10. 16 μηνᾶς AR, μῆνας primo loco, tum constanter μηνᾶς w, μῆνας constanter p* 12 συγκροτεῖ μερικὴν B 13 σεβῆρον Ewp, v. ad p. 166, 10 ἀλικαρνασέα AR, ἁλικαρνασέα Dwwp (v. I p. 303, 4, Theoph. I p. 217, 6. 222, 11), Ἁλικαρνασσέα *Di* 14 δὲ D 16. 17 εὐσεβῶς τὴν ἐκκλησίαν D

mutata sententia rem proposuit examinandam. Ac nonnulli de 7
primoribus sacerdotibus Agapeto, papae Romano, in reginae gratiam oblocuti sunt, ab eadem etiam largitionibus corrupti; quos
tamen ille, qui veritatem defenderet, omnes superavit. Itaque 8
Anthimus sede Cpolitana, quam annum occuparat, est eiectus,
rege sanctissimum papam et veritatem reverito; et in eius locum 9
suffectus Menas, vir summae pietatis, qui originem ex Alexandria, Aegypti urbe, duxit illustri genere ortus, litterarum non
expers, sacrarum maxime. Cum igitur divinus Menas hoc modo 10
patriarchatu esset potitus vel potius cum patriarchatus cum feliciter esset sortitus, concilio particulari cum papa Agapeto convocato, Severum, Eutychem, Petrum, Iulianum Halicarnasseum,
Anthimumque, illorum assensorem, anathemate notat. Ceterum 11
sanctissimus papa Agapetus Cpoli defunctus est. Menas, cum 12
ecclesiam per annos XVI pie gubernasset, obiit. Ei successit
Eutychius, Romae novae patriarcha, et ecclesiae recte per annos

ἀρχιερατικὴν καθέδραν τῆς νέας Ῥώμης Εὐτύχιος, προστὰς D III
13 ὀρθοφρόνως τῆς ἐκκλησίας ἐνιαυτοὺς δυοκαίδεκα. ἐφ' οὗ καὶ
ἡ πέμπτη συνήθροιστο σύνοδος τῶν ἑκατὸν ἑξήκοντα καὶ πέντε
ἁγίων πατέρων, ὧν ἐξῆρχε Βιγίλιος πάπας Ῥώμης καὶ ὁ εἰρη-
14 μένος Εὐτύχιος καὶ ὁ Ἀλεξανδρείας Ἀπολινάριος. συνήθροιστο
δὲ κατὰ Ὠριγένους καὶ τῶν ἀλλοκότων ἐκείνου δοξῶν καὶ τῶν
15 τὰ ἐκείνου πρεσβευσάντων Διδύμου καὶ Εὐαγρίου, οἵτινες τῶν
ψυχῶν προΰπαρξιν ἐδογμάτιζον καὶ τέλος τῆς κολάσεως ἔλεγον
P II 68 A καὶ τῶν δαιμόνων εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀποκατάστασιν καὶ ἕτερα
16 πλείονα, οὓς καὶ ἀναθέματι σὺν τοῖς αὐτῶν ὑπέβαλε δόγμασιν,
ἀλλὰ καὶ τὸν Μομψουεστίας Θεόδωρον τὰ Νεστορίου φρονοῦντα,
ἢ μᾶλλον ἐκείνου γεγονότα διδάσκαλον, καὶ τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ παρόντος ἐν τῇ συνόδῳ καὶ συνευδοκοῦντος οἷς οἱ
θεῖοι πατέρες ἐκεῖνοι θεοφιλῶς ᾠκονόμησαν.
17 Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ταύτῃ συνήνεκτο. ὁ Βελισάριος δὲ εἰς

2 περὶ τῆς πέμπτης συνόδου ACE 15 ὅπως ὁ Βελισάριος (v. ad XIV 7, 21) τὴν Ῥώμην ἔλαβε καὶ πόλεις ἑτέρας CE

1 τῆς νέας ῥώμης καθέδραν D 3 ἑκατὸν ἑξήκοντα καὶ πέντε A(E)wp (v. G. M. p. 528, 17, Cedr. I p. 659, 18), ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα D, ἑκατὸν καὶ πέντε R 5 ἀπολινάριος AR (v. G. M. l. c., Cedr. l. c., Glyc. p. 504, 7), ἀπολλινάριος CEwp*Di*, v. ad XIII 12, 22 6 post κατὰ add. τοῦ Ewp, om. AO ut G. M. p. 528, 23 8 ἐδογμάτισαν O 10 ὑπέβαλον D 11 μομψουεστίας A, μοψουεστίας Rwp*Di*, v. de Boorium ind. Theoph. s. v. Μομψουεστία, Gelzerum ad Georg. Cypr. 819, Hierocl. synecd. 705, 3 Burckhardt 13. 14 οἷς post ἐκεῖνοι B 14 ᾠκονόμησαν AEwp, ἐδογμάτισαν O 15 Βελισάριος] v. ad XIV 7, 21 post εἰς add. τὴν Ewp

13 XII praefuit. Sub hoc quintum concilium est coactum CLXV
sanctorum patrum, quorum princeps fuit Vigilius, papa Romanus,
et is, cuius est mentio facta, Eutychius et Alexandrinus Apolli-
14 naris. Concilii huius indicti causa fuit Origenes eiusque perver-
15 sae opiniones et eius sectatores Didymus atque Euagrius; quorum
dogma fuit animas ante corpora extitisse et supplicii finem esse
et daemones pristinam dignitatem recuperaturos, aliaque plura.
16 Hos eorumque dogmata necnon Theodorum ex Mompsuestia
Nestorii suffragatorem vel potius illius magistrum anathemate
notavit, cum rex Iustinianus concilio interesset et pia decreta
illorum patrum approbaret.
17 Atque haec ita gesta sunt. Belisarius autem, cum in Italiam
traiecisset, primum quidem Neapolim obsidione capit; tum Romam quoque ipsam, urbe partim vi partim benevolentia civium

Ἰταλίαν ἐκπλεύσας πρῶτον μὲν πολιορκίᾳ λαμβάνει Νεάπολιν,
εἶτα καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ῥώμην ἐπιδημήσας, ὁμοῦ μὲν δυνάμει,
ὁμοῦ δὲ καὶ τῇ τῶν ἀστῶν εὐνοίᾳ, γέγονε καὶ ταύτης ἐντός·
ὁ γὰρ τῶν Γότθων ἄρχων Θευδάτος ἐν Ῥαβέννῃ διάγων ἐτύγ- 18 W III 56
χανε. καὶ Μεδιόλανα δὲ ἡ πόλις κατεσχέθη παρὰ Ῥωμαίων. 19 B
τῶν δὲ Γότθων αὖθις πολιορκούντων αὐτὴν ὁ βασιλεὺς τὸν 20
Ναρσῆν μετὰ δυνάμεως ἐπαρῆξαι τῷ Βελισαρίῳ ἀπέστειλεν.
ἦν δὲ ὁ Ναρσῆς ἐκτομίας, ἄλλως μέντοι γενναῖός τε καὶ στρα- 21
τηγικώτατος καὶ τοῖς κρατοῦσιν ᾠκειωμένος. ἀλλήλοιν οὖν μὴ 22
συμφωνοῦντε τούτω τὼ διττὼ στρατηγὼ (ὁ μὲν γὰρ Βελισάριος
ἑαυτῷ τῶν κατορθωμάτων ἤθελε τὸ πᾶν ἐπιγράφεσθαι, ὁ δέ
γε Ναρσῆς οὐκ ἠνείχετο ὑπ' ἐκεῖνον τετάχθαι δοκεῖν) διηρέθη-
III 282 σαν, καὶ ὁ μὲν ἄλλῃ, ὁ δ' ἄλλῃ διετίθουν τὸν πόλεμον, διὸ 23
καὶ ἐσφάλησαν ἔν τισι. τῶν γὰρ Μεδιολάνων οἱ ταῦτα φρου- 24
ροῦντες βασιλικοὶ τῶν ἀναγκαίων ἔνδειαν προβαλλόμενοι τοῖς
Γότθοις ἐξέστησαν, καὶ τάχα καὶ εἰς μεῖζόν τι κακὸν ἐτελεύ- 25 C
τησεν ἂν ἡ ἔρις ἀμφοῖν, εἰ μὴ ὁ βασιλεὺς τὸν Ναρσῆν διὰ
γραμμάτων πρὸς ἑαυτὸν μετεστείλατο.

3 *καὶ ταύτης* AEwp, *κἀκείνης* O 4 *θευδάτος* ARwp, *Θευδᾶτος* *Di*, v. ad XIV 8, 1; errasse h. l. Zonaram apparet conferenti Clintoni F. R. I p. 764 ss. *καὶ ῥαβέννῃ* D, *ἐν ῥαβέννῃ* Dw 7 *Βελισαρίῳ*] v. ad XIV 7, 21 *ἀπέστειλεν* RwpDi, *ἀπέστειλε* A, v. ad XIII 1, 5 8. 12 *ναρσῆς* AR (constanter fere), *ναρσὴς* Ewp (constanter fere), v. ad XIV 11, 20 8 *ἄλλως* Owp*Di*, *ἄλλος* A, *ἀλλ' ὡς* E 9 *ᾠκείωτο* O 10 *διττὼ στρατηγὼ* AO, *στρατηγὼ τὼ διττὼ* EDwwp *Βελισάριος*] v. ad XIV 7, 21 11 *ἤθελε τῶν κατορθωμάτων* D 12 *ἐκείνου* D 14 *φρουροῦντες* Rwp*Di*, *φρονοῦντες* ADE 15 *ἔνδειαν προβαλλόμενοι* AEwp, *ἐνδείᾳ πιεζόμενοι* O 16. 17 *ἡ ἔρις ἂν ἀμφοῖν ἐτελεύτησεν* Ewp

potitus, intrat; nam Gotthorum rex Theudatus Ravennae degebat. 18
Mediolanum item Romani ceperunt. Quae urbs cum a Gotthis 19. 20
denuo obsideretur, rex Narsetem Belisario cum exercitu subsidio
misit, eunuchum illum quidem, ceterum virum strenuum et rei 21
militaris peritissimum et iis, penes quos res erant, familiarem.
Verum inter hos duos duces parum conveniebat; nam cum Beli- 22
sarius summam rerum bene gestarum sibi vindicaret, Narses autem illius auspiciis militare videri nollet, seiuncti diversis locis
bellum administrarunt; eaque fuit causa, cur rem alicubi male 23
gererent. Nam regii milites commeatus inopiam causati Gotthis 24
Mediolano obsesso cesserunt; et maius forsitan ex eorum dis- 25
sensione ortum esset malum, nisi rex Narsetem per litteras revocasset.

9 *Ἐντεῦθεν μόνος αὖθις ὁ Βελισάριος στρατηγῶν πᾶσαν τὴν
Ἰταλίαν καὶ τὰς αὐτῆς πόλεις ὑφ' ἑαυτὸν ἐποιήσατο καὶ τοσοῦ-
τον τοῖς βαρβάροις καὶ φοβερὸς καὶ ἐράσμιος γέγονεν ὡς τῆς
σφῶν ἀρχῆς αὐτὸν ἀξιοῦν καὶ βασιλέα ἱκετεύειν αὐτὸν γενή-
σεσθαι σφῶν καὶ ἑαυτοὺς καὶ τὰ σφέτερα πάντα ἀνατιθεμένων
2 αὐτῷ. ὁ δὲ "οὐκ ἂν ποτε ζῶντος Ἰουστινιανοῦ" ἔφη "βασι-
λεὺς αὐτὸς κληθῆναι ἀνέξομαι", ὡς περὶ τούτων ὁ Καισαρεὺς
3 Προκόπιος, αὐτῷ τότε συστρατευόμενος, ἔγραψεν. ἐντεῦθεν
D τοίνυν ἐπίφθονος γεγονὼς διαβάλλεται πρὸς τὸν βασιλέα ὡς
4 βασιλείας ἐρῶν· καὶ ὃς αὐτὸν ἐκεῖθεν μετεκαλέσατο ὡς εἰς τὴν
ἑῴαν στρατεύσοντα καὶ τὸν Μηδικὸν ἐμπιστευθησόμενον πόλεμον.
5 τελευτᾷ μέντοι καὶ ἡ Αὐγούστα Θεοδώρα, ἐπιβιοῦσα τῇ βασι-
6 λείᾳ ἔτη εἴκοσι πρὸς ἑνὶ καὶ μησὶ τρισί. τῆς δὲ μεγάλης ἐκ-
κλησίας ἀπαρτισθείσης ἤδη καὶ καθιερωθείσης, συνέβη πεσεῖν
ἐκ σεισμοῦ τὴν πρὸς ἀνατολὴν μεγάλην σφαῖραν τοῦ τοιούτου
ναοῦ, ἣ πεσοῦσα τό τε κιβώριον τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ αὐτὴν
ἐκείνην τὴν παναγῆ τράπεζαν καὶ τὸν ἄμβωνα συνέτριψεν·
7 ὅθεν λέγεται καὶ τὸν τροῦλον προστάξει τοῦ βασιλέως καθαιρε-*

1 *ὅτι καὶ* (om. E) *πᾶσαν τὴν Ἰταλίαν ὑπέταξεν ὁ Βελισάριος* (v. ad XIV 7, 21) CE   12 *τελευτὴ Θεοδώρας τῆς βασιλίδος* (A om. *τ. βασιλ.*) ACE

1 *Βελισάριος*] v. ad. XIV 7, 21   2 *πόλεις αὐτῆς* Owp   3 post *ὡς* add. *καὶ* Rwp   4 *γενέσθαι* O*Di*, v. ad XIV 5, 2   5 *σφῶν* AEwp, *αὐτῶν* O   7 *καίσαρ* E   8 *τότε* om. D   *ἔγραψεν*] Procop. II p. 276, 11   12 *αὐγούστα* AO, *αὐγοῦστα* Ewp*Di*, v. ad XIII 23, 27   *τῇ βασιλείᾳ* Rwp*Di*, om. A, v. Procop. II p. 401, 12   15 *τοῦ* om. E   16 *τό τε*] *τότε* w*p invitis AR   17 *ἁγίαν* Ewp   *τὸν ἄμβωνα συνέτριψεν* AEwp, *συνέτριψε καὶ τὸν ἄμβωνα* O   18 *τροῦλον*] v. *Duc* Cpolis Christ. lib. III p. 19 ss.

9. Post ea Belisarius iterum solus rem gerens omnem Ita-
liam eiusque urbes subegit et barbaris tantum sui et terrorem
et amorem incussit, ut imperium illi deferrent orarentque, ut rex
2 suus fieret, se suaque omnia illi permittentes. At ille, ut Caesa-
riensis Procopius, qui sub illo tum militavit, narravit "Nunquam"
3 inquit "committam, ut vivo Iustiniano rex appeller". Hinc invidia
4 conflata a rege ob calumniam affectati imperii arcessitus est, per
speciem eius in Orientem ad bellum Medicum administrandum
5 ablegandi. Interea Augusta Theodora obit, cum in imperio vi-
6 xisset annos XXI et menses III. Magna ecclesia iam absoluta
et consecrata accidit, ut, cum magnus eius aedis globus Orientem
versus collocatus ex terrae motu cecidisset, et ciborium sacrae
7 mensae et ipsa sacratissima mensa et ambo contereretur. Qua
de causa dicunt trullum etiam iussu imperatoris destructum denuo

θῆναι, καὶ αὖθις ἀνεγερθῆναι ἐπὶ πόδας εἴκοσι καὶ πέντε με- P II 69 A
III 283 τεωρότερον, καὶ καθιερωθῆναι παρὰ Εὐτυχίου πατριάρχου τὸ 8
δεύτερον.
Ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως καὶ τὸ κῆτος ἑάλω, ὃ εἰς πεντή- 9
κοντα καὶ ἐπέκεινα Βυζαντίοις ἠνώχλει ἐνιαυτούς, ὃ πορφύριον
ἐκάλουν, οὐκ ἀεὶ μὲν φαινόμενον, ἀλλ' ἐκ διαλειμμάτων. ὅτε 10
δ' ἐφαίνετο, πολλὰς μὲν τῶν νηῶν ὑποβρυχίους ἐτίθει, πολλοῖς
δὲ φθορᾶς αἴτιον ἀνθρώποις ἐγίνετο, καθ' οὗ πολλαῖς μὲν
ἐχρήσαντο μηχαναῖς, πᾶσαι δ' ἔμενον ἄπρακτοι, ἑάλω μέντοι
δελφῖνας διῶκον. οἱ μὲν γὰρ ἐκεῖνο φεύγοντες τῇ γῇ προσε- 11
πέλαζον, τὸ δὲ τὴν κατ' ἐκείνων ὁρμὴν οὐκ ἀνέκοπτεν, ἕως
ἄγχιστά πῃ τῆς γῆς γεγονὸς ἰλύϊ βαθείᾳ καὶ τελματώδει ἐμπέ-
πτωκεν. ἔνθα δὴ τῷ πηλῷ προσεπέπλαστο καὶ τοῦ τέλματος 12 B
οὔπως ἔτι ἀναδῦναι δεδύνητο. ὃ τοῖς περιοίκοις γνωσθὲν 13
ὥπλισεν αὐτοὺς κατὰ τοῦ θαλαττίου τούτου θηρός, καὶ ἀξίναις
αὐτὸ συγκόψαντες καὶ πελέκεσιν ἀπέκτειναν. εἶτα σχοίνους τῶν 14
ἁδροτέρων τούτου ἐξάψαντες ζεύγεσι βοῶν αὐτὸ τῆς θαλάσσης
ἐξείλκυσαν. ἦν δὲ τὸ μῆκος μὲν αὐτοῦ τριάκοντα πήχεων, ἐς 15
δέκα δ' ηὐρύνετο, ὡς ὁ Καισαρεὺς Προκόπιος καὶ περὶ τούτου
ἱστόρησεν.

4 περὶ τοῦ κήτους ACE

6 ᾀεὶ C ἀλλ' ἐκ AEwp, ἐκ δέγε O 8 ἐγένετο Ewp 9 ἐχρήσατο D μέντοι ARwp, μέν γε D 10 διῶκον RwpDi, διώκων A 12 πῃ τῆς] ποῦ D 14 οὔπω D ἀναδῦναι EwpDi, ἀναδύναι A, ἐκδύναι O 15 ὤπλισε τούτους D 17 ἀδροτέρων AE, ἁδροτέρων O[s]wpDi αὐτὸ βοῶν B 18 μῆκος μὲν A, μὲν μῆκος Rwp, μῆκος D 19 καὶ om. D 20 ἱστόρησεν] Procop. II p. 400, 4

esse instauratum XXV pedibus altius eductum, et ab Eutychio 8
patriarcha denuo consecratum.
Sub hoc rege etiam cetus ille captus est, qui Byzantiis ul- 9
tra L annos molestus erat, quem porphyrium appellabant, non ille
quidem semper apparens, sed ex intervallis. Quoties autem 10
apparuerat, tum multas naves demergebat, tum multis hominibus
exitium afferebat. Qui cum multis machinis esset petitus eaeque
omnes essent irritae, tamen in persequendis delphinis captus est;
qui cum prope terram confugissent, ille impetum adversus eos 11
non inhibebat, donec proxime terram provectus in uliginem et
profundum lutum incideret, unde limo obstrictus emergere non 12
iam potuit. Quo accolae cognito belluam illam marinam securibus 13
ac bipennibus confecerunt et funibus, qua erat crassior, alligatis 14
boum iugis in terram pertraxerunt. Eius longitudo fuit XXX 15
cubitorum, latitudo X, ut idem Procopius Caesariensis refert.

16 Ἐν τοῖς χρόνοις τούτου τοῦ βασιλέως κατὰ τὸν αὐτὸν
συγγραφέα καὶ τὰ τῶν Σηρῶν νήματα, ἡ μέταξα δηλαδή, παρὰ
17 Ῥωμαίοις γίνεσθαι ἤρξατο. ἤγετο μὲν γὰρ ἐν Περσῶν ὠνου-
μένη δι' ἐμπόρων παρὰ Ῥωμαίους. τὸ τῆς μετάξης χρῆμα
οὐκ ᾔδεισαν μέντοι οὐδ' ὅπως γίνοιτο οὐδ' ὅτι νήματα σκω-
C 18 λήκων ἐστί. μοναχοὶ δὲ δύο τινὲς πρὸς τὸ Βυζάντιον ἐξ Ἰνδίας
W III 57 ἀφικόμενοι τὴν ταύτης γένεσιν ἀφηγήσαντο καὶ ὑπισχνοῦντο
κομίσαι τῶν σκωλήκων ἐκείνων γόνον, ᾠὰ ὄντα τὸν ὄγκον D II
βραχύτατα, καὶ δεῖξαι Ῥωμαίοις ὅπως ἐκεῖνα ζωογονοῦνται
θαλπόμενα καὶ εἰς σκώληκας μεταμείβονται, καὶ ὅπως δημιουρ-
19 γοῦσι τὴν μέταξαν, τὴν φύσιν σχόντα διδάσκαλον. τούτους
τοίνυν τοὺς μοναχοὺς ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς δωρεαῖς τε πρὸς
τὸ παρὸν καὶ πρὸς τὸ μέλλον λαμπραῖς ὑποσχέσεσι πρὸς τὸ
20 ἔργον ἐπέρρωσεν. οἱ δὲ τά τε τῶν Σηρῶν ᾠὰ μετεκόμισαν
ἐς Βυζάντιον καὶ εἰς σκώληκας ταῦτα μετήμειψαν κόπρῳ ἐνθέ-
μενοι καὶ ταύτῃ θερμήναντες καὶ συκαμίνων ἔθρεψαν φύλλοις

1 ὅτι ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ βασιλέως (τ. βασ. om. C) Ἰουστινιανοῦ ἡ τῆς μετάξης γένεσις ἐγνώσθη τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις (ἐγνωρίσθη ῥωμαίοις E) CE

2 συγγραφέα] Procop. II p. 546, 17 3 ὠνούμενον OwpDi 4 ῥωμαίοις D post Ῥωμαίους distinxit B-W 6 ἐστὶ RwpDi, ἐστὶν A, v. ad XIII 1, 5 ἐξ ἰνδίας πρὸς τὸ βυζάντιον O 7 διηγήσαντο Rwp ὑπισχνοῦνται C 8 post γόνον cum ABC distinxit B-W post ᾠὰ distinxerunt DwpDi (v. ad vers. anteced.) ᾠὰ om. E 9 βραχύτατον E 10 κώληκας D, κώληκας (σ superscr.) (sic) E, v. vs. 15 12 δωρεαῖς — 13 ὑποσχέσεσι] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 15 ἐς AR (v. Procop. II p. 547, 16), εἰς τὸ B[s]wp, ἐς τὸ D κώληκας DE, v. vs. 10 16 θερμήναντες RwpDi, θερμήσαντες A

16 Secundum eundem scriptorem eius regis temporibus tela
17 Serica a Romanis texi coepta est, quae prius ex Perside per
mercatores afferebatur, cum ignorarent, quomodo fieret, neque
18 scirent fila esse vermium. Sed duo monachi Byzantium ex In-
dia profecti originem illius telae declararunt polliciti se fetum
illorum vermium allaturos, ova nimirum perexigua, et ostensuros
Romanis, quemadmodum illa fovendo animata in vermes muten-
19 tur et sericum texant, natura magistra usi. Eos monachos Iu-
stinianus in praesentia muneribus, magnis pollicitationibus de
20 postero ad illud peragendum confirmavit. Itaque Serum ova
Byzantium attulerunt et in fimo collocata in vermes transformarunt
et mori foliis aluerunt indeque sericum confecerunt; ex eo igitur
Romani cognovere, quo pacto sericum conficiatur.

καὶ μέταξαν εἰργάσαντο δι' αὐτῶν, κἀντεῦθεν τοῦ λοιποῦ τοῖς
Ῥωμαίοις ἐγνώσθη ὅπως ἐργάζοιτο μέταξα. D

Ἐπιβουλῆς δὲ παρὰ πολλῶν μελετωμένης μηνυθείσης τῷ 21
βασιλεῖ, καὶ ὁ πατρίκιος Βελισάριος κατηγορήθη μετέχειν αὐτῆς,
καὶ ἀφείλετο μὲν ὁ βασιλεὺς τοὺς δορυφόρους αὐτοῦ ξύμπαντας,
ἐκεῖνον δ' ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἀφῆκε τηρούμενον· τελευτήσαντος
δὲ ἡ τούτου περιουσία τοῖς βασιλικοῖς ἀπονενέμητο θησαυροῖς.
Ἰουστινιανὸς δὲ περὶ τὰ τελευταῖα αἱρέσει ἁλώσιμος γεγονὼς 22
τῇ τῶν Ἀφθαρτοδοκητῶν, οἳ οὐ φθαρτὴν τὴν σάρκα προσ-
λαβεῖν τὸν κύριον, ἀλλ' ἄφθαρτον ἅμα τῇ προσλήψει εἶναι αὐτὴν
δογματίζουσιν, οὕτω πιστεύειν ἅπαντας ἔσπευδεν, ἀντιλέγοντα 23
δ' αὐτῷ καὶ ἀντιδιατιθέμενον τὸν πατριάρχην Εὐτύχιον ὑπερ-
όριον ἔθετο εἰς Ἀμάσειαν, καὶ προεχειρίσθη πατριάρχης ὁ ἀπὸ P II 70 A
σχολαστικῶν Ἰωάννης,. Ἀντιοχείας ὢν ἀποκρισιάριος. ἐτελεύ- 24
τησε δ' οὕτω φρονῶν Ἰουστινιανός, βασιλεύσας ἔτη τριάκοντα
καὶ ὀκτώ, μῆνας ἑπτά, ἡμέρας τρισκαίδεκα, τῷ ἀνεψιῷ αὐτοῦ
Ἰουστίνῳ τὴν βασιλείαν καταλιπών, ὃς κουροπαλάτης τετίμητο.

D III 285 Ἦν δὲ οὗτος τὸ γένος Ἰλλυριός, τὴν φύσιν εἰς ἅπαντα 10

3 περὶ ἐπιβουλῆς καὶ περὶ τοῦ Βελισαρίου C 8 ὅτι αἱρέσει ἁλοὺς ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐτελεύτησεν C 18 βασιλεία Ἰουστίνου τοῦ δευτέρου AR (τοῦ δευτέρου om. D)

4 βελλισάριος Ew, βελλησάριος p*, v. ad XIV 7, 21 9 τὴν om. D 10 αὐτὴν εἶναι D 11 πιστεύειν AEwp, δοξάζειν O 12 δὲ D αὐτῷ RwpDi, αὐτὸ A 12. 13 εἰς ἀμάσειαν ὑπερόριον ἔθετο B 14. 15 ἐτελεύτησε δ' AE, καὶ ἐτελεύτησεν Owp 16 αὐτῷ D 17 ὃς — τετίμητο om. Owp, v. vs. 18 18 ἦν δὲ οὗτος τὸ γένος ἰλλυριός· τὴν φύσιν AE, Ἰουστῖνος δὲ τὸ γένος τυγχάνων ἰλλυριός, κουροπαλάτης πρὸ τῆς βασιλείας τετίμητο. καὶ ἦν τὴν φύσιν Owp Ἰλλυριός] v. Duc fam. Byz. p. 78

Cum autem Iustiniano multorum insidiae nuntiarentur, qua- 21
rum etiam Belisarius patricius esset particeps, satellites ei omnes
ademit ipsumque domi custodiri iussit; eiusque mortui opes in
fiscum omnes sunt relatae. Sub extremam aetatem Iustinianus 22
in eorum haeresim incidit, qui opinantur dominum non mortalem
carnem assumpsisse sed eam, simulatque assumpta esset, immor-
talem extitisse. In quam opinionem cum omnes adductos vellet,
Eutychium patriarcham refragantem et adversantem Amaseam 23
relegavit, designato patriacha Ioanne exscholastico, Antiocheno
apocrisiario. In eaque opinione decessit Iustinianus, cum regnasset 24
annos XXXVIII, menses VII, dies XIII, imperio consobrino suo
IVSTINO relicto, qui europalatae honorem gessit.

10. Is, natione Illyrius, erat ingenio ad omnia habili et

2 περιδέξιος, τὴν γνώμην δὲ μεγαλόψυχος· ὃς εὐσεβὴς ὢν τοὺς παρὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ δομηθέντας ἐπεκόσμει ναοὺς καὶ τὰς ἁψῖδας ἄμφω τῷ ναῷ τῷ ἐν Βλαχέρναις προσέθετο ἐκ καινῆς,
B 3 ὡς εἶναι τοῦτον σταυροειδῆ· καὶ τὸν ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ ναὸν τῶν κορυφαίων ἀποστόλων πολυτελῶς ἐδομήσατο καὶ τὸν τῶν
4 θείων Ἀναργύρων ναὸν ἐν τοῖς Βασιλίσκου· καὶ τὸν τῆς ἁγίας καὶ πρωτομάρτυρος Θέκλης καὶ τὸν τοῦ Παλατίου Χρυσοτρίκλινον καὶ τὸν μέγαν ἀγωγὸν τοῦ Οὐάλεντος ἀνεκαίνισε, καὶ πλείονα δ' ἕτερα.

5 Ἦν δὲ τούτου γαμετὴ Σοφία, ἣν καὶ Αὐγούσταν ἔστεψεν, ἧς ὀνόματι καὶ τὸν λιμένα τῶν Σοφιῶν ᾠκοδόμησε καὶ βασίλεια πρὸ τῆς πόλεως, Σοφιανὰς δι' ἐκείνην καὶ ταῦτα καὶ τὸν
6 τόπον κατονομάσας, ἐν οἷς καὶ ἐπίγραμμα παρὰ Ἀγαθίου ἐγένετο τόδε·

C ὁππόθι τεμνομένης χθονὸς ἄνδιχα πόντον ἀνοίγει
πλαγκτὸς ἁλικλύστων πορθμὸς ἐπ' ἠιόνων,
χρύσεα συλλέκτρῳ τάδ' ἀνάκτορα θῆκεν ἀνάσσῃ
τῇ πολυκυδίστῃ θεῖος ἄναξ Σοφίῃ.

2 περὶ τῶν ναῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν παρὰ Ἰουστίνου δομηθέντων CE (sed E ad XIV 10, 33)

1 τε Owp 5 πολυειδῶς EDw 6 τὸν om. D 7 καὶ post ἁγίας om. Ewp 10 τούτω C 12 πρὸς p* σοφιανὰ Dwwp, sed v. *Duc* Cpol. Christ. IV 12 p. 119 s. 12. 13 τὸν τόπον καὶ ταῦτα Ewp 13 Ἀγαθίου] v. Pregerum inscr. Graec. metr. Lips. 1892 p. 166 16 πλακτὸς ED, corr. Dw πορθμὸν E 18 πολυδίστῃ w*, πολυκιδίστῃ p* invitis AR

2 magnanimus. Sacras aedes ab Iustiniano exstructas pro sua pietate adornabat et utrumque fornicem templo Blacherniano addidit,
3 ut formam crucis haberet; et in Orphanotropheo templum principum apostolorum magnis sumptibus exstruxit et sanctorum
4 Anargyrorum in Basilisci tractu. Item divae Theclae protomartyris et aureum Triclinium Palatii et magnum Valentis aquaeductum renovavit, atque alia plura.

5 Vxorem Sophiam augustali corona ornavit eiusque nomine portum Sophiarum exstruxit et regiam ante urbem, quam et
6 ipsam vicinaque loca eius gratia Sophianas nominavit. Ei hoc Agathiae epigramma est inscriptum:

Qua resonante freto fluctus cava littora tundunt,
Et duplici pontus nomine findit humum,
Inclutus uxori celebranda palatia struxit
Rex Sophiae, multus quam decoravit honos.

ἄξιον, ὦ Ῥώμη μεγαλόκρατες, ἀντία σεῖο
κάλλος ἀπ' Εὐρώπης δέρκεται εἰς Ἀσίην.

αὕτη ἡ βασιλὶς Σοφία ἀκριβωσαμένη πάντας τοὺς δανειστὰς 7
καὶ ὅσα τινὲς αὐτοῖς ὤφειλον εἴτε δι' ἐγγράφων ἢ καὶ δι' ἐνε-
χύρων, κατέβαλε μὲν αὐτοῖς τὰ δάνεια οἴκοθεν, ἔλαβε δὲ τὰ
ἐνέχυρα καὶ τὰ ἔγγραφα, καὶ τὰ μὲν ἐνέχυρα τοῖς δεσπόταις D
ἀπέδωκε, τὰ δ' ἔγγραφα ἐξηφάνισε. νοσεροῦ δὲ τυχὼν σώ- 8 W III 58
ματος ὁ βασιλεὺς οὗτος καὶ διὰ τοῦτο μὴ συνεχῶς προϊών,
III 286 τοὺς ἀδικεῖν βουλομένους, ὡς μηδενὸς ὄντος τοῦ ἐκδικοῦντος,
ἀδεεστέρους ἐποίησε. καί ποτε προελθὼν ἠνωχλήθη παρὰ πολ- 9
λῶν ὡς ἀδικουμένων. γέγονεν οὖν ἡ τῶν ἀδικουμένων ἐκδί- 10
κησις διὰ φροντίδος αὐτῷ. φροντίζοντι δὲ περὶ τούτου πρόσ- 11
εισί τις ἐπαγγελλόμενος, εἰ ἔπαρχος γένοιτο καὶ κατὰ πάντων
αὐτῷ ἐξουσία δοθῇ, δι' ὡρισμένου καιροῦ μήτινα εὑρεθῆναι
τὸν ἀδικούμενον. ἡσθεὶς οὖν τῇ ὑποσχέσει ταύτῃ ὁ βασιλεὺς 12 P II 71 A
τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον προεχειρίσατο ἔπαρχον. ὁ δὲ προκαθίσας, 13

3 ὅτι τὰς ὀφειλὰς τῶν τότε χρεωστούντων ἀπέτισεν ἡ Αὐγούστα Σοφία CE
10 περὶ τοῦ ἐπάρχου (πατριάρχου E, ut videtur) καὶ τοῦ ἀδικοῦντος καὶ μὴ ἀπαντήσαντος εἰς τὸ δικαστήριον αὐτοῦ (om. C) CE 16 ὅρα ξένον B

2 post κάλλος add. δ' E 4 καὶ alterum om. E initio vers. 8 μὴ RwpDi, Cedr. I p. 680, 21, om. A 12 φροντίζοντος D 14 αὐτῷ ἐξουσία δοθῇ A, αὐτῷ δοθῇ omisso ἐξουσία E, δοθείη ἐξουσία αὐτῷ O, αὐτῷ δοθείη ἐξουσία wp, αὐτῷ ἐξουσία δοθείη *Di*; v. I p. 97, 12. 102, 22. 338, 13. 421, 16. XVI 9, 25. XVIII 28, 10 cet. Optativum et coniunctivum coniungit Zonar. I p. 307, 14. XIV 15, 14. XVIII 17, 5 post δοθῇ esse distinguendum, non post καιροῦ, docent et XIV 10, 16 et Cedr. I p. 681, 23; cf. praeterea Grohium *Gesch. d. oström. Kais. Justin II.* Lips. 1889 p. 46 εὑρεθῇ D, corr. Dw

Quam bene, Roma, potens tua gloria constitit, unde
Europae atque Asiae fertilis arva patent.

Haec regina Sophia feneratoribus omnibus perquisitis et aere 7
alieno, quod iis sive ex syngraphis sive pignoribus positis de-
beretur, debita de suo dissolvit, pignora accepta dominis resti-
tuit et syngraphas factas abolevit. Sed rex cum esset morbido 8
corpore neque frequenter in publicum prodiret, multos ad infe-
rendam aliis iniuriam, quasi nullus earum vindex esset, auda-
ciores reddidit. Cum autem aliquando progressus a multis vexatus 9
esset de iniuriis conquerentibus deque iis vindicandis cogitaret, qui- 10. 11
dam ad eum accessit, qui pollicebatur, si praefectus creatus esset
et potestatem in omnes accepisset, intra certum tempus neminem
inventum iri, cui fieret iniuria. Ea pollicitatione delectatus rex 12
illum hominem praefectum designat. Is cum pro tribunali sederet 13

προσελθόντος αὐτῷ τινος καὶ αἰτιωμένου τῶν ἐπισημοτέρων συγκλητικῶν ἕνα, μετεκαλέσατο τὸν αἰτιώμενον· ἀλλ' οὐκ ἀπήν-
14 *τησεν ἐκεῖνος. εἶτα καὶ δεύτερον ἔθετο μήνυμα πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ καὶ τούτου καταφρονήσας εἰς τὸ βασιλικὸν ἀπῄει συμπό-*
15 *σιον· ἔτυχε γὰρ κεκλημένος πρὸς τοῦτο. ὡς δὲ τοῦτο ἔγνω ὁ ἔπαρχος, ἀπῆλθε κἀκεῖνος εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ εὗρεν ἤδη*
16 *συνιστάμενον τὸ συσσίτιον καί φησι πρὸς τὸν βασιλέα "ὑπεσχόμην σοι, βασιλεῦ, διὰ τόσου καιροῦ μηδένα καταλιπεῖν ἀδικούμενον· τοῦτο δὲ πάντως μοι ἀνυσθήσεται, εἰ καὶ τὴν ἐκ*
B 17 *τοῦ κράτους σου ἐπικουρίαν ἔχω καὶ τὴν ῥοπήν· εἰ δὲ μᾶλλον αὐτὸς τῶν ἀδικούντων ἀντιποιῇ καὶ φιλίως αὐτοῖς διακείμενος*
18 *συνεστιωμένους ἔχεις, οὐδέν μοι ἔσται ἀνύσιμον· ἢ γοῦν μὴ*
19 *μεταδίδου παρρησίας αὐτοῖς ἢ παῦσόν με τῆς ἀρχῆς." καὶ ὁ βασιλεύς, "εἰ αὐτὸς ἐγώ εἰμι" φησίν "ἀδικῶν, ἐξανάστησόν με*
20 *ἐντεῦθεν." αὐτίκα τοίνυν ὁ ἔπαρχος τὸν αἰτιώμενον ἐκεῖνον ἐκ τῆς πανδαισίας ἐξαναστήσας καὶ εἰς τὸ δικαστήριον καταστήσας καὶ τῷ κατ' αὐτοῦ λέγοντι συνδικάσας αὐτόν, καὶ γνοὺς ἀδικοῦντα, ἐκεῖνον μὲν ἐκόλασε ταῖς εἰς σῶμα πληγαῖς, τῷ δὲ ἀδικουμένῳ ἐκ τῆς ἐκείνου ὑπάρξεως πολλαπλάσιον ἀποκατέ-*
21 *στησε τὸ ἀδίκημα. ὅθεν δείσαντες οἷς ἦν προαίρεσις πλεονε-* D III
κτική, τοῦ ἀδικεῖν ἀνεστάλησαν καὶ τοῖς ἠδικημένοις εἰς συμβάσεις ἐχώρησαν.

2 *μετεγκαλέσατο* D, corr. Dw *αἰτιαθέντα* O 5 *πρὸς τούτου* C 6 *πρὸς* B 8 *σε* E 10 *τὴν* om. BD 14 *φησὶν*] *ὁ* D 16 *τῆς πανδαισίας* AEwp, *τοῦ συμποσίου* O 19 *πολυπλάσιον* E 20 post *ἦν* add. *ἡ* D 21 *συμβεβάσεις* B

et quidam ex illustrioribus senatoribus accusatus a quodam et
14 arcessitus se non sisteret, ei denuo denuntiat. At ille ne tum quidem adest contempto apparitore, sed ad regium convivium se con-
15 fert, quo invitatus erat. Eo praefectus cognito et ipse regiam in-
16 gressus, quamvis convivio iam incohato, regi "Tibi" inquit "promisi me intra tantum tempus relicturum neminem, cui fieret iniuria; idque omnino efficiam, si potestatis tuae auxilium atque auctoritas
17 mihi suppetiveris. Sin vero ipse iniurios fovebis eisque utere
18 amicis et conviviis, nihil potero perficere; aut igitur illis non danda
19 est licentia, aut mihi magistratus abrogandus." Tum rex "Si ego
20 ipse" inquit "cui iniuriam fecero, inde me abducito." Statim igitur praefectus reum e convivio abductum in praetorium adduxit auditaque utrimque causa illum, cum sontem invenisset, plagis affecit et accusatori damnum cum accessione multiplici pensari
21 iussit. Ex eo homines sui emolumenti cum aliorum detrimento studiosi iniurias facere prohibiti cum iis, quos laeserant, transegerunt.

Αἱ δὲ πρὸς Πέρσας σπονδαὶ ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως 22
ἐλύθησαν· δασμὸν γὰρ ἐνιαύσιον λίτρας πεντακοσίας τῶν Ῥω- 23
μαίων διδόντων αὐτοῖς, ἵνα τὰ σφίσιν ἀγχίθυρα τῆς Ῥωμαϊκῆς
ἡγεμονίας ἀβλαβῆ φυλάσσωνται φρούρια, ὁ Ἰουστῖνος οὗτος
ἐπονείδιστον εἶναι τὸ φορολογεῖσθαι παρὰ Περσῶν Ῥωμαίους
λέγων, ἐπέσχε τὸ χρυσίον. διαπρεσβευσάμενος δὲ πρὸς Ἀρέθαν 24
τὸν Αἰθιόπων βασιλέα ἔπεισεν αὐτὸν τὰ πλησιάζοντα τοῖς Αἰ-
θίοψι τῆς τῶν Περσῶν ἐπικρατείας καταδραμεῖν καὶ λῄσασθαι·
διὸ καὶ αὖθις μέσον Περσῶν καὶ Ῥωμαίων ἀνερρίπιστο πόλεμος.
στρατηγὸν οὖν τῆς ἀνατολῆς ὁ βασιλεὺς τὸν πατρίκιον Μαρ- 25
τῖνον προχειρισάμενος ἔπεμψε κατ' αὐτῶν, καὶ τῷ τετάρτῳ D
ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ συνέστη πόλεμος, καὶ πολλοὶ μὲν ἀμ-
φοτέρωθεν ἔπεσον, νικῶσι δ' ὅμως Ῥωμαῖοι. ὁ δὲ τῶν Περ- 26
σῶν κρατῶν Ὁρμίσδας Ἀρδαμάνην ἔπεμψε μετὰ βαρείας δυνά-
μεως τὰ ὑπὸ Ῥωμαίους λῄσασθαι· ὃς πολλὴν ἐπελθὼν χώραν 27
Ῥωμαϊκὴν καὶ λείαν πλείστην ἐξ αὐτῆς ἡρπακὼς ἐπανῆλθε,
τοῦ πατρικίου Μαρτίνου μὴ τολμήσαντος αὐτῷ ἀντεπεξελθεῖν.

1 *ὅτι τὰς πρὸς Πέρσας σπονδὰς ἔλυσεν Ἰουστῖνος* CE

4 *φυλάσσονται* AEwp, *φυλάσσωνται* O*Di* *οὕτως* D 5. 6 *λέγων* | *ῥωμαίους* E 6 *ἀρέθαν* ARw, *Ἀρεθὰν* p* 7 *τὸν* AC, *τῶν* Rwp 8 *τῶν* om. B 9 *αὖ* E 10 *ὁ βασιλεὺς* om. O *Μαρτῖνον*] v. Theoph. I p. 245, 25, Grohium l. c. p. 104, Hertzschium de script. rer. imper. Tiberii Constantini (Comment. philol. Ienens. vol. III) p. 39 11 *τετάρτῳ*] v. Theoph. I p. 244, 6 ss., Cedr. I p. 684, 15, Grohium p. 104 s. 14 *ὁρμίσδας* Rw*Di*, *ὁρμίσδας* A (v. ad p. 178, 3) *Ἀρδαμάνην*] De forma nominis v. Grohium l. c. p. 105 ann. 6 16 *ἐπανῆλθε* AO, *ἐπανῆλθεν* Ewp, v. ad XIII 1, 5 17 *ἐπεξελθεῖν* C

Persica pax hoc rege soluta est. Nam cum Romani Persis 22. 23
annuas quingentas libras penderent, ut sibi vicina Romanae di-
cionis castella illaesa tuerentur, Iustinus, qui turpe esse dicebat
Romanos Persis vectigales esse, aurum retinuit; missisque legatis 24
ad Aretham, Aethiopum regem, impetravit, ut Persicas provincias
Aethiopiae finitimas incursaret ac praedaretur. Quibus de causis
cum denuo bellum inter Persas et Romanos exarsisset, Martinum 25
patricium cum imperio contra eos in Orientem misit, et quarto
eius anno commisso proelio, quamvis utrimque multi cecidissent,
tamen victoria penes Romanos fuit. Ceterum rex Persarum 26
Hormisdas Ardamanem cum ingentibus copiis misit ad provincias
Romanorum diripiendas; qui longe lateque agrum Romanum 27
pervagatus maximaque praeda rapta domum rediit, Martino pa-

28 ἃ μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἐν συμφορᾷ ἐποιήσατο καὶ τὸν μὲν Μαρ-
τῖνον τὴν στρατηγίαν ἀφείλετο, Ἀρχελάῳ δὲ αὐτὴν ἐνεπίστευσε,
29 καὶ πρὸς Ὁρμίσδαν σπονδὰς ἔθετο αὖθις. ἐκ δὲ τῆς διὰ ταῦτα
P II 72 A λύπης νόσῳ φρενίτιδι περιπέπτωκεν, ἤλγει δὲ καὶ τοὺς πόδας.
30 ἀμοιρῶν μέντοι γονῆς οἰκείας, ἔφθη τὸν κόμητα τῶν ἐξκου-
31 βίτων Τιβέριον υἱοποιησάμενος καὶ Καίσαρα ἀνειπών. ἀνεθεὶς
δὲ τῆς νόσου προσεκαλέσατο τὸν πατριάρχην Εὐτύχιον (θα-
νόντος γὰρ τοῦ ἀπὸ σχολαστικῶν Ἰωάννου, πάλιν οὗτος ἐπαν- D III
ήχθη καὶ εἰς τὸν θρόνον ἀποκατέστη τὸν ἀρχιερατικόν), συνα-
W III 59 θροίσας δὲ καὶ τὴν σύγκλητον καὶ τὸν κλῆρον τῆς ἐκκλησίας
32 βασιλέα τὸν Τιβέριον ἀνηγόρευσεν, ἐπ᾽ ἀκροάσει πάντων αὐτῷ
ἐντειλάμενος τὰ πρὸς θεὸν εὐσεβεῖν, τοὺς ὑπηκόους εὐεργετεῖν,
τοὺς ἀδικουμένους ἐκδικεῖν, τοῖς στρατιώταις μὴ ἐνδιδόναι πλεο-
B νεκτεῖν, μὴ μέγα ἐπὶ τῇ ἁλουργίδι φρονεῖν, τοῖς εὐποροῦσιν
ἀπολαύειν τῶν οἰκείων ἀνεπιφθόνως παραχωρεῖν, τοῖς μὴ
ἔχουσιν ὡς δύναμις ἐπαρκεῖν, τὴν βασιλίδα καὶ πρώην κυρίαν
33 αὐτοῦ προσηκόντως τιμᾶν. ταῦτα παραινέσας καὶ συμβου-
λεύσας ὁ Ἰουστῖνος τῷ Τιβερίῳ ὁ μὲν ἐξέλιπε.

11 ἀνάρρησις Τιβερίου καὶ τελευτὴ Ἰουστίνου ACE 18 v. argum. ad XIV 10, 2

1 ἃ] ὃ D 2 ἐμπεπίστευκε O 3 ὁρμίσδαν AOw (v. ad p. 177, 14), ὁρμίσδαν E σποδὰς D, corr. Dw 5 ἔφθη RwpDi, ἔφη A 7 προσεκαλέσατο AEwp, Theoph. I p. 248, 15, προσκαλεσάμενος O 9 ἀθροίσας O 10 post σύγκλητον add. ἀλλὰ Owp 13 διεκδικεῖν BDwp 14 τῇ om. D ἀλουργίδι A, ἀλουργῖδι D, ἁλουργίδι RwpDi, v. ad XIV 1, 2 φρονεῖν RwpDi, φρο|νῶν A εὐπόροις O 15 ἀνεπιφθόνως om. B 18 post ἐξέλιπε add. βασιλεύσας ἔτη τρισκαίδεκα (δέκα καὶ τρία B, ἔτη ιγ' C) OwpDi, om. AE, v. ad XIV 18, 8

28 tricio obviam ire non auso. Ea vero rex aegerrime tulit atque
imperium Martino abrogatum in Archelaum contulit et pacem cum
29 Hormisda fecit. Verum ex eo maerore in phrenitidem incidit; erat
30 etiam pedibus aeger. Et quia liberos non habebat, iam antea Tibe-
31 rium excubitorem comitem adoptatum Caesarem appellarat. Morbo
igitur liberatus, arcessito patriarcha Eutychio (nam mortuo Ioanne
exscholastico reductus fuerat et in pontificiam sedem restitutus)
et senatu atque clero ecclesiae convocato Tiberium regem ap-
32 pellat eique omnibus audientibus mandat, ut deum pie colat,
ut subiectis benefaciat, ut iniuria oppressos vindicet, ne militibus
quidvis audendi licentiam tribuat, ne purpura efferatur, ut di-
vitibus sua re familiari citra invidiam fruendi det potestatem,
ut pauperibus pro viribus succurrat, ut reginam, dominam dudum
33 suam, convenienti honore afficiat. Quae cum Tiberium docuisset
et monuisset, Iustinus obiit.

Τῷ δ' ἡ βασιλεία περιελέλειπτο, στεφθέντι ὑπὸ Εὐτυχίου 11
τοῦ πατριάρχου. ἔχων δὲ γαμετὴν ὁ Τιβέριος Ἀναστασίαν Αὐ- 2
γοῦσταν αὐτὴν ἀνηγόρευσεν, ἥ δύο αὐτῷ θυγατέρας ἐγείνατο,
Χαριτὼ καὶ Κωνσταντῖναν. Σοφία δὲ ἡ πρῴην βασίλισσα τῶν 3
ἀνακτόρων ὑπαπελθοῦσα εἰς τὰ ὁμώνυμα ἑαυτῇ κατῳκίσθη
βασίλεια, βασιλικὴν αὐτῇ τοῦ Τιβερίου δόντος ὑπηρεσίαν, ὡς C
οἰκείᾳ μητρί. οὗτος δ αὐτοκράτωρ καὶ πρὸς Ὁρμίσδαν πρε- 4
σβείαν ἐποιήσατο, ἀνανεῶν τὰς σπονδάς. ὁ δὲ τὴν ἀνανέωσιν 5
οὐ προσήκατο· διὸ καὶ ὁ Τιβέριος πρὸς τὸν κατὰ Περσῶν
πόλεμον πολλὴν ἡτοίμαζε στρατιὰν καὶ Ἰουστινιανὸν τῶν ἐπισή-
μων τινὰ τῆς ἀνατολῆς προυβάλετο στρατηγόν, ὃς ἐπὶ Πέρσας 6
χωρήσας, ἐπεὶ πλησίον αὐτῶν ἐστρατοπεδεύσατο, εἰς λόγους
ἧκε πρὸ παρατάξεως καὶ ἔπεισεν αὐτοὺς σπείσασθαι Ῥωμαίοις
ἐπὶ τριετίᾳ. ἤδη δὲ τοῦ τρίτου παραρρυΐσκομένου ἐνιαυτοῦ 7
) III 289 *Ὁρμίσδας ὁ τῶν Περσῶν ἀρχηγὸς σὺν ταῖς αὐτοῦ δυνάμεσιν*

1 *βασιλεία Τιβερίου* ACD 15 *ὅτι ἐπῆλθον οἱ* (om. C) *Πέρσαι τῇ Ἀρμενίᾳ* (*ἀρμενία* CE), *καὶ συμμίξαντες τοῖς Ῥωμαίοις ἡττήθησαν* CE

1 *Τῷ δ' ἡ βασιλεία περιελέλειπτο στεφθέντι* AE, *στεφθεὶς δὲ ὁ* (om. BC) *τιβέριος* Owp 4 *κωνσταντίαν* Ewp, Constantinam *Wo* lat. et *Κωνσταντίνη* XIV 11, 22 w, *κωνσταντίναν* AO, corr. *Di*, v. ad XIV 13, 5 5 *ἐγκατῳκίσθη* D 7 *ὁρμίοδαν* Ow*Di*, *ὁρμίσδαν* AE 10 *πόλεμον* AR, om. w*p, bellum Persicum: *Wo* lat. *ἡτοίμασε* p invitis ARw 11 *προυβάλλετο* ADwp, *προυβάλετο* (R)*Di*, v. XIV 12, 12. 24, 1. 25, 5. 26, 6. 27, 4. XV 9, 7. XVI 7, 3. 12, 20. 13, 26. 14, 1. 21, 2. XVII 14, 31 et Hultschium *Die erz. Zeitf. b. Pol.* XXI 14 14 *τριετία* AR, *τριετίαν* B, *τρία ἔτη* Ewp (v. Theoph. I p. 250, 20); dativum restituit *Di*, v. Krebsium *Die Präpos. b. Polyb.* p. 86 *δὲ* om. D *τρίτου*] v. Sauerbreium l. c. p. 55 et Hertzschium l. c. p. 47 *παραρυΐσκομένου* AB, *παραρρυΐσκομένου* Rwp*Di*, v. XIV 22, 34. 25, 22. 26, 2. XVI 2, 8 cet. et Gelzerum *Leontios v. Neapolis* Frib. et Lips. 1893 p. 197 15 *ὁρμίσδας* AE, *ὁρμίσδας* Ow*Di*

11. Regnum ad eum transiit ab Eutychio patriarcha coronatum, qui uxorem quoque suam Anastasiam Augustam salutavit; 2
quae duas ei filias peperit, Charitonem et Constantinam. Sophia 3
vero, Iustini vidua, relicta aula in regiam sibi cognominem migravit, regio comitatu a Tiberio tamquam matri suae attributo.
Ad Hormisdam, Persarum regem, de pace renovanda legatos 4
misit; qui cum renovationem eam recusasset, Tiberius ad bellum 5
Persicum ingentes copias conscribit et Iustinianum, virum illustrem, Orientis ducem creat. Qui contra Persas profectus, castris 6
prope illos positis et ante pugnam ad colloquium evocatis, persuadet, ut triennii pacem cum Romanis faciant. Tertio anno 7
iam exeunte Hormisdas, Persarum dux, cum suis copiis Arme-

D 8 ἐπὶ τὴν Ἀρμενίαν χωρεῖ. τοῦτο εἰς δειλίαν ἐνέβαλε τὰ ἐκεῖ Ῥωμαίων στρατεύματα· διαλεχθεὶς δὲ τούτοις ὁ σφέτερος στρατηγὸς θάρσος ἅπασιν ἐνεποίησε, καὶ τὴν πρὸς Ὁρμίσδαν μάχην
9 ὑπέστησαν. καὶ μέχρι μέν τινος ταῖς ἐκ τόξων κεχρημένοι βολαῖς ἐδόκουν ὑπερτερεῖν, τῶν Ῥωμαίων ταῖς ἀσπίσι κατα-
10 φραγνύντων ἑαυτοὺς καὶ μὴ ἀντεπεξιόντων. ἐπεὶ δ' ἔγνωσαν οἱ Ῥωμαῖοι ἤδη κεκενῶσθαι τὰς φαρέτρας τοῖς ἐναντίοις, συνησπικότες ἀλλήλοις καὶ ἀλαλάξαντες ἐνυάλιον ἐπῆλθον τοῖς Πέρ-
11 σαις κατὰ συστάδην, ἀγχεμάχοις ὅπλοις αὐτοὺς ἀμυνόμενοι. οἳ οὐδὲ πρὸς βραχὺ τὴν ὁρμὴν αὐτῶν ὑπομείναντες τρέπονται, καὶ ἀναιροῦνται μὲν οἱ πλείους· τὸ δὲ στρατόπεδον αὐτῶν διαρ-
12 πάζεται· καὶ ἡ μὲν βασιλικὴ τοῦ Ὁρμίσδου σκηνὴ καὶ ἡ ἀπο-
PII73A σκευὴ ἐκείνου πᾶσα καὶ οἱ ἐλέφαντες τῷ βασιλεῖ ὑπεξῄρηντο,
13 τὰ δ' ἄλλα τοῖς στρατιώταις εἰάθησαν. καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς τὰ ἐνδότερα τῆς Περσίδος ἐχώρησαν καὶ χώραν πολλὴν αὐτῆς
14 ἐληίσαντο. τότε καὶ τὸ τῶν Βλαχερνῶν λοετρὸν οἰκοδομεῖν ὁ Τιβέριος ἤρξατο καὶ πολλοὺς ναοὺς καὶ δημοσίους οἴκους, ξενῶνάς φημι καὶ γηρωκομεῖα, ἀνενεώσατο καὶ τὸν Χρυσοτρί-

16 ὅτι τὸ λοετρὸν τῶν Βλαχερνῶν παρὰ Τιβερίου οἰκοδομεῖσθαι ἤρξατο (ἐκτίσθη E) CE

1 ἀνέβαλε D, corr. Dw 2 ἀρχηγὸς Ewp 3 ὁρμίσδαν OwDi, ὀρμίσδαν AE 4. 5 βολαῖς κεχρημένοι D 5 ante ἐδόκουν add. οἱ ῥωμαῖοι Owp post ὑπερτερεῖν eum AR distinxit B-W 7 οἱ ῥωμαῖοι om. O κεκενῶσθαι] καὶ | κενῶσθαι E τοῖς ἐναντίοις AEwp, τοῖς πέρσαις R, οἱ πέρσαι C 8 ἀλλήλοις om. O τοῖς πέρσαις AEwp, αὐτοῖς O 11 μὲν om. D 12 ὁρμίσδου OwDi, ὀρμίσδου AE 14 καὶ οἱ AR, οἱ δὲ w*pDi 18 ante φημι add. τε D γηρωκομεῖα AR (v. ad XV 14, 25), γηροκωμεῖα C, γηροκομεῖα DwpDi, Theoph. I p. 251, 17

8 niam invadit; quae res terrorem incussit Romanis ibi legionibus, sed ducis sui verbis animis omnium receptis pugnare cum Hor-
9 misda non dubitaverunt. Ac quamdiu Persae sagittis utebantur, superiores esse videbantur, cum Romani clipeis se obsepirent
10 neque contra irent. Sed cum animadvertissent Romani Persas pharetras iam exhausisse, clipeis densatis et clamore bellico sublato
11 illos invaserunt hastis et gladiis cominus rem gerentes. Tum ii nec ad exiguum tempus eorum impetu tolerato in fugam versi ple-
12 rique cadunt, castrisque direptis regium Hormisdae tabernaculum et omnis eius supellex et elephanti regi seliguntur, cetera militibus
13 concessa. Et Romani in Persidis interiora progressi longe lateque
14 praedas egerunt. Tunc Tiberius balneas Blachernias aedificare coepit et multas et sacras et publicas aedes instauravit, ut hospitia

κλινον παρὰ Ἰουστίνου δομηθέντα προσεπεκόσμησεν. Εὐτυχίου 15
δὲ τοῦ πατριάρχου ἐπὶ τέσσαρας ἐνιαυτοὺς τὸ δεύτερον τὸν
θρόνον τῆς Βυζαντίδος κοσμήσαντος καὶ ἐκλελοιπότος, χειροτο-
νεῖται πατριάρχης διάκονος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Ἰωάννης ὁ
νηστευτής, ἀνὴρ ἱερώτατος. τοὺς δ' εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πό- 16
λεων εἰσαχθέντας δορυαλώτους Πέρσας ἅπαντας μεταμφιάσας
ὁ βασιλεὺς μεγαλοπρεπῶς εἰς τὰ οἰκεῖα ἀφῆκεν ἐπανελθεῖν· B
οὓς ἀνελπίστως οἱ προσήκοντες θεασάμενοι ὑπερεθαύμασαν καὶ 17
D III 290 δι' ἐπαίνων τὸν βασιλέα πεποίηντο. ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως 18
ὁ Χαγάνος ὁ τῶν Ἀβάρων ἀρχηγὸς ᾐτήσατο σταλῆναι αὐτῷ
οἰκοδόμους, ἵνα αὐτῷ δομήσωνται λοετρόν. σταλέντων δὲ γέ- 19
φυραν παρὰ τὸν Δάνουβιν ᾠκοδόμησε, βιασάμενος πρὸς τοῦτο
αὐτούς, ἵνα δι' αὐτῆς ἀπόνως περαιούμενος τὴν ὑπὸ Ῥωμαίους
λῄζηται. ἐξ ἐθνικῶν δὲ πλῆθος ἐς χιλιάδας δώδεκα συνιστά- 20

1 *περὶ πατριάρχου* E 9 *περὶ Χαγάνου* E, *περὶ Χαγάνου ὅτι σταλεὶς κατὰ Περσῶν ὁ Μαυρίκιος καὶ συμβαλὼν αὐτοῖς ἐνίκησε καὶ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως ἐγένετο* C, *ὅτι ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας οἱ Ῥωμαῖοι καὶ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως ἐγένετο* E

3 *βυζαντίδος* ARwp, *βασιλίδος* C *ἐκλελειπότος* w*p invitis AR 6 *ἀχθέντας* Rwp *δοριαλώτους* *Di*, v. ad XIII 8, 3 8 *θεησάμενοι* D 10 post *ὁ* prius add. *μέντοι* O *ὁ* alterum om. B *βαρβάρων* D, corr. Dw, v. ad XIV 18, 14 *ᾐτήσατο σταλῆναι* A(Ewp), *στείλας ᾐτήσατο τὸν τιβέριον σταλῆναι* O 11 *αὐτῷ* AEwp, *οἱ* O, sed ex *οἱ δομήσωνται* in D mutatum *οἰκοδομήσωνται* 12 *δάνουβιν* BD 12. 13 *πρὸς τοῦτο αὐτοὺς* AEwp, *τοὺς τεχνίτας πρὸς τὴν τοιαύτης* (*ταύτης* BD) *οἰκοδομὴν* O 13 *ἀπόνως* AEwp, *εὐμαρῶς* R, *ἀδεῶς* D 14 *ἐθνικοῦ* B *δώδεκα*] *πεντεκαίδεκα* Theoph. I p. 251, 26 (Anastas. chronogr. trip. p. 154, 18), Cedr. I p. 690, 14; cogitat igitur Sauerbreius l. c. p. 55 de vitio codicum Zonarae; sed v. *B·W* comment. Fleckeis. p. 148 ss.

et senum receptacula, et aureum triclinium ab Iustino conditum
novis auxit ornamentis. Eutychio patriarcha, cum Byzantinam 15
sedem per IV annos secundum ornasset, mortuo, patriarcha eligitur magnae ecclesiae diaconus Ioannes ieiunator, vir sanctissimus.
Persas captivos in regiam urbem perductos rex omnes magnifice 16
vestitos domum redire sivit; quos ipsorum cognati praeter spem 17
conspicati magna cum admiratione regem collaudarunt. Ceterum 18
sub eo rege Chaganus, Avarum dux, petiit, ut fabri mitterentur,
qui sibi balneum aedificarent. Iis missis pontem in Danubio struere 19
coegit opifices, ut flumen sine periculo traicere et Romanas
provincias populari posset. Imperator autem exercitum XII milium 20
robustorum iuvenum ex gentibus coegit, quem ex suo nomine
vocavit, et Mauricio, comite foederatorum, illis praeposito eique

W III 60 μενον ἀθροίσας νέων καὶ σφριγώντων ἀνδρῶν, ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ
ὀνόματι τούτους συνεκρότησε στράτευμα, καὶ στρατηγὸν αὐτοῖς
C ἐπιστήσας Μαυρίκιον τὸν κόμητα τῶν φοιδεράτων καὶ ὑπο-
στράτηγον Ναρσῆν τὸν κουβικουλάριον ἐκπέπομφε κατὰ τῶν
21 Περσῶν. πολέμου δὲ συρραγέντος τὸ Ῥωμαϊκὸν ὑπερτέρησε
στράτευμα καὶ πόλεις τῶν βαρβάρων καὶ πολλὴν χώραν ἀφεί-
22 λετο. ὑποστρέψαντα δὲ τὸν Μαυρίκιον μετὰ τιμῆς ὁ βασιλεὺς
ὑπεδέξατο καὶ κηδεστὴν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ Κωνσταντίνᾳ αὐτὸν
23 ἐποιήσατο. τὴν δ' ἑτέραν τὴν Χαριτὼ τῷ στρατηγῷ συνέζευξε
24 Γερμανῷ καὶ ἄμφω δὲ τετίμηκε Καίσαρε. νόσῳ δὲ φθινάδι
περιπεσών, ἐν τῷ τριβουναλίῳ φοράδην ἐκκομισθεὶς ἐκεῖ τὸν
οἰκεῖον γαμβρὸν Μαυρίκιον ἀναρρηθῆναι βασιλέα πεποίηκε
παρουσίᾳ τοῦ πατριάρχου Ἰωάννου καὶ τῆς συγκλήτου βουλῆς.
D 25 οὕτω δ' ὑπὸ τῆς νόσου κατείργαστο ὡς μηδὲ δύνασθαι τοῖς
συνειλεγμένοις ὁμιλῆσαι· διὸ καὶ διὰ γραφῆς τούτοις τὸ ἑαυτοῦ
26 παρέστησε βούλημα. ὑποστρέψας δ' ἐκεῖθεν εἰς τὰ βασίλεια τὴν
ζωὴν ἐξεμέτρησε, βασιλεύσας ἔτη τρία, μῆνας δέκα καὶ ἡμέρας
ὀκτώ.

10 ἀνάρρησις Μαυρικίου (μαβρικίου E) καὶ Τιβερίου τελευτή CE 18 τελευτὴ Τιβερίου: Καὶ ἀναγόρευσις τῆς βασιλείας Μαυρικίου A

1 ante νέων add. ὁ βασιλεὺς Owp νέων καὶ σφριγώντων ἀνδρῶν AEwp, νέων ἀνδρῶν O τοῦ Ewp 3 μαβρίκιον E (sic fere constanter, v. ad XIV 12, 38) ὑπὸ στρατηγὸν E 4 ναρσὴν (sic) A, v. ad XIV 8, 21 τῶν om. D 8 κωνσταντίνῃ Dwp 10 καίσαρας Owp 11 κατὰ τὸ τριβουνάλιον O 12 οἰκεῖον γαμβρὸν om. Owp μαβρίκιον E, v. vs. 3 13 παρουσία AE, παρόντος Owp καὶ τῆς συγκλήτου βουλῆς AEwp, σὺν τῇ συγκλήτῳ βουλῇ (O) 14 δὲ p* invitis ARw

21 Narsete cubiculario addito legato contra Persas ablegavit. Pugna
commissa Romanus proelio victor multas urbes et multum agri
22 barbaris ademit. Mauricium reversum rex honorifice excipit et
23 desponsa Constantina filia generum asciscit. Alteram Charitonem
duci Germano in matrimonium dedit et utrumque Caesarem de-
24 signavit. Cum autem tabe laboraret, lectica in tribunal per-
latus Mauricium generum proclamari iussit regem coram Ioanne
25 patriarcha et patribus conscriptis, morbo ita confectus, ut in
concilio ne verba quidem posset facere; quare scriptam iis senten-
26 tiam suam proposuit. Illinc reversus in regiam naturae debitum
persolvit. Regnavit annos tres, menses decem, dies octo.

Ὁ δέ γε Μαυρίκιος τῆς τῶν κοινῶν διοικήσεως εἴχετο, 12
στεφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἰωάννου τοῦ νηστευτοῦ. ἦν δέ, 2
ὅτε τῆς αὐταρχίας ἐπέβη, ἐτῶν τεσσαράκοντα πρὸς τρισίν. ἐγρά- 3
III 291 *φετο δ' ἐν τοῖς συμβολαίοις Μαυρίκιος ὁ καὶ Τιβέριος. Χα-* 4
γάνος δέ, ὁ τῶν Ἀβάρων ἀρχηγός, τὸ Σίρμιον χειρωσάμενος
ἐζήτησε προστεθῆναι ταῖς ὀγδοήκοντα χιλιάσι ταῖς ἐτησίως αὐτῷ
παρεχομέναις καὶ ἑτέρας εἴκοσι· καὶ ὁ βασιλεὺς εἰρηνεύειν ἐθέ- 5
λων τὴν προσθήκην ταύτην ἐποίησεν. ὁ δὲ καὶ ἐλέφαντα ᾔτησε, 6 P II 74 A
μήπω τὸ ζῷον ἰδών. τὸν μείζονα τοίνυν ὧν εἶχεν ὁ βασιλεὺς 7
αὐτῷ πέπομφεν. ὁ δὲ Χαγάνος ἀπληστευόμενος ἢ προφάσεις 8
τοῦ μὴ εἰρηνεύειν ζητῶν, ἑτέρας εἴκοσι χιλιάδας ταῖς ἑκατὸν
προστεθῆναι ἀπῄτησε. μὴ καταδεξαμένου δὲ καὶ ταύτην τὴν 9
προσθήκην τοῦ βασιλέως ἐστράτευσε κατὰ Ῥωμαίων ἐκεῖνος
καὶ πόλεις πολλὰς τοῦ Ἰλλυρικοῦ ἐχειρώσατο· ἠπείλει τε καὶ
τὸ Μακρὸν καταστρέψαι τεῖχος. στείλας οὖν πρέσβεις πρὸς τὸν 10
βάρβαρον ὁ Μαυρίκιος σπονδὰς ἔθετο. ὁ μέντοι Χαγάνος 11

1 *βασιλεία Μαυρικίου* (*μαβρικίου* E) CDE 4 *περὶ Χαγάνου* CE

1 *Ὁ δέγε μαυρίκιος* (*μαβρίκιος* E, v. ad p. 182, 3) AE, *μαυρίκιος δὲ* Owp 2 *τοῦ* ante *πατρ.* om. D *τοῦ* alterum om. CD 3 *ἐγγράφετο* E 4 *ὁ* om. E 5 *δὲ* AEwp, *μέντοι* O *σήρμιον* D, corr. Dw 6 *ἐζήτησε* AR Theophyl. Simoc. p. 39, 8 (v. XIV 14, 10), *ἐξήτησε* w*p 7 *εἴκοσι* R*Di*, *εἴκοσιν* ADwp, v. ad XIII 1, 5 *καὶ ὁ*] *ὁ δὲ* D 8 *ἐποίησε* B*wp, v. ad XIII 1, 5 *ᾔτησε* ARwp Theoph. I p. 253, 2 (v. Cedr. I p. 691, 23), *ἐζήτησε* BD 9 *μείζονα*] De comparativo v. ad XIII 3, 6 *ὃν* A, *ὧν* Rwp*Di*, *τὸν μείζονα πάντων* Theoph. I p. 253, 3, *ἐκ τῶν παρ' αὐτῷ τρεφομένων θηρίων τὸ ἐξοχώτατον* Theophyl. Simoc. p. 39, 11 12 *καὶ* initio vers. om. D 14 *τε* A(Rwp), *δὲ Di*, v. ad XIII 10, 18 16 *ὁ μέντοι* AEwp, *ἀλλ' ὁ* O

12. Mavricivs a patriarcha Ioanne ieiunatore coronatus
rerum administrationem suscepit, natus annos tres et quadraginta. 2
Scribebatur in contractibus Mauricius, qui et Tiberius. Chaganus 3. 4
autem, Avarum dux, Sirmio potitus oravit, ut LXXX milibus
annui tributi adhuc viginti milia adderentur; quod additamentum 5
rex pacis conservandae studiosus non detrectavit. Postea etiam 6
elephantum petenti, quod eiusmodi belluam nunquam vidisset, 7
maximum eorum, quos habebat rex, misit. Verum Chaganus aut 8
incitatus insatiabilitate aut rumpendae pacis causas quaeritans
postulavit, ut centenis illis alia vicena milia adicerentur. Quod 9
cum rex recusasset, ille bello Romanis illato multas urbes Illy-
rici subegit, minatus se Longum Murum etiam eversurum. Ita- 10
que Mauricius missis ad barbarum legatis pacem cum eo facit.
Sed Chaganus, ut insatiabilis ac perfidus, dolo Romanos aggres- 11

ἄπληστος καὶ ἄπιστος ὤν, δόλῳ κατὰ Ῥωμαίων ἐγίνετο, αὐτὸς
B μὲν ἡσυχάζων, ἔθνη δέ τινα τῶν Σκλαβηνῶν παρασκευάσας
τὴν ὑπὸ Ῥωμαίους λῄζεσθαι, οἳ καὶ μέχρι τοῦ Μακροῦ τεί-
12 χους πεφθάκασιν. ὁ βασιλεὺς δὲ Κομεντίολον στρατηγὸν προ-
βαλόμενος καὶ δι' αὐτοῦ τοῖς βαρβάροις ἀθρόως ἐπεξελθών,
τῶν Ῥωμαϊκῶν αὐτοὺς ὁρίων ἀπήλασεν, ἀναιρεθέντων πολλῶν,
καὶ τὴν λείαν ὅσην ἔλαβον καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἐπανεσώσατο.
13 Φιλιππικῷ δὲ τὴν ἰδίαν συζεύξας ἀδελφὴν κατὰ Περσῶν αὐτὸν
14 σὺν βαρεῖ στρατεύματι ἐξαπέστειλεν. ὁ δὲ ἄγχιστα τῇ Νισίβει
γενόμενος κἀκεῖθεν ἐμβαλὼν τῇ Περσίδι, ἤλασεν ἐκεῖθεν λείαν
πολλὴν καὶ ἐπανιὼν τῇ τῶν Μήδων χώρᾳ προσέβαλε καὶ ταύτης
C 15 οὐ μείω τινὰ λῃσάμενος ἐπανῆλθεν ἐς τὰ Ῥωμαίων. καὶ αὖθις
16 δὲ τοῖς Περσικοῖς ἐπελθὼν χωρίοις ὁμοίως εὐτύχησε. νοσήσας
μέντοι εἰς Μαρτυρόπολιν παραγίνεται, κἀκεῖθεν ἐπανῆκεν εἰς D III
17 τὸ Βυζάντιον. ἐτέχθη δὲ τῷ Μαυρικίῳ υἱός, ὃν ὠνόμασε

1 ante καὶ add. τε Rwp 4 πεφθάκασιν] v. Steph. thes. VIII p. 751 D προβαλλόμενος CEwp, v. ad XIV 11, 5 5 ἀθρόον DEwp ἐπεξελθὼν OwpDi, ὑπεξελθὼν A(E) 8 φιλιππικῷ ARp, φιλιππῷ w*, Wo lat.: Philippicum ζεύξας CD 9 βαρὺ (sic) A τὴν νισίβιι D 11 ἐπανελθὼν Di invitis ARwp (Haasii ann. ad vs. 13 pertinente perperam relata ad hunc versum) 12 ἐπανῆλθεν ARwp, ἐπανῆλθε D, ἐπανῆκεν Di (Haasii ann. ad vs. 14 pertinente perperam relata ad hunc versum) εἰς DEwpDi, ἐς AR, v. ad XIV 12, 44. 16, 3. XV 7, 13. 12, 18. 19, 1. 23, 3; variat autem Zonaras inter εἰς et ἐς, ut XV 22, 28 ἐς λόγους ἦλθεν αὐτοῖς καὶ ἥκων εἰς λόγους et p. 172, 14 s. 13 ἐπανελθὼν A, ἐπελθὼν RwpDi χωρίοις AEwp, Theoph. I p. 254, 2, Cedr. I p. 692, 14, ὁρίοις ODi 14 μέντοι] μέντοι des. B fol. 352ᵘ εἰς μαρτυρόπολιν inc. B fol. 360ʳ μαρτυρούπολιν D, v. ad XVII 5, 12 ἐπανῆλθεν Ewp

sus ipse quievit, Sclavorum vero gentes quasdam ad populandas
provincias concitavit, quae usque ad Longum murum sunt pro-
12 gressae. Quapropter rex Comentiolo duce creato barbaros su-
bito aggressus Romanis finibus expulit, multis caesis et praeda
13 omni captivisque receptis. Philippicum sorore desponsa cum manu
14 validissima contra Persas misit, qui cum proxime Nisibim perve-
nisset atque inde in Persiam irrupisset, magna praeda abacta in
reditu impressionem in Mediam fecit et ibi quoque praeda non
15 minore parta in Romanas provincias rediit; inde iterum Persicos
16 fines ingressus rem aeque prospere gessit. Sed propter morbum
17 Martyropolim atque inde Byzantium rediit. Mauricio natus est
18 filius, quem nominavit Theodosius. Philippicus denuo expedi-

Θευδόσιον. Φιλιππικὸς δὲ καὶ πάλιν κατὰ Περσῶν ἐξεστρά- 18
τευσε καὶ τὸ περὶ αὐτὸν στρατιωτικὸν ἠρώτησεν εἰ πρόθυμοι W III 61
τοῖς Πέρσαις εἶεν μαχέσασθαι. οἱ δὲ καὶ ὅρκοις τὸ πρόθυμον 19
αὐτῶν ἐβεβαίουν. ὡς οὖν συνέβαλον τοῖς ἐναντίοις, μέχρι μέν 20
τινος ἀντεῖχον οἱ βάρβαροι· ἐπεὶ δὲ τοὺς ἵππους πλήττειν αὐτῶν
ὁ στρατηγὸς τοῖς οἰκείοις παρεκελεύσατο καὶ πολλοὶ τῶν ἵππων
πληττόμενοι ἔπιπτον, ἐτράπη τὸ Περσικόν· καὶ τὸ μὲν ἥττητο 21 D
κραταιῶς καὶ πολὺ τούτου μέρος διέφθαρτο· οἱ Ῥωμαῖοι δὲ
λαμπρῶς νενικήκασι καὶ ζῶντας τῶν πολεμίων περὶ δισχιλίους
συνέλαβον. Ὁρμίσδας δὲ ὁ τῶν Περσῶν ἀρχηγὸς Βαρὰμ προ- 22
χειρισάμενος στρατηγὸν συμβαλεῖν Ῥωμαίοις ἐκέλευσεν. ὁ δὲ 23
συμβαλὼν ἡττᾶται· ὃ γνοὺς Ὁρμίσδας γυναικείαν ἐσθῆτα στέλλει
αὐτῷ καὶ τὴν στρατηγίαν ἀφείλετο καὶ τῷ ὑποστρατήγῳ αὐτοῦ
διὰ γραφῆς ἐνετείλατο τὸν Βαρὰμ ἀνελεῖν. ὁ δὲ οἷ κακοῦ γέ- 24
γονεν ἐννοήσας, γράμματα ὡς ἐξ Ὁρμίσδου αὐτῷ σταλέντα

10 περὶ Βαρὰμ τοῦ (τῶν E) Περσῶν στρατηγοῦ CE

1 Θεοδόσιον] Ad haec C. B. Hasius secundum F. Haasium in cod. A ascripsit: "In cod. graeco Vaticano 152 de istius filii nativitate haec Anonymi narrantur fol. 141 recto, nescio an et aliunde nota: Κωνσταντίνα ἡ γαμετὴ Μαυρικίου ἐγέννησεν υἱόν, ὃν ὁ Μαυρίκιος ἐπωνόμασε Θεοδόσιον, ὡς πρωτότοκον αὐτοῦ υἱόν. τῶν οὖν βενέτων κραζόντων Ἰουστινιανὸν καλεῖσθαι, οἱ πράσινοι ἔκραζον Θεοδόσιον αὐτὸν καλεῖσθαι διὰ τὸ Θεοδόσιον τὸν βασιλέα ὀρθόδοξον γενέσθαι, καὶ πολλὰ ἔτη ζῆσαι· ἤρξαντο [in apogr. Haasii ἤξαντο] οὖν οἱ βένετοι λέγειν οὕτως· ΤΑ ΔΩΡΗΘΕΝΤΑ ΕΤΗ ΤΩι ἸΟΥΣΤΙΝΙΑΝΩι ὁ θεὸς ΠΑΡΑΣΧΗι ΣΟΙ ΕΝ ΕΙΡΗΝΗι. ὅτι εἰσιν 'ι' ἔτη καὶ πλείω. Eadem leguntur cod. Vat. 977 fol. 184 verso." Nunc nil tale extat in A. ἐξεστράτευσε RwpDi, ἐξεστράτευσεν A, sed v. ad XIII 1, 5 4 συνέβαλλον E 6 ὁ στρατηγὸς om. C 8 μέρος om. O 8. 9 οἱ δὲ ῥωμαῖοι λαμπρῶς Ew (λαπρῶς w*) p 10. 12 ὀρμίσδας E 10 ἀρχηγὸς ARwp, βασιλεὺς D 14 οἱ ARw, οἷ D, οἷον B, οἶον p

tione facta adversus Persas milites suos percontatur, num alacres
essent ad pugnam Persicam; iis vero etiam iureiurando alacri- 19
tatem suam testatis hostes aggreditur. Qua in pugna etsi ad 20
tempus barbari restiterunt, tamen cum dux suis imperasset, ut
illorum equos caederent multique equi vulnerati cecidissent, Persae 21
fugam ceperunt, potenter victi magnaque clade accepta; Romani
vero illustrem victoriam consecuti ad duo milia hostium viva ce-
perunt. Hormisdas, Persarum rex, Baramum ducem congredi 22
cum Romanis iussit. Quem ut victum esse cognovit, abrogato 23
illi imperio vestem muliebrem mittit eiusque legato per litteras
mandat, ut Baramum occidat. Sed ille, quantis in malis esset 24
reputans, litteras ab Hormisda ad se missas esse simulat, quibus

ἐπλάσατο, ὀργὴν ἐμφαίνοντα κατὰ παντὸς τοῦ στρατεύματος,
καὶ συναθροίσας αὐτὸ τά τε γράμματα εἰς ἐπήκοον ἀναγνω-
P II 75 A σθῆναι πεποίηκε καὶ αὐτὸς αὐτοὺς ἀνεμίμνησκε τῆς ἀπηνείας D III
Ὁρμίσδου καὶ τῆς ὠμότητος καὶ διὰ τούτων ἀντᾶραι χεῖρας
25 ἠρέθισε κατὰ τοῦ σφῶν ἀρχηγοῦ. ἐπελθόντες οὖν ἀθρόον
26 αὐτῷ κατέσχον καὶ ἐνέβαλον εἰς εἱρκτήν. ὁ δὲ ὑποθέσθαι
αὐτοῖς περὶ τῆς τῶν Περσῶν ἀρχῆς ἠξίου ἅττα τῷ ἔθνει γι-
νώσκει συμφέροντα, καὶ συνεβούλευε μὴ τὸν Χοσρόην υἱὸν αὐτοῦ
ὄντα προκριθῆναι εἰς τὴν ἀρχήν, ἄπληστον ὄντα καὶ ἄδικον,
ὑβριστήν τε καὶ ἀλαζονικώτατον, ἀλλ' ἕτερον υἱὸν αὐτοῦ προ-
27 χειρισθῆναι τοῦ ἔθνους ἄρχειν. ἀντιπεσόντων δὲ τοῖς λόγοις
τούτου ἐνίων τῶν ἐν ὑπεροχαῖς καὶ κατ' αὐτοῦ τοὺς Πέρσας
ἐκμηνάντων, ὁ μὲν υἱὸς αὐτοῦ, ὃν εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκεῖνος προέ-
B κρινε, καὶ ἡ μήτηρ ἐκείνου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀνῃρέθη παρὰ τοῦ
28 πλήθους, καὶ αὐτὸς δὲ ἐξεκόπη τὰ ὄμματα καὶ οὕτω καθείρχθη.
29 ὁ δέ γε Χοσρόης εἰς τὴν ἀρχὴν ᾑρέθη παρὰ τοῦ ἔθνους παντός·
καὶ μέχρι μέν τινος φιλοφρόνως πρὸς τὸν πατέρα διέκειτο, τῆς
μὲν φρουρᾶς οὐ λύσας αὐτόν, πᾶσαν δὲ θεραπείαν αὐτοῦ ἐκεῖσε

5 καθαίρεσις Ὁρμίσδου ἐκ τῆς ἀρχῆς C   16 ἀνάρρησις Χοσρόου CE

3 αὐτοὺς om. w*p invitis AR   4 ὁρμίσδου E   7 τῶν om. O ἠξίου ἀρχῆς O   γινώσκειν E   8. 9 τὸν υἱὸν αὐτοῦ χοσρόην omisso ὄντα D   9 ὄντα AEwp, αὐτὸν λέγων εἶναι R, αὐτὸν εἶναι λέγων B   12 τούτου om. D   ἐνίων RwpDi, ἐνὶ A   πέρσας AEDwwp, ὁμογονεῖς O, populares: Wo lat.   13 εἰς ARwp, καὶ D, ἐς Dw   14 ἐκείνου] αὐτοῦ D   αὐτοῦ] ἐκείνου D   14. 15 ἀνῃρέθη (ἀνῃρέθησαν E) παρὰ τοῦ πλήθους AE, παρὰ τοῦ πλήθους εὐθὺς ἀνῃρέθησαν O, εὐθὺς ἀνῃρέθησαν παρὰ τοῦ πλήθους w*p   16 ᾑρέθη D, corr. Dw   17 πρὸς τὸν πατέρα φιλοφρόνως διέκειτο Ewp

iracundiam suam adversus omnem exercitum declaret easque
militibus convocatis palam omnibus recitari iubet atque Hormis-
dae saevitia et immanitate commemorata eos ad bellum domino
25 suo inferendum concitat. Subito igitur eum aggressi captum in
26 carcerem coniecerunt. At ille professus se consilium iis de Per-
sarum imperio daturum, quod populo sciat bono futurum, monet,
ne filium suum Chosroem regem creent, hominem inexplebilem et
iniustum, insolentem ac supercilii intolerandi, sed alium e suis
27 filiis ad imperium eligant. Cuius sententiae nonnullis procerum
refragatis, Persae contra eum concitati filium, cui regnum decre-
28 verat, et matrem illius in conspectu eius occiderunt; ipse oculis
29 erutis in carcerem compactus est. Chosroes a tota gente rex
eligitur; qui ad tempus patrem bene tractavit et quamquam e
custodia non eduxit, in ea tamen omnem ei cultum praestitit.

ποιούμενος. ὁ δὲ οὐδὲν τῶν παρὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῷ στελλομένων 30
προσίετο, ἀλλὰ καὶ ὕβρεσι μᾶλλον τὰς φιλοφροσύνας ἠμείβετο.
θυμῷ οὖν διὰ ταῦτα ληφθεὶς ὁ Χοσρόης, ῥοπάλοις ἐκέλευσε 31
κατὰ τῶν λαγόνων τυπτόμενον τὸν πατέρα θανεῖν. τοῦτο μῖσος 32
ἐγγενέσθαι τοῖς Πέρσαις κατὰ Χοσρόου ἐποίησεν· ὁ δὲ κατὰ 33
Βαρὰμ ἐξεστράτευσε, καὶ ὑποπτεύσας τινὰς τῶν παρ' αὐτῷ
μεγιστάνων τῷ Βαρὰμ προσκεῖσθαι ἀνεῖλεν αὐτούς. τοῦ δὲ 34
στρατεύματος κατ' αὐτοῦ στασιάσαντος, δείσας ἐκεῖνος μετά C
τινων ὀλίγων ἀποδιδράσκει καὶ πρὸς Ῥωμαίους ἀφίκετο. ὁ 35
μαθὼν ὁ Μαυρίκιος κελεύει τῷ στρατηγοῦντι τῆς χώρας ὑπο-
III 294 δέξασθαι τὸν Χοσρόην βασιλικαῖς θεραπείαις καὶ δεξιώσεσι.
στέλλει δὲ Ναρσῆν μετὰ στρατευμάτων συμμαχῆσαι Χοσρόῃ 36
καὶ ἀποκαταστῆσαι αὐτὸν εἰς τὴν οἰκείαν ἀρχήν. συμβαλὼν 37
τοίνυν ὁ Ναρσῆς τῷ Βαρὰμ νίκην ἤρατο περιφανῆ, πολλοὺς
μὲν τῶν Περσῶν ἀνελών, ζωγρήσας δὲ περὶ ἑξακισχιλίους, οὓς
τῷ Χοσρόῃ προσήγαγεν· ὁ δὲ κατηκόντισεν ἅπαντας. ὅσοι δ' 38
ἐν τοῖς ζωγρηθεῖσιν ἦσαν τοῦ Τούρκων ἔθνους τῷ Βαρὰμ
συμμαχοῦντες, τούτους ἀνέπεμψεν εἰς Μαυρίκιον, ὧν πολλοὶ D

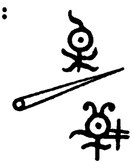
3 ἀναίρεσις Ὁρμίσδου (ὁρμ. E) CE 7 ἐπανάστασις κατὰ τοῦ (om. E) Χοσρόου καὶ φυγὴ αὐτοῦ πρὸς Ῥωμαίους CE 16 περὶ τῶν ἑαλωκότων Τούρκων (τουρκῶν E) CE

1 αὐτοῦ D στελλομένων RwpDi, στελλόμενον A, τελουμένων D 2 καὶ om. D 3 γοῦν Ewp 5 γενέσθαι D ante χοσρόου add. τοῦ Rwp ἐποίησε EwpDi, ἐποίησεν AO, v. ad XIII 1, 5 6 βαραὰμ D, v. ad XIV 12, 40 ὑποπτεύσας AO, | ὑπολαβὼν E, om. w*p, sed Wo lat.: suspicatus 7 προσκυνεῖσθαι E 9 καὶ ῥωμαίους προσρύεται O 13 αὐτῷ C 14 ἤρατο νίκην O 17 γένους Ewp 18 τούτοις E μαυρίκιον E (v. ad XIV 11, 20 et argum. ad XIV 12, 47. 13, 7)

Qui cum nihil, quod a filio proficisceretur, gratum haberet, immo 30
contumelias pro beneficiis reponeret, iratus Chosroes patrem la- 31
tera fustibus tundendo occidi iussit. Id facinus odium Persarum 32
Chosroi peperit. Suscepta contra Baramum expeditione quosdam 33
ex proceribus suis illi studere suspicatus occidit. Sed militari 34
seditione perterritus cum paucis ad Romanos confugit. Eo Mau- 35
ricius cognito praetori provinciae mandat, ut Chosroem regio
cultu et honore suscipiat, et Narsetem cum legionibus auxilio 36
mittit ad regnum recuperandum. Narses igitur cum Baramo con- 37
gressus illustri victoria potitur, Persarum multis occisis et ad sex
milia captis; quos Chosroes ad se adductos iaculis omnes confe-
cit. Qui vero capti ex Barami sociis Turcicae nationis erant, 38
eos ad Mauricium misit, quorum multi in frontibus cruces gere-

ἐπὶ τῶν μετώπων σταυροὺς ἔφερον, καταστιχθέντων αὐτοῖς τῶν ἐπισκυνίων καὶ μέλανος ἐγχεθέντος τοῖς στίγμασιν εἰς τύπον
39 *σταυροῦ. οἳ περὶ τούτου ἐρωτώμενοι ἔλεγον πρὸ καιροῦ ἱκανοῦ λοιμῷ τὸ γένος αὐτῶν διαφθείρεσθαι, τινὰς δὲ τῶν παρ' αὐτοῖς χριστιανῶν ὑποθέσθαι τοῦτο αὐτοῖς, καὶ μηδένα τῶν τοῦτο πε-*
40 *ποιηκότων κινδυνεῦσαι ἐκ τοῦ λοιμοῦ. ὁ μὲν οὖν Βαρὰμ ἡττη-*
W III 62 *θεὶς φυγῇ τὴν σωτηρίαν ἐπραγματεύσατο· ὁ δὲ Χοσρόης εἰς*
41 *τὴν ἰδίαν ἀρχὴν καὶ χώραν ἐπανελήλυθε. λέγεται δὲ πρὸ τῆς νίκης, τοῦ στρατηγοῦ τῶν Ῥωμαίων ἄλλως διατιθέναι σκεπτομένου τὸν πόλεμον, τὸν Χοσρόην ἐνίστασθαι μὴ κατὰ τὸ δοκοῦν ἐκείνῳ συγκροτῆσαι τὴν μάχην, ἀλλ' ἄλλον ὑποτιθέναι τρόπον·*
P II 76 A 42 *τὸν δὲ στρατηγὸν ἀσύμφορον εἶναι λέγειν τὸ οὕτω μαχέσασθαι, καὶ τὸν Χοσρόην τοῦ σκοποῦ μὴ μεθίεσθαι, ὥστε παροξυνθέντα τὸν στρατηγὸν ἀποσκῶψαι πρὸς τὸν Χοσρόην, ἀστρατή-*
43 *γητον αὐτὸν εἰπόντα καὶ ἀδαῆ πολεμικῶν παρατάξεων. τὸν δὲ δηχθέντα ἐπὶ τοῖς σκώμμασιν, ὄντα δὲ καὶ ἐν γνώσει τῆς*

6 *ὅσα ὁ Χοσρόης περὶ τοῦ μέλλοντος ἀπεφοίβασεν, ὡς τὰ ἐσόμενα εἰδὼς ἐξ ἀστρολογίας* C. Haec delineata sunt in E^m:



2. 3 *εἰς τύπον σταυροῦ* post *ἐπισκυνίων* O*Di*   2 *ἐγχυθέντος* DEwp, sed v. I p. 17, 9. 56, 15. 153, 7. 161, 11 cet.   3 *τοῦτο* (sic) E   *ἱκανοῦ* om. O   4 *λιμῷ* w*p invitis AR   *τινὰς δὲ* AEwp, *καί τινας* R, *καί τινα* D   5 *καὶ μηδένα* AEwp, *μηδένα δὲ* O   6 *λιμοῦ* w*p invitis AR   *βαραὰμ* D (supra praeter XIV 12, 33 constanter *βαρὰμ*)   7 *φυγῇ* Owp*Di*, *φυγὴ* AE   8 *οἰκείαν* C   16 *δὲ δὴ χθέντα* D, corr. Dw   *σκώμασιν* AED, *σκώμμασιν* RDw*Di*, v. ad p. 189, 4   *δὲ* post *ὄντα* om. D

bant compunctis superciliis infusoque stigmatis atramento in
39 crucis modum. Cuius rei quaesita causa respondebant superioribus temporibus cum sua gens pestilentia periclitaretur, se a Christianis quibusdam monitos hoc fecisse neque quemquam ex
40 iis, qui paruissent, pestilentia periisse. Baramus superatus fuga salutem quaesivit, Chosroes in regnum et patriam reversus est.
41 Fertur autem ante victoriam, cum dux Romanorum certam belli administrandi rationem secuturus esset, institisse Chosroes, ne id consilium exsequeretur, et alium instruendae aciei modum pro-
42 posuisse; quem cum dux inutilem esse affirmaret neque tamen Chosroes de sententia decederet, etiam salibus dicitur dux incessisse regem, ut rei militaris et instruendae aciei imperitum.
43 Quibus irrisionibus Chosroes fertur irritatus, qui stellarum motus

κατὰ τοὺς ἀστέρας κινήσεως κἀντεῦθεν αὐχοῦντα γινώσκειν τὰ
μέλλοντα, φάναι "εἰ μὴ ὑπὸ τῶν πραγμάτων ἐτυραννούμεθα,
III 296 οὐκ ἂν ἐθάρσησας, στρατηγέ, τὸν μέγαν βασιλέα βάλλειν τοῖς
σκώμμασιν. ὅτι δὲ τοῖς παροῦσι μέγα φρονεῖς, ἄκουσον τί 44
δῆτα τοῖς θεοῖς ἐς ὕστερον μεμελέτηται. ἀντικαταρρεύσει, εὖ
ἴσθι, ἐς τοὺς Ῥωμαίους ὑμᾶς δεινά. ἕξεται δὲ τὸ Βαβυλώνιον 45
φῦλον τῆς Ῥωμαϊκῆς χώρας τριττὴν κυκλοφορικὴν ἑβδομάδα B
ἐτῶν. μετὰ δὲ τοῦτο πεμπταίαν ἑβδομάδα ἐτῶν Ῥωμαῖοι Πέρ- 46
σας δουλαγωγήσετε." τούτων δὲ διηνυσμένων τὴν ἀνέσπερον
ἡμέραν ἐνδημῆσαι ἀνθρώποις. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ταύτῃ.
Ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος τὸν υἱὸν Θεοδόσιον ἀνηγό- 47
ρευσε βασιλέα κατὰ τὸ πάσχα στεφθέντα ὑπὸ τοῦ πατριάρχου
Ἰωάννου. καὶ τὸν ναὸν τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μαρτύρων 48
πρώην ἀρχθέντα κτίζεσθαι παρὰ Τιβερίου, ἀτελῆ δὲ καταλει-
φθέντα, αὐτὸς ἀνεπλήρωσεν. εἰρήνης δὲ γεγονυίας πρὸς Πέρσας, 49
τὰς δυνάμεις ἐξ ἑῴας ἐπὶ τὴν Θρᾴκην μετήνεγκε καὶ αὐτὸς

6 σημείωσαι ξένον B 11 ὅτι τὸν υἱὸν ὁ Μαυρίκιος (v. ad XIV 11, 20) ἔστεψε (ἔστεψεν C). περὶ τοῦ ναοῦ τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα (μ' C) CE

4 σκώμμασιν ARwp, σκώμασιν DE, v. ad p. 188, 16 6 ἐς AR Theophyl. Simoc. p. 234, 12, εἰς EwpDi, v. ad XIV 12, 14 ante δεινὰ add. τὰ Dwp 8 μετὰ δὲ — ἐτῶν om. C ταῦτα B πεμπταίαν AEwp, πεμπτέαν B, πέμπτην D 9 τούτων δὲ des. B fol. 360 διηνυσμένων inc. B fol. 354 9. 10 τὴν ἀνέσπερον ἡμέραν ἐνδημῆσαι ἀνθρώποις A, τὴν ἀνέσπερον ἡμέραν ἐνδημεῖν τοῖς ἀνθρώποις Theophyl. Simoc. p. 234, 17, Cedr. I p. 696, 19, ἡ ἀνέσπερος ἡμέρα ἐνδημήσει ἀνθρώποις O, ἡ ἀνέσπερος ἀνθρώποις ἐνδημήσει ἡμέρα Ewp 10 ἀλλὰ om. O post μὲν add. οὖν O 11. 12 ἀνηγόρευσε βασιλέα τὸν υἱὸν Θεοδόσιον O 14 ὑπὸ O 15 γεγονυῖας Ewp

peritus esset atque futurarum rerum praescientia gloriaretur, di-
xisse: "Nisi tempori serviendum esset, non ausus esses, dux,
magnum regem salibus incessere. Quia vero rebus praesentibus 44
insolescis, audi, quid in futurum dii constituerint. Scito res adver-
sas ad vos Romanos esse redituras et gentem Babylonicam triplici 45
annorum septenario circuitu Romanam dicionem obtenturam. Post 46
illud autem vos Romani quintum septenarium annorum Persas
servitute premetis." Iis peractis diem sine vespere hominibus
illucescere. Haec ille.
Imperator autem Mauricius filium Theodosium appellat regem 47
eumque patriarcha Ioannes in paschate diademate ornat. Aedem 48
quadraginta martyrum incohatam pridem a Tiberio necdum per-
fectam absolvit. Pace cum Persis facta, legiones ex Oriente in 49
Thraciam revocavit et ipse Byzantina terra egressus loca a bar-

C ἐξῆλθε τῆς Βυζαντίδος τὰ ὑπὸ τῶν βαρβάρων κατεστραμμένα
50 θεάσασθαι. ὅτε καὶ ὁ ἥλιος ἐσκιάσθη, καὶ γυνή τις ἐν Θρᾴκῃ
παιδίον ἔτεκεν οὔτε ὀφθαλμοὺς οὔτε βλέφαρα ἔχον οὔτε χεῖρας
οὔτε βραχίονας, ἰχθύος δὲ οὐραῖον πρὸς τῷ ἰσχίῳ προβεβλη-
51 μένον. τοῦ μέντοι Χαγάνου τῇ Θρᾴκῃ ἐπελθόντος μετὰ πλή-
θους ἀπείρου, ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς Πρίσκος δείσας εἰς
τὸ φρούριον Τζουρουλοῦ συνέκλεισεν ἑαυτόν. ὁ δὲ βάρβαρος
52 πολιορκεῖν αὐτὸ ἡτοιμάζετο. τότε κατεστρατήγησεν ἐκείνου Μαυ-
ρίκιος τρόπῳ τοιούτῳ· γράμμα πρὸς Πρίσκον συντίθησιν ἀντέ-
χειν αὐτὸν παραινοῦν· μικρὸν γὰρ ὅσον τοὺς βαρβάρους μετ'
D 53 αἰσχύνης ἀναχωρῆσαι. στέλλεσθαι γὰρ πλοῖα εἰς τὴν χώραν
αὐτῶν σὺν στρατεύματι λῃίσασθαι τὰς οἰκίας αὐτῶν καὶ τὰς
54 γυναῖκας καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν δορυαλώτους ἑλεῖν. τοῦτο
τὸ γράμμα δίδωσί τινι, ἐπισκήψας αὐτῷ περιπεσεῖν τοῖς βαρ- D III
55 βάροις ἐν τῷ πρὸς Πρίσκον δῆθεν πορεύεσθαι. οὗ γενομένου,
τὴν ἐπιστολὴν ὁ βάρβαρος ἀναγνοὺς καὶ δείσας περὶ τοῖς οἰκείοις,

2 *σημείωσαι* AE 5 *ὅπως ὁ Μαυρίκιος πολιορκοῦντα τὸν Χαγάνον τὴν Τζουρουλὸν παρεσκεύασε καὶ ἄκοντα σπείσασθαι* C

2 *ἡ γυνή τις* D, *γυνή* transposito *τις* post *Θρᾴκῃ* B post *ἐν* add. *τῇ* CD*Di* 4 *οὐραῖον* Rwp*Di*, *οὐραίῳ* A *τῷ ἰσχύω* A, *τὸ ἰσχίω* E, *τῷ ἰσχίῳ* R, Theophyl. Simoc. p. 241, 22, Theoph. I p. 268, 21, Cedr. I p. 696, 1, *τὸ ἰσχίον* Dwp post *ἰσχίον* add. *ἄνω* Dwp 5 *τοῦ* om. O *χαγάνου μέντοι* O *τὴν θράκην* D 6 *πρίσκος* om. O *Wo* lat. *δείσας* ARp, *δείξας* w*, territus: *Wo* lat. 8 *ἐκεῖνον* Ewp 9 *γράμματα* BEwp *ἀνέχειν* C 10 *παραινοῦν* AR, *παραινῶν* w*p 11 *πλοῖα* A Theophyl. Simoc. p. 250, 10, *τριήρεις* Rwp 12 *σὺν στρατεύματι — αὐτῶν* om. D *λῃϊσομένῳ* B, *λῃϊσαμένῳ* C 13 *αὐτῶν* om. C *δοριαλώτους* *Di*, v. ad XIII 8, 3 14 *ἐπισκέψας* E 16 *τῶν οἰκείων* Ewp, v. XIV 14, 36 et Kruegerum *Griech. Sprachl.* § 68, 32 A.

50 baris eversa contemplari voluit. Quo tempore et sol defecit et
mulier quaedam in Thracia puerum peperit sine oculis, sine pal-
pebris, sine manibus ac brachiis, cauda piscina usque ad coxen-
51 dices porrecta. Verum Chagano cum infinita multitudine Thra-
ciam ingresso, Priscus, Romanorum dux, territus in castello quo-
52 dam Tzuruli se conclusit. Mauricius autem barbarum obsidionem
parantem tali sollertia circumvenit. Epistulam ad Priscum mittit
monentem, ut obsidionem toleret. Nam barbaros intra exiguum
53 tempus cum ignominia recessuros; missis enim in regionem eorum
cum exercitu navibus, domibus eorum direptis uxores et liberos
54 captivos abduci. Hanc epistulam cuidam tradit ac mandat, ut
55 in itinere ad Priscum de industria se barbaris offerat; quo facto

σπένδεται πρὸς Πρίσκον ἐπὶ δώροις ὀλίγοις καὶ ἄπεισιν. ἔκτισε 56
δὲ Φιλιππικὸς ἐν Χρυσοπόλει μονὴν ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου
καὶ οἶκον ἐν ταύτῃ λαμπρότατον, ἵν' ἐν αὐτῷ τὸν Μαυρίκιον
ὑποδέχοιτο.

Ὁ δέ γε Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης Ἰωάννης ὁ 13
νηστευτὴς τὸν βίον λιπὼν πρὸς τὰς ἀϊδίους μετέστη μονάς,
κοσμήσας τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον ἐπὶ ἔτη τρισκαίδεκα καὶ P II 77 A
ἐπέκεινα. προεχειρίσθη οὖν πατριάρχης Κυριακός, ἱερεὺς καὶ 2
οἰκονόμος τῆς ἐκκλησίας τῆς μεγάλης. ὑφ' οὗ ὁ τῆς ὑπεραγίας 3
θεοτόκου ναός, ὃς τῆς Διακονίσσης λέγεται, ᾠκοδόμηται. καὶ 4
Πέτρος, ὁ τοῦ Μαυρικίου ὁμαίμων, τὸν ναόν, ὃς τοῦ Ἀρεο-
βίνδου καλεῖται, τῇ θεοτόκῳ ἀνήγειρε. Σοφία δὲ ἡ βασιλὶς 5
καὶ ἡ Αὐγοῦστα Κωνσταντῖνα στέμμα προσήνεγκαν τῷ βασιλεῖ W III 63
λίθοις ὑπερτίμοις καὶ μαργάροις ὑπερφυέσι κεκοσμημένον. ὁ 6
δὲ τοῦτο λαβὼν ἀνέθετο τῷ θεῷ, τῇ ἐκκλησίᾳ προσαγαγών.

Ὁ Χαγάνος μέντοι καὶ αὖθις πρὸς τὰ Ῥωμαίων ἐχώρησε. 7
καὶ τούτῳ τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων ἀντιταττομένων, ποτὲ

1 *περὶ τῆς τοῦ Φιλιππικοῦ μονῆς* E 5 *περὶ πατριαρχῶν* CE 16 *περὶ τῶν παρὰ* (om. E) *τοῦ Χαγάνου πωλουμένων αἰχμαλώτων, οὓς ὁ βασιλεὺς Μαυρίκιος* (v. ad XIV 11, 20) *οὐκ ὠνήσατο* CE

2 *ἐν Χρυσοπόλει* om. O, add. AEwp, Theoph. I p. 272, 22, Cedr. I p. 698, 8 3 *μαβρίκιον* E, v. ad XIV 11, 20 5. 6 *πατριάρχης ἰωάννης ὁ νηστευτὴς* AO, *ἰωάννης ὁ νηστευτὴς καὶ πατριάρχης* Ewp 8 *προεχειρίσθη οὖν* A, *προεχειρίσθη γοῦν* Ewp, *καὶ προεχειρίσθη* O 9 *τῆς μεγάλης ἐκκλησίας* Rwp 10 *ὃς*] *ὁ* D 13 *κωνσταντίνα* ARwp, corr. *Di*, v. ad XIV 11, 2 *προσήνεγκαν τῷ βασιλεῖ* A, *προσήνεγκε τῷ βασιλεῖ* E(wp), *τῷ βασιλεῖ πεποιήκασι* O et Parisini Ducangii 14 post *κεκοσμημένον* add. *καὶ οἱ αὐτὸ* (*αὐτῷ* CD) *προσήνεγκαν* O et Parisini Ducangii

cum Chaganus lectis litteris timeret suis, pacem cum Prisco facit
paucisque muneribus acceptis domum redit. Philippicus mona- 56
sterium nomine Deiparae Chrysopoli condidit atque aedes splen-
didissimas, quibus Mauricium exciperet.

13. Interea patriarcha Cpolitanus Ioannes ieiunator vita
relicta in aeternas mansiones discessit, cum sedem pontificiam ultra
tredecim annos ornasset. Ei successit Cyriacus, presbyter et 2
oeconomus magnae ecclesiae; a quo sacrosanctae deiparae aedes, 3
quae Diaconissae dicitur, exstructa est. Petrus item, Mauricii 4
frater, aedem Areobindi deiparae condidit. Sophia vero regina 5
et Augusta Constantina coronam regi gemmis pretiosissimis et
margaritis insignibus ornatam obtulerunt; eam ille in ecclesiam 6
perlatam deo consecravit.

Chaganus Romanas provincias rursus aggressus missas contra 7

8 *μὲν ἐκράτει, ἐνίοτε δ' ἥττητο. ἐν μιᾷ δὲ ἡμέρᾳ υἱοὶ αὐτοῦ*
B 9 *ἑπτὰ ἐκ νόσου λοιμικῆς καὶ πυρετοῦ ἐτελεύτησαν. Κομεντίολον*
δὲ στείλας ὁ βασιλεὺς κατὰ Χαγάνου μετὰ πολυπληθοῦς στρα-
τιᾶς λέγεται ἐντείλασθαι αὐτῷ προδοῦναι τοῖς ἐναντίοις τὸ στρα-
τιωτικὸν διά τινας στάσεις καὶ ἀταξίας τούτοις μνησικακῶν.
10 *καὶ συμβαλὼν τοῖς βαρβάροις ἀσυντάκτως ὁ Κομεντίολος, αὐτὸς*
μὲν μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν εἰς φυγὴν ἐτράπη, πρὸς τοῦτο προ-
11 *παρασκευασάμενος. τῶν δὲ λοιπῶν οἱ μὲν ἔπεσον, οἱ δ' ἐζω-* D II
γρήθησαν. εἶναι δὲ τοὺς ζωγρηθέντας φασὶ περὶ δώδεκα χι-
12 *λιάδας. καὶ ὁ Χαγάνος τῇ νίκῃ ταύτῃ ἐξογκωθεὶς ἄχρι τοῦ*
13 *Μακροῦ τείχους ἀφίκετο. συλλέξας δὲ ὁ βασιλεὺς λαὸν εἰς*
C 14 *φυλακὴν τοῦ τείχους τούτους ἐκπέπομφεν. ἐκ δὲ τῆς λοιμικῆς*
νόσου οὐ μόνοι οἱ τοῦ Χαγάνου υἱοί, ὡς εἴρηται, ἔθανον, ἀλλὰ
15 *καὶ πλῆθος τῶν Ἀβάρων πολύ· ὅθεν ἀθυμήσας ὁ βάρβαρος*
16 *ἔσπευδεν εἰς τὰ οἰκεῖα ἐπαναζεῦξαι. δηλοῖ οὖν τῷ Μαυρικίῳ*
ἐξωνήσασθαι τοὺς αἰχμαλώτους, ἓν ἐφ' ἑκάστῳ διδόντι νόμισμα·
17 *ὁ δὲ βασιλεὺς οὐ κατένευσε. καὶ ὁ Χαγάνος ᾔτησε λαβεῖν εἰς*
18 *ἕκαστον τῶν αἰχμαλώτων ἀνὰ ἥμισυ τοῦ νομίσματος. ὁ δὲ*

15 *ὅτι μὴ ὠνησαμένου τοῦ βασιλέως τοὺς αἰχμαλώτους ὁ Χαγάνος πάντας* (om. E) *ἀνεῖλεν* CE

3 post *κατὰ* add. *τοῦ* Rwp *χαγά | μετὰ* (sic) A 7 *τῶν* Rwp*Di*, *τὸν* A *παρασκευασάμενος* BC 8 *δ'*] *δὲ* Ewp 12 *τούτους* om. D 13 *μόνον* CEwp*Di*, v. ad XIV 6, 30 14 *ἀβάρων* AEwp, *βαρβάρων* O, barbarorum: *Wo* lat., v. ad XIV 11, 18 15 *ἔσπευσεν* p* invitis ARw, v. Hultschium *Die erzähl. Zeitf. b. Pol.* VII 2 *γοῦν* Ewp 16 *τοὺς αἰχμαλώτους ἐκπρίασθαι* O et P unus vel plures *ἐφ'* mutatum ex *ἐκ* C *καταβάλλοντι* O et P unus vel plures 17. 18 *ἐφ' ἑκάστῳ τῶν αἰχμαλώτων λαβεῖν ᾔτει νομίσματος ἥμισυ* O et P unus vel plures

8 se Romanas legiones alias vincebat, alias vincebatur. Eius filii
9 septem uno die pestilentia ac febri sunt mortui. Rex misso Co-
mentiolo contra Chaganum cum permagno exercitu mandasse
fertur, ut legiones, quibus ob seditiones quasdam et tumultus
10 infensus erat, hostibus proderet. Itaque temere cum barbaris
congressus Comentiolus ipse cum suis fugam, quam ante para-
11 verat, capessit, ceteris partim caesis, partim captis ad numerum
12 duodecim milium. Ea victoria Chaganus elatus usque ad Lon-
13 gum murum processit. Verum rex delectu habito milites ad muri
14 defensionem misit. Neque vero Chagani soli filii pestilentia, ut
15 dictum est, mortui sunt sed et Avarum ingens multitudo. Qua
16 de causa barbarus animo aeger domum properans Mauricio si-
gnificat, si captivos redimere velit, ut in singulos solidum unum
17. 18 pendat. Recusante rege Chaganus semissem postulat. Cum vero

οὐδὲ οὕτως τοὺς ἁλόντας ἠθέλησε πρίασθαι, τὸ μέν τι ἐκ φει-
δωλίας (ἥττητο γὰρ χρημάτων), τὸ δέ τι τοῖς στρατιώταις μνη-
σικακῶν. ἐκμανεὶς οὖν ὁ βάρβαρος πάντας ξίφεσιν ἐξεθέρισε 19
καὶ ἀνέζευξεν. ἐντεῦθεν πᾶσι μῖσος κατὰ τοῦ βασιλέως ἐφύετο 20 D
καὶ πρὸς πάντων ἐλοιδορεῖτο. ὁ δὲ στρατὸς κατὰ Κομεντιόλου 21
ἀναφορὰν ἐποιήσατο, ὡς προδόντος ἐν τῷ πολέμῳ τὸ στρατιω-
τικόν. τοῖς δὲ τὴν ἀναφορὰν ταύτην ποιουμένοις συνῆν καὶ 22
ὁ στρατιώτης Φωκᾶς καὶ ἀναιδῶς τῷ βασιλεῖ διελέγετο, ὡς
τυπτηθῆναι παρά τινων. ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ προσσχὼν τοῖς κατὰ 23
τοῦ Κομεντιόλου αἰτιάμασιν ἀπράκτους τοὺς αὐτὸν αἰτιωμένους
ἀνέπεμψε. λιτανεύοντος οὖν τοῦ βασιλέως στάσις ἠγέρθη παρὰ 24
τοῦ δήμου, καὶ λίθοι κατ' αὐτοῦ παρά τινων ἠκοντίσθησαν·
ὧν ζήτησιν ὁ βασιλεὺς ποιησάμενος καί τινας εὑρηκὼς ἐκόλασε.
τῷ γε μὴν υἱῷ αὐτοῦ Θεοδοσίῳ κατηγγύησε τὴν θυγατέρα 25
Γερμανοῦ πατρικίου, τοῦ πατριάρχου Κυριακοῦ τὴν ἐπὶ τῷ
III 298 γάμῳ πληρώσαντος τελετήν. μοναχὸς δέ τις ξίφος κατέχων 26 PII 78A
γυμνὸν ἀπὸ τοῦ Φόρου μέχρι τῆς Χαλκῆς προελήλυθεν, ἐν

4 ὅτι διὰ τὴν τῶν αἰχμαλώτων ἀπώλειαν ἐμισήθη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ δῆμος ἐστασίασεν C (v. ad XIV 13, 21) 14 ὅτι τῷ υἱῷ αὐτοῦ γυναῖκα ὁ βασιλεὺς συνέζευξεν (συνέζ. ὁ β. E) CE

1 οὕτως E*Di*, οὗτος A, τοσοῦτον Owp μέν τι AEw, μέντοι Op 2 τι ARw, τοι Dp 5 στρατηγὸς τὸς D, corr. Dw 6 post ἐποιήσατο add. ὅτι διὰ τὴν τῶν αἰχμαλώτων ἀπώλειαν, ἐκινήθη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ δῆμος ἐστασίασεν E argumento (v. argum. ad p. 193, 4) perperam in textum recepto (v. de simili vitio ad p. 27, l. 9) 8 post ὡς add. διὰ τοῦτο καὶ Rwp, καὶ διὰ τοῦτο καὶ DE 9 προσχὼν A[s]R[s]wp*Di*, corr. *B-W* 10 τοῦ om. Ewp 11 ἀνέπεμψε AR, ἀνέπεμψεν D, προέπεμψεν E, ἀπέπεμψεν wp, ἀπέπεμψε *Di* 17 προσελήλυθεν p* invitis ARw

ille ne ita quidem milites redimere vellet, partim ex tenacitate
(sordidus enim erat), partim militum odio, barbarus furore corre- 19
ptus omnibus ensibus obtruncatis domum rediit. Hinc omnium 20
odia in regem nata, ut a conviciis non temperarent. Exercitus 21
vero Comentiolum proditionis reum fecit; atque ex accusatoribus 22
miles quidam Phocas adeo impudenter cum rege disseruit, ut a
quibusdam vapularet. Verum rex repudiata Comentioli delatione 23
accusatores infecta re remisit. Postea cum rex supplicaret, se- 24
ditione populi coorta etiam lapides a nonnullis contra eum iacti
sunt; quorum aliquot indagatos supplicio affecit. Theodosio filio 25
Germani patricii filiam despondit, nuptiarum caerimonias patri-
archa Cyriaco peragente. Ceterum monachus quidam strictum 26
gladium tenens a Foro usque ad Chalcen progressus Mauricium

27 φόνῳ μαχαίρας λέγων τεθνήξεσθαι τὸν Μαυρίκιον. ὁ δὲ βα-
σιλεὺς τὸ ἐπὶ τοῖς αἰχμαλώτοις ἀνόμημα ἀναλογισάμενος ἱκέτευε
τὸν θεὸν ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ τὴν ὑπὲρ τούτου δίκην ἐκτῖσαι
καὶ πανταχοῦ διεπέμψατο, ἀξιῶν πάντας τοῦτο αἰτεῖν τὸν θεόν.
28 φήμης δὲ κρατούσης ὅτι τοῦ μέλλοντος αὐτὸν διαδέξασθαι ἐκ
τοῦ φ̅ στοιχείου τὸ ὄνομα ἄρχεται, τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ Φιλιπ-
29 πικὸν τοῦτον ᾤετο εἶναι. καὶ ἦν αὐτῷ δι' ὑποψίας ὁ ἄνθρωπος
καὶ διομνύμενος μήποτέ τι κατὰ νοῦν τοιοῦτον βαλέσθαι, οὐκ
30 ἔπειθεν. ὄναρ δέ ποτε τῷ βασιλεῖ θεαθὲν τὴν κατὰ τοῦ Φιλιπ-
B 31 πικοῦ ἔλυσεν ὑποψίαν. τὸ δ' ὄναρ· ἐδόκει πλῆθος παρεστάναι
πολὺ τῷ ἄνωθεν τῆς Χαλκῆς πύλης τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ ἐκτυ-
32 πώματι καὶ καταβοᾶν τοῦ βασιλέως, φωνὴν δ' ἐκ τῆς εἰκόνος
γενέσθαι, παραστῆναι καὶ τὸν Μαυρίκιον, καὶ τὸν αὐτίκα ἀχθῆ-
W III 64 ναι καὶ ἐρωτᾶσθαι ὅποι βούλεται τὴν ἔκτισιν ἀποδοῦναι τοῦ
ἀνομήματος οὗ καὶ εἰς τοὺς αἰχμαλώτους εἰργάσατο, ἐν τῷ νῦν
33 αἰῶνι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι. τὸν δὲ "ἐνταῦθα" φάναι, "φιλάν-
34 θρωπε δέσποτα". καὶ ἀκοῦσαι φωνῆς λεγούσης "παράδοτε οὖν
35 αὐτὸν παγγενῆ Φωκᾷ τῷ στρατιώτῃ". διυπνισθεὶς τοίνυν ἐκ

9 *περὶ τοῦ ὀνείρου* CE, *οὗ* (sic) *ὁ βασιλεὺς ἐθεάσατο* E (in E hoc argumentum sequitur alterum, quod a nobis adiectum est ad versum 11) 11 *ὅτι ἐδέετο ὁ βασιλεὺς τοῦ θεοῦ ἐνταῦθα δίκας ἐκτῖσαι* (*ἐκτίσαι* CE, v. ad p. 194, 3) CE

3 *τῷ θεῷ* Ewp *ἐκτῖσαι* A, *ἐκτίσαι* Rwp, v. argum. ad p. 194, 11 6 *φ̅* ARwp, *φὶ* B, *φῖ* C*Di* 7 *ᾤετο εἶναι τοῦτον* E(wp) 10 *παρεστᾶναι* Ewp 12 *καὶ* om. E *τοῦ βασιλέως καταβοᾶν* Ewp 13 *παρεστάναι* Ewp post *μαυρίκιον* add. *κελεύουσαν* O 14 *ὅπῃ* E(wp) 15 *καὶ* om. Rwp 16 *φᾶναι* CEwp 17 *γοῦν* Ewp*Di*

27 brevi periturum esse gladio exclamavit. Mauricius igitur iniuria
in captivos reputata deum oravit, ut in hac vita poenas de se
sumeret, et quoquoversum misit ab omnibus petens, ut id a deo
28 precibus impetrarent. Cum autem fama esset successurum ei,
cuius nomen a φ inciperet, Philippicum generum eum esse ratus ho-
29 minem suspectum habere coepit; atque illi ne deiuranti quidem nihil
30 tale sibi unquam in mentem venisse fidem habuit prius, quam huius-
31 modi somnium videret. Putabat turbam insistere magnam effigiei
Christi servatoris nostri, quae supra aeream portam est, et contra
32 regem vociferari, audirique vocem ex imagine imperantem, Mauri-
cius adesset, eumque statim adductum rogari, utro loco facinoris in
captivos admissi poenas dare mallet, in hac vita an in futura.
33. 34 Eum dixisse "In hac, humane domine" et audisse vocem, quae
35 diceret: "Tradite ergo eum cum omni familia Phocae militi". Ex-

τῆς ἀγωνίας ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν Φιλιππικὸν μετακαλεσάμενος
πρῶτα μὲν συγγνώμην ᾔτει, ὡς μάτην ὑπονοῶν κατ' αὐτοῦ, C
εἶτα ἤρετο εἰ ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς τάγμασιν οἶδε στρατιώτην Φω-
κᾶν. ὁ δὲ εἰδέναι ἀνταπεκρίνατο καὶ τοῦτον εἶναι τὸν πρὸ μι- 36
κροῦ σταλέντα παρὰ τῆς στρατιᾶς, "ὅς σοι καὶ ἰταμώτερον
διελέγετο". καὶ ὁ βασιλεὺς οἷός ἐστιν ὁ ἀνὴρ τὴν ἡλικίαν καὶ 37
III 299 τὸ ἦθος προσήρετο· καὶ ὁ Φιλιππικὸς νέον εἶναι τὸν Φωκᾶν
εἶπε, τὸν δὲ τρόπον θρασὺν καὶ δειλόν.· πρὸς τοῦτο δὲ ὁ βα- 38
σιλεὺς ἀντεφθέγξατο "εἰ δειλὸς καὶ φονεύς" καὶ διηγήσατο τὸ
ὄναρ αὐτῷ. ἐφάνη δὲ τότε καὶ κομήτης ἀστὴρ ὁ λεγόμενος 39
ξιφίας. τῷ γοῦν ἀδελφῷ αὐτοῦ Πέτρῳ στρατηγοῦντι τότε ἐπι- 40
στέλλει ὁ βασιλεὺς διαβάντι τὸν Ἴστρον μετὰ τῆς στρατιᾶς ἐκεῖθεν D
αὐτῇ τὰ πρὸς τὴν χρείαν πορίζεσθαι. ἦν δὲ τοῦτο διὰ φιλαρ- 41
γυρίαν οἰκονομούμενον, ἵνα ληιζόμενον τὸ ὁπλιτικὸν ἀποτρέ-
φοιτο καὶ αὐτὸς κερδήσοι τὸ στρατιωτικὸν σιτηρέσιον. τοῦτο 42
στάσιν τῇ στρατιᾷ ἐνεποίησε· καὶ αὐτίκα βασιλεὺς παρ' αὐτῶν
ὁ Φωκᾶς ἀνηγόρευτο· ἐτύγχανε δ' ὢν ἑκατόνταρχος. ὁ δὲ 43
στρατηγὸς Πέτρος τοῦτο μαθὼν ἔφυγε καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτάγ-
γελος τοῦ γεγονότος ἐγένετο. ὁ δὲ καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει στα- 44

15 ὅτι στασιάσαν τὸ στρατιωτικὸν τὸν Φωκᾶν ἀνηγόρευσε βασιλέα CE

2 πρῶτον Rwp 2. 3 πρῶτα μὲν — εἶτα] v. ad XIII 23, 11 3 ἤρετο post οἶδεν E ῥωμαίων Ewp οἶδεν Ewp φωκᾶν στρατιώτην Ewp 5 παρὰ τῆς στρατιᾶς om. D Wo lat. ἰταμότερον (sic) A 6 ἐστὶ D ὁ ἀνὴρ om. D 8 δὲ τοῦτο Ewp 13 τὴν om. O 15 κερδήσῃ R(wp), sed v. I p. 384, 3. II p. 245, 19 s. 18 πέτρος om. D αὐτάγγελος τῷ βασιλεῖ O

perrectus ab eo angore rex arcessito Philippico primum veniam
petit inanis de eo suspicionis; deinde rogat, num inter Romanas
legiones militem noverit Phocam. Ille respondet se nosse atque 36
eum esse, qui non ita multo ante ab exercitu missus insolentius
cum ipso collocutus esset. Tum rogat rex, qua sit aetate quo- 37
que ingenio; respondente Philippico Phocam esse iuvenem et inge-
nio partim audaci partim timido "si" inquit "timidus est, homicida 38
est", eique somnium narrat. Tum cometa quoque apparuit, qui 39
xiphias dicitur. Dehinc fratri Petro exercitum ducenti scribit 40
rex, ut Istro cum copiis traiecto inde commeatum peteret; id 41
consilium ab avaritia est profectum, ut legionibus latrocinio se
sustentantibus militaria stipendia lucraretur. Ea res seditionem 42
inter milites concitavit, qui statim Phocam centurionem regem
creaverunt. Quo cognito Petrus dux fuga arrepta ipse, quid 43
accidisset, regi nuntiat. Qui orto etiam in urbe tumultu ex re- 44

σιαζόντων ὑπεξῆλθε τῶν ἀνακτόρων καὶ δρόμωνι ἐμβεβηκὼς
μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων ἀπέδρα· τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ
Θεοδόσιον πρὸς Χοσρόην ἀπέστειλεν, ἵνα ἀπομνημονεύσας ἐκεῖ-
νος τῶν παρὰ Μαυρικίου γενομένων αὐτῷ κἀκεῖνος εἰς αὐτὸν
P II 79 A 45 τὰ ἴσα ἐνδείξηται. ὡς δ' ἐγνώσθη τῷ πλήθει ἡ τοῦ βασιλεύ-
οντος ὑποχώρησις, καὶ τὴν στάσιν ἐπὶ μεῖζον ἦρε καὶ τὸν Μαυ-
ρίκιον δυσφημεῖσθαι διὰ τῆς ἀγορᾶς παρεσκεύασεν.
14 Ἤδη δὲ τοῦ Φωκᾶ μὴ πόρρω τῆς Βυζαντίδος τυγχάνοντος,
2 οἱ τοῦ δήμου τῶν Πρασίνων ἐξῄεσαν εὐφημοῦντες αὐτόν. ὃς
σὺν αὐτοῖς ἐν τῷ Ἑβδόμῳ παραγενόμενος, ἐκεῖ παρὰ τοῦ πα-
3 τριάρχου ταινιοῦται τὴν κεφαλήν· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὰ βασίλεια
καὶ τὴν γυναῖκα Λεοντίαν Αὐγούσταν εὐθὺς ἀνηγόρευσε τῶν
4 δήμων παρόντων· ὅτε διὰ τόπους, ἐν οἷς ἵσταντο, ἀμφιβολίας
γενομένης τοῖς Πρασίνοις καὶ τοῖς Βενέτοις, στασιάζειν ἤρξαντο D II
B 5 κατ' ἀλλήλων. πέμψας δέ τινας ὁ Φωκᾶς κατευνάζειν αὐτοῖς
6 τὴν στάσιν ἐπεχείρει. ἑνὸς οὖν τῶν σταλέντων τὸν τῶν Βενέτων
ὑβρίσαντος δήμαρχον καὶ τοῦτον ὠθήσαντος, μὴ ἐνεγκόντες οἱ
τοῦ δήμου τοῦτο ἔκραζον "ἄπιθι, μάθε κατάστασιν, ὁ Μαυρί-
7 κιος ζῇ." ἐντεῦθεν ὁ τύραννος εἰς τὸν τοῦ Μαυρικίου φόνον

8 βασιλεία Φωκᾶ τοῦ τυράννου (τυράνου D) CD ὅτι ὁ Φωκᾶς ἐστέφθη παρὰ τοῦ πατριάρχου CE 19 ἀναίρεσις Μαυρικίου (μαβρικίου E, v. ad XIV 11, 20) καὶ παντὸς τοῦ γένους αὐτοῦ CE

3 ἵνα AEwp, ὡς ἂν O 4 παρὰ A, ὑπὸ Rwp 5 τοῦ βασιλεύοντος ἡ O 10 ἐκεῖσε D 11 ταινιοῦτον D, corr. Dw 13 ὅτε AO, τότε Ewp ante τόπους add. τοὺς D 16 ἐπεχείρει τὴν στάσιν O 18 ἄπιθε w*(p) invitis AR, Abl: *Wo* lat. ἀντίστασιν D, τὴν κατάστασιν Dw ("puto τὴν κατάστασιν nisi forte κατάστασις ἀντὶ σωφροσύνης ponatur" *Wo*)

gia se subducit et dromone cum uxore et liberis conscenso au-
fugit; filium vero Theodosium ad Chosroem ablegat, ut comme-
45 morato Mauricii in illum beneficio par sibi gratia referatur. Fuga
regis populo cognita et seditio aucta est et Mauricius per forum
conviciis proscissus est.
14. Cum Phocas non iam procul ab urbe Byzantio abesset,
ii qui ex factione Prasina erant ad eum salutandum egrediuntur.
2 Qui cum iis Hebdomum ingressus, ibi a patriarcha diademate
3 ornatur. Inde in regiam se contulit et Leontiam uxorem Augu-
4 stam statim salutat factionibus praesentibus. Vbi inter Prasinos
5 et Venetos de stationibus ortam controversiam Phocas componere
6 volens satellites quosdam misit. De quibus unus cum tribunum
Venetorum per contumeliam pepulisset, populus id non ferens
7 exclamat: "Abi, disce modestiam; Mauricius vivit". Inde tyran-

ἠρέθιστο· καὶ ἀχθέντος εἰς τὸν ἐν Χαλκηδόνι τοῦ Εὐτροπίου
λιμένα προανηρέθησαν ἐπ' ὄψεσιν αὐτοῦ οἱ παῖδες αὐτοῦ. ὁ 8
δὲ "δίκαιος εἶ, κύριε, καὶ εὐθεῖς αἱ κρίσεις σου" ἐφ' ἑκάστῳ
ἐφθέγγετο, γενναίως φέρων τὴν συμφοράν. ἔδειξε δὲ μᾶλλον 9
τὴν τοῦ ἀνδρὸς γενναιότητα καὶ τὸ φέρειν εὐγνωμόνως τὸν
πειρασμὸν *** ὕστατον αὐτοῦ παιδίον καὶ ὑπομάζιον· τῆς γὰρ 10 C
αὐτὸ τιθηνούσης, ἵνα μὴ πάντῃ τὸ γένος τοῦ Μαυρικίου ἐξό-
ληται, ὑποκλεψάσης τὸ τιθηνούμενον, ἀντιδούσης δὲ τὸ οἰκεῖον
πρὸς τὴν σφαγήν, ὁ Μαυρίκιος τὸ ἑαυτοῦ ἐνεχθῆναι ἐζήτησεν.
εἶτα καὶ αὐτὸς μεγαλοψύχως ἐδέξατο τὴν σφαγήν. λέγεται δὲ 11.12 WIII
καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Θεοδόσιον ἀπιόντα πρὸς Χοσρόην κατα-
σχεθῆναι καὶ ἀχθέντα πρὸς Φωκᾶν ἀναιρεθῆναι καὶ τὴν βασί-
λισσαν Κωνσταντῖναν καὶ τὰς τρεῖς θυγατέρας αὐτῆς, καὶ τα- 13
φῆναι ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Μάμαντος, τῷ πλησίον τοῦ τείχους,
ὃν ἔκτισε Φαρασμάνης ἐκτομίας, ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος γεγονὼς
Ἰουστινιανοῦ. ἐπεγράφησαν δὲ τῷ τάφῳ αὐτῆς τὰ ἡρωελεγεῖα 14 D
ταῦτα·

1 *Χαλχηδόνι* p* invitis ARw *εὐτρόπου* E 3 *εὐθὴς* AD, *εὐθεῖς* RDi, *εὐθεῖαι* Dwwp, sed v. Theoph. I p. 290, 5 et Steph. thes. III p. 2289 B 5. 6 *τὸν πειρασμὸν*] *τὴν συμφορὰν* C 6 ***] Lacunam indicat et *τὸν περὶ τὸ* addit *B-W* *καὶ* om. D 7 *τοῦ* om. w*p invitis AR *ἐξόλληται* A, *ἐξόληται* ODi, *ἀπόληται* E, *ἀπόλυται* wp, *ἐξόλλυται* coni. *B-W* coll. II p. 533, 22, v. ad XIV 6, 22 11 *καὶ* om. D 13 *κωνσταντίναν* ARwp, corr. *Di*, v. ad XIV 11, 2 16 *ἐπεγράφησαν*] Cf. L. G. p. 144, 22. Cedr. I p. 707, 13. Nicephor. Callist. H. E. XVIII 41. anon. Foersteri p. 14; v. Pregerum l. c. p. 21 *αὐτῆς* A, *αὐτῶν* Rwp, L. G., Cedr.

nus ad caedem Mauricii incitatus est; eoque in Eutropii portum
Chalcedonem perducto in conspectu eius liberi sunt occisi. Tum 8
ille, quotiescunque singuli necantur, "Iustus es" inquit "domine
et recta sunt iudicia tua", calamitate fortiter lata. Ac genero- 9
sum eius viri animum illud in primis declarat, quod, cum stu-
derent ultimum eius filiolum adhuc lactantem conservare, sapien-
ter tulit; nam cum eum nutrix suffurata, ne Mauricii familia 10
funditus interiret, suum filiolum ad caedem obtulisset, Mauricius
oravit, ut suus ipsius offerretur. Deinde et ipse magno animo 11
iugulum carnifici praebuit. Fertur etiam filius eius Theodosius, 12
dum ad Chosroem iret, interceptus perductusque ad Phocam
occisus esse necnon regina Constantina cum tribus filiabus, qui 13
in aede divi Mamantis vicina moenibus sepulti sunt, a Phara-
smane, eunucho Iustiniani cubiculario, condita. Reginae sepulcro 14
haec elegia est inscripta:

ἅδ' ἐγὼ ἡ τριτάλαινα καὶ ἀμφοτέρων βασιλήων
Τιβερίου θυγάτηρ, Μαυρικίου δὲ δάμαρ,
ἡ πολύπαις βασίλεια καὶ ἡ δείξασα λοχείῃ
ὡς ἀγαθὸν τελέθει καὶ πολυκοιρανίη,
κεῖμαι σὺν τεκέεσσι καὶ ἡμετέρῳ παρακοίτῃ
δήμου ἀτασθαλίῃ καὶ μανίῃ στρατιῆς. D III 5
τῆς Ἑκάβης ἔτλην πολὺ χείρονα, τῆς Ἰοκάστης,
αἶ αἶ τῆς Νιόβης ἔμπνοός εἰμι νέκυς.
ναὶ ναὶ τὸν γενέτην· τί μάτην τὰ νεογνὰ ἔκτειναν
ἀνθρώπων κακίης μηδὲν ἐπιστάμενα;
ἁμετέροις πετάλοισι κατάσκιος οὐκέτι Ῥώμη·
ῥίζα γὰρ ἐκλάσθη Θρῃκίοις ἀνέμοις.

P II 80 A 15 *ἔθανε δὲ Μαυρίκιος ἐτῶν ἑξήκοντα καὶ τριῶν, εἴκοσι βασιλεύσας ἐνιαυτούς.*

1 *Ἦδ'* Preger 3 *καὶ ἡ* omnes codd., corr. Hecker (v. Pregerum l. c.) *δείξασα λοχίῃ* Rwp, *δείξασα λοχείῃ* D, L. G., Nic., *δόξαν λαχοῦσα* A, sed *ν* et *λαχοῦσα* addita sunt in spatio vacuo ab Ar, *δόξαν λελαχοῦσα Di* 5 *τεκέεσσι* B^{s}wp*Di*, *τεκέεσι* AR, *τεκ' εοι* (sic) C 6 *δήμου καὶ στρατιῆς λύσσῃ ἀθεσμοτάτῃ* Preger *στρατιᾶς* (sic) A 7. 8 versum 7 post versum 8 ponunt ABCE, v. Pregerum l. c. 7. 8............. | .... *αἶ αἶ* cet. C 7 *τῆς ἑκάβης ἔτλην* ARwp*Di*, Cedr., anon. Foersteri, Nic., *ἔτλην τῆς Ἑκάβης* Preger *τ'* add. D$_w$wp*Di* ante *Ἰοκάστης* probante Pregero 8 om. D *αἶ αἶ* ABCEwp, *αἰαῖ Di*, *ναὶ ναὶ* Preger 9 *ναὶ ναὶ*] *αἰαῖ* Hecker probante Pregero *τί δὲ καὶ τὰ νεογνὰ ἔθυσαν* Preger 10 *ἀνθρώπων κακίης*] *ἀμπλακίης μερόπων* Preger 11 *ἀμέτροις* A, *ἡμετέροις* Rwp, *ἡμετέροισι* Dilthey probante Pregero, corr. *Di* *πετάλοις* A, *πετάλοισιν* C, *πετάλοισι* Rwp*Di*, *κλάδοισι* Preger *κατάσκιος* om. C *οὐ κα* A, *ν* add. ante *κα* Ar, *οὐ νέα Di*, *οὐκέτι* Rwp Preger 12 *θρῃκίοις* w*p invitis AR *ἀνέμοις* RD$_w$wp*Di*, *ἀνέμοισιν* AD

Illa ego mille modis regum miseranda duorum
Mauricii coniux, filia Tiberii,
Quae docui regina satis fecundaque mater
Quam sint multorum commoda sceptra ducum
Militis infidi iaceo populique furore
Et mecum coniux progeniesque iacet.
Nae miserae Niobes ego sum vitale cadaver,
Plurane Cisseis, plura Iocasta tulit?
Esto, iure pater; cur pignora parva necantur,
Humani prorsus nescia turba doli?
Non iam Roma meis carpes a frondibus umbram,
Eruta Threïcio stirps aquilone iacet.

15 Mortuus est Mauricius anno aetatis sexagesimo tertio, regni vicesimo.

Φωκᾶ δὲ κρατήσαντος ὁ Ναρσῆς ἀπεστάτησε καὶ κατέσχε 16
τὴν Ἔδεσαν. προστάξει δὲ Φωκᾶ Γερμανὸς τῷ Ναρσῇ ἀντι- 17
μαχεσάμενος συμμαχουμένῳ παρὰ Χοσρόου ἡττήθη· καὶ πλη-
γεὶς μεθ' ἡμέρας τέθνηκε. μετὰ δὲ ταῦτα καταφυγὼν εἰς τὴν 18
Ἱερὰν πόλιν Ναρσῆς καὶ παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Φωκᾶ τοῦ
μαγίστρου Δομεντζιόλου πίστεις ἐνόρκους λαβὼν πρὸς Φωκᾶν
ἀπεστάλη. ὁ δὲ μηδὲν τοὺς ὅρκους ὑποσταλεὶς πυρὶ αὐτὸν 19
παραδέδωκεν. οὗτος ὁ Ναρσῆς τὸν τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος 20
ναὸν ἐδομήσατο καὶ τὸν τῶν ἁγίων μαρτύρων Πρόβου, Ταράχου
καὶ Ἀνδρονίκου, καὶ τὸν ἐκεῖ ξενῶνα. οὐ τοῦτον δὲ μόνον, 21 B
ἀλλὰ καὶ τὸν ἀδελφὸν Μαυρικίου Πέτρον ἀνεῖλε, καὶ Γερμανόν,
τὸν πενθερὸν Θεοδοσίου τοῦ υἱοῦ Μαυρικίου, καὶ τὴν θυγατέρα
τοῦ Γερμανοῦ καὶ πᾶσαν τὴν Μαυρικίου συγγένειαν. Φιλιπ- 22
πικὸς δὲ κείρεται κληρικὸς καὶ εἰς τὴν αὐτοῦ μονὴν ἐν Χρυ-
σοπόλει διέτριβε. καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς ἔκτεινεν ὁ Φωκᾶς 23
καὶ ποιναῖς ἀπηνέσιν ἐκόλαζε. Κυριακοῦ δὲ τοῦ πατριάρχου 24
ἐκλιπόντος μετὰ ἐνιαυτοὺς ἕνδεκα ἐξότου προεχειρίσθη, πατρι-
άρχης ἐγένετο Θωμᾶς σακελλάριος καὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας

1 ἀπόστασις Ναρσοῦ, εἶτα προσέλευσις αὐτοῦ (ἀν[τ] C, inde αὖ wp) καὶ κατάφλεξις C   βασιλεία τοῦ Φωκᾶ B   10 περὶ τῶν ἀναιρεθέντων ὑπὸ Φωκᾶ CE   16 περὶ πατριαρχῶν CE

2 ἔδεσσαν ABDi   7 μήτι O   9 τῶν] τὸν D, corr. Dw   10 καὶ Ἀνδρονίκου] v. ad XIII 2, 36   13 πᾶσαν om. D   ante μαυρικίου add. τοῦ Ewp, v. Theoph. I p. 296, 3   15 διέτριβε BwpDi, διέτριβεν A, sed v. ad XIII 1, 5   16 ἐκόλαζε A, ἐκόλαζε ∴ (sic) E, ἐκόλασε D, ἐκόλ[α] B, om. C, ἐκόλαζε wp   17 δέκα ἐφ' ἑνὶ O   18 σακελάριος B

Phoca rerum potito Narses ab eo defecit, Edessa occupata 16
et acceptis a Chosroe auxiliis; contra quem iussu Phocae pro- 17
fectus Germanus victus est et post aliquot dies ex vulnere mor-
tuus. Post vero Narses, cum Hierapolim confugisset, iureiurando 18
firmata fide a fratre Phocae Domentziolo magistro ad Phocam
missus est nullaque datae fidei ratione habita concrematus. Hic 19. 20
Narses divi Panteleemonis et sanctorum martyrum Probi, Tarachi,
Andronici aedem atque vicinum hospitium condidit. Neque 21
vero hunc solum sed etiam fratrem Mauricii Petrum et Germanum, Theodosii filii illius socerum, una cum filia totamque Mauricii gentem occidit. Philippicus autem clericus factus Chryso- 22
poli in monasterio a se condito vitam egit. Multos praeterea 23
tollebat Phocas et diris suppliciis afficiebat. Cyriaco patriarcha 24
undecimo a designatione anno mortuo, patriarcha factus est
Thomas sacellarius, magnae ecclesiae diaconus. Variis tum

διάκονος. πολυειδῆ μέντοι τότε κακὰ τοὺς Ῥωμαίους κατέλαβεν.
25 *ἐν μὲν γὰρ τῇ ἑῴᾳ Πέρσαι τὴν Συρίαν καὶ Παλαιστίνην καὶ* D III 3
C 26 *Φοινίκην ὑφ' ἑαυτοὺς ἐποιήσαντο. τὴν Ἀρμενίαν δὲ καὶ Καππαδοκίαν καὶ τὴν Παφλαγονίαν καὶ Γαλατίαν κατέδραμον καὶ*
27 *μέχρι Χαλκηδόνος προήλθοσαν, ἅπαντα ληιζόμενοι. ἐν δὲ τῇ Εὐρώπῃ Ἄβαροι τὴν Θρᾴκην ἐδῄωσαν, καὶ τὰ Ῥωμαϊκὰ στρα-*
28 *τόπεδα, ἃ ἐν ἀμφοτέροις ἦσαν τοῖς τμήμασι, διεφθάρησαν· καὶ ἄλλως δὲ πολλὴ τῶν ἀνθρώπων θνῆσις ἐγένετο καὶ ἀφορία*
29 *καρπῶν καὶ ζῴων φθορὰ ἐκ βαρυτάτων χειμώνων. ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ ἀλάστωρ Φωκᾶς ἐν ἵππων ἁμίλλῃ τῶν δήμων πρὸς αὐτόν τι ἀποσκωψάντων, ἐκμανεὶς πολλοὺς μὲν ἀνεῖλε, πολλοὺς δὲ ἠκρωτηρίασεν, ἐνίους μέντοι καὶ κατεπόντωσε, πλείστους δὲ καὶ*
D *τῷ ἐπάρχῳ παρέδωκεν, ἵνα κολάσῃ αὐτούς, οἳ ἐν τῷ πραιτω-*
30 *ρίῳ καθείρχθησαν. οἱ δὲ ὄχλοι ὁμοῦ γενόμενοι ἐνέπρησαν τὸ πραιτώριον, καὶ οἱ καθειργμένοι διέφυγον.*
31 *Ἑβραῖοι δὲ στασιάσαντες ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ χριστιανῶν*

2 *ὅπως τοὺς Ῥωμαίους ἐπῆλθον οἱ Πέρσαι τοῦ Φωκᾶ κρατοῦντος* E *ὅρα δεινὰ ταῦτα* B 16 *ὅτι οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἰουδαῖοι ἐπανέστησαν κατὰ τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν* C

1 *κακὰ τότε* O 4 *παμφλαγονίαν* E, v. de Boorium ad Theoph. I p. 296, 9. 410, 4 *καὶ γαλατίαν κατέδραμον* om. C 6 *ἄβαροι* AR, Menand. prot. fr. 4, Nicephor. Cpol. ed. de Boor. p. 17, 16. 28. 18, 1. 2. 6. 34, 3 cet., *ἄβαρες* wp; ut Zonaras inter *Ἄβαροι* et *Ἄβαρες*, ita Plutarchus variat inter *Ἴνσομβρες* et *Ἴνσομβροι*, v. *B-W* Fleckeis. annal. a. 1884 p. 114 *Θρᾴκην*] *χώραν* E *στρατεύματα* C, sed *γρ. στρατόπεδα* Cm 7 *ἐφθάρησαν* D 8 *καὶ* RwpDi, om. A 10. 11 *πρὸς αὐτόν τι τῶν δήμων* O 11 *ἐπισκωψάντων* E *μὲν* om. D 12. p. 201, 3 *ἠκροτηρίασε* (sic) A 12 *καὶ* alterum om. D 13 *παρέδωκεν ἵνα κολάσῃ αὐτοὺς* AEwp (*ἐπέτρεψεν . . ὅπως παραδώσῃ αὐτοὺς τῷ θανάτῳ* G. M. p. 562, 16), *κολασθησομένους παρέδωκεν* O 16 *κατὰ χριστιανῶν ἐν ἀντιοχείᾳ* Ewp

25 malis Romani sunt oppressi. Nam in Oriente Persae Syriam et
26 Palaestinam et Phoeniciam subegerunt; in Armeniam, Cappadociam, Paphlagoniam, Galatiam incursiones fecerunt, populabundi
27 Chalcedonem usque progressi. In Europa Avares Thraciam vastarunt, Romanaeque legiones in ambabus partibus perierunt.
28 Absumpsit et pestilentia multos mortales, gravissimaeque tempe-
29 states et frugum et animalium interitum attulerunt. Super haec omnia pestis humani generis Phocas, cum in curriculo equorum nescio quid factiones in eum cavillatae essent, furore percitus multos occidit, multos truncavit, nonnullos in mari demersit, sed plurimos praefecto ad supplicium in praetorio custodiendos tra-
30 didit; quo a multitudine concursante incenso illi diffugerunt.
31 Hebraei mota Antiochiae contra Christianos seditione multos

ἀνεῖλον τῶν Ἀντιοχέων πολλοὺς καὶ αὐτὸν δὲ τὸν πατριάρχην W III 66
τῆς πόλεως Ἀναστάσιον καὶ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ κατέκαυσαν ἐν
τῇ ἀγορᾷ. στείλας δὲ ὁ Φωκᾶς οὓς μὲν ἀνεῖλεν, οὓς δὲ ἠκρω- 32
τηρίασε καὶ τῆς πόλεως ἐξεδίωξεν. ὁ μέντοι πατριάρχης Θωμᾶς 33
ἐπὶ τρία ἔτη καὶ μῆνας δύο τῆς ἐκκλησίας προστὰς ἐτελεύτησε,
καὶ ἀντεισήχθη Σέργιος, τῆς μεγάλης ἐκκλησίας διάκονος.

Τὴν θυγατέρα δὲ ὁ Φωκᾶς Δομεντίαν Πρίσκῳ τῷ στρα- 34
τηλάτῃ συνέζευξε καὶ μετὰ τοὺς γάμους ἱππικὸν ἀγῶνα ἄγων P II 81 A
ἐθεάσατο σὺν ταῖς αὐτοῦ εἰκόσι καὶ τοῦ Πρίσκου καὶ τῆς αὐτοῦ
γυναικὸς Δομεντίας ἱσταμένας εἰκόνας, καὶ ἐκμανὴς γεγονὼς
ἐκτμηθῆναι τοὺς δημάρχους ἐκέλευσε. δεηθέντων δὲ τῶν δήμων 35
I III 303 μόλις ἀφῆκεν αὐτούς. ἐκ ταύτης οὖν τῆς αἰτίας ὁ Πρίσκος 36
δεδοικὼς περὶ τῇ ζωῇ, ἅμα δὲ καὶ τὴν κατὰ πάντων τοῦ Φωκᾶ
τυραννίδα μισῶν, ἐζήτει καταλῦσαι τὸν τύραννον. ὢν δὲ ὁ 37
Φωκᾶς γυναικομανής τε καὶ μέθυσος καὶ ὠμὸς καὶ αἱμοχαρὴς
ἐμισήθη παρὰ πάντων. καὶ στρατηγοῦντος ἐν Ἀφρικῇ καὶ 38
Λιβύῃ Ἡρακλείου, τοῦ πατρὸς τοῦ βασιλεύσαντος Ἡρακλείου,

4 περὶ πατριαρχῶν C   7 ὅτι τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ὁ Φωκᾶς κατηγγύησε τῷ στρατηλάτῃ Πρίσκῳ (κρίσπω CE, v. ad XIV 14, 43) καὶ ὅπως καὶ (om. E) παρ' ἐκείνου καὶ παρὰ πάντων ἐμισήθη CE   16 ἐπανάστασις τῶν (om. C) ἐν τῇ Ἀφρικῇ στρατευμάτων κατὰ τοῦ Φωκᾶ CE

1 ἀπέκτειναν O   3. 4 ἠκρωτηρίασεν ἐκδιώξας τῆς πόλεως Ewp   4 θωμᾶς Owp, om. AE*Di*   5 ἔτη τρία C   7 δὲ θυγατέρα Ewp   Δομεντζίαν appellat filiam Phocae Theoph. I p. 294, 12. 15, sed cum Zonara conspirat Nicephor. Callist. H. E. XVIII 55   10 ante δομ. add. τῆς Ewp   11 ἀποτμηθῆναι Rwp Theoph. I p. 294, 18   14 ἐζήτησε D   καταλῦσαι O^{s}wp*Di*, καταλύσαι AE   ὢν Rwp*Di*, ὧν A   16 παρὰ πάντων. μεμίσητο O   17 τοῦ πατρὸς om. C   ante ἡρακλείου add. μετέπειτα Rwp*Di*   ἡ ῥακλείου E

Antiochenses occiderunt atque ipsum patriarcham urbis Anasta-
sium eiusque corpus combusserunt in foro. Eos Phocas partim 32
occidit, partim mutilatos urbe exegit. Thomas patriarcha, cum 33
ecclesiae per triennium et duos menses praefuisset, obiit; in cuius
locum suffectus est Sergius, magnae ecclesiae diaconus.

Filiam Domnentiam Prisco duci copiarum despondit, cum- 34
que post nuptias ludis equestribus Prisci uxorisque Domnentiae
imagines iuxta suas astare vidisset, furore percitus factionum
duces castrari iussit, eosque aegre a factionibus exoratos missos 35
fecit. Ea de causa Priscus vitae suae metuens odioque in 36
tyrannidem Phocae omnia delentem concepto consilia tollendi ty-
ranni iniit; qui cum et in mulierum stupris volutaretur et ebriosus 37
et saevus et sanguinarius esset, in publico erat odio. Itaque sena- 38
tus et ipse dux Priscus legatos ad Heraclium mittunt, eius Heraclii

οἱ τῆς συγκλήτου καὶ αὐτὸς ὁ Πρίσκος ὁ στρατηλάτης διεπέμ-
B ποντο πρὸς αὐτόν, δεόμενοι ἀπαλλαγῆναι τῆς τυραννίδος Φωκᾶ.
39 ἦν δὲ τῷ εἰρημένῳ στρατηγῷ Ἡρακλείῳ ὑποστράτηγος Γρηγο-
40 ρᾶς τις τῶν ἐπισήμων. οὗτοι γοῦν ἄμφω συμπνεύσαντες στέλλουσι κατὰ τοῦ τυράννου τοὺς ἰδίους υἱούς, ὁ μὲν Ἡράκλειος τὸν Ἡράκλειον πολλαῖς ναυσὶ καὶ πλῆθος στρατιωτῶν πλοϊζόμενον, ὁ δὲ πατρίκιος Γρηγορᾶς τὸν Νικήταν πεζοποροῦντα σὺν ἱππόταις πολλοῖς καὶ πεζῇ στρατιᾷ, ἐπὶ συνθήκαις τοῦ τὸν προκαταλαβόντα τὴν ὑπερκειμένην τῶν πόλεων καὶ καθελόντα
41 τὸν τύραννον τῆς βασιλείας ἀξιωθήσεσθαι. ταῦτα μαθὼν ὁ Φωκᾶς τὴν τοῦ Ἡρακλείου μητέρα καὶ τὴν μνηστὴν Εὐδοκίαν, ἣν ἐξ Ἀφρικῆς ἐμνηστεύσατο, θυγατέρα οὖσαν τοῦ τῆς χώρας
C 42 ἐκείνης πρωτεύοντος, κατασχὼν κατέκλεισεν ἐν μονῇ. προκατέλαβε τοίνυν Ἡράκλειος καὶ προσώρμισε τῷ λιμένι τῶν Σοφιῶν
43 καὶ μάχης συγκροτηθείσης ὑπερέσχε τῶν τοῦ Φωκᾶ. συνήργητο γὰρ καὶ ὑπὸ τοῦ Κρίσπου τὴν τοῦ ἐπάρχου τότε μετιόντος
44 ἀρχήν. Φώτιος δὲ τῶν ἐπιφανῶν ὑπάρχων, οὗ τὴν γυναῖκα ὁ τύραννος βίᾳ ἐμοίχευσε, σὺν πλήθει στρατιωτῶν καταλαβὼν τὰ βασίλεια κατέσπασε τοῦ θρόνου τὸν τύραννον (οἱ γὰρ περὶ
45 αὐτὸν ἀπογνόντες τῶν βασιλείων ὑπανεχώρησαν) καὶ ἀποδύσας

13 ἧττα τοῦ Φωκᾶ CE

6 πλωιζόμενον DEwp 8 πεζῇ] πολλῇ D, magno exercitu: Wo lat. τοῦτον D, τοῦ τὸν corr. Dw 12 τοῦ RwpDi, om. A, suppl. Ar 13. 14 προκατέλαβεν οὖν D 16 πρίσκου Dwp, κρίσπου AR, v. argum. ad XIV 14, 33 et Duc fam. Byz. p. 93 17 ἐπάρχων C

patrem, qui imperio potitus est, Africae et Libyae praefectum,
39 orantes, ut se tyrannide Phocae liberaret. Erat Heraclio lega-
40 tus Gregoras, vir illustris. Qui duo inita conspiratione mittunt contra tyrannum suos filios, Heraclius Heraclium navigantem cum classe et magnis copiis, Gregoras patricius Nicetam pedestri itinere cum multis equitibus et peditatu, ea condicione, ut, uter prior metropolim occupasset tyrannumque sustulisset, is imperio
41 potiretur. His cognitis Phocas Heraclii matrem et sponsam Eudociam, quam ille in Africa sibi desponderat, principis Africani
42 filiam, comprehensas monasterio inclusit. Ceterum Heraclius antevertit et in Sophiarum portu appulit commissaque pugna evasit
43 superior, adiuvante Crispo, qui praefecti honore tum fungebatur.
44 Photius vero, unus ex illustribus, cuius uxorem tyrannus vi constuprarat, regia cum multis militibus occupata (nam eius satellites desperata salute regia cesserant) tyrannum solio deturbavit

III 304 τὴν πορφυρίδα φαιὰν ἐσθῆτα ἐνέδυσε καὶ δέσμιον τῷ Ἡρακλείῳ
παρέστησεν. ὁ δὲ ἰδὼν αὐτὸν ἔφη "οὕτως, ἄθλιε, τὰ τῆς πό- 46
λεως διῴκησας πράγματα;" καὶ ὁ Φωκᾶς ἀπονοίᾳ κάτοχος 47
ὢν ἀπεκρίνατο "σὺ δὲ κρειττόνως μᾶλλον διοικήσεις αὐτά;" D
ὀργισθεὶς δὲ ὁ Ἡράκλειος λὰξ ἐκείνῳ ἐνέθορε καὶ ἐκτμηθῆναι 48
προσέταξεν. οἱ μὲν οὖν αὐτίκα αὐτὸν ἀναιρεθῆναι ἱστόρησαν, 49
οἱ δὲ πρότερον αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ἐκκοπῆναί
φασιν, εἶτα καὶ τὰ αἰδοῖα διὰ τὴν ἐκείνου ἀσέλγειαν καὶ ὅτι
πολλῶν ᾔσχυνε γαμετάς, καὶ οὕτως αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἐκκο-
πῆναι, τὸ δὲ δύστηνον σῶμα καυθῆναι κατὰ τὸν Βοῦν· ἔνθα 50
κάμινος ἦν, ὡς λέγεται, ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένη, σχῆμα βοὸς
ἔχουσα, ἥπερ ἐκ Περγάμου κεκόμιστο, ἐξ ἧς καὶ ὁ τόπος ὠνό-
μαστο. καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ἄλλοι τῶν ᾠκειωμένων αὐτῷ 51
ἀνῃρέθησαν.

Τῷ μὲν οὖν κακίστῳ Φωκᾷ τοιοῦτον τέλος τῆς τυραννίδος 52
ἐγένετο, ἔτη κατορχησαμένῳ τῆς βασιλείας ὀκτώ. Ἡράκλειος 15 W III 67 P II 82 A
δὲ ὑπὸ Σεργίου τοῦ πατριάρχου στεφθεὶς αὐτίκα καὶ τὴν Εὐ-
δοκίαν τὴν μνηστὴν ταινιοῖ, καὶ ἅμα τά τε βασίλεια στέφη καὶ
τοὺς γαμηλίους στεφάνους ἐδέξαντο, ὥστε κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέ-

6 ἀναίρεσις τοῦ (om. AC) Φωκᾶ ACE 10 ὅθεν ὁ τόπος Βοῦς ἐκλήθη E
16 βασιλεία Ἡρακλείου AR

1 αἰσθῆτα A, corr. Ar 2 post αὐτὸν add. comma Ar 7 ἐκκοπῆναι ARwp, L. G. p. 116, 21, Cedr. 1 p. 713, 5, ἐκτμηθῆναι D 9 κατῄσχυνε Owp οὕτως AO, οὕτω δὲ Ewp 9 ἐκτμηθῆναι C 11 ἣν κάμινος Ewp λέγεται om. C 12 περγάνου E 13 ante αὐτοῦ add. δὲ Cwp ante ἄλλοι add. οἱ BDwp ὀκειωμένων D, corr. Dw 16 ὀκτώ EA, corr. Ar

direptaque purpura pullam ei vestem induxit et captivum Hera- 45
clio exhibuit. Qui cum ei dixisset: "Ita, miser, rempublicam 46
administrasti?" Phocas ex desperatione "Tu vero" inquit "melius 47
eam administrabis?" Ob quod dictum iratus Heraclius calcibus 48
in eum insiluit et castrari iussit. Alii eum statim occisum esse 49
tradunt, alii manibus prius et pedibus amputatis, virilibus deni-
que ob lasciviam et multorum coniuges adulteratas exsectis,
postremo obtruncatum et infelix corpus in Bove crematum esse,
ubi caminus fuisse perhibetur aereus, forma bovis, Pergamo 50
translatus, unde et loco nomen factum. Sunt et fratres eius alii- 51
que necessarii interfecti.

Phocae igitur pessimi tyrannidis hic fuit exitus, cum im- 52
perio per annos octo insultasset. 15. Heraclivs autem a Sergio
patriarcha insignibus regiis ornatus statim etiam Eudociae sponsae
diadema imponit; ita simul et regias et nuptiales coronas acce-

2 ραν καὶ βασιλεῖς ἄμφω χρηματίσαι αὐτοὺς καὶ νυμφίους. οἱ
δέ γε Πέρσαι τὴν ἑῴαν κατέτρεχον καὶ τὰς μὲν τῶν χωρῶν
ὑφ' ἑαυτοὺς ἐποιοῦντο, τὰς δὲ ἐληΐζοντο· καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ στρατιὰ
προσβάλλουσα τούτοις ἡττῆτο καὶ διώλλυτο βραχέων τινῶν
3 περισωθέντων φυγῇ. καὶ τὴν Εὐρώπην οἱ Ἄβαροι καὶ οἱ
4 Σκύθαι ἠρήμωσαν. διὸ καὶ ἠπόρει ὁ βασιλεὺς Ἡράκλειος ὅ, τι
καὶ δράσει. ἐπισκεψάμενος γὰρ τοὺς στρατιωτικοὺς καταλόγους
B πάνυ τούτους εὗρε βραχεῖς, ἁπάντων σχεδὸν ἐν τοῖς πολέμοις
5 ἀναλωθέντων. ἐκ γὰρ τῶν ἐπὶ Μαυρικίου τὸν Φωκᾶν ἀνα- D III
γορευσάντων εἰς πολλὰς χιλιάδας ἀριθμουμένων δύο μόνοι στρα-
6 τιῶται περιλειφθέντες εὑρέθησαν. στρατολογήσας οὖν Κρίσπον
στρατηγὸν Καππαδοκίας προβάλλεται καὶ στέλλει τοῦτον ἐκεῖ.
7 Γίνεται δὲ αὐτῷ ἐκ τῆς Αὐγούστης Εὐδοκίας, ἣν καὶ
8 Φαβίαν ὠνόμασε, θυγάτηρ Ἐπιφανία. εἶτα καὶ υἱὸς ἐτέχθη ὁ
μικρὸς Ἡράκλειος καὶ νέος Κωνσταντῖνος κληθείς, καὶ ἄμφω
9 δὲ τὼ παῖδε βασιλικῷ διαδήματι τεταινίωκε. καὶ μετ' ὀλίγον
10 ἡ γαμετὴ αὐτοῦ ἡ Αὐγούστα Εὐδοκία τὸν βίον ἀπέλιπεν. ἐκ-

1 ὅτι πάντοθεν τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ ἐγίνοντο δυστυχήματα C 13 ὅτι δύο παῖδες τῷ Ἡρακλείῳ ἐκ τῆς Αὐγούστης Εὐδοκίας ἐτέχθησαν C 16 τελευτὴ τῆς Αὐγούστας Εὐδοκίας CE 17 σημείωσαι E

1 ἄμφω χρηματίσαι αὐτοὺς καὶ νυμφίους AEwp, καὶ νυμφίους ἄμφω χρηματίσαι αὐτούς R, καὶ νυμφίους χρηματίσαι αὐτοὺς C 9 ἀναγορευσάντων ARp, ἀναδορευσάντων w* 11 περιλειφθέντες RwpDi, περιληφθέντες A, v. ad XIV 16, 3. 5 εὑρέθησαν περιλειφθέντες E 14 θυγάτριον D, filiolam: Wo lat., θυγατέρα E ἐπὶ φανέα E 16 δὲ om. B post παῖδε add. τούτω Owp 17 ἀπέλιπεν RwpDi, ἀπέλιπε A, v. ad XIII 1, 5

2 perunt, eodem die et reges et mariti appellati. At Persae orien-
tales provincias incursantes, alias subigebant, alias praedabantur;
Romanaeque legiones ab iis victae caesaeque erant, paucis fuga
3. 4 elapsis. Europam Avares et Scythae vastaverunt. Quibus de
rebus rex dubitabat, quid sibi esset faciendum. Nam in militari-
bus catalogis paucos omnino reperiebat, paene omnibus bello ab-
5 sumptis. Ex multis enim eorum milibus, qui sub Mauricio Phocam
imperatorem consalutarant, duo soli milites reliqui sunt inventi.
6 Verum delectu acto Crispum cum imperio in Cappadociam mittit.
7 Ex Eudocia Augusta, quam et Fabiam nominavit, filiam sus-
8 cepit Epiphaniam, deinde filium quoque Heraclium minorem, qui
et minor Constantinus dictus est; ambos pueros diademate orna-
9. 10 vit. Neque multo post coniux eius Eudocia moritur. Cuius funus
cum ornatu regio per forum efferretur, puella quaedam barbara
prospectans sputum in feretrum, in quo Augusta efferebatur, im-

φερομένου δὲ τοῦ ταύτης νεκροῦ βασιλικῶς διὰ τῆς ἀγορᾶς
κόρη τις προκύπτουσα βάρβαρος τυχαίως ἀπέπτυσε, καὶ τὸ C
πτύσμα εἰς τὴν κλίνην, δι' ἧς ἐξεφέρετο ἡ Αὐγούστα, κατή-
νεκτο· καὶ συλληφθεῖσα ἡ κόρη ἐκαύθη, προσενεχθεῖσα τῇ θα-
νούσῃ λίαν οἰκτρὸν ἐπιτάφιον. ὁ δέ γε Ἡράκλειος ἔγημε Μαρ- 11
τῖναν τὴν ἀδελφόπαιδα καὶ Αὐγούσταν αὐτὴν ἀνηγόρευσε.
Τοῦ μέντοι Χοσρόου καὶ τῶν Περσῶν ἀκρατῶς φερομένων 12
καὶ πάντα λεηλατούντων, πρέσβεις ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτὸν ἔστειλε,
κόρον λαβεῖν ποτε τῆς τῶν ἀνθρώπων φθορᾶς ἀξιῶν καὶ
σπείσασθαι ἐπὶ συνθήκαις ἐτησίων δασμῶν. ὁ δὲ τὴν πρε-
σβείαν οὐ προσήκατο. πάλιν οὖν ἑτέρα πρεσβεία πρὸς αὐτὸν 13
εἰρήνην ἐξαιτουμένη. ὁ δὲ Πέρσης ὑπερηφάνους καὶ βλασφή- 14 D
μους τὰς ἀποκρίσεις πεποίηκε, λέγων μὴ ἄν ποτε φείσασθαι
τῶν χριστιανῶν, εἰ μὴ τὸν ἐσταυρωμένον ἀρνήσαιντο καὶ σε-
βασθῶσι τὸν ἥλιον. ἀπογνοὺς οὖν τὴν εἰρήνην ὁ βασιλεὺς ἐπι- 15
στρατεῦσαι διενοεῖτο κατὰ Περσῶν· διὸ καὶ ἔσπευδε θέσθαι 16
πρὸς τὸν Χαγάνον σπονδάς, μὴ ἀφιστάμενον τοῦ τὴν Θρᾴκην
ληίζεσθαι. στείλας τοίνυν πρὸς αὐτὸν εἰρήνην ᾔτει· καὶ ὁ βάρ- 17
III 306 βαρος οὐκ ἀνένευσεν. ἡσθεὶς οὖν ὁ βασιλεὺς ἐξῆλθε τῆς πό- 18

5 ὅτι τὴν ἰδίαν ἀνεψιὰν ὁ Ἡράκλειος ἔγημεν C 7 ὅτι διεπρεσβεύσατο (ἐπρεσβεύσατο E) πρὸς Χοσρόην ὁ (om. C) Ἡράκλειος περὶ εἰρήνης, ὁ δὲ τὴν πρεσβείαν ἀπώσατο CE

4 ἐκαύθη AEwp, πυρὶ παρεδόθη O 5 μαρτίναν ARwp, corr. *Di* 8 λεηλαλούντων D ἀπέστειλε D 11 post ἑτέρα add. ex coniectura Wolfii στέλλεται wp, sed v. XVIII 19, 3 14 ἀρνήσαιντο A, ἀρνήσωνται Ewp, ἀρνήσονται R, de optativo et coniunctivo inter se coniunctis v. ad XIV 10, 11 16 καὶ om. D 18 τοίνυν καὶ στείλας D

prudens deiecit; ob quod factum comprehensa et cremata reginae defunctae infeliciter parentavit. Heraclius post eam fratris sui 11
filiam Martinam ducit atque Augustam salutat.
Cum autem Chosroes et Persae impotenter grassantes omnia 12
popularentur, rex per legatos ab eo petiit, ut tandem interitu
hominum satiatus pacem faceret annuaque tributa acciperet. Ea 13
legatione repudiata mittit alteram pacemque petit. Cui Persa 14
superbe contumelioseque respondit se nunquam temperaturum
Christianis, nisi cruci fixum infitiati solem adorarent. Rex igitur 15
pace desperata bello Persas invadere constituit et cum Chagano, 16
qui Thraciam continenter infestabat, pacem propere facere; qua 17
per legatos petita barbarus non abnuit. Ea re delectatus rex 18
urbem egressus extra Longum murum cum regia magnificentia

2 ραν καὶ βασιλεῖς ἄμφω χρηματίσαι αὐτοὺς καὶ νυμφίους. οἱ
δέ γε Πέρσαι τὴν ἑῴαν κατέτρεχον καὶ τὰς μὲν τῶν χωρῶν
ὑφ' ἑαυτοὺς ἐποιοῦντο, τὰς δὲ ἐληΐζοντο· καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ στρατιὰ
προσβάλλουσα τούτοις ἡττῆτο καὶ διώλλυτο βραχέων τινῶν
3 περισωθέντων φυγῇ. καὶ τὴν Εὐρώπην οἱ Ἄβαροι καὶ οἱ
4 Σκύθαι ἠρήμωσαν. διὸ καὶ ἠπόρει ὁ βασιλεὺς Ἡράκλειος ὅ, τι
καὶ δράσει. ἐπισκεψάμενος γὰρ τοὺς στρατιωτικοὺς καταλόγους
B πάνυ τούτους εὗρε βραχεῖς, ἁπάντων σχεδὸν ἐν τοῖς πολέμοις
5 ἀναλωθέντων. ἐκ γὰρ τῶν ἐπὶ Μαυρικίου τὸν Φωκᾶν ἀνα- D III
γορευσάντων εἰς πολλὰς χιλιάδας ἀριθμουμένων δύο μόνοι στρα-
6 τιῶται περιλειφθέντες εὑρέθησαν. στρατολογήσας οὖν Κρίσπον
στρατηγὸν Καππαδοκίας προβάλλεται καὶ στέλλει τοῦτον ἐκεῖ.
7 Γίνεται δὲ αὐτῷ ἐκ τῆς Αὐγούστης Εὐδοκίας, ἣν καὶ
8 Φαβίαν ὠνόμασε, θυγάτηρ Ἐπιφανία. εἶτα καὶ υἱὸς ἐτέχθη ὁ
μικρὸς Ἡράκλειος καὶ νέος Κωνσταντῖνος κληθείς, καὶ ἄμφω
9 δὲ τὼ παῖδε βασιλικῷ διαδήματι ταινίωκε. καὶ μετ' ὀλίγον
10 ἡ γαμετὴ αὐτοῦ ἡ Αὐγοῦστα Εὐδοκία τὸν βίον ἀπέλιπεν. ἐκ-

1 ὅτι πάντοθεν τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ ἐγίνοντο δυστυχήματα C 13 ὅτι δύο παῖδες τῷ Ἡρακλείῳ ἐκ τῆς Αὐγούστης Εὐδοκίας ἐτέχθησαν C 16 τελευτὴ τῆς Αὐγούστας Εὐδοκίας CE 17 σημείωσαι E

1 ἄμφω χρηματίσαι αὐτοὺς καὶ νυμφίους AEwp, καὶ νυμφίους ἄμφω χρηματίσαι αὐτούς R, καὶ νυμφίους χρηματίσαι αὐτοὺς C 9 ἀναγορευσάντων ARp, ἀναδορευσάντων w* 11 περιλειφθέντες RwpDi, περιληφθέντες A, v. ad XIV 16, 3. 5 εὑρέθησαν περιλειφθέντες E 14 θυγάτριον D, filiolam: Wo lat., θυγατέρα E ἐπὶ φανέα E 16 δὲ om. B post παῖδε add. τούτω Owp 17 ἀπέλιπεν RwpDi, ἀπέλιπε A, v. ad XIII 1, 5

2 perunt, eodem die et reges et mariti appellati. At Persae orientales provincias incursantes, alias subigebant, alias praedabantur; Romanaeque legiones ab iis victae caesaeque erant, paucis fuga
3. 4 elapsis. Europam Avares et Scythae vastaverunt. Quibus de rebus rex dubitabat, quid sibi esset faciendum. Nam in militaribus catalogis paucos omnino reperiebat, paene omnibus bello ab-
5 sumptis. Ex multis enim eorum milibus, qui sub Mauricio Phocam imperatorem consalutarant, duo soli milites reliqui sunt inventi.
6 Verum delectu acto Crispum cum imperio in Cappadociam mittit.
7 Ex Eudocia Augusta, quam et Fabiam nominavit, filiam sus-
8 cepit Epiphaniam, deinde filium quoque Heraclium minorem, qui et minor Constantinus dictus est; ambos pueros diademate orna-
9. 10 vit. Neque multo post coniux eius Eudocia moritur. Cuius funus cum ornatu regio per forum efferretur, puella quaedam barbara prospectans sputum in feretrum, in quo Augusta efferebatur, im-

φερομένου δὲ τοῦ ταύτης νεκροῦ βασιλικῶς διὰ τῆς ἀγορᾶς
κόρη τις προκύπτουσα βάρβαρος τυχαίως ἀπέπτυσε, καὶ τὸ C
πτύσμα εἰς τὴν κλίνην, δι' ἧς ἐξεφέρετο ἡ Αὐγούστα, κατή-
νεκτο· καὶ συλληφθεῖσα ἡ κόρη ἐκαύθη, προσενεχθεῖσα τῇ θα-
νούσῃ λίαν οἰκτρὸν ἐπιτάφιον. ὁ δέ γε Ἡράκλειος ἔγημε Μαρ- 11
τῖναν τὴν ἀδελφόπαιδα καὶ Αὐγούσταν αὐτὴν ἀνηγόρευσε.
Τοῦ μέντοι Χοσρόου καὶ τῶν Περσῶν ἀκρατῶς φερομένων 12
καὶ πάντα λεηλατούντων, πρέσβεις ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτὸν ἔστειλε,
κόρον λαβεῖν ποτε τῆς τῶν ἀνθρώπων φθορᾶς ἀξιῶν καὶ
σπείσασθαι ἐπὶ συνθήκαις ἐτησίων δασμῶν. ὁ δὲ τὴν πρε-
σβείαν οὐ προσήκατο. πάλιν οὖν ἑτέρα πρεσβεία πρὸς αὐτὸν 13
εἰρήνην ἐξαιτουμένη. ὁ δὲ Πέρσης ὑπερηφάνους καὶ βλασφή- 14 D
μους τὰς ἀποκρίσεις πεποίηκε, λέγων μὴ ἄν ποτε φείσασθαι
τῶν χριστιανῶν, εἰ μὴ τὸν ἐσταυρωμένον ἀρνήσαιντο καὶ σε-
βασθῶσι τὸν ἥλιον. ἀπογνοὺς οὖν τὴν εἰρήνην ὁ βασιλεὺς ἐπι- 15
στρατεῦσαι διενοεῖτο κατὰ Περσῶν· διὸ καὶ ἔσπευδε θέσθαι 16
πρὸς τὸν Χαγάνον σπονδάς, μὴ ἀφιστάμενον τοῦ τὴν Θρᾴκην
ληίζεσθαι. στείλας τοίνυν πρὸς αὐτὸν εἰρήνην ᾔτει· καὶ ὁ βάρ- 17
II 306 βαρος οὐκ ἀνένευσεν. ἡσθεὶς οὖν ὁ βασιλεὺς ἐξῆλθε τῆς πό- 18

5 ὅτι τὴν ἰδίαν ἀνεψιὰν ὁ Ἡράκλειος ἔγημεν C 7 ὅτι διεπρεσβεύσατο (ἐπρεσβεύσατο E) πρὸς Χοσρόην ὁ (om. C) Ἡράκλειος περὶ εἰρήνης, ὁ δὲ τὴν πρεσβείαν ἀπώσατο CE

4 ἐκαύθη AEwp, πυρὶ παρεδόθη O 5 μαρτίναν ARwp, corr. *Di* 8 λεηλαλούντων D ἀπέστειλε D 11 post ἑτέρα add. ex coniectura Wolfii στέλλεται wp, sed v. XVIII 19, 3 14 ἀρνήσαιντο A, ἀρνήσωνται Ewp, ἀρνήσονται R, de optativo et coniunctivo inter se coniunctis v. ad XIV 10, 11 16 καὶ om. D 18 τοίνυν καὶ στείλας D

prudens deiecit; ob quod factum comprehensa et cremata reginae
defunctae infeliciter parentavit. Heraclius post eam fratris sui 11
filiam Martinam ducit atque Augustam salutat.
Cum autem Chosroes et Persae inpotenter grassantes omnia 12
popularentur, rex per legatos ab eo petiit, ut tandem interitu
hominum satiatus pacem faceret annuaque tributa acciperet. Ea 13
legatione repudiata mittit alteram pacemque petit. Cui Persa 14
superbe contumelioseque respondit se nunquam temperaturum
Christianis, nisi cruci fixum infitiati solem adorarent. Rex igitur 15
pace desperata bello Persas invadere constituit et cum Chagano, 16
qui Thraciam continenter infestabat, pacem propere facere; qua 17
per legatos petita barbarus non abnuit. Ea re delectatus rex 18
urbem egressus extra Longum murum cum regia magnificentia

λεως καὶ ἔξω τοῦ Μακροῦ τείχους ηὐλίσατο μετὰ τῆς βασιλικῆς
πολυτελείας καὶ δορυφορίας καὶ χρημάτων πολλῶν, ἃ τῷ Χα-
19 γάνῳ δῶρα ἐκόμιζεν. ὁ δὲ βάρβαρος ἀλογήσας τῶν ὅρκων
20 τε καὶ τῶν συνθηκῶν ὥρμησε τὸν βασιλέα συσχεῖν. ἀλλὰ
P II 83 A τοῦτον μὲν οὐκ ἐπέτυχεν (ἔφθη γὰρ διαδράς), τὴν μέντοι βασι-
λικὴν ἀποσκευὴν καὶ τὴν δορυφορίαν, ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ χρή-
ματα καὶ δορυαλώτων χιλιάδας πολλὰς κατὰ πᾶσαν ἄδειαν
21 εἰληφὼς ὑπέστρεψεν. αὖθις οὖν ὁ Ἡράκλειος πρεσβείαν ἔθετο
πρὸς αὐτόν, ἐπεγκαλῶν αὐτῷ ἀπιστίαν καὶ πρὸς εἰρήνην αὐτὸν
22 ἐφελκόμενος· ὁ δὲ σπένδεται. καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς βασιλευούσης
ἀπάρας τῶν πόλεων ἀφίκετο εἰς Καισάρειαν, ἔνθα καὶ ὁ Κρίσπος
23 ἦν στρατηγῶν· οὗ νοσοῦντος ἢ τοῦτο προσποιουμένου πρὸς
W III 68 αὐτὸν ἀπῄει ὁ βασιλεύς, ἐπισκεψόμενος καὶ βουλευσόμενος περὶ
24 τῶν πρακτέων. ὁ δὲ αὐτὸν ὀλιγώρως ἐδέχετο, μήτε προσυπ-
B αντῶν μήτε μὴν τῆς κλίνης ἐξανιστάμενος κἂν ταῖς ὁμιλίαις
25 ἀλαζονικώτερόν πως διατιθέμενος. Ἡράκλειος δὲ συνίει μὲν
τὸ γινόμενον καὶ καταφρονούμενος ἤχθετο, ὑπεκρίνετο δὲ μήτ'

8 ὅτι ἐσπείσατο ὁ Χαγάνος CE   12 περὶ Κρίσπου, καὶ ὅπως διετέθη πρὸς τὸν Ἡράκλειον CE

1. 2 ηὐλίσατο post δορυφορίας O   2. 3 καὶ χρήματα δὲ πολλὰ καὶ (om. CD) τῷ χαγάνῳ ἐκόμιζεν O   4 συγχεῖν D, corr. Dw   5 οὐκ ἐπέτυχεν AEwp, διημάρτηκεν O   post γὰρ add. ὁ αὐτοκράτωρ Owp   διαδιδράσκων E   6 ἀποσκευὴν A, ἅπασαν ἀποσκευὴν Ewp, ἀποσκευὴν ἅπασαν O   7 δοριαλώτων Di, v. ad XIII 8, 3   8 ἔθετο ARwp, ἔπεμψεν D   12 τούτου C   13 ante καὶ add. τε Rwp   14 προυπαντῶν Ewp   16 διακείμενος Ewp   συνήει w*p invitis AR, v. XV 29, 12   16—p. 207, 1. συνίει .. τὸ γινόμενον καὶ καταφρονούμενος ἤχθετο, ὑπεκρίνετο δὲ μήτ' ἄχθεσθαι κτλ.] De his chiasmis v. ad XIII 2, 6

et comitatu castra posuit multisque muneribus Chagano offeren-
19 dis. At barbarus spreto iureiurando et foedere regem compre-
20 hendere studuit. Sed eo conatu frustratus (nam iam aufugerat),
regium tamen instrumentum et comitatum, pecuniam quoque et
multa captivorum milia otiose diripuit domumque est reversus.
21 Heraclius igitur denuo legatis ad illum missis de eius perfidia
22 conqueritur pacemque ab eo studet impetrare. Qua facta rex
regia urbe digressus Caesaream, ubi Crispus dux agebat, pervenit
23 eumque vel aegrotantem vel morbum simulantem convenit, de
24 rebus gerendis cum eo deliberaturus. Sed ab eo negligenter ex-
cipitur; nam neque obviam progressus est neque e lectulo sur-
25 rexit, in colloquiis etiam arrogantioribus verbis usus. Heraclius,
etsi quid ille ageret intellegebat et sui contemptum iniquo fere-

ἄχθεσθαι μήτε συνιέναι τῆς ὀλιγωρίας τοῦ Κρίσπου τῆς κατ'
αὐτοῦ. ἐν τούτῳ ἀγγέλλεται αὐτῷ ἡ Αὐγούστα τεκοῦσα υἱόν. 26
καὶ τὰ μὲν στρατεύματα τῷ Κρίσπῳ καταλελοίπει, αὐτὸς δ' 27
ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον. τοῦ Νικήτα μέντοι τοῦ υἱοῦ τοῦ 28
πατρικίου Γρηγορᾶ εἰσεληλυθότος εἰς τὴν τῶν πόλεων βασι-
λευούσαν, ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἐν τιμῇ μεγάλῃ πεποίητο, ἀδελφὸν
αὐτὸν ὀνομάζων. ἐπανέζευξε δὲ καὶ ὁ Κρίσπος ἐκ τῆς στρα- 29
τείας. συλλόγου τοίνυν τῆς συγκλήτου γενομένου καὶ τοῦ πα- 30
III 307 τριάρχου παρόντος, ὡς μέλλοντος βαπτίσαι τὸν τοῦ βασιλέως
υἱόν, φησὶ πρὸς τοὺς παρόντας ὁ βασιλεύς "ὁ ὑβρίζων τὸν C
βασιλέα τίνος ἐστὶν ἄξιος;" οἱ δὲ ἀπεκρίναντο "οὐ ζῆν ἐστιν 31
ἄξιος· πάσης γὰρ φιλανθρωπίας ἑαυτὸν ἀνάξιον ἔθετο". καὶ 32
ὁ βασιλεὺς τὰ παρὰ τοῦ Κρίσπου κἀκείνου παρόντος κατέλεγεν·
εἶτα πρὸς ἐκεῖνον ἐπιστραφεὶς ἔφη "ὃς γαμβρὸν οὐκ ἐποίησας, 33
οὐδὲ φίλον ἂν ποιήσεις ποτέ". ἐκέλευσεν οὖν αὐτὸν κληρικὸν
γενέσθαι. ἐκ δὲ Μαρτίνης τῆς ἀνεψιᾶς αὐτοῦ ἔσχε δύο υἱούς, 34
Φάβιον, ὃν καὶ Ἡρακλωνᾶν ὠνόμασε, καὶ Δαβὶδ τὸν λοιπόν.
Τοῦ δὲ Χοσρόου πάντα ληιζομένου καὶ ἀφανίζοντος ὑφ' 35

4 περὶ τοῦ Νικήτα E   15 ὅτι τὸν Κρίσπον κληρικὸν καρῆναι προσέταξεν C

3 δὲ B^{s}Dwp   5 γρηγορᾶ πατρικίου Ewp   7 ἐκ τῆς στρατείας RwpDi, ἐκ τῆς στρατιᾶς D, τῆς ἐκ στρατείας AE   10. 11 τὸν βασιλέα ὑβρίζων D   13 περὶ CDi   14 ante ὃς add. ὅσα w* invitis AR, del. p   15 ποιήσῃς AR, ποιήσεις wp, ποιήσειας Niceph. CPol. p. 6, 21 de Boor, G. M. p. 565, 4, L. G. p. 148, 9, sed v. I p. 7, 16. 8, 19. 9, 4. 291, 17 cet.   16 δύο ἔσχεν D

bat animo, tamen utrumque dissimulat. Interea ei nuntiatur 26
Augusta peperisse filium; relictis igitur Crispo legionibus ipse 27
Byzantium redit. Nicetam, patricii Gregorae filium, urbem regiam 28
ingressum honorifice rex excipit fratremque appellat. Est et 29
Crispus ab expeditione reversus. Cum baptizandus esset regis 30
filius, senatu convocato et patriarcha praesente rex eos, qui ade-
rant, rogat "Qua poena dignus est qui regi contumeliam fecit?"
Tum illi "Vita indignus est" inquiunt "qui omnem clementiae 31
spem sibi ultro praecidit". Atque rex, quid Crispus egisset, illo 32
etiam praesente, commemorat. Inde ad eum conversus "Qui te 33
generum" inquit "non praestitisti, neque amicum unquam prae-
stabis". Clericum igitur eum fieri iussit. E Martina vero, fratris 34
filia, duos suscepit filios, Fabium, quem et Heraclonam vocavit,
et Davidem.
Cum autem Chosroes omnia praedaretur et deleret et Pa- 35
laestina subacta Hierosolyma quoque expugnasset, fertur infinita

ἑαυτὸν δὲ καὶ τὴν Παλαιστίνην πεποιηκότος καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ
D πολιορκίᾳ ἑλόντος, λέγεται ἄπειρόν τι πλῆθος ἀναιρεθῆναι χρι-
36 στιανῶν. ἐξωνούμενοι γὰρ αὐτοὺς εὐώνως οἱ Ἰουδαῖοι ἐφό-
νευον, ὧν περὶ μυριάδας ἐννέα φασὶ συγκορυφοῦσθαι τὸν ἀρι-
37 θμόν. τὸν δέ γε πατριάρχην τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ
καὶ τὰ τίμια τοῦ σταυροῦ ξύλα οἱ Πέρσαι λαβόντες εἰς Περσίδα
38 ἤγαγον. ἀπορῶν οὖν ὁ βασιλεὺς ἀναλόγου τοῖς ἐναντίοις στρα-
τεύματος, πρὸς δὲ καὶ χρημάτων, ἄργυρον μὲν καὶ χρυσὸν
ἐδανείσατο ἔκ τε τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ τῶν λοιπῶν εὐαγῶν
39 οἴκων καὶ διὰ τούτων ἔκοψε νόμισμα. λαὸν δ' ἐκ τῶν θε-
μάτων συνέλεγε καὶ τούτους πρὸς πολεμικὴν ἐμπειρίαν ἐγύμναζε
40 καὶ συμμάχους προσεκαλέσατο. ἐξελθὼν οὖν μετὰ τὴν ἑορτὴν
P II 84 A τοῦ πάσχα τῆς πόλεως καὶ προσβαλὼν Σαρβάρῳ τῷ τοῦ Χοσ-
ρόου ἀρχισατράπῃ μετὰ βαρείας δυνάμεως κατὰ Ῥωμαίων
σταλέντι, τρέπεται τοῦτον καὶ τὰ στρατεύματα αὐτοῦ συγκόπτει
καὶ μαχαίρας ἔργον ποιεῖ.
16 Ἐν τούτοις παρασπονδήσας ὁ Χαγάνος ἐπῆλθε τῇ Βυ- D III
ζαντίδι, καὶ πρὸ τοῦ τείχους αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἐστρατοπεδεύ-
2 σαντο, δῃοῦσαι σύμπαντα τὰ ἐκτός. ὅθεν οἵ τε τῆς πόλεως καὶ
ὁ πατριάρχης καὶ ὁ πατρίκιος Βῶνος (τούτους γὰρ ἄμφω κηδε-

3 περὶ τῶν ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἀναιρεθέντων χριστιανῶν. καὶ περὶ τῶν τιμίων ξύλων καὶ τοῦ πατριάρχου CE 13 ὅτι τῷ Σαρβάρῳ συμπλακεὶς ὁ Ἡράκλειος ἐνίκησεν C 17 ὅτι παραβὰς τὰς συνθήκας ὁ Χαγάνος ἐπῆλθε τῇ πόλει, καὶ ἡττηθεὶς ἔφυγεν (ἔφυγε E) CE

3 γὰρ om. C 7 ἀπήγαγον Rwp οὖν] τοίνυν D 9 μεγάλης om. D 13 | σαβάρω A, (tum recto σάρβαρον praebet), σαρβάρῳ RwpDi 18 πρὸς Di (errore, ut videtur) 20 ante βῶνος add. ὁ Ewp

36 quaedam Christianorum multitudo esse interfecta. Nam Iudaei
eos vili pretio commercati necabant; quorum summa fuisse me-
37 moratur ad nonaginta milia. Patriarcham autem Hierosolymorum
sanctae urbis et pretiosa crucis ligna Persae secum in Persidem
38 portaverunt. Rex igitur cum exercitum hostibus parem non ha-
beret ac pecuniae inopia laboraret, argentum et aurum ex magna
39 ecclesia et aliis sacris aedibus mutuatus numos inde cudit, col-
lectumque ex provinciis populum militari disciplina exercet ac
40 socios arcessit. Et post festum Paschatis Sarbarum, Chosroae
archisatrapam, cum magnis copiis contra Romanos missum pro-
fligat eiusque exercitum trucidat.
16. Interea Chaganus rupto foedere aggreditur Byzantium
castris legionum ante moenia positis et quicquid extra urbem
2 erat incendit. Unde cives et patriarcha et patricius Bonus (eos

μόνας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου καταλελοίπει καὶ τῶν
κοινῶν πραγμάτων διοικητὰς ἀποδημῶν ὁ Ἡράκλειος) ἑτοι-
μασάμενοι πλῆθος ἀνδρῶν γενναίων κατὰ τῶν βαρβάρων ἀφρον-
τιστούντων, ὡς μὴ παρόντος στρατεύματος, ἀπροσδοκήτως ἐξέ-
πεμψαν καὶ πολλὰς αὐτῶν χιλιάδας διέφθειραν. οἱ δέ γε 3 B
περιλειφθέντες αἰσχρῶς φεύγοντες ἐς ἤθη τὰ ἑαυτῶν ὑπενό-
στησαν.

Ἡράκλειος δὲ πάλιν ἑτέρῳ σατράπῃ μετὰ τριάκοντα χιλιάδων 4
κατ' αὐτοῦ πεμφθέντι παρὰ Χοσρόου συμμίξας, καὶ τοῦτον
ἐτρέψατο καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ σχεδόν τι πάντας Ἅιδι προΐαψεν.
οἱ δέ γε περιλειφθέντες ὑποστρέψαντες καὶ τὰ συμβεβηκότα 5 W III 69
τοῖς ὁμογενέσιν ἀπηγγελκότες, καὶ πρώην διὰ μίσους ἄγοντας
τὸν Χοσρόην μᾶλλον αὐτοὺς μισεῖν αὐτὸν ἐξηρέθισαν. Ἡρά- 6
κλειος δὲ καὶ εἰς τὴν ἐνδοτέρω Περσίδα εἰσέβαλε καὶ τάς τε
πόλεις καθῄρει καὶ τὰ τεμένη τοῦ Πυρὸς αὐτῷ τῷ τιμωμένῳ
παρ' αὐτοῖς συνδιέφθειρε. μαθὼν δὲ ἀνῃρημένους οὓς ἔστειλε 7
πρεσβευτάς, ὠργίσθη καὶ οὐκ ἐφείδετο ἀναιρῶν τε καὶ πυρ- C
πολῶν καὶ καταστρέφων τὰ ἐν ποσίν. ὁ μέντοι Χοσρόης, τοῦ 8
βασιλέως τὴν Περσίδα ληιζομένου καὶ κατατρέχοντος, εἰς Κτη-

8 ὅσα ὁ Ἡράκλειος τοῖς (τοὺς E) Πέρσαις μαχόμενος κατώρθωσεν CE

1 κωνσταντίνου om. C 2 ἀποδημῶν ὁ Ἡράκλειος om. p* 4 παρόντος RwpDi, παρόντως A 6. 11 περιλειφθέντες RwpDi, περιληφθέντες A, v. ad XIV 15, 5 6 εἰς Di invitis ARwp, v. ad XIV 12, 14 10 ἅιδι C(wpDi), v. Hom. Il. I 3 12 μίσος D ἄγοντες Ewp 13 ἐξηρέθησαν D, corr. Dw 15 αὐτῶ A, αὐτῶ τῶ E B-W, αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ OwpDi 19 καταστρέφοντος D

enim ambos Heraclius discedens filii sui Constantini curatores
et publicarum rerum administratores reliquerat) multos viros fortes
in barbaros, ut absente exercitu securos, ex improviso immiserunt
eorumque multa milia occiderunt. Qui superfuere, turpi fuga 3
se in suas sedes receperunt.

Heraclius denuo alium quendam satrapam cum triginta 4
hominum milibus contra se missum a Chosroe profligavit et milites
eius paene omnes Orco demisit. Eius exercitus reliquiae 5
reversae domum nuntiata clade suos populares iam ante Chosroae
infensos ad maius etiam tyranni odium concitarunt. Heraclius 6
vero etiam in Persiam interiorem penetravit, urbes evertit, templa
una cum Igni, qui ab illis colitur, delevit; cognitaque legatorum 7
suorum caede iratus ferro atque incendio in obvia omnia grassatus
est. Cum autem rex incursione facta Persidem diriperet, 8

9 σιφῶντα κατέφυγε. διαβληθέντος δὲ πρὸς αὐτὸν τοῦ ἀρχισα-
τράπου Σαρβάρου ὡς τὰ τῶν Ῥωμαίων φρονοῦντος, αὐτῷ δὲ
λοιδορουμένου, ἐπιστέλλει τῷ ὑποστρατήγῳ αὐτοῦ τὸν Σάρβαρον
10 ἀνελεῖν. τοῦ δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην κομίζοντος ἐν τῷ ἀπιέναι
συλληφθέντος παρὰ Ῥωμαίων καὶ ἀπαχθέντος εἰς τὸ Βυζάντιον,
γνόντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα οἱ τῶν κοινῶν πραγμάτων D III
διοικηταὶ στέλλουσι ταύτην καὶ τὸν αὐτῆς κομιστὴν πρὸς τὸν
11 Σάρβαρον· καὶ ὃς τὰ γεγραμμένα ἀναγνοὺς καὶ τοῦ γραμμα-
D τοφόρου πυθόμενος καὶ μαθὼν τὴν γνώμην Χοσρόου, ἑτέραν
πλάττει ἐπιστολήν, κελεύουσαν αὐτόν τε καὶ πολλοὺς σατράπας
12 ἀναιρεθῆναι καὶ τοὺς τοῦ στρατεύματος προύχοντας. πείθει
δὲ καὶ τὸν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Χοσρόου κομίσαντα λέγειν ὅτι
13 παρὰ Χοσρόου ταύτην ἔλαβε τὴν ἐπιστολήν. συναγαγὼν οὖν
τοὺς τῶν ταγμάτων ἡγεμονεύοντας ἐν ἐπηκόῳ πάντων τὴν ἐπι-
14 στολὴν ἀναγνωσθῆναι πεποίηκε. θυμοῦ τοίνυν πλησθέντες οἱ
τῶν ταγμάτων ἐξάρχοντες κοινῇ συνέθεντο τῷ βασιλεῖ προσελθεῖν.
15 Ἐπὶ τούτοις καὶ ἕτερόν τι συμβέβηκεν, ὃ τὸν Χοσρόην

1 ὅπως ὁ ἀρχισατράπης Σάρβαρος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τῷ βασιλεῖ προσεχώρησαν CE 17 ὅπως παρὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὁ Χοσρόης καθῃρέθη τῆς βασιλείας καὶ ἀνῃρέθη CE

2 τῶν om. D 3 ante τῷ add. αὐτῷ C 4 κομίξοντος (sic) A 7 ταύτην καὶ Awp (*Wo* igitur coniectura invenit scripturam rectam), καὶ ταύτην E, κἀκείνην O 8 τοῦ γρ. — 9 ἑτέραν om. E 9 πυθομένου B χοσρόον D, corr. Dw 10 κελεύουσαν — 13 ἐπιστολήν om. D *Wo* lat. 10 post πολλοὺς add. ἑτέρους BCEwp post σατράπας add. καὶ χιλιάρχους BCEwp 11 τοῦ RwpDi, om. A 14 ante τοὺς add. πάντας C τῶν om. D ἡγεμόνας O ὑπηκόῳ | C πάντων om. O 15 πεποίηκε RwpDi, πεποίηκεν A, v. ad XIII 1, 5 16 βασιλεῖ προσελθεῖν AEwp, τῶν ῥωμαίων βασιλεῖ προσελθεῖν CD, τῶν ῥωμαίων προσελθεῖν βασιλεῖ B 17 ὃς E

9 Chosroes Ctesiphontem confugit, delatoque Sarbaro archisatrapa,
quasi cum Romanis colluderet et ipsi conviciaretur, legato illius
10 scribit, ut Sarbarum tollat. Sed tabellario in itinere a Romanis
excepto ac Byzantium perducto, magistratus lectas litteras una
11 cum tabellario ad Sarbarum mittunt. Is lecta epistola et Chosroae sententia e tabellario cognita alteram epistolam confingit,
qua Chosroes imperet, ut et ipse Sarbarus et multi satrapae et
12 exercitus duces necentur. Tum postquam Chosroae tabellario
persuasit, ut hanc epistolam affirmaret sibi datam esse a Chosroe,
13 eam convocatis tribunis et centurionibus coram omnibus recitan-
14 dam curat. Unde duces iracundia inflammati communi consilio
ad regem se conferre statuerunt.
15 Post haec etiam alterum quiddam accidit ad Chosroae inter-

διώλεσε· παῖδας γὰρ ἔχων πολλούς, τὸν ἁπάντων πρεσβύτερον
Σιρόην παραγκωνιζόμενος ἠβουλήθη διάδοχον τῆς ἀρχῆς ἕτερον
ποιήσασθαι, καλούμενον Μερδασάν. ὃ γνοὺς ὁ Σιρόης καί 16
τινας τῶν σατραπῶν ὑποποιησάμενος, ἐπιτίθεται τῷ πατρί,
δεσμεῖ τε τοῦτον καὶ χρυσὸν αὐτῷ πολὺν παρατίθησι καὶ λίθων PII 85A
τῶν πολυτίμων σωρούς, "διὰ ταῦτα" λέγων "Ῥωμαίοις τοὺς 17
Πέρσας ἐξεπολέμωσας καὶ ἀλλήλοις μάχεσθαι καὶ διαφθείρεσθαι
κατηνάγκαζες· ἀπόλαυε τοίνυν τῶν ἐφετῶν σοι." εἶτα τὸν υἱὸν 18
αὐτοῦ Μερδασάν, ᾧ τὴν τῶν Περσῶν ἀνετίθει ἀρχήν, ἀνεῖλε
πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ μὴν καὶ τοὺς ἄλλους παῖδας αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ πᾶσι κἀκεῖνον. ἐγκρατὴς οὖν τῆς τῶν Περσῶν ἀρχῆς 19
γεγονὼς διαπέμπεται πρὸς Ἡράκλειον, τὸν τοῦ Χοσρόου ὄλε-
θρον αὐτῷ εὐαγγελιζόμενος· καὶ σπεισάμενος αὐτῷ πάντας τοὺς 20
ἐν Περσίδι αἰχμαλώτους Ῥωμαίους ἐλευθέρους ἀφῆκε καὶ τὰ
DIII 810 τίμια ξύλα τοῦ σωτηρίου σταυροῦ αὐτῷ ἀποδέδωκε καὶ τὸν
πατριάρχην τῆς Ἱερουσαλὴμ Ζαχαρίαν. καὶ ὁ βασιλεὺς αὖθις 21 B
πάντας τοὺς παρὰ Ῥωμαίων κατεχομένους Πέρσας ἀπελθεῖν
ἀφῆκε πρὸς τοὺς οἰκείους. ταῦτα ἐν ἓξ ἔτεσιν ἀνύσας Ἡρά- 22
κλειος καὶ ἀποκαταστήσας τῇ Ἱερουσαλὴμ τὰ τίμια ξύλα καὶ

11 ὅτι ὁ Σιρόης βασιλεύσας ἐσπείσατο Ῥωμαίοις CE

1 τὸν RwpDi, τῶν A πρεσβύτερον] De comparativo v. ad XIII 3, 6 2 σιροὴν E (tum recte) 2. 3 ποιήσασθαι ante διάδοχον B μερδασάν A Theoph. I p. 325, 16. 18. 21. 27, μερδασᾶν Rwp, v. vs. 9 4 ἐπιτίθεται RwpDi, ὑποτίθεται A 7 μάχεσθαι om. C 8 κατανάγκαζες E τὸν] καὶ τὸν D 9 μερδασᾶν ARwp, corr. Di 10 ἄλλους om. D 12 τὸν] τὴν D 14 αἰχμαλώτους ἐν περσίδι C

itum maturandum; nam cum multos haberet liberos, reiecto Siroe
natu omnium maximo alii tradere voluit regnum, nomine Mer-
dasan. Quo Siroes cognito, conciliatis sibi quibusdam satrapis 16
patrem invadit eique in vincula coniecto, cum multum auri et
pretiosarum gemmarum acervos proposuisset, "Ob haec" inquit 17
"Romanos contra Persas concitasti ac mutuis caedibus et cladibus
grassari cogebas; fruere igitur desideriis tuis." Deinde filium 18
quoque illius Merdasan, cui regnum destinarat, ceterosque liberos
in conspectu illius ac tum demum ipsum quoque sustulit. Ita 19
regno Persarum potitus legatos ad Heraclium mittit, Chosroae
interitum illi nuntians, paceque facta omnes Romanos in Perside 20
captivos dimittit et venerabilia ligna salutaris crucis et patriarcham
Hierosolymitanum Zachariam illi restituit. Rex vicissim Persis, 21
qui a Romanis tenebantur, domum redeundi potestatem dedit.
His sexennio peractis et pretiosis lignis ipsoque patriarcha Hie- 22

τὸν πατριάρχην αὐτόν, τῷ ἑβδόμῳ ἐπανῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια, μετ' εὐφημίας καὶ κρότων δεχθεὶς καὶ λαμπρότητος παρά τε τῆς γερουσίας καὶ τοῦ πλήθους τῆς πόλεως.

17 *Γενομένῳ δὲ τῷ βασιλεῖ Ἡρακλείῳ κατὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ*
ὁ τῶν Ἰακωβιτῶν καθολικὸς προσελήλυθεν, ὃν ἐκεῖνοι πατρι-
2 *άρχην ὠνόμαζον. τούτῳ τοίνυν ὁ βασιλεὺς αἰτίαν προσῆπτεν,*
C *ὅτι τὴν ἐν Χαλκηδόνι μὴ δέχοιτο σύνοδον μηδὲ δύο φύσεις ἐν*
Χριστῷ ἡνωμένας ὁμολογεῖ, λέγων ὡς εἴ γε τὴν σύνοδον δέ-
W III 70 *ξοιτο καὶ δύο φύσεις ἀσυγχύτους ἐπὶ τοῦ σωτῆρος ὁμολογήσει,*
ὁμόδοξον αὐτὸν ἡγήσοιτο καὶ τῆς Ἀντιοχέων ἐκκλησίας πατρι-
3 *άρχην προβάλοιτο. ὁ δὲ δεινὸς ὢν καὶ πονηρίας μεστός, ἵνα*
μὴ ἀτευκτήσῃ τῆς βασιλικῆς ὑποσχέσεως, τήν τε σύνοδον ὑπο-
κεκριμένως ἐδέξατο καὶ δύο φύσεις ἐπὶ Χριστοῦ λέγειν ἡνω-
4 *μένας κατέθετο. περὶ δέ γε τῶν θελημάτων καὶ τῶν ἐνεργειῶν*
ἐπυνθάνετο, εἰ διττὰ ταῦτα λέγειν χρεὼν ἢ ἑνιαῖά τε καὶ μονα-
D 5 *δικά. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ γράφει περὶ τούτου δὴ τοῦ ζητήματος*
6 *πρὸς τὸν Κωνσταντινουπόλεως Σέργιον. κἀκεῖνος πάλαι τὰ*

17 *ὅπως ὁ* (om. E) *Ἡράκλειος εἰς τὴν τῶν Μονοθελητῶν αἵρεσιν ἐξεκυλίσθη* (*ἐξελήλυθε* E) ACE

7 *Καλκηδόνι* p* invitis ARw 9 *ἀσυγχύτους* (*ἀσυγχύτως* E) *ἐπὶ τοῦ σωτῆρος* AE, *ἐπὶ τοῦ* (*του* D) *σωτῆρος χριστοῦ ἡνωμένας ἀσυγχύτως* R, *ἡνωμένας ἀσυγχύτως ἐπὶ τοῦ σωτῆρος χριστοῦ* wp, *ἀσυγχύτους ἐπὶ τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ Di* 11 *προβάλοιτο* ARwp, *προβάλλοιτο* BD, *προβαλοῖτο Di* 12 *ὑποκεκρυμμένως* BE 13 *ἐπὶ τοῦ* D 16 *δ'* Rwp*Di* 17 s. *τὰ τῆς*] *τὴν τῶν* D

rosolyma restitutis, Heraclius anno septimo in regiam regressus a senatu populoque Byzantino laetis acclamationibus et cum plausu splendidissime excipitur.

17. Ceterum rex Heraclius in reditu Iacobitarum catholicum,
2 quem illi patriarcham nominant, Hierosolymis incusavit, quod Chal-
cedonense concilium improbaret neque duas naturas in Christo
citra confusionem unitas confiteretur, et addidit se, si illam syno-
dum probasset duasque naturas in salvatore esse concessisset,
putaturum eum esse doctrinae eiusdem participem et designatu-
3 rum Antiochenae ecclesiae patriarcham. At ille homo callidus
et dolis plenus, ne regis promissum ad irritum caderet, et con-
cilium se approbare simulat et duas naturas in Christo unitas
4 se profiteri ait. Sed de voluntatibus et actionibus percontatur,
5 utrum eas duplices an unas et singulas dici fas sit. Eam quae-
stionem imperator ad Sergium patriarcham Cpolitanum scribit.
6 Qui cum pridem Monothelitarum haeresim probaret, unam natura-
lem voluntatem et unam actionem in Christo statuendam esse

*τῆς Μονοθελητῶν πρεσβεύων αἱρέσεως, μίαν φυσικὴν θέλησιν
καὶ μίαν ἐνέργειαν δεῖν δογματίζειν ἐπὶ Χριστοῦ τῷ βασιλεῖ
ἀντεπέστειλεν. ἀλλὰ καὶ Κῦρον ἐρωτήσας τὸν Φάσιδος τῷ* 7
Σεργίῳ εὕρηκεν ὁμογνώμονα. τούτοις καὶ αὐτὸς ὑπαχθεὶς ὁ 8
III 311 *Ἡράκλειος τῆς δόξης γίνεται ταύτης καὶ ἀνατροπὴν ποτίζεται
θολερὰν παρὰ τῶν μισθωτῶν, ἀλλ' οὐ ποιμένων ἐκείνων. τοῦ* 9
*Σωφρονίου μέντοι τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀρχιερατεύ-
οντος τοὺς ὑφ' ἑαυτὸν ἀρχιερεῖς συναθροίσαντος καὶ συνοδικῶς
ἀποδείξαντος τοὺς μίαν λέγοντας θέλησιν καὶ ἐνέργειαν ἐπὶ τῶν
δύο φύσεων τοῦ Χριστοῦ μίαν ἄντικρυς καὶ φύσιν κηρύττειν,* P II 86 A
*σύμψηφον δὲ σχόντος ἐπὶ τούτῳ καὶ τὸν τὸν θρόνον τῆς πρε-
σβυτέρας Ῥώμης διέποντα Ἰωάννην, ὁ βασιλεὺς προέθετο πρό-* 10
*γραμμα μήτε ἑνιαίαν ἐνέργειαν μήτε διττὴν ἐν Χριστῷ δογματί-
ζεσθαι· ὃ καταγέλαστον οὐ τοῖς ὀρθοδόξοις ἐδόκει μόνον, ἀλλὰ
καὶ τοῖς Σευήρου ὁμόφροσι. Σεργίου δὲ τοῦ τὸν θρόνον ἔχοντος* 11
*Κωνσταντινουπόλεως τὴν ζωὴν καταστρέψαντος, Πύρρος αὐτὸν
διεδέξατο, τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ δοξάζων καὶ τὰ Σευήρου καὶ Κύρου
σέβων τε καὶ κυρῶν.*

6 *περὶ* (*παρὰ* C) *τοῦ ἱεροῦ Σωφρονίου καὶ τῆς παρ' ἐκείνου γενομένης συνόδου* CE, *περὶ τῆς γενομένης συνόδου παρὰ τοῦ ἱεροῦ Σωφρονίου* A 15 *περὶ πατριαρχῶν* C

1 | *αἵρεσιν* D 3 *ἀντεπέστειλεν* B, v. ad XIII 9, 28 *κῦρον* O*Di*, *κύρον* AEwp *φάσιδαν* D 4 *ἀπαχθεὶς* B, *ὑπαχθῆς* E *ὁ* om. D 7 *τοῦ* alterum om. O post *ἐν* add. *τοῖς* O 8 ante *τοὺς* add. *τότε* Owp 11 *τούτου* C *τὸν τὸν*] v. XVII 5, 43. 6, 9. XVIII 25, 2 et Usenerum *Der heil. Theodos.* cet. Lips. 1890 p. 173 13 *μηδὲ διττ.* C 15. 17 *σεβήρου* Ewp*Di* 15 *τοῦ* om. D

regi rescribit. Rogatum Cyrum quoque Phasidis episcopum in- 7
tellegit idem cum Sergio sentire. Quorum auctoritate motus 8
Heraclius et ipse eandem opinionem amplectitur et turbidam
aquam bibit ab illis non pastoribus sed mercenariis exhibitam.
Verum cum S. Sophronius summo sacerdotio fungens Hierosoly- 9
mis, subiectis sibi sacerdotibus convocatis, per concilii modum
demonstrasset, qui unam in duabus Christi naturis voluntatem
atque actionem affirmarent, eos plane unam quoque naturam
statuere, eique Ioannes, papa Romanus, assensus esset, rex edi- 10
ctum proponit neque singularem neque binariam in Christo actionem esse asserendam, quod edictum non orthodoxis tantum, sed
Severi etiam sectatoribus ridiculum videbatur. Sergio patriarchae 11
Cpolitano defuncto Pyrrhus eiusdem opinionis succedit, sententiae Severi et Cyri et admirator et approbator.

12 Ὑποστρέφοντι δὲ τῷ βασιλεῖ τούτῳ ἐκ τῆς Περσίδος τρο-
παιοφόρῳ πρόσεισι Μωάμεθ ὁ τῶν Σαρακηνῶν φύλαρχος, οὐκ
B ἐκ γένους τὸ φυλαρχεῖν κληρωσάμενος (τῶν γὰρ ἀσήμων ἐτύγ-
13 χανεν ὤν), ἀλλὰ πονηρίᾳ τοῦτο κτησάμενος. πένης γὰρ ὢν
παρά τινι γυναικὶ πλουσίᾳ χήρᾳ ἐθήτευεν, ἣν ἔγημε, γοητείαις
14 ὑπαγαγὼν εἰς ἔρωτα ἑαυτοῦ. ἐπιληψίας δὲ νοσήματι συνεχό-
μενος καὶ κατὰ καιροὺς αὐτῷ τοῦ πάθους προσβάλλοντος πί-
πτων καὶ τῶν φρενῶν ἐξιστάμενος, ἀθυμίας αἴτιος τῇ ἑαυτοῦ
15 κυρίᾳ καὶ γαμετῇ καὶ αἰσχύνης ἐγίνετο. ὁ δὲ αὐτός τε πονηρὸς
ὢν καί τινι δὲ μοναχῷ πονηροτέρῳ ἑαυτοῦ ἐντετυχηκὼς διὰ
κακοπιστίαν φυγαδευθέντι τῆς Βυζαντίδος καὶ παρ' αὐτοῦ δι-
16 δαχθείς, ἔλεγε τῇ γυναικὶ τὸν Γαβριὴλ τὸν ἀρχάγγελον οὐρα-
νόθεν αὐτῷ φοιτῶντα ἀπόρρητά τινα μυεῖν, μὴ φέρειν δὲ τὴν
C τούτου θέαν καὶ διὰ τοῦτο ἰλιγγιᾶν καὶ φόβῳ συνέχεσθαι καὶ D III
17 πρὸς γῆν κατακλίνεσθαι. ταῦτα δ' εἶχεν αὐτῷ συμμαρτυροῦντα
καὶ τὸν μοναχὸν ἐκεῖνον τὸν δόλιον καὶ τῇ γυναικὶ λέγοντα ὅτι
ὡς ἀληθῶς πᾶσι τοῖς προφήταις οὗτος ὁ Γαβριὴλ ἐπιπέμπεται.

1 *περὶ τοῦ* (om. C) *Μουχούμετ καὶ ὅπως καὶ πότε εἰς τὰς Ῥωμαϊκὰς χώρας ἐγκατῳκίσθη* CE, *περὶ Σαρακηνῶν* B

1 *ὑποτρέφοντι* C *τῆς* om. Ewp 3. 4 *τῶν γὰρ — τοῦτο κτησάμενος* om. O 5 *πλουσίᾳ χήρᾳ* AE, *ὁμοφύλῳ πλουσίᾳ χήρᾳ* (R)wp, *χήρᾳ ὁμοφύλῳ πλουσίᾳ* D 6. 10 *αὐτοῦ* D 7 *προσβάλοντος* A, *προσβάλλοντος* Rwp, *προσβαλόντος Di* *πίπτων* AEwp G. M. p. 592, 7, *καταβαλλόμενος* O 10 *δὲ* om. O 11 *τῆς Βυζαντίδος*] Noli addere *ἐκ*, v. XIII 15, 4. 20, 23. XIV 25, 28 12 *τῇ γυναικὶ τὸν* om. E 13 *ἀπόρρητα* AE, *θεῖα* Owp*Di* post *μυεῖν* add. *καὶ ἀπόρρητα* Owp*Di* 15 *συμμαρτυροῦντα* E 16 *καὶ τὸν δόλιον ἐκεῖνον τὸν μοναχὸν* B 17 *οὗτος* ARwp G. M. p. 592, 13, *οὕτως* mutatum ex *οὗτος* B, *οὕτως* C

12 In eodem regis triumphali ex Persia reditu regem convenit Moametus, Saracenorum princeps, cui orto ex familia ignobili principatus non ex nobilitate generis, sed ex nequitia contigerat;
13 nam cum pauper esset, locupleti cuidam viduae mercede serviebat, quam praestigiis quibusdam in amorem sui pellectam uxorem
14 duxit. Sed quia comitiali morbo laborabat et ex intervallis impetu illius mali prostratus mente alienabatur, dominae suae uxori-
15 que et maerori et pudori erat. Ceterum homo improbus monachum se nequiorem nactus ob perversam religionem Byzantio
16 exactum, illius instinctu uxori ait archangelum Gabrielem de caelo ad se descendentem arcana quaedam sibi revelare; cuius conspectum quod ferre non possit, se oborta ex metu vertigine humi
17 procumbere. Ea verba testimonio dolosi illius monachi quoque confirmabantur, qui mulieri dicebat omnino hunc Gabrielem ad

ἐντεῦθεν ἡ γυνὴ ἀποσκευαζομένη τὸ ὄνειδος, ἐγκαυχωμένη δὲ 18
μᾶλλον ὡς συνοικοῦσα προφήτῃ, τὸν λόγον τοῦτον εἰς τὰς
λοιπὰς γυναῖκας προήνεγκε, καὶ οὕτως ὄνομα προφήτου παρὰ
τοῖς ὁμοφύλοις ὁ μυσαρὸς ἐκεῖνος ἐκτήσατο. θανούσης δὲ τῆς 19
γυναικὸς ἐκείνης, τῶν ἐκείνης κληρονόμος γενόμενος καὶ φύλ-
αρχος καὶ διδάσκαλος καὶ νομοθέτης τοῦ ἔθνους τῶν Ἰσμαη-
λιτῶν ἐχρημάτισε, τοὺς μὲν λόγοις ἀπατῶν, τοῖς δὲ μὴ εὐχερῶς 20 D
αὐτῷ πειθομένοις τὸ ξίφος ἀνατεινόμενος καὶ ὑποκλίνεσθαί οἱ
ἐκβιαζόμενος. ἤδη γὰρ καὶ χεῖρα περὶ ἑαυτὸν συνήγαγεν ἱκανήν. 21
οὗτος οὖν ἐκ τῆς Αἰθρίβου προϊὼν προσῆλθε τῷ βασιλεῖ, χώραν 22
αἰτῶν εἰς κατοίκησιν, καὶ ἔλαβεν. ὃν δ' εἴρηται τρόπον τὸ 23 W III 71
ἔθνος ἅπαν κατασοφισάμενος καὶ ὑφ' ἑαυτὸν ποιησάμενος τὴν
Συρίαν κατέδραμέ τε καὶ ἐληίσατο καὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χωρῶν
πολλὰς ἐξεπόρθησε· καὶ ἔκτοτε οὐκ ἐπαύσατο τὸ τῶν Ἰσμαη-
λιτῶν γένος τὴν Ῥωμαίων ἅπασαν γῆν κατατρέχον καὶ ληιζό-
μενον.

Ἡράκλειος δέ, ὡς εἴρηται, εἰς τὴν τῶν Μονοθελητῶν ἐκ- 24
κυλισθεὶς αἵρεσιν νόσῳ περιπίπτει ὑδερικῇ. λέγεται δὲ καὶ τὸ 25 P II 87 A
αἰδοῖον αὐτοῦ στρεφόμενον ἄνω τὸ οὖρον πέμπειν, καὶ εἰ μὴ

17 τελευτὴ Ἡρακλείου AE, Ἡρακλείου τελευτή C

8 πυθομένοις D   9 αυτὸν (s. spir.) D(wp)   10 Ἐθρίβου Theoph. I p. 334, 18 (sed v. ann. cr. de Boorii)   προςῆλθεν Ewp, προς-ῆλθε AR, v. ad XIII 1, 5   11. 12 τοὺς ὁμοφύλους σύμπαντας O   12 καὶ—ποιησάμενος om. C   post τὴν add. τε Owp   13 τε om. Owp*Di*   χώρας Owp, χώραν E   14 πολλὴν E   15 ἔθνος O post τὴν add. τῶν O   ἅπασαν om. D   17 ἐγκυλισθεὶς C

omnes prophetas mitti solere. Ex eo mulier abolito dedecore 18
ac potius prophetae coniugio glorians fabulam istam inter ceteras
mulieres spargit. Sic impurus ille apud suos populares prophetae
nomen consecutus et uxoris mortuae hereditate locupletatus, Is- 19
maeliticae gentis princeps et doctor et legislator est habitus, cum 20
alios verbis seduceret, alios imperium detrectantes stricto gladio
sibi cedere cogeret; iam enim manum non contemnendam fecerat. 21
Is igitur ex Aethribo progressus regem convenit et regionem ad 22
habitandum petitam accepit. Cumque omnes populares suos ad 23
hunc modum deceptos subegisset, Syriam direptionibus vexavit
et multas provincias Romanas evastavit. Ex eo tempore gens
Ismaelitarum Romanorum omnem terram incursare ac praedari
nunquam destitit.

Heraclius autem ita, ut expositum est, in sectam Monotheli- 24
tarum devolutus aqua intercute laborare coepit. Fertur etiam 25
inguine sursum converso faciem suam perminxisse, nisi urina

σανὶς ἐν τῷ ἤτρῳ αὐτοῦ ἐτίθετο, κατὰ τοῦ προσώπου αὐτοῦ
26 *τὸ ἐκκρινόμενον ἀνεδίδοτο· ὃ συμβαίνειν ἐδόκει διὰ τὴν ἔκθε-*
27 *σμον μῖξιν τῆς ἀδελφόπαιδος. θνήσκει οὖν ὁ βασιλεὺς οὗτος*
κατὰ τὸν τριακοστὸν πρῶτον χρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ.
18 *Καὶ μεταβαίνει ἡ αὐταρχία πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κων-* D III
2 *σταντῖνον, ἧς βραχύ τι ἀπώνατο. ἕνα γὰρ μοναρχήσας ἐνι-*
αυτὸν φαρμάκῳ διώλετο παρὰ Μαρτίνης αὐτῷ κερασθέντι τῆς
3 *μητρυιᾶς τε ὁμοῦ καὶ ἐξαδέλφης αὐτοῦ· ᾧ γυνὴ συνῴκιστο*
Γρηγορία, θυγάτηρ τοῦ πατρικίου Νικήτα, ἐξ ἧς υἱὸς αὐτῷ
B 4 *Κώνστας ἐγένετο. ἦν δὲ ὁ Κωνσταντῖνος περὶ τὴν πίστιν ὀρθός,*
τὴν βασιλείαν πατρόθεν διαδεξάμενος, οὐ μέντοι καὶ τὸ κακό-
5 *δοξον. διὸ λέγεται τῆς κατ' ἐκείνου ἐπιβουλῆς καὶ τὸν Πύρρον*
συμμετέχειν τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως πρόεδρον.

5 *βασιλεία Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ* A, *βασιλεία Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ Ἡρακλείου καὶ ὅπως καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν βασιλείαν ἀπώλεσεν* E, *βασιλεία Κωνσταντίνου τοῦ* (om. BC) *υἱοῦ Ἡρακλείου* O

1 *ἴτρῳ* CDEwp 2 *ἄθεσμον* D 3 *γοῦν* Ewp 4 *κατὰ τὸν τριακοστὸν πρῶτον χρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ* AE, *τριακοστὸν ἐφ' ἑνὶ χρόνον ἀνύων ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ ῥωμαίων* Owp 5 *καὶ μεταβαίνει ἡ αὐταρχία πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ κωνσταντῖνον* AE unus P, *ἡ δὲ βασιλεία καὶ τὰ τῆς αὐταρχίας εἰς τὸν ἐκείνου υἱὸν τὸν* (om. CD) *κωνσταντῖνον μεταβεβήκασι τὴν τῶν ῥωμαίων ἡγεμονίαν πατρόθεν διαδεξάμενον* (v. p. 216, 11) O (simillime tres P), *μεταβαίνει δὲ ἡ αὐταρχία πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ κωνσταντῖνον* w*p, imperium autem et summa potestas ad eius filium Constantinum successione devenit: *Wo* lat. 7 *ἀπώλετο* O 8 *μητρυᾶς* (sic) AC 9 *Γρηγορία*] v. Nicephor. Cpol. p. 21, 21 et *Duc* famil. Byz. p. 102 10 *Κωνσταντῖνος*] *κώνστας* C *περὶ* des. B fol. 359^{u}, *τὴν πίστιν* inc. B fol. 353^{r} 11 *τὴν βασιλείαν πατρόθεν δεξάμενος, οὐ μέντοι καὶ τὸ κακόδοξον* AEwp, *τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῆς κακοδοξίας τοῦ πατρὸς κληρονόμος γενόμενος* O 13 *μετέχειν* D

26 tabella imo ventri opposita averteretur. Id ei accidisse creditum
27 ob incestum cum fratris filia coitum. Mortuus est hic rex anno
regni tricesimo primo.
18. Devenit imperium ad eius filium CONSTANTINVM, quo
2 non diu est laetatus. Nam cum unum regnasset annum, veneno
3 periit a Martina noverca eademque patrueli temperato. Uxorem
habebat Gregoriam, Nicetae patricii filiam, e qua Constantem sus-
4 cepit. De religione Constantinus recte sensit, paterni imperii
5 dumtaxat, non item perversae opinionis heres. Qua de causa
etiam Pyrrhus, patriarcha Cpolitanus, conscius fuisse insidiarum
putatur.

Τούτου δ' οὕτω τὸν βίον καταλύσαντος Μαρτῖνα σὺν τῷ 6
Ἡρακλωνᾷ τῷ παιδὶ τῆς βασιλείας ἀντέσχοντο, ἀλλὰ καὶ οὗτοι
ταχέως τῆς ἀρχῆς ἐκπεπτώκασι. μισηθεῖσα γὰρ ἡ Μαρτῖνα 7
παρὰ τῆς γερουσίας διὰ τὸν φόνον τοῦ Κωνσταντίνου κατα-
σπᾶται μὲν τῶν βασιλείων, ἐπαναστάσης αὐτῇ τῆς συγκλήτου,
ἐκτέμνεται δὲ τὴν γλῶσσαν αὐτή, τὴν ῥῖνα δὲ ὁ Ἡρακλωνᾶς 8
ἔτι δεκέτης ὤν, καὶ ἀμφοῖν ὑπερορία καταψηφίζεται. καὶ ὁ 9
Πύρρος τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλεται καὶ φυγὴν κατακρίνεται. C

Καὶ εἰς μὲν τὸν βασίλειον θρόνον Κώνστας ὁ ἔγγονος 19
Ἡρακλείου, υἱὸς δὲ Κωνσταντίνου καθίζεται παρὰ τῆς συγκλή-
του, εἰς δὲ τὸν ἀρχιερατικὸν Παῦλος ἀντικαθίσταται. καὶ οὗτος 2
δὲ ὡμογνωμόνει τοῖς πρὸ αὐτοῦ, Σεργίῳ καὶ Πύρρῳ δηλαδή.
ὁ γοῦν αὐτοκράτωρ Κώνστας τἆλλα μὲν οὐκ ἀχρεῖος γέγονε 3
βασιλεύς, περὶ δὲ τὸ σέβας τῷ πάππῳ ὡμοίωτο. καὶ οὗτος 4
γὰρ τὴν τῶν Μονοθελητῶν ἐδόξασεν αἵρεσιν. διὸ τόν τε σο- 5

1 βασιλεία Μαρτίνης καὶ (σὺν C) Ἡρακλωνᾶ τῷ υἱῷ (τ. υἱῷ om. AE) ACE 9 βασιλεία Κώνσταντος τοῦ ἐγγόνου Ἡρακλείου, ὃς καὶ Μονοθελήτης ἦν ACE, βασιλεία Κώνσταντος τοῦ (om. B) ἐγγόνου (ἐγκόνου D) Ἡρακλείου R

1 τούτου δ' οὕτω AEw, οὕτω δὲ τούτου O, τούτου δὲ οὕτω p*Di μαρτίνα AO (v. vs. 3) 3 τάχιστα O μαρτίνα ACDE 6 γλῶσσαν AO (v. ad XIII 21, 8), γλώτταν E, γλῶτταν wpDi 7 post καταψηφίζεται add. ἀρξάντων et lacunam relinquit XV fere litterarum B, καταψηφίζεται ἀρξάντων cum nota lacunae wp ("annorum numerus deest": Wo), ἀρξάντων om. AR, in marg. add. C (v. ad XIV 10, 33) 9 καὶ AE, ἐντεῦθεν Owp 10 post δὲ add. τοῦ Rwp παρὰ τῆς συγκλήτου καθίζεται Owp 12 δὲ om. C ante ὡμογν. add. περὶ τὴν πίστιν O τῷ (om. B) σεργίῳ δηλαδὴ καὶ τῷ πύρρῳ O 13 ὁ γοῦν αὐτοκράτωρ κώνστας AEwp, κώνστας (κώνσταν D, corr. Dw) δ' ὁ αὐτοκράτωρ O 14 τῷ πάππῳ δὲ περὶ τὸ σέβας ὡμοίωτο O 15 ἐδόξασεν A, ἐδόξαζεν E, ἐπρέσβευεν Ow, ἐπρέσβευσεν p αἱρέσει E

Hoc ita defuncto MARTINA cum filio HERACLONA imperium 6
sibi vindicabat; quo et ipsi cito exciderunt. Nam ob Constantini 7
parricidium senatui invisa per seditionem solio regio avulsa est
ipsique lingua exsecta, Heraclonae vero decenni adhuc puero 8
nasus praecisus, et uterque relegatur. Pyrrhus item ecclesia 9
eiectus exulare iubetur.

19. Deinde CONSTANTI Heraclii nepoti, Constantini filio, a
senatu regnum, Paulo pontificatus defertur. Qui Paulus eiusdem 2
cum Sergio et Pyrrho decessoribus opinionis fuit. Ipse quoque 3
imperator Constans ceteris quidem in rebus non inutiliter admini-
stravit regnum, sed in religione avum imitatus Monothelitarum 4
sectam est sectatus. Qua de causa Maximum, virum sapientissi- 5

φώτατον ἄνδρα τὸν θειότατον Μάξιμον καὶ τοὺς αὐτοῦ φοι-
D τητὰς καὶ ἄμφω ἐκόλασε καὶ Μαρτῖνον τὸν ἁγιώτατον πάπαν
6 τῆς Ῥώμης ὑπερορίᾳ κατέκρινεν, ἐν ᾗ καὶ ἀπέθανεν. ὃς σὺν D III
τῷ ἀοιδίμῳ πατρὶ Μαξίμῳ παραγενομένῳ ἐν Ῥώμῃ σύνοδον
ἀθροίσας ἀρχιερέων ἀναθέματι τοὺς τὰ Μονοθελητῶν φρονοῦν-
7 τας ὑπέβαλε· καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς τῶν ὀρθοδόξων ὁ Κών-
στας ἐτιμωρήσατο μὴ θελήσαντας ὑποκύψαι τῷ αὐτοῦ μονο-
θελήτῳ θελήματι.
W III 72 8 Ἤδη δὲ τῶν Σαρακηνῶν μέγα δεδυνημένων καὶ πολλὰς
τῶν Ῥωμαίων ὑποφόρους χώρας καὶ νήσους σφετερισαμένων,
ὁ τούτων ἀρχηγὸς Μαυίας πολεμιστηρίους νῆας πλείστας πηξά-
9 μενος ἐπιθέσθαι διεμελέτα τῇ Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ. ὅπερ ὁ
Κώνστας μαθὼν καὶ αὐτὸς στόλον ἑτοιμάσας εἰς τὸ τῆς Λυκίας
P II 88 A κατῆρε νεώριον, ὀνομαζόμενον Φοίνικα· οὗ γενομένων καὶ τῶν
10 Ἀγαρηνῶν ναυμαχία τῇ ἑξῆς γενήσεσθαι ἔμελλεν. ὁρᾷ οὖν ὁ βα-
σιλεὺς κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην ἐνύπνιον ὅτι ἐν Θεσσαλονίκῃ ἦν.
11 ὃ τῶν λογίων τινὶ κοινωσάμενος ἤκουσεν ἥττης εἶναι τὸ ὄναρ

9 *ὅτι ὁ τῶν Σαρακηνῶν ἀρχηγὸς στόλῳ κατὰ Ῥωμαίων ἐχώρησε· καὶ ἀντιταξάμενος αὐτῷ ὁ Κώνστας ἡττήθη* CE

1 *ἄνδρα τὸν θειότατον* AE, *καὶ θειότατον ἄνδρα τὸν μέγιστον* O, *ἄνδρα καὶ θειότατον τὸν μέγιστον* w*p 1. 2 *τοὺς αὐτοῦ φοιτητὰς καὶ* (om. w*p) *ἄμφω* AEwp, *ἄμφω τοὺς αὐτοῦ φοιτητὰς* O 2 post *ἐκόλασεν* (sic) add. *ἀπηνέστατα* OwpDi 3 *τῆς* om. C *κατεδίκασεν* C 4 *παραγενομένῃ* E 5 post *τὰ* add. *τῶν* DEwp 7 *θελήσαντος* C *ὑποκύψαι* ARwp, *ὑποκῦψαι* Di, sed v. Lobeckii paralip. p. 414 10 *ῥωμαίοις* RwpDi *ὑποφόρων* BCEwpDi 11 *μαρίας* D, *μαβίας* DwEwp, v. ad p. 219, 13 *πολεμιστηρίας* Ewp *πλεῖστας* (sic) *νῆας* E(wp) 15 *ἔμελεν* E *γοῦν* Ewp 17 *τινὶ τῶν λογίων* D

mum ac divinum, ambosque eius discipulos supplicio affecit ac Martinum, sanctissimum papam Romanum, in exilium egit, in
6 quo et mortuus est. Nam is cum sancto patre Maximo Romam profecto, coacto primorum sacerdotum concilio, anathemate notarat
7 Monothelitarum assensores; alios quoque complures orthodoxos Constans unicae voluntati suae refragantes poenis affecit.
8 Cum autem iam Saraceni magnam adepti potentiam multas provincias Romanorum tributarias et insulas occupassent, dux eorum Mavias bellicis navibus aedificatis Romanum imperium
9 invadere cogitabat. Quo Constans intellecto et ipse classe comparata in Phoenice, Lyciae portu, appulit. Quo cum et Agareni
10 venissent, ac pugna postridie committenda esset, ea nocte rex
11 in somnis se Thessalonicae esse videt. Quo de somnio interpres quidam in consilium adhibitus cladem regi portendi dixit, quod

δηλωτικόν, "ἄλλῳ θὲς τὴν νίκην" δηλοῦν· ὃ καὶ γέγονε. ναυ- 12
μαχίας γὰρ γενομένης ὑπερέσχον οἱ ἀντιπόλεμοι, καὶ τοσοῦτος
γέγονε φόνος Ῥωμαίων ὡς ἐκ τοῦ αἵματος πορφυρωθῆναι τὴν
θάλασσαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐσθῆτα φαύλην ἐνδὺς καὶ εἰς πλοῖον 13
ἐμβεβηκὼς τὸ παρατυχὸν μετά τινων ὀλίγων διέδρα καὶ εἰς
τὸ Βυζάντιον διασέσωστο. οἱ Ἀγαρηνοὶ δὲ μηδενὸς ἔτι αὐτοῖς 14
ἐναντιουμένου ὁμόσε κατὰ πάντων ἐχώρουν. τότε καὶ τὴν νῆσον 15
Ῥόδον ὑφ' ἑαυτοὺς ποιησάμενοι τὸν ἐν αὐτῇ περίπυστον κο- B
λοσσὸν καθῃρήκασιν, οὗ τὸν χαλκὸν Ἰουδαῖος πριάμενος ἔμ- 16
πορος ἐνναχοσίαις καμήλοις λέγεται τοῦτον μετενεγκεῖν. ἀλλ' 17
ἐπί τινα καιρὸν ἡ τῶν Ἀγαρηνῶν κατὰ Ῥωμαίων θρασύτης
ἀνεστάλη ποσῶς· γεγόνασι γὰρ κατ' ἀλλήλων διαφερόμενοι περὶ
D III 315 *ἀρχηγοῦ. οἱ μὲν γὰρ τὸν Μαυίαν ᾑροῦντο, οἱ δὲ τὸν Ἀλήμ,* 18
γαμβρὸν τοῦ Μουχούμετ γενόμενον. εἶτα καὶ σπονδὰς ἔθεντο 19
ἐπὶ δύο ἐνιαυτοὺς πρὸς Ῥωμαίους, καταδεξαμένους φόρους
τελεῖν. γέγονε δὲ αὐταρχοῦντος τοῦ Κώνστα κλόνος τῆς γῆς 20
καὶ πολλαὶ χῶραι τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας κακῶς ἔπαθον καὶ
πνεῦμα βίαιον ἔπνευσεν ἄλλοτε καὶ πολλὰ τῶν οἰκοδομημάτων
κατέβαλε.

10 *ὅτι ἐπὶ καιρὸν ἠρέμησαν οἱ Ἀγαρηνοί* C, *σημείωσαι* A

1 *σημαῖνον* O 2 *ὑπερέσχον*] *οἱ παρέσχον* E *ἀντιπολέμιοι* D 5 *ἐμβεβηκός* C 10 *ἐνναχοσίαις* ARDwwp Theoph. I p. 345, 10 (Cedr. I p. 755, 10), *ἐναχοσίαις* D*Di*; praeterea v. *B-W Byz. Zeitschr.* a. 1892 p. 214 13 *τὸν* prius om. B *μαβίαν* Ewp *ἀλείμ* D 14 *εἶτα* — 16 *τελεῖν*] v. Muraltum *essai de chronogr. Byzant.* Petropol. 1855 p. 302 16 *κώνσταντος* w*p invitis AR, v. Theoph. I p. 348, 30 18 *οἰκοδομάτων* D

ἄλλῳ θὲς τὴν νίκην significaret alteri victoriam tribuendam; idque
accidit. Commisso enim proelio hostes superiores evasere, tanta 12
Romanorum caede edita, ut mare illorum sanguine purpurasceret,
et Constans vili veste indutus fortuito navigio conscenso cum 13
paucis Byzantium evaderet. Agareni vero iam obsistente nemine 14
invadebant omnia. Tunc etiam Rhodo insula subacta celebratum 15
in ea colossum demoliti sunt; cuius aes Iudaeus quidam mercatus 16
nongentis camelis fertur asportasse. Ceterum Agarenorum auda- 17
cia, qua Romanos lacessebant, aliquantisper nonnihil est repressa,
orta inter eos de duce exercitus controversia, aliis Maviam, aliis 18
Alimum, Muchumeti generum, praeferentibus; ac biennii indutias 19
cum Romanis tributa pollicitis fecerunt. Sub Constante multae 20
Romanorum provinciae terrae motu ventorumque procellis, quae
multa aedificia deiecere, afflictae sunt.

C 21 Τοῦ πατριάρχου δὲ Παύλου δώδεκα ἐνιαυτοὺς ἀνοσίως
προστάντος τῆς ἐκκλησίας, εἶτα θανόντος, εἰσάγεται πάλιν ὁ
Πύρρος εἰς τὴν ποιμαντικὴν τοῦ λαοῦ Κωνσταντινουπόλεως,
22 τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας τοῦ Κώνσταντος. οὗτος γὰρ
ὁ Πύρρος ἐξωσθείς, ὡς εἴρηται, τῆς ἐκκλησίας εἰς Ῥώμην ἀφί-
κετο καὶ ἐλεγχθεὶς παρὰ τοῦ ἁγίου Μαξίμου κακῶς δοξάζων
ὑπεκρίθη μετατεθῆναι τῆς δόξης τῶν Μονοθελητῶν, καὶ ἀπαι-
τηθεὶς παρὰ τοῦ τότε πάπα λίβελλον περὶ πίστεως δέδωκε καὶ
23 ἐδέχθη. εἶτα τῆς Ῥώμης ὑποχωρήσας καὶ εἰς Ῥάβενναν ἀπελ-
24 θὼν ἐγνώσθη τῆς αἱρέσεως μὴ ἐκστάς. ὅθεν ὁ πάπας τοῦτο
μαθὼν καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἐπισκόπους ἀθροίσας καθαίρεσιν
D 25 αὐτοῦ τελείαν κατεψηφίσατο. οὗτος οὖν τὸ δεύτερον μῆνας τέσ-
26 σαρας τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντίνου κατεσχηκὼς τέθνηκε· καὶ
προεχειρίσθη πατριάρχης Πέτρος, ὁμόδοξος καὶ οὗτος τοῖς πρὸ
αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ δώδεκα τῆς ἐκκλησίας ἄρξας ἐνιαυτοὺς θνήσκει.
27 μεθ' ὃν προέστη τῶν ὀρθοδόξων Θωμᾶς, τῆς ὀρθῆς ἐχόμενος
δόξης, ὃς μετὰ δύο ἔτη καὶ μῆνας ἑπτὰ τὸν βίον μετηλλαχὼς
Ἰωάννην ἔσχε διάδοχον.
28 Οὗτος ὁ βασιλεὺς Κώνστας τὸν ἴδιον ἀνεῖλεν ὁμαίμονα
Θεοδόσιον καὶ ἐμισήθη ὑπὸ τῶν τῆς πόλεως διά τε τοῦτο καὶ

1 περὶ πατριαρχῶν καὶ τοῦ Πύρρου (πύρου E) CE   19 ὅπως ἐμισήθη ὁ Κώνστας παρὰ τῶν ὑπηκόων καὶ εἰς Σικελίαν ἀπάρας ἐκεῖ ἀνῃρέθη CE

1 δώδεκα] v. Gedeonem l. c. p. 243 s.   4 ἔτει τῆς βασιλείας κώνσταντος D, τῆς βασιλείας τοῦ κώνσταντος ἔτει Ewp   5 εἴρηται] XIV 18, 9   ἱστόρηται BCEwp   7 μετατεθῆναι OwpDi, μεταθῆναι A, μετὰ τεθῆναι E   14 τοῖς] τῶν B   15 καὶ RwpDi, om. A   17 καὶ om. D   μετήλλαχε καὶ E   20 καὶ alterum om. C

21 Patriarcha Paulo, cum duodecim annos ecclesiae nefarie
praefuisset, mortuo Pyrrhus duodecimo anno regni Constantis
22 in sedem urbis pastoralem revocatur. Nam cum, ut dictum est,
ecclesia excidisset, Romam profectus et a sancto Maximo pravae
opinionis convictus se deseruisse Monothelitarum opinionem si-
mulat libellumque de fide sua papae petenti offert, a quo appro-
23 batus est. Inde clam Ravennam digressus haeresim celare non
24 potuit. Quo papa comperto, convocatis suis episcopis eum peni-
25 tus condemnat. Is igitur denuo sede Cpolitana per menses quat-
26 tuor potitus moritur. Ei succedit patriarcha Petrus, et ipse a
27 prioribus non dissentiens; quo post annos duodecim mortuo Tho-
mas verae sententiae defensor orthodoxis praefuit; qui post annos
duos et menses septem mortuus Ioannem habuit successorem.
28 Verum rex Constans ob caesum fratrem Theodosium et ob

διὰ τὰ εἰς τὸν πάπαν Μαρτῖνον καὶ τὸν μέγαν γενόμενα Μά-
III 816 ξιμον. ἀπῆρεν οὖν τοῦ Βυζαντίου καὶ εἰς Σικελίαν κατῆρε, 29
διάγων περὶ Συράκουσαν, βουλόμενος καὶ τὴν βασιλείαν εἰς
τὴν πρεσβυτέραν Ῥώμην μετενεγκεῖν. ἔλεγε γὰρ δεῖν μᾶλλον 30 P II 89 A
τὰς μητέρας ἢ τὰς θυγατέρας τιμᾶν. διὸ καὶ τὴν βασίλισσαν 31
καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ (τρεῖς δ' ἦσαν, Κωνσταντῖνος, Ἡράκλειος
καὶ Τιβέριος) μετεκαλεῖτο πρὸς ἑαυτόν. ἀλλὰ τοῦτο μέν τινες 32
τῶν ᾠκειωμένων αὐτῷ διεκώλυσαν. ἄλλοι δέ φασι τὸ πλῆθος 33
τῆς πόλεως μὴ παραχωρῆσαι αὐτοῖς τῆς πρὸς ἐκεῖνον ἀφίξεως.
ὁ δέ γε Κώνστας ἓξ ἐν Σικελίᾳ διαγαγὼν ἔτη, ἐκεῖθεν οὐκ 34 W III 78
ἐπανῆλθεν· ἐπιβουλευθεὶς γὰρ παρὰ τῶν περὶ αὐτὸν λουόμενος
ἐπλήγη καιρίως τὴν κεφαλὴν μετὰ τοῦ ἀντλήματος, ᾧ αὐτοῦ
κατεχεῖτο τὸ ζέον ὕδωρ, καὶ ἀπέθανεν, ἄρξας Ῥωμαίων ἐνιαυτοὺς ἑπτά τε καὶ εἴκοσι.

Τούτου δὲ θανόντος τὸ μετ' αὐτοῦ στρατιωτικὸν εὐθὺς 20 B
Ἀρμένιόν τινα, Μιζίζιον ὄνομα, ἀγαλματίαν ὄντα καὶ ὡραιότατον, βασιλέα προεχειρίσατο. ὅπερ ἀκούσας ὁ τῶν Κών- 2

15 καὶ Μιζίκιος βασιλεὺς δ' οὗ B, βασιλεία Κωνσταντῖνος ὁ Πωγωνάτος A, βασιλεία Κωνσταντίνου (om. B) τοῦ Πωγωνάτου R   17 ἀπελθὼν ὁ Κωνσταντῖνος εἰς Σικελίαν τοὺς φονεῖς τοῦ πατρὸς ἐκόλασε, καὶ ὅθεν ἐπεκλήθη Πωγωνάτος C

3 συρράκουσαν D (Ephraem. 1439)   5 βασί des. B fol. 353v, λισσαν inc. B fol. 361r   7 καὶ] v. ad XIII 2, 36   12 μετὰ τοῦ ἀντλήματος] Μετὰ cum genetivo coniunctum significat instrumentum; v. L. G. p. 260, 3. 275, 10. Sophoclis lexicon p. 748, 4   15 δὲ om. C   τὸ στρατιωτικὸν τὸ μετ' αὐτοῦ Ewp

admissa in papam Martinum et illustrem Maximum facinora ci-
vibus se invisum esse ratus, Byzantio relicto in Siciliam profectus 29
prope Syracusas vitam agit atque imperium etiam Romam veterem
transferre voluit. Dicebat enim plus honoris deberi matribus 30
quam filiabus. Eaque de causa reginam et tres filios suos, Con- 31
stantinum, Heraclium, Tiberium ad se arcessivit. Sed vel a co- 32
gnatis retenti, vel ab urbana multitudine abire prohibiti sunt. Cum 33. 34
autem sex annos in Sicilia fuisset, inde non rediit, sed inter lavandum per insidias est occisus, capiti situla graviter impacta, qua calida aqua perfundi solebat, cum per annos septem et viginti Romanis praefuisset.

20. Eo vero defuncto legiones, quae cum illo erant, statim Armenium quendam Mizizium, adulescentem forma conspicuum,
regem designarunt. Quo natu maximus Constantis filius Pogo- 2
NATUS audito, quem ipse pater insignibus regni ornarat, Sicilia cum magna classe occupata et Mizizium victum occidit et patris

σταντος υἱέων πρεσβύτερος ὁ Πωγωνάτος κληθείς, ὃς καὶ τῷ
τῆς βασιλείας κεκόσμητο διαδήματι, στεφθεὶς παρὰ τοῦ πατρός,
μετὰ στόλου μεγάλου τὴν Σικελίαν κατέλαβε καὶ τόν τε Μιζίζιον
χειρωσάμενος ἀνεῖλε καὶ τοὺς τὸν φόνον κατεργασαμένους αὐτῷ
τοῦ πατρὸς καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὸν πατρίκιον Ἰουστινιανὸν
3 τὸν πατέρα Γερμανοῦ τοῦ πατριάρχου· αὐτὸν δὲ τὸν Γερμανὸν
ἐκτομίαν ἐποίησεν, ἤδη παρηβηκότα καὶ ὑπερβεβηκότα τὴν ἡλι-
4 κίαν, καθ' ἣν εὐνουχίζεσθαι δεδοκίμασται. λειοπώγων δ' ὢν
C ὅτ' ἀπεδήμησεν οὗτος ὁ βασιλεύς, ἐκδικήσων τὸν φόνον τὸν
τοῦ πατρός, καθειμένον ἔχων ἐπανῆγε τὸν πώγωνα· διὸ ἐξ
ἐκείνου Πωγωνάτος παρὰ τῶν πολιτῶν ἐπεκέκλητο.
5 Οἱ δὲ τοῦ θέματος τῶν ἀνατολικῶν εἰς Χρυσόπολιν ἀφι- D III
κόμενοι ἐβόων δεῖν καὶ τοὺς λοιποὺς δύο συγγόνους τοῦ Κων-
σταντίνου στεφθῆναι, λέγοντες ὅτι "ὥσπερ εἰς τριάδα πιστεύομεν,
6 οὕτως καὶ παρὰ τῶν τριῶν ἡμᾶς χρεὼν βασιλεύεσθαι." ὁ γοῦν
Κωνσταντῖνος στείλας πρὸς αὐτοὺς πληροῦν τὴν αἴτησιν αὐτῶν
ἐπηγγέλλετο καὶ τοὺς τοῦ λαοῦ προεξάρχοντας μετεκαλεῖτο, ἵν'
7 αὐτῶν ἐνώπιον ἡ τῶν αὐτοῦ ἀδελφῶν ἀνάρρησις γένηται. ἐλ-
θόντας δ' εἰς τὸ Βυζάντιον ἀνεῖλεν ὡς στασιώδεις αὐτούς· ὁ

8 ὅθεν ἐκλήθη Πωγωνάτος E

1 post υἱέων add. ὁ Bwp πρεσβύτερος] De comparativo v. ad XIII 3, 6 πωγωνάτος AR, πωγνάτος w*, ΠΩΓΟΝΑΤΟΣ p* 3 μιξίζιον D 4 αὐτῷ AR, αὐτοῦ αὐτῷ w*, αὐτοῦ p* 6 δὲ AEwp, τὲ O 9 τὸν alterum om. D 10 ἔχων ἐπανῆγε A (ἐπανῆλθε G. M. p. 605, 4, ἐπανελθὼν L. G. p. 159, 13), ἔχων ἐπανῆκε RDi, εἶχεν ἐπανήκων w*p 15 οὕτως AO, οὕτω EwpDi, v. ad XIII 6, 16 ἡμᾶς χρεὼν AR, ἡμεῖς χρεὼν D, χρεὼν ἡμᾶς Ewp 17 ἐπηγγείλατο C 18 αὐτῶν RwpDi, αὐτὸν A 19 ὡς στασιώδεις ἀνεῖλεν E

necem ulciscitur, cum aliis tum patricio Iustiniano, patre Germani
8 patriarchae, interfecto; sed ipsum Germanum iam pubertatis annos
et eam aetatem, qua castrari solent, egressum eunuchum facit.
4 Quia vero hic rex ad necem patris ulciscendam profectus tenera
adhuc lanugine fuerat sed promissa barba redierat, hac de causa
Pogonati cognomen inde accepit a civibus.
5 Ceterum qui ex Orientalium themate erant Chrysopolim pro-
fecti vociferabantur duos ceteros Constantini fratres diademate
esse ornandos, dicentes: "Sicut in trinitatem credimus, ita etiam
6 tribus regibus nos parere aequum est". Constantinus vero missis
legatis se postulatis eorum annuere pollicitus, populi principes
7 arcessivit, ut coram illis fratrum proclamatio fieret. Sed eos By-
zantium profectos pro seditiosis interfecit; quo ceteri cognito

γνόντες οἱ ἄλλοι μεστοὶ δέους ὑπενόστησαν εἰς τὰ ἑαυτῶν. καὶ 8 D
ἀμφοῖν δὲ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τὰς ῥῖνας ἀπέτεμεν.

Οἱ δὲ τῆς Ἄγαρ ἀπόγονοι οὐ διέλιπον τὴν ὑπὸ Ῥωμαίους 9
ἅπασαν καὶ πεζῇ καὶ πλοϊζόμενοι δῃοῦντες καὶ ληιζόμενοι. εἶτα 10
στόλῳ βαρεῖ καὶ κατ' αὐτῆς ἐπῆλθον τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων καὶ ναύσταθμον τοῦ σφετέρου στόλου πεποίηντο ἀπὸ τοῦ πρὸς δύσιν ἀκρωτηρίου τοῦ κατὰ τὸ Ἕβδομον μέχρι τοῦ Κυκλοβίου.
στόλῳ δὲ ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἀνθοπλισάμενος καθ' ἑκά- 11
στην αὐτοῖς ἀντετάσσετο, καὶ ναυμαχίαι ἐγίνοντο ἐξ ὥρας ἐαρινῆς
μέχρι δὴ φθινοπωρινῆς. ὡς δ' οὐδὲν οἱ βάρβαροι ἤνυον, ἀπά- 12
ραντες τὴν Κύζικον κατειλήφασι καὶ ταύτην ἑλόντες ἐν αὐτῇ P II 90 A
τὸν χειμῶνα διήγαγον. ἅμα δ' ἔαρι αὖθις τὴν Κωνσταντίνου 13
κατέλαβον, καὶ αὖθις ναυμαχίαι συχναί. τριβομένου δὲ τοῦ 14
καιροῦ, ἐπεὶ κατέλαβε τὸ μετόπωρον, τῇ Κυζίκῳ καὶ πάλιν
τὸν οἰκεῖον στόλον οἱ τῆς Ἄγαρ ἐνώρμισαν· καὶ τοῦτο οὕτως 15
εἰς ἕβδομον ἐποίουν ἐνιαυτόν. ἀπογνόντες οὖν, μᾶλλον μέντοι 16

3 ὅτι σὺν στόλῳ οἱ Ἀγαρηνοὶ ἐπολιόρκουν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπὶ ζ (ἑπτὰ C) ἐνιαυτούς, καὶ ἀπῆλθον παθόντες ἢ δράσαντες CE   16 ὅτι ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως τὸ ὑγρὸν πῦρ εὑρέθη C

1 εἰς τὰ ἑαυτῶν ὑπενόστησαν Owp   2 ῥίνας ARwp, corr. *Di*, v. argumentum ad XIV 22, 1   3 διέλιπον AR (in C corr. ex διέλειπον) wp, διέλειπον B, διέλοιπον E, v. XIV 21, 19. XV 14, 20. XVI 25, 20   4 πεζοὶ DEwp πλωϊζόμενοι DEwp   5 καὶ om. B[s]DEwp   6. 7 ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸ ἕβδομον πρὸς δύσιν ἀκρωτηρίου O   7 μέχι w*p   κυκλορίου D, quam scripturam *Wo* quoque affert   8 post δὲ add. καὶ Rwp   ὁ βασιλεὺς κωνσταντῖνος AO, ὁ κωνσταντῖνος ὁ βασιλεὺς Ewp   11 αὐτὴ E   12 διήγαγον τὸ τῆς ὥρας χειμέριον O   12. 13 τῇ κωνσταντίνου ἐπήλθοσαν O   14 πάλιν AR, αὖθις B[s]Ewp   15 ἐνώρμισαν R*Di*, ἐνώρμησαν A, ἐνορμῖσαν (s. acc.) w*, ἐνόρμισαν p*

pleni timore se receperunt ad sua. Utrique etiam fratri nasum 8
praecidit.

Agareni autem omnes Romanorum provincias terra marique 9
incendiis et direptionibus vastare non desistentes, tandem magna 10
classe ipsam etiam urbem regiam sunt aggressi, navibus suis ab Hebdomi occidentali promuntorio usque ad Cyclobium collocatis. Sed et Constantinus classe parata in dies cum iis decerta- 11
bat, navalesque pugnae committebantur a vere usque ad autumnum. Igitur barbari, cum nihil proficerent, soluta obsidione 12
Cyzicum occuparunt ibique hiemarunt. Sub veris autem initium 13
rursus Cpolim invasere et denuo crebra proelia sunt facta. Ubi 14
cum tempus tereretur, autumno appetente Agareni classem suam denuo Cyzicum reduxerunt; idque usque ad annum septimum 15
est factum. Re igitur desperata vel potius multis militibus necatis 16

*καὶ πλῆθος ἀποβαλόντες πολύ, καὶ τῶν νηῶν ζημιωθέντες τὰς
πλείονας (τότε γὰρ καὶ τὸ ὑγρὸν ἐπινενόητο πῦρ, Καλλινίκου
τινὸς ἀρχιτέκτονος ἀπὸ Συρίας ἐλθόντος καὶ τοῦτο σκευάσαντος),* D
17 *μετ' αἰσχύνης καὶ λύπης πολλῆς ἀνθυπέστρεφον. ἤδη δὲ τοῦ
περιλειφθέντος βαρβαρικοῦ στόλου γενομένου κατὰ τὸ Σύλαιον,
καταιγὶς πνευμάτων σκληρὰ τούτῳ προσπεσοῦσα τὸν μὲν κατέ-*
B 18 *δυσε, τὸν δὲ συνέτριψεν, ἀκταῖς προσαράξασα. ἐπιθεμένου δὲ*
W III 74 *αὐτῷ καὶ τοῦ τῶν Κιβυρραιωτῶν στρατηγοῦ, ἅπας διώλετο.*
19 *κατὰ γῆν δ' αὖθις ἑτέρα στρατιὰ τῶν Ἀράβων Ῥωμαϊκῷ προσ-
βαλοῦσα στρατεύματι ἥττητο, ὥστε πεσεῖν, ὡς λέγεται, τριάκοντα*
20 *χιλιάδων οὐ μείονας. ἐντεῦθεν οἱ Σαρακηνοὶ γνόντες ὡς οὐδὲν
σφίσι τῶν ἐν ἐλπίσιν ἀνύσιμον, μᾶλλον μέντοι καὶ δείσαντες μὴ
αὐτοῖς οἱ Ῥωμαῖοι ἐπέλθωσι, σπείσασθαι ἐβουλεύθησαν, καὶ
στέλλει πρέσβεις ὁ Μαυίας πρὸς βασιλέα, εἰρήνην αἰτούμενος.*
21 *καὶ ὁ βασιλεὺς πρὸς ταύτην κατένευσε καὶ τὸν πατρίκιον Ἰω-
άννην τὸν Πιτζιγαύδην καλούμενον ἔπεμψεν, ὡς συνετὸν ἄνδρα*

11 *ὅτι ἀπογνόντες οἱ τῆς Ἄγαρ εἰρήνην ᾔτησαν καὶ δασμὸν φέρειν ἐτήσιον* (*καὶ—ἐτήσιον* om. E) *τῇ βασιλείᾳ Ῥωμαίων τε* (om. C) *κατέθεντο* CE

2 post *γὰρ* add. *ὡς ἱστορεῖται* O *Wo* lat. *ἐπινενόηται* D 3 *ἀπὸ* AEwp, *ἐκ* O *Wo* lat. *ἐλθόντος* AEwp, *ἀφικομένου* O ante *καὶ* add. *πρὸς τὸ βασίλειον ἄστυ* Owp *κατασκευάσαντος* Ewp*Di* 4 *καὶ λύπης* om. C 5 *περιλειφθέντος* Ewp*Di*, *περιληφθέντος* A, *περιλοίπου* O 6 ante *καταιγὶς* add. *καὶ* E *τούτῳ προσπεσοῦσα σκληρὰ* O 7 *προσαρράξασα* O, v. ad XIII 7, 8 8 *αὐτῷ* AE, *τοῖς ἐκ τούτων διασωθεῖσι* Owp *τῶν* om. C *ἅπας* AEwp, *κἀκεῖνα* O 9 *προσβαλοῦσα* Ewp*Di*, *προβαλοῦσα* A 10 ante *ὡς* add. *ἐξ αὐτῶν* O 10. 11 *τρισμυρίων* O 13 *ἐπέλθωσιν* Ewp, sed v. ad XIII 1, 5 *ἐβουλεύθησαν* AEwp (v. Dion. Hal. Ant. Rom. XV 6 fin.), *ἐβουλεύσαντο* D, *ἐβουλήθησαν* *Di* 14 *μαβίας* Ewp *πρὸς βασιλέα* om. E 15 *κατένευσεν* Ewp*Di* (ipse *Di* improbat vol. V p. 93), v. ad XIII 1, 5 16 *τὸ* D, *τὸν* corr. Dw

pluribusque navibus amissis (nam tum etiam Graecus ignis a
Callinico quodam architecto a Syria profecto excogitatus est) cum
17 dedecore magnoque maerore retro abierunt. Cum autem bar-
baricae classis reliquiae iam ad Sylaeum venissent, turbo vehemens
exortus naves partim demersit, partim scopulis illisas contrivit.
18 Praeterea classem etiam Cibyrrhaeotarum dux aggressus delevit
19 totam. Ceterum etiam alius Arabum exercitus a Romanis legio-
20 nibus victus est triginta milibus, ut ferunt, occisis. Unde Sara-
ceni cum cognovissent nihil iam spei esse vel potius timerent,
ne a Romanis ipsi invaderentur, pacis faciendae consilium cepe-
21 runt. Maviae igitur pacem per legatos petenti rex annuit misit-
que patricium Ioannem, cui Pitzigaudae nomen erat, utpote virum

καὶ γλῶτταν περὶ τὸ λέγειν ἔχοντα εὔστροφον, τὰς τῶν σπονδῶν
συνθήκας πληρώσοντα. ὃς ἀπελθὼν πρὸς τοὺς Ἄραβας δεχθείς 22 C
τε φιλοτιμότατα, τὰ τῆς εἰρήνης ἔθετο σύμφωνα καὶ δι' ἐγγρά-
φων αὐτὴν ἐπὶ τριάκοντα ἐνιαυτοὺς ἐβεβαίωσε, τῶν Ἀράβων 23
καταθεμένων διδόναι τῇ βασιλείᾳ Ῥωμαίων δασμὸν ἐνιαύσιον
χρυσίου χιλιάδας τρεῖς καὶ δούλους ὀκτὼ καὶ ἵππους τῶν παρ'
αὐτοῖς δοκίμων τοσούτους. οἱ μὲν οὖν τῆς Ἄγαρ οὕτω τῆς 24
εἰρήνης ἔτυχον. οἱ δὲ κατὰ τὴν ἑσπέραν τῶν Ῥωμαίων πο- 25
λέμιοι ταῦτα μαθόντες, κἀκεῖνοι καταλῦσαι τοὺς πολέμους σπου-
δὴν ἔθεντο καὶ πρέσβεις πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ δώρων ἐστάλ-
κασι, καὶ πρὸς αὐτοὺς ἡ εἰρήνη κεκύρωτο.

Καὶ ἠρεμία πολέμων ἐγένετο καὶ κατὰ τὴν ἑῴαν λῆξιν 21
καὶ τὴν ἑσπέριον.

III 319 Θανόντος δὲ τοῦ πατριάρχου Ἰωάννου προκεχείριστο Κων- 2
σταντῖνος καὶ μετὰ δύο ἔτη ἐξέλιπε· καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν ἀρ- 3 D
χιερατικὸν τοῦτον θρόνον Θεόδωρος. ὃς μετὰ δύο ἐνιαυτοὺς 4
ἐκβληθεὶς διάδοχον ἔσχε Γεώργιον.

Ὀρθόδοξος δὲ ὢν ὁ Κωνσταντῖνος ἐσπούδασεν ἑνῶσαι 5

8 ὅτι καὶ οἱ ἑσπέριοι τῶν Ῥωμαίων πολέμιοι ἐσπείσαντο C   14 περὶ πατριαρχῶν C   18 περὶ (καὶ C) τῆς ς' συνόδου ACE

1 γλῶτταν post λέγειν O   σπονδῶν RDwwpDi, σποδῶν AD   2 πληρώσαντα p* invitis ARw   εἰς D   ἄρραβας E (ita constanter fere duobus ρ id nomen in E exaratur)   2.3 δεχθείς τε AE(wp), καὶ δεχθεὶς O   6 ὀκτὼ EDwwpDi, ὀκτῶ A, om. O, v. de Boorium ad Theoph. I p. 355, 25   9 καταλύσαι ARwp, corr. Di   12 τὴν] τὸ w*p   13 post καὶ add. κατὰ RwpDi   14 θανόντος — 15 ἐξέλιπε om. D   18 post ὁ add. βασιλεὺς Owp, sed om. Wo lat.

prudentem et in dicendi facultate exercitatum, qui pacis interpres
esset. Qui ad Arabes profectus et honorificentissime exceptus 22
cum illis pacem fecit scriptis tabulis in annos triginta firmatam,
ut Arabes se Romanorum regno quotannis auri terna milia, octo- 23
nos servos totidemque equos apud se praestantes tributi nomine
pensitaturos pollicerentur. Ita Agareni pacem fecerunt. Qua 24. 25
re occidentales Romanorum hostes cognita, quo erant studio belli
componendi, et ipsi legatis ad regem cum muneribus missis pacem
impetraverunt.

21. Ita armorum quies et in Oriente erat et in Occidente.

Defuncto patriarcha Ioanne Constantinus electus est; quo 2
post biennium mortuo Theodorus in sedem pontificiam introduci- 3
tur, cui post duos annos eiecto successit Georgius. 4

Cum autem Constantinus orthodoxus esset, studuit unire 5

τὰς ἐκκλησίας διεσχισμένας διὰ τὴν τῶν Μονοθελητῶν αἵρεσιν ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς βασιλείας Ἡρακλείου τοῦ προπάππου
6 αὐτοῦ. διὸ καὶ σύνοδον οἰκουμενικὴν ἀθροισθῆναι κελεύει ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἧς ἡγοῦντο τοῦ πάπα Ῥώμης Ἀγάθωνος τοποτηρηταί, Γεώργιος δὲ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Θεοφάνης
7 Ἀντιοχείας. Ἀλεξανδρείας γὰρ οὐκ ἦν πατριάρχης οὐδ' Ἱεροσολύμων, ὅτι ὑπὸ τοὺς Σαρακηνοὺς αἱ πόλεις αὗται ἐτύγχανον.
8 ἕκτη δὲ οὖσα ἡ σύνοδος αὕτη ἐκύρωσε δύο θελήσεις καὶ δύο
P II 91 A ἐνεργείας ἐπὶ τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ καὶ λέγεσθαι καὶ πιστεύεσθαι,
9 παρουσιάζοντος καὶ τοῦ αὐτοκράτορος, ἀναθεματισθέντων τῶν τὴν μίαν φρονούντων θέλησιν καὶ ἐνέργειαν Θεοδώρου τοῦ τῆς Φαρὰν ἐπισκόπου, Ὀνωρίου Ῥώμης, Κύρου Ἀλεξανδρείας, Σεργίου, Πύρρου, Παύλου καὶ Πέτρου Κωνσταντινουπόλεως, Μακαρίου Ἀντιοχείας καὶ Στεφάνου τοῦ φοιτητοῦ αὐτοῦ καὶ ⟨Πολυχρονίου⟩ τοῦ χρονίου τὴν κακίαν καὶ νηπιόφρονος γέροντος.
10 Τὸ δὲ τῶν Βουλγάρων ἔθνος εἰς τὰς Ῥωμαϊκὰς χώρας τὰς πέραν τοῦ Ἴστρου γενόμενον ταύταις ἀκρατῶς ἐλυμαίνετο.

16 ὅτι ἐξεστράτευσε κατὰ Βουλγάρων οὗτος ὁ βασιλεύς, εἶτα τῶν Ῥωμαίων τραπέντων ἠναγκάσθη σπείσασθαι αὐτοῖς (om. C) καὶ φόρους διδόναι CE

3 οἰκουμενικὴν om. D *Wo* lat. 4 post τοῦ add. μὲν Rwp*Di* 6 γὰρ AR, δὲ w*p οὐδὲ Ewp 7 καὶ αὗται αἱ πόλεις D 9 καὶ πιστεύεσθαι om. w*p invitis AR, sed add. *Wo* lat.: et credendas esse 11 Θεοδώρου — 12 Ἀλεξανδρείας i. e. unum versum om. A, ten. Rwp*Di* 12 Ὀνωρίου Ῥώμης R (sed erasa sunt in B), om. ut falsa wp*Di*, sed v. G. M. p. 611, 13, Cedr. I p. 767, 4 et Hefelium *Conciliengesch.* III p. 261 ss. 15 χρονίου A*Di*, πολυχρονίου Rwp, Geronti *Wo* lat., Πολυχρονίου nomen proprium supplevit ante τοῦ χρονίου *B-W*, coll. G. M. p. 611, 17, Cedr. I p. 767, 9; v. Hefelium l. c. III p. 255 16 τῶν] τὸ E 17 ἐγκρατῶς C

ecclesias ob Monothelitarum haeresim iam inde a proavo suo
6 Heraclio ortam dissidentes. Itaque concilium oecumenicum indicit Cpoli habendum, cuius fuere principes Agathonis, papae Romani, legati et Georgius Cpolitanus et Theophanes Antioche-
7 nus. Neque enim Alexandria neque Hierosolyma patriarcham
8 habebant a Saracenis occupatae. Eo concilio, quod fuit sextum, est decretum duas voluntates et duas actiones in salvatore Christo et praedicandas et credendas esse, etiam imperatore praesente.
9 Qui autem unicam voluntatem et actionem asserebant, Theodorus Pharanius episcopus, Honorius Romanus, Cyrus Alexandrinus, Sergius, Pyrrhus, Paulus, Petrus Cpolitani, Macarius Antiochenus, Stephanus eius discipulus, Polychronius, inveteratae improbitatis et puerilis vecordiae senex, anathemate sunt notati.
10 Interea Bulgaris Romanas ultra Istrum provincias effuse

ἐκστρατεύει τοίνυν κατ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος κατὰ 11
γῆν τε καὶ θάλασσαν, στόλον πολὺν ἐκ τῆς θαλάσσης εἰσαγαγὼν
εἰς τὸν Δάνουβιν. οἱ δὲ βάρβαροι τὴν τῶν Ῥωμαίων ἰδόντες 12 B
παρασκευὴν ἐδειλίασαν καὶ εἰς ὀχύρωμά τι ποταμοῖς στεφανού-
μενον καὶ τενάγεσι κατακλείσαντες ἑαυτοὺς ἠρέμουν· ἀλλ' οὐδ' 13
III 320 ἡ Ῥωμαϊκὴ στρατιὰ τούτοις προσέβαλεν. ἐφ' ἡμέραις οὖν τισιν 14
οὕτω διατιθεμένων τῶν ἐναντίων ἀμφοῖν, μαλακίαν οἱ βάρβαροι
τῶν Ῥωμαίων κατέγνων. ἐπισυμβέβηκε δὲ καί τι δ θάρσος 15
ἐκείνοις ἐνῆκε τῆς προτέρας δειλίας ἀντίθετον. ὁ γὰρ βασιλεὺς 16
ἐκ ποδαλγίας νοσήσας καὶ δριμυτέραις ἀλγηδόσι βαλλόμενος,
λουτροῖς χρησόμενος σὺν πέντε δρόμωσι μετὰ τῆς θεραπείας
εἰς Μεσημβρίαν (χώρα δ' ὑπὸ Ῥωμαίους τελοῦσα αὕτη ἐστί)
τὸν ἔκπλουν πεποίητο, τὴν στρατιὰν καὶ τοὺς στρατάρχας ἐκεῖσε
καταλιπὼν καὶ ἐπισκήψας πρὸς τοὺς βαρβάρους ἀκροβολίζεσθαι, C
ἵν' οὕτως αὐτοὺς εἰς πόλεμον ἐπισπάσωνται. φήμης δὲ γενο- 17
μένης εἰς τὸ στρατόπεδον φόβῳ τῶν πολεμίων διαδιδράσκειν
τὸν αὐτοκράτορα, αἰσχρῶς ἅπαντες μηδενὸς διώκοντος ἔφευγον.
τοῦτο τοῖς Βουλγάροις ἀπροσδοκήτως γενόμενον μένος ἐνέπνευσε 18
καὶ παρέθηξεν εἰς ἀλκήν, καὶ ὀπίσω διώκοντες πολλοὺς μὲν W III 75

1 αὐτὸν E 2 post καὶ add. κατὰ RwpDi, v. ad XIV 27, 11, arg. ad XV 1, 23, Cedr. (Scylitz.) II p. 82, 22 συναγαγὼν C 3 δάννουβιν B, δανούβιν (sic) w*p 4 ὀχύρωμά τι] ὀχυρώματι E 4. 5 καὶ τενάγεσι στεφανούμενον O 9 ἐνῆκεν ἐκείνοις B 12 χώρα] v. XV 1, 1 χώραν ἢ δ' D δ' om. C αὕτη τελοῦσα B αὕτη om. D αὐτὴ ἐστὶ τελοῦσα C 15 οὕτω w*p invitis AB, v. ad XIII 6, 16 18 γενόμενον RwpDi, γενόμενον et γενόμενον per dittogr. A ante μένος add. εἰς Em

vastantibus rex Constantinus terra marique occurrere parat, 11
magna classe e mari in Danubium traducta. Quo Romanorum 12
apparatu territi barbari munitione quadam occupata, quae flu-
minibus et limo cingebatur, quiescunt. Neque vero legiones 13
Romanae eos invasere. Cum autem utrimque dies aliquot per 14
otium ita transegissent, barbari Romanos ignavos esse perspexe-
runt. Insuper quodam eventu barbari parem priori timiditati 15
fiduciam receperunt. Nam rex summis pedum doloribus crucia- 16
tus cum quinque navibus expeditis suoque comitatu in Mesem-
briam, Romanam regionem, traicit balneis usurus, exercitu et
ducibus illic relictis, quibus mandarat, ut velitationibus hostes
ad pugnam elicerent. Verum rumore in castris orto imperatorem 17
metu hostium cepisse fugam, turpiter omnes fugiunt persequente
nemine. Quod praeter spem factum Bulgarorum animos auxit 18
et audaciam acuit, ut tergis fugientium inhaerentes multos cae-
derent neque pauciores caperent et Istro traiecto tentoria in Ro-

ἀνῄρουν, οὐ μείους δ' ἐζώγρησαν καὶ τὸν Ἴστρον περαιωθέντες
19 ἐν τῇ Ῥωμαίων ἐπήξαντο τὰς σκηνάς· καὶ οὐ διέλιπον ἐξ ἐκεί-
20 νου τὴν ὑπὸ Ῥωμαίους ἅπασαν ληιζόμενοι. ὅθεν βιασθεὶς ὁ κρατῶν σπονδὰς ἔθετο πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ συνθήκαις τοῦ δασμὸν αὐτοῖς καταβάλλειν ἐτήσιον, εἰς αἰσχύνην τῆς τῶν Ῥωμαίων
21 ἀρχῆς. καὶ ἦν οὕτως πάντοθεν εἰρηνεύοντα τοῖς Ῥωμαίοις τὰ
D 22 πράγματα ἕως τῆς τελευτῆς τοῦδε τοῦ αὐτοκράτορος. ἐτελεύτησε δὲ ἐπὶ διαδόχῳ τῷ υἱῷ Ἰουστινιανῷ, βασιλεύσας ἐνιαυτοὺς ἑπτακαίδεκα.

22 Ἦν δὲ Ἰουστινιανός, ὅτε τῆς ἀρχῆς ἐπέβη, μειρακίσκος ἐξ
2 ἐπὶ δέκα ἐνιαυτοῖς. αὐτοβούλως οὖν τῇ διοικήσει κεχρημένος τῆς βασιλείας πολλοῖς τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν κακοῖς περιέ-
3 βαλεν. οἱ γὰρ Μαρδαῗται τὰς τοῦ Λιβάνου καταλαβόντες περιωπὰς τοῦ Πωγωνάτου κρατοῦντος φοβεροὶ τοῖς Ἄραψιν ἦσαν· D II
διὸ καὶ σπονδὰς ἐκεῖνοι πρὸς Ῥωμαίους ᾐτήσαντο καὶ τούτων,
4 ὡς εἴρηται, τετυχήκασι. τούτου δὲ τοῦ αὐτοκράτορος ἄρτι τῶν
P II 92 A σκήπτρων ἐπειλημμένου, ὁ τότε τῶν Ἀράβων ἡγεμονεύων Ἀβι-

7 τελευτὴ Κωνσταντίνου τοῦ (Κ. τοῦ om. A) Πωγωνάτου ACE 10 βασιλεία Ἰουστινιανοῦ τοῦ μετὰ ταῦτα τὴν ῥῖνα τμηθέντος AE, βασιλεία Ἰουστίνου (sic) τοῦ ῥινοτμήτου C, βασιλεία Ἰουστινιανοῦ R 13 περὶ τῶν Μαρδαϊτῶν καὶ ὅπως αὐτοὺς ἐκ τοῦ Λιβάνου μετῴκισεν οὗτος ὁ βασιλεύς, ἀπατηθεὶς παρὰ τῶν Ἀράβων C

1 δὲ D 2 τῇ A, γῇ Rwp διέλειπον B, v. ad XIV 20, 9 3 ἅπασα D, corr. Dw 4 πρὸς om. B 6 οὕτω wpDi, οὕτως AO, οὗ E, v. ad XIII 6, 16 8 δ' EwpDi 10 ἦν post μειρακίσκος O δὲ om. B, transponunt post ἰουστιν. CD ὁ add. ante ἰουστιν. w*p invitis AR μιρακίσκος Ewp 13 μαρδαῖται AR, μαρδάϊται w*p, corr. Di post μαρδ. add. καλούμενοι Rwp 16 εἴρηται] XIV 20, 22 16. 17 ἄρτι δὲ τῶν σκήπτρων ἐπειλημμένου τούτου τοῦ αὐτοκράτορος O

19 manorum terra defigerent. Neque ab eo tempore destiterunt
20 omnes Romanas provincias vastare. Unde coactus imperator pacem cum iis facit pacto annuo tributo cum dedecore Romani
21 imperii. Ita res Romana ubique quieta fuit usque ad obitum
22 huius imperatoris. Est autem mortuus relicto successore Iustiniano filio, cum septendecim annos regnasset.

22. Iustinianus vero suscepto imperio adulescens sedecim
2 annorum, cum suo arbitratu omnia administraret, in multas clades
3 rempublicam coniecit. Nam Mardaitae Libani speculis occupatis sub Pogonato formidabiles erant Arabibus; quae etiam causa illis fuerat petendae pacis a Romanis, quam, ut dictum est, impetra-
4 runt. Cum autem is imperator sceptris nuper potitus esset, Ara-

*μέλεχ (ὁ γὰρ Μαυίας ἔφθη θανὼν) πέμψας προσκυρωθῆναι
τὴν εἰρήνην ἐζήτησεν, ἀξιῶν τοὺς Μαρδαΐτας μεταστῆναι ἐκ τοῦ* 5
*Λιβάνου καὶ ὑπισχνούμενος τούτου γενομένου διδόναι Ῥωμαίοις
ἡμερήσιον φόρον χρυσοῦ νομίσματα χίλια καὶ δοῦλον καὶ ἵππον
τῶν παρ' αὐτοῖς ἐκκρίτων. ἐπὶ τούτοις οὖν ἀνανεωθεισῶν τῶν* 6
*σπονδῶν, καὶ τῶν Μαρδαϊτῶν εἰς δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν
μαχίμων ἀριθμουμένων μεταστάντων ἐκ τοῦ Λιβάνου, τὸ τῶν
Ἀράβων ἔθνος τοῦ ἐξ ἐκείνων δέους ἀπαλλαγὲν πολλῶν τὴν
Ῥωμαίων ἡγεμονίαν ἐνέπλησε συμφορῶν.*

Στέλλας δὲ τὸν στρατηγὸν Λεόντιον ὁ Ἰουστινιανὸς ὑπέταξε 7
δι' αὐτοῦ τὴν Ἰβηρίαν καὶ τὴν Ἀλβανίαν καὶ χώρας ἑτέρας. B
οὗτος ὁ βασιλεὺς ἔλυσε καὶ τὰς πρὸς τοὺς Βουλγάρους σπον- 8
δάς, μὴ ἀνεχόμενος δασμοὺς παρέχειν αὐτοῖς. ἐκστρατεύσας 9
*δὲ κατὰ τὰ ἑσπέρια πολλὰ τῶν Σθλαβικῶν ἐθνῶν ὑπηγάγετο,
τὰ μὲν ἑκόντα, ἔνια δὲ πολέμου νόμῳ· ἐξ ὧν καὶ νέον συνε-
στήσατο σύνταγμα. κατ' ἐκλογὴν γὰρ εἰληφὼς ἐκ τούτων ἄν-* 10
δρας γενναίους τε καὶ νεάζοντας εἰς χιλιάδας τριάκοντα, λαὸν

10 *ὅτι ὑπέταξε τὴν Ἰβηρίαν καὶ τὴν Ἀλβανίαν* (*ἀλανίαν* C, v. ad XIV 22, 7) CE 12 *ὅτι ἔλυσε τὰς πρὸς* (*προὺς* E) *τοὺς Βουλγάρους σπονδὰς καὶ ἔθνη Σθλαβικὰ ὑπηγάγετο* (*καὶ—ὑπηγ.* om. E) CE

1 *μαβίας* Ewp post *πέμψας* add. *πρὸς ἰουστινιανὸν* Owp *κυρωθῆναι* Owp 7 *τῶν*] *τοῦ* E 8 *τὴν* O*Di* (v. XIV 22, 2), *τῶν* AE, *τὴν τῶν* w*p 9 *ἐνέπλησε* AB, *ἐνέπλησεν* EDwwp, *ἐνέπλησαν* D, v. ad XIII 1, 5 10 *ἰουστιανὸς* C 11 *ἀλανίαν* B, v. argum. ad h. l. Cf. Theoph. I p. 363, 30 14 *σθλαβικῶν* AB Ephraem. 1472, | *θλαβικῶν* C, *σκλαβικῶν* w*p, v. *Duc* ad Ann. Comn. Alex. p. 43 C

bum princeps Abimelechus (Mavias enim ante erat mortuus) per
legatos pacis confirmationem petiit, rogans ut Mardaitae Libano 5
amoverentur; quod si fieret, se Romanis cotidianum tributum
pensurum millenos aureos numos et servum et equum eximium
pollicebatur. Iis igitur condicionibus foedere renovato et Mar- 6
daitis, qui duodecim milia virorum bellicosorum habebant, e Libano amotis, gens Arabica metu illorum liberata Romanum imperium multis malis affecit.

Ceterum Iustinianus misso duce Leontio Iberiam, Albaniam, 7
alias regiones subegit. Idem rex etiam ictum cum Bulgaris foedus 8
rupit neque iis tributa pendere sustinuit; sed expeditione in 9
plagas occidentales suscepta multas Sclavicas gentes partim in deditionem accepit, partim bello domuit; unde novas legiones
conscripsit, delectis iuvenum fortissimorum circiter triginta mili- 10

11 *αὐτοὺς ἐκάλεσε περιούσιον. οἷς γεγηθὼς τε καὶ πεποιθὼς καὶ*
τὰς πρὸς τοὺς Ἄραβας συνθήκας παρέλυσεν, αἰτίαν ἐσχηκὼς
ὅτι σταλὲν τὸ τοῦ ἐτησίου φόρου χάραγμα οὐ Ῥωμαϊκὸν εἶχε
C 12 *σφράγισμα, ἀλλὰ νέον Ἀράβιον. οὐδὲ γὰρ ἐξῆν ἐν χρυσῷ νομί-*
σματι χαρακτῆρα ἕτερον ἐντυποῦσθαι ἢ τὸν τοῦ βασιλέως Ῥω-
13 *μαίων. ἐστράτευσεν οὖν κατ' αὐτῶν οὐ τοσοῦτον ταῖς Ῥωμαϊ-* D III
καῖς συντάξεσι τεθαρρηκὼς ὅσον τῷ νέῳ τούτῳ καὶ περιουσίῳ
14 *λαῷ. τῶν δὲ Ἀράβων τὰς σπονδὰς αἰτουμένων μὴ ἀθετῆσαι*
μηδὲ τὰς ἐγγράφους παραβῆναι συνθήκας καὶ τὸν θεὸν ἐπι-
μαρτυρομένων, ὃς μέσος παραληφθεὶς αὐτὰς ἐμπεπέδωκε, καὶ
ἐκδικητὴν καλούντων αὐτὸν κατὰ τῶν τῆς μάχης αἰτίων, ὁ βα-
15 *σιλεὺς τὰ ὦτα πρὸς ταῦτα βύσας πρὸς μάχην ἡτοίμαστο. οἱ*
γοῦν Ἄραβες δόρατι τὸ τῶν σπονδῶν προσδήσαντες ἔγγραφον
D *καὶ ὥσπερ σημαίαν ἄραντες τοῦτο τοῦ σφῶν στρατεύματος*
16 *προερχόμενον, συρρήγνυνται τοῖς Ῥωμαίοις· καὶ αὐτίκα ἐκ τοῦ*
W III 76 *περιουσίου λαοῦ αἱ εἴκοσι χιλιάδες πρὸς τοὺς Ἄραβας ηὐτομό-*
λησαν, ὃ τοῖς Ῥωμαίοις δειλίας γέγονεν αἴτιον, τοῖς δ' ἐναντίοις
17 *ἐνῆκε θάρσος. καὶ ἥττηντο μὲν οἱ Ῥωμαῖοι, ἡ νίκη δ' ἐπεμει-*
δία τοῖς Ἄραψιν· οἳ τοῖς φεύγουσιν ἐφεπόμενοι ἀνῄρουν οὓς
κατελάμβανον, ὡς καὶ ἀριθμοῦ κρείττους σχεδὸν ἐκ τῶν Ῥω-
18 *μαϊκῶν στρατευμάτων πεσεῖν. αἰσχρῶς δὲ διαφυγὼν ὁ βασι-*

2 *εἰληφὼς* Owp 3 *φόρου χάραγμα*] *φόρους ἄραγμα* (sic) E *ἔφερε* O 5 *ἕτερον* om. w*p invitis AR, aliam: *Wo* lat. 9 *ἐπιμαρτυρουμένων* Ewp 13 *δόρατος* BC *ἐξαρτήσαντες* BC, *ἐξαρτύσαντες* D 16 post *περιουσίου* add. *ἐκείνου* Owp post *λαοῦ* add. *τῶν σθλαβικῶν* D *Wo* lat. 17 *δειλίας* RwpDi, om. A

11 bus, quos populum electum appellavit. Quibus gavisus et fretus
etiam Arabicum foedus rupit, causa ex eo sumpta, quod annui
tributi moneta non Romanum signum sed novum Arabicum ha-
12 bebat. Neque enim aureo numo aliam imaginem, nisi regis
13 Romani insculpi fas erat. Bellum igitur iis intulit, non tam Ro-
14 manis legionibus fretus, quam novo isto et electo populo. Quam-
vis enim Arabes orarent, ne indutias rumperet neve pactorum
tabulas violaret, deum obtestati, cuius illae numine interposito
confirmatae essent, eumque vindicem vocarent contra eos, qui
pugnae causam praeberent, rex obturatis auribus ad pugnam
15 ferebatur. Arabes igitur indutiarum tabulis hasta suspensis ac
vexilli instar ante suum exercitum elatis cum Romanis congre-
16 diuntur. Statim autem viginti milia electi illius populi ad Ara-
bes defecerunt, quae res Romanis animos minuit cladem que
17 attulit, Arabibus auxit ac victoriae causa fuit. Romanos igitur
persecuti, quoscunque adipisci poterant, tollebant ac fere innumeri
18 ex legionibus Romanis ceciderunt. Ipse rex turpi fuga cum

λεὺς μετ' ὀλίγων τὸν ὄλεθρον, ἐπεὶ κατὰ τὸν Λευκάτην ἐγένετο,
τοὺς περιλειφθέντας ἐκ τοῦ περιουσίου λαοῦ τῶν Σθλαβικῶν
ἀναιρεθῆναι πάντας προσέταξε· καὶ πάντες ἐκεῖ ξίφεσι συγκο-
πέντες ἐρρίφησαν εἰς τὴν θάλατταν. καὶ ὁ μὲν εἰς τὸ Βυζάν- 19
τιον παραγεγονὼς οἰκοδομαῖς προσησχόλητο. οὗτος γὰρ τὸν 20
μέγιστον τῶν πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον βασιλείων ᾠκοδόμησε τρί- P II 93 A
κλινον, ὃς καὶ τῇ αὐτοῦ καλεῖται κλήσει μέχρι τοῦ νῦν λεγό-
μενος Ἰουστινιάνειος. οἱ δὲ τῆς Ἄγαρ ἀδεῶς ἐξ ἐκείνου ταῖς 21
τῶν Ῥωμαίων χώραις ἐπέβαινον· καὶ ὁ τῆς Ἀρμενίας ἐπιστατῶν 22
Σαββάτιος ὁ πατρίκιος τὴν ἧτταν τοῦ βασιλέως μαθὼν τοῖς
Ἄραψι προσεχώρησε καὶ τὴν Ἀρμενίαν αὐτοῖς παραδέδωκε.
καὶ οὐκ ἐπαύοντο ἅπασαν τὴν ἑῴαν δῃοῦντες καὶ τοὺς χριστω- 23
III 323 νύμους αἰχμαλωτίζοντες.

Ἦν δὲ τῷ βασιλεῖ τούτῳ ἐκτομίας Στέφανος, τὸ μὲν γένος 24
ἐκ βαρβάρων ἕλκων, ἀπηνὴς δὲ καὶ ὑπὲρ βαρβάρους καὶ λίαν
ὠμότατος. οὗτος παρ' αὐτῷ πλεῖστα δεδυνημένος καὶ σακελ- 25
λάριος προεβλήθη· καὶ βαρὺς ἦν ἅπασιν οὐκ ἐν εἰσπράξεσι 26 B

8 *περὶ τῶν Ἀγαρηνῶν καὶ ὅτι ἐμισήθη παρὰ πάντων* (*π. πάντ.* om. E) *ὁ βασιλεὺς οὗτος δι' εὐνοῦχόν τινα Στέφανον καὶ μοναχόν τινα* (*Στέφ.—τινα* om. C) *Θεοδόσιον* CE

1 *σὺν ὀλίγοις* O 2 *περιληφθέντας* (sic) A *σκλαβικῶν* w*p invitis AR, v. ad XIV 22, 9 3 *προσέταξε* RwpDi, *προσέταξεν.* A, v. ad XIII 1, 5 3 *καὶ πάντες* — 4 *θάλατταν* Rwp, om. A*Di* 6 *τῶν*] *τὸν* (sic) AB 7 *καλούμενος* DEwp, om. C 8 *ἰουστινιανός* (sic) w*p, Iustinianeum: *Wo* lat. 9 *προσέβαινον* O 10 *σαββάτιος* Owp*Di*, *σαβάτιος* A, *σαββάκιος* E 14 *τούτῳ τῷ βασιλεῖ* O post *ἐκτομίας* add. *τις* O 14 *τὸ μὲν* — 16 *ὠμότατος*] *βάρβαρος μὲν τὸ γένος, ὑπὲρ βαρβάρους δὲ τὴν ἀπήνειαν καὶ λίαν ὠμότατος* (*ὠμότητος* D, corr. Dw) O 17 *πράξεσι* D, rebus gerendis: *Wo* lat.

paucis conservatus postquam ad Leucaten pervenit, reliquias
electi Sclavorum populi omnes occidi et corpora in mare abici
iussit. Byzantium reversus aedificationibus vacavit; maximum 19. 20
enim triclinium regiae Orienti obversae condidit, quod etiam
nunc ab eo Iustinianeum appellatur. Sed Agareni ab eo tempore 21
impune Romanas provincias invaserunt; Sabbatius autem patri- 22
cius, Armeniae praetor, cognita regis clade ad Arabes se contulit
iisque Armeniam tradidit. Neque illi destiterunt Orientem uni- 23
versum vastare et Christianos in servitutem abducere.

Erat apud hunc regem eunuchus Stephanus, genere barbarus, 24
crudelitate et immanitate plus quam barbarus. Hic sacellarius 25
designatus regi gratiosissimus erat, gravis omnibus, non modo 26
in pecuniis exigendis, sed in poenis etiam infligendis; neque is

μόνον, ἀλλὰ μέντοι καὶ ἐν κολάσεσι, καὶ οὐ τοὺς τυχόντας μόνον
ἐκόλαζεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπερλίαν ἥπτετο, ὡς καὶ αὐτὴν τυπτῆ-
27 *σαί ποτε τὴν μητέρα τοῦ βασιλεύοντος. καί τινα δὲ μοναχὸν*
Θεοδόσιον, ἔγκλειστον πρὶν ὄντα, γενικὸν ὁ βασιλεὺς προεβάλετο,
καὶ ἦν οὐδ' οὗτος ἥττων εἰς κακίαν τοῦ ἐκτομίου Στεφάνου.
28 *πολλῶν οὖν παρ' αὐτῶν δεινῶν ἐπενηνεγμένων τῷ πολιτεύματι,*
29 *μισητὸς ἅπασιν ὁ Ἰουστινιανὸς ἔδοξε. τὸν γοῦν στρατηγὸν*
Λεόντιον ἐξ ὑπονοίας τοῦ τῆς βασιλείας ἐφίεσθαι καθείρξας ἐπὶ
δύο ἐνιαυτούς, ὕστερον ἐκβαλὼν στρατηγὸν Ἑλλάδος ἐποίησεν.
30 *ὁ δὲ Παύλῳ τινὶ μοναχῷ ἀστρολογίαν μετιόντι καὶ τὴν βασι-*
C *λείαν χρησμοδοτοῦντι αὐτῷ φησιν ὡς "ἐγὼ ἤδη ἄπειμι πρὸς*
Ἑλλάδα· οἶδα δὲ ὅτι ὁ βασιλεὺς στελεῖ τοὺς ἀναιρήσοντάς με
31 *ὀπίσω μου. ἃ δὲ σύ μοι προὔλεγες, οἴχονται." ὁ δὲ "μὴ*
δειλανδρήσῃς" ἔφη, "ἀλλ' ἐπιχείρησον τῇ πράξει, καὶ οὐκ ἀστο-
32 *χήσεις τοῦ ἐφετοῦ." παραλαβὼν οὖν ὁ Λεόντιος τοὺς οἷς*
ἐθάρρει καὶ τὰς δημοσίας διαρρήξας εἱρκτὰς τοὺς καθειργμέ-
33 *νους ἐξήγαγεν, εἰς πλῆθος περιισταμένους πολύ, οἳ καὶ εἰς τὸ*
μέγα παρελθόντες τέμενος τοῦ θεοῦ, πολλῶν καὶ ἄλλων συνεισ-

7 *περὶ Λεοντίου τοῦ στρατηγοῦ* (*τοῦ στρ. λεοντ.* E) *καὶ ὅπως ἐπανέστη κατὰ Ἰουστινιανοῦ* CE

1 *μέντοι* om. D 3 *ποτε* om. O 4 ante *ὁ* add. *οὗτος* O 6 *αὐτῷ* D, corr. Dw *ἐπενενηνεγμένων* w*p*Di* 7 *πᾶσιν ὁ αὐτοκράτωρ μεμίσητο* O *ἔδοξε* Ewp*Di*, *ἔδοξεν* A, sed v. ad XIII 1,5 10 *στρατολογίαν* C 12 *ἑλλάδαν* E *ὁ* om. B 14 *ἐπιχείρισον* (sic) A 18 *συνειςρεόντων* Ewp

plebeios duntaxat, sed potentissimos etiam invadebat, adeo ut
27 et ipsam regis matrem aliquando verberaret. Et rex quendam
monachum quoque Theodosium, pridem inclusum, logothetam
aerarii generalem designavit, qui nec ipse improbitate eunucho Ste-
28 phano cedebat. Cum autem ab iis respublica multis malis affecta
29 esset, rex omnium odia suscepit. Leontium vero ducem de cupi-
ditate imperii suspectum biennium in vinculis habuit, post eie-
30 ctum Graeciae ducem fecit. Is Paulo cuidam monacho astrologiam
tractanti et imperium sibi vaticinanti "Ego" inquit "iam abibo in
Graeciam; scio regem mihi percussores a tergo esse immissurum;
31 ea vero, quae tu mihi vaticinabaris, nihili erunt." Cui ille "Ne"
inquit "effeminato sis animo, sed rem strenue administra; neque
32 impos voti fies." Leontius igitur fidissimis quibusque assumptis
et publicis carceribus ruptis, magnam captivorum multitudinem
33 eduxit, qui in magnum dei templum progressi, multis etiam aliis
confluentibus, Iustinianum maledictis insectati Leontium faustis
ominibus prosecuti sunt, Callinico patriarcha quoque adiuvante.

ρυέντων, ὕβριζον μὲν τὸν Ἰουστινιανόν, εὐφήμουν δὲ τὸν Λε-
όντιον, συνεργοῦντος καὶ Καλλινίκου τοῦ πατριάρχου. ἐκεῖθεν 34
δ' εἰς τὸ ἱππήλατον μεταχωρήσαντες θέατρον τὰ ὅμοια διεπράτ- D
τοντο, καὶ τὸν Ἰουστινιανὸν τῶν ἀνακτόρων ἐξαγαγόντες κατὰ
II 324 τὴν Σφενδόνην ἐρρινοτόμησαν καὶ εἰς Χερσῶνα ἔθεντο ὑπερό-
ριον, ἐνιαυτοὺς ἑξκαίδεκα τῆς βασιλείας κρατήσαντα. τὸν δ' 35
ἐκτομίαν Στέφανον, τὸν σακελλάριον δηλαδή, καὶ τὸν μοναχὸν
Θεοδόσιον τὸν γενικὸν συλλαβόμενοι καὶ σχοίνους ἐξάψαντες
τῶν ποδῶν αὐτῶν, σύροντες διὰ τῆς ἀγορᾶς εἰς τὸν Βοῦν ἀπή-
γαγον καὶ κατέκαυσαν.

Τούτων δὲ γενομένων ὁ Λεόντιος τῆς βασιλείας ἐκράτησεν, 23
ἐφ' οὗ οἱ Ἄραβες τὰς Ῥωμαϊκὰς κατατρέχοντες χώρας πολλοὺς
αἰχμαλώτους ἐλάμβανον, εἶτα καὶ τὴν Ἀφρικὴν ὑφ' ἑαυτοὺς P II 94 A
ἐποιήσαντο. στέλλει τοίνυν τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς Λεόντιος 2
ἕνα τῶν πατρικίων Ἰωάννην, ἄνδρα δραστήριον, μετὰ τοῦ στόλου
παντὸς τῇ Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ τὴν Ἀφρικὴν ἀνασώσασθαι· ὃς 3 W III 77
καὶ πολέμῳ τοὺς ἐκεῖ τρεψάμενος Ἄραβας τὴν Ἀφρικὴν αὐτῶν
ἠλευθέρωσε κἀκεῖ παρεχείμασε, γράψας τὰ πεπραγμένα τῷ
βασιλεῖ καὶ τὸ ποιητέον ἀναμένων ἐπιταγῆναι αὐτῷ. ὁ δὲ τῶν 4

2 ὅτι κατηνέχθη τῶν ἀνακτόρων ὁ Ἰουστινιανὸς καὶ τὴν ῥῖνα (ῥίνα E) ἐτμήθη CE 11 βασιλεία Λεοντίου ACDE ὅπως τὴν Ἀφρικὴν εἷλον οἱ Ἄραβες καὶ ὅπως αὐτὴν ἀφῄρηντο C

4 ἐξάγοντες E 4. 5 ἐν τῇ σφενδόνῃ (σφενδόνι B) O 5 ἐρινοτόμησαν ARwp, ἐρρινοτόμησαν *Di*, v. ad XIV 11, 7 6 ἑξκαίδεκα AR, ἓξ καὶ δέκα E, ἑκκαίδεκα Dwp*Di*, v. XIII 25, 29, XVI 22, 1; cf. de numero annorum G. M. p. 615, 16 et Muraltum *essai* cet. p. 319 13 δορυαλώτους O 17. 18 τῆς ἀφρικῆς ἐκείνους ἀπώσατο O 19 ἀναμένων Ewp*Di*, ἀ . . μένων A, προσμένων R

Inde in theatrum equestre digressi eadem factitabant et Iustinia- 34
num e regia eductum naso in Funda praeciso in Chersonem
relegarunt, cum annos sedecim regnasset. Stephanum vero eu- 35
nuchum et sacellarium et Theodosium monachum, logothetam
generalem, comprehensos, funibus ad pedes alligatis, per forum
in Bovem pertractos combusserunt.

23. Quibus rebus gestis LEONTIVS regnum tenuit, sub quo Ara-
bes Romanas incursantes provincias multos captivos abducebant,
tandem Africam quoque subegerunt. Quo cognito rex Leontius 2
Ioannem patricium, virum strenuum, cum tota classe mittit ad
Africam Romano imperio recuperandam; qui Arabibus, qui illic 3
erant, bello superatis et ex Africa expulsis illic hiemavit, rebus
suis gestis ad regem perscriptis, exspectans, quid porro de illius
sententia faciendum esset. Sed Agarenorum summus consul (sic 4

Ἀγαρηνῶν πρωτοσύμβουλος (οὕτω γὰρ ἐκάλουν τοὺς σφῶν προεξάρχοντας) τὰ κατὰ τὴν Ἀφρικὴν συμβεβηκότα μαθὼν καὶ ἐν δεινῷ τὴν ἐκ ταύτης ποιούμενος ἔκπτωσιν, στόλον ἑτοιμάζει βαρύτατον καὶ στέλλει αὖθις τὴν Ἀφρικὴν ἀνακαλεσό-
B 5 μενος. πρὸς ὃν ὁ ῥηθεὶς πατρίκιος Ἰωάννης ναυμαχῆσαι μὴ ἐξαρκῶν τοῦ λιμένος ἐξέστη καὶ ἐπανήρχετο πρὸς τὸν βασιλέα,
6 αἰτήσων πλείονα δύναμιν. γενομένου δὲ κατὰ τὴν Κρήτην τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στόλου, οἱ τοῦ λαοῦ προϊστάμενοι, πῇ μὲν δι' αἰσχύνης ποιούμενοι τὸ ὑποχωρῆσαι τῆς Ἀφρικῆς τοῖς πολεμίοις ταύτης παραχωρήσαντες, πῇ δὲ καὶ δεδοικότες τὴν τοῦ βασιλέως ὀργήν, πείθουσι τὸ ναυτικὸν εἰς ἀποστασίαν ἐκκλῖναι καὶ δυσφημῆσαι τὸν Λεόντιον, εὐφημῆσαι δὲ βασιλικῶς τὸν Ἀψίμαρον τῶν Κι- D III
βυρραιωτῶν ὄντα δρουγγάριον, ὃν αὐτίκα καὶ Τιβέριον μετω-
7 νόμασαν. οὗτος οὖν ἅμα τῷ στόλῳ καταλαβὼν τὸ Βυζάντιον
C 8 ἐν Συκαῖς τὰ σκάφη προσώρμισεν. ὁ δέ γε Λεόντιος τὴν τῆς
9 πόλεως φυλακὴν διὰ φροντίδος πεποίητο. ἀλλά τινες τῶν ἐπαρχεωτῶν ἀρχόντων τὸ κατὰ Βλαχέρνας τεῖχος φυλάσσειν λαχόντες, ἐκεῖθεν εἰσήγαγον τὸν Ἀψίμαρον, καὶ ταῦτα μεθ' ὅρκων φρικτῶν τὰς κλεῖς ἐμπιστευθέντες τῶν τοῦ τείχους ἐκείνου πυλῶν.
10 εἰσελθόντες οὖν οὕτως οἱ τοῦ στόλου τὰς οἰκίας τῶν πολιτῶν

5 ὅτι αὖθις εἷλον τὴν Ἀφρικὴν οἱ Ἄραβες CE   12 ἐπανάστασις τοῦ ναυτικοῦ καὶ ἀνάρρησις Ἀψιμάρου CE

3 ἐκ om. E   5 μονομαχῆσαι D   9 τῆς] τοῖς B   11 ἐκκλῖναι B^{s}EwpDi, ἐκκλίναι AR   post δυσφημῆσαι add. μὲν Rwp   12. 18 ἀψίμαρον D   15 προσώρμησαν p fortasse ex XIV 27, 3 invitis ARw   17 βλαχέρναις C   18 φρικῶν w*p invitis AR   19 τῶν | τείχους E

enim appellabant suos principes) rebus Africae cognitis iacturamque terrae iniquo ferens animo classem ingentem parat mittit-
5 que ad Africam recuperandam. Cui cum patricius ille Ioannes impar esset, portu relicto ad regem se conferebat, ut maiores
6 copias postularet. Sed cum Romana classis Cretam pervenisset, populi principes, partim turpe rati Africa omissa et hostibus concessa reverti, partim regis iracundiam veriti classiariis defectionis auctores fiunt ac Leontii insectandi et Apsimari, Cibyrrhaeotarum drungarii, quem statim etiam Tiberium nominarunt, regis
7 salutandi. Is igitur cum classe Byzantium pervectus in Sycas
8 appulit. Etsi autem Leontius urbis custodiam diligenter curarat,
9 tamen quidam provinciales magistratus per murum Blachernium, cuius custodiam sortiti erant, clavibus portae cum sanctissimo
10 iureiurando acceptis, Apsimarum introduxerunt. Ita classiarii

ἐληΐσαντο. ὁ δὲ Ἀψίμαρος τὸν μὲν Λεόντιον ἀφείλετο τῆς 11
ῥινὸς καὶ ὑπὸ φυλακὴν ἐποιήσατο, βασιλεύσαντα ἔτη τρία, τοὺς 12
δὲ αὐτῷ συναιρομένους ἐκ τῶν ἀρχόντων τυπτήσας καὶ τῶν
ὑπαρχόντων στερήσας ὑπερορίους ἐποίησε.

Καὶ ὁ μὲν Ἀψίμαρος ἢ Τιβέριος οὕτω τῆς βασιλείας ἐκρά- 24 D
τησεν, αὐτίκα δὲ τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Ἡράκλειον πάντων τῶν
ἱππικῶν καὶ πεζῶν στρατευμάτων στρατηγὸν μονώτατον προ-
βαλόμενος στέλλει πρὸς ἕω τοῖς Ἀγαρηνοῖς ἀντιτάττεσθαι. κατέ- 2
δραμον οὖν τὴν Συρίαν Ῥωμαῖοι καὶ μέχρι Σαμοσάτων ἀφί-
κοντο, τὰ πέριξ ἅπαντα προνομεύσαντες, καὶ πολλοὺς σφόδρα
τῶν Ἀγαρηνῶν διεχρήσαντο, καὶ δοριαλώτους ἑλόντες πλείστους
καὶ λείαν ἄλλην ἀμύθητον φόβον μέγαν τοῖς Ἄραψιν ἐνεποίη-
σαν. Βαάνης δέ, ᾧ Ἑπταδαίμων ἐπίκλησις, τὴν τετάρτην Ἀρ- 3
μενίαν τοῖς Ἄραψι προύδωκεν. εἶτα οἱ ἄρχοντες Ἀρμενίας 4
κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν στασιάσαντες ἐκείνους μὲν ἔκτειναν, πρὸς
δὲ τὸν Ἀψίμαρον διεπέμψαντο καὶ Ῥωμαίους αὖθις εἰς τὴν

1 καθαίρεσις Λεοντίου C 5 βασιλεία Ἀψιμάρου AE, βασιλεία Ἀψιμάρου τοῦ καὶ Τιβερίου CD, βασιλεία Ἀψιμάρου Τιβερίου B 8 περὶ τῶν Ἀγαρηνῶν καὶ ὅσα ἐποίησάν τε καὶ ἔπαθον CE

2 βασιλεύσαντα ἔτη τρία om. O (v. vs. 4) 3 συναιρουμένους DE 4 ὑπ χόντων E ἐποίησε A, ἐποίησεν RwpDi, v. ad XIII 1, 5 et ann. sequ. post ἐποίησεν add. ἐβασίλευσε δὲ ὁ λεόντιος ἔτη τρία O Wo lat. 5 |αὶ A 7 προβαλλόμενος Ewp, v. ad XIV 11, 5 8 πρὸς τοῖς ἕω p* invitis ARw 10 post τὰ add. δὲ D καὶ om. D σφόδρα πολλοὺς Owp 11 δοριαλώτους Di, v. ad XIII 8, 3 13 τετάρτην] v. Gelzerum Georg. Cypr. descript. p. XLVIII 13, p. 236, 2 ἀρμενίαν D

ingressi civium aedes diripuerunt, Apsimarus Leontium naso 11
praeciso custodiae tradidit, cum triennium regnasset. Principes 12
autem, qui ab illo stabant, verberibus affectos et bonis spoliatos
relegavit.

24. Apsimarus sive Tiberius ita imperio potitus statim
fratrem suum Heraclium omnibus et pedestribus et equestribus
copiis solum cum summo imperio praefectum in Orientem contra
Agarenos misit. Romani igitur Syriam incursarunt et Samosata 2
usque progressi, finitima loca omnia populati, Agarenorum plurimos
confecerunt captisque plurimis et ingenti praeda parta magnum
Arabibus terrorem incusserunt. Baanes vero, cui cognomen 3
Heptadaemon, quartam Armeniam Arabibus prodidit. Sed Ar- 4
meniorum principes Agarenos per seditionem occiderunt et legatis
ad Apsimarum missis Romanos denuo in provinciam receperunt.

P II 95 A 5 χώραν ἐδέξαντο. ἀλλ' ὁ Μουάμεδ κατ' αὐτῶν ἐπελθὼν ὑπὸ
τοὺς Ἀγαρηνοὺς καὶ πάλιν τὴν Ἀρμενίαν πεποίηκε καὶ τοὺς
6 τῶν Ἀρμενίων προέχοντας ζῶντας κατέκαυσε. τότε καὶ κατὰ D III 3
τῆς Κιλικίας Ἀγαρηνοὶ ἐπεστράτευσαν, οἷς συμβαλὼν ὁ τοῦ
βασιλέως ὁμαίμων Ἡράκλειος τοὺς μὲν πλείονας μαχαίρας ἔργον
εἰργάσατο, τοὺς δὲ λοιποὺς ζωγρήσας δεσμίους τῷ κρατοῦντι
7 ἐξέπεμψε. Φιλιππικὸν δὲ τὸν υἱὸν τοῦ πατρικίου Νικηφόρου
βασιλειῶντα, ὅτι κατ' ὄναρ ἔδοξε τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν σκιάζεσθαι ὑπὸ ἀετοῦ, εἰς Κεφαληνίαν ἐξώρισεν.
8 Ἰουστινιανὸς δὲ ἐν Χερσῶνι, ὡς εἴρηται, περιορισθεὶς ἠδυ-
B νήθη διαδρᾶναι ἐκεῖθεν καὶ τῷ Χαζάρων ἀρχηγῷ Χαγάνῳ
προσελθεῖν καὶ δεχθεὶς παρ' ἐκείνου φιλοτιμότατα τὴν ἀδελφὴν
αὐτοῦ ἔγημε Θεοδώραν καὶ μετ' ὀλίγον ἐκεῖθεν ἀπελθὼν εἰς
9 ἄλλην χώραν μετὰ τῆς αὐτοῦ διέτριβε γυναικός. καὶ ὁ Ἀψί-
μαρος διεπέμψατο πρὸς τὸν Χαγάνον, χρήματα δώσειν αὐτῷ
W III 78 πολλὰ ὑπισχνούμενος, εἰ στείλειεν αὐτῷ τὴν τοῦ Ἰουστινιανοῦ

10 περὶ Ἰουστινιανοῦ ὅτι ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν τοῦ Χαγάνου AE, περὶ Ἰουστινιανοῦ καὶ (om. E) ὅτι ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν τοῦ Χαγάνου CE καὶ ὅτι ἐπεβούλευεν ὁ Χαγάνος τῷ Ἰουστινιανῷ τοῦ Ἀψιμάρου δώσειν αὐτῷ χρήματα πολλὰ ὑποσχομένου· καὶ ὅτι τοῦτο γνοὺς ἐκεῖνος πρὸς Βουλγάρους κατέφυγεν C, ὅτι ἐπεβούλευσε ὁ Χαγάνος τῷ Ἰουστινιανῷ E

1 post ὁ add. τῶν ἀγαρηνῶν ἡγεμονεύων τότε Rwp   μωάμεθ B[s]Dwp (ex XIV 17, 12), μωάμεδ coni. *B-W* coll. XIV 17, 12 et Cedr. I p. 777, 13   2 σαρακηνοὺς O   3 ἀρμενίων D   ζώντας (sic) w*p   6 τῷ κρατοῦντι δεσμίους D   9 κεφαληνίαν ARwp (v. XIV 25, 17, Theoph. I p. 372, 8, G. M. p. 621, 4, L. G. p. 167, 5, Georg. Cypr. 1578 Gelzer, Hierocl. 648, 5 Burkhardt), Κεφαλληνίαν *Di*   post ἐξώρισεν add. ὁ ἀψίμαρος Rwp   10 εἴρηται] XIV 22, 34   11 διαδρᾶναι Ewp*Di*, διαδράναι AO   χαζάρω (sic) A   12 φιλοτιμώτατα Ewp   12. 13 ἔγημε τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ O   13 ὀλίγων E   16 ἐστείλει D, εἰ στείλει Dw

5 Moamedus autem expeditione facta Armeniam iterum Agarenis
6 parere coegit et Armeniorum principes vivos cremavit. Tunc
Ciliciae quoque arma intulerunt Agareni, cum quibus Heraclius, regis frater, congressus maiorem partem ferro confecit, ceteros
7 captos ad imperatorem misit vinctos. Philippicum, filium patricii Nicephori, quod in somnis aquilam sibi umbram facere viderat, regnum animo agitantem in Cephaleniam relegavit.
8 Iustinianus autem, qui, ut dictum est, in Chersone exulabat fuga inde elapsus ad Chaganum, Chazarorum principem, se contulit, a quo honorificentissime exceptus eius sororem Theodoram uxorem duxit ac paullo post inde digressus in alia regione cum
9 sua coniuge considebat. Verum Apsimarus Chagano magnam

κεφαλήν. καὶ ὃς συνέθετο καὶ δύο τινὰς τῶν ᾠκειωμένων 10
αὐτῷ στείλας ἐν ἀπορρήτοις ἐνετείλατο τὸν Ἰουστινιανὸν ἀνελεῖν·
ὃ διὰ δούλου μαθοῦσα ἡ Θεοδώρα τῷ ἀνδρὶ καταγγέλλει. ὁ 11. 12
δὲ τοὺς ἐνταλθέντας αὐτὸν ἀνελεῖν ἰδίᾳ προσκαλεσάμενος ἑκα- C
στον ἀγχόνῃ στερίσκει τοῦ ζῆν καὶ τὴν μὲν Θεοδώραν εἰς Χα-
ζαρίαν ἐξέπεμψεν, αὐτὸς δὲ εἰς ἁλιάδα ἐμβεβηκὼς ἀπέπλευσε,
πρὸς Τέρβελιν ἀπιὼν τὸν τῶν Βουλγάρων ἐξάρχοντα. κλύδωνος 13
δὲ μεγάλου κατειληφότος αὐτὸν ἐν τῷ πλέειν, καταδῦναι τὸ
πλοιάριον ἐκινδύνευε. τῶν δὲ συμπλεόντων ἐπαγγείλασθαι τῷ 14
θεῷ συμβουλευόντων αὐτῷ, εἰ περισωθείη καὶ τὴν ἀρχὴν ἀπο-
λήψοιτο, μή τι κακὸν τοῖς κατ' αὐτοῦ γενομένοις ἐπενεγκεῖν,
ἐκεῖνος "εἰ φείσομαι τούτων" ἔφη "τινός, αὐτίκα καταποντι-
III 327 σθείην ὡδί." περισωθεὶς οὖν καὶ τῷ τῶν Βουλγάρων ἄρχοντι 15
προσελθὼν καὶ πλεῖστα παρασχών, ἄλλα μέντοι καὶ παρέχειν D
ἐπαγγειλάμενος, εἰ παρ' αὐτοῦ καταχθείη πρὸς τὴν προγονικὴν
βασιλείαν, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῷ συζεῦξαι καθυποσχόμενος,
σὺν ἐκείνῳ μετὰ βαρβαρικῆς βαρείας δυνάμεως τὴν ὑπερκει- 16
μένην κατειλήφει τῶν πόλεων καὶ πρὸ τῶν τειχῶν στρατοπε-

13 *ὅτι μετὰ τῶν Βουλγάρων τῇ πόλει ἐπιστρατεύσας νύκτωρ ἐντὸς εἰσῆλθε διὰ τοῦ ἀγωγοῦ* CE

3 *ὃν* p* invitis ARw *δόλου* E 8 *καταδῦναι* EwpDi, *καταδύναι* AO 9 *ἐκινδύνευε* Rwp, *ἐκιν|δύνασ* mutat in *ἐκινδύνευσ* vel *ἐκινδύνευ* A, *ἐκινδύνευσε* Di 12 *ἔφη τούτων* B 13 *καὶ* om. D 14 *παρασχὼν* DwpDi, *παρασχεῖν* AR 15 *γονικὴν* E 17 *βαρείας* RwpDi, om. A 18 *στρατευσάμενος* C

pecuniam per nuntios pollicitus, si Iustiniani caput ad se misisset,
ab eo impetrat, ut duos e suis familiaribus ablegct, qui Iustinia- 10
num secreto tollerent. Quo per servum cognito Theodora ma- 11
ritum praemonet. Ille igitur duos illos seorsim arcessitos, utrum- 12
que laqueo praefocat ipseque Theodora in Chazariam ablegata
naviculam conscendit, ad Terbelim, Bulgarorum principem, pro-
fecturus. In ea navigatione magna tempestate orta, navicula in 13
periculo submersionis versabatur. Monitus igitur ab iis, qui una 14
navigabant, ut votum faceret deo se, si evasisset incolumis et
regnum recepisset, veniam omnibus suis adversariis daturum,
"si cui" inquit "illorum pepercero, statim hic submergar." Cum 15
autem salvus ad Bulgarorum principem pervenisset multaque
ei dedisset seque daturum promisisset, si ab eo reduceretur in
avitum regnum, et nuptias filiae suae illi pollicitus, cum illo bar- 16
barorum copiis ingentibus subnisus metropolim aggreditur et
castris ante moenia positis civium animos pertentat, cum iis de

δευσάμενος ἀπεπειρᾶτο τῶν πολιτῶν, αὐτοῖς ἐκ τοῦ τείχους
17 προκύπτουσιν ὁμιλῶν. οἱ δὲ οὐ μόνον αὐτὸν οὐ προσίεντο,
18 ἀλλὰ καὶ ὕβρεις αὐτοῦ κατέχεον πλημμελεῖς. νυκτὸς οὖν διὰ
τοῦ ἀγωγοῦ εἰσδὺς ἐντὸς ἀνέδυ τῆς πόλεως καὶ ταύτης ἐγένετο
19 ἐγκρατής. ὁ δὲ Ἀψίμαρος εἰς Ἀπολλωνιάδα φυγὼν κατελήφθη.
P II 96 A 25 Τῷ μὲν οὖν τῶν Βουλγάρων ἄρχοντι δῶρα πολλὰ παρα-
σχὼν καὶ συνθήκας εἰρήνης μετ' αὐτοῦ ποιησάμενος ἀπελθεῖν
2 αὐτὸν παρεσκεύασεν. τοῦ δὲ Ἀψιμάρου καὶ Ἡρακλείου τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν ἀχθέντων, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦ Λεον-
τίου, τὸν μὲν Ἡράκλειον σὺν ἄλλοις πλείοσιν ἐν ξύλοις παρὰ
3 τοῖς τείχεσιν ἀπῃώρησε, τὸν Ἀψίμαρον δέ γε καὶ τὸν Λεόντιον
δεσμίους διὰ τῆς ἀγορᾶς περιαγαγὼν καὶ θεατρίσας ἱππικοῦ
ἀγομένου, ῥιφέντας ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ κατὰ τῶν τραχήλων
πεπάτηκε, καὶ οὕτως ἐκτμηθῆναι τὰς αὐτῶν κεφαλὰς ἐν τῷ
Κυνηγίῳ προσέταξεν, ἑπτὰ τοῦ Ἀψιμάρου ἐνιαυτοὺς βασιλεύ-
4 σαντος. τὸν δὲ πατριάρχην Καλλίνικον πρότερον αὐτοῦ πηρώ-

6 τοῦ ῥινοτμήτου Ἰουστινιανοῦ βασιλεία τὸ δεύτερον A, βασιλεία τὸ δεύτερον Ἰουστινιανοῦ τοῦ ῥινοτμήτου CD 8 ὅπως ἐκόλασε τὸν Λεόντιον καὶ τὸν Ἀψίμαρον καὶ τὸν Ἡράκλειον καὶ ἑτέρους ὁ Ἰουστινιανὸς καὶ τὸν πατριάρχην C 16 περὶ πατριαρχῶν E

4 ἐνέδυ EDw 5 ἀψίμαρος D post κατελήφθη add. ἑπτὰ βασιλεύσας ἐνιαυτούς. Rwp, v. vs. 15 6 Τῷ μὲν οὖν AE, Οὕτω μὲν ὁ ἰουστινιανὸς ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν ἐπανεσώσατο, ταύτης τὸ δεύτερον ῥινότμητος ἐπιβάς. τῷ δὲ Owp 8 τοῦ δὲ AEwp, εἶτα τοῦ O 10 μὲν om. *Di* invitis ARwp 11 ἀπηώρησεν D, iota subscr. add. Dw, v. ad XIII 1, 5 15 κυνηγεσίῳ wp (venatione: *Wo* lat.) invitis AR Nicephor. CPol. p. 42, 19, Theoph. I p. 375, 15 προσέταξε O (v. ann. sequ.) ἑπτὰ—βασιλεύσαντος om. O, v. vs. 5

17 pinnaculis prospectantibus colloquens. Illi vero eum non modo
18 non invitabant, sed etiam atrocibus maledictis incessebant. Verum
noctu per aquaeductum ingressus intra urbem ascensione facta
19 Byzantio potitur. Apsimarus autem, qui Apolloniam confugerat,
captus est.
25. Bulgarorum principem cum donis multis icto pacis foe-
2 dere dimisit. Apsimaro vero et Heraclio, eius fratre, atque etiam
Leontio ad se adductis, Heraclium cum aliis pluribus de lignis iuxta
3 moenia suspendit, Apsimarum et Leontium vinculis per forum cir-
cumductos ludis Circensibus spectaculo exhibuit, cumque collis eo-
rum ante se proiectorum pedibus insultasset, sic demum capita
in amphitheatro illis praecidi iussit, cum Apsimarus septem per
4 annos regnasset. Callinicum patriarcham oculis prius erutis Ro-

σας τὰ ὄμματα εἰς Ῥώμην ἔθετο ὑπερόριον. Κῦρον δέ τινα 5 B
μοναχὸν ἔγκλειστον πατριάρχην προυβάλετο, ὃς αὐτῷ τὴν εἰς
τὴν βασιλείαν ἀποκατάστασιν προεφοίβασε. πολὺ δὲ πλῆθος 6
ἔκ τε τοῦ δημοτικοῦ καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ τότε διέφθειρεν οὔ-
III 328 τος ὁ βασιλεύς, τοὺς μὲν φανερῶς, ἐνίους μέντοι καὶ ἀφανῶς.
στείλας δ' εἰς Χαζαρίαν ἤγαγε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Θεοδώραν, 7
ἤδη αὐτῷ τεκοῦσαν υἱόν, ὃν Τιβέριον κατωνόμασε, κἀκείνην
δὲ καὶ τὸ παιδίον τοῦ τῆς βασιλείας ἀξιώσας ὀνόματος καὶ
ἄμφω ἔστεψε. λύσας δὲ τὰς πρὸς τοὺς Βουλγάρους σπονδὰς 8
κατ' αὐτῶν ἐξεστράτευσε σὺν ἱππικαῖς τε καὶ πεζικαῖς δυνάμεσι
καὶ σὺν στόλῳ πολλῷ, καὶ ἀπῆλθε πρὸς τὴν Ἀγχίαλον. τὸ 9
μὲν οὖν πρῶτον δείσαντες οἱ Βούλγαροι εἰς τὰ ὄρη ἀνέδραμον,
ἐκεῖθεν δὲ ἀσυντάκτως ὁρῶντες τὴν τῶν Ῥωμαίων στρατιὰν C
σκηνουμένην καὶ ἀπροσέκτως εἰς χορτασμάτων συλλογὴν σκιδνα-
μένην, ἀνεθάρσησαν καὶ ἐπελθόντες αὐτοῖς πολλοὺς μὲν ἀνεῖλον,
οὐ μείους δὲ ἠχμαλώτευσαν καὶ ἵππον συνέσχον πολλήν. ὁ 10
μέντοι βασιλεὺς σὺν τοῖς περιλειφθεῖσιν εἰς τὸ ἐκεῖ συνεκλεί-
σθησαν φρούριον. εἶτα τοὺς ἵππους πάντας νευροκοπήσαντες, 11
ἵνα μὴ τούτους λάβοιεν οἱ πολέμιοι, τοῖς τοῦ στόλου σκάφεσιν

6 ὅτι ἔστεψε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὸν υἱόν CE 9 ὅτι ἐπῆλθε κατὰ Βουλγάρων καὶ ἡττήθη CE

1 κύρον CEwp 2 προυβάλλετο AEwp, προυβάλετο ODi, v. ad XIV 11, 5 2. 3 εἰς τὴν om. w*p invitis AR (regni recuperationem: Wo lat.) 3 δὲ om. B 4 τοῦ alterum om. D 5 post βασιλεύς· add. καὶ A, om. RwpDi 6 υτοῦ C 7 post ἤδη add. δὲ C post ὃν add. καὶ C 9 βαρβάρους E 17 συνεκλείσθη | C 19 οἱ πολέμιοι] ὑπολέμιοι E

mam relegavit. Cyrum autem, monachum quendam inclusum, 5
qui ei regni recuperationem praedixerat, patriarcham designavit.
Maximam turbam et plebeiam et militarem hic rex tum occidit, 6
partim aperte, partim etiam clam. Ex Chazaria uxorem Theodo- 7
ram revocavit, quae ei iam filium pepererat, quem Tiberium vo-
cavit, ipsamque ac filium regio nomine dignatos diademate or-
navit. Foedere autem rupto Bulgaris bellum intulit, eque- 8
stribus ac pedestribus et navalibus copiis magnis Anchialum
profectus. Ac primum quidem territi Bulgari in montes confu- 9
gerunt, sed cum illinc vidissent Romanorum exercitum castra
nullo ordine posuisse et temere pabulatum dispergi, animos re-
ceperunt et congressi multos occiderunt, neque pauciores ceperunt,
equis etiam multis potiti. Ceterum rex cum reliquiis exercitus 10
in castellum, quod illic erat, se conclusit. Deinde incisis equo- 11

W III 79 ἐμβεβηκότες ἐπανῆλθον εἰς τὸ Βυζάντιον σὺν αἰσχύνῃ πολλῇ.
12 μηνιῶν δὲ τοῖς ἐν Χερσῶνι, ὅτι ἐκεῖ περιωρισμένον αὐτὸν
γνόντες νεωτερίζοντα ἠβουλήθησαν ἀνελεῖν, στέλλει τριήρεις καὶ
D δρόμωνας καὶ νῆας ἑτέρας τῶν φορτηγῶν σὺν στρατεύματι
πλείστῳ καὶ δυσὶ στρατηγοῖς, ἐντειλάμενος αὐτοῖς μὴ φείσασθαί
13 τινος τῶν ἐκεῖ, ἀλλὰ πάντας συγκόψαι τοῖς ξίφεσιν. οἳ σὺν
οὐδενὶ πόνῳ (οὐ γὰρ ἀντέστησαν οἱ τῶν ἐν Χερσῶνι πόλεων
κάτοικοι) παραλαβόντες αὐτοὺς ἅπαντας σχεδὸν ἀνῃρήκασι, μό-
14 νης τῆς νεαζούσης ἡλικίας μέχρι μειρακίων φεισάμενοι. ὁ
μαθὼν Ἰουστινιανός, ὅτι μὴ καὶ τούτους ἀνεῖλον, ἐξώργιστο,
15 καὶ πρὸς αὐτὸν ἀποσταλῆναι παρεκελεύσατο. ἀποσταλέντας δὲ
καταποντισθῆναι ἐν τῇ θαλάσσῃ συνέβη τοὺς πλείονας, καὶ
16 ἔδοξε τοῦτο τῷ βασιλεῖ καταθύμιον. καὶ οὐδ' οὕτω τῆς κατ' D III
ἐκείνων μανίας ἐμπέπληστο, ἀλλ' ἠπείλει καὶ αὖθις στελεῖν καὶ
P II 97 A οὕτω τὴν χώραν ἐξερημῶσαι ὡς καὶ τὰς πόλεις καθελεῖν καὶ
17 ἀροτριᾶσαι. διὰ ταῦτα οἱ ἔτι περιλειφθέντες ἐν Χερσῶνι καὶ
οἱ τούτων περίοικοι ἀποστατήσαντες Φιλιππικὸν τὸν τοῦ Βαρ-

13 ἀποστασία Χερσωνιτῶν καὶ ἀνάρρησις Φιλιππικοῦ τοῦ καὶ Βαρδάνη C ὅτι τοὺς ἐν Χερσῶνι πάντας σχεδὸν ἀνεῖλεν Ἰουστινιανός E 16 ἀνάρρησις Φιλιππικοῦ τοῦ Βαρδάνη E

4. 5 στρατεύματι πλείστῳ καὶ δυσὶ στρατηγοῖς] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 7 κόπω B 8 παρειληφότες O 9 μειρακίσκων O 11 post αὐτὸν add. τοὺς περισωθέντας Owp 13 τοῦτο RwpDi, τούτω AB 14 στελλεῖν DE, corr. Dw 15 χώρα D, corr. Dw καὶ prius om. D πόλειν (sic) A 16 ἀροτριάσαι B^{a}CEwp ἔτι om. O περιληφθέντες (sic) A, v. ad p. 204, 11

rum omnium nervis, ne hostibus usui essent, conscensis classis
12 navibus cum magno dedecore Byzantium redierunt. Chersoniis
porro iratus, quod de se in exilio res novas moliente tollendo
cogitassent, triremes, dromones, naves onerarias cum maximo
exercitu et ducibus duobus mittit iisque mandat, ne cuiquam
13 illorum parcant, sed omnes gladiis conficiant. Qui eos nullo cum
labore ceperunt (neque enim urbium Chersoniarum incolae resi-
stebant) ac paene omnibus sublatis pepercerunt pueris dumtaxat
14 et adulescentibus. Quo Iustinianus cognito iratus, quod non etiam
15 eos occiderant, ad se eos mitti iussit; qui cum missi essent, fa-
ctum est, ut maxima ex parte in mari perirent, quae res regi erat
16 voluptati. Sed ne sic quidem furore in illos expleto minatus est
se denuo copiis missis ita regionem illam evastaturum, ut quibus
17 locis urbes fuissent, arva colerentur. Quapropter Chersoniorum
quae iam erant reliquiae eorumque finitimi ad defectionem impulsi
Philippicum, Bardanis filium, quem ab Apsimaro in Cephaleniam

δάνη, ὃν ὁ λόγος ἱστόρησε παρὰ τοῦ Ἀψιμάρου εἰς Κεφαληνίαν περιορισθῆναι, ἄρτι ἀνακληθέντα ἐκ τῆς ὑπερορίας καὶ ἐπανιόντα πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν, κἀκεῖ γενόμενον βασιλέα ἀναγορεύουσι, καὶ τοῦ σφῶν ἄρχοντος Ἡλία συμπράττοντος. ἃ μαθὼν Ἰουστινιανὸς τοὺς μὲν τοῦ Ἡλία παῖδας ἐν τῷ κόλπῳ 18
κατέσφαξε τῆς μητρός, ἐκείνην δὲ δούλῳ αὐτῆς Ἰνδῷ μαγείρῳ συνέζευξεν. εἶτα στόλον ἑτοιμασάμενος στέλλει κατὰ Χερσῶνος, 19
ἐντειλάμενος τῷ τοῦ στόλου κατάρχοντι ἡβηδὸν ξύμπαντας ἀνελεῖν. ἤδη δὲ καταλαβόντος τὴν Χερσῶνα τοῦ ναυτικοῦ καὶ 20 B
πολιορκοῦντος αὐτὴν ἧκον Χάζαροι τοῖς Χερσωνίταις ἐπικουρήσοντες. ἐντεῦθεν ἡ μὲν πολιορκία ἐλέλυτο, οἱ δὲ τοῦ στόλου 21
μὴ τολμῶντες πρὸς τὸν βασιλέα ἐπανελθεῖν τοῦ μὲν βλασφημίας κατέχεον, τὸν δὲ Βαρδάνην ὡς βασιλέα εὐφήμησαν. καιροῦ 22
δὲ παραρρυέντος συχνοῦ, ὅτι μηδὲν αὐτῷ ἐκ τοῦ στόλου με-

11 ὅτι καὶ (om. E) οἱ τοῦ στόλου τὸν Φιλιππικὸν εὐφήμησαν CE

1 κεφαληνίαν ARwp, Κεφαλληνίαν *Di*, v. ad XIV 24, 7 2 περιοισθῆναι w*p, relegatum esse: *Wo* lat. 3 τὴν om. B 3. 4 ἀναγορεύουσι βασιλέα D 4. 5 ἡλία A (v. Niceph. Cpol. p. 44, 24. 46, 1 cet., Theoph. I p. 377, 31. 378, 24 cet.), ἠλία Rwp*Di* 5 ποῦς μὴ D, τοὺς μὲν corr. Dw τοῦ om. B παῖδα ex παιδιὰς mutat D τῷ om. D 6. 7 προσμειρηο (punctis notatum) δε δου λώματα οὐδωμαγείρως συνέζευξεν εἶτα στόλον αἴτη μασάμενος στέλλει κατὰ χερσόνος D, his deletis et addito fa (= falsa) restituit Dw: ἐκείνην δὲ δούλῳ — κατὰ Χερσῶνος 6. 7 ἐκείνην — συνέζευξεν om. E 8 τὴν D, τῷ corr. Dw ἡ μὲν δοὺξ D, ἡβηδὸν corr. Dw συμπάντας D, v. ad XIII 5, 1 9 δ' | D, δὲ corr. Dw καταλαβόντι D, corr. Dw μερσῶνα D 9. 10 καὶ πολιορκοῦντος αὐτὴν om. O 10 ἤνικον punctis notatum D, ἧκον corr. Dw τοῖς] τοῦ E ἐπικουρήσοντος E, ἐπικοντεύσαντες D, corr. Dw 11 κἀντεῦθεν D τὸν φιλό πολιν ἠσαελέλυτρο (punctis notatum) D, his deletis corr. Dw: ἡ μὲν πολιορκία ἐλέλυτο 14 παραρυέντος (sic) AE, v. ad XIV 11, 7

relegatum fuisse supra memoravimus, revocatum modo ex exilio et dum Cpolim iret, illuc profectum regem salutant, etiam Helia principe suo adiuvante. Quibus Iustinianus cognitis Heliae liberos 18
in sinu iugulavit matris illamque servo eius Indo coquo copulavit. Deinde instructam classem contra Chersonem mittit classis- 19
que praefecto mandat, ut omnes, qui arma ferre possent, deleret. Quae classis cum iam ad Chersonem appulsa esset eamque regio- 20
nem obsideret, Chazari Chersoniis auxilio venerunt. Unde ob- 21
sidio soluta est, sed classiarii ad regem redire non ausi maledicta in eum iaciebant et Bardanem pro rege celebraverunt. Iam longo 22
tempore elapso, cum nihil ei de classe significaretur, rex suspicatus accidisse aliquid, quod in suam fraudem tenderet, Byzantio

μήνυτο, ὁ βασιλεὺς ὑποτοπήσας συμβῆναί τι φερόμενον κατ'
αὐτοῦ, ἐξώρμησε τῆς Βυζαντίδος καὶ ἕως Σινώπης ἐλθὼν ὁρᾷ
23 τὸν στόλον εὐθὺ τῆς πόλεως πλοϊζόμενον· αὐτίκα τοίνυν γέγονε
24 καὶ αὐτὸς ὀπισθόρμητος. τοῦ δὲ Φιλιππικοῦ εὐπλοήσαντος
C καὶ προκαταλαβόντος τὴν μεγαλόπολιν, ἐκεῖνος ἐν τῷ Δαματρύϊ
25 ἐσκήνωσε. πρὸς ὃν ὁ εἰρημένος Ἡλίας ἀποσταλεὶς ἠδυνήθη
πεῖσαι τὸ μετὰ Ἰουστινιανοῦ στρατιωτικὸν ἀποστῆναι αὐτοῦ καὶ
26 προσρυῆναι Φιλιππικῷ. καταλειφθεὶς τοίνυν παρὰ τῶν στρα- D III
τιωτῶν Ἰουστινιανὸς χειροῦται καὶ χερσὶν οἰκείαις εὐθὺς ὁ
27 Ἡλίας ἀφεῖλε τὴν αὐτοῦ κεφαλήν. ὁ δὲ τούτου παῖς ὁ Τιβέ-
ριος μετὰ τῆς πρὸς μητρὸς μάμμης Ἀναστασίας (ἡ γὰρ μήτηρ
αὐτοῦ Θεοδώρα ἔφθη θανεῖν) τῷ ἐν Βλαχέρναις ναῷ προσ-
φυγὼν εἰσέδυ τὸ θεῖον θυσιαστήριον καὶ ὑπὸ τὴν παναγῆ γε-
νόμενος τράπεζαν, ἑνὸς τῶν ταύτην ἀνεχόντων στυλίσκων δε-
D 28 δραγμένος ἱκέτευε μὴ θανεῖν. ἀλλ' οἱ σταλέντες εἰς ζήτησιν
αὐτοῦ ἐξελκύσαντες τοῦ θυσιαστηρίου τὸν παῖδα μαχαίρᾳ τούτου
τὸν λαιμὸν ὡς βοσκήματος ἀπέτεμον ἀπηνῶς.

26 Ἤδη δὲ τῆς βασιλείας τυχὼν ὁ Φιλιππικὸς κατὰ τῆς ἕκτης οἰκουμενικῆς συνόδου ὡπλίσατο, καὶ σύνοδον ἀθροίσας

6 ἀναίρεσις (ἀνάρρησις C) Ἰουστινιανοῦ καὶ τοῦ παιδὸς (υἱοῦ E) αὐτοῦ CE
18 βασιλεία Φιλιππικοῦ τοῦ καὶ Βαρδάνη (τ. κ. Βαρδ. om. B) AR, ὅθεν ἀθετῆσαι τὴν ς' σύνοδον προήχθη CE

2 ἐξώρμισε D, corr. Dw 3 πλωϊζόμενον Dwp 5 καταλαβόντος O 6 ἠλίας A, ἡλίας RwpDi, v. ad XIV 25, 17 6 σταλεὶς EwpDi 7 ποιῆσαι D ante ἰουστ. add. τοῦ Ewp 10 ἠλίας ARwp, v. vs. 6 11 μάμης ED, corr. Dw 14 ἐνεχόντων E 16 ante τοῦ add. ἐκ E, v. ad XIV 17, 15

profectus cum usque Sinopem venisset, videt classem urbem ver-
23. 24 sus proficiscentem; statim igitur et ipse naves convertit. Sed
Philippicus prospera navigatione usus praeoccupat magnam ur-
25 bem, ille autem in Damatry stativa habet. Ad quem Helias ille
missus Iustiniani militibus persuasit, ut deserto illo se ad Philippi-
26 cum conferrent. Iustinianus igitur, cum a militibus desertus esset
captus, statim ab Helia suis manibus occisus est capite detruncato.
27 Filius autem eius Tiberius cum avia materna Anastasia (nam
Theodora mater iam obierat) in templum Blachernium confugit,
cumque sacrosanctum sacellum ingressus mensam sanctissimam
subiisset, prehensa una columella eam fulciente mortem est de-
28 precatus. Sed qui ad eum quaerendum erant missi, pueri e sacro
abstracti collum tamquam pecudis crudeliter resecuerunt.

26. Iam potitus regno PHILIPPICVS contra sextam oecumenicam synodum arma paravit indictaque synodo homo ille vanus,

ὁ μάταιος ἠκύρωσεν ὅσον τὸ κατ' αὐτὸν δι' αὐτῆς τὴν ἁγίαν
ἐκείνην σύνοδον. λέγεται γὰρ ἄρτι τοῦ Λεοντίου τῶν σκήπτρων 2
ἐπειλημμένου χρησμοδοτῆσαι τούτῳ δὴ τῷ Φιλιππικῷ τὴν εἰς
τὸν βασίλειον θρόνον ἀναγωγὴν μοναχόν τινα ἔγκλειστον ὄντα
ἐν τῇ τοῦ Καλλιστράτου μονῇ καὶ τῆς προρρήσεως αἰτῆσαι W III 80
μισθὸν τὴν τῆς ἕκτης συνόδου ἀθέτησιν (ἦν γὰρ τῆς τῶν Μονο-
θελητῶν ὁ μοναχὸς ἐκεῖνος αἱρέσεως), καὶ τὸν ὑποσχέσθαι. τὴν 3
μὲν οὖν οἰκουμενικὴν ἕκτην σύνοδον ἠκύρωσεν, ὡς ἐδόκει. P II 98 A
αὐτὸς δὲ σωροὺς χρημάτων ἐκ παλαιοτέρων θησαυρισθέντας 4
αὐτοκρατόρων ἐν τοῖς βασιλείοις εὑρὼν εἰς οὐδὲν δέον τούτοις
χρησάμενος τὰ πλείω διεσκόρπισε διὰ βραχέος καιροῦ· καὶ
τάχα καὶ ἅπαντα κατηνάλωσεν ἄν, εἰ ἐπὶ πλέον τῇ βασιλείᾳ
προσέμεινεν. ἐν μὲν γὰρ τῷ λέγειν ἐδόκει ῥητορικώτατος μὴ 5
ἀμοιρῶν τε συνέσεως, ἐν δὲ τῷ πράττειν ἦν ξυμπάντων ἀσυν-

13 οἷος ἦν περὶ πράξεις ὁ Φιλιππικός CE

1. 2 σύνοδον ἐκείνην τὴν ἱεράν. O 5 προρήσεως (sic) A (v. ad XIV 11, 7), προσρήσεως B 7 ante τὴν add. καὶ E 8 οὖν ....κυν ικτὸν αὐδ' ἀρχιερω¦σύνης D, οὖν οἰκουμενικὴν ἕκτην σύνοδον ἠκύρωσεν ὡς suppl. et corr. D_w 9 δέ σοι D, δὲ σωροὺς corr. D_w πηποτέρω ἐπα¦πεισθέντας D, παλαιοτέρων θησαυρισθέντας corr. D_w 10 αὐτον κελτήμυραν .... βασιλείοις D, αὐτοκρατόρων ἐν τοῖς corr. et suppl. D_w 10. 11 εὑνωάγαν | .... χρώμενος D, εὑρὼν εἰς οὐδὲν δέον τούτοις corr. et suppl. D_w 11 χρώμενος Rwp χρώμενος ....πισε D, τὰ πλείω διεσκόρ in lacuna suppl. D_w 11. 12 κα¦θελγιθελὴν αὐτὸν .... τῇ D, καιροῦ· καὶ τάχα καὶ ἅπαντα κατηνάλωσεν ἂν (sic) εἰ ἐπὶ πλέον corr. et suppl. D_w 13 προσέμενε .... μὴ D, προσέμεινεν. ἐν μὲν γὰρ τῷ λέγειν ἐδόκει ῥητορικώτατος corr. et suppl. D_w 14 συ¦νέτι .... τῶ πράττειν .... καὶ D, συνέσεως, ἐν δὲ τῷ πράττειν ἦν συμπάντων (v. ad XIII 5, 1) ἀσυνετώτατος corr. et suppl. D_w
ἀσυνετώτερος AE, ἀσυνετώτατος BC$D_w$wp, v. ad XIII 3, 6

quantum in ipso fuit, sacram illam synodum abrogavit. Nam 2
Leontio modo sceptrum adepto fertur inclusus quidam monachus
in Callistrati monasterio, qui Monothelitarum sectam probaret,
huic Philippico regni adeptionem praedixisse eiusque praedicti
mercedem sextae synodi abrogationem stipulatus, et hic pollicitus
esse. Ac sextam oecumenicam synodum abrogavit, ut putabat. 3
Cum vero acervos pecuniarum a veteribus cumulatos imperatori- 4
bus in regia repperisset, maiorem partem in nullos usus necessarios
adhibitam dissipavit exiguo tempore; atque omnem forsan ab-
sumpsisset, si diutius regnum tenuisset. Nam in dicendo quidem 5
disertissimus habebatur nec prudentiae expers, ad res autem
gerendas erat omnium ineptissimus et ingenio plane sinistro.

6 ετώτερος καὶ πάμπαν ἀδέξιος. Κῦρον δὲ τὸν πατριάρχην D II
ἐξωθήσας τῆς ἐκκλησίας, ἐπὶ ἓξ ἔτη ἐν ταύτῃ διαγαγόντα, Ἰω-
7 άννην ὁμόδοξον ἑαυτῷ προεβάλετο. οἱ μέντοι Βούλγαροι τὴν
Θρᾴκην ἅπασαν ληισάμενοι μέχρι τῆς πόλεως κατέδραμον
B ἅπαντα, καὶ λείαν πολλὴν καὶ αἰχμαλώτους λαβόντες σχεδὸν
8 ὑπὲρ ἀριθμὸν ὑπενόστησαν. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ πρὸς ἀνίσχοντα
ἥλιον ὁμοίως οἱ τῆς Ἄγαρ διέθεντο.

9 Δύο δὲ παρελθόντων ἐνιαυτῶν καὶ μηνῶν τινων, ἐξότου
τῆς βασιλείας ἐκράτησεν, ἱππήλατον ἐπιτελέσας ἀγῶνα καὶ ἐν
τῷ τοῦ Ζευξίππου μετὰ τὸν ἀγῶνα λουσάμενος λοετρῷ, συσσί-
τους τινὰς τῶν τῆς συγκλήτου πεποίητο, ὡς δ' ἔνιοι λέγουσι,
10 τοὺς ἐν τῇ τῶν ἵππων ἁμίλλῃ νικήσαντας. κατακείμενος οὖν
ἐν τῷ συμποσίῳ παρά τινων τῶν τῆς γερουσίας κατασχεθεὶς
τυφλοῦται. ταῦτα δ' ἐπράχθη κατὰ τὸ σάββατον τῆς πεντη-
11 κοστῆς. τῇ δ' ἑξῆς κατ' αὐτὴν δηλαδὴ τὴν πεντηκοστὴν ἀθροι-
C σθέντες οἵ τε τῆς συγκλήτου βουλῆς καὶ ὁ δημώδης ὄχλος
Ἀρτέμιον τὸν πρωτοασηκρῆτις προχειρίζονται αὐτοκράτορα, μετ-
ονομάσαντες Ἀναστάσιον.

1 περὶ πατριαρχῶν CE 8 περὶ Βουλγάρων καὶ (om. E) τῶν Ἀγαρηνῶν CE 12 καθαίρεσις ἐκ τῆς βασιλείας τοῦ Φιλιππικοῦ CE

1 πάμπαν] πάντων E ἀδέξιος .... δὲ D, lacunam suppl. voce Κῦρον Dw κῦρον BCDwDi, κύρον AEwp 2 ἐξωρίσας D, corr. Dw ἐπὶ om. O ἐν ταύτῃ] ἐνταῦθα D διάγοντα E 3 αὐτῷ DwpDi προεβάλετο RwpDi, προεβάλετο subscripto λ A, v. ad XIV 11, 5 4 ante μέχρι add. τὰ Rwp 6 ἀπενόστησαν Ewp 9 ἱππήλατον des. E fol. 164u, ἐπιτελείας perg. fol. 166r, cui add. E: γύρισον (i. e. volve) τὸ ἔμπροσθεν φύλλον καὶ εὑρέ· ἐπιτελέσας ἀγῶνα 10 τοῦ om. C λουτρῷ Ewp 13 κατασχεσθεὶς wpDi invitis AR 14 δὲ D 16 συγκλήτου om. D

6 Cyrum autem patriarcham ecclesia, quam per sex annos tenuerat,
7 exegit et Ioannem, assensorem suum, in ea collocavit. Sub eo
Bulgari Thraciam universam populati ad ipsam usque urbem incursarunt omnia, magnaque praeda et captivis fere innumeris
8 abductis domum se receperunt. Sed et Agareni Orientem eodem modo tractarunt.

9 Duobus annis et mensibus aliquot, ex quo regnum susceperat, elapsis, cum ludos equestres celebrasset et post certamen in Zeuxippi balneo corpus lavisset, quosdam senatores cenae adhibuit,
10 vel, ut alii dicunt, eos, qui ludis Circensibus vicerant. In eo con-
11 vivio a quibusdam senatoribus oppressus caecatur. Id actum est pridie pentecostes. Postridie, hoc est in ipsa pentecoste, et senatus et populus Artemium, primum a secretis, imperatorem designant, indito ei nomine Anastasii.

Ἦν δὲ οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ λόγοις παντοίοις ὡμιληκὼς 27
καὶ πραγμάτων διοικήσεσιν ἐντριβέστατος. οὗτος τὸν πατρι- 2
άρχην Ἰωάννην τοῦ ἀρχιερατικοῦ κατασπάσας θρόνου ὡς μὴ
ὀρθόδοξον ἔτη τρία τῆς ἐκκλησίας κρατήσαντα, μετατίθησιν ἐκ
Κυζίκου ἐπὶ τὴν ἱερὰν καθέδραν τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων
Γερμανόν, ὃν ἄνωθί που ὁ λόγος ἱστόρησε παρὰ Κωνσταντίνου
τοῦ Πωγωνάτου τῶν παιδογόνων ἀφαιρεθῆναι μορίων. μαθὼν 3
δὲ ὅτι ἐξ Ἀλεξανδρείας ἐπὶ Φοινίκην πλοῖα προσώρμισαν, ἵνα D
ξύλα ἐκεῖθεν κομίσωνται ναυπηγήσιμα, στόλον ἑτοιμάσας ἀπέ-
I III 332 στειλε κατ' αὐτῶν, κελεύσας καὶ τοὺς τῶν θεμάτων στόλους 4
εἰς τὴν νῆσον καταῖραι Ῥόδον κἀκεῖ ἑνωθῆναι καὶ οὕτως ἐκ-
πλεῦσαι κατὰ τῶν ἐναντίων, προβαλόμενος ἄρχοντα τοῦ στόλου
παντὸς Ἰωάννην τῆς τοῦ θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας διάκονον
καὶ γενικὸν λογοθέτην. πάντων οὖν εἰς τὴν Ῥόδον συναθροι- 5
σθέντων ὁ διάκονος Ἰωάννης πρὸς ἔκπλουν ἡτοίμαστο, οἱ δὲ
τοῦ στόλου, καὶ μᾶλλον οἱ τοῦ θέματος τοῦ Ὀψικίου, οὐκ

1 *βασιλεία Ἀρτεμίου τοῦ καὶ Ἀναστασίου* AR 2 *περὶ πατριαρχῶν* CE 4 *σημείωσαι μετάθεσιν ἀρχιερέως* E 7 *ὅτι στόλον ὁ βασιλεὺς οὗτος κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ἔστειλε. καὶ οἱ τοῦ στόλου τὸν ἄρχοντα στασιάσαντες ἀνεῖλον* C

1 *Ἦν* (*ʼν* omissa errore littera rubra *H*: A) *δὲ οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ λόγοις* AEwp, *οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ* (*ἐν* D) *λόγοις ἦν* O 2 *οὗτος* AEwp, *ὃς* O 3 *πατριαρχικοῦ* D *καταπαύσας* Ewp, avulso: *Wo* lat. 5 *τῆς*] *καὶ* E 6 *που*] XIV 20, 3 7 *ἀφαιρεθέντα* O 8 *προσώρμησαν* Ewp, v. ad XIV 23, 7 8. 9 *ἵν' ἐκεῖθεν ξύλα* O 11 *καταίραι* (sic) AD *ῥόδον καταῖραι* Ewp *οὕτω* w*p invitis AR, v. ad XIII 6, 16 12 *προβαλλόμενος* Ewp, v. ad XIV 11, 5 14 *γενικῶν* D, corr. Dw 15 *ἡτοιμάσατο* D, *ἡτοίμαστο: οἱ* corr. Dw 16 *βήματος* D, corr. Dw

27. Erat hic rex omni doctrinae genere eruditus et in rebus gerendis versatissimus. Hic patriarcha Ioanne, ut non orthodoxo 2
a sede archiepiscopali, quam triennium tenuerat, avulso Germanum Cyzico revocatum patriarcham reginae urbium designat, quem a Constantino Pogonato virilibus privatum fuisse supra loco quodam memoravimus. Cum Alexandria naves ad Phoenice 3
appulsas esse, ut illinc ligna ad fabricandas naves peterent, didicisset, classem instructam contra illos misit, et provincialium quo- 4
que naves Rhodum ad insulam appellere atque, ubi convenissent, contra hostes ire iussit, totius classis duce delecto Ioanne, magnae ecclesiae dei diacono et generali logotheta. Cum igitur omnes 5
Rhodum convenissent et Ioannes navigationem pararet, classiarii

6 ἦσαν πειθήνιοι· οὐ γὰρ καλῶς πρὸς τὸν κρατοῦντα διέκειντο,
ἐπεὶ μηδ' ἐκεῖνος τῇ πλευστικῇ στρατιᾷ κεχρημένος ἦν δεξιῶς.
7 ὡς δὲ πρὸς τὴν ἐκείνων ἀπείθειαν ὁ διάκονος ἀρχικώτερον
διετέθη καὶ δριμύτερον αὐτοῖς προσεφέρετο, εἰς στάσιν τούτους
P II 99 A ἠρέθισε καὶ τὸν βασιλέα δυσφημήσαντες αὐτὸν ἀνεῖλον εὐθύς.
8 καὶ πρόσω χωρεῖν ἀφέμενοι οἱ μὲν ἀπῄεσαν οἴκαδε, οἱ δὲ πρὸς
9 τὸ Βυζάντιον ὥρμησαν· καὶ ἐν τῷ Ἀτραμυτίῳ γενόμενοι Θεο-
δόσιόν τινα πράκτορα τῶν δημοσίων τελῶν, ἰδιώτην ἄνδρα,
W III 81 10 ἄκοντα λαβόντες ἀνηγόρευσαν αὐτοκράτορα. ταῦτα μαθὼν ὁ
Ἀρτέμιος στόλον ἡτοίμασε καὶ τῇ πόλει ἐπέστησε φυλακήν,
11 αὐτὸς δ' ἐν Νικαίᾳ διῆγε τῇ μητροπόλει τῶν Βιθυνῶν. οἱ δὲ
στασιασταὶ διά τε γῆς καὶ θαλάσσης ἀφίκοντο εἰς Χρυσόπολιν,

7 καί τινα Θεοδόσιον ἀνηγόρευσαν αὐτοκράτορα C

p. 245, 16. 1 ἡ μὲν καλῶς ἔπιον ...... | ἦσαν D, οὐκ ἦσαν πειθήνιοι οὐ γὰρ corr. et suppl. D_w 1. 2 κρατοῦντα .... τῇ D, lacunam explet διέκειντο: ἐπεὶ μηδὲ (μηδ' ARwp) ἐκεῖνος D_w 2 πληστικῇ D, corr. D_w 2. 3 ἐπερόμενος ἦν δεξιωδος ὁ D, κεχρημένος ἦν δεξιῶς. ὡς corr. D_w 3. 4 ἀναρχακώτος ἡ δὲ τηθόης | ἦν ...... αὐτὸς D, ἀρχικώτερον: διετέθη καὶ | δριμύτερον corr. et suppl. D_w 4 αὐτὸς D, corr. D_w 4. 5 στασιάζον τέσθαι D, στάσιν τούτους ἠρέθισε corr. D_w 5 δ' αὐφημήσαντες D, δυσφημήσαντες corr. D_w 6 ante πρόσω add. τοῦ RwpDi ἀνά μεσα χωρεῖν ἀνέχμενος (?) ..... οἱ D, τοῦ πρόσω χωρεῖν ἀφέμενοι corr. et suppl. D_w 7 ἀτραμυττίῳ ED_w wp Ephraem. 1619, ἀτραμυτίῳ AO, v. arg. ad XIV 28, 1, L. G. p. 172, 5, Cedr. I p. 786, 18, Georg. Cypr. 1232, et cf. XV 17, 14 10 ἐποίησε O 11 δ' ἐνικαία D (v. arg. ad p. 247, 1) ἐν νικαία des. E fol. 166^r, cui add. E: στράφου ὄπισθεν ἓν φύλλον καὶ εὑρέ· διῆγε τῇ μροπόλει, pergit E fol. 165^u: διῆγε τῇ βυθινῶν E (βυ et ι in ras.) wp 12 ante θαλάσσης add. διὰ BCwp, v. ad XV 6, 18

6 ac potius Opsiciani, infensi imperatori, quod ille navales copias
7 parum commode tractasset, imperium detrectabant et diaconum
eorum contumaciam acrius castigantem, maledicta in regem con-
8 gerentes statim per seditionem occiderunt, omissoque ulteriore pro-
9 gressu partim domum redierunt, partim Byzantium petiverunt. Cum-
que Atramytium pervenissent, Theodosium quendam exactorem pu-
blicorum vectigalium, hominem in republica non versatum, invitum
10 salutarunt imperatorem. His Artemius cognitis classem parat ur-
bemque custodia munit, ipse Nicaeae degens, quae est Bithyniae
11 metropolis. Seditiosi vero terra marique Chrysopolim pervenerunt,
12 unde navales pugnae aliquamdiu sunt commissae; deinde perve-
ctus in Thraciam Theodosius per murum Blachernium proditione

καὶ μέχρι μέν τινος ναυμαχίαι ἐγίνοντο· εἶτα περαιωθεὶς εἰς 12
Θρᾴκην ὁ Θεοδόσιος διὰ τοῦ τείχους τῶν Βλαχερνῶν ἐκ προ-
δοσίας εἰς τὴν μεγαλόπολιν εἰσελήλυθε, καὶ τοῦ σὺν αὐτῷ ναυ- B
τικοῦ τε καὶ στρατιωτικοῦ εἰσρυέντος ἐν ταύτῃ πολλὰ τῶν ἐν
ταῖς οἰκίαις χρημάτων ἡρπάγησαν. τοὺς δὲ ὑπὲρ Ἀρτεμίου 13
ἀντεχομένους τῶν ἀρχόντων συλλαβόμενοι καὶ τὸν πατριάρχην
Γερμανὸν παραλαβόντες ἀπῆλθον εἰς Νίκαιαν, δεικνύντες τῷ
Ἀρτεμίῳ ὅτι ἡ πόλις ἤδη παρελήφθη καὶ τὰ βασίλεια. καὶ ὃς 14
D III 333 τὸ μοναδικὸν μεταμφιασάμενος σχῆμα καὶ πίστεις λαβὼν μή
τι περαιτέρω παθεῖν, παρέδωκεν αὐτοῖς ἑαυτὸν καὶ ἐν Θεσσα-
λονίκῃ περιωρίσθη, βασιλεύσας ἕνα ἐνιαυτὸν ἐπὶ μησὶ τρισίν.

Ἦν δὲ Θεοδόσιος ἤθους μὲν χρηστοῦ καὶ βίου σεμνοῦ, 28 C
ἀπράγμων δ' ἀνὴρ καὶ πρὸς πραγμάτων διοίκησιν καὶ ταῦτα
βασιλείας σφόδρα γε ἀποπεφυκώς. Λέων δὲ ὁ καὶ Κόνων, 2
παρὰ τοῦ Ἀρτεμίου στρατηγὸς τῶν ἀνατολικῶν προβληθείς,

1 ὅτι τοῦ Ἀρτεμίου ἐν Νικαίᾳ (ἐνικαία E, v. ad XIV 27, 10) διάγοντος ὁ Θεοδόσιος ἐκ προδοσίας τὴν πόλιν εἷλε (τ. πόλιν εἷλεν ἐκ προδ. E). καὶ ὁ Ἀρτέμιος καρεὶς ἐν Θεσσαλονίκῃ περιωρίσθη CE 12 βασιλεία Θεοδοσίου τοῦ Ἀτραμυτηνοῦ (ἀτραμιττινοῦ E, ἀτραμιττηνοῦ D) AR, ὁ ἀτραμύτην βασιλεύς B (v. ad XIV 27, 9 et h. l.) 14 ὅτι ὁ Ἴσαυρος Λέων καὶ ὁ (ὁ καὶ E) Ἀρτάβασδος ἐπανέστησαν κατὰ τοῦ Θεοδοσίου CE

1. 2 εἰς θρᾴκην ARwp, ἐκ θρᾴκης B, v. Niceph. Cpol. p. 51, 21, Theoph. I p. 386, 8, G. M. p. 627, 18, L. G. p. 172, 12, Cedr. I p. 786, 22 3 εἰσελήλυθε RwpDi, εἰσελήλυθεν A, v. ad XIII 1, 5 7 νικαίαν w*p invitis AR 9 μοναδικὸν AE, μοναχικὸν Owp, v. Theoph. I p. 386, 12, G. M. p. 627, 25, L. G. p. 172, 19, Cedr. I p. 787, 5 ἀμφιασάμενος Ewp 12 ἦν AE, ἐβασίλευσε O, Ο βασίλευσε w*, unde temere Ο βασιλεὺς p* post δὲ add. ὁ E post θεοδόσιος add. ὃς ἀτραμυτηνὸς (ἀτραμυττηνὸς Dwp) ἐπωνόμαστο, ἀνὴρ Owp 13 ἀνὴρ AE, ἄλλως Owp post διοίκησιν add. τε καὶ μεταχείρησιν (μεταχείρισιν BC) Owp 14 γε om Di invitis ARwp

magnam urbem intravit unaque cum eo classiarii et milites, qui
magnam pecuniam ex aedibus rapuerunt et principibus, qui Ar- 13
temium defendebant, comprehensis et patriarcha Germano capto
Nicaeam discesserunt, ostendentes Artemio urbem et regiam iam
esse occupatas. Is igitur habitu solitarii sumpto acceptaque fide 14
nihil sibi praeterea mali timendum, iis sese tradidit ac Thessalo-
nicam est relegatus, cum annum et tres menses regnasset.

28. Erat THEODOSIVS vir bonus ille quidem honestaeque
vitae, sed ignavus et ad rerum administrationem, regni praeser-
tim, minime idoneus. Ceterum Leo, qui et Conon, ab Artemio, 2

ὑπὲρ τοῦ Ἀρτεμίου δῆθεν φρονῶν, οὐχ ὑπεῖξε Θεοδοσίῳ, σύμ-
πνουν ἔχων καὶ τὸν τῶν Ἀρμενιακῶν στρατηγὸν Ἀρτάβασδον
3 *τὸν Ἀρμένιον. ἄρας οὖν ἐκεῖθεν μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ταγμάτων*
εἰς Νικομήδειαν ἔρχεται, ἔνθα τὸν τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου
D *υἱὸν εὑρηκὼς καὶ αὐτὸν μετὰ τῆς βασιλικῆς ἀποσκευῆς χειρω-*
4 *σάμενος, ἀφίκετο εἰς Χρυσόπολιν. ὁ Θεοδόσιος δὲ ἀπραγμόνως*
τῆς βασιλείας ἐξέστη αὐτῷ εἰς κληρικὸν καρεὶς μετὰ τοῦ υἱοῦ,
πληροφορίαν λαβὼν μή τι ἕτερον ὑποστῆναι. καὶ ὁ μὲν ἡσύ-
χως ἐβίω τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς, βασιλεύσας δύο ἐνιαυτούς.

LIBER QVINTVS DECIMVS.

1 *Λέων δὲ τοῦ τῆς βασιλείας ὀνόματος ἀναξίως ἠξίωτο·*
ᾧ πατρὶς μὲν ἦν Ἰσαυρία, ἐκεῖθεν δὲ μετοικισθεὶς μετὰ τῶν

6 *καθαίρεσις τοῦ βασιλέως* (*τ. βασ.* om. E) *Θεοδοσίου* CE 10 *βασιλεία Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου τοῦ καὶ Κόνωνος* ACDE

1 *ὑπεῖξε* (ex *ὑπῆρξε* corr. B) Owp*Di*, *ὑπεῖξαι* AE 2 *ἀρμενιακῶν* D 3 *ἀρμένιον* D *αὐτὸν* RwpDi, *αὐτῶν* AD, v. ad XIII 10, 11 6 *θεοδόσιος δὲ* AE, *δέγε θεοδόσιος* O, *δὲ θεοδόσιος* w*p 7 *καὶ εἰς* D, *καρεὶς* corr. Dw post *υἱοῦ* add. *καὶ* Owp*Di*, v. vs. 8 8 *εἰληφὼς* O *μήτι* | .... *ἕτερον* D 8. 9 *ὑποστῆναι* .... *τῆς* D, lacunam explet Dw verbis: *ὃς καὶ ἡσύχως διεβίω τὸ λοιπὸν* 8 *καὶ ὁ μὲν* AEwp, *ὃς καὶ* BCDw, *ὁ μὲν Di* (Haasii annotatione ad vs. 7 pertinente huc perperam relata) 9 *διεβίω* O *ἐβασίλευσε δὲ* D, *βασιλεύσας ἐπὶ* Dw ante *δύο* add. *ἐπὶ* BCDw 10 *Λέων δὲ* AE, *Ἐντεῦθεν ὁ λέων* Owp *τὰ βασίλεια* D, *τοῦ τῆς βασιλείας* corr. Dw 10. 11 *ἀνάξιον ἐξεικότος* | *ἦν πρὸ μηρ δ'* D, *ἀναξίως ἠξίωτο ᾧ πατρὶς μὲν* corr. Dw 11 *ἰσαβρία* E *μετοκισθεὶς* D

cuius partes amplectebatur, dux Orientis designatus non cessit
Theodosio, adiuvante Artabasdo quoque Armenio, Armeniacorum
3 duce. Illinc igitur cum suis legionibus Nicomediam digressus
est, ubi Theodosii filium cum regio instrumento deprehensum
4 Chrysopolim perduxit. Ei Theodosius sine pugna regno cessit
unaque cum filio rasus est in clericum, accepta fide nihil in se
consultum iri gravius; ita ille vitae reliquum tranquille transegit,
cum regnasset duos annos.

1. Leo regni nomen praeter dignitatem est consecutus, qui
patriam habebat Isauriam et illinc una cum parentibus a rege

τεκόντων παρὰ τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ μήπω τῆς ἀρχῆς
ἐξωσθέντος, ἐν Μεσημβρίᾳ τῇ Θρᾳκικῇ πεποίητο τὰς διατριβάς. P II 100 A
καθαιρεθέντος δὲ τοῦ Ἰουστινιανοῦ τῆς ἀρχῆς, εἶτα ἐπανερχο- 2
μένου μετὰ Βουλγάρων εἰς τὸ τὴν βασιλείαν αὖθις ἀναλαβεῖν,
ὁ Λέων ὑπαντήσας αὐτῷ δῶρα προσήνεγκε. καὶ ὁ Ἰουστινιανὸς 3
σπαθάριον αὐτὸν αὐτίκα ἐτίμησε καὶ βασιλεύσας τὸ δεύτερον
αὐτὸν ᾠκειώσατο. εἶτα ἔσταλτο παρ' αὐτοῦ πρὸς τοὺς Ἀλανούς, 4
D III 334 συγκινήσων αὐτοὺς κατὰ τῶν Ἀβασγῶν ἀποστάντων τῆς Ῥω-
μαίων ἀρχῆς. οἱ γὰρ Ἀβασγοί, ὡς ὁ Καισαρεὺς Προκόπιος 5
ἱστορεῖ, δυοῖν ὁμοφύλοιν ἦσαν ὑπήκοοι, τῷ μὲν κρατοῦντι τῆς
πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον μοίρας αὐτῶν, τῷ δὲ τῆς τετραμμένης
πρὸς δύνοντα. καὶ ἄμφω δὲ τούτω τὼ ἄρχοντε ὑπὸ φιλοχρη- 6 B
ματίας κακῶς ἐχρῶντο τῷ ἔθνει· ὅσους γὰρ ἂν παῖδας εὕρισκον
ὡραίους καὶ τὸ εἶδος καλοὺς καὶ τὴν ἄλλην τοῦ σώματος φύσιν
δεξιούς, βίᾳ τῶν τοκέων ἀφέλκοντες καὶ τῶν παιδογόνων μο-
ρίων σιδήρῳ στερίσκοντες, ἐκείνους μὲν πολλῶν χρημάτων Ῥω-

9 περὶ Ἀβασγῶν, καὶ ὅσα ὑπὸ τῶν σφετέρων ἀρχηγῶν ἔπασχον (καὶ ὅσα — ἔπασχον om. C) καὶ ὅτε καὶ ὅπως εἰς θεογνωσίαν μετήχθησαν CE

1 τέκνων E τὸ τοῦ D, παρὰ τοῦ corr. Dw 2 μεσηβρία D τὴν θράκην D, τῇ θρακικῇ corr. Dw ἐπεποίητο D 3 δὲ om. E Ἰουστιανοῦ (sic) A 5 προσήνεγκεν Ewp, v. ad XIII 1, 5 6 ἐτίμησεν BSEwp*Di*, v. ad XIII 1, 5 7 πρὸς] εἰς B post ἀλανοὺς add. ἢ ἀλβανούς· οὕτω γὰρ τοῖς παλαιοῖς ὀνομάζονται· ἔσταλτο δὲ Owp, ἢ ἀλβανοὺς E, v. ad XV 1, 19 9 Προκόπιος] Procop. II p. 471, 18 ss., p. 498, 17 ss. 12 δύοντα D, corr. Dw 12 τὼ corr. ex τῷ A 13 ὅσους ἂν εὕρισκον] v. I p. 262, 7, ubi Zonaras pro ὃν ἂν εὑρίσκωσι Xenophontis ponit οὓς ἂν εὕρισκον γὰρ om. B 14 φυὴν O 15 βίᾳ τῶν — 16 ἐκείνους μὲν (unum versum) om. E

Iustiniano, antequam imperio eiectus est, translatus Mesembriae, in urbe Thracica, vitam agebat. Cum autem expulsus Iustinianus 2
a Bulgaris in regnum reduceretur, Leo progressus obviam ei
munera obtulit. Eaque de causa ab Iustiniano spatharii digni- 3
tatem statim est consecutus et recuperato ab illo regno eius
familiaritate utebatur. Deinde missus est ab eo ad Alanos, ut 4
eos concitaret contra Abasgos, qui defecerant a Romanorum im-
perio. Abasgi enim, ut Caesariensis Procopius refert, duobus 5
suis popularibus parebant, quorum alter partem orientalem,
alter occidentalem gubernabat. Uterque porro princeps gentem 6
ex avaritia male tractabat; nam quoscunque pueros florentes
et formosos et corporibus elegantibus inveniebant, eos vi paren-
tibus ereptos castratosque Romanis eunuchorum amore semper

W III 82 7 *μαίοις ἐπίπρασκον περὶ τοὺς ἐκτομίας ἐπτοημένοις ἀεί· τοὺς*
δὲ τούτων πατέρας εὐθὺς ἔκτεινον, ἵνα μή ποτε μηνιῶντες διὰ
8 *τοὺς παῖδας βουλεύσωνται κατ' αὐτῶν ἐπανάστασιν. καὶ ἦν*
παρ' αὐτοῖς τὸ παῖδα τεκεῖν ἀγαθὸν τὴν ὄψιν δυστύχημα μέ-
γιστον, τῆς τῶν παίδων εὐπρεπείας ἀλλασσομένοις τὸν θάνατον.
9 *καὶ οὕτω μὲν τοῖς Ἀβασγοῖς οἱ σφῶν προσεφέροντο ἄρχοντες.*
C 10 *Ἰουστινιανὸς δὲ ὁ πρῶτος στείλας παρ' αὐτοῖς ἕνα τῶν ἐν τοῖς*
βασιλείοις εὐνούχων σφίσιν ὁμογενῆ (πολλοὶ γὰρ περὶ τὰ Ῥω-
μαίων ἀρχεῖα τοιοῦτοι ἐστρέφοντο) ἀπεῖπε τοῖς ἡγεμόσι τῶν
Ἀβασγῶν μηκέτι μηδένα τὴν ἀρρενωπίαν ἐκτέμνεσθαι βιαζό-
11 *μενον· τελευτήσειν γὰρ τὴν πρᾶξιν αὐτοῖς εἰς κενόν, μηδενὸς*
12 *Ῥωμαίων πρίασθαι βουλησομένου τοὺς ἐκτομίας αὐτῶν. τοῦτο*
τοῖς Ἀβασγοῖς ἀσμενέστατα προσεδέδεκτο, καὶ τῇ ἐπιταγῇ τοῦ
βασιλέως Ῥωμαίων θαρρήσαντες τοῦ λοιποῦ πρὸς τοὔργον τοῦτο
τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν οὐχ ὑπέκυπτον, κἀκεῖνοι δὲ πρὸς τὴν
13 *πρᾶξιν ἦσαν νωθέστεροι. εἶτα καὶ ἄμφω τοὺς αὐτῶν ἀρχη-*
14 *γοὺς καθελόντες ἤθελον βιοτεύειν αὐτόνομοι. μέχρι μέντοι* D III
τότε καὶ τῆς τῶν χριστιανῶν θρησκείας ἦσαν ἀμύητοι, ἄλση
D *δὲ καὶ ὕλας ἐσέβοντο καὶ τὰ δένδρα τούτοις ἐξ ἀφελείας βαρ-*

4 *παρὰ τοῖς ἀβασγοῖς* Owp 5 *τοῖς* D, *τῆς* corr. Dw *παιδῶν* p* invitis ARw 9 *ἐτρέφοντο* Ewp, versabantur: *Wo* lat. 11 *αὐτοῖς τὴν πρᾶξιν* D *ὡς* D, *εἰς* corr. Dw 12 *βουλησομένους* w*p 14 *τοὖργον* AO, *τοὔργον* Ewp*Di*, v. Goettlingium *Allg. Lehre v. Accent* cet. Ien. 1835 p. 384 s. et Zonar. XVI 2, 24. 20, 16. 22, 23. XVII 19, 1. 27, 9 18 *θρησκίας* D, corr. Dw 19 *τούτοις ἐξ*] *καὶ λίθους* D, *τούτοις ἐξ* Dw

7 attonitis magna pecunia vendebant; eorumque patres statim oc-
cidebant, ne quando irati propter filios seditionem contra se mo-
8 verent. Erat igitur apud eos filiolum genuisse pulchrum infor-
9 tunium maximum, ea puerorum elegantia morte luta. Atque
10 Abasgi sic a suis principibus tractabantur. Iustinianus autem
primus, misso ad eos regio eunucho quodam eorum populari
(multi enim tales in palatiis Romanis versabantur) Abasgorum
principibus interdixit, ne quem in posterum invitum castrarent;
11 capturos enim laborem inanem, nemine Romanorum castratos
12 eorum empturo. Hoc Abasgi cupidissime acceperunt edictoque
regis Romani freti deinceps principibus suis in ea re non ces-
serunt, qui et ipsi iam segniores ad id facinus erant redditi.
13 Post etiam utroque principe sublato suis legibus vivere volebant,
14 cum ad id usque tempus Christianae religionis essent rudes et
lucos ac silvas venerarentur et arbores barbarica simplicitate

βαρικῆς εἰς θεοὺς ἐνομίζοντο. Ἰουστινιανὸς δὲ μεταθεῖναι σφᾶς 15
πρὸς τὴν εὐσέβειαν σπούδασμα ἔθετο καὶ στείλας παρ' αὐτοῖς ἱεροὺς ἄνδρας δι' αὐτῶν εἰς ἐπίγνωσιν αὐτοὺς μετήνεγκε τοῦ θεοῦ. εἶτα καὶ θεῖον ἐν Ἀβασγοῖς τῆς θεοτόκου ἐδείματο τέ- 16
μενος καὶ ἱερεῖς ἐγκατέστησε. καὶ οὕτως εἰς ἤθη τὰ τῶν χριστιανῶν αὐτοὺς μετήγαγεν ἐκ τῶν πάνυ βαρβαρικῶν. ἐντεῦθεν 17
ὑπ' οὐδενὸς ἀρχομένων τῶν Ἀβασγῶν οἱ βασιλεῖς Ῥωμαίων ἔστελλον ἄρχοντας, καὶ ὑπ' ἐκείνων αὐτοῖς διῃτῶντο τὰ πράγματα. χωρησάντων δὲ τῶν στελλομένων εἰς ἀδικίας καὶ τυ- 18
ραννικώτερον χρωμένων αὐτοῖς, δείσαντες μὴ πάντῃ δουλωθῶσι P II 101 A
Ῥωμαίοις, ἀφίστανται καὶ οὐκέτι δέχεσθαι ἄρχοντα Ῥωμαίων ἐβούλοντο. διὰ τοῦτο τίσασθαι θέλων αὐτοὺς ὁ ῥινότμητος 19
Ἰουστινιανὸς στέλλει τὸν σπαθάριον Λέοντα πρὸς τοὺς Ἀλανούς, οὓς Ἀλβανοὺς ὁ Προκόπιος γράφει, χρήμασι πλείστοις κατὰ τῶν Ἀβασγῶν ὁμόρων ὄντων αὐτοῖς, ὁπλίσαι τούτους βουλόμενος. ἐκεῖ τοίνυν ὁ Λέων γενόμενος καὶ συχνοὺς διατρίψας 20

6 ὅτι τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν οἱ Ἀβασγοὶ καθελόντες ἐκ τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων ἐδέχοντο ἄρχοντας C

1. 2 ἐνομίζοντο .... πρὸς D, lacunam suppl. Dw his: ἰουστινιανὸς δὲ μεταθεῖναι σφᾶς   1 σφᾶς — 3 ἄνδρας (unum versum) om. E   2 τὴν om. Owp*Di*   σπου .... ἔκθετο D, σπούδασμα ἔθετο suppl. et corr. Dw   στόλας D, corr. Dw   αὐτοῖς ARwp, αὐτὸν DE, αὐτοὺς Dw   3 δι' αὐτῶν om. D   6 αὐτοὺς om. D, add. Dw   post τῶν add. βίων D   7 οἱ Rwp*Di*, εἰς A   8 διῃττῶντο B   9 τυραννικώτερος D, corr. Dw   11 ἀρχ. ῥωμαῖον Rwp*Di*   12 ἠβούλοντο E   τίσασθαι des. E fol. 165^{r}, cui add. E: γύρισον τὸ ἔμπροσθεν φύλλον καὶ εὑρίσῃς τὸ ἴσον ἤγουν· θέλων αὐτοὺς ὁ ῥινότμητος, perg. fol. 166^{u}: θέλων αὐτοὺς cet.   13 ἀλλανοὺς D, corr. Dw   14 οὓς Ἀλβανοὺς ὁ Προκόπιος γράφει om. Owp, v. ad XV 1, 4; praeterea errat Zonaras, neque enim usquam Procopius Alanos dicit Albanos.

pro diis haberent. Sed Iustinianus eos ad pietatem traducere 15
statuit missisque sacris viris dei cognitione eos imbuit; exstructa- 16
que praeclara apud Abasgos aede deiparae et sacerdotibus in ea collocatis, eos a vita plane barbarica ad mores Christianorum perduxit. Ex eo nemini parentibus Abasgis reges Romanorum 17
duces miserunt, a quibus eorum res administrabantur. Qui cum 18
iniurii essent ac populum crudelius tractarent, veriti, ne prorsus in servitutem a Romanis redigerentur, deficiunt neque amplius ducem Romanorum admittunt. Ea de causa Iustinianus is, qui 19
naso mutilatus fuit, eos ulturus Leonem spatharium ad Alanos, quos Albanos Procopius dicit, cum maxima pecunia mittit, ut eos contra finitimos Abasgos armaret. Illuc profectus Leo et 20

ἐνιαυτούς, ὀψὲ καὶ μόλις ἐπανελήλυθε, μήτε τὸν Ἰουστινιανὸν
εὑρηκώς (ἀνῄρητο γάρ), μήτε μὴν τὸν Φιλιππικόν (καθῄρητο
21 γὰρ πηρωθείς, ὡς εἴρηται, καὶ τὰ ὄμματα). πρόσεισιν οὖν Ἀρ-
τεμίῳ βασιλεύοντι τότε· ὁ δὲ καὶ προσήκατο αὐτὸν εὐμενῶς
καὶ στρατηγὸν τοῦ τῶν ἀνατολικῶν προεχειρίσατο θέματος.
B 22 τούτῳ γοῦν, ὡς εἴρηται, δῆθεν ἀμύνων ἀντῇρε χεῖρα κατὰ
Θεοδοσίου καὶ τῶν σκήπτρων γέγονεν ἐγκρατής (ὢ θεοῦ κρι- D III
μάτων ἄβυσσος ἀκατάληπτος) καὶ αὐτίκα τὴν θυγατέρα τῷ
23 Ἀρταβάσδῳ συνῴκισε, κουροπαλάτην αὐτὸν τιμήσας. Μάσαλ-
μας δὲ ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς ἐξ Ἀβύδου σὺν μεγάλῳ στρα-
τεύματι πρὸς Θρᾴκην περαιωθεὶς πολὺ μὲν τῆς Θρᾳκῴας ἐληί-
24 σατο χώρας, τῇ δὲ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων προσβαλὼν χάρακα
παρὰ τοῖς κατὰ χέρσον αὐτῆς ἐπήξατο τείχεσι, καὶ ἣν αὐτὸς
μὲν ἐντεῦθεν ταύτην πολιορκῶν, ἐκ δὲ θαλάσσης σὺν στόλῳ

9 ὅτι οἱ (om. C) Ἄραβες ἐξ Ἀβύδου περάσαντες τὴν πόλιν ἐπολιόρκουν κατὰ γῆν τε καὶ θάλατταν· καὶ κακῶς ἀπηλλάγησαν ἀμφοτέρωθεν CE

3 εἴρηται] XIV 26, 10 5 στρατηγὸν RwpDi, στρατηγῶν A 6 εἴρηται] XIV 28, 2 post κατὰ add. τοῦ Ewp 7 ὦ A, ὢ R^{s}wpDi, v. Goettlingium l. c. p. 362 et ann. sequ. 8 ἄβυσσος] Huc referenda sunt ea, quae Suicerus affert in thes. eccl. p. 11. II 2a; praeterea nominativus pro vocativo adhibetur, itaque scribendum est ὦ, non ὢ καὶ AE, βασιλεύσας δὲ οὕτως (οὑτῶς D) CD, βασιλεύσας δ' οὕτω B, βασιλεύσας δὲ οὕτω w*p 8. 9 τῷ ἀρταβάσδῳ τὴν θυγατέρα O 9 συνώκησε (sic) A τιμήσας αὐτόν. O μάσαλμας ACD$_{w}$, G. M. p. 637, 2, Th. M. p. 122, Cedr. I p. 800, 5, μασάλμας EwpDi L. G. p. 177, 22, μασάλδας B, μάσαλδας D 11 ἐληίσαντο B 12 προσβαλὼν] περαιωθεὶς ex versu antecedenti repetit C χαράκακα D, corr. D$_{w}$ 13 αὐτῆς RwpDi, αὐτοῖς AC 13. 14 μὲν αὐτὸς B^{s}wp 14 ταύτην πολιορκῶν. ἐντεῦθεν E θαλάσης omisso δὲ D, θαλάσσης δὲ D$_{w}$ 14 s. στόλῳ μεγάλῳ AEwp, βαρυτάτῳ στόλῳ BCD$_{w}$, βαρυτάτῳ omisso στόλῳ D

multos ibi annos commoratus sero aegreque rediit, neque Iusti-
niano invento (nam occisus erat), neque Philippico (pulsus enim
21 erat, ut dictum est, oculis etiam erutis). Artemium igitur tum
regnantem convenit, a quo benigne acceptus est et Orientalium
22 themati praefectus. Pro eo igitur, ut dictum est, propugnans
scilicet Theodosio se opposuit sceptrisque potitus (o dei iudicio-
rum abyssum incomprehensibilem) statim Artabasdo filiam de-
23 spondit et curopalatae honorem decrevit. Masalmas autem, Ara-
bum dux, Abydo cum magnis copiis in Thraciam transvectus
24 magnam eius provinciae partem populatus est, impetuque in ur-
bem regiam facto vallum iuxta terrestria eius moenia posuit at-
que ab ea parte ipse urbem oppugnavit, Solimas autem archipi-

μεγάλῳ ὁ ἀρχισατράπης Σολιμᾶς. ἀλλὰ τὰς μὲν νῆας αὐτῶν 25 C
τάς τε πολεμιστηρίους τάς τε μὴν φορτηγοὺς τῷ ὑγρῷ πυρὶ
Ῥωμαῖοι κατετροπώσαντο, ὥστε πολλοὺς τῶν ναυάρχων, ὧν
οὔπω ταῖς ναυσὶ τὸ ὑγρὸν τοῦτο προσήγγισε πῦρ, ἀπογνόντας
προσρυῆναι τῷ βασιλεῖ. τὸ μὲν οὖν πλεῖον τοῦ ναυτικοῦ τῶν 26
Ἀράβων οὕτω διώλετο. τοῖς δὲ κατὰ Βιθυνίαν αὐτῶν ληιζο- 27
μένοις ἐντυχόντα στρατεύματα Ῥωμαίων πεζὰ πολλοὺς διεφθάρ-
κασιν, ὥστε κἀκείνους δείσαντας ἀποδρᾶναι. τοὺς δὲ κατὰ 28 W III 83
Θρᾴκην τυγχάνοντας Ἄραβας λιμὸς ἐπίεζε κραταιός, ὅθεν οὐδε-
νὸς τῶν θνησκόντων ζῴων ἀπείχοντο. λέγεται δὲ καὶ σαρκῶν
ἀνθρωπείων αὐτοὺς ἅψασθαι. ἀλλὰ καὶ νόσος αὐτοῖς ἐνέσκηψε 29
λοιμικὴ καὶ διέφθειρε παμπληθεῖς. καὶ Βούλγαροι δὲ τούτοις 30 D
ἐπελθόντες πολλὰς χιλιοστύας αὐτῶν, ὥς τινες ἀναγράφουσι,
μαχαίρας ἔθεντο παρανάλωμα.

Ὁ δὲ τῆς Σικελίας στρατηγὸς Σέργιος τὴν τῶν Ἀράβων 2
κατὰ τῆς πόλεως ἐπέλευσιν γνοὺς καὶ ὡς ἐν ἀκαταστασίᾳ τὰ
Ῥωμαίων τυγχάνουσι, τυραννίδι καὶ αὐτὸς ἐπεχείρησε· καὶ οὐχ 2

15 *ὅτι ὁ στρατηγὸς Σικελίας* (*ὁ τῆς σικελίας στρατηγὸς* E) *τυραννίδι ἐπεχείρησεν* CE

1 *σολιμᾶς* AR, *σολυμᾶς* DEwp, *σολιμᾶν* Niceph. Cpol. p. 53, 17 5 *πλεῖστον* *Di* invitis ARwp 7 *πεζὰ*] *πολλὰ* B 8 *ζείσαντας* deleto *ζ* E *ἀποδράναι* ARwp, corr. *Di* 10 *δὲ*] *γὰρ* E ante *σαρκῶν* add. *ὁ* D, del. Dw 11 *καὶ* om. w*p invitis AR *νόσοις* D, corr. Dw *ἐπέσκηψε* E 12 *πολλοὺς* C, sed *γρ.* *παμπληθεῖς* Cm

trapa e mari cum classe maxima. Verum naves eorum tam 25
bellicas quam onerarias Graeco igni Romani reppulerunt, ut multi
navarchi, quorum naves Graecus ille ignis nondum attigerat, per
desperationem se conferrent ad regem. Et hoc modo pars 26
maior classis Arabicae periit. Romanaeque legiones eos, qui in 27
Bithynia praedabantur, aggressae multos occiderunt, ut et illi
territi aufugerent. Qui autem erant in Thracia Arabes tanta 28
fame premebantur, ut corporibus animalium mortuorum non abs-
tinerent; quin etiam humanis carnibus admovisse manus perhi-
bentur. Praeterea pestilentia eos invasit eorumque turbas con- 29
fertim absumpsit. Ad haec Bulgari eos aggressi multa milia, ut 30
quidam narrant, ferro trucidarunt.

2. Interea Sergius, Siciliae praetor, cognita urbis obsidione
Arabica et imperii Romani perturbatione tyrannidem et ipse
affectavit, non sibi ipsi usurpato regis titulo, sed ministrorum 2
suorum quendam Gregorium curavit a populo regem salutandum,

ἑαυτὸν τῆς βασιλείου ἠξίωσε κλήσεως, ἀλλά τινα Γρηγόριον τῶν ὑπηρετουμένων αὐτῷ ἀναρρηθῆναι παρὰ τοῦ λαοῦ βασιλέα πεποίηκε, μετονομάσας τὸν ἄνδρα Τιβέριον, ὃς γνώμῃ τοῦ Σερ- D III
8 *γίου καί τινας εἰς ἀρχὰς προεβίβασε. ταῦτ' ἀγγελθέντα τῷ*
P II 102 A *Λέοντι διανέστησαν αὐτὸν τῷ τυραννήσαντι ἀντιτάξασθαι, καὶ Παῦλον τὸν τῶν βασιλικῶν ἱπποκόμων ἐπιστατοῦντα (χαρτουλάριον ἡ Ῥωμαίων οἶδε τοῦτον λέγειν φωνή) πατρίκιον τιμήσας καὶ στρατηγὸν Σικελίας ὀνομάσας στέλλει κατὰ τοῦ ἀποστάτου,*
4 *προστάγματα πρὸς τοὺς τῶν χωρῶν ἄρχοντας ἐγχειρίσας αὐτῷ συναίρεσθαι τῷ Παύλῳ κελεύοντα, καὶ πρὸς τὴν ἐν Σικελίᾳ δὲ στρατιὰν γραφὴν ἐγχαράξας δηλοῦσαν καλῶς ἔχειν Ῥωμαίοις τὰ πράγματα, ἤδη τῶν Ἀράβων ἡττημένων καὶ κατατροπωθέντων, διὰ τοῦ Παύλου καὶ ταύτην τοῖς στρατιώταις ἐκπέ-*
5 *πομψε. καταλαβόντα τοίνυν τὴν Σικελίαν τοῦτον ἀνωιστὶ καὶ*
B *εἰσελθόντα εἰς τὴν Συράκουσαν μαθὼν ὁ Σέργιος εὐθὺς ἀπέ-*

14 *ὅπως ἡ ἐν Σικελίᾳ ἐπανάστασις κατελύθη* C

1 *κλήσεως ἠξίωσεν* C *Γρηγόριον*] Zonaras videtur Basilium, Gregorii filium, errore nominasse Gregorium; v. Niceph. Cpol. p. 54, 24, Theoph. I p. 398, 7, G. M. p. 638, 11, L. G. p. 179, 3 (Th. M. p. 123), Cedr. I p. 790, 23 2 *ἀναρηθῆναι* D, corr. Dw (v. ad XIV 11, 7) *βασιλέα παρὰ τοῦ λαοῦ* C 3 *τιβέριον μετονομάσας τὸν ἄνδρα* D 3. 4 *ὃς* (*δῆ* sic A) *γνώμῃ τοῦ σεργίου καί τινας εἰς* (om. E) *ἀρχὰς προεβίβασε* AE, *ὃς καί τινας εἰς ἀρχὰς γνώμῃ προεβιβάσατο* (*προεβίβασε* D) *τοῦ σεργίου* C, *ὃς καί τινας εἰς ἀρχὰς γνώμῃ τοῦ σεργίου προεβίβασε* w*p 4 *ταῦτα* D 5 *αὐτῷ* D, corr. Dw *τὸν τυραννήσαντα* E 6 *τὸν* Bwp*Di*, om. A *ἱπποκόμον* E *ἐπικρατοῦντα* B *χαρτουλάριον* C*Di*, *χαλτουλάριον* A, *χαρτουλλάριον* Ewp 9 *προστάγματι* D *ἐγχειρήσας* (sic) A 11 *ῥωμαίοις καλῶς ἔχειν* C 12 *ἡττωμένων* E 14 *τοίνυν* om. B *τοῦτον τὴν σικελίαν* B *ἀν^{ω}οιστὶ* D 15 *συρράκουσαν* (sic) A

nomine eius in Tiberium commutato, qui de sententia Sergii
8 etiam quosdam ad magistratus evexit. Hoc nuntio Leo commotus, ut de opprimendo tyranno cogitaret, Paulum regiis equisonibus praefectum, qui lingua Romana chartularius dicitur, patricii dignitate ornatum et Siciliae praetorem designatum mittit contra
4 seditiosum, traditis edictis ad provinciarum praesides, quibus Paulum adiutare iubebantur, scriptisque ad Siciliensem exercitum litteris, quibus Romanam rem bene sese habere significabat, Arabibus iam victis et profligatis; eas quoque litteras Paulo tradidit
5 militibus reddendas. Quem cum praeter spem tenuisse Siciliam atque ingressum esse Syracusas cognovisset Sergius, statim ar-

δρα καὶ πρὸς Λογγιβαρδίαν ἐφοίτησε. τοῦ δὲ Παύλου προσ- 6
ομιλήσαντος τῷ στρατιωτικῷ καὶ τὸ γράμμα τὸ βασίλειον ἀνα-
γνόντος αὐτῶν εἰς ἐπήκοον, εὐθὺς ἐκεῖνοι τὸν μὲν βασιλέα
εὐφήμησαν, τὸν δὲ Γρηγόριον καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν δεσμίους
τῷ Παύλῳ παρέδοσαν. καὶ ὃς τὸν μὲν Γρηγόριον ἀνεῖλε, τοὺς 7
δ' ἐκείνου ὑπασπιστὰς μαστίξας καὶ τὴν κόμην ἀποθρίξας αὐ-
τοῖς ὑπερορίᾳ κατέκρινεν. ὁ δὲ Σέργιος πληροφορίαν λαβὼν 8
μή τινος πειραθῆναι κακοῦ, πρὸς τὸν Παῦλον ἐκ Καλαβρίας
ἀφίκετο. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν οὕτως ἠρέμησαν. 9

Οἱ δὲ τὴν πόλιν πολιορκοῦντες Ἄραβες, παθόντες μᾶλλον 10 C
ἢ δράσαντες, ἐπανελθεῖν εἰς τὰ οἰκεῖα ὡρμήκεσαν καὶ εἰς τὰς
περιλειφθείσας ἐμβάντες νῆας ἀπῄεσαν. λαίλαπι δὲ περιπε- 11
σόντες σφοδρῷ πάντες ἀπώλοντο σὺν ταῖς οἰκείαις τριήρεσι,
δέκα μόνων νηῶν περιλειφθεισῶν, ὧν αἱ μὲν πέντε παρὰ Ῥω-
1338 μαίων ἑάλωσαν, αἱ δὲ λοιπαὶ διαφυγοῦσαι τῆς συμφορᾶς ἀπήλ-
θοσαν ἄγγελοι.

Ἐτέχθη δὲ τῷ Λέοντι σκύμνος ὠμότερος τοῦ πατρὸς καὶ 12
τήν τε μητέρα τούτου κεκλημένην Μαρίαν ἔστεψεν ὁ Λέων

12 ὅτι ἄνευ πέντε (ε' C) νηῶν αἱ ἄλλαι τῶν Ἀράβων (τ. Ἀραβ. om E) ἀπώλοντο σὺν αὐτοῖς CE 17 περὶ τοῦ Κοπρωνύμου C, ὅτι βαπτιζόμενος κόπρον ἔρρευσε καὶ Κοπρώνυμος (κοπρόνιμος E) ὠνομάσθη E

1 λαγγιβαρδίαν D, corr. Dw 3 μὲν om. E post βασιλέα add. ἐτίμησαν καὶ Ewp, om. Wo lat. 4 post δὲ add. γε w*p invitis AB 8 δεινοῦ B καλαβρίας BwpDi, καλαυρίας AB 9 τὴν om. B 14 μόνων AO, μόνον et μόνων per dittogr. E, μόνον wp, v. ad XIV 6, 31 περιλειφθησῶν D, περιληφθεισῶν (sic) A

repta fuga Longobardiam versus profectus est. Paulus vero 6
oratione apud milites habita et litteris regiis recitatis effecit, ut
illi statim regem celebrarent et Gregorium cum suis vinctum Paulo
traderent. Qui Gregorium sustulit eiusque satellites flagris caesos 7
rasaque coma relegavit. Sergius vero promissa impunitate ad 8
Paulum e Calabria venit. Ita motus Siciliae pacatus est. 9

Arabes autem, qui urbem obsidebant, acceptis pluribus 10
malis quam datis, reditum paraverunt et reliquis navibus con-
scensis discesserunt; sed vehementi turbine exorto omnes peri- 11
erunt cum suis triremibus, decem navibus exceptis, quarum
quinque a Romanis captae sunt, reliquae elapsae cladis nuntiae
domum redierunt.

Natus autem est Leoni catulus crudelior patre, cuius matrem 12
Mariam diademate ornavit et puerum in magna ecclesia baptiza-

καὶ τὸν υἱὸν ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐβάπτισε, Κωνσταντῖνον
13 *ὀνομάσας αὐτόν. ὅτε λέγεται κόπρον αὐτὸν ἐκκρῖναι τῇ θείᾳ*
D *κολυμβήθρᾳ καταδυόμενον, κἀντεῦθεν ἐπονομασθῆναι Κοπρώ-*
14 *νυμον, καὶ τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην Γερμανὸν εἰπεῖν ὅτι*
"σημεῖον τοῦτό ἐστι τοῦ τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τοῖς εὐσεβεῖν ᾑρη-
μένοις μέγα τὸ παιδίον τοῦτο χρηματίσαι κακόν."
15 *Ὁ δὲ μάγιστρος Νικήτας ὁ Ξυλινίτης τῶν ἐπερλίαν τυγ-*
χάνων ὑπέθετο τῷ Ἀρτεμίῳ ἐν Θεσσαλονίκῃ τυγχάνοντι τοῖς
Βουλγάροις προσελθεῖν καὶ συνεργίᾳ τούτων ἀπολήψεσθαι πάλιν
16 *τὴν βασιλείαν. καὶ ὃς πείθεται καὶ μετὰ πλήθους Βουλγάρων*
ἧκεν εἰς τὸ Βυζάντιον, οἰόμενος παρὰ τοῦ λαοῦ προσδεχθή-
17 *σεσθαι. τῶν δὲ τῆς πόλεως μὴ ἐπιστρεφομένων αὐτοῦ, οἱ*
Βούλγαροι τοῦτον πολλῶν χρημάτων τῷ Λέοντι προὔδωκαν.
W III 84 18 *καὶ οἱ μὲν ἀπῆλθον· ὁ δὲ σὺν τῷ Ξυλινίτῃ ἀνῄρητο, καὶ ἡ*
P II 103 A 19 *τοῦ Ξυλινίτου κτῆσις οὖσα πολλὴ δεδήμευτο ξύμπασα. καὶ*
ἄλλοι δὲ τῶν συνωμοτῶν τοῦ Ἀρτεμίου ἐκτάνθησαν, πρὸς οἷς
καὶ ὁ τῆς Θεσσαλονίκης ἀρχιερεύς.
20 *Εἶτα τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κωνσταντῖνον ὁ Λέων βασιλέα πε-*

18 *ὅτι ἔστεψε τὸν Κοπρώνυμον (τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κωνσταντῖνον E) ὁ Λέων* CE

1 *ἐκκλησίᾳ* om. C 5. 6 *τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τοῖς εὐσεβεῖν ᾑρημένοις* (*εἰρημένοις* A) *μέγα τὸ παιδίον τοῦτο* AEwp, *τὰ ἅγια μέλλειν μιᾶναι τὸ παιδίον τοῦτο καὶ τοῖς εὐσεβεῖν ᾑρημένοις μέγα* O, v. Theoph. I p. 400, 12, Cedr. I p. 792, 10 8 *τυγχάνοντι* A, *ὄντι* Ewp, *διάγοντι* O 9. 10 *προσελθεῖν — καὶ ὃς*] *προσπεφευγέναι ἵνα τούτων συνεργίᾳ τὴν βασιλείαν πάλιν ἀπολήψοιτο· ὁ δὲ* O 11 *προσληφθήσεσθαι* O 12 *αὐτῷ* D, corr. Dw 13 *προύδοσαν* D 16 *συνομοτῶν* p* invitis ARw

13 vit, Constantini nomine indito. Qui cum in sacrosancta illa aqua
mergeretur, fertur excrevisse stercus, unde Copronymus est
14 cognominatus. Sed et sanctissimum patriarcham Germanum di-
xisse aiunt "Hac ex re elucet eum puerulum ecclesiae et pietatis
studiosis magno fore malo."
15 Artemio Thessalonicae degenti Nicetas Xylinites magister,
vir summae auctoritatis, persuasit, ut Bulgaros adiret eorumque
16 opera regnum recuperaret. Quod cum fecisset et cum magna
Bulgarorum multitudine Byzantium venisset, ratus se a populo
17 receptum iri, neque vero quisquam de urbanis eum curaret,
18 Bulgari eo magna pecunia Leoni prodito domum redierunt. Ille
cum Xylinite interfectus est et Xylinitae opes omnes, quae ma-
19 gnae erant, publicatae. Sunt et alii ex Artemii coniuratis occisi
et praeter ceteros Thessalonicensium archiepiscopus.
20 Post haec Leo Constantinum filium regem creat officio sol-

ποίηκε, παρὰ τοῦ ὁσιωτάτου Γερμανοῦ τῆς ἐπὶ τῇ ταινιώσει
τελετῆς τελεσθείσης. ἐντεῦθεν ὁ Λέων ἄρχεται τοῦ θεομαχεῖν 21
καὶ κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων ἐλύττησε. καὶ τὸν πατριάρχην 22
μεταπεμψάμενος Γερμανὸν μὴ δεῖν ἔλεγε τὰς εἰκόνας τιμᾶσθαι·
εἰδωλολατρίαν γὰρ τὴν τούτων ἀπεκάλει προσκύνησιν. ὁ δὲ 23
θεῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ "εὐφήμει, βασιλεῦ", ἔφη "καὶ μὴ οὕτω
φρόνει· ἀσεβὲς γὰρ ἄντικρυς τὸ ἐννόημα· καὶ οἶδα μὲν ᾀδό-
III 339 μενον τὸ μέλλειν κινηθῆναι ταύτην τὴν αἵρεσιν. ἀλλὰ μὴ σύγε 24
εἴης ὁ ταύτης εἰσαγωγεύς· Κόνων γάρ τις ὀνομαζόμενος ταύτης
μέλλειν κατάρξασθαι λέγεται." καὶ ὃς ὑπολαβὼν αὐτίκα φησίν 25 B
"οὐκοῦν ἐγώ εἰμι· Κόνων γὰρ παρὰ τῶν γονέων νηπιόθεν
ὠνόμασμαι." τὸν μὲν οὖν ἀοίδιμον Γερμανὸν μὴ πεισθέντα 26
συνθέσθαι τῇ γνώμῃ αὐτοῦ, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ γενναιότατα
ἀντιλέγοντα καὶ τὴν αὐτοῦ κακοδοξίαν ἐλέγχοντα τῆς ἐκκλησίας
ἐξώθησεν, ἔτη ταύτην ἰθύναντα πεντεκαίδεκα, Ἀναστάσιον δέ
τινα εἰς πατριάρχην ἑαυτῷ ὁμόφρονα προχειρίζεται. τοῦ δ' 27
οὖν οὕτω φρονῆσαι τὸν Λέοντα καὶ εἰς τοῦτο προελθεῖν ἀσε-
βείας ἥκω τὴν αἰτίαν ἐρῶν.

Ἰζὶθ τῶν Ἀράβων ἄρτι γέγονεν ἀρχηγός· καὶ τούτῳ προσ- 3

2 ὅτι κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων ὁ Λέων εἰς τοὐμφανὲς ἐξελύττησεν CE 12 περὶ πατριαρχῶν CE 16 ὅθεν ὁ Λέων εἰς τὴν τοιαύτην (om. CDE) ἀσέβειαν προήχθη ACDE

1 ὁσιωσάτου w*p 2 τελετῇ D, corr. Dw λέων|ρχεται C 5 γὰρ om. O ἀπεκάλει AEwp, ὀνομάζων O 6 ἐκεῖνος ἀνὴρ A, ἀνὴρ ἐκεῖνος E, ἐκεῖνος πατὴρ Owp 9 ὀνομ. ταύτην E 10 κατάρχεσθαι Ewp*Di* 11 post εἰμι add. καὶ οὐχ ἕτερος Owp 19 ἄρχων ἄρτι γέγονέ τις Ewp

lemni a sancto Germano celebrato. Exinde Leo cum deo pugnare 21
incipit et contra venerandas imagines insanire. Arcessitoque Ger- 22
mano patriarcha negat colendas esse imagines; earum enim ado-
rationem idolatriam vocabat. At divus ille vir: "Bona verba," 23
inquit "rex, ac noli ita sentire; nam impia est plane ista cogitatio;
scio cantari fore ut ista haeresis agitetur. Tu vero illius auctor 24
esse noli; nam Conon quidam eam auspicaturus esse dicitur."
Tum ille statim "Ergo" inquit "ego sum is; nam Conon infans 25
a parentibus sum appellatus." Inclutum illum Germanum suae 26
sententiae assentiri nolentem, sed potius magno animo refragan-
tem et perversam illam opinionem arguentem ecclesia eiecit, cui
per quindecim annos praefuerat, et Anastasium quendam sibi
assentientem patriarcham designavit. Nunc unde Leo in istam 27
opinionem adductus et ad tantam impietatem progressus sit, ex-
ponam.

3. Izitho Arabum principatum nuper adepto Ebrhei duo,

C ἴασιν Ἑβραῖοι δύο τὸ ἐπιτήδευμα γόητες, οἱ δὲ ἀστρολογίαν
ἔλεγον μετιέναι κἀντεῦθεν εἰδέναι τὰ μέλλοντα, καὶ τῷ Ἄραβι
τὴν ἀρχὴν ἐπηγγέλλοντο καὶ τὴν ζωὴν πολυχρόνιον, εἰ τῶν
ἐκκλησιῶν τῶν χριστωνύμων τὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς αὐτὸν
2 τεκούσης ἐκβαλεῖ τὰ ἐκτυπώματα. καὶ ὁ βάρβαρος οὐκ ἠμέλ-
λησεν, ἀλλ' ἐκ πάντων τῶν ἐν τῇ ὑπ' αὐτὸν τελούσῃ χώρᾳ
3 ναῶν τὰς σεπτὰς εἰκόνας ἠφάνισε. καὶ ἡ θεία δίκη τοῦτον
μετῆλθεν οὐκ εἰς μακράν. οὔπω γὰρ παρῆλθεν ἐνιαυτὸς καὶ
4 ὁ δείλαιος τὴν ζωὴν ἐζημίωτο. ὁ δὲ τούτου παῖς τῆς ἀρχῆς
διάδοχος γεγονὼς τοὺς ψευδομάντεις ἐκείνους ἐζήτει, τῆς εἰς
τὸν τεκόντα ἀπάτης τίσασθαι προθυμούμενος. ἀλλ' ἔφθησαν
D 5 ἐκεῖνοι φυγεῖν ἐκεῖθεν καὶ εἰς Ἰσαυρίαν κατήντησαν. ἔνθα
περιτυχόντες τούτῳ τῷ Λέοντι, νεανίᾳ τυγχάνοντι, βαναύσῳ
τὸ ἐπιτήδευμα, τὴν τῶν Ῥωμαίων προμαντεύονται βασιλείαν.
6 τοῦ δὲ πρὸς τὴν οἰκείαν ἀφορῶντος τύχην, ἀφεστηκυῖαν πάνυ D III
που πόρρω τοιαύτης ἀρχῆς, καὶ τοῖς ἐκείνων διαπιστοῦντος
χρησμοῖς, ἐκεῖνοι συμβήσεσθαι τὴν πρόρρησιν ἀπισχυρίζοντο
κραταιῶς καὶ ἀπῄτουν αὐτὸν δι' ὅρκου πληροφορῆσαι αὐτούς,
7 ὅτε τύχοι τῆς βασιλείας, δοῦναι σφίσιν ὃ ἂν αἰτήσωνται. καὶ

19 ὅτι οἱ τὴν βασιλείαν προμαντευσάμενοι Ἑβραῖοι τῷ Λέοντι (παρὰ τοῦ λέοντος E) τὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων (κατὰ τῶν εἰκόνων E) καθαίρεσιν ᾔτησαν CE, ὅθεν ἡ εἰκονομαχία B

1 ἑβραῖοι RwpDi 2. 3 καὶ τῷ — ἐπηγγέλλοντο om. C 5 τὰ om. Rwp ὁ om. D, add. D_w ἠμέλησεν AD, ἐμέλλησεν corr. ex ἠμέλλησεν C, ἐμέλησεν E, ἐμέλλησεν B$D_w$wpDi, ἠμέλλησεν corr. B-W 6 τελοῦσι D, corr. D_w 8 μετῆλθεν D_w corr. ex voce, cuius litterae praeter μ λθε non iam possunt dispici 10 post τοὺς add. λοιποὺς p invitis ARw ἐκείνους om. B 11 ante τίσασθαι add. αὐτοὺς Owp ἔφθασαν D 12 ἐκεῖνοι om. C ἐκεῖθεν A, ἐντεῦθεν Ewp, om. O ἰσαυρίαν OwpDi, σαυρίαν A, ἰσαβρίαν E 15 ἀφεστηκυίαν (sic) A 19 τύχην D, τύχη D_wB

arte praestigiatores, qui profitebantur se astrologiae peritos fu-
tura praedicere posse, imperium et vitam diuturnam pollliceban-
tur, si Christi eiusque matris imagines ex ecclesiis Christianis
2 eiceret. Neque cunctatur barbarus et imagines venerandas in
3 omnibus templis suae ditionis abolet. Nec multo post miserum
4 divina vindicta consequitur, anno nondum elapso mortuum. Cuius
filius regni successor, cum falsos illos vates ob deceptum patrem
ad supplicium quaeritaret, illi iam illinc in Isauriam transfugerant.
5 Ibi cum in hunc Leonem tum adolescentem opificem incidissent,
6 regnum ei Romanum praedicunt. Qui cum suam fortunam in-
tuens seiunctam infinito fere intervallo a tanto imperio illorum
oraculis fidem abrogaret, illi eventurum id quod praedixissent
asseverabant constanter eumque iureiurando obstringebant, ut

ὃς ὄμνυσιν ἦ μὴν τῆς βασιλείας τυχὼν ἐντελῆ αὐτῶν ποιῆσαι
τὴν αἴτησιν. ὃ μὲν οὖν ὃν εἴρηται τρόπον τῆς τῶν Ῥωμαίων
ἡγεμονίας ἐκράτησεν. οἱ δὲ τούτῳ ταύτην προμαντευσάμενοι 8
ἔννατον ἤδη ἔτος τῆς αὐταρχίας ἀνύοντι προσῆλθον αὐτῷ καὶ
ᾔτουν ἀποδοῦναι αὐτοῖς τῆς προρρήσεως τὸν μισθόν. καὶ ὁ 9 P II 104 A
Λέων ἕτοιμος ἦν πρὸς τοῦτο καὶ λέγειν ἠξίου τί τὸ αἰτούμενον.
καὶ ἡ βέβηλος ἐκείνη τῶν Ἰουδαίων δυὰς "οὔτε πλοῦτον" εἶπε 10
"δοθῆναι ἡμῖν ἐξαιτούμεθα οὔτε πρὸς δόξης ἀναχθῆναι περιωπὴν οὐθ' ἕτερόν τι τῶν τῆς βασιλείας λαμπρῶν, ἀλλ' ἢ μόνον
τὸ τὰ τοῦ Ναζωραίου καὶ τῆς αὐτὸν τεκούσης περιαιρεθῆναι
πάντοθεν ἐκτυπώματα." καὶ ὃς ἀβέβαιος ὢν περὶ τὴν πίστιν, 11 W III 86
ὥσπερ τι τῶν εἰκαίων καὶ ῥᾴστων τοῦτο ποιῆσαι συνέθετο·
καὶ τοῦ δεκάτου ἄρτι ἐνιαυτοῦ τῆς αὐτοῦ τυραννίδος ἀρξάμενος 12
καὶ τοῦ θεομαχεῖν ἤρξατο καὶ μετὰ φρικώδους βρυχήματος
κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων ἐχώρησε καὶ διωγμὸν βαρύτατον B
ἤγειρε πολλούς τε ἀνθεστηκότας τῇ ἐξαγίστῳ γνώμῃ αὐτοῦ
ἐκόλασε καὶ μάρτυρας ἀπειργάσατο. πρὸς δὲ τοῖς ἄλλοις οἷς
κατὰ τῶν εὐσεβούντων εἰργάσατο καὶ τοῦτο πεποίηκεν. οἶκος 13
ἦν ἐν τῇ καλουμένῃ Βασιλικῇ ἔγγιστα τῶν Χαλκοπρατίων βα-

18 περὶ τοῦ πλησίον τῶν Χαλκοπρατίων (χαλκοπρατείων C) βασιλικοῦ οἴκου καὶ τῆς ἐν αὐτῷ βιβλιοθήκης καὶ τῶν ἐν αὐτῷ διδασκάλων CE

1 ἢ (sic) AC 4 ἔννατον ARwp, ἔνατον E, ἔνατον *Di*, v. XV 13, 6 9 τῶν om. E λαμπρὸν Ewp 10 τὰ] κατὰ D αὐτῶν (sic) A 11 κἀκεῖνος O 12 ποιῆσαι τοῦτο B 13. 14 ἀρξάμενος—ἤρξατο] v. ad XIII 5, 29 16 γνώμῃ αὐτοῦ AEwp, αὐτοῦ βουλήσει O 18 εἰργάσατο A, εἰργάσατο E*Di*, ἐτόλμησε Owp 19 Χαλκοπρατείων *Di* invitis ARwp, v. ad XIV 2, 22 βασιλικὸς E

regno potitus sibi concederet, quaecunque postulavissent. Qui 7
iurat se regno potitum petentibus iis esse satisfacturum. Potitum igitur, ut dictum est, Romano principatu eumque iam nonum 8
annum tenentem ii, qui ei eum vaticinati erant, adierunt praedictionis mercedem petentes. Neque recusat Leo ac dicere eos 9
iubet, quid petant. At profani illi duo Iudaei "Neque divitias" 10
aiunt "postulamus, neque culmen dignitatis ascendere cupimus neque ullum regni splendorem, sed illud tantum, ut Nazareni eiusque matris imagines ubique tollantur." Tum ille parum firma 11
fide praeditus, quasi res levis esset ac facillima, se ita facturum esse pollicetur; itaque decimum modo tyrannidis annum auspica- 12
tus una etiam bellum contra deum auspicatus est et cum terribili rugitu venerandas imagines invasit et persecutionem gravissimam excitavit et multos adversantes detestandae suae sententiae punivit et martyres fecit. Ac praeter cetera, quae in pios fecit, illud etiam designavit. Domus erat in Basilica, quae 13

σίλειος, ἐν ᾧ καὶ βίβλοι τῆς τε θύραθεν σοφίας καὶ τῆς εὐγενεστέ-
14 *ρας καὶ θειοτέρας πολλαὶ ἐναπέκειντο. ἦν δ' οὗτος ἀνέκαθεν τοῦ*
προὔχοντος ἐν λόγοις κατοικητήριον, ὃν οἰκουμενικὸν ἐκάλουν
15 *διδάσκαλον· ὃς καὶ δώδεκα εἶχεν ἑτέρους συνοικοῦντας αὐτῷ,* D III
κἀκείνους τῆς λογικῆς παιδείας μετέχοντας κατὰ τὸ ἀκρότατον.
16 *τούτοις καὶ σιτήσεις ἀνεῖντο δημόσιαι, καὶ παρ' αὐτοῖς ἐφοίτων*
C *οἷς ἔμελε λογικῆς παιδείας καὶ γνώσεως, οὓς καὶ ὁ βασιλεύων*
17 *συμβούλους ἐν τοῖς πρακτέοις πεποίητο. τούτους οὖν εἰ ἕλοι*
καὶ τῆς αὐτοῦ ποιήσαιτο γνώμης, ἔκρινε τὸ πᾶν κατεργάσασθαι.
18 *καὶ τοὺς ἄνδρας μεταστειλάμενος τὴν περὶ τῶν σεβαστῶν εἰκό-*
19 *νων γνώμην αὐτοῦ τὴν πονηρὰν αὐτοῖς ἐκοινώσατο. οἱ δὲ*
οὐχ ὅσον οὐχ ὡμοδόξουν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν μεταστῆσαι
τῆς γνώμης ταύτης ἐπεχείρουν ὁλοσχερῶς, πῇ μὲν καταψῶντες
τὸν θῆρα τὸν λεοντώνυμον καὶ κατεπᾴδοντες αὐτοῦ τὰ σωτήρια,
πῇ δὲ γενναιότερον ἀντιβαίνοντες καὶ διελέγχοντες τὴν ἀσέβειαν.
20 *ὁ δὲ ὡσεὶ ἀσπὶς ἔβυε τὰ ὦτα καὶ φωνῆς ἐπᾳδόντων οὐκ*
21 *ἤκουεν οὐδ' ἐφαρμακεύετο παρὰ τῶν σοφῶν. πολλάκις οὖν*
D *αὐτοῖς προσωμιληκὼς καὶ τὴν αὐτῶν μετάθεσιν ἀπογνούς, τοὺς*

1 *ἐν* om. E 2 *ἐναπόκειντο* E 7 *ἔμελε* CwpDi, *ἔμελλε* AR *παιδείας*] *σοφίας* C *οἱ βασιλεύοντες* Owp 8 *πεποίηντο* Owp 9 *αὐτοῦ* A, *ἑαυτοῦ* RwpDi 10 *μεταπεμψάμενος* O *εἰκόνων* om. w*p, imaginibus: *Wo* lat. 12 *ἑαυτὸν* D *μεταστῆναι* D 14 *σωτήρια* RwpDi, post *σ* in lacuna manu recenti additae sunt litterae quaedam in A, quae plane dispici iam non possunt; equidem legi: *σκϊντήμ̄*, Haasius *σκϊιτημ̄* (a supra scriptum) 15 ante *τὴν* add. *αὐτοῦ* Owp 17 *ἤκουσεν* D 18 *προσομιληκὼς* Ewp

dicitur, proxime Forum aerarium regia, in qua multi libri et
paganae et generosioris ac divinae sapientiae asservabantur,
14 inde ab antiquis temporibus ei ad habitandum attributa, qui eru-
15 ditione excelleret, quem oecumenicum appellabant doctorem; is
16 et duodecim habebat contubernales excellenter eruditos. His
publicus victus praebebatur eosque eruditionis et cognitionis avidi
adibant, hos et rex ad rerum gerendarum consilia adhibebat.
17 Eos igitur si cepisset in suamque traxisset sententiam, omnia sibi
18 confecta fore putabat. Arcessit igitur viros improbamque suam
19 de venerandis imaginibus opinionem cum iis communicat. Qui
adeo ei non assentiebantur, ut et ipsum prorsus abducere ab ea
opinione conarentur, partim demulcentes ferum illum leonem et
incantantes carmina salutaria, partim confidentius adversantes et
20 coarguentes impietatem. Sed ille instar aspidis obturabat aures
neque incantantium vocem admittebat neque medicinam accipie-
21 bat a viris sapientibus. Cum igitur saepe cum iis egisset, per-

μὲν ἀφῆκεν εἰς τὴν σφετέραν πορευθῆναι διατριβήν, τὸν οἶκον
ἐκεῖνον δηλαδὴ τὸν βασίλειον, αὐτὸς δὲ κελεύσας εὔπρηστον 22
ὕλην συναχθῆναι πολλὴν καὶ πέριξ τοῦ οἴκου τεθεῖσαν ἀναφθῆναι νυκτός, οὕτω τόν τε οἶκον σὺν ταῖς βίβλοις καὶ τοὺς σοφοὺς ἐκείνους ἄνδρας καὶ σεβασμίους κατέκαυσε.

Διὰ ταῦτα ὁ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης τότε τὴν ἐκκλησίαν 4
ἰθύνων Γρηγόριος τῆς πρὸς τὸν τῆς νέας Ῥώμης προεδρεύοντα καὶ τοὺς ἐκείνῳ ὁμόφρονας ἀποστὰς κοινωνίας, ἐκείνους μὲν
σὺν τῷ βασιλεῖ συνοδικῷ καθυπέβαλεν ἀναθέματι, τοὺς δὲ P II 1065 A
μέχρι τότε τῇ βασιλείᾳ κομιζομένους ἐκεῖθεν φόρους ἐπέσχε,
τοῖς Φράγγοις σπεισάμενος· οὐ γὰρ τοῦ τῶν Ῥωμαίων γένους 2
III 342 *οἱ Φράγγοι, ἀλλὰ Γερμανικὸν ἔθνος τούτους εἶναί φησι τὴν ποικίλην ἱστορίαν ὁ Καισαρεὺς Προκόπιος συνταξάμενος, περὶ τὸν Ῥῆνον ποταμὸν καὶ τὸν Ῥοδανὸν καὶ τὰς ἐκεῖσε λίμνας*
πάλαι κατῳκημένον. τοῦ δὲ Βελισαρίου στρατηγοῦντος Ῥωμαίων 3
ἐπὶ τοῦ προτέρου Ἰουστινιανοῦ καὶ Γότθοις ἀντιπαλαμωμένου περὶ Ἰταλίας καὶ τῶν ἐν ταύτῃ πόλεων καὶ τῆς Ῥώμης αὐτῆς

6 *πότε ἡ Ῥώμη τελείως τοῖς Φράγγοις ὑπετάγη καὶ ὅτι οὐ Ῥωμαῖοι οἱ Φράγγοι* E, *ὅτι διὰ τὴν ἀσέβειαν τοῦ Λέοντος ὁ πάπας Ῥώμης τοῖς Φράγγοις ἐσπείσατο καὶ τοὺς ἐκ τῆς Ἰταλίας τῇ βασιλείᾳ κομιζομένους ἐπέσχε φόρους* (*καὶ — φόρους* om. E) *καὶ ὅτι Γερμανικὸν ἔθνος οἱ Φράγγοι καὶ οὐ Ῥωμαῖοι* CE 11 *ὅρα ὅτι οὐ Ῥωμαῖοί εἰσιν οἱ Φράγγοι* A

2 *βασιλικὸν* E 4 *οὕτως* O *τοῖς* Ewp 6 *ταῦτα* Rwp*Di*, *ταύτης* A *τότε ῥώμης* BCwp 6. 7 *τότε* post *ἰθύνων* D 8 *κοινωνίας*] *ἐκκλησίας* E 11 post *σπεισάμενος* add. *ὅθεν αὐτοῖς ἀφορμὴ γέγονε τοῦ κυριεῦσαι τῆς ῥώμης* Owp *τῶν* om. O 12 post *φησὶ* (sic) add. *ὁ* D 13 *ὁ* del. D *Προκόπιος*] I p. 319, 6. II p. 62, 19 *συγγραψάμενος* Rwp 15 *βελισαρρίου* A, *βελλισαρίου* Rwp, *βελισαρίου* B*Di* 16 *πρότερον* D

suadendi spe abiecta eos domum dimisit in aedes illas regias
multamque materiam, quae facile exardesceret, in unum conferri 22
et circum domum collocatam noctu incendi iussit atque ita domum cum libris et doctos illos ac venerabiles viros combussit.

4. Hac de causa Gregorius, qui tum Romae veteris ecclesiam gubernabat, repudiata societate pontificis novae Romae eorumque, qui illum sequerentur, illos una cum rege synodico obstrinxit anathemate et vectigalia, quae usque ad id tempus
regno inde pendebantur, inhibuit icto cum Francis foedere. Ne- 2
que enim Romani generis sunt Franci, sed Germanicam gentem eos fuisse in varia historia Caesariensis Procopius dicit circa Rhenum fluvium et Rhodanum et paludes illorum locorum olim
habitantem. Cum autem Belisarius sub priore Iustiniano legioni- 3

B (παρὰ γὰρ τῶν Γότθων κατείχοντο), τότε καὶ τούτους ἱστορεῖ
4 τῇ Ἰταλίᾳ ἐπεμβαλεῖν. τοὺς μέντοι Γότθους μὴ οἵους τε ὄντας
καὶ Ῥωμαίοις καὶ Φράγγοις ἀντικαθίστασθαι πρὸς τοὺς Φράγ-
γους θέσθαι σπονδὰς καὶ τὸν πρὸς ἐκείνους διαλύσασθαι πόλε-
μον, παρακεχωρηκότας αὐτοῖς τῶν Γαλλιῶν, ὅσαιπερ αὐτοῖς
5 προσεγένοντο. καὶ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ αὐτὸν ἐπιρρῶσαι
τὸν Ἰουστινιανόν, δεηθέντων τῶν Φράγγων, πραγματευόμενον
τὸ μὴ Ῥωμαίοις πολεμοῦσι πρὸς Γότθους ἐναντιοῦσθαι τοὺς
W III 86 Φράγγους, ἀλλ' εἶναι τὰ πρὸς Ῥωμαίους τούτοις διὰ τὴν ἐπίρ-
6 ρωσιν φίλια. κἀντεῦθεν τοὺς Γερμανοὺς Μασσαλίαν τε τὴν
C Φωκαέων ἀποικίαν καὶ τὰ ἐπὶ θαλάσσῃ χωρία σχεῖν ἅπαντα
καὶ τῆς ἐκεῖ κρατῆσαι θαλάσσης, πολλὰ δὲ καὶ τῶν Βενετίων
7 κατασχεῖν. οὕτως οὖν οἱ Φράγγοι πεπλησιακότες τοῖς Ἰταλοῖς
οὐ διέλιπον ἔκτοτε ἐπιόντες τοῖς ἐκεῖσε Ῥωμαίοις καὶ τὰ ὑπ'
8 αὐτοὺς ληιζόμενοι. ἀποστατήσας οὖν, ὡς εἴρηται, τῆς τοῦ βα-
σιλέως ὑπακοῆς ὁ πάπας Γρηγόριος διὰ τὴν ἐκείνου κακοδοξίαν
τοῖς Φράγγοις ἐσπείσατο, πρότερον πολλάκις σπεύσας διὰ γραμ-
μάτων τὸν Λέοντα τῆς μισοθεΐας μετενεγκεῖν καὶ μεταπεῖσαι

1 *τούτους* A, *τοὺς φράγγους* Rwp *ἱστορεῖ*] Procop. II p. 416, 12 3 *καὶ* post *ὄντας* om. Ewp, *et* Romanis: *Wo* lat. ante *φράγγοις* add. *τοῖς* Rwp 5 *τῶν γαλλιῶν παρακεχωρηκότας αὐτοῖς* O 7 post *Ἰουστ.* add. *βασιλείῳ γραφῇ* Rwp, v. Procop. l. c. p. 417, 4 *τῶν φράγγων αἰτησαμένων* O 8 *ἠναντιῶσθαι* Owp 10 *μασαλίαν* BC et Procop. l. c. p. 417, 8 vix recte *τὴν* RwpDi, *τῶν* A 11 *φωκαίων* E 12 *βενετίων* AO Procop. l. c. p. 417, 23, *βενετιῶν* EwpDi 14 *διέλεπον* w*p *τοῖς ἐκεῖσε ῥωμαίοις ἐπιόντες* O 15 *τοῦ* om. D 17 *διὰ γραμμάτων σπεύσας* Rwp

bus Romanis praeesset et cum Gotthis de Italia et urbibus Italicis
ipsaque Roma, quae tum a Gotthis tenebantur, decertaret, tum
4 eos quoque narrat Italiam invasisse; et Gotthos, qui simul et
Romanis et Francis resistere non possent, cum his bello finito
5 pacem fecisse, concessis Galliis, quae iis accesserant. Atque id
factum ipsum etiam Iustinianum Francis petentibus confirmasse
eo consilio, ne Romanis Gotthos impugnantibus Franci impedi-
6 mento essent, sed eius confirmationis gratia pacem agerent. Unde
Germanos Massiliam, Phocaeensium coloniam, et loca maritima
occupasse omnia illoque mari esse potitos atque etiam magnam
7 Venetorum agri partem obtinuisse. Ita Francos cum in Italorum
vicinia consedissent, ab eo tempore non destitisse Romanos bellis
8 lacessere eorumque provincias populari. Deserta igitur regis
oboedientia, ut dictum est, papa Gregorius ob perversam illius
opinionem pacem cum Francis fecit, cum prius saepe litteris da-
tis dedisset operam, ut Leonem ab odio dei revocaret atque ad

III 343 τὰς ἱερὰς εἰκόνας σεβάζεσθαι· ἀλλ' ἐδόκει σμήχειν Αἰθίοπα.
οὐ μόνον γὰρ ὀρθὸν οὐδέν τι ἐφρόνησεν, ἀλλὰ καὶ ἐκμανεὶς 9
κατὰ τῶν ὀρθοδόξων πολλοὺς ἐκόλασε καὶ ὁμολογίας στεφάνων D
ἠξίωσε. τούς τε Καλαβροὺς καὶ τοὺς Σικελοὺς φόροις νέοις 10
ἐβάρυνε, κεφαλητίωνα τελεῖν κατὰ τοὺς Ἰουδαίους δογματίσας
αὐτοὺς καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς τικτόμενα ἄρρενα ἀπογράφεσθαι.
Ἤδη δὲ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου τελοῦντος εἰς μεί- 11
ρακας, ζεύγνυσιν αὐτῷ γαμετὴν τὴν θυγατέρα Χαγάνου τοῦ
τῶν Σκυθῶν ἡγεμονεύοντος, βαπτίσας αὐτὴν καὶ ὀνομάσας
Εἰρήνην. ἥτις οὐ συνυπήχθη τῇ τοῦ ἀνδρὸς κακοδοξίᾳ, ἀλλὰ 12
μυηθεῖσα τὸ δόγμα τὸ εὐσεβὲς ἔμεινεν ἀμετάτρεπτος. σεισμοῦ δὲ 13
συμβεβηκότος σφοδροῦ κατὰ τὸ Βυζάντιον ναοί τε πολλοὶ καὶ
οἰκίαι συνέπεσον καὶ πλῆθος ἀνθρώπων συγκέχωστο τοῖς συμ-
πτώμασιν. ὅτε καὶ ἡ τοῦ Ἀρκαδίου στήλη ἐν τῷ τοῦ Ξηρο- 14 P II 106
λόφου κίονι ἱδρυμένη κατέπεσε καὶ ὁ ἐν τῇ Χρυσῇ πόρτῃ ἀν-
δριὰς τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ κατὰ τὴν
χέρσον τείχη τῆς πόλεως, ἥ τε τοῦ Νικομήδους πόλις καὶ πρὸς

2 οἷα κατὰ τῶν ὀρθοδόξων ἐποίει ὁ Λέων C 7 καὶ (om. E) ὅτι τὴν τοῦ Χαγάνου θυγατέρα ἔγημεν ὁ Κοπρώνυμος CE 15 σημείωσαι AE, ὅτι ἐκ σεισμοῦ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως πεπτωκότων ὁ Λέων προσθήκην εἰς τοῦτο ἐποιήσατο E

1 σμήχειν Αἰθίοπα] v. Lucian. adv. indoct. c. 28 (t. III p. 153, 1 Iacobitz) 2 οὐδὲν ὀρθόν τι D 6 παρ' Owp ἄρσενα O 7 Ἤδη δὲ τοῦ] τοῦ δὲ C κωνσταντίνου om. O *Wo* lat. 8 τὴν Rwp, om. A*Di*, v. Theoph. I p. 409, 30, G. M. p. 339, 14, L. G. p. 179, 22 (Th. M. p. 124), Cedr. I p. 800, 7 14 post στήλη add. ἡ D 16 μεγάλου om. O *Wo* lat.

cultum sacrarum imaginum reduceret; sed videbatur Aethiopem
lavare. Tantum enim aberat, ut resipisceret, ut etiam furore 9
contra orthodoxos percitus multos supplicio afficeret et confes-
sionis coronis ornaret. Calabros et Siculos novis tributis oneravit, 10
cum more Iudaico tributum capitum pendere et mares, qui apud
illos nascebantur, describi iussit.
Constantino filio iam adulto filiam Chagani, Scytharum ducis, 11
despondit eamque baptizatam Irenen vocavit; quae mariti er- 12
rorem non amplexa est, sed pium dogma, quo imbuta fuerat,
constanter tenuit. Terrae motu vehementi multa templa et do- 13
mus Byzantii corruerunt, magna hominum multitudine ruinis
oppressa. Tunc et Arcadii statua in Xerolophi columna posita 14
concidit et Theodosii magni statua in Aurea porta et obversa
continenti urbis moenia; corruerunt et Nicomedia et Nicaea, Bi-

15 ταύτῃ ἡ Νίκαια αἱ μητροπόλεις αἱ Βιθυνιακαί. τὴν γοῦν τῶν
τειχῶν κατάπτωσιν ὁ τύραννος Λέων κέρδους μελετήσας θέσθαι
λαβήν, διεκηρυκεύσατο πρὸς τὸν δῆμον τῆς πόλεως ὡς "ὑμεῖς
οὐκ ἂν δυνηθείητε ταχέως ἀνεγεῖραι τὰ τείχη· ἀσύμφορον δ'
16 ὑμῖν ἐπὶ πολὺ μένειν τὴν πόλιν ἀτείχιστον. διὸ προστέτακται
παρ' ἡμῶν προσθήκην ἐν τοῖς δημοσίοις φόροις γενέσθαι φό-
B λεις εἴκοσι καὶ τέσσαρας ἐφ' ἑκάστῳ νομίσματι, ἵνα τούτων τῷ
βασιλικῷ ταμείῳ παρεχομένων τὰ ὑποκλάσαντα τῶν τειχῶν
17 ἀνακαινισθῶσιν ἐξ ἀναλωμάτων βασιλικῶν." ἔκτοτε τοίνυν καὶ
μέχρι τοῦδε ἡ εἴσπραξις ἐπεκράτησεν αὕτη.
18 Οὕτως οὖν ἐπὶ κακῷ τῆς πολιτείας ὁ δείλαιος Λέων βα- D III 3
σιλεύσας ἔτη τέσσαρα πρὸς τοῖς εἴκοσι δυσεντερίαν νοσήσας
ἀθλίως τὴν ψυχὴν ἐξηρεύξατο.
5 Διεδέξατο δὲ τὴν τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν μετὰ τῆς πατρικῆς
δυσσεβείας ὁ δυσώνυμος ἐκείνου υἱός, οὐ κατὰ τῶν σεπτῶν
εἰκόνων λυττήσας μόνον, ἀλλὰ καὶ γοητείαις προσκείμενος καὶ
C ἱερείων ἀνατομαῖς καὶ νεκυομαντείαις καὶ ἀρρητοποιίαις καὶ

11 τελευτὴ Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου (τ. Ἰσ. om. A) AE 14 αὐταρχία Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου ACD, Κωνσταντῖνος ὁ Κοπρώνυμος B οἷος ἦν ὁ μισόθεος οὗτος C

1 ταύτην B νικαία w*p invitis AR βιθυνικαὶ CwpDi οὖν Ewp 4 τὰ om. E 6 φόλεις ARwp, φόλλας D, φόλεις Dw, φόλλεις Di, v. ad XIV 3, 13 7 τέσσαρες B 8 βασιλικῷ ταμείῳ AO, fiscum: Wo lat., βασιλεῖ Ewp ὑποκλίναντα D 10. 11 αὕτη· ὄντως C 12 δυςεντερίαν AO, δυςεντερία E(wpDi), v. XVIII 22, 16 15 post υἱός add. ὃς ὑπερβαλέσθαι (ὑπερβαλλέσθαι B, ὑπερβάλλεσθαι wp) τὸν πατέρα πολλῷ τῷ μέσῳ πρὸς κακίαν ἐφιλονείκησεν Owp 17 νεκυομαντείαις RwpDi, νεκυομαντίαις A, v. ad p. 81, 4

15 thynianae metropoles. Ruinam igitur murorum tyrannus Leo ad
lucri occasionem detorsit; nam urbano populo per praeconem
edixit: "Vos moenia celeriter instaurare non potueritis; neque
16 vero expedit civitatem diu moenibus carere. Itaque nos iussimus
publicis tributis accessionem adiungi, vicenos quaternos folles in
singula nomismata, quibus in aerarium regium relatis moenia
17 deleta sumptibus regiis instaurentur". Ea exactio ab illis temporibus etiam nunc durat.
18 Sic, cum in reipublicae perniciem Leo ille infelix annos viginti quattuor regnasset, ex dysenteriae morbo animam infeliciter eructavit.

5. Romanum imperium una cum paterna impietate ignominiosus illius filius suscepit, qui non modo contra venerabiles imagines insaniit, sed et praestigiis fuit deditus et victimarum

ὅλως οὐδενὸς κακοῦ ἀπεχόμενος, καὶ ποικίλος ὢν τὴν κακίαν
καὶ οὐ μονοειδής. οὐ γὰρ χριστιανός, οὐχ Ἕλλην, οὐκ Ἰου- 2
δαῖος ἐτύγχανεν ὤν, ἀλλ' ἀσεβείας τις κυκεὼν καὶ οἷα τὰ Λι- W III 87
βυκὰ θηρία ἱστόρηται φύεσθαι ἐκ μίξεως ἑτερογενῶν, πολυειδῆ
καὶ σύμμικτα τὴν ἰδέαν καὶ τὴν θηριωδίαν γεννώμενα· διὰ
ταῦτα πρὸς πάντων μεμίσητο.

Καὶ κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς τυραννίδος αὐτοῦ (οὐ γὰρ φαίην 3
ἂν βασιλείας) ἐκστρατεύσας κατὰ Ἀράβων καὶ ἐν τῷ θέματι τοῦ
Ὀψικίου γενόμενος, οὗ δὴ θέματος τὴν ἀρχὴν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ
περιέζωστο ὁ κουροπαλάτης Ἀρτάβασδος, ἐπεβούλευε τούτῳ δὴ
τῷ οἰκείῳ γαμβρῷ. οἵ τε γὰρ τοῦ δήμου καὶ οἱ τῆς γερουσίας, 4 D
ἀλλὰ μέντοι καὶ τὸ στρατιωτικόν, ἀπεχθανόμενοι τῷ Κωνσταντίνῳ,
ὡς εἴρηται, τῷ Ἀρταβάσδῳ ὀρθοδόξῳ τυγχάνοντι τὴν βασιλείαν
ἐπεψηφίζοντο. γνοὺς τοίνυν τὴν ἐπιβουλὴν ὁ Ἀρτάβασδος καὶ 5
διαλεχθεὶς τῷ λαῷ ἐπιτίθεται τῷ Κωνσταντίνῳ. ἀλλ' ἔφθη 6
διαφυγεῖν ὁ Κοπρώνυμος καὶ εἰς τὸ Ἀμόριον προσφυγεῖν καὶ
διαπεμψάμενος πρὸς τὸν τοῦ ἀνατολικοῦ στρατηγὸν τὸν Λαγ-

11 *ἐπανάστασις τοῦ Ἀρταβάσδου κατὰ τοῦ Κοπρωνύμου* C

2 *μονοειδεῖς* w*p invitis AR 4 *θηρία* om. C *ἱστόρηνται* O 5 *γεννώμενα* RwpDi, *γενόμενα* ABD, v. ad XIII 1, 2 ante *διὰ* add. *καὶ* D 9 *Ὀψικίου*] v. Reiskium ad Const. Porphyrog. de caerim. p. 460, 9 (t. II p. 497) 10 *ἐπεβούλευσε* D *τούτῳ* et *τοῦτο* per dittogr. E 11 *τῆς γερουσίας καὶ οἱ τοῦ δήμου* Rwp 13 *εἴρηται*] XV 5, 2 extr. 14 *καὶ* om. B 17 *λαγκηνὸν* ARDww, *λεγκηνὸν* D, Laucenum: *Wo* lat. errore pro Lancenum, *λακηνὸν* p

dissectionibus et evocationibus manium aliisque infandis rebus,
denique nullo scelere abstinuit, non uniformi sed multiplici im-
probitate praeditus. Nam non Christianus erat, non paganus, 2
non Iudaeus, sed colluvio quaedam impietatis instar Africanarum
ferarum, quae ex diversi generis coitu multiformes confusaque
specie et immanitate nasci perhibentur; quocirca omnibus erat
invisus.

Secundo anno tyrannidis suae (neque enim regni dixerim) 3
expeditione contra Arabes suscepta cum ad Opsicii provinciam
pervenisset, cui provinciae eius affinis Artabasdus curopalates
praeerat, illi affini suo insidias struebat. Nam populus et sena- 4
tus atque etiam legiones, cum, ut dictum est, Constantinum odis-
sent, Artabasdo ut orthodoxo regnum decernebant. Verum Ar- 5
tabasdus animadversis insidiis, oratione apud populum habita,
Constantinum aggreditur. Sed effugit Copronymus et Amorium 6
se contulit missisque legatis ad Lancenum, Orientalium ducem,

κηνὸν καὶ πρὸς τὸν τοῦ Θρᾳκησίου, τὸν Σισινάκιον, λαμπραῖς
7 *ὑποσχέσεσι πέπεικεν αὐτοὺς συμμαχῆσαι αὐτῷ. ἐντεῦθεν ἐμ-*
φύλιοι πόλεμοι καὶ ὑπ' ἀλλήλων οἱ Ῥωμαῖοι ἐφθείροντο. ἕκα-
P II 107 A *στοι γὰρ τοῦ σφετέρου βασιλέως ἀντείχοντο, ἐπείπερ ἀνερρήθη* D III
8 *ἤδη καὶ ὁ Ἀρτάβασδος βασιλεύς. κατὰ δὲ τὴν τῶν πόλεων*
βασιλεύουσαν τῶν δημοσίων οἰκονόμος πραγμάτων παρὰ τοῦ
Κωνσταντίνου ὁ μάγιστρος Θεοφάνης ἐλάθη, ὃς τῷ Ἀρταβάσδῳ
προσκείμενος καὶ γραφὴν ἐξ ἐκείνου δεξάμενος δημοσίᾳ θανεῖν
τὸν Κωνσταντῖνον ἐκήρυξε καὶ τὸν Ἀρτάβασδον ὑπὸ τῶν στρα-
9 *τευμάτων αἱρεθῆναι εἰς βασιλέα. καὶ οὕτως ὁ δῆμος τῆς πό-*
λεως εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν συναθροισθεὶς τὸν μὲν Κων-
σταντῖνον ἀναθέματι καθυπέβαλον, εὐφήμουν δὲ τὸν Ἀρτάβασδον,
10 *τούτοις συνευδοκοῦντος καὶ τοῦ πατριάρχου Ἀναστασίου. δεχθεὶς*
δὲ ὁ Ἀρτάβασδος καὶ παρὰ πάντων βασιλεὺς ἀναγορευθείς,
B 11 *αὐτίκα τὰς σεβασμίας εἰκόνας πανταχοῦ ἀνεστήλωσεν. ὁ δὲ*
πατριάρχης Ἀναστάσιος διώμνυτο λέγειν αὐτῷ τὸν Κοπρώνυμον
ὅτι "ὁ Χριστὸς οὐχ υἱός ἐστι τοῦ θεοῦ, ἄνθρωπος δὲ ψιλὸς
γεννηθεὶς ἐκ τῆς Μαρίας, ὡς ἐγὼ ἐκ τῆς ἐμῆς μητρὸς ἐτέχθην
12 *Μαρίας." ἐξελθόντος οὖν τῆς μεγαλοπόλεως τοῦ Ἀρταβάσδου,*

14 *βασιλεία τοῦ κουροπαλάτου Ἀρταβάσδου (ἀρνταβάσδου* E) ACE

1 *καὶ* om. A *σισιννάκιον* BCEwp Theoph. I p. 414, 31 2 *ὑποσχέσεσιν ἔπεισεν* Ewp 5 *ἤδη* om. C 12 *καθυπέβαλον* RwpDi, *καθυπέβαλλον* ABC, v. XV 4, 1. 6, 12 11. 12 *τὸν μὲν Κωνσταντῖνον .. καθυπέβαλον, εὐφήμουν δὲ τὸν Ἀρτάβασδον*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 15 *σεβασμίους* Ewp 16 *αὐτὸν* D 18 *ἐκ τῆς μαρίας γεννηθεὶς* Ewp 19 *οὖν* AR, *δὲ* Ewp *πόλεως* O

et ad Sisinacium Thracensium magnificis pollicitationibus impe-
7 travit, ut secum militarent. Hinc civilia bella orta sunt et Ro-
mani mutuis caedibus sese confecerunt; nam utrique suum regem
8 sequebantur; Artabasdus enim rex iam declaratus erat. In urbe
regia Constantinus Theophanem magistrum reliquerat rerum
publicarum administratorem, qui Artabasdo deditus acceptis ab
eo litteris vulgabat Artabasdum Constantino publice interfecto
9 a legionibus creatum esse regem. Sic urbana multitudo in magnam
ecclesiam congregata Constantinum anathemate notavit et laudibus
prosecuta est Artabasdum, et Anastasio patriarcha comprobante.
10 Artabasdus igitur susceptus et ab omnibus rex salutatus statim
11 venerandas imagines ubique erexit. Anastasius autem patriarcha
iureiurando affirmavit sibi dixisse Copronymum: "Christus non
est filius dei, sed nudus homo ex Maria natus, quemadmodum ego
12 ipse e mea matre Maria natus sum." Artabasdo urbem magnam

μάχαι πάλιν ἐγίνοντο. ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ἐκ Χαλκηδόνος πε- 13
ραιωθεὶς τὴν πόλιν ἐπολιόρκει, περὶ τὰ χερσαῖα τείχη βαλό-
μενος χάρακα. προσβαλὼν δὲ τούτῳ καὶ ἡττηθεὶς ὁ Ἀρτά- 14
βασδος τῆς πόλεως ἐντὸς συνέκλεισεν ἑαυτὸν καὶ τοῦ ταύτην
φρουρεῖσθαι ἀσφαλῶς ἐπεμέλετο. τοῦ δὲ Κοπρωνύμου θαλασ- 15
σοκρατοῦντος καὶ μὴ ἐῶντος τὰς φορτηγοὺς ὁλκάδας ἐν τῇ
πόλει καταίρειν, λιμὸς τοὺς ἐν ταύτῃ ἐπίεζεν, ὥστε πολλοὺς ἐκ C
τούτου διόλλυσθαι. καὶ τὸν τοῦ Ἀρταβάσδου υἱὸν Νικήταν 16
συνέσχε καὶ πεδήσας ἐδείκνυεν αὐτὸν τῷ πατρί. εἶτα προσβα- 17
λὼν αὖθις τῇ πόλει ταύτης ἐκράτησεν. ὁ δὲ Ἀρτάβασδος ἀπο- 18
DIII 346 δρὰς εἰς φρούριόν τι τοῦ θέματος Ὀψικίου συνέκλεισεν ἑαυτὸν
καὶ κατασχεθεὶς πηροῦται τοὺς ὀφθαλμοὺς σὺν τοῖς δυσὶν υἱέσιν
αὐτοῦ. τῶν δὲ τῷ Ἀρταβάσδῳ συμμαχησάντων πολλοὶ ἀνῃ- 19
ρέθησαν παρὰ τοῦ Κοπρωνύμου, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων Βακτάγ-
γιος ὁ πατρίκιος, τῶν ἐπισήμων ἀνήρ, οὗ τὴν γυναῖκα μετὰ 20
πλείστους ἐνιαυτοὺς ἐβίασεν ὁ τύραννος ἀπελθεῖν εἰς τὴν Χώραν, D
ἔνθα ἐκεῖνος ἐτέθαπτο, καὶ ἀνασκάψαι τὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς

1 ὅτι ὁ Κοπρώνυμος περαιωθεὶς εἰς Θρᾴκην τὴν πόλιν ἐπολιόρκει καὶ ταύτης ἐκράτησε καὶ (ὅτι E novo argumento incepto) ἐτύφλωσε τὸν Ἀρτάβασδον καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὸν πατριάρχην Ἀναστάσιον δημοσίᾳ τύψας ἐθριάμβευσεν, εἶτ' αὖθις πατριάρχην αὐτὸν εἴασεν εἶναι CE

1 *Χαλχηδόνος* p* invitis ARw 2 *βαλλόμενος* B 5 *ἐπεμέλητο* p* invitis ARw 10 post *πόλει* add. *βαβαὶ τῶν ἀνεξιχνιάστων* (*ἀνεζιχνιάστων* w*, quod coniectura infelici mutavit in *ἀνιχνιάστων* p) *τοῦ* (om. w*p) *θεοῦ* (*κυρίου* BC) *κριμάτων* Owp 11 ante *ὀψικίου* add. *τοῦ* Bwp*Di* 13 *καὶ τῶν συμμαχησάντων αὐτῷ πολλοὶ κτλ.* Owp 14 *βακτάγιος* D, corr. Dw 17 *κατασκάψαι* C

egresso denuo pugnae committebantur, et Constantinus Chalce- 13
done transvectus iacto circa terrestria moenia vallo urbem obse-
dit. Cum eo congressus Artabasdus et victus in urbem se con- 14
clusit et dedit operam, ut ea diligenter custodiretur. Sed quia 15
Copronymus mare tenebat neque onerarias naves ad urbem
appelli patiebatur, urbani tanta fame premebantur, ut multi peri-
rent. Idem Nicetam, Artabasdi filium, nactus in vincula conie- 16
ctum patri ostendebat. Deinde rursus tentata oppugnatione urbe 17
potitus est. Sed Artabasdus elapsus in castellum quoddam pro- 18
vinciae Opsicii se recepit, ubi comprehensus cum duobus suis
filiis excaecatur. Sunt et foederatorum Artabasdi multi a Co- 19
pronymo interfecti et prae ceteris Bactangius patricius, vir illu-
stris; cuius uxorem post plurimos annos in monasterium Chorae 20
abire coegit tyrannus, ubi ille sepultus erat, et refossa mariti

ὀστᾶ καὶ δι' ἑαυτῆς ἀπενεγκεῖν αὐτὰ καὶ ῥῖψαι εἰς τὰ Πελαγίου,
21 ἔνθα ἐρρίπτοντο οἱ κατάκριτοι. ἁμίλλης δὲ τελουμένης ἵππων,
τὸν Ἀρτάβασδον καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἐν μέσῳ τῷ θεάτρῳ
W III 88 22 διαγαγὼν ἐθριάμβευσεν. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν πατριάρχην Ἀνα-
στάσιον ἀπὸ τοῦ Διππίου εἰσαχθῆναι κελεύσας ὄνῳ ἐφεζόμενον
ἀντιστρόφως, ἵν' ὁρᾷ πρὸς οὐράν, ἀτίμως οὕτω καὶ αὐτὸν
ἐθριάμβευσε πρότερον δημοσίως τυφθέντα, ὥστε τὴν πρόρρησιν
23 τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Γερμανοῦ εἰς ἔργον ἐκβῆναι. ὄπισθεν
P II 108 A γάρ ποτε τοῦ εἰρημένου πατριάρχου βαδίζοντος τοῦ Ἀναστασίου
καὶ πατήσαντος τὸ ἐκείνου ὠμόφορον, στραφεὶς ὁ ἱερὸς Γερ-
24 μανὸς ἔφη "μὴ σπεῦδε· τὸ Διίππιόν σε ἐκδέχεται." ὃν καὶ
μετὰ τὴν ἄτιμον περιαγωγὴν ὡς ὁμόφρονά οἱ τῆς ἐκκλησίας
αὖθις κρατεῖν καὶ ἱερᾶσθαι παρακεχώρηκε.
6 Τῶν Ἀράβων δὲ διαφερομένων ἀλλήλοις καὶ μάχαις ἐμ-
φυλίοις ἀσχολουμένων, ἀδείας λαβόμενος ὁ Κοπρώνυμος ἐκστρα-
2 τεύει κατὰ Συρίας καὶ λαμβάνει τὴν Γερμανίκειαν. σεισμοῦ
δὲ γενομένου κατὰ Παλαιστίνην καὶ Συρίαν μεγίστου, πολλαὶ
καὶ ἐκκλησίαι καὶ μοναστῶν κατέπεσον καταγώγια καὶ οἰκίαι
3 καὶ μυριάδες ἀνθρώπων ἀπώλοντο. ἀλλὰ καὶ ἐκ νόσων φθορὰ

16 σημείωσαι A

1 ἐπενεγκεῖν D ῥῖψαι BsDi, ῥίψαι ARwp 2 post οἱ add. πολέμιοι καὶ ECwDwwp 5 ἀχθῆναι D 7 ἐθριάμβευσεν EwpDi, v. ad XIII 1, 5 8 ἁγίου CD γερμανοῦ πατριάρχου C 10 ωμοφόρον (s. spir.) D, ὠμοφόριον EDwwp 17 post κατὰ add. τὴν Ewp 18 καὶ post πολλαὶ om. B

sui ossa ipsam afferre et proicere in Pelagium, quo condemnati
21 abiciebantur. Cum ludi equestres agerentur, Artabasdum eiusque
22 filios per medium theatrum ignominiose traduxerunt. Sed et
Anastasium patriarcham a Diippio asino insidentem, facie versus
caudam conversa, adductum ignominiose pariter traduxit prius
publice verberatum; sic clari patriarchae Germani praedictio
23 ipsa re est comprobata. Nam cum aliquando eum a tergo se-
queretur Anastasius eiusque humerale pedibus calcasset, conversus
sanctus Germanus "Noli" inquit "festinare; Diippium te exspe-
24 ctat." Eum post ignominosam illam circumductionem, ut assen-
sorem suum, iterum ecclesiam tenere sacrisque operari concessit.
6. Arabibus inter se dissentientibus et bello intestino occu-
patis, Copronymus arrepta occasione Syriae bellum infert et
2 Germaniciam capit. In Palaestina et Syria maximo terrae motu
multae ecclesiae et monasteria et aedes corruerunt multaque milia
3 hominum perierunt, non ruina tantum, sed et pestilentia in Si-

III 347 πολλὴ τῶν ἀνθρώπων συμβέβηκε κατά τε Σικελίαν καὶ Καλα- B
βρίαν καὶ καθ' Ἑλλάδα καὶ χώρας ἑτέρας, ἣ καὶ ἕως αὐτοῦ
τοῦ Βυζαντίου κατήντησε· καὶ τοσοῦτον ἦν τὸ τῶν θνησκόντων 4
πλῆθος ὡς μὴ οἷόν τε εἶναι τοὺς θνήσκοντας ἐκκομίζεσθαι·
διὸ ἁμάξαις αὐτοὺς κατὰ πλείονας ἐπιτιθέντες ἐξέφερον. τῷ 5
μέντοι Κοπρωνύμῳ ἡ τοῦ Χαγάνου θυγάτηρ ἔτεκε παῖδα, ὃν
ὠνόμασε Λέοντα καὶ ἀνηγόρευσε βασιλέα, στεφθέντα διὰ Ἀνα-
στασίου τοῦ ὁμοδοξοῦντος αὐτῷ πατριάρχου.

Ἐκράτησε δὲ ὁ Κωνσταντῖνος τῆς Θεοδοσιουπόλεως καὶ 6
τῆς Μελιτηνῆς, ὅθεν ὑπερφρονήσας σφοδρότερον κατὰ τῆς ἐκ-
κλησίας καὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἔπνευσε, δόγματα ἐκτιθέ- C
μενος, δι' ὧν τὸν συρφετώδη ὄχλον ὑπέσυρεν ἕπεσθαι τῷ αὐτοῦ
ἀσεβεστάτῳ φρονήματι. τότε καὶ ὁ πατριάρχης Ἀναστάσιος 7
ἀσεβῶς τῆς ἐκκλησίας κατορχησάμενος ἐπὶ χρόνους εἴκοσι πρὸς
τοῖς τέσσαρσι κατέστρεψε τὴν ζωήν. ὁ δὲ Κοπρώνυμος ἐπι- 8
σκόπων ὁμοφρόνων αὐτῷ πολλῶν συναγωγὴν ποιησάμενος,
ὧν κατῆρχε Θεοδόσιος ὁ Ἐφέσου καὶ Παστιλᾶς ὁ Πέργης, δι'
αὐτῶν ἃ ἐβούλετο ἐδογμάτισε, μή τινος ἢ ἐκ Ῥώμης τῆς πρε-

13 περὶ πατριαρχῶν CE   15 περὶ τῆς τοῦ Κοπρωνύμου ἀθροισθείσης τῶν ἀνιέρων ἐπισκόπων συνόδου C

2 ἣ RwpDi, ἡ ACE   3 κατήντησε om. C   4 εἶναι om. D   5 ἐπιθέντες C   7 δι' BDEwpDi   8 αὐτοῦ D, corr. Dw   9 θεοδοσιουπόλεως Ap Theoph. I p. 427, 15, θεοδοσοπόλεως Rw, θεδοσουπόλεως D   10 μελιτηνῆς AD Theoph. l. c., μελιτινῆς Rwp   12 συφερτώδη D   14 χρόνοις Rwp   15 τέσσαρσιν A (v. ad XIII 1, 5), τέσσαρσι R, τέταρσι Ewp, τέτταρσι Di   16 πολλὴν D   17 ὁ prius om. B   Παστιλλᾶς Theoph. I p. 427, 32

cilia, Calabria, Graecia, aliis provinciis, quae ipsum usque By-
zantium est grassata; ac tanta fuit morientium multitudo, ut 4
efferri non possent, sed plura corpora simul curribus imposita
eveherentur. Copronymo Chagani filia peperit filium, quem vo- 5
cavit Leonem et appellavit regem, coronatum ab Anastasio, pa-
triarcha eiusdem opinionis.

Potitus est Constantinus Theodosiupoli et Melitene, unde 6
elatus acerbius in ecclesiam et orthodoxam fidem evasit, edictis
propositis, quibus vulgi faecem in sententiam suam impietatis
plenam pertraheret. Tunc et patriarcha Anastasius, cum eccle- 7
siae per annos viginti quattuor impie insultasset, mortem cum
vita communicavit. Copronymus autem multis episcopis sibi 8
suffragantibus convocatis, quorum princeps erat Theodosius Ephe-
sinus et Pastilas Pergaeus, per eos, quicquid volebat, decrevit,
nemine vel ex vetere Roma vel ex aliis patriarchis praesente.

9 σβυτέρας ἢ ἐκ τῶν ἄλλων παρόντος πατριαρχῶν· καὶ τὴν
τοιαύτην συνδρομὴν τῶν ἀνιέρων ἐκείνων σύνοδον οἰκουμενικὴν
D 10 καλέσαι οὐκ ἀπενάρκησε. μεθ' ὧν εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις τῆς
θεοτόκου ναὸν ἀφικόμενος καὶ ἐν τῷ ἄμβωνι ἀναβεβηκὼς Κων-
σταντῖνόν τινα μοναχόν, ἐπίσκοπον Συλαίου γενόμενον, ἀναβι-
βάσας ἐκεῖ ἐξεφώνησε "Κωνσταντίνου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου
11 πολλὰ τὰ ἔτη." καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐν τῷ Φόρῳ παρα-
γενόμενος ὁ τύραννος οὗτος μετὰ τοῦ πατριάρχου αὐτοῦ καὶ
τῶν ὁμογνωμονούντων αὐτῷ ἐπισκόπων, ἐνώπιον παντὸς τοῦ
λαοῦ τὴν τῶν σεπτῶν εἰκόνων προσκύνησιν ἀπηγόρευσαν, εἰδω- D III
12 λολάτρας τοὺς ταύτας σεβομένους καλέσαντες, καὶ ἀναθέματι
καθυπέβαλον τόν τε ἀοίδιμον Γερμανὸν καὶ τὸν ἐκ Κύπρου
Γεώργιον πατριάρχην τῆς Κωνσταντίνου γενόμενον καὶ τὸν μέ-
P II 109 A γαν ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἀρετῇ Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν, ὃς πολ-
λάκις τὸν θεομάχον ἤλεγξε τοῦτον καὶ τὸν αὐτοῦ πατέρα δι'
ἐπιστολῶν ἀσεβεῖν.
13 Ἐκστρατεύσας δὲ κατὰ Βουλγάρων ὁ Κωνσταντῖνος καὶ
συμβαλὼν αὐτοῖς καὶ πολλοὺς ἀποβαλὼν οὐ τῶν τυχόντων
μόνον στρατιωτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπισήμων καὶ στρατάρχων,
μεθ' ἥττης ἐπανέζευξεν.

3 *ἐπενάρκησε* E *ὧν* Ow*Di*, *ὃν* AEp 3. 4 *ναὸν τῆς θεοτόκου* CEwp, *θεῖον ναὸν τῆς θεοτόκου* D, aedem sacrosanctam Deiparae: *Wo* lat. 5 *Συλλαίου* Theoph. I p. 428, 4 7 *γενόμενος* C 8 *οὗτος* om. C 10 *ἀπηγόρευσαν* et *ἀπηγόρευσεν* per dittogr. E 13 *πατριάρχην τῆς Κωνσταντίνου*] De hoc errore repetito ab Ephraemio 1788 v. *Duc* ad h. l. et Henricum Gelzerum *Sextus Iulius Africanus* cet. Lips. 1885 t. II p. 177 ann. 5 14 *τὸν δαμασκηνὸν ἰωάννην* O 19 *μόνων* wp invitis AR, v. ad XIV 6, 31.

9 Talem concursum profanorum illorum hominum synodum occu-
10 menicam appellare non dubitavit; cum quibus aedem deiparae
Blacherniam ingressus, conscenso ambone et Constantino quodam
monacho, qui Sylaei episcopus fuerat, illic collocato exclamavit:
11 "Constantinus oecumenicus patriarcha multos vivat annos." Post
paucos dies tyrannus in Forum venit cum patriarcha suo et
sectatoribus episcopis, qui coram omni populo venerandarum
imaginum adorationem interdixerunt, idololatris iis appellatis, qui
12 eas colerent, et anathemate notarunt inclutum Germanum et Ge-
orgium Cyprium, qui Cpolitanus patriarcha fuerat, et doctrina
virtuteque praestantem Ioannem Damascenum, qui hunc dei
hostem eiusque patrem litteris saepe impietatis arguerat.
13 Bello contra Bulgaros moto Constantinus proelio victus,
multis non gregariis tantum militibus sed illustribus etiam viris
et tribunis amissis, domum cladem rettulit.

Ἀνέκαθεν δὲ χριστιανοὶ παρὰ τοῖς Ἀγαρηνοῖς τοὺς τῶν 14 W III 89
δασμῶν μεταχειριζόμενοι κώδικας (οὐ γὰρ οἴδασιν ἀριθμεῖν
ἐκεῖνοι, ἀλλ' οὐδὲ γράφειν ψήφους λεπτάς, τρίτα φημὶ καὶ τέ-
ταρτα καὶ ὄγδοα καὶ δωδέκατα καὶ τὰ τούτων ἔτι λεπτότερα),
φθόνῳ τότε τὴν τούτων μεταχείρισιν ἐκωλύθησαν. μὴ δυνη- 15
θέντων δὲ τῶν τῆς Ἄγαρ δι' ἑαυτῶν τὸ τοιοῦτον ἀνύειν ἔργον,
αὖθις τὴν τῶν γραφῶν τούτων οἰκονομίαν ἐνεχειρίσθησαν. B
Ὁ μέντοι δυσώνυμος τύραννος Ἀνδρέαν τινὰ μοναχόν, 16
Καλυβίτην λεγόμενον, ὅσιον ἄνδρα, ἐλέγχοντα αὐτὸν καὶ ἀσεβῆ
καλοῦντα, καὶ ἄλλον Ἰουλιανὸν καὶ Οὐάλεντα μαστιζόμενον
ἔκτεινεν.
Οἱ Βούλγαροι δὲ τοὺς αὐτῶν ἀρχηγούς, οἳ ἐκ σειρᾶς κατή- 17
γοντο ἡγεμονικῆς, ἀνελόντες ἕτερον εἵλοντο μὴ τῇ ἡγεμονίᾳ
προσήκοντα, Τελέτζην καλούμενον. ἐπιστρατεύσας δὲ κατ' αὐτῶν 18
ὁ βασιλεὺς διά τε γῆς καὶ θαλάσσης καὶ γενόμενος κατὰ τὴν
Ἀγχίαλον κἀκεῖ συμβαλὼν αὐτοῖς, τοῦ πολέμου ἐξ ὥρας πέμπτης
τῆς ἡμέρας ἕως ἑσπέρας ἐπικρατήσαντος, καὶ πεσόντων πολλῶν
ἑκατέρωθεν, ὅμως μέντοι νικᾷ· καὶ ὁ μὲν τῶν Βουλγάρων 19

1 ὅτι παρὰ τοῖς Ἀγαρηνοῖς χριστιανοῖς αἱ ψῆφοι τῶν φόρων ἐπιστεύθησαν E
12 περὶ Βουλγάρων C

2 παιδασμῶν D, sed παι punctis notatur 3 ἐκεῖνοι om. O ἀλλ' οὐδὲ AEwp, ἢ O post γράφειν add. ἐκεῖνοι O 4 ὄγδοα] η̄ A δωδέκατα] ιβ̄ A 5 μεταχείρισιν RwpDi, μεταχείρησιν ABD 6 δὲ RwpDi, om. A δι' ἑαυτῶν om. O 8 τινὰν D, corr. Dw 11 ἀπέκτεινεν O 12 αὐτοὺς D, corr. Dw 15 τύραννος Ewp post καὶ prius add. διὰ O, v. XIV 27, 11, Theoph. I p. 398, 19

Cum Christiani ab antiquis temporibus apud Agarenos vecti- 14
galium codices tractarent (neque enim sciunt ratiocinari illi neque
etiam scribere subtiliores rationes trientium et quadrantium et oc-
tantium et unciarum et si qua tenuiora sunt), tunc ex invidia ea
tractatione sunt interdicti; et tamen eam administrationem recepe- 15
runt, quod Agareni talem rem ipsi exsequi non poterant.
Infamis tyrannus Andream quendam monachum, qui Caly- 16
bites vocabatur, virum sanctum, quod ab eo reprehensus et im-
pius dictus fuerat, Iulianum item et Valentem flagris occidit.
Bulgari ducibus suis, qui e principum familiis ortum duce- 17
bant, interfectis alium elegerunt virum a principatu alienum,
nomine Teletzam. Eos rex terra marique illato bello ad An- 18
chialum est aggressus, cumque pugna ab hora diei quinta us-
que ad vesperam durasset et utrimque multi cecidissent, victor
tandem evasit, duce Bulgarorum fuga elapso magnaque bar- 19

C ἀρχηγὸς ἀπέδρα, φόνος δὲ πολὺς τῶν βαρβάρων ἐγένετο, καὶ D III
οὐ μείους ἐλήφθησαν δορυάλωτοι, πολλοὶ δὲ καὶ τῷ βασιλεῖ
20 προσεχώρησαν. κἀντεῦθεν ἐπαρθεὶς θρίαμβον ἐπὶ τῇ νίκῃ
κατήγαγεν, αὐτὸς μὲν πανοπλίτης διιὼν μεθ' ὡπλισμένης τῆς
στρατιᾶς, τοὺς δὲ αἰχμαλώτους δεσμίους ἄγων, τοῖς ὅπλοις αὐτοῦ
21 τὴν νίκην, ἀλλ' οὐ τῇ θείᾳ δυνάμει ἐπιγραφόμενος. καὶ μετὰ
τὸν θρίαμβον τοὺς αἰχμαλώτους πάντας ἀναιρεθῆναι προσέταξε.
7 Γέγονε δὲ χειμὼν ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς αὐταρχίας αὐτοῦ
μέγας, ὥστε μὴ μόνον τοὺς ποταμοὺς ἐκ τοῦ ψύχους κρυσταλ-
D λωθῆναι διόλου, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν θάλασσαν τὴν ἀρκτῴαν
ἐπὶ στάδια πάνυ πολλὰ καὶ τὸν τοῦ Στενοῦ πορθμὸν καὶ τὸν
2 ἐκ τῆς πόλεως πρὸς Χρυσόπολιν. εἶτ' αὖθις τῷ κρυστάλλῳ
χιόνος ἐπιπεσούσης κἀκείνης ἐκ τοῦ κρύους συμπιληθείσης καὶ
κρυσταλλωθείσης, πεζοποροῦντες οἱ ἄνθρωποι διῄεσαν τὸν πορθμὸν τοῦ Στενοῦ καὶ τὸν ἐκ τῆς πόλεως πρὸς Χρυσόπολιν,
ἀχθοφοροῦντά τε ὑποζύγια καὶ βόες ἁμάξας ἕλκοντες σὺν φόρτῳ
3 πολλῷ. τοῦτο δὲ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις θαλάσσαις τότε γενέσθαι

8 οἷος χειμὼν γέγονεν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ δυσωνύμου CE, σημείωσαι A

2 δοριάλωτοι *Di*, v. ad XIII 8, 3 καὶ initio versus om. E 4 κατήγαγον D, corr. Dw προιὼν O 5 δ' Rwp*Di* 7 ἀναιρεθῆναι προσέταξεν Ewp*Di*, ἀναιρεθῆναι προσέταξε A (v. ad XIII 1, 5), τῷ ξίφει ὑπήγαγε O *Wo* lat. 8 αὐτοῦ om. E 9 κρυσταλωθῆναι AR, corr. Dwwp*Di* 11 καὶ prius om. D, add. Dw 12 κρυστάλλω A, κρυστάλω R, corr. Dwwp*Di* 13 πεσούσης D ante καὶ add. τε Owp 14 κρυσταλωθείσης AR, corr. Dwwp*Di* 15 τοῦ Στενοῦ — Χρυσόπολιν om. O, add. AE Cwwp*Di* 16 ἀχθοφοροῦντά τε ὑποζύγια καὶ βόες ἁμάξας ἕλκοντες] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 ἕλκοντες ARwp, ἔχοντες τε καὶ ἕλκοντες E, ἔχοντες D 17 τούτω B ταῖς om. O

barorum caede edita nec paucioribus captis; multi quoque ultro
20 ad regem se contulerunt. Qui re bene gesta elatus triumphum
agens ipse armatus cum armatis legionibus per urbem ibat captivosque in vinculis adducebat, victoria non divinae potentiae,
21 sed suis armis ascripta. Post triumphum captivos omnes interimi
iussit.
7. Fuit hiems sub eius imperio saevissima, adeo ut non fluvii tantum, sed et ipsum mare septentrionale ad plurima stadia frigoribus conglaciarent et fretum Cpolitanum et quo ex urbe
2 Chrysopolim traicitur. Cumque nix in glaciem cecidisset eaque gelu densata et in glaciem ipsa quoque conversa esset, homines et fretum Cpolitanum et Chrysopolim usque pedibus transibant et sarcinis onusta iumenta et boves plaustra magni ponderis
8. 4 trahentes. Idem tunc et in ceteris maribus accidisse fertur. Post

λέγεται. εἶτα τοῦ ἀέρος θαλφθέντος διῄρητο τῶν κρυστάλλων 4
τὸ συνεχὲς καὶ εἰς τμήματα διακέκοπτο. πνεῦμα δὲ πνεῦσαν 5
ἀθρόον σφοδρόν τε καὶ βίαιον ἤλαυνε διὰ τῆς θαλάσσης τὰ
τμήματα οὐδὲν ἀπεοικότα βουνῶν μεγάλων ἢ νήσων πολυπλέ- PII 110 A
θρων τινῶν· οἷς καὶ ζῷα ἄγριά τε καὶ χειροήθη συνεπεπήγεσαν 6
πεδηθέντα τῷ κρυστάλλῳ καὶ ἀποψύξαντα. τούτων τῶν κρυ- 7
στάλλων τινὰ τοῖς παράλοις τῆς πόλεως τείχεσι τῇ βίᾳ τῶν
ἀνέμων καθ' ὑδάτων μετὰ ῥύμης σφοδρᾶς κυλινδούμενα ὡς
προσήραττον, κατέβαλον εὐθὺς τὰ προσαραττόμενα, καὶ οὐ τὰ
III 350 τείχη μόνον ἠρίπωντο, ἀλλὰ καὶ οἰκίαι τούτοις πλεῖσται συγ-
κατεσείοντο. καὶ αὐχμὸς δ' ἐπὶ τούτου πολὺς συνέβη, ὡς καὶ 8
τοὺς ἀεννάους ποταμοὺς ξηρανθῆναι καὶ τὰς πηγὰς τελείως
ἐπιλιπεῖν. οὐδὲν δ' ἐκ τούτων ἐβελτιώθη ἡ ἀσύνετος ἐκείνου 9
ψυχή, ἀλλὰ τὸν πατριάρχην αὐτοῦ προσκαλεσάμενος ἔφη ἐν B
ἀπορρήτοις αὐτῷ "εἰπέ μοι, εἰ χριστοτόκον τὴν Μαρίαν καλοῦ-
μεν, τίς ἐκ τούτου ἔσεται βλάβη;" ὁ δὲ αὐτίκα εἰς ἱκετείαν 10

13 οἷα ἐφρόνει ὁ ἄθεος καὶ οἷα ἐποίει CE

1 ἔαρος B κρυστάλλων EwpDi, κρυστάλων AO 4 ante οὐδὲν add. κατ' Ewp μεγάλων om. O 6 κρυστάλω AR, corr. wpDi κρυστάλων AE (κρυστάλλων wpDi), τμημάτων O 7 παραλίοις BEwp τείχεσι τῆς πόλεως EwpDi post βίᾳ add. τῇ D 9 προςήρατον B (sed alterum τ add. man. recens fortasse Wolfii), προςήρραττον C, v. ad XIII 7, 8 κατέβαλλον BC προςαρτόμενα B (corr. man. recens fortasse Wolfii), προςαρραττόμενα C, v. ad XIII 7, 8 10 ἠρείπωντο Rwp τούτοις πλεῖσται A, πλεῖσται τούτοις E, πλησιάζουσαι τούτοις Owp 11 τούτου AD[s], τούτοις Rwp συμβέβηκε BD 12 ἀενάους Di invitis ARwp 15 καλοῖμεν D 16 ἔσεται ARwp, ἔσται Di; sed adhibet Zonaras modo ἔσεται (I p. 102, 8. 153, 4. 266, 10. II p. 91, 18. 302, 4 cet.) modo ἔσται (I p. 72, 7. 159, 3. 273, 4. 5. 281, 19. 325, 9 cet.) ἱκετείου E

aëre tepefacto continua glacies dissoluta et in fragmina redacta
est, quae venti vehementis impetu violenter per mare agitaban- 5
tur, collibus magnis vel spatiosis insulis non dissimilia. His ani- 6
mantes inerant ferae et cicures astrictae glacie et exanimatae.
Eorum glaciei fragminum quaedam vi ventorum sub aquis impetu 7
vehementi marinis impacta urbis moenibus non ipsa tantum, sed
et aedes plurimas prostraverunt. Tum sub eo aestus ingens est 8
secutus, quo et perennes amnes siccati sunt et fontes penitus
defecerunt. Verum stupidus illius animus his rebus nihil emen- 9
datus est, sed patriarcham suum arcessitum arcano interrogavit:
"Dic mihi, si Mariam vocarimus christiparam, quid in eo futurum
est incommodi?" Tum ille ad preces conversus: "Ne" inquit 10

ἐτράπετο λέγων "μὴ τοῦτο ἄλλοτε ἢ πρὸς ἄλλον ἐκφήνῃς, ὦ
11 βασιλεῦ· τοῦ Νεστορίου γάρ ἐστι τὸ ἐννόημα. ἢ οὐκ οἶδας
ὅπως ἐκεῖνος παρὰ πάσης στηλιτεύεται ἐκκλησίας πιστῶν καὶ
12 ἀναθέματι κατακέκριται;" ὁ δὲ ἀνταπεκρίθη αὐτῷ ὅτι "οὐχ
ὡς οὕτω φρονῶν εἶπον τοῦτο, ἀλλὰ μαθεῖν ἐθέλων ἠρώτησα."
W III 90 13 ἐς τοσοῦτον δ' ἐξηνέχθη θεομαχίας ὡς καὶ τὰ τῶν ἁγίων λεί-
ψανα παραδιδόναι πυρὶ καὶ τὸ ἅγιος κελεῦσαι μήτε ἐπὶ τῆς
θεοτόκου λέγεσθαι μήτε μὴν ἐπί τινος τῶν εὐαρεστησάντων
C θεῷ, ἀλλ' ὁ ἀπόστολος Πέτρος καὶ Παῦλος λέγειν καὶ ὁ μάρτυς
14 Γεώργιος ἢ ὁ Θεόδωρος καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὁμοίως. τῆς δὲ
τῶν ἀνιέρων ἀρχιερέων συναγωγῆς, περὶ ἧς ἤδη μοι εἴρηται,
γραφῇ τὰ παρ' αὐτῶν ἀσεβῶς δογματισθέντα παραδιδόντων,
τόμον συνοδικὸν αὐτὰ καλέσας ὁ ἀσεβέστατος ἀπῄτει ἀρχιερεῖς
τε πάντας καὶ τῶν μοναζόντων τοὺς διαβοήτους ἐπ' ἀρετῇ
15 ταῦτα ὑποσημήνασθαι. εἰ γὰρ καὶ διωγμὸν κατὰ τῶν μοναχῶν
βαρύτατον ἔθετο, ὡς μή τινα σχεδὸν ἐν τῇ πόλει περιλειφθῆναι
ἢ τέως δημοσιεύειν μονάζοντα, ἀλλ' ἔτι ἦσαν πολλοὶ κρυπτό-
μενοι καὶ ἕτεροι τῆς πόλεως ἐκτὸς πεποιημένοι τὴν ἄσκησιν.

4 κατακρίνεται D 5 post ὡς add. ἐγὼ Ewp οὕτως D 7 πα-ραδοῦναι D 9 ὁ ante μάρτυς del. immerito wp 10 ἢ ὁ (om. EwpDi) θεόδωρος AE, καὶ θεόδωρος O 11 εἴρηται] XV 6, 8, ἱστόρηται B 12 ἀσεβῶς om. E παραδόντων Ewp, παραλα-βόντων D, περιλαβόντων R 13 εὐσεβέστατος D, corr. Dw 14 τε om. B περιβοήτους Ewp 15 μοναζόντων O 16 σφοδρότα-τον O τῇ om. B περιληφθῆναι (sic) A, v. ad p. 204, 11 17 πολλοὶ AEwp, οἱ (om. DC) πλείους O

"alias neve apud alium istud protuleris, o rex. Nestorii enim
11 est sententia. An ignoras, quemadmodum ille ab omni fidelium
12 ecclesia sit proscriptus et anathemate notatus?" Tum ille "Non
quod ita sentio" inquit "hoc dixi, sed cognoscendi causa inter-
13 rogavi." Et ad tantam impietatem est progressus, ut etiam sancto-
rum reliquias igni traderet et sancti titulum neque deiparae ne-
que cuiquam eorum, qui deo placuere, tribui iuberet, sed dici
vellet apostolus Petrus et Paulus, martyr Georgius vel Theodorus
14 et sic in ceteris. Cum autem impiorum episcoporum conventus,
de quo iam ante a me dictum est, impia sua decreta litteris
mandasset, id scriptum tomum synodicum homo impius appellari
voluit et postulavit, ut ei subscriberetur ab omnibus pontificibus
15 et monachis virtute illustribus. Quos monachos etsi vehementis-
simo persecutus erat, adeo ut fere nullus, qui quidem prodiret
in publicum, in urbe esset reliquus, tamen plures etiam tum oc-
16 culte Cpoli habitabant et alii extra urbem vitam agebant. Qui-

ὅσοι μὲν οὖν φόβῳ τῆς ἐκείνου θηριωδίας ὑπέκυπτον καὶ τὴν 16 D
ἄθεον ἐκείνην ἐβεβαίουν γραφήν, ζῆν εἴωντο καὶ ἀπαθεῖς
III 351 ἀφεῖντο, ὅσοι δὲ μὴ ἐπείθοντο, πικραῖς κολάσεσι καὶ βιαίοις
θανάτοις τοῦ ζῆν ἐστερίσκοντο. ὅτε καὶ ὁ μέγας ἐν ἀσκηταῖς 17
καὶ ἐν ἀθληταῖς περιβόητος Στέφανος, μὴ πεισθεὶς ὃν ἐκεῖνος ἐκάλει τόμον δέξασθαί τε καὶ βεβαιῶσαι, πολλὰ παθὼν τέλος ἀνῄρητο ἀπηνῶς καὶ συρόμενος ἐκ τῆς τοῦ πραιτωρίου εἱρκτῆς ἄχρι τῶν Πελαγίου ἐκεῖ μετὰ τῶν κατακρίτων ἐρρίφη, ὅπου τέμενος ἦν τοῦ μάρτυρος Πελαγίου, ὃ καθελὼν ὁ μισόθεος καὶ βόθρον ὀρύξας βαθύτατον ἐκεῖ τοὺς καταδίκους ῥιπτεῖσθαι προσέταξε. πολλοὺς δὲ καὶ τῶν ἐν τέλει καὶ τῶν τῆς συγκλήτου 18
βουλῆς διὰ τὴν τιμὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων ἐτιμωρήσατο καὶ P II 111 A
ὅρκον ἐκ πάντων ἀπῄτησε μή τινα σέβας νέμειν ταῖς θείαις εἰκόσιν, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτοῦ Κωνσταντίνου, ὃν αὐτὸς τῆς ἐκκλησίας προέστησε, τὸν ὅρκον τοῦτον ἀπῄτησε, καὶ ὃς ἐν τῷ ἄμβωνι ἀναβὰς ὤμοσε.

Κατὰ Βουλγάρων δὲ μετὰ στόλου πολλοῦ ἐξελθὼν εἰς 19

1 ὅσα ἐποίει ὁ Κοπρώνυμος (κοπρώνιμος E) κατὰ τῶν μὴ πεισθέντων βεβαιῶσαι τὴν κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων συγγραφήν CE 17 ὅτι κατὰ Βουλγάρων ἐκστρατεύσας ἄπρακτος ἐπανῆλθε· (ἐπανῆλθεν. E) καὶ (om. E novo argumento incepto) οἷα κατὰ τῶν μοναχῶν ἐποίει καὶ κατὰ τῶν (om. C) ἀρχόντων CE

3. 4 πικροῖς θανάτοις καὶ βίαιαις (sic) κολάσεσι D, acerbis mortibus et atrocibus suppliciis: *Wo* lat. 4. 5 μέγας ἐν ἀσκηταῖς καὶ ἐν ἀθληταῖς περιβόητος] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 5 ἐκεῖνος om. CD 9 μισάγιος O *Wo* lat. 10 κατακρίτους O 11 ἐν τέλει καὶ τῶν om. O *Wo* lat. 13 νέμειν σέβας B ἁγίαις O 14 ταῖς ἐκκλησίαις B 15 προέστησεν Ewp, v. ad XIII 1, 5

cunque igitur immanitati eius metu cesserant et impiam illam scripturam confirmarant, vivere citra noxam sinebantur, quicunque vero refragati erant, acerbis suppliciis et atrocibus mortibus vita privabantur. Quo tempore magnus ascetes et athleta celeber 17
Stephanus acceptione et subscriptione tomi illius recusata, post multa tormenta crudeliter occisus et e praetorii carcere protractus usque ad Pelagium illuc cum condemnatis est proiectus; nam quo loco Pelagii martyris aedes fuerat, eo deorum osor illa destructa et fossa profundissima facta condemnatos abici iussit. Multos 18
etiam magistratus et senatores ob sacrarum imaginum cultum supplicio affecit et iusiurandum ab omnibus exegit, ne quis divinas imagines veneraretur, idemque iusiurandum ab ipso quoque Constantino, quem ecclesiae ipse praefecerat, postulavit, quod ille in ambone stans iuravit.

Cum classe magna contra Bulgaros Anchialum profectus 19

Ἀγχίαλον τὰς νῆας προσώρμισε, καὶ πνεύσαντος ἀνέμου σφοδροῦ συνετρίβησαν σχεδὸν ἅπασαι, καὶ πλήθη πολλὰ τοῦ τε ναυτικοῦ καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ἀπώλοντο ἐν τοῖς ὕδασιν· ὅθεν ἄπρακτος ἐπανῆλθεν.

20 Ἐκμαινόμενος μέντοι κατὰ τῶν μοναχῶν, ἱππηλασίας ἀγομένης ἐν τῷ θεάτρῳ, πολλοὺς αὐτῶν κατασχὼν ἐθριάμβευσε διὰ τοῦ θεάτρου περιαγαγών, ἄσεμνα ἐν ταῖς χερσὶ κατέχοντας
B 21 γύναια. καί τινας τῶν ἐπισήμων ἀρχόντων τοὺς μὲν φθόνῳ
δι' ὡραιότητα καὶ ῥωμαλεότητα, τοὺς δὲ ὅτι τὰς ἀρρητοποιίας
αὐτοῦ μοναχοῖς ἐξηγόρευον, συκοφαντήσας ὡς κατ' αὐτοῦ βου-
λευομένους, δύο μὲν τῶν ἐπισημοτέρων τὰς κεφαλὰς ἐξέτεμε,
τοῖς δὲ λοιποῖς ἐκκόψας τὰ ὄμματα περιγραπτοῖς αὐτοὺς ὁρίοις
συνέκλεισεν, ἔνθα κατ' ἐνιαυτὸν πέμπων ἑκατὸν βουνεύροις
22 ᾔκιζεν ἕκαστον. ἀλλὰ καὶ τὸν παρ' αὐτοῦ προβληθέντα πα- D III 3
τριάρχην τὸν Κωνσταντῖνον ἑνὶ τῶν ἀρχόντων τούτων συνο-
μιλεῖν εἰπὼν καὶ λέγειν κατ' αὐτοῦ καὶ κατηγόρους τινὰς εἰς
ἔλεγχον αὐτοῦ παρεσκεύασε· καὶ ἀρνουμένου ἐκείνου ὀμόσαι

5 ἐκμανεὶς D γενομένης Ewp 7 ἐν om. Rwp χερσὶν Ewp*Di*, v. ad XIII 1, 5 8 τινας Rwp*Di*, τινα A 9 ῥωμαλεότητα corr. ex ῥωμαλαιότητα A, ῥωμαλεότητα C, ῥωμαλαιότητα Rwp 10 ἐξηγοῦντο μοναχοῖς D κατ' αὐτοῦ βουλευομένους AEDwwp, ἐπιβούλους αὐτοῦ O 11 ante δύο add. διώλεσε Rwp μὲν AR, μέντοι w*p ἐπισή|μων E 12 ἐκτεμὼν Rwp ante περιγραπτοῖς add. καὶ Rwp περιγραπτοὺς (sic) A 12. 13 αὐτοὺς ὁρίοις συνέκλεισεν A, ὁρίοις συγκλείσας αὐτοὺς Rwp 13 πέμπων] πέμπτον B 14 ἀλλὰ om. O post αὐτοῦ add. δὲ O 14. 15 πατρ. τ. Κωνστ.] κωνσταντῖνον πατριάρχην Ewp 15 τούτων om. C 16. 17 αὐτοῦ versus 17. ante τινας BC, post τινας D 17 παρεσκεύασε Rwp*Di*, παρεσκεύασεν A, v. ad XIII 1, 5

est, sed procella venti navibus fere omnibus collisis magna multitudo et nautarum et militum in aqua periit; unde infecta re rediit.
20 Nihilominus tamen contra monachos furore percitus, cum
in theatro ludi Circenses agerentur, multos de iis comprehendit
et per theatrum ignominiose perduxit inhonestas mulierculas
21 manibus tenentes. Quosdam etiam illustrium principum, alios ex
invidia, ob pulchritudinem et robur, alios per calumniam, quod
sibi insidiarentur et sua facinora monachis narrarent — duobus
insignioribus capita resecuit, reliquos oculis erutis certis locis
inclusit eoque lorariis quotannis missis unumquemque centum
22 nervis bubulis caedebat. Ad haec patriarchae Constantino a se
designato crimini dedit, quod cum uno de iis principibus colloquia contra se haberet, subornatis ad eum convincendum accusa-

τοὺς κατηγόρους πεποίηκε. τούτων δὲ γεγονότων ὑπερόριος C
ὁ πατριάρχης ἐγένετο. ἕτερον δὲ προεβάλετο πατριάρχην ὁ 23
τύραννος ἐκτομίαν τινὰ Νικήταν, οὐδ' ἐξ ἐλευθέρων, ἀλλ' ἐκ
δούλων ἕλκοντα τὴν τοῦ γένους σειρὰν οὐδ' ἀναγνῶναι δυνά-
μενον· ἦν γὰρ περὶ τὴν γυναικωνῖτιν ἐσχολακώς. εἶτα ἐκ τῆς 24
ὑπερορίας ἀχθέντα τὸν Κωνσταντῖνον καὶ ἀπηνέστατα αἰκισθέντα, W III 91
ὡς μηδὲ βαδίζειν δύνασθαι, εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ὡς
ἄχθος τι βασταζόμενον ὁ τύραννος μετακομισθῆναι κεκέλευκε.
καί τινος τὰ κατ' αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος αἰτιάματα, παρουσίᾳ 25
πλήθους πολλοῦ ἐπὶ τούτῳ συναθροισθέντος, καὶ τοῦ νέου
πατριάρχου Νικήτα ἐν τῷ συνθρόνῳ καθημένου καὶ ἀκροω- D
μένου αὐτῶν, ἐκεῖνος κατὰ κόρρης ἐπαίετο καὶ οὕτως ἐπὶ πολὺ
ἐμπαροινηθεὶς τέλος ἀναθεματίζεται καὶ ψιλωθεὶς τὴν κεφαλὴν
καὶ τὸν πώγωνα, ἀλλὰ μέντοι καὶ τὰς ὀφρύας, καὶ ὄνῳ ἐπο-
χηθείς, ἱπποδρομίας τελουμένης εἰσάγεται εἰς τὸ θέατρον, ἀτί-
μως θριαμβευόμενος καὶ ἐμπτυόμενος καὶ κόνει παττόμενος.
ἐπὶ τούτοις τινὰς τῶν ἀρχόντων στείλας ὁ τύραννος ἠρώτησεν 26

1 ὅπως καὶ τὸν πατριάρχην αὐτοῦ ἐξῶσε (ἐξέωσε E) τῆς ἐκκλησίας τε (om. C) καὶ ἐκόλασε καὶ ἀπέκτεινεν CE

1 πεποίηκε AEwp, ἠνάγκασε O ante τούτων add. καὶ B γενομένων Ewp 2 προεβάλετο A, προεβάλλετο Ewp, προεχειρίσατο O 3 τινὰ initio versus om. C 4 τοῦ γένους om. D ante οὐδ' add. καὶ σχεδὸν B^s^Cwp 5 τῶν (om. C) περὶ τὴν γυναικωνίτην (-ῖτιν et -ίτην per dittogr. B) ἐσχολακότων O 7 ὥςτε D, ὥς Dw δυνάμενον B 8 ὁ τύραννος om. O μετακομισθῆναι κεκέλευκε A, μετακομισθῆναι ἐκέλευε Ew, μετακομισθῆναι ἐκέλευσε p, ἐκέλευσε κομισθῆναι O 9 τὰ om. D 10 πλήθους πολλοῦ AEwp, πολλῶν O *Wo* lat. ἀθροισθέντων O 11 ἀκρονομένου E 12 κατὰ AEwp, ἐπὶ O κόρρης Rwp*Di*, κόρης AB

toribus quibusdam, quos illo infitias eunte iurare coegit. Quibus
factis patriarcha relegatus est, et alius patriarcha a tyranno creatus 23
Nicetas eunuchus, non ingenuus, sed servili genere ortus, qui
legere non poterat, in muliebribus ministeriis versatus. Deinde 24
Constantinum patriarcham ab exilio reductum et saevissime vexatum, adeo ut ambulare non posset, in magnam ecclesiam ut
sarcinam portari tyrannus iussit. Ibi quodam crimina, quae illi 25
obiciebantur, recitante coram multitudine magna ea de causa convocata et Niceta, novo patriarcha, in solio sedente illaque auscultante, ille alapis caeditur ac diu ita exagitatus tandem anathemate notatur, evulsisque capillis et barba et superciliis atque asino importatus ludis Circensibus in theatrum introducitur ignominiosoque triumpho conspuitur et pulvere conspergitur. Post 26

αὐτὸν τί δοκεῖ αὐτῷ περὶ τῆς αὐτοῦ πίστεως καὶ περὶ τῆς
27 συνόδου. ὁ δὲ ἐκμειλισσόμενος τὴν ἐκείνου ὠμότητα ἀπεκρίθη καὶ καλῶς πιστεύειν αὐτὸν καὶ ἀκριβῶς δογματίσαι τὴν σύνοδον· καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ τρισάθλιος εἰς τὸ Κυνήγιον ἀπαχθεὶς ἀπετμήθη τὴν κεφαλήν.

P II 112 A 8 Καθ' ἑκάστην δὲ τῇ κατὰ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν μονα-
2 στηρίων μανίᾳ προσετίθει ὁ βέβηλος. ἀκόλαστος δὲ ὢν καὶ D III
τρεῖς γυναῖκας ἠγάγετο, καὶ ἐκ μὲν τῆς πρώτης ἔσχε παῖδα τὸν Λέοντα, ὃν καὶ τοῦ τῆς βασιλείας ὀνόματος κατηξίωσεν, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων Χριστοφόρον, Νικηφόρον τε καὶ Νικήταν. καὶ τοὺς μὲν δύο Καίσαρας ἔστεψε, τὸν δὲ Νικήταν ἐτίμησε νωβελίσιμον.
3 καὶ τῷ πρώτῳ υἱῷ αὐτοῦ καὶ βασιλεῖ ἠγάγετο γυναῖκα ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ἐμνηστεύσατο ταύτην αὐτῷ, στέψας αὐτὴν Αὐγούσταν καὶ καλέσας Εἰρήνην, ἐξ ἧς ἐτέχθη τῷ Λέοντι παῖς Κωνσταντῖνος ὀνομασθείς.

4 Αὖθις δὲ ὁ Κοπρώνυμος μετὰ σφόδρα πολλῶν τριηρῶν
B καὶ δρομώνων κατὰ Βουλγάρων ἐξώρμησε, βουλόμενος διὰ

7 ὅτι τρεῖς γυναῖκας ἠγάγετο καὶ ὅσους ἔσχεν ἐξ αὐτῶν (ἐξ αὐτῶν ἔσχε E) παῖδας CE καὶ ὅτι τῷ πρώτῳ υἱῷ αὐτοῦ γυναῖκα ἠγάγετο C

1 αὐτῷ δοκεῖ Ewp 3 καὶ prius om. Ewp 4 δείλαιος O κυνήγιον AR, Nicephor. Cpol. p. 75, 18, Theoph. I p. 442, 8, κυνηγέσιον Bwp 6 ante καθ' add. καὶ E κατὰ om. D, suppl. Dw 7 μανίᾳ om. C 11 ἐτίμησε νωβελλίσιμον E νωβελίσιμον AD, νωβελλίσιμον Rwp, νωβελίσσιμον *Di*, v. XIV 5, 37. XV 9, 7. 10, 4. XVII 18, 15. 19, 10. 18. XVIII 19, 5. 18 12 αὐτοῦ om. B 14 post καλέσας add. αὐτὴν C 16 τριήρων *Di* invitis ARwp, v. II p. 133, 18. 141, 1. XVII 24, 9 et Goettlingium *Allg. Lehre v. Accent* cet. p. 257 17 δρομόνων C

haec procerum quibusdam missis tyrannus eum percontatur, quid
27 de fide ipsius sentiat deque synodo. Ille crudelitatem eius placaturus respondet eum et recte credere et decreta synodi accurata esse; quibus dictis miser in Cynegium abductus obtruncatur.

8. In dies autem furori contra ecclesias et monasteria aliquid
2 adiecit homo profanus. Et quia erat intemperans, tres duxit uxores, e quarum prima filium Leonem suscepit, quem regio nomine ornavit, e ceteris Christophorum, Nicephorum, Nicetam, quorum priores duos corona Caesarea ornavit, Nicetae titulo no-
3 bilissimi tributo. Primo filio et regi uxorem Atheniensem despondit et Augustam appellavit, indito Irenae nomine, e qua Leoni filius Constantinus natus est.

4 Post haec Copronymus denuo cum plurimis triremibus et expeditis navibus contra Bulgaros est profectus, per Istrum in

τοῦ Ἴστρου εἰς Βουλγαρίαν ἐμβαλεῖν. εἶτα δεδειλιακὼς ἀνα- 5
ζεῦξαι διεμελέτα. οἱ Βούλγαροι δὲ δείσαντες πέμψαντες πρὸς 6
αὐτὸν σπονδὰς θέσθαι πρὸς εἰρήνην ἐζήτησαν καὶ ἐσπείσαντο
ἐπὶ συνθήκαις τοῦ μήτε Βουλγάρους τὰ Ῥωμαίων ληΐζεσθαι
μήτε μὴν Ῥωμαίους ἐπιέναι κατὰ Βουλγάρων. καὶ ἐπὶ τού-
τοις ἐπανελήλυθε. τινὲς δὲ τῶν Βουλγάρων δώροις ὑποσυ- 7
ρέντες παρὰ τούτου τοῦ αὐτοκράτορος ἐν ἀπορρήτοις ἐδήλουν
αὐτῷ τὰ τῷ ἄρχοντι σφῶν βουλευόμενα· οἵ μεμηνύκασι τῷ 8
Κωνσταντίνῳ ὅτι βούλεται ὁ σφέτερος ἀρχηγὸς λαὸν ἐκπέμψαι
κατά τινος τῶν Ῥωμαϊκῶν χωρῶν, ἵν' ἐκεῖθεν λείαν κομίσαιτο. C
καὶ ὃς κατασκόπους στείλας, ὅτε ὥρμησαν ἐκ Βουλγαρίας οἱ 9
λῃσόμενοι, ἕτοιμος ὢν αἰφνίδιον ἐπεκδραμὼν κατ' αὐτῶν τοὺς
μὲν διέφθειρε, τοὺς δὲ καὶ ἐζώγρησε, καὶ μετ' αἰχμαλωσίας
πολλῆς ἐπανέστρεψε καὶ πάλιν ἔνοπλος ἐθριάμβευσεν. εἶτα 10
πολλὰς τριήρεις ἑτοιμασάμενος κατὰ Βουλγάρων ἐκπέπομφε,
καὶ κατὰ Μεσημβρίαν γενομέναις αὐταῖς κλύδων ἐκ πνευμάτων
βιαίων ἐμπεσὼν σχεδὸν ἁπάσας κατέδυσεν. ὁ τῶν Βουλγάρων 11

2 *ὅτι σπονδὰς ἔθετο μετὰ* (*κατὰ* E) *Βουλγάρων* CE   6 *ὅτι τινὰς τῶν Βουλγάρων ᾠκειώσατο ὁ Κοπρώνυμος· οἳ ἐδήλουν αὐτῷ τὰ τοῦ ἄρχοντος σφῶν βουλεύματα* C   17 *ὅπως ὁ τῶν Βουλγάρων ἄρχων ἠπάτα* (*ἠπάτησε* E) *τὸν βασιλέα, καὶ ἔγνω τοὺς ᾠκειωμένους αὐτῷ Βουλγάρους* CE

1 *ἐπεμβαλεῖν* Ewp   2 ante *οἱ* add. *καὶ* Owp   2. 3 *πέμψαντες —ἐζήτησαν*] *σπονδὰς θέσθαι πρὸς εἰρήνην διεπρεσβεύσαντο* Owp   3 *ἐσπείσατο* C   4 *τὰ* Rwp*Di*, *τῶν* A   5 *μὴν*] *τοὺς* D   8 *τὰ τῷ* om. C   *τῷ ἀρχ.*] *τῶν ἄρχοντι* w*p   9 *ὅτι* AO, *ὡς* Ewp   10 *ῥωμαϊκῶν* ARw, *Ῥωμαίων* p*Di*   11 *οἱ* om. E   12 *ληϊσάμενοι* Ewp   ante *ἕτοιμος* add. *κἀκεῖνος* Rwp   12 *τοὺς* AE, *πολλοὺς* Owp   13 *τοὺς* AE, *πλείστους* Owp   13. 14 *μετὰ δορυαλώτων πολλῶν* O   14 *ἐπανέζευξε* O

Bulgariam irrupturus. Tum timore plenus de reducendo exercitu 5
cogitavit. Sed Bulgari territi missis legatis pacem petierunt eam- 6
que his conditionibus impetrarunt, ut neque ipsi provincias Ro-
manas vastarent neque a Romanis invaderentur. His peractis
domum rediit. Quidam tamen e Bulgaris adducti largitionibus 7
clam imperatori ducis sui consilia aperiebant, atque Constantino 8
indicarunt suum ducem in quandam Romanam provinciam emis-
surum ad praedam faciendam. Missis igitur exploratoribus iam- 9
que paratus, cum illi praedatum e Bulgaria exirent, derepente
impetu facto multos interfecit, plurimos cepit ita ut cum multis
captivis reversus iterum armatus triumpharet. Neque multo post 10
multas triremes contra eosdem ablegavit, quae prope Mesembriam
fere omnes ventorum procellis sunt demersae. At Telerichus, 11

δὲ ἀρχηγὸς Τελέριχος ὑποπτεύσας ὑπὸ τῶν οἰκείων μεμηνύ- D III
D σθαι τῷ βασιλεῖ τὰ αὐτῷ βουλευόμενα, μὴ εἰδὼς δὲ τίνες οὗτοι, κατασοφίζεται τὴν τοῦ Κοπρωνύμου κουφότητα καὶ ἐξ αὐτοῦ
12 μανθάνει τὸ ἀγνοούμενον. γράφει γὰρ δι' ἀπορρήτων βούλεσθαι προσελθεῖν αὐτῷ καὶ ἠξίου δηλῶσαί οἱ εἴ τινας ἔχει φίλους ἐκ τῶν παρὰ Βουλγάροις ἐξόχων, ἵν' ἐκείνοις θαρρήσειε τὸ
13 ἀπόρρητον καὶ σὺν ἐκείνοις ἀφίκοιτο πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ παχύς,
W III 92 ὡς ἔοικεν, ὢν οὐ συνῆκε τὸ σκέμμα τὸ βάρβαρον, ἀλλ' ἀνοή-
14 τως τοὺς αὐτῷ προσκειμένους εὐθὺς ἐξεκάλυψε. καὶ ὁ βάρβαρος συλλαβὼν αὐτοὺς ὠμῶς ἀπαξάπαντας καὶ ἀπηνῶς διε-
15 χρήσατο. καὶ αὖθις δὲ κατὰ Βουλγάρων ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος τὸ λοίσθιον ἐξεστράτευσε, καὶ κατὰ τὴν ἐν Θρᾴκῃ Ἀρκαδιούπολιν στρατοπεδευομένου οἱ πόδες αὐτοῦ ἀπηνθρακώντο, ὅθεν
P II 118 A αὐτὸν λαῦροι πυρετοὶ καὶ φλογώδεις ἐξέκαιον, ὡς μηδὲν τούτων
16 μηδὲ παρὰ ἰατρῶν ἐπινοεῖσθαι ἀλέξημα. ἐκεῖθεν ἐπὶ κλίνης φερόμενος μέχρι Σηλυβρίας κατήντησεν, ὅθεν διὰ τριήρους κε-
17 κόμιστο, βοῶν ὡς "ζῶν ἔτι τῷ πυρὶ παραδέδομαι." ἄρτι δὲ φθάσας εἰς τὸ Στρογγύλον τοῦ μεμεθυσμένου θείου ξυροῦ

11 ὅπως (ὅτι E) κατὰ Βουλγάρων ἐξεστράτευσε· καὶ νοσήσας ὑπέστρεφε· καὶ κατέστρεψε τὴν ζωήν CE 17 τελευτὴ τοῦ Κοπρωνύμου E

1 Τελέριγος Theoph. I p. 448, 4. 451, 5 μεμηνύσθαι ARwp, μεμηνῦσθαι *Di* 2 ante τῷ add. ταῦτα Ewp βουλόμενα D 3 κοφότητα D 6 ἐκ om. O θαρρήσειεν Ewp, v. ad XIII 1, 5 11 οὗτος om. B 14 λαῦροι AR, λάθροι D, λάβροι Dw*Di*, λαύροι w*p post μηδέν add. τι Owp 15 παρ' Rwp*Di* 18 φθάσας εἰς τὸ στρογγύλον AE, εἰς τὸ λεγόμενον ἐφθακὼς (πεφθακὼς D) στρογγύλον Owp

Bulgarorum princeps, a domesticis significata esse sua consilia regi suspicatus, qui tamen illi essent, ignorans, astu Copronymi
12 levitate circumventa ex ipso quod ignorabat rescivit. Scribit enim se clam illum aditurum petitque, ut sibi significaret, num quos de proceribus Bulgaris amicos haberet, quibus arcanum
13 committere auderet quosque sibi itineris comites adiungeret. Ille prae stupore ingenii, quemadmodum apparet, consilio barbari non animadverso sui studiosos statim, qua erat amentia, prodidit,
14. 15 quos barbarus omnes crudeliter atque immaniter interfecit. Imperator iterum eamque postremam expeditionem contra Bulgaros suscepit, in qua cum prope Arcadiopolim, Thraciae urbem, versaretur, eius pedes anthracum morbo sunt correpti, unde eum vehementes et calidae febres urebant, quarum nullum remedium
16 excogitari potuit, ne a medicis quidem. Illinc lectica Selybriam perlatus triremi est impositus vociferans: "Vivens adhuc in ignem
17 sum coniectus." Statim autem cum Strongylum venisset, aciem

ὁ δείλαιος ἐπειράθη καὶ βιαίως ἐκεῖ τὸν βίον κατέστρεψε, χιλιάδας τῶν ὀρθοδόξων πολλὰς ἀνελών, καὶ μάλιστα μοναστῶν, καὶ τὰ τούτων ἀσκητήρια τὰ μὲν πυρὸς θέμενος παρανάλωμα, τὰ δὲ καθελών, τὰ δὲ κοινώσας, ὥσπερ καὶ τὴν τοῦ Δαλμάτου 18
λεγομένην μονήν, ἀρχαίαν οὖσαν καὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβυτέραν πασῶν, ἀφ' ἧς ἀπελάσας τοὺς μοναχοὺς στρατιωτῶν αὐτὴν πεποίηκε καταγώγιον. οὐ μόνον δὲ κατὰ 19 B
τῶν ζώντων ἐλύττησεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς τοῦ Χριστοῦ μάρ-
III 355 *τυρας καὶ τοὺς ἄλλως αὐτῷ εὐαρεστήσαντας ἐμπαροινῶν οὐκ ἐπαύετο, μηδὲν αὐτοὺς δύνασθαι λέγων καὶ συκίνην ἐπικουρίαν τὰς τούτων πρεσβείας ἀποκαλῶν καὶ τὰ τούτων ἅγια λείψανα τὰ μὲν ἀτίμως καταχωννύς, τὰ δὲ ποιῶν ὑποβρύχια, ἔνια δὲ καὶ ἀποτεφρῶν, ὥσπερ καὶ τὸ τῆς πανευφήμου μάρτυρος Εὐφημίας ἅγιον σῶμα. διττοὶ δὲ περὶ τούτου φέρονται λόγοι· ὁ* 20
μὲν γὰρ πυρίκαυστον αὐτὸ λέγει δόξαι ποιήσασθαι τὸν μιαρὸν ἐκεῖνον Κοπρώνυμον, κύνας καὶ ὄνους αὐτῷ συνεμπρήσαντα

1 *οἷα κατὰ τῶν μοναχῶν καὶ τῶν μοναστηρίων καὶ κατὰ τῶν σεπτῶν λειψάνων τῶν ἁγίων ὁ πάντολμος ἐτόλμα* CE 14 *περὶ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τῆς πανευφήμου μάρτυρος Εὐφημίας* CE (de cod. Vat. 135 v. *B-W Byz. Zeitschr.* a. 1892 p. 236)

3 *θέμενος* om. B 4 *τοῦ* om. B 6 *πρεσβευτέραν* D *πρεσβυτέραν*] De comparativo v. ad XIII 3, 6 8 post *ζώντων* add. *χριστοῦ δούλων* Owp *τοῦ χριστοῦ* AE, *θείους* O, *θειοὺς* w*p 9 *ἄλλους* CD*Di* *αὐτῷ* om. Owp ante *ἐμπαροινῶν* add. *τῷ θεῷ* Owp 10 *ἐπαύσατο* O 14. 15 *ὁ μὲν γὰρ* D, *ὁ* perperam deleto iterum inserit post *γὰρ* Dw 15 *πυρίκαυστον* Rwp*Di*, *πυρίκαστον* A *λέγειν* typotheta apud *Di* inter *λέγει* et *δόξαι* duae tresve litterae comparent in E, quarum ultima videtur esse *ω*, ceterae non dispiciuntur.

offensi numinis miser sensit atque illic vitam violenter finivit, sublatis multis orthodoxorum milibus, monachorum praesertim, quorum monasteria partim incendit, partim destruxit, partim profanavit, ut et Dalmati monasterium vetustum et omnium, quae 18
Cpoli sunt, antiquissimum, quod pulsis monachis militum deversorium fecit. Neque vero viventes tantum exagitavit, sed et Christi 19
martyribus et deo aliter gratis insultare non desistebat, quos nihil posse asserebat quorumque intercessiones ficulneum praesidium appellabat; eorum autem reliquias partim per contumeliam terra obruebat, partim demergebat, partim in cinerem redigebat, ut
et gloriosae martyris Euphemiae sanctum corpus, de quo duplex 20
rumor est; nam alii ferunt nefarium illum Copronymum in animo habuisse id cremare, canibus et asinis una comburendis cine-

καὶ τὴν τέφραν λικμήσαντα, μὴ μέντοι αὐτῷ εἰς ἔργον ἐκβῆναι
C 21 τὸ βούλημα· φθῆναι γὰρ τοὺς ὀρθοδόξους μαθόντας τὸ βου-
λευόμενον ἀφελέσθαι τὸ τῆς μάρτυρος σῶμα ἐκ τῆς σοροῦ καὶ
μεταθεῖναι αὐτό, ἕτερον δὲ νεκρὸν ἐνθεῖναι αὐτῇ, κἀκεῖνον παρὰ
22 τοῦ ἀλιτηρίου ἐκείνου παραδοθῆναι πυρί· ὁ δ' ἕτερος οὐ καυ-
θῆναι, καταποντωθῆναι δὲ λέγει τὸ σῶμα τῆς μάρτυρος σὺν
23 τῇ λάρνακι· τὴν δὲ χάριτι θείᾳ κυβερνωμένην προσοκεῖλαι τῇ
νήσῳ Λήμνῳ καὶ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ νήσῳ πιστῶν γνωσθεῖσαν
24 κατατεθῆναι ἐκεῖ, ἐπὶ δὲ Εἰρήνης καὶ Κωνσταντίνου αὖθις
ἀνακομισθῆναι εἰς τὴν ὑπερκειμένην τῶν πόλεων ἐντίμως καὶ
μεγαλοπρεπῶς.
25 Ὁ μὲν οὖν οὕτως αἰσχρῶς βιώσας οὕτως ἀπεβίω βιαιό-
D τατα, ὡς ἱστόρηται, μοναρχήσας ἔτη τριάκοντα ἐπὶ τέσσαρσι
καὶ μησὶ τρισί, τούτοις καὶ τῶν δύο ἐνιαυτῶν συναριθμουμένων,
οὓς ὁ Ἀρτάβασδος ἦρξε τούτου περιγενόμενος.
9 Ἐκράτησε δὲ τῆς βασιλείας ὁ τούτου υἱὸς Λέων ὁ ἐκ τῆς

16 *βασιλεία Λέοντος τοῦ υἱοῦ* (*υἱοῦ τοῦ* C, *τοῦ* D) *Κοπρωνύμου* AR, *Λέων ὁ ἐκ Χαζάρας* B

2 *βούλημα* ARwp, *βούλευμα Di*, v. XVIII 8, 1   3 ante *τὸ* add. *λαθραίως* BDwp   5 *ἀλιτηρίου* A, *ἀλιτηρίου* RwpDi, *ἀλητηρίου* p*   6 *τὸ σῶμα λέγει* Ewp   7 *τῇ* alterum om. D   8 *Λήμνῳ*] Glyc. p. 530, 14 ss. narrat *περὶ τὴν Λέσβον νῆσον* Euphemiae corpus esse servatum; sed videtur ipse Glycas errasse, nisi forte falso testimonio Georgii monachi auctoris (v. *Duc* ad h. l. Zonarae) deceptus est; v. Theoph. I p. 439, 32, G. M. p. 662, 14, Cedr. II p. 20, 22, acta Sanctorum die XVI m. Septembr. t. V p. 260. 276 (c. 7 in.)   9 *κατατεθεῖναι* D, E corr. ex *κατατεθῆναι*, w*p post *καὶ* add. *τοῦ υἱοῦ αὐτῆς* Owp   12 *αἰχρῶς* D   13 *ἐπὶ*] *πρὸς τοῖς* C   14 *τρισί* RwpDi, *τισί* AB (de simili vitio v. ad XIII 20, 24)

21 reque miscendo, sed eius institutum effectum non esse, cum ortho-
doxi eo conatu cognito martyris corpus e loculo surreptum alio
transtulissent et corpus alterum supposuissent, quod a nefario illo
22 esset crematum. Alii non crematum, sed una cum loculo in mari de-
23 mersum esse corpus martyris affirmant; quam divina gratia gu-
bernante Lemno insulae esse appulsam et a fidelibus illius loci
24 agnitam illic esse asservatam, et sub Irene et Constantino honori-
fice et magnifice in metropolim esse relatam.
25 Vita igitur tam foede acta violentissime ille interiit, ut narra-
tum est, cum annos quattuor et triginta et menses tres rerum
potitus esset, si iis id quoque biennium licet annumerare, quo
Artabasdus illo superior imperavit.
9. Potitus est regno eius filius Leo Chazara natus, eodem

*Χαζάρας, νοσῶν τὴν αὐτὴν κἀκεῖνος ἀσέβειαν, εἰ καὶ κατ'
ἀρχὰς εὐσεβεῖν ὑπεκρίνετο καὶ τοὺς μοναχοὺς τιμᾶν, ὥστε καί
τινας τῶν μοναστῶν ἀρχιερεῖς τότε γενέσθαι ἐν ταῖς προβα-*
III 356 *θμιωτέραις τῶν μητροπόλεων. πολλὰ δὲ χρήματα ἐν τοῖς δη-* 2
*μοσίοις εὑρὼν θησαυροῖς, ἃ ὁ πατὴρ αὐτοῦ κακῶς συνήγαγε
καὶ ἀπεθησαύρισε, τούτοις καταχρησάμενος ἐξευμενίσατο τὸ
ὑπήκοον καὶ τῇ ἐπιπλάστῳ θεοσεβείᾳ. ἀθροισθέντες οὖν οἱ* 3 P II 114 A
τῆς πόλεως κἀκ τῶν θεμάτων πολλοὶ ᾐτοῦντο χαριζόμενοι δῆ- W III 98
θεν αὐτῷ ἀναγορευθῆναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κωνσταντῖνον. ὁ δέ, 4
*εἰ τοῦτο βούλονται, ὀμόσαι αὐτοὺς ἀπῄτησεν ὡς οὐ δέξονταί
ποτε ἄτερ αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ σπέρματος αὐτῶν
ἕτερον βασιλέα. καὶ ὤμοσαν ἅπαντες, οὐχ οἱ τῆς συγκλήτου* 5
*βουλῆς καὶ οἱ τοῦ στρατεύματος, ἀλλὰ καὶ ὁ δημώδης ὄχλος
καὶ ἔμποροι καὶ οἳ τῶν ἐργαστηρίων προεστήκεσαν, καὶ ἔγγραφα
περὶ τούτων ἐξέθεντο. ταῦτα μὲν οὖν κατὰ τὴν ἕκτην ἡμέραν* 6
*τῆς ἑβδομάδος τοῦ σωτηρίου πάθους τοῦ σωτῆρος γεγόνασι.
τῷ δὲ μεγάλῳ σαββάτῳ τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν Εὐδόκιμον νωβε-* 7
λίσιμον ὁ βασιλεὺς προεβάλετο καὶ κατ' αὐτὴν τὴν τοῦ πάσχα 8
κυριακὴν ἔστεψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τοῦ πατριάρχου τὴν κατ' ἔθος

1 post *χαζάρας* add. *τεχθεὶς* Op*Di* (videtur igitur h. l. Ducangius codicem quendam Parisinum inspexisse), v. G. M. p. 658, 26, L. G. p. 190, 6 2 *ὡς* O 3 *τινας* Rwp*Di*, *τινα* A *τῶν μοναστῶν* AEwp, *αὐτῶν* O 4 *πόλεων* D, corr. Dw 10 *βούλοιντο* Bwp 11 *ποτε* om. D 13 post *στρατεύματος* add. *μόνον* p invitis ARw*Di* 14 *προειστήκεισαν* BC, *προειστήκεσαν* D *ἔγγραφον* B 15 *τούτου* B *τὴν* om. C *ἡμέραν* om. D, suppl. Dw 17 *αὐτοῦ* D *νωβελλίσιμον* Rwp, *νωβελίσσιμον* *Di*, v. ad XV 8, 2 18 *βασιλεὺς* AEwp, *λέων* O *προεβάλλετο* AE, *προυβάλετο* O, *προεβάλετο* *Di*, v. ad XIV 11, 5 et Theoph. I p. 450, 1

impietatis morbo laborans, etsi principio religionem et observan-
tiam erga monachos simulabat, quorum nonnullos in illustrioribus
urbibus ad pontificatus evehebat. Cum autem magnam pecuniam 2
in publicis thesauris repperisset, quam pater eius per iniuriam
coegerat ac concervarat, ea et ficta religione ad subiectos con-
ciliandos est abusus. Igitur cives et e provinciis multi congre- 3
gati in illius utique gratiam postulabant, ut filius eius Constan-
tinus rex appellaretur. At ille, si id vellent, ab iis petiit, ne 4
quem alium nisi se et filium suum suamque progeniem in re-
gnum unquam admitterent. Iurarunt omnes, non senatores tantum 5
et milites, sed et plebeia turba et mercatores et opifices atque
hoc iusiurandum in publicas litteras rettulerunt. Haec sexto die 6
hebdomadis salutaris passionis servatoris nostri acta sunt. Magno 7
sabbato fratrem suum Eudocimum nobilissimum rex designavit

8 πεποιηκότος εὐχήν. τεθνηκότος δὲ τοῦ πατριάρχου Νικήτα τοῦ ἐκτομίου, ὃς ἦν προεδρεύσας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔτη τεσσαρεσκαίδεκα, χειροτονεῖται πατριάρχης Παῦλος ὁ Κύπριος, ἀναγνώστης ὢν καὶ ὀρθόδοξος.

9 Εὑρὼν δέ τινας τῶν ἐπισήμων τοῦ παλατίου ταῖς θείαις εἰκόσι προσκύνησιν ἀπονέμοντας, τὴν ἀλωπεκῆν ἀποδὺς τὸν ἐντὸς κρυπτόμενον ἐδημοσίευσε λέοντα ὠμότατά τε αὐτοὺς αἰκισάμενος καὶ διὰ τῆς ἀγορᾶς ἐν ἀτίμῳ πομπῇ περιαγαγών, πρότερον ψιλώσας αὐτοὺς τῶν τριχῶν, οὕτως εἰς τὸ πραιτώριον
C ἐναπέθετο, ὅπου τινὲς αὐτῶν καὶ τὴν ψυχὴν τῷ κυρίῳ παρέ-
10 θεντο. πέμπτον δ' ἀνύσας τῆς αὐταρχίας ἐνιαυτὸν ἐτελεύτησεν. D III 35
11 ἐρασθεὶς γὰρ τοῦ στέμματος, ὅπερ ὁ Μαυρίκιος τῷ θεῷ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἀνέθετο, καὶ τοῦτο λαβὼν καὶ τῇ κεφαλῇ περιθέμενος εὐθὺς ἐλήφθη σφοδρῷ πυρετῷ, καὶ οὗτος αὐτὸν τῆς ζωῆς ὑπεξήγαγε.

1 περὶ πατριαρχῶν CE 5 ὅτι διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας ὁ Λέων ἐκόλασέ τινας (τινας post ἀρχ. E) τῶν ἀρχόντων CE 11 τελευτὴ τοῦ Λέοντος CE

2 |κτομίου C ἦν D τεσσαρεσκαίδεκα] v. ad p. 97, 8 5 τοῦ παλατίου AEwp, ἐν τοῖς βασιλείοις O ὁ λέων add. ante ἐν τοῖς β. B, post ἐν τοῖς β. CD, post παλατίου w*p 6 νέμοντας E ἀλωπεκὴν ARwp, corr. *Di* ἀποδῦς w*p invitis AR 7 ὠμότατά τε AR, ὠμότατε w*, unde ὠμότατα p* 10 ἐγκατέκλεισεν O *Wo* lat. τὴν ψυχὴν τῷ κυρίῳ AEwp, τὰς ψυχὰς εἰς χεῖρας (χείρας D) τοῦ (om. D) κυρίου O *Wo* lat. 11 ἀνύων O ἀρταρχίας E 12 μαβρίκιος E τῷ θεῷ om. Rwp, v. ann. sequ. 12. 13 ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἀνέθετο AEwp, ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ (ἐκκλησία τῇ μεγάλῃ D) προσέφερεν ἀνάθημα (ἀναθμ B) τῷ θεῷ O 13 post λαβὼν add. ἐκεῖθεν CD 14 οὕτως O 15 ἐπεξήγαγε Ewp

et in ipsa paschatis dominica filium suum corona ornavit, sollemnibus precibus a patriarcha peractis. Nicephoro patriarcha castrato mortuo, cum ecclesiae Cpolitanae per annos quattuordecim praefuisset, Paulus Cyprius patriarcha eligitur, qui lector fuit et orthodoxus.

9 Cum autem proceres quosdam aulicos divinas imagines adorantes deprehendisset, exuta vulpina pelle latitantem sub eo leonem in apertum protulit eosque crudelissime excruciatos ignominiosoque spectaculo per forum circumductos, cum prius pilis nudasset, in praetorio deposuit, ubi eorum quidam animam do-
10. 11 mino tradiderunt. Quinto imperii anno obiit. Adamata enim corona, quam Mauricius deo in magna ecclesia consecrarat, eaque capiti suo commodata statim vehementi febri est correptus, quae vitae finem ei attulit.

Τοῦ δὲ θανόντος ἡ Αὐγούστα Εἰρήνη σὺν τῷ υἱῷ Κων- 10
σταντίνῳ δέκατον ἐνιαυτὸν τῆς ἡλικίας ἀνύοντι τὴν βασίλειον
ἀρχὴν διεδέξαντο. ἦσαν δὲ ἄμφω τῶν σεβασμίων εἰκόνων 2
προσκυνηταί, ἀλλ' οὔπω τοὺς πόδας τῇ βασιλείᾳ βεβαίως ἐρεί-
σασί τινες αὐτοῖς ἐπεβούλευσαν, ἵνα τὸν Καίσαρα Νικηφόρον
τὸν τοῦ θανόντος βασιλέως Λέοντος ἀδελφὸν βασιλεύσωσι. D
γνωσθείσης δὲ τῆς συνωμοσίας τοὺς μὲν τῆς ἐπιβουλῆς μετα- 3
σχόντας αἰκισαμένη ἡ βασιλὶς καὶ τὴν τρίχωσιν αὐτοῖς ἀποθρί-
ξασα ὑπερορίαν τούτων κατεψηφίσατο, τοὺς δὲ τοῦ ἀνδρὸς 4
αὐτῆς ἀδελφοὺς τούς τε Καίσαρας καὶ τοὺς νωβελισίμους κα-
ρῆναι παρασκευάσασα καὶ ἱερωσύνης ἀξιωθῆναι καὶ μεταδοῦναι
τῷ λαῷ τῶν ἁγιασμάτων ἐποίησε κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς τοῦ σωτῆρος
γεννήσεως. ἐκείνη δὲ σὺν τῷ υἱῷ προελήλυθε μετὰ τῆς συνή- 5
θους τοῖς βασιλεῦσι δορυφορίας καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ
γενομένη τὸ στέμμα, ὃ ἐκεῖθεν ἀφείλετο ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, προσή-
νεγκε, κόσμῳ πλείονι τοῦτο ἐπικοσμήσασα. ἔστειλε δὲ καὶ κατὰ 6 PII115A
τῶν Ἀράβων στράτευμα, ἵνα ἀνακόπτῃ τὰς ἐκείνων ἐπιδρομάς.
ἐξελθόντες οὖν ἐπὶ λεηλασίαν Ἀγαρηνοὶ συναντῶνται παρὰ τῆς 7
σταλείσης Ῥωμαϊκῆς στρατιᾶς καὶ τρέπονται καὶ ἀναιροῦνται

1 βασιλεία Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῆς μητρός (τ. μ. om. A) AE, βασιλεία Εἰρήνης B, βασιλεία Εἰρήνης καὶ Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ αὐτῆς R
3 ὅτι ἐπιβουλῆς γενομένης ἡ Εἰρήνη (θεοδώρα C) τοὺς μὲν (om. E) ἄλλους ἐκόλασε, τοὺς δὲ ἀνδραδέλφους αὐτῆς ἅπαντας (om. C) ἀπέκειρε (κεῖρας sic E) καὶ ἱερέας γενέσθαι (om. C) κατεσκεύασεν (παρεσκεύασεν C) CE

3 διεδέξατο E post δὲ add. καὶ O ἁγίων C 10 νωβελισίμους A, νωβελλισίμους Rwp, νωβελισσίμους Di, v. ad XV 8, 2
14 τοῖς] τῆς C 16 τούτω B 17 τῶν om. D ἵν' BC 18 συναντῶντες E

10. Eo mortuo Augusta Irene et filius eius Constantinus
decimum aetatis annum agens regnum susceperunt, ambo vene- 2
randarum imaginum adoratores; sed regno nondum firmato in-
sidiis appetiti sunt a quibusdam Caesari Nicephoro, mortui Leo-
nis fratri, summam rerum deferre cupientibus. Coniuratione de- 3
tecta regina insidiatores excruciatos ac pilis nudatos relegavit,
mariti vero sui fratres tam Caesares quam nobilissimos radendos 4
et in sacerdotum ordinem allegendos curavit, ut res sacras po-
pulo impertirentur in festo nativitatis servatoris, ipsaque cum 5
filio regiis satellitibus stipata processit cumque in magnam ec-
clesiam pervenisset, coronam a marito suo ablatam pluribus or-
namentis additis restituit. Misit etiam legiones ad reprimendas 6
Arabum incursiones. Agareni igitur praedatum egressi, cum in 7

8 *πολλοί. ἐν δέ γε τῇ Θράκῃ κατὰ τὸ Μακρὸν τεῖχος τότε τις*
ὀρύττων λάρνακι ἐντυγχάνει λιθίνῃ ἀνθρώπου φερούσῃ νεκρὸν
9 *καὶ γράμματα ἐγκεκολαμμένα ἐχούσῃ λέγοντα "Χριστὸς μέλλει*
γεννᾶσθαι ἐκ παρθένου, καὶ πιστεύω εἰς αὐτόν· ἐπὶ δὲ Κων- D III 3
σταντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν βασιλέων πάλιν, ἥλιε, ὄψει με."
10 *βουληθεῖσα μέντοι ἡ βασιλὶς Εἰρήνη γυναῖκα μνηστεύσασθαι*
τῷ υἱῷ, ἔπεμψε πρὸς Κάρουλον τὸν ῥῆγα τῶν Φράγγων, τὴν
V III 94 11 *ἐκείνου παῖδα τῷ οἰκείῳ μνωμένη παιδί. εἶτα τὸ τοιοῦτον*
B *κῆδος καταλιποῦσα διὰ φόβον καὶ φιλαρχίαν, ἵνα μὴ δύναμιν*
ὁ υἱὸς αὐτῆς περιβάληται τὴν τῶν Φράγγων διὰ τὴν ἀγχιστείαν,
12 *ἐξ ἑῴας ἤνεγκε κόρην· ἣν οἱ μὲν ἐκ τοῦ τῶν Ἀρμενιακῶν*
θέματος λέγουσιν, ἕτεροι δ' ἐκ Παφλαγόνων, οὖσαν τοῦ ἐπὶ
ἐλεημοσύνῃ διαβοήτου Φιλαρέτου θυγάτριον, καὶ ταύτην τῷ
Κωνσταντίνῳ συνέζευξεν ἄκοντι καὶ τὸν γάμον αὐτῆς ἀποστέρ-
γοντι, ὅτι τὴν τοῦ Καρούλου παῖδα ἐκτόπως ἀγαγέσθαι ἐβούλετο.
13 *Ἀαρὼν δὲ ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς κατὰ Ῥωμαίων στρα-*

1 *περὶ τῆς εὑρεθείσης λάρνακος* (*εὑρέσεως τῆς λάρνακος* E) *ἐν τῇ* (om. E) *Θράκῃ κατὰ τὸ Μακρὸν τεῖχος* (*κατὰ—τεῖχος* om. E) CE 5 *ὁ Πλάτων ἦν* E (v. G. M. p. 662, 9 scholion) 6 *ὅτι κατηγγυήσατο τῷ υἱῷ γυναῖκα ἡ Εἰρήνη* CE 16 *ὅτι ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς μέχρι* (*μέχρις* E) *Χρυσοπόλεως ἐλθὼν ἐσπείσατο· φόρους αὐτοῖς διδόναι τῶν Ῥωμαίων συνθεμένων* CE

1. 2 *τὶς ὀρύττων τότε* D 5 *ὄψει με ἥλιε* D, me videbis sol: *Wo* lat. *ὄψεις* p* invitis ARw 7 *κάρουλον* O*Di*, *καροῦλον* AEwp 8 *μνομένη* p* invitis ARw 9 *ἐάσασα* O post *μὴ* add. *διὰ τὴν ἀγχιστείαν τὴν τῶν φράγγων* Owp, v. ad vs. 10 10 *περιβέβληται* p invitis ARw *τὴν τῶν — ἀγχιστείαν* om. Owp, v. ad vs. 9 11 *ἀρμενιακῶν* D 12 post *θέματος* add. *ὁρμᾶσθαι* Rwp 13 *θυγάτριον φιλαρέτου* B

Romanum illum exercitum incidissent, in fugam vertuntur multis
8 eorum interfectis. In Thracia versus longum Murum quidam
inter fodiendum in lapideam cistam incidit, cui humanum corpus
9 inerat, incisis in ea litteris his: "Christus nascetur e virgine, et
credo in eum. Verum sub Irene et Constantino regibus rursus
10 sol me videbis." Regina Irene filio uxorem datura ad Carolum,
11 regem Francorum, misit ad eius filiam ambiendam. Tum ea
affinitate omissa ex metu et imperii cupiditate, ne filii opes Francorum
necessitudine augerentur, ex Oriente puellam arcessivit.
12 Hanc quidam ex Armeniaca provincia, alii e Paphlagonia originem
ducere tradunt, Philareti, viri benignitate erga egenos clari,
filiam, eamque Constantino invito et ab his nuptiis abhorrenti
despondit; ille enim Caroli filiam ducere supra modum cupiebat.
13 Aaron, dux Arabum, suscepta contra Romanos expeditione

τεύσας μέχρι Χρυσοπόλεως ἦλθεν. ὁ δὲ Κωνσταντῖνος στρά- 14
τευμα πέμψας τὴν λίμνην Βανῆς δι' αὐτοῦ κατέσχε· καὶ τοῦτο
μαθόντες οἱ Ἄραβες σπείσασθαι Ῥωμαίοις ᾐτήσαντο. ἀπελθόντες 15
οὖν οἱ τῶν κοινῶν διοικηταὶ πρὸς τὸν Ἀαρών, ἵνα συνθήκας C
ποιήσωσι, καὶ μὴ φροντίσαντες πρότερον ὁμήρους τῶν παρ'
ἐκείνοις ἀναγκαίων λαβεῖν, κατεσχέθησαν παρ' αὐτοῦ καὶ ἐν
πέδαις καθείρχθησαν. ὅθεν βιασθέντες οἱ κρατοῦντες διὰ τοὺς 16
ἄρχοντας ἐσπείσαντο, συνθέμενοι φόρους διδόναι τοῖς Ἄραψιν.
οἱ μὲν οὖν ἐπὶ τοιαύταις συνθήκαις ἀνέζευξαν. ἡ δὲ βασίλισσα 17. 18
Ἐλπίδιον τὸν πατρίκιον στρατηγὸν Σικελίας προεχειρίσατο· εἶτα
μαθοῦσα ὅτι τὰ τῶν Καισάρων φρονεῖ, ἔστειλε τοὺς ἄξοντας
ἐκεῖθεν αὐτόν. τῶν δὲ Σικελιωτῶν μὴ παραχωρησάντων τοῖς 19
σταλεῖσι λαβεῖν τὸν Ἐλπίδιον, ἡ Εἰρήνη θυμῷ ληφθεῖσα τὴν
III 359 ἐκείνου γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας μαστίξασα καὶ τῶν τριχῶν D
ἀφελομένη ἐν τῷ πραιτωρίῳ καθεῖρξε· κατ' ἐκείνου δὲ ἐκπέ- 20
πομψε στράτευμα, εὐνοῦχον αὐτοῖς ἐπιστήσασα τῶν πιστοτάτων
αὐτῇ. πολέμων δὲ συνεχῶν γενομένων, τρέπεται ὁ Ἐλπίδιος 21
καὶ ἀπέδρα εἰς Ἀφρικὴν καὶ τοῖς Ἄραψι προσεχώρησεν. οἱ δὲ 22

9 περὶ τοῦ πατρικίου (πατριάρχου C) Ἐλπιδίου CE

1 ἦλθεν RwpDi, ἦλθε A, v. ad XIII 1, 5 3 ῥωμαίους CD 5. 6 ὁμήρους post λαβεῖν C 6. 7 ἐν πέδαις AEwp, δεσμῶται O 9 συνέζευξαν E, ἀνέζευξεν D, corr. Dw βασιλὶς O 13 λ.φθεῖσα D, suppl. η Dw 14 ἐκείνου post μαστίξασα Ewp 15 δ' p* invitis ARw 16 ἐπιστήσασα RwpDi, ἐπιστήσας A πιστάτων D 17 γινομένων C 18 ἄραψι AO, ἄρραψιν E, ἄραψιν w*p, v. ad XIII 1, 5

Chrysopolim usque processerat; contra quem Constantinus misso 14
exercitu Banes paludem occupavit; quo Arabes cognito pacem
a Romanis petiverunt. Magistratus igitur, dum non acceptis 15
prius illustribus ex ea gente obsidibus ad Aaronem, ut cum eo
paciscerentur, abeunt, retenti et in vincula coniecti sunt. Quare 16
coacti imperator et imperatrix propter magistratus pacem cum
Arabibus fecerunt, tributum polliciti. Illi igitur ea condicione 17
discesserunt. Regina vero cum Elpidium patricium, quem Si- 18
ciliae praetorem crearat, Caesaribus studere cognovisset, reduci
iussit. Quem quia Siculi a legatis capi non sinebant, Irene ira 19
percita uxorem illius et liberos flagris caesos et rasos in carcerem
praetorianum coniecit et exercitum contra illum misit, quodam 20
ex fidelissimis suis eunuchis ei praeposito. Crebris vero proeliis 21
commissis profligatus Elpidius in Africam ad Arabes confugit;

τοῦτον δεξάμενοι βασιλικὴν ταινίαν αὐτῷ περιέθεντο, καὶ ὡς βασιλεὺς ἀνηγόρευτο, εἰ καὶ μηδὲν αὐτῷ κατὰ σκοπὸν προεχώρησε.

23 Τῆς δὲ περὶ τῶν Ἀράβων φροντίδος ἀπαλλαγεῖσα διὰ τὴν εἰρήνην ἡ βασιλὶς ἐξῆλθε σὺν τῷ υἱῷ κατὰ Θρᾴκην, δύναμίν
24 τε πολλὴν ἐπισυρομένη καὶ ὄργανα μουσικά· καὶ ἀπελθοῦσα εἰς Βερόην καὶ τὸ ἐν αὐτῇ φρούριον ἀνοικοδομήσασα καὶ Εἰρη-
P II 116 A νόπολιν αὐτὸ ὀνομάσασα, ἀλλὰ μὴν καὶ τὴν Ἀγχίαλον δειμαμένη καὶ ἕως Φιλιππουπόλεως προελθοῦσα ὑπέστρεψε.

11 Τοῦ δὲ πατριάρχου Παύλου νοσήσαντος καὶ τῆς ἐκκλησίας ὑποχωρήσαντος καὶ ἀποκαρέντος, ἡ βασιλὶς μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς
2 προσῆλθεν αὐτῷ, αἰτιώμενοι αὐτὸν τῆς ὑποχωρήσεως. ὁ δὲ "εἴθε" εἶπε "μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς ἀρχιερωσύνης ἐκάθισα, τῆς ἐκκλησίας τυραννουμένης καὶ σχίσματος ὄντος
3 μέσον αὐτῆς καὶ τῶν ἄλλων καθολικῶν θρόνων." εἶτ' αὖθις ἐκ τῆς συγκλήτου λογάδας ἀπέστειλεν, ἐρωτῶσα ὅ,τι ἂν εἰς δέον
4 οἰκονομηθείη. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο ὡς "εἰ μὴ διὰ συνόδου καθολικῆς τὸ σφάλμα διορθωθῇ καὶ τῶν ἐκκλησιῶν προβαίη ἕνω-

10 ὅτι ὁ πατριάρχης Παῦλος ἐξέστη τῆς ἐκκλησίας CE

2 post βασιλεὺς add. αὐτοῖς OwpDi post κατὰ add. τὸν D προςεχώρησε D, corr. Dw 4 περὶ om. O φροντῖδος E 5 κατὰ θράκην σὺν τῷ υἱῷ CD 7 οἰκοδομήσασα E 7. 8 καὶ— ὀνομάσασα om. B 9 φιλιππούπολιν E 11 αὐτῆς om. C 12 αἰτιωμένη Bwp, αἰτιώ|μενη (sic) E 13 εἶθε (sic) A 15 αὐτῆς om. D εἶτα D 16 ἐρωτῆσαι Bwp 17 οἰκονομηθῆναι E διὰ om C

22 a quibus susceptus et regio diademate ornatus est ac rex salutatus, quamvis ei nihil ex animi sententia succederet.
23 Regina Arabico metu per pacem adempto cum filio magnis-
24 que copiis et musicis instrumentis in Thraciam abiit, ac Beroen profecta castellum urbis instauratum Irenopolim appellavit, sed et Anchialum aedificavit et Philippopolim usque progressa rediit.

11. Cum patriarcha Paulus morbo affectus ab ecclesia se subtraxisset et rasus esset, regina cum filio eum convenit ob se-
2 cessum expostulantes. At ille "Utinam" inquit "nunquam in pontificatus solio consedissem, ecclesia tyrannide oppressa et
3 dissidio inter eam et alias catholicas sedes orto." Deinde rursus selectos senatorii ordinis viros ad eum misit, sciscitans, quo pacto
4 res rite administrandae essent. Tum ille "Nisi synodo catholica erratum correctum et ecclesiae concordia restituta fuerit, salvi

σις, οὐκ ἔστιν ὑμῖν σωτηρία.” καὶ οἱ συγκλητικοί, “διὰ τί οὖν” 5 B
εἶπον “αὐτὸς ἐν τῷ χειροτονεῖσθαι συνέθου τὰς εἰκόνας μὴ
προσκυνεῖν;” ὁ δὲ ἀντεπήγαγε “διὰ τὴν τῶν κρατούντων μα- 6
νίαν καὶ τὴν ὑμετέραν ἀπήνειαν. ἀλλὰ διὰ τοῦτο θρηνῶ καὶ 7
II 360 διὰ μετανοίας πρὸς τοὺς οἰκτιρμοὺς κατέφυγον τοῦ θεοῦ, δεό-
μενος μὴ ὡς ἀρχιερεὺς κριθῆναι.” ὁ μὲν οὖν ἐν τούτοις τὸν 8
βίον κατέλυσεν· οἱ δὲ κρατοῦντες τὸν ἀοίδιμον Ταράσιον ἀση-
κρῆτις ὄντα πατριάρχην προεχειρίζοντο, καὶ ὁ λαὸς ἅπας ἐπε- W III 95
ψηφίζετο. ὁ δὲ ἀνένευε, μὴ δύνασθαι λέγων προστῆναι τῆς 9
ἐκκλησίας ἀπεσχισμένης τῶν λοιπῶν τυγχανούσης ἐκκλησιῶν
καὶ ὑπ’ ἐκείνων ὑποβαλλομένης τῷ ἀναθέματι. ἐγκειμένων δὲ 10 C
καὶ τῶν βασιλέων καὶ τοῦ λαοῦ, “εἰ συντίθεσθε” εἶπε “σύνοδον
οἰκουμενικὴν ἀθροισθῆναι καὶ τῶν ἐκκλησιῶν γενήσεσθαι ἕνωσιν,
δέξομαι καὶ αὐτὸς τὴν προχείρισιν.” συνθεμένων δὲ πρὸς 11
τοῦτο πάντων, ἐχειροτονήθη ὁ θεῖος Ταράσιος καὶ στέλλει αὐτός
τε καὶ οἱ κρατοῦντες εἴς τε τὴν πρεσβυτέραν Ῥώμην, Ἀδριανοῦ
ἐν αὐτῇ προεδρεύοντος, καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς πατριάρχας, ζη-

7 ὅτι ὁ ἐν ἁγίοις Ταράσιος πατριάρχης προεχειρίσθη CE

1 ἡμῖν B[s]DwpDi, v. Theoph. I p. 457, 24, L. G. p. 194, 22, Cedr. II p. 22, 7 γοῦν Ewp 2 αὐτῷ E ante τὰς add. σὺ E 4 καὶ post ἀλλὰ add. B[s]wpDi, om. Wo lat., v. Theoph. I p. 457, 28 5 διὰ μετανοίας initio versus om. C εἰς C κατέφυγον AO, confugi: Wo lat. (v. Theoph. I p. 457, 28), καταφεύγω Ewp 6 post οὖν add. οὗτος E 10 post τυγχανούσης repetit τῶν λοιπῶν τυγχανούσης τῶν C 12 καὶ τῶν βασιλέων AEwp, καὶ τῶν κρατούντων B, τῶν κρατούντων R συντίθεσθαι et συντίθεσθε per dittogr. E 14 προχείρισιν AC, προχείρησιν DEwp, προχείρισιν corr. ex προχείρησιν B 16 post ἀδριανοῦ add. τινος Ew, om. ARp

esse non poteritis”. Senatoribus autem interrogantibus, cur ipse 5
cum eligeretur non adorandas esse imagines assensus esset, ille
“Ob eorum insaniam” inquit “qui rerum potiebantur et vestram 6
crudelitatem. Sed hoc lugeo ac per paenitentiam ad dei miseri- 7
cordiam confugi, orans ne de me tamquam de pontifice iudicium
fiat.” At ille hoc modo vitam finiit; imperatores autem inclutum 8
Tarasium, a secretis, patriarcham designarunt approbante omni
populo. Sed ipse recusavit; neque enim se praeesse posse ec- 9
clesiae a reliquis ecclesiis avulsae et ab illis anathemati subiectae.
Instantibus autem et regibus et populo “Si permittetis” inquit, 10
“ut synodus oecumenica convocetur et ecclesiae uniantur, et
ipse designationem admittam.” Assensis omnibus patriarcha ele- 11
ctus divinus ille Tarasius et ipse et imperatores veterem Romam
mittunt, cui Adrianus praesidebat, et ad ceteros patriarchas pe-

τοῦντες σταλῆναί τινας παρ' αὐτῶν τοὺς ἐπὶ τῇ συνόδῳ παρου-
12 σιάσοντας· καὶ παρὰ πάντων ἐστάλησαν. ἀθροισθέντων δὲ καὶ
D τῶν λοιπῶν ἀρχιερέων καὶ μοναχῶν ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας
13 καὶ ὁ πατριάρχης ἐξῆλθε Ταράσιος, καὶ συνέστη ἐκεῖ οἰκου-
μενικὴ σύνοδος ἑβδόμη, καὶ ἐκυρώθη τὰς σεπτὰς εἰκόνας καὶ
προσκυνεῖσθαι καὶ σεβάζεσθαι, ἀναθέματι δὲ κατεκρίθησαν καὶ
οἱ τρεῖς οἱ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει προεδρεύσαντες ἐκκλησίας,
ὅ τε Ἀναστάσιος καὶ ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ Νικήτας, καὶ τόμῳ
14 τὰ τῇ ἱερᾷ συνόδῳ δόξαντα ἐνεγράφησαν. ἐκ δὲ Νικαίας εἰς
τὴν τῶν πόλεων βασιλεύουσαν ἐνδημήσαντες οἱ τῆς συνόδου
καὶ ἐν τοῖς βασιλείοις γενόμενοι, προκαθημένων καὶ τῶν βα-
15 σιλευόντων, εἰς ἐπήκοον πάντων τὸν τόμον ἀνέγνωσαν· ὃς καὶ
παρὰ τῶν κρατούντων κεκύρωτο ὑποσημηναμένων αὐτόν, καὶ
οὕτως τὰ ἱερὰ ἐκτυπώματα ἐν τοῖς θείοις ναοῖς ἀνεστήλωντο, D III
P II 117 A καὶ αἱ ἐκκλησίαι ἅπασαι ἥνωντο.

16 Τὰ μὲν οὖν μέχρι τοῦδε παρὰ τῆς βασιλίσσης καὶ τῶν
17 αὐτῇ προσῳκειωμένων τὰ τῆς βασιλείας ἰθύνοντο. ἤδη δὲ τὸν

2 περὶ τῆς ἑβδόμης (ζ' C) συνόδου CE 17 ὅτι ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος νεανίας γενόμενος βασιλεὺς (om. E) εἰς ἑαυτὸν (εἰς ἑαυτ. repet. E) τὴν διοίκησιν μεταγαγεῖν (ἀγαγεῖν E) ἐμελέτησε (ἐμελέτησεν E)· γνωσθεὶς δὲ παρὰ τῆς μητρὸς ἐτύφθη καὶ δημοσιεύειν ἐκωλύθη (ἐτάχθη E) CE

1 τῇ om. D 2 καὶ ante τῶν om. D 4. 5 ἑβδόμη σύνοδος οἰκουμενική O 6 σέβεσθαι Rwp 8 τόμῳ RwpDi, τό^{τε} μὲν A 9 τὰ τῇ ἱερᾷ συνόδῳ AR, τὰ ἱερᾷ συνόδῳ τῇ w*, τῇ ἱερᾷ συνόδῳ τὰ p* ἀνεγράφησαν E 12 καὶ AE, αὐτίκα καὶ CD, αὐτίκα B^{s}wp 14 οὕτω DEwpDi, v. ad XIII 6, 16 ἐν om. D ἀνεστήλοντο p* invitis ARw

12 tentes, ut ab iis mitterentur, qui concilio interessent. Missi igitur
sunt ab omnibus; sed et ceteris pontificibus et monachis Nicaeam,
in urbem Bithyniae, congregatis Tarasius quoque patriarcha est
13 egressus, et illic oecumenicum concilium septimum est constitutum
ac decretum venerabiles imagines et adorandas et colendas esse,
et tres anathemate sunt notati, qui Cpolitanae ecclesiae praefuerant, Anastasius, Constantinus, Nicetas sanctique concilii decreta
14 in commentarios sunt relata. Deinde qui concilium celebrarant,
in urbem regiam profecti decreta in regia, regibus praesidentibus
15 atque omnibus audientibus, recitarunt, quae statim ab imperatoribus approbata et subsignata sunt, atque ita sacrae imagines
templis restitutae et ecclesiae universae unitae.
16 Hactenus ab regina eiusque familiaribus regnum administra-
17 tum est. Ceterum rex Constantinus annos pueritiae egressus

*μείρακα παρελάσας ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος καὶ εἰς νεανίαν
τελεῖν ἠργμένος (εἰκοσαέτης γὰρ ἦν) καὶ ὁρῶν ἅπαντα παρὰ
τῆς μητρὸς οἰκονομούμενα καὶ Σταυράκιον τὸν πατρίκιον καὶ
λογοθέτην τὰ πάντα δυνάμενον ἑαυτὸν δὲ μηδενὸς ἀξιούμενον
λόγου, ἤχθετο καὶ μετά τινων τῶν τε τῆς συγκλήτου βουλῆς
καὶ τῶν ὑπηρετουμένων αὐτῷ ἐμελέτησε τὸν Σταυράκιον τῆς
ἀρχῆς καθελεῖν καὶ ποιήσασθαι ὑπερόριον. γνωσθέντος δὲ τοῦ* 18
*βουλεύματος, τοὺς μὲν τοῦ βασιλέως θεράποντας τοὺς αὐτῷ
συμμετέχοντας τύψασα πάντας καὶ ψιλώσασα τῶν τριχῶν ἡ βα-
σίλισσα ἄλλους ἄλλῃ ἐξώρισε, τοὺς δ' ἐκ τῆς συγκλήτου ἀτιμίᾳ* 19 B
*περιβαλοῦσα τοὺς μὲν ἀπροΐτους τῶν ἰδίων οἴκων εἶναι κεκέ-
λευκε, τῶν δὲ καὶ ὑπερορίαν κατεψηφίσατο. ἀλλὰ μὴν καὶ* 20
τὸν υἱὸν αἰκισαμένη καὶ λοιδορησαμένη προϊέναι κεκώλυκε. τὰ 21
*δὲ στρατεύματα ὀμνύειν ἠνάγκαζε μὴ δέξασθαι τὸν υἱὸν αὐτῆς
εἰς αὐταρχίαν, ζώσης ἐκείνης. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι καὶ ἄκοντες* 22
ὤμνυον, οἱ δὲ τοῦ θέματος τῶν Ἀρμενιακῶν οὐχ ὑπέκυψαν,

16 *καὶ ὅτι οἱ τοῦ θέματος τῶν Ἀρμενιακῶν τῇ βουλῇ τῆς βασιλίδος ἀντέστησαν* E, *ὅτι τοῖς Ἀρμενιακοῖς καὶ οἱ τῶν ἄλλων θεμάτων συμφρονήσαντες τὸν Κωνσταντῖνον μόνον εὐφήμουν. καὶ ὅσα ἐκεῖνος προελθὼν ἐποίησεν* C

1 *νεανίας* Rwp 2 *ἠργμένος* Rwp*Di*, *εἰργμένος* A *εἰκοσαέτης γὰρ ἦν* om. O *ὁρῶ* D, corr. Dw 2. 3 *ἅπαντα παρὰ τῆς μητρὸς οἰκονομούμενα* AEwp, *τὴν μητέρα ἐναυθεντοῦσαν* (v. II p. 339, 5) *ἐν ἅπασι* O, matrem pro auctoritate agere omnia: *Wo* lat. 3. 6. p. 292, 12 *σταβράκιον* E 3 *τὸν* om. w*p invitis AR 4 *μήτινος* O 5 *μετ' ἐνίων* O *τε* om. Owp *τῆς* om. E 8 *αὐτοῦ* BC 10 *ἐξόρισε* Ewp *δὲ* Bs(?)wp 11 *οἰκείων* O *κεκέλευκε* AEwp, *κατέκρινε* O 12 *καὶ* prius om. C *ὑπερορίας* D 13 post *προιέναι* add. *καὶ δημοσιεύειν* Owp, v. argum. ad XV 11, 17 14 *δὲ* om. E 15 *ἐκείνης* ABD, *αὐτῆς* Rwp 16 *ἀρμενιακῶν* ex *ἀρμ.* corr. D

factusque adultior (nam viginti annos natus erat) cum matrem
agere omnia videret et Stauracium, patricium et logothetam, ni-
hil non posse, sui vero nullam rationem haberi, aegre ille tulit
et consilio cum quibusdam senatoribus suisque ministris inito de
magistratu Stauracio abrogando eoque relegando cogitavit. Eo 18
consilio cognito regina ministros regios illius rei conscios omnes
verberibus affectos et pilis nudatos alios alio relegavit, senatores 19
autem ignominia notatos partim domo exire vetuit, partim in
exilium misit. Sed et filium excruciavit et conviciis insectata 20
prodire in publicum prohibuit, quin et legiones sacramento adige- 21
bat, ne se vivente filium ad imperium admitterent. Ac ceteri 22
vel inviti iurabant, sed Armeniacae legiones mulieri non cesse-

ἀλλὰ καὶ βασιλέα γινώσκειν εἶπον τὸν Κωνσταντῖνον, καὶ πρὸ τῆς μητρὸς ἐξ ἀρχῆς ἀναγορευόμενον, καὶ οὕτως αὖθις αὐτὸν
23 ἤθελον εὐφημεῖσθαι. ταῦτα ἡ Εἰρήνη μαθοῦσα ἔστειλε τὸν
C σπαθάριον Ἀλέξιον καὶ δρουγγάριον τῆς βίγλας τὸν Μωσηλέ,
24 ἵν' αὐτοὺς εἰς τὸ αὐτῆς μετάθηται θέλημα. οἱ δὲ τὸν μὲν στρατηγὸν ἑαυτῶν συνέσχον ὑπὸ φρουράν, τὸν δὲ Μωσηλὲ ἄρχοντα τοῦ θέματος εἵλοντο καὶ μόνον τὸν Κωνσταντῖνον εὐφή-
25 μησαν αὐτοκράτορα. ἐντεῦθεν ὁρμηθέντες καὶ οἱ τῶν ἄλλων D III 3
θεμάτων μόνον τὸν Κωνσταντῖνον ἀνηγόρευον βασιλέα, καὶ ἀθροισθέντες κοινῇ ἐκεῖνον μόνον ἀνεκήρυττον αὐτοκράτορα.
26 δείσασα δὲ τὴν τῶν ταγμάτων ὁμόνοιαν ἡ Εἰρήνη προήνεγκε
27 τὸν υἱόν. ὁ δὲ αὐτίκα τὸν Σταυράκιον αἰκισάμενος καὶ τοὺς
W III 96 ἐντιμοτέρους τῶν θεραπόντων τῶν μητρικῶν ὑπερώρισεν, αὐτὴν δὲ τὴν μητέρα τῶν βασιλείων ἐντίμως καταγαγὼν εἰς τὸν οἶκον
D αὐτῆς, ὃν ἐν τοῖς Ἐλευθερίου ἐδείματο, διάγειν ἐκέλευσε.

12 Καὶ τὰ μὲν οὕτως ἔσχον· ἐμπρησμοῦ δὲ συμβάντος ὁ μέγας τρίκλινος τῶν ἱερῶν ἀνακτόρων ὁ Θωμαΐτης λεγόμενος
2 ἔργον γέγονε τοῦ πυρός, ὅτε λέγονται καυθῆναι καὶ τὰ σχεδιά-

16 ὅτι ὁ Θωμαΐτης τρίκλινος ἐκαύθη CE

1 εἶπον RwpDi, εἶναι A   πρὸ] ὑπὸ C   2 ἀναγορευόμενον AO, ἀνηγορευμένον EwDi, ἀνηγορευόμενον p*   4 βίγλης D   Μωσηλέ G. M. p. 667, 2, L. G. p. 196, 21, Μουσουλέμ Theoph. I p. 466, 5   6 ἑαυτὸν D   φρορὰν E, corr. Ew   8 ὁρμησθέντες D, corr. Dw   10 μόνον om. O   11 δὲ om. C   12 σταβράκιον E, v. ad XV 11, 17   14 ante εἰς add. καὶ A, om. RwpDi   15 αὐτοῖς D, corr. Dw   16 εἶχον D   18 λέγονται AR, λέ γτ B, λέγεται EwpDi τινα τῶν σχεδιασμάτων O

runt seque Constantinum quoque regem agnoscere etiam ante matrem initio proclamatum dixerunt atque ita rursus eum cum
23 laetis ominibus prosequi voluerunt. His Irene cognitis Alexium Moselen spatharium eundemque drungarium vigiliae ad eas con-
24 ciliandas misit. At illi duce suo in custodiam tradito et Mosele provinciae praeside designato solum Constantinum pro imperatore
25 celebrarunt. Hinc orto initio etiam aliarum provinciarum exercitus idem fecerunt et congregati communiter illum solum procla-
26 marunt imperatorem. Igitur Irene legionum concordiam verita
27 filium produxit. Is Stauracium et honoratiores ex maternis ministris excruciatos statim relegavit; ipsam vero matrem regia honorifice eductam in suis aedibus, quas in Eleutheri tractu struxerat, vitam degere iussit.

12. Et haec ita acta fuerunt; orto autem incendio magnum
2 sacri palatii triclinium, quod Thomaites dicitur, conflagravit, una-

σματα τῆς ἐξηγήσεως τῆς θείας γραφῆς, ἃ ὁ χρυσοῦς τὴν γλῶτταν συνεγράψατο Ἰωάννης, ἐκεῖσέ που ἀποκείμενα.

Ὁ δέ γε βασιλεὺς Κωνσταντῖνος κατὰ Βουλγάρων ἐξεστρά- 3
τευσε, τοῦ Καρδάμου τοῦ ἔθνους ἀρχηγετοῦντος· μικρᾶς δὲ
προσβολῆς γενομένης ἀμφοῖν τοῖν ἀντιθέτοιν μεροῖν δειλία ἐνέ-
σκηψε. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ἐπανέζευξεν εἰς τὴν μεγαλόπολιν, 4
οἱ δὲ Βούλγαροι εἰς τὰ ἤθη τὰ ἑαυτῶν. ἀλλὰ καὶ κατὰ Ἀρά- 5 P II 118 A
βων ὁρμήσας οὐδέν τι λόγου ἄξιον ἤνυσε.

Παρακληθεὶς δὲ ὑπὸ τῆς μητρὸς καὶ τῶν ἐν τέλει τινῶν 6
αὖθις ἀνάγει ταύτην εἰς τὰ βασίλεια καὶ ἑαυτῷ συνευφημεῖσθαι
παραχωρεῖ· καὶ πάντα μὲν τὰ τῶν θεμάτων τάγματα ἐδέξαντο 7
τὴν τῆς Εἰρήνης αὖθις ἀνάρρησιν, οἱ δὲ τοῦ θέματος τῶν Ἀρ-
μενιακῶν ἀντέπιπτόν τε καὶ ἐστασίαζον καὶ ἐπεκαλοῦντο τὸν
πρώην αὐτῶν, ὡς εἴρηται, στρατηγήσαντα Ἀλέξιον τὸν Μωσηλέ.
ἔφθη γὰρ ὁ βασιλεὺς ἐκεῖθεν μεταπεμψάμενος καὶ τιμήσας πα- 8
III 363 *τρίκιον εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ, φήμης ἐπικρατούσης μέλλειν βασι-*
λεῦσαι τὸν ἄνδρα. διὰ ταύτην τοίνυν καὶ ὅτι παρὰ τῶν στασια- 9

3 *ἐκστρατεῖαι* (*ἐκστρατία* E) *τοῦ* (om. E) *Κωνσταντίνου κατὰ Βουλγάρων καὶ τῶν* (*κατὰ* E) *Ἀράβων* CE   9 *ὅτι αὖθις ἀνήγαγε τὴν μητέρα* (*ταύτην* E) *εἰς τὰ βασίλεια ἤγουν* (?) *τὴν μητέρα* (*ἤγουν—μητέρα* om. C) *καὶ εὐφημεῖσθαι αὐτὴν παρεχώρησεν· οἱ δὲ Ἀρμενιακοὶ* (*ἀρμενιακοὶ* C) *αὖθις ἐστασίαζον· καὶ περὶ τοῦ Μωσηλέ* CE

1 *τῶν ἐξηγήσεων* Rwp   5 *τὴν* et *τοῖν* per dittogr. E   7 *τὰ ἤθη ἑαυτῶν* Ewp, *τὰ ἑαυτῶν ἤθη* B   10 *αὖθις* ARwp L. G. p. 198, 1, *πάλιν* B   12 *ἀρμενιακῶν* corr. ex *ἁρμενιακῶν* D   13 *τὸν*] *τῶν* C   14 *εἴρηται*] XV 11, 24   15 post *γὰρ* add. *αὐτὸν* Rwp   16. 17 *βασιλεῦσαι τὸν ἄνδρα* A, *βασιλεύειν τὸν ἄνδρα* Ewp, *αὐτὸν τῆς βασιλείας ἐπιβήσεσθαι* D, *τῆς βασιλείας αὐτὸν ἐπιβήσεσθαι* BC

que cremata esse feruntur eo loco sita commentaria quaedam in sacras litteras Ioannis Chrysostomi.

Rex Constantinus Bulgaris, quorum princeps tum Cardamus 3
erat, bellum intulit; levi autem pugna commissa terror utrumque
exercitum invasit. Itaque rex in magnam urbem rediit, Bulgari 4
in suas sedes. Sed et contra Arabes profectus nihil memorabile 5
gessit.

Matrem ab ipsa et quibusdam ex primoribus oratus in regiam 6
reduxit et una secum celebrari passus est. Itaque omnes provin- 7
ciarum legiones iteratam Irenes proclamationem admiserunt, so-
lis Armeniacis per seditionem adversantibus et Alexium Moselem
ducem, ut dictum est, pridem suum arcessentibus, quem rex ante 8
inde revocatum et patricii dignitate ornatum apud se habebat,
fama obtinente virum regnum esse adepturum. Hac igitur de 9

B ζόντων ἐπεκαλεῖτο, δείσας ὁ βασιλεὺς καθεῖρξεν ἐν τῷ πραιτωρίῳ
10 αὐτόν, τύψας πρότερον καὶ τὴν κόμην περιελών. τοῦ δὲ τῶν Βουλγάρων ἀρχηγετοῦντος ὡρμηκότος κατὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπικρατείας, ἀσυντάκτως ὁ βασιλεὺς αὐτῷ ἐπελθὼν ἡττᾶται καὶ πλῆθος πολὺ στρατευομένων ἀπόλλυσιν, ἀλλὰ μὴν καὶ τῶν με-
11 γιστάνων πολλούς. αἱ δὲ στρατιωτικαὶ συντάξεις ἀθροισθεῖσαι κατὰ τὴν μεγαλόπολιν ἐβουλεύοντο βασιλεῦσαι τὸν ἀπὸ Καισά-
12 ρων Νικηφόρον τὸν τοῦ Κωνσταντίνου πατράδελφον. ἀλλὰ τὸ σκέμμα οὐκ ἔλαθε· διὸ αὐτὸς μὲν ὁ Νικηφόρος ἐξεκόπη τὰ ὄμματα· ὁ δέ γε Χριστοφόρος καὶ ὁ Νικήτας ὁ Ἄνθιμός τε
13 καὶ ὁ Εὐδόκιμος τῶν γλωσσῶν ὑπέστησαν ἐκτομήν. ἀλλὰ καὶ τὸν Μωσηλὲ τὸν Ἀλέξιον ὁ βασιλεὺς ἐξετύφλωσεν, ὑποθήκαις
C 14 ταῦτα μητρικαῖς ἐργασάμενος. οἱ δὲ τοῦ θέματος τῶν Ἀρμενιακῶν τὴν τοῦ Ἀλεξίου μαθόντες τύφλωσιν, τὸν σφέτερον στρατηγὸν ἐποίησαν ἔμφρουρον. ἦν δ' οὗτος ὁ Καμουλιανὸς ὁ πα-
15 τρίκιος. ὡς οὖν ἀνηνέχθη τοῦτο τῷ βασιλεῖ, στέλλει κατ' αὐτῶν σὺν δυνάμει Κωνσταντῖνον τὸν Ἀρτασήραν καὶ τὸν Χρυσόχειρα,
16 στρατηγὸν τῶν Βουκελλαρίων τυγχάνοντα. καὶ κροτηθέντος πο-

2 ὅτι τοῖς Βουλγάροις συμβαλὼν ὁ Κώνστας (sic) ἡττήθη C 6 καὶ ὅτι ἐστασίασε τὸ στρατιωτικὸν καὶ ὅτι τοὺς θείους ὁ Κωνσταντῖνος ἐτιμωρήσατο C

2 μαστίξας O, flagris caesum: *Wo* lat. 3 ἐξάρχοντος O 7 ἐβουλεύσαντο Owp, ἐβουλεύσαντων (sic) E τὸν] τῶν C 10 δέ γε] γέ δε E 11 ὁ om. p* invitis ARw 12 ὁ βασιλεὺς om. B 13 ἀρμενιακῶν D 15 ἦν—πατρίκιος om. O 17 ἀρτασάραν D, corr. Dw, Ἀρτασήρ Theoph. I p. 468, 26 Χρυσοχέρην Theoph. I p. 468, 27 18 βουκελλαρίων BC*Di* Theoph. l. c., βουκελαρίων ARwp συρραγέντος O

fama et quia a seditiosis arcessebatur, eum ex metu in praetorianum carcerem rex coniecit verberatum prius comaque de-
10 tonsa. Principi Bulgarorum Romanam ditionem aggresso rex incomposito agmine obviam profectus vincitur multis et militibus
11 et proceribus amissis. Quamobrem militares ordines in magnam urbem congregati de Nicephoro Caesare, Constantini patruo, ad
12 imperium evehendo consilia inierunt. Quod cum consilium occulte non ferretur, Nicephoro ipsi oculi sunt effossi, Christophoro,
13 Nicetae, Anthimo, Eudocimo linguae praecisae. Sunt et Alexio
14 Moseli de matris consilio oculi eruti. Quem caecatum esse cum Armeniaci cognoscent, Camulianum patricium, suum ducem, in
15 custodiam dederunt. Eo ad regem relato Constantinum Artaseram et Chrysochirem, Buccellariorum ducem, cum copiis con-
16 tra illos mittit. Proelio commisso utrimque multi ceciderunt; sed

λέμου πολλοὶ μὲν ἔπεσον ἀμφοτέρωθεν, τρέπονται δὲ οἱ βασι-
λικοί, καὶ ἀμφοῖν ζωγρηθέντων τῶν στρατηγῶν, οὓς οἱ Ἀρ-
μενιακοὶ αὐτίκα ἐτύφλωσαν. εἶτα ὁ κρατῶν αὐτὸς κατ' αὐτῶν 17
ἐξεστράτευσε καὶ χειροῦται αὐτούς, καὶ τοὺς μὲν προύχοντας
ἀναιρεῖ, τοῖς δὲ λοιποῖς δημεύσει τῶν ὑπαρχόντων ἐπιτετίμηκε.
χιλίους δὲ τῶν ἐκ τῆς αὐτῶν μητροπόλεως δεσμήσας καὶ ἐς 18
III 364 μεγαλόπολιν ἐνεγκών, τὰς ὄψεις τε σφῶν καταστίκτους ποιήσας D
ἐν γράμμασι, μέλανος ἐγχεομένου τοῖς στίγμασιν (ἔλεγε δὲ ἡ
γραφὴ "Ἀρμενιακὸς ἐπίβουλος"), διέσπειρε τούτους ἐν Σικελίᾳ
καὶ ἐν ἄλλαις νήσοις.

Τὴν δ' ἑαυτοῦ γυναῖκα Μαρίαν ἀποστέρξας ὁ βασιλεὺς 19
ἀποκαρῆναι ταύτην ἐξεβιάσατο, συμβουλῇ, ὡς λέγεται, τῆς μη-
τρὸς αὐτοῦ, ἵν' ὑπὸ πάντων μισηθείη καὶ εἰς αὐτὴν ἡ τῆς βα-
σιλείας ἀντιπεριενεχθείη διοίκησις. κἂν γὰρ συνῆν τῷ υἱῷ περὶ 20
τὰ ἀνάκτορα, ἀλλ' οὐ συμμετεῖχε τῆς ἐξουσίας, μόνης δέ γε
τῆς εὐφημίας, λίαν δ' ἐνόσει τὸ φίλαρχον. μεταμφιασαμένης 21 W III
οὖν τῆς τοῦ κρατοῦντος συμβίου καὶ περιβαλομένης ἀκούσης

11 ὅτι τὴν οἰκείαν γαμετὴν ἄκουσαν ἀποκείρας ὁ Κωνσταντῖνος (κωνσταντίνος E) ἑτέραν ἠγάγετο CE

2 ἄμφω Rwp   ἀρμενιακοὶ D   3 ὁ κρατῶν αὐτὸς AE, καὶ αὐτὸς ὁ κρατῶν Bwp, αὐτὸς ὁ κρατῶν R   4 προύχοντας *Di* invitis ARwp, v. ad XV 13, 25. 20, 21. XVI 1, 24. 11, 15. XVII 17, 17   5 δήμευσιν Owp   ἐπιτετίμηκε A, τὸ ἐπιτίμιον ἔταξε Rwp   6 αὐτῶν (ex αὐτῇ corr. C) Owp*Di*, αὐτῆς AE   ἐς A, εἰς Rwp, v. ad XIV 12, 14   7 ante μεγαλ. add. τὴν Owp*Di*, v. XVII 12, 17   σφῶν καταστίκτους (καταστίκτοις E) ποιήσας AE, σφῶν καταστίξας Rwp, καταστίξας σφῶν D   9 ἐπιγραφὴ D   διέσπειρεν αὐτοὺς O   10 καὶ νήσοις ἄλλαις Rwp   11 δ' ἑαυτοῦ BC*Di*, δὲ αὐτοῦ ARwp   ante ὁ add. οὗτος Owp   13 post αὐτὴν add. πάλιν Rwp   14 ante διοίκησις add. πᾶσα B[s]Dwp   16 μεταφιασαμένης D, corr. Dw

regii sunt profligati, cum et ambo duces capti essent ab Ar-
meniacis post caecati. Tum ipse imperator contra eos profici- 17
scitur victoriaque potitus proceres occidit, ceteros publicatione
bonorum multat. Sed mille ex eorum metropoli vinctos in ma- 18
gnam urbem misit eorumque vultus compunxit atramento litteris
infuso, quae erant "Armeniacus insidiator", eosque in Sicilia et
aliis insulis dispersit.

Mariam suam uxorem, cuius eum pertaesum erat, tonderi 19
coegit de consilio matris, ut aiunt, ut omnium odiis susceptis
summa rerum ad ipsam rediret. Etsi enim mater cum filio in regia 20
degebat, potestatis tamen particeps non erat, sed nominis solius,
cum imperii cupiditate supra modum aestuaret. Imperator igitur, 21

P II 119 A ἀντὶ τῆς βασιλείου στολῆς μοναζούσης ἄμφια μέλανα, Θεοδότην
τινὰ κουβικουλαρέαν ἐκεῖνος ἠγάγετο, Αὐγούσταν στέψας αὐτήν.
22 Καὶ κατὰ τῶν Ἀράβων ἐπιστρατεύσας τρόπαιον ἵστησι.
23 τοῦ μέντοι Καρδάμου, ὃν ὁ λόγος τῶν Βουλγάρων ἐγνώρισεν
ἀρχηγόν, φόρους ἀπαιτοῦντος αὐτῷ τελεῖσθαι παρὰ Ῥωμαίων
καὶ περὶ τούτων διαπεμψαμένου πρὸς τὸν κρατοῦντα, ἢ τὴν
Θρᾴκην ἄχρι τῆς πόλεως ἀπειλοῦντος ληίσασθαι, ἐκεῖνος κό-
προν ὑποζυγίων τῷ βαρβάρῳ ἀπέστειλεν, ἐπιστείλας αὐτῷ ὅτι
"γέρων εἶ καὶ μὴ κοπιάσῃς ἐνταῦθα ἐρχόμενος· ἐγὼ δὲ μᾶλλον
24 ἐλεύσομαι ἐπὶ σέ." καὶ αὐτίκα τὰς Ῥωμαϊκὰς ἀθροίσας δυνά-
μεις ἀπῄει κατὰ Βουλγάρων, καὶ ἤδη πλησίον ἀλλήλων γενο-
μένων τῶν στρατευμάτων καὶ τοῦ βασιλέως εἰς μάχην προ-
B καλουμένου τοὺς βαρβάρους, ὁ Κάρδαμος σὺν τοῖς οἰκείοις
25 ἀποδειλιάσας στρατεύμασι φυγὰς ᾤχετο. ἀλλὰ καὶ οἱ Ἄραβες
κατὰ τοῦ Ἀμορίου χωρήσαντες οὐδέν τι ἔσχον πρὸς τὴν πόλιν
ἀνύσιμον, λείαν δὲ λαβόντες ὑπέστρεψαν.

4 ὅτι κατὰ Βουλγάρων ὁ βασιλεὺς ἐξεστράτευσεν C

2 κουβικουλαρέαν ACD Theoph. I p. 470, 2, κουβικουλαρίαν Rwp 3 καὶ AE, εἶτα Owp τῶν ARwp, τῆς *Di* στρατεύσας D 4 ὁ om. w*p invitis AR 6 τούτου Rwp διαπεμψάμενος vel διαπεμψάμενον B 8 ἀπέστειλεν R*Di* (v. ad XIII 1, 5), ἀπέστειλε A, ἐπίστειλεν w*, ἐπέστειλεν p* 10 ἐπισὲ A, ἐπὶ σὲ R(*Di*), ἐπίσε w*p 11 πλησίων D 12 εἰς μάχην om. O προςκαλουμένου D, corr. Dw 13 post βαρβάρους add. εἰς πόλεμον O, ad bellum: *Wo* lat. 14 στρατεύμασιν ἀποδειλιάσας Ewp 15 κατὰ om. D, suppl. Dw Ἀμωρίου Theoph. I p. 470, 22 πρὸς τὴν πόλιν ἔσχον O

cum uxor ornatum regium invita cum nigro vestimento monastico commutasset, Theodotam quandam cubiculariam duxit et augustali corona ornavit.
22. 23 Cum Arabibus prospere dimicavit, Cardamo vero, quem Bulgarorum principem fuisse demonstravimus, cum legatis ad imperatorem missis postulasset, ut tributa sibi a Romanis penderentur, minatus se, si negarentur, Thraciam usque ad Cpolim populaturum esse, stercora iumentorum misit additis litteris, quod senex esset, molestias itineris huc faciendi ei non esse subeundas;
24 nam potius se ipsum ad eum esse venturum. Ac Romanis legionibus statim coactis postquam contra Bulgaros profectus est, Cardamus, cum exercitus in propinquo essent et rex barbaros ad
25 pugnam evocaret, cum suis copiis territus fugam cepit. Sed et Arabes Amorium aggressi re infecta, praeda dumtaxat capta, discesserunt.

III 365 *Πλάτων δὲ ὁ καθηγητὴς τῆς τοῦ Σακουδίωνος μονῆς τῷ* 13
πατριάρχῃ Ταρασίῳ κοινωνεῖν οὐκ ἠνείχετο, ὅτι ἐκεῖνος τὸν
βασιλέα εἰς κοινωνίαν ἐδέξατο τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα καταλιπόντα
καὶ ἑτέρᾳ παρὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς θεσμοὺς συνοικήσαντα·
μοιχείαν γὰρ ὠνόμαζε τὸ γενόμενον. ὃν ὁ βασιλεὺς ἀγαγὼν 2
ἐν τῷ παλατίῳ καθεῖρξεν· ἡ δὲ τούτου μήτηρ ἀντεποιεῖτο τοῦ
Πλάτωνος, ὅτι κατήσχυνε τὸν υἱὸν αὐτῆς. ἐκδημήσας δὲ τῆς 3 C
πόλεως ὁ κρατῶν μετὰ τῆς οἰκείας μητρὸς εἰς Προῦσάν τε γε-
γονὼς καὶ μαθὼν τεχθῆναί οἱ παιδίον ἄρρεν, ἐκεῖ τὴν μητέρα
καταλιπὼν σπουδαίως ὑπέστρεψεν. ἡ δὲ λαβομένη ἀδείας τοὺς 4
τῶν ταγμάτων ἄρχοντας δωρεαῖς τε καὶ ὑποσχέσεσιν ὑποποιη-
σαμένη πέπεικε συνθέσθαι καθελεῖν μὲν τὸν υἱὸν αὐτῆς, αὐτῇ
δὲ μόνῃ τὴν αὐταρχίαν περιποιήσασθαι. καὶ συνθεμένων εὐ-
καιρίαν ἐζήτει. τέθνηκε δὲ τὸ τεχθὲν παιδίον τῷ βασιλεῖ, ὅπερ 5
ὠνόμασε Λέοντα, καὶ ἐθρηνήθη παρὰ τοῦ πατρός. οἱ δὲ τῆς 6
κατ' αὐτοῦ ἐπιβουλῆς συνίστορες τῇ μητρὶ αὐτοῦ δείσαντες μὴ
τοῦ καιροῦ τριβομένου καὶ ὑπερτιθεμένης τῆς πράξεως γνω-

1 *περὶ τοῦ* (om. E) *μοναχοῦ Πλάτωνος* CE 14 *ὅτι ἐτυφλώθη ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος εἰδήσει καὶ* (om. CE) *τῆς μητρὸς αὐτοῦ* (*αὐτ. μητρ.* A) ACE

1 *σακουδίωνος* A, G. M. p. 669, 6, Th. M. p. 187, nonnulli libri Theoph. I p. 470, 24, *σακουδίονος* vit. Theoph. p. 9, 31, Sacudionis: Anastas. p. 313, 11, *σαδουκίονος* L. G. p. 198, 24, *σακκουδίωνος* RwpDi 6 *ἐν* erasum in E 11 *πραγμάτων* E 12 *αὐτῇ* RwpDi, *αυτὴ* C(A) 14 *τέθνηκε δὲ τὸ τεχθὲν παιδίον* AEwp, *τεθνηκότος δὲ τοῦ τεχθέντος παιδίου* O 15 *καὶ ἐθρηνήθη παρὰ τοῦ πατρός* AEwp, *ἐκεῖνος ἐθρήνει* O *δὲ* AEwp, *μέντοι* O 17 *τοῦ καιροῦ τριβομένου καὶ ὑπερτ. τ. πράξεως*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 *ὑπερτεθημένης* E, *ὑπερτεθειμένης* wp *τῆς* om. D, suppl. Dw

13. Plato, princeps Sacudionis monasterii, cum Tarasio patriarcha communicare non sustinuit, quod ille regem ad communionem admiserat, qui deserta uxore alteram contra instituta Christianorum sibi iunxerat, quod factum appellabat adulterium.
Eum rex in palatium compegit; sed mater Platonis defensionem 2
ideo suscepit, quod filium probro affecerat. Prusam cum matre 3
ex urbe profectus imperator cum sibi filiolum natum esse audisset, matre illic relicta propere rediit. Tum illa nacta opportunitatem 4
tribunis militum largitionibus et pollicitationibus conciliatis persuasit, ut promitterent se imperium filio ademptum in eam solam collaturos esse; quo impetrato occasionem rei conficiendae quaeritabat. Verum rege filioli, quem Leonem nominarat, obitum de- 5
plorante ii, qui matris contra eum insidiarum conscii erant, veriti, 6

D σθῶσι καὶ κατασχεθέντες ἀπόλωνται, σπεύσαντες συνέσχον ἐν
τῷ παλατίῳ τὸν βασιλέα καὶ περὶ ὥραν ἐννάτην τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς αὐτοῦ ὠμότατα ἐξορύττουσι, προνοούμενοι μὴ μόνον τοῦ
7 φωτὸς στερηθῆναι αὐτόν, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς. ὅτε συν-
έβη ἐφ' ἡμέρας ἑπτακαίδεκα μὴ λάμψαι τὸν ἥλιον, ἀλλ' ἀλαμ-
πεῖς εἶναι καὶ σκοτώδεις τὰς ἡμέρας ἐκείνας, οὐκ οἶδα εἴτε
τυχαίως οὕτω συμβὰν εἴτε καὶ διὰ τὴν τοῦ Κωνσταντίνου τύ-
φλωσιν, ὡς τηνικαῦτα τοῖς ἀνθρώποις ἐδόκει, οἷα τῆς θείας
προνοίας νεμεσησάσης τῷ πάθει, ὡς ἐκ μητρὸς εἰς υἱὸν γενο-
8 μένῳ. καὶ ὁ μὲν οὕτω τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξωρώρυκτο κατ' αὐτὴν
τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐκεῖνος τὸν θεῖον αὐτοῦ Νικηφόρον καὶ D III
P II 120 A τὸν Μωσηλὲ ἐξετύφλωσε καὶ τῶν λοιπῶν, ὡς εἴρηται, τὰς γλώσ-
9 σας ἀπέτεμε, πέντε μεταξὺ παρεληλυθότων ἐνιαυτῶν. ἡ δὲ
Εἰρήνη καὶ αὖθις τῆς μοναρχίας ἐπείληπτο.
10 Καὶ ἐν τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ τοῦ πάπα θανόντος Ἀδριανοῦ
11 Λέων κεχειροτόνητο, ἀνὴρ αἰδοῖος καὶ τιμιώτατος. οἱ δὲ τῷ
θανόντι Ἀδριανῷ προσήκοντες στασιάσαι τὸν λαὸν ἠρέθισαν

15 περὶ τοῦ (om. C) Λέοντος πάπα Ῥώμης καὶ ὅπως οἱ Φράγγοι καὶ πότε (E corr. ex ὅπως) τῆς Ἰταλίας αὐτῆς (om. C) καὶ τῆς Ῥώμης αὐτῆς (om. E) ἐκυρίευσαν CE

1 ἀπόλωνται RwpDi, ἀπώλονται AB, ἀπώλωνται E 1. 2 τὸν βασιλέα ἐν τῷ παλατίῳ Ewp, τὸν βασιλέα περὶ αὐτὰ τὰ βασίλεια O 2 ἐνάτην DDi, v. ad XV 3, 8 3 προμηθούμενοι BC, προθυμούμενοι D μὴ AEwp, οὐχὶ R, οὐ D 4 στερῆσαι O ἀλλ', omisso καί, Ewp 4. 5 ὅτε καὶ ἐφ' ἡμέρας (ἡμέραις D) ἑπτακαίδεκα συνέπεσε O 5 ἀλλ' om. O, add. Dw 6 ante εἶναι add. δ' O εἴτε] εἰ B 7 τυχέως D, corr. Dw οὕτως B καὶ om. O 9 νεμησαμένης E 10 ἐξωρώρυκτο AR, ἐξορώρυκτο BEw, ἐξώρυκτο p* 12 εἴρηται] XV 12, 12 13 διεληλυθότων O 14 καὶ om. O 16 τῷ om. D 17 ἀδριανοῦ D, corr. Dw

ne mora interposita dilatoque facinore deprehensi perirent, regi
sub horam nonam subito in palatio oculos crudelissime eruunt,
7 parati non lumine tantum, sed vita etiam ipsa privare. Tum
accidit, ut sol per dies septendecim non splenderet, sed obscuri
et tenebrosi essent dies illi, quod haud scio fortuitone acciderit,
an ob Constantinum excaecatum, ut tum hominibus videbatur,
quasi divina providentia cladem illam aversaretur filio a matre
8 illatam. Oculi ei ita eruti sunt eodem die, quo ille patruum suum
Nicephorum et Moselem excaecarat et reliquis, ut dictum est,
9 linguas praeciderat, annis interim quinque elapsis. Irene vero
denuo imperium consecuta est.
10 Adriano, veteris Romae papa, mortuo Leo suffectus est,
11 vir reverendus et honorabilis; sed Adriani defuncti necessarii

κατ' αὐτοῦ καὶ συσχόντες αὐτὸν ἐλωβήσαντό οἱ τὰ ὄμματα, ἀλλ'
οὐκ ἐξετύφλωσαν. οἱ γὰρ ἐπιτραπέντες τὴν τύφλωσιν ἐφείσαντο 12
τοῦ ἀνδρὸς αὐτὸν κατοικτείραντες καὶ ἔξωθεν ἐλυμήναντο τοῖς
αὐτοῦ ὀφθαλμοῖς, τοῦ δὲ φωτὸς αὐτὸν οὐκ ἐστέρησαν. ὃς μετ- 13
έπειτα τῷ τῶν Φράγγων ῥηγὶ προσρυεὶς Καρούλῳ παρ' ἐκείνου
εἰς τὸν τῆς Ῥώμης ἀποκατέστη θρόνον καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἀντη-
μύνατο, ἐξότου καὶ ἡ Ῥώμη ὑπὸ τοὺς Φράγγους ἐγένετο, τοῦ 14 B
Καρούλου ταινιωθέντος ὑπὸ τοῦ Λέοντος καὶ βασιλέως Ῥω-
μαίων ὀνομασθέντος. ἐπὶ γὰρ τοῦ προτέρου Ἰουστινιανοῦ τῇ 15 WIII
Ἰταλίᾳ ἐπῆλθον οἱ Φράγγοι, ἐκ γένους ὄντες τῶν Γερμανῶν,
ὡς ἄνω που εἴρηται, καὶ ἦσαν τοῖς Ῥωμαίοις πολέμιοι. ἐπὶ 16
δὲ Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ὁ τότε πάπας Γρηγόριος διὰ τὴν ἐκεί-
νου κακοδοξίαν ἀποστὰς τοῦ ὑπείκειν τῷ ἀσεβεῖ βασιλεῖ ἐκείνῳ
καὶ δασμοφορεῖν καὶ τοῦ κοινωνεῖν τοῖς ἀσεβῶς προεστῶσι τῆς
ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐσπείσατο τοῖς Φράγγοις
καὶ τὰς πρὸς ἐκείνους μάχας κατέλυσεν. ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου 17
καὶ Εἰρήνης ὁ πάπας Λέων καὶ εἰς τὴν Ῥώμην αὐτοὺς εἰσε- C

1 τὰ om. E 2 ἀπετύφλωσαν O 3. 4 αὐτὸν καὶ (om. A) κατοικτείραντες (κατῳκτείραντες A) καὶ ἔξωθεν ἐλυμήναντο τοῖς αὐτοῦ ὀφθαλμοῖς AE, eiusque miserti extrinsecus oculos laeserunt: *Wo* lat., καὶ ἔξω τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐλυμήναντο Owp, ἔξω deleto add. Dw: αὐτὸν κατοικτείραντες ἔξωθεν 7 post ἐγένετο add. τέλεον O, prorsus: *Wo* lat. 8 ὑπὸ A, παρὰ Rwp 8. 9 ὑπὸ τοῦ— Ἰουστ.] παρὰ ἰουστινιανοῦ D, ἰουστ. deleto add. Dw omissa: τοῦ λέοντος—ἰουστινιανοῦ 9 ante γὰρ add. μὲν Rwp πρώτου BC 10 post ἐκ add. τοῦ D γένους] τοῦ ἔθνους BC 11 που] XV 4, 1 ss. ἱστόρηται BD τοῖς ἐν τῇ ῥώμῃ BC 13 τῷ βασιλεῖ ἀσεβεῖ | ἐκείνῳ E, ἐκείνῳ τῷ ἀσεβεῖ βασιλεῖ BCwp, τῷ βασιλεῖ ὡς ἀσεβεῖ D 14 ἀσεβέσι προστάταις O 15 τῆς om. D

populo contra illum concitato ei laeserunt oculos, non tamen ademerunt. Nam ii, quibus res erat mandata, pepercerunt miseri- 12
cordia adducti homini et oculos extrinsecus laeserunt lumine non
adempto. Qui cum ad Carolum, Francorum regem, deinde se 13
contulisset, ab illo sedi Romanae restitutus inimicos suos ultus
est; ab iisque temporibus Franci Roma potiti sunt, Carolo a Leone 14
corona ornato et Romanorum rege appellato. Nam sub priore 15
Iustiniano Franci, Germanica stirpe oriundi, Italiam invaserunt,
ut supra est expositum, fueruntque Romanorum hostes. Sed sub 16
Leone Isauro Gregorius, papa illius temporis, ob perversam eius
opinionem ab rege illo impio defecit eique tributum pendere
destitit neque sibi quicquam esse rei voluit cum impiis ecclesiae
Cpolitanae praefectis, omissisque bellis pacem cum Francis fecit.
Sub Constantino porro et Irene papa Leo eos etiam Romam ad- 17
misit; sic et Italia universa et ipsa Roma sunt potiti.

δέξατο, καὶ οὕτω τῆς Ἰταλίας πάσης καὶ τῆς Ῥώμης αὐτῆς D III 3
ἐκυρίευσαν.
18 Τῆς Εἰρήνης δὲ μοναρχησάσης, ὡς λέλεκται, οἱ ἀνδρά-
δελφοι αὐτῆς καθειργμένοι τυγχάνοντες ἠδυνήθησαν τῇ μεγάλῃ
προσελθεῖν ἐκκλησίᾳ, παρά τινων νεωτεριστῶν πρὸς τοῦτο ἀνα-
19 πεισθέντες. Ἀέτιος οὖν ὁ εὐνοῦχος, μέγα τότε παρὰ τῇ βασι-
λίσσῃ δυνάμενος, ἀπελθὼν καὶ πίστεις αὐτοῖς παρασχὼν ὡς
οὐδὲν δεινὸν πείσονται, ἐξήνεγκε τῆς ἐκκλησίας αὐτοὺς καὶ εἰς
20 Ἀθήνας ἀπήχθησαν ὑπερόριοι. κἀκεῖ διαγόντων αὐτῶν τινὲς
τῶν τῆς Ἑλλάδος προσῆλθον τῷ ἄρχοντι τῶν Σθλαβικῶν ἐθνῶν,
D δεόμενοι αὐτοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς καὶ ἕνα προχειρίσασθαι βα-
21 σιλέα καὶ ἀναγαγεῖν αὐτὸν εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων. μη-
νυθέντος δὲ τούτου τῇ βασιλίδι, προστάξει ἐκείνης ἀπετυφλώ-
θησαν ἅπαντες.
22 Ὁ δὲ τῶν Φράγγων ἀρχηγὸς Κάρουλος βασιλεὺς Ῥωμαίων
παρὰ τοῦ πάπα Λέοντος, ὡς εἴρηται, ἀναγορευθεὶς πρέσβεις
ἔπεμψε πρὸς τὴν Εἰρήνην, ζητῶν συζευχθῆναι αὐτῇ κατὰ συμ-
23 βίωσιν γαμικήν. καὶ οὐδ' ἐκείνη τοῦτο ἀβούλητον ἔδοξε, καὶ

3 περὶ τῶν ἀνδραδέλφων τῆς βασιλίσσης Εἰρήνης (corr. ex θεοδώρας E, v. arg. p. 285, 3) CE   15 ὅτι ἐζήτει ὁ τῶν Φράγγων ἀρχηγὸς συζευχθῆναι τῇ βασιλίσσῃ (εἰρήνῃ E) CE, σημείωσαι ὅτι εὐνοῦχος ἦν ὁ Ἀέτιος Ar

1 ἀπάσης D   3 εἴρηται O   5 προσφυγεῖν Rwp   εἰς DEwp   10 τῷ τῶν σθλαβικῶν ἐθνῶν ἄρχοντι O   11 αὐτῷ B   ἐξαγαγεῖν om. B, add. Bw(?)   12 ἀγαγεῖν Ewp   13 βασιλίσσῃ D   13. 14 ἁπάντων τὰ ὄμματα ἐπηρώθησαν CD, τὰ ὄμματα πάντων ἐπηρώθησαν B   15 ante κάρουλος add. ὁ BD   15. 16 βασιλεὺς ὡς εἴρηται ἀναγορευθεὶς ῥωμαίων παρὰ τοῦ πάπα λέοντος C, βασιλεὺς ῥωμαίων ὡς εἴρηται παρὰ τοῦ πάπα λέοντος ἀναγορευθεὶς D

18 Irene imperium, ut dictum est, adepta, fratres eius mariti
carcere elapsi in magnam ecclesiam se contulerunt, a quibusdam
19 novarum rerum studiosis incitati. Aëtius igitur eunuchus, qui
multum apud reginam valebat, fide impunitatis data eos ecclesia
20 eductos Athenas relegavit. Ibi cum agerent, Graeci quidam
Sclavicarum gentium principem precibus adierunt, ut eos inde
educeret et unum ex iis regem designatum in urbem regiam
21 reduceret. Qua re ad reginam delata, omnibus illius iussu oculi
sunt eruti.
22 At Carolus, Francorum dux, rex Romanorum a papa Leone,
ut dictum est, appellatus missis ad Irenen legatis nuptias illius
23 ambiit. Quae cum ab illo coniugio non abhorreret, res esset

γέγονεν ἄν, εἰ μὴ ὁ ἐκτομίας Ἀέτιος παραδυναστεύων πᾶσαν
ἐκίνησε μηχανὴν εἰς τὸ μὴ ἀποτελεσθῆναι τὴν συζυγίαν. οὗτος 24
γὰρ μέγα δυνάμενος ἐν τοῖς βασιλείοις τὸν οἰκεῖον ὅμαιμονα
Λέοντα ἀξιῶσαι τῆς βασιλείας διὰ μελέτης πεποίητο, ὃς δὴ 25 P II 121
Λέων διὰ σπουδῆς τοῦ Ἀετίου μόνος αὐτὸς στρατηγὸς Θρᾴκης
καὶ Μακεδονίας προὐβέβλητο· ὁ δέ γε Ἀέτιος τῶν ἑῴων ἦρχε 26
θεμάτων τοῦ Ὀψικίου καὶ τῶν ἀνατολικῶν, κἀντεῦθεν ὑπερ-
φρονήσας τῶν ἐν τέλει περιεφρόνει καὶ ἀλαζονικῶς αὐτοῖς προσ-
εφέρετο. οἱ δὲ τούτοις ἀχθόμενοι βούλευμα κατὰ τῆς βασι- 27
λίσσης συνέθεντο καὶ τὸν πατρίκιον Νικηφόρον καὶ γενικὸν
λογοθέτην παραλαβόντες βαθείας νυκτὸς ἦλθον εἰς τὴν Χαλ-
III 368 κῆν, τῆς βασιλίσσης Εἰρήνης νοσούσης καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς
τῷ ἐν τοῖς Ἐλευθερίου κειμένης· εἶπον οὖν τοῖς ἐκεῖσε φυλάτ- 28
τουσι παρὰ τῆς βασιλίσσης σταλῆναι, ἵνα βασιλέα τὸν Νικη-
φόρον ἀναγορεύσωσιν, ὡς ἂν οὕτω παύσηται ὁ πατρίκιος Ἀέτιος B
βιαζόμενος αὐτὴν τὸν ἑαυτοῦ σύγγονον προχειρίσασθαι βασιλέα.
πιστεύσαντες οὖν τοῖς ταῦτα λέγουσι πατρικίοις τῶν περιφανῶν 29
οὖσι, καὶ αὐτοὶ τὸν Νικηφόρον σὺν ἐκείνοις εἰς βασιλέα εὐφή-

9 ὅπως καὶ παρὰ πάντων (παρά τινων E) εἰς τὰ βασίλεια ὁ ἀπὸ γενικῶν ἀνήχθη Νικηφόρος (ἀν. ὁ ἀπὸ γεν. νικηφ. E) CE   17 βασιλεία Νικηφόρου τοῦ ἀπὸ γενικῶν A

2 εἰς τὸ om. O   6 προυβέβλητο *Di* invitis ARwp, v. ad XV 12, 17   11 χαλκῆν AR (v. ad XIV 6, 19. XVI 16, 5), Theoph. I p. 476, 13, χαλκὴν CEwp; praeterea v. G. M. p. 671, 22, L. G. p. 200, 23, Cedr. II p. 29, 15   12 νουσούσης D   14 βασίλειον D, βασιλέα corr. Dw   τὸν om. D   17. 18 τῶν περιφανῶν οὖσι AEwp, διὰ τὴν αὐτῶν περιφάνειαν O   18 post νικηφόρον octo fere litt. sunt erasae in B   σὺν ἐκείνοις om. C

confecta, nisi eunuchus Aëtius potestatis princeps omnia expertus
esset, ne id coniugium perficeretur. Nam cum in regia multum 24
posset, fratrem suum Leonem ornare imperio meditabatur, quem 25
insigni studio ad praeturam Thraciae et Macedoniae solum eve-
xerat, cum ipse Aëtius provinciis Opsicii et orientalibus prae- 26
esset; unde elatus viros honoratos despiciebat et arroganter
tractabat. Quod illi aegre ferentes consilium contra reginam 27
inierunt adhibitoque patricio Nicephoro, generali logotheta, pro-
funda nocte in Chalcen venerunt, Irene aegrotante et in aedibus
suis Eleutherianis decumbente; ac satellitibus dixerunt se a re- 28
gina ad Nicephorum regem designandum missos esse, ut patri-
cius Aëtius eam cogere desineret fratrem suum designare regem.
Illi viris patriciis ob eorum dignitatem fide habita ipsi etiam una 29

μησαν, καὶ οὕτω παραχωρηθέντες εἰς τὸ μέγα εἰσῆλθον ἀνά-
30 *κτορον. εἶτα δι' αὐτῆς τῆς νυκτὸς ὄχλον ἀθροίσαντες σύγκλυδα διὰ πάσης τῆς Ἀγορᾶς πρὸ τῆς ἡμέρας τὴν τοῦ Νικηφόρου πεποίηντο ἀναγόρευσιν καὶ τῷ τῆς Εἰρήνης οἴκῳ, καθ' ὃν*
31 *διῆγε τότε, φρουρὰν περιέστησαν. ἡμέρας δὲ ἤδη ἐπιφανούσης εἰς τὰ πρὸς ἕω βασίλεια μεταγαγόντες αὐτὴν καὶ κατακλείσαντες,*
C *εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἀφίκοντο, ἵν' ἐκεῖ ταινιωθείη ὁ Νικηφόρος καὶ αὐτοκράτωρ ἀναρρηθείη· ὃ δὴ καὶ γέγονε.*
W III 99 14 *Τῇ γοῦν ἑξῆς ἡμέρᾳ πρὸς τὴν βασίλισσαν ἧκεν, οὖσαν ὑπὸ φρουρούς, ἄκων προαχθῆναι λέγων εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν βασίλειον, μηδὲ γὰρ εἶναι αὐτῷ πρὸς βουλῆς, καὶ θαρρεῖν αὐτὴν ἀναπείθων, ὡς οὐδενὸς ἀτυχήσουσαν τῶν παρὰ δούλου ὀφειλομένων πρὸς δέσποιναν γίνεσθαι. ἠξίου δὲ τοὺς βασιλι-*
2 *κοὺς ὑποδεῖξαι πάντας αὐτῷ θησαυρούς. ἡ δὲ "τὰ κατ' ἐμὲ" φησὶ πρὸς αὐτὸν "ἀναθεμένη θεῷ τὴν μὲν ἔκπτωσιν τῆς βα-*

8 *βασιλεία Νικηφόρου τοῦ ἀπὸ γενικῶν* (*τ. ἀπ. γ.* om. E) R, *βασιλεία Νικηφόρου* additis in marg. *ἢ* (?) *τοῦ γενικοῦ* B 9 *ὅσα πρὸς τὴν* (om. E) *βασιλίδα Εἰρήνην ὁ Νικηφόρος εἴρηκε* (*ὁ Νικ. εἰρ.* om. E)· *καὶ ὅσα πρὸς ἐκεῖνον ἐκείνη· καὶ ὅτι πολλὰ ὑπέδειξεν αὐτῷ χρήματα τεθησαυρισμένα* (om. E) *καὶ ὡς αὐτίκα ὑπερωρίσθη* CE

1 *εἰς τὸ μέγα* om. O *εἰςῆλθ. εἰς τὰ ἀνάκτορα* O 4 *πεποίηντο ἀναγόρευσιν* AEwp, *εὐφημίαν ἐδημοσίευον* O 5 *ἐπιφανούσης* B, *ἐπιφανείσης* Ewp, *προφανείσης* D 6 ante *εἰς* add. *καὶ* Ewp *καὶ* Rwp*Di*, om. A 7 *ἐφίκοντο* E 8 *ὃ δὴ καὶ γέγονε* om. BD, add. Dw: *ὃ δὴ καὶ γέγονεν*, v. ad XIII 1, 5 9 *τῇ γοῦν ἑξῆς* AE, *οὕτω δὲ τῆς αὐταρχίας δραξάμενος ὁ νικηφόρος* (*ὁ νικηφόρος δραξάμενος* BC) *τῇ ἑξῆς* O, *Τῇ οὕτω δὲ τῆς αὐταρχίας ὁ νικηφόρος δραξάμενος ἑξῆς* w*, *Οὕτω τῆς αὐταρχίας δραξάμενος ὁ νικηφόρος τῇ ἑξῆς* p* *οὖσαν* om. D, suppl. Dw 15 *θεὸν* D, corr. Dw

cum illis Nicephorum salutarunt regem, atque ita illi in regiam
30 admissi sunt. Deinde ea ipsa nocte turba promiscua collecta Nicephorum designatum per totum Forum ante diluculum publicarunt et Irenes aedibus, in quibus tum agebat, custodiam
31 adhibuerunt. Die iam illucescente eam in orientalem regiam traductam concluserunt; postea magnam ecclesiam sunt ingressi, in qua Nicephorus diademate ornaretur et imperator proclamaretur; idque factum est.
14. Ille postridie ad reginam venit, quae a satellitibus custodiebatur, et dixit se invitum ad regnum esse evectum, quod sibi cordi non esset, et eam bono animo esse iussit, quippe quae nihil non impetratura esset, quod dominae a servo praestari opor-
2 teret, et petivit, ut regii thesauri omnes sibi monstrarentur. Tum illa: "Rebus meis deo commendatis et amissum esse imperium

σιλείας ἐπιγράφω ταῖς ἁμαρτίαις μου, τὴν δὲ σὴν ἀνάρρησιν D
λογιζομένη ἀπὸ θεοῦ ὡς ἐξ ἐκείνου προβληθέντα σε προσκυνῶ,
καὶ ἀξιῶ φείσασθαί μου τῆς ἀσθενείας καὶ ἐᾶσαι διάγειν με
ἐν τῷ οἴκῳ μου." κἀκεῖνος "εἰ μή τι ἀποκρύψεις τῶν τεθη- 3
III 869 σαυρισμένων ἐν ἀποκρύφοις, ἔσται σοι καὶ τοῦτο" φησί "καὶ
εἴ τι σοί ἐστι πρὸς ἀρέσκειαν ἕτερον", καὶ ὅρκον ἐξ αὐτῆς περὶ
τούτου ἀπῄτησεν. ἡ δὲ ὤμοσε καὶ πλεῖστα ὑπέδειξε. καὶ 4. 5
ὃς αὐτίκα εἰς τὴν νῆσον αὐτὴν ὑπερώρισεν, ἣ τοῦ Πρίγκιπος
ἐπωνόμασται, ἐν ᾗ μονὴν ὑπῆρχε δομησαμένη. ἦν γὰρ ὁ Νι- 6
κηφόρος φιλοχρηματώτατος λίαν ἀπληστότατός τε καὶ ἀπιστό-
τατος καὶ κακίας πάσης, ὡς εἰπεῖν, καταγώγιον. καὶ οὐδ' 7 P II 122
ὑποκριθῆναι πρὸς βραχὺ τέως ἠνέσχετο πρὸς τοὺς ὑπηκόους
χρηστότητα, ἀλλ' αὐτίκα πάσης ἀδικίας τὰ πάντα ἐπλήρωσε. καὶ 8
οὐδὲ τῶν συναραμένων αὐτῷ εἰς τὸ βασιλεῦσαι ἐφείσατο, ἀλλὰ
τὸν μὲν Τριφύλλιον φαρμάκῳ ἀνεῖλε, τὸν δὲ πατρίκιον Βαρ- 9
δάνην καὶ στρατηγὸν τῶν ἀνατολικῶν, ᾧ Τοῦρκος ἦν ἐπίκλη-
σις, ἀναγορευθέντα εἰς βασιλέα παρὰ τῶν ἑῴων ταγμάτων εἴτε
θέλοντα εἴτε ἄκοντα (λέγεται γὰρ ἀμφότερα), εἶτα μεταμελη-

9 οἷος ἦν (om. E) τοὺς τρόπους ὁ Νικηφόρος CE 15 περὶ τοῦ πατρι-
κίου Βαρδάνη CE

1 σὴν RwpDi, τὴν A 2 σε προβληθέντα D 4 ἀποκρύψῃς BE(wp) 8. 9 αὐτὴν ὑπερώρισεν post δομησαμένη D 10 φιλοχρηματώτατος λίαν AEwp, κομιδῇ φιλοχρηματώτατος O 11 ἁπάσης Rwp 14 τὴν βασιλείαν D 16 τῶν ἀνατολικῶν om. D et Wo lat. 17 ἔω B, corr. Bw(?) 17. 18 εἴτε ἄκοντα εἴτε θέλοντα C 18 εἴτ' ἄκ. B λέγονται O

peccatis meis tribuo et tuam proclamationem divinitus contigisse
iudico; itaque te ut a deo designatum adorans peto, ut meae
imbecillitati parcas meque in aedibus meis vitam degere patiare."
Ille vero "Si nihil" inquit "celabis ex thesauris absconditis, tibi 3
et hoc concedam et si quid aliud tibi placebit", eaque de re ius-
iurandum ab ea exegit. Quae cum iurasset maximamque pe- 4
cuniam demonstrasset, statim eam in insulam Principis, in qua 5
monasterium struxerat, relegavit. Erat enim NICEPHORVS et pe- 6
cuniae avidissimus et avaritia inexplebili et summa perfidia et,
ut ita dicam, omnium flagitiorum deversorium. Ac ne ad exi- 7
guum quidem tempus benignitatem in subiectos simulare potuit,
sed statim iniuriis implevit omnia, ita ut ne iis quidem parceret, 8
per quos ad regnum pervenerat. Nam Triphyllium veneno sustulit, 9
Bardanem, patricium et partium orientalium ducem, cognomine Tur-
cum, ab orientalibus legionibus sive volentem sive invitum regem
salutatum (nam utrumque fertur), tum vero ad paenitentiam rei

θέντα καὶ πίστεις ἀπαθείας παρ' αὐτοῦ εἰληφότα μοναχόν τε
γενόμενον καὶ εἰς τὴν νῆσον τὴν λεγομένην Πρώτην διαπεραιω-
θέντα, ὅπου ἦν δειμάμενος μοναστήριον, στείλας κρυφίως τινάς,
ὡς δοκεῖν ἀγνοοῦντος αὐτοῦ πεπρᾶχθαι τὸ ἔργον, ἐστέρησε τοῦ
B φωτὸς καὶ λυπεῖσθαι ἐσχηματίζετο καὶ ἐξώμνυτο ἀμέθεκτος
10 εἶναι τοῦ τοιούτου τολμήματος. τὸν δὲ τῆς Εἰρήνης υἱὸν τὸν
Κωνσταντῖνον προσελάβετο καὶ ὑπεποιεῖτο, ἵν' αὐτῷ ὑποδείξῃ
11 κρυπτόμενα χρήματα. κἀκεῖνος ὑπέδειξεν ἐν τοίχῳ συνεκτι-
12 σμένα πολλά. συνεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς Νικηφόρος ἀχθομένους αὐτῷ
ἅπαντας καὶ δείσας μὴ τὴν Εἰρήνην αὖθις ἐγγὺς οὖσαν λα-
βόντες εἰς τὴν βασιλείαν ἐπαναγάγωσιν, εἰς Λέσβον αὐτὴν ὑπερ-
όριον ἔθετο καὶ φρουροὺς ἐπιστήσας αὐτῇ, ἔνθα τῇ λύπῃ κα-
13 ταποθεῖσα τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησεν. ἔστεψε δὲ καὶ τὸν υἱὸν D III
αὐτοῦ Σταυράκιον ὁ Νικηφόρος, εἰδεχθῆ τε λίαν ὄντα καὶ
C ἀφελῆ καὶ μήτε εἶδος μήτε μὴν γενναιότητα μήτε σύνεσιν ἔχοντα
τυραννίδος ἐπάξια.

6 ὅτι ᾠκειοῦται (sic) τὸν υἱὸν τῆς Εἰρήνης τὸν Κωνσταντῖνον· ὁ δὲ ὑπέδειξεν αὐτῷ χρήματα ἐν τοίχῳ E 9 τελευτὴ τῆς (om. C) Εἰρήνης CE 13 ἀνάρρησις Σταυρακίου (σταβρακίου E) τοῦ υἱοῦ Νικηφόρου (τοῦ βασιλέως E) CE

2 καὶ om. D 3 ἔνθα O 4 αὐτοῦ om. E πεπραχθαι (s. acc.) A, πεπράχθαι Rwp, corr. *Di* 6. 7 προσελάβετο δὲ τὸν κωνσταντῖνον τὸν τῆς εἰρήνης υἱὸν O 8 συνεκτισμένα AE, περιῳκοδομημένα BC, περιωκοδομημένω D, περιῳκοδομημένου w*p (voluit *Wo* περιῳκοδομημένῳ, ut apparet ex interpret. lat. "in muro quodam aedificiis obsepto") 11 post εἰς alterum add. τὴν Ewp 12 ἐπιστήσας αὐτῇ AEwp, αὐτῇ ἐγκατέστησεν O 14 αὐτοῦ om. D σταβράκιον E 15 μήτε σύνεσιν μήτε μὴν γενναιότητα O

actum et promissa impunitate factum monachum in insulam Protam transvectum, ubi monasterium struxerat, luce privavit, quibusdam clam missis, ut ipso invito id factum esse videretur, maeroremque prae se ferens iureiurando addito negabat se illius
10 facinoris esse conscium. Constantinum, Irenae filium, ascivit ab
11 eoque obsequiis delinito impetravit, ut sibi magnam pecuniam
12 in muro quodam conditam monstraret. Cum autem rex Nicephorus se omnibus invisum esse cerneret, veritus, ne Irenen in propinquo degentem ad regnum reducerent, eam custodibus adhibitis Lesbum relegavit, ubi maerore consumpta mortua est.
13 Filium Stauracium, hominem foedissimum et simplicem neque forma neque virtute neque prudentia regno digna praeditum Nicephorus corona ornavit.

Τοῦ μέντοι πατριάρχου Ταρασίου τὸν βίον μετηλλαχότος 14
κατὰ τὴν πρώτην ἑβδομάδα τῶν νηστειῶν, Νικηφόρος ὁ ἀοί-
διμος ψήφῳ κοινῇ κατὰ τὴν τοῦ πάσχα κυριακὴν πατριάρχης
κεχειροτόνητο, ἀσηκρῆτις τυγχάνων, Πλάτωνος καὶ Θεοδώρου 15
τοῦ γεγονότος ἡγουμένου τῆς τοῦ Στουδίου μονῆς στασιασάντων
διὰ τὴν τοῦ μάκαρος ἐκείνου χειροτονίαν, ὅτι ἀθρόως ἐκ λαϊ-
κῶν εἰς τὴν ἐπισκοπὴν προκεχείριστο, καίτοι τούτου πολλάκις
πραχθέντος. οὓς καὶ ἀπελάσαι τῆς πόλεως ὁ βασιλεὺς ἐβου- 16
λεύσατο, οὐ μὴν καὶ εἰς ἔργον τὸ βούλευμα ἤνεγκεν. εἰσὶ δ' 17
οἵ λέγουσι σκῆψιν εἶναι τὸ στασιάσαι αὐτοὺς διὰ τὸ ἐκ λαϊκῶν D
γενέσθαι πατριάρχην τὸν ἱερὸν Νικηφόρον, τὸ δ' ἀληθὲς αἴτιον
φιλαρχίαν εἶναι. ἠβούλοντο γὰρ τῆς ἐκκλησίας ἐγκρατεῖς γε- 18
νέσθαι καὶ τοῦ ἀρχιερατικοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπιβῆναι
θρόνου περὶ πλείστου πεποίηντο. τῷ δὲ υἱῷ αὐτοῦ Σταυρακίῳ 19 W III 10
ἀγαγέσθαι γυναῖκα ὁ βασιλεὺς βουληθεὶς Θεοφανὼ τὴν Ἀθη-
ναίαν, προσγενῆ τῆς βασιλίσσης Εἰρήνης οὖσαν καὶ ἤδη κατηγ-

1 *περὶ πατριαρχῶν* C 2 *ὅτι μετὰ τὸν ἐν ἁγίοις Ταράσιον ὁ θεῖος Νικηφόρος προεχειρίσθη πατριάρχης* C 4 *καὶ ὅπως ὁ Πλάτων καὶ ὁ Στουδίτης Θεόδωρος ἐστασίαζον* C 9 *εἰ διὰ φιλαρχίαν ὁ μακαρίτης Θεόδωρος ἀπεσχίζετο οὗ τὸν βίον ᾔδ⟨οῦ⟩ντο καὶ ἄ⟨γ⟩γελοι, οὐχ ὁρῶ τίς* (*τις* A_r) *ἂν ἄλλος οὐ φίλαρχος νομισθείη* A_r 14 *οἵαν τῷ υἱῷ αὐτοῦ τῷ Σταυρακίῳ* (*σταβρακίω* E) *γυναῖκα συνέζευξεν* E

1 *μεταλαχότος* E, *ἀπολιπόντος* B 3 *ψήφῳ κοινῇ* post *κυριακὴν* D
β α
4 ante *καὶ* add. *δὲ* D 5 *ἡγουμένου γεγονότος* B, quibus verbis inserit *τοῦ* B_w *σταδίου* D 7 *τοιούτου* ED_wwp 8 *οὓς καὶ* om. D, suppl. D_w 9 *βούλημα* Ewp 9—12] v. *Theodor v. Studion u. sein Zeitalter. Leipz. Inaug.-Diss. v. Carl Thomas* Osnabr. 1892 p. 68 12 *φιλαρχίας* D *τῆς ἐκκλησίας* post *γενέσθαι* O post *ἐγκρατεῖς* add. *αὐτοὶ* Owp 14 *πλεῖστον* C 14. p. 306, 1 *σταβρακίω* E (v. argum. ad h. l.)

Patriarcha Tarasio prima ieiuniorum hebdomade defuncto, 14
inclutus Nicephorus, a secretis, dominica paschatis communi suf-
fragio patriarcha est electus, cui electioni Plato et Theodorus, 15
abbas Studiensis monasterii, se opposuerunt, quod Nicephorus
homo laicus episcopatum subito adeptus esset, quamquam id saepe
acciderat. Quos rex urbe pellere in animo habuit neque vero 16
id consilium est exsecutus. Sunt qui illos crimen laicae condi- 17
tionis sancti Nicephori ambitioni suae praetexuisse dicant, cum 18
re vera ipsi ecclesiae dominari et pontificium Cpolis solium con-
scendere impense cuperent. Rex filio uxorem daturus Theopha- 19
nonem Atheniensem, Irenes reginae cognatam iam viro despon-
sam, Stauracio sponsalibus nefarie diremptis coniunxit.

γυημένην ἀνδρί, διαζεύξας αὐτοῦ ἀθέσμως τῷ Σταυρακίῳ συνέζευξε.

20 *Πανσπερμία δὲ παντοδαπῆς κακίας οὗτος τυγχάνων ὁ αὐτοκράτωρ οὐ διέλιπεν ἄλλα ἐπ' ἄλλοις εἰς συντριβὴν τῶν*
21 *ὑπηκόων ἐπινοούμενος. ὀλίγων δ' ἐπιμνησθήσομαι, τὰ πολλὰ παρεῶν, ἵν' ὡς ἐκ πλήρους πίθου γεῦμα ταῦτα τοῖς τῇ ἱστορίᾳ*
ʼII 123 A 22 *ἐντυγχάνουσιν ἔσοιντο. στρατεύεσθαι τοὺς ἀπόρους ἐκ τῶν θεμάτων ἐθέσπισε καὶ παρὰ τῶν ὁμοχώρων ὅπλα τε αὐτοῖς χορηγεῖσθαι καὶ ἀναλώματα καὶ τὰ τῶν ἀπόρων τέλη τοὺς εὐ-* D III
23 *ποροῦντας εἰσπράττεσθαι, ὃ ἀλληλέγγυον ὠνομάσθη. ἐπόπτας προὐβάλλετο, ἐπισκήπτων ἐπαύξειν σφᾶς τὰ δημόσια, ἀπαιτεῖσθαι δὲ καὶ ὑπὲρ χαρτιατικοῦ ἐπὶ τῷ νομίσματι δύο κεράτια.*
24 *οἳ καὶ τὰ κρείττω τῶν ἀκινήτων ἐκ τῶν δεσποτῶν ἀφαιρού-*
25 *μενοι τῷ δημοσίῳ ἀφώριζον. τούτου καὶ ἡ τοῦ καπνικοῦ ἐπίθεσις ἐννόημα κάκιστον, ἐπαχθέντος τοῖς τῶν ἐκκλησιῶν καὶ πτωχείων γηρωκομείων τε καὶ μοναστηρίων παροίκοις καὶ παντὶ*

8 *οἵας κερδῶν ἐπινοίας* (*ἀφορμὰς* E) *ἐπενόει ὁ βασιλεὺς Νικηφόρος ὁ ἀπὸ γενικῶν* CE

1 *αὐτὴν* D 4 *διέλιπεν*] Noli cogitare de *διέλειπεν*, v. ad XIV 20, 9 5. 6 *παραλιπὼν τὰ πολλὰ* O, *τὰ πολλὰ παραλιπὼν* w*p 7 *ἔσοιντο* A, *ἔποιντο* E, *ἔσοιτο* Owp 9 *ἀποροῦντας* mutat ex *εὐποροῦντας* D, corr. Dw 10 *ἀλληλέγγιον* (sic) A 11 *προυβάλλετο* AR*Di*, *προὐβάλλετο* B*wp, *προυβάλετο* D, v. ad XV 12, 17 *ἐπαύξειν σφᾶς* AEwp, *ἐπαύξεσθαι* (*ἐπαύξασθαι* B?) *παρ' αὐτῶν* O post *δημόσια* add. *τέλη* O 12 *χαρτιακοῦ* E, *χαρτιακοῦ* C 16 *γηρωκομείων* AR, *γηροκομείων* Dwwp*Di*, v. XIV 11, 14. XVIII 24, 1, Stephani thes. ling. gr. II p. 610 D, Ducangii glossar. med. et inf. graec. p. 248

20 Cum is imperator colluvio quaedam ac sentina omnium vitiorum esset, alia atque alia ad subiectos atterendos comminisci non
21 destitit, quorum plerisque omissis paucorum mentionem faciam, gustum tantum tamquam de pleno dolio lectoribus praebiturus.
22 Inopes provinciarum militare iussit iisque a finitimis arma et stipendia praeberi et inopum vectigalia a locupletibus exigi, quae
23 constitutio allelengyon est appellata. Designabat et inspectores, quibus mandavit, ut publica vectigalia augerent et pro chartia-
24 tico in singula nomismata bina ceratia poscerent. Illi etiam
25 fundos optimos quosque dominis ereptos fisco assignabant. Huius inventum pessimum est etiam capnici impositio paroecis ecclesiarum, monasteriorum, earumque aedium, in quibus vel pauperes vel senes alebantur, mandati et cuivis eorum, qui neque

μήτε γῆν ἔχοντι μήτε τέλος, καὶ τὸ τοὺς ἐξ ἀπόρων ὅπως δή- 26 B
ποτε εἰς εὐπορίαν μετενεχθέντας χρήματα ἀπαιτεῖσθαι, ὡς εὑ-
ρετὰς θησαυρῶν, καὶ τὸ τοὺς τῶν νηῶν κτήτορας ἀναγκάζεσθαι 27
γῆν ὠνεῖσθαι ἀπὸ τοῦ δημοσίου, ἀνθρώπους οὐδ' ὅ,τι ἐστὶ
γεωργία γινώσκοντας· καὶ τοῦτο ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς θέμασιν οἰ-
κούντων ναυκλήρων ἐγίνετο. τοῖς δ' ἐν Κωνσταντινουπόλει νηῶν 28
κτήτορσι προσερρίπτει ἀνὰ δώδεκα λίτρας ἑκάστης χρυσίου, ἵνα
τόκον καταβάλοι τῷ δημοσίῳ, τῶν ἄλλων βαρῶν τῶν τοῖς
πλοίοις ἐπικειμένων ἐπέκεινα. καὶ οὓς δ' ἂν ἔμαθε τῶν ἐμ- 29
πόρων ἢ ἐργαστηρίων προϊσταμένων πολλῶν εὐπορεῖν, στέλλων
ἀφῃρεῖτο τὰ χρήματα, πολλοστόν τι μέρος ἐκείνοις ἐῶν, οἷον
καὶ ἐπί τινι πράτῃ κηρίων εἰργάσατο. μαθὼν γὰρ τὸν ἄνδρα 30 C
ἐκεῖνον κύριον εἶναι χρημάτων πολλῶν μεταπέμπεται αὐτὸν καὶ
"ἐπίθες σου" φησί "τὴν χεῖρα τῇ κεφαλῇ μου καὶ ὄμοσον
κατ' αὐτῆς πόσον σοι χρυσίον ἐστί." τοῦ δὲ βιασθέντος τοῦτο 31
ποιῆσαι καὶ ὀμόσαντος ἑκατὸν ἔχειν λίτρας, ἐνεχθῆναι ταύτας
παρεκελεύσατο. ὡς οὖν ἐκομίσθησαν, "οὐ χρεία σοι τοσούτου" 32
εἶπε "χρυσοῦ." δέκα γοῦν λίτρας αὐτῷ ἐπιτρέψας λαβεῖν τὰς 33
λοιπὰς αὐτὸς ᾠκειώσατο, ὁμοδίαιτον αὐτὸν τηνικαῦτα πεποιη-

3 *τῶν* om. CDE *ἀναγκάζεσθαι* om. Ewp, coegit: *Wo* lat. 5 *ἐν* om. D 7 *ἑκάστῳ* Rwp 8 *καταβάλλῃ* Ewp, *καταβάλοις* D *τῶν* alterum om. D, suppl. Dw 9 *ἔμαθον* Ewp 10 *προϊσταμένων* om. C 11 *οἷον* Rwp*Di*, *οἷ* A 12 *κηρίον* | (sic) A 18 *εἶπε* ARwp, *ἔφη* D *οὖν* E, *δὲ* D *αὐτῷ ἐπιτρέψας* ARwp, *ἐπιστρέψας αὐτῷ* D, *ἐπιτρέψας αὐτῷ* Dw, *αὐτῷ ἐπιτρέψαντος* E

fundos neque reditus habebant. Ab iis etiam qui quomodocun- 26
que e pauperibus divites evaserant, tamquam thesauros reppe-
rissent, pecuniam exigi iussit. Naucleros agros emere a publico 27
coegit, homines vel quid esset agricultura ignorantes, idque ad
provinciales naucleros pertinuit. Qui autem Cpoli degebant, pro 28
singulis navibus duodenas auri libras fisco pro usura pensitabant
ultra cetera onera, quae navibus incumbebant. Praeterea quos 29
vel mercatores vel officinarum magistros pecuniosos esse norat,
iis maxima parte adempta perexiguum quiddam relinquebat, ut
cuidam cereorum venditori fecit. Quem cum magnae pecuniae 30
esse dominum cognovisset, arcessitum manu illius suo capiti im-
posita iuratum dicere coegit, quantum auri haberet. Illo centum 31
libras hoc iureiurando dato affirmante, hominem hortatus est, ut
eas afferret. Quibus allatis "Non tibi opus est" inquit "tanto 32
auro", et decem libris ei relictis ipse reliquas sibi vindicavit eum- 33
que suae mensae adhibuit nonaginta libris auri unum regium
prandium non sponte mercatum.

κῶς, ἐνενήκοντα χρυσίου λιτρῶν τὸ συναριστῆσαι τῷ βασιλεῖ D III 3
οὐχ ἑκόντα πριάμενον.

D 15 *Τοιαῦτα πολλὰ ὁ Νικηφόρος κατὰ τῶν ὑπηκόων ἐπινοῶν
(ἦν γὰρ ποριμώτατος ἐν τοιούτοις) πᾶσαν αὐτοῖς ἐπήνεγκε κά-*
2 *κωσιν καὶ ὑπὸ πάντων μεμίσητο. ὅθεν ἄγνωστός τις ἀνὴρ
ξίφος ποτὲ λαβὼν ἐν χεροῖν εἰσέδραμε τὰ βασίλεια, ἀνελεῖν τὸν*
3 *βασιλέα τοῦτον ζητῶν. τινῶν δ' ἐπιδραμόντων αὐτῷ, τοὺς μὲν
ἔπληξε τῷ ξίφει, αὐτὸς δὲ συσχεθεὶς καὶ βασάνοις ἐκδοθεὶς
οὐδέν τι κατά του ἐξέφηνεν, ἀλλὰ παρακεκόφθαι τὰς φρένας*
4 *ὑποκριθεὶς κατάκλειστος γέγονε. Μανιχαίοις δὲ καὶ τοῖς καλου-*
P II 124 A *μένοις Ἀθιγγάνοις ἐν χρησμοῖς τε καὶ οἰωνίσμασι καὶ τελεταῖς*
5 *ἀπορρήτοις ἐκέχρητο. κἀντεῦθεν εἰς τὰς χώρας τὰς Ῥωμαϊκὰς
εἰσεφθάρησαν, καὶ πολλοὶ τῶν ἀβελτέρων εἰς τὴν πίστιν ὑπ'
αὐτῶν διεφθάρησαν.*
6 *Οἱ δὲ τῆς Ἄγαρ πολλάκις ἐπιστρατεύοντες κατὰ Ῥωμαίων
ἐκάκουν τὰς χώρας, εἷλον δὲ σὺν ἄλλοις καὶ τὴν Εὐχάϊταν.*
7 *καὶ οὗτοι μὲν τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ἐληΐζοντο, οἱ δὲ Βούλ-*
8 *γαροι τὰ ἑσπέρια. ἐπιστρατεῦσαι τοίνυν κατὰ Βουλγάρων ὁ*

5 *περὶ τοῦ εἰσδραμόντος ξιφηφόρου εἰς τὰ βασίλεια καὶ ζητοῦντος ἀνελεῖν τὸν βασιλέα* C 10 *ὅτι Μανιχαίοις καὶ Ἀθιγγάνοις ἐκέχρητο ἐν* (om. E) *μαντείαις* CE

1 *ἐνεννήκοντα* E, *ἐνενίκοντα* D, *ἐνενήκοντα* Dw, v. ad XIV 7, 25 et XVI 2, 37 4 *τοῖς τοιούτοις* D *πᾶσιν* D 7 *τοῦτον* om. D *δὲ* D 8 *ἔπλεξε* D, corr. Dw 13 *εἰςεφθάρησαν* ARwp, *εἰςεσπάρησαν* D, corr. Dw, dispersum: *Wo* lat. 15 *κατὰ ῥωμαίων ἐπιστρατεύοντες* Owp 16 *δὲ* AR, *δέγε* E, *τε* Dwp *εὐχάϊταν* AE Theoph. I p. 489, 19, *τῶν εὐχαΐτων* (*εὐχαϊτῶν* Dwp) *μητρόπολιν* Owp (v. de Boorii indicem Theoph. s. v. *Εὐχάϊτα*) 17 *τὰ* om B

15. Huiusmodi multis rationibus excogitatis Nicephorus,
ad quas sollertissimo erat ingenio, subiectos omnes afflixit omni-
2 busque odio erat. Quamobrem vir quidam ignotus stricto gla-
3 dio in regiam ad hunc regem occidendum occurrit, concursu-
que facto quosdam ense percussit, ipse vero comprehensus ac
tormentis deditus nihil contra quemquam protulit simulataque
4 insania inclusus est. Nicephorus Manichaeis et iis, qui Athin-
gani vocantur, et in oraculis et in auguriis et in arcanis magicis
5 utebatur; unde in provincias Romanas irrepsit pestilens illud ho-
minum genus, a quibus multorum simplicium fides est corrupta.
6 Agareni Romanis provinciis crebris expeditionibus multas
clades intulerunt ac praeter cetera etiam Euchaïtam ceperunt.
7. 8 Atque hi Orientem populabantur, Bulgari Occidentem. Rex igi-

βασιλεὺς ἐβουλεύσατο· καί τινος τῶν οἰκειοτάτων αὐτῷ συμβου-
λεύοντος αὐτῷ ἐνδοῦναι τοῖς ὑπηκόοις τὴν κάκωσιν, "πάντες
γάρ" ἔφη "καταβοῶσιν ἡμῶν καί, εἴ τι τῶν ἀπαισίων συμβαίη W III 101
ἡμῖν, πάντες ἐπιχαρήσονται τῇ πτώσει ἡμῶν", ἐκεῖνος ἔφη ὡς 9
"ὁ θεὸς ἐσκλήρυνε τὴν καρδίαν μου κατὰ τὴν τοῦ Φαραώ· B
μὴ οὖν ἐκδέχου τι ἀγαθὸν τοῖς ὑπὸ χεῖρά μου ἐξ ἐμοῦ." συν- 10
αθροίσας οὖν τὰ τάγματα πάντοθεν καὶ εἰς Βουλγαρίαν παρα-
γενόμενος, τοῦ Κρούμου τοῦ ἔθνους ἀρχηγετοῦντος, τὸ μὲν
πρῶτον εὐτύχησεν, ὥστε καὶ τὴν τοῦ Κρούμου παρειληφέναι
III 373 αὐλήν (οὕτω γὰρ τὴν τοῦ σφῶν ἀρχηγοῦ οἱ Βούλγαροι ἐκά-
λουν κατοίκησιν), καὶ τοῖς ἐκείνου ταμείοις σφραγῖδας ἐπιβαλεῖν,
ὡς ἤδη γενομένοις αὐτοῦ, καὶ πολλοὺς τῶν οἰκείων διὰ σκύλων
ἁρπαγὴν τιμωρήσασθαι. τοῦ δὲ Κρούμου ἀποδεδειλιακότος 11
καὶ ἱκετεύοντος φείσασθαι τοῦ ἔθνους καὶ ἐφ' οἵαις ἂν βού-
λοιτο συνθήκαις σπείσασθαι αὐτῷ, ὀγκωθεὶς ἐκεῖνος τῷ εὐτυ- C
χήματι τὰς σπονδὰς οὐ προσήκατο. ἀπογνοὺς οὖν ὁ Κροῦμος 12
καὶ τὸν περὶ ψυχῆς ἤδη λογιζόμενος θέειν, τὰς ἑαυτοῦ δυνά-
μεις συναγαγὼν καὶ λόγοις παρακλητικοῖς παρακροτήσας αὐτούς,
ἔπεισι νυκτὸς ἔτι οὔσης κατὰ τῆς τῶν Ῥωμαίων παρεμβολῆς

6 ἐκστρατεία κατὰ Βουλγάρων· ἐν ᾗ εὐτυχήσας καὶ ἐπαρθεὶς ὕστερον ἡττήθη καὶ (pro ἡττ. καὶ: ἡττηθεὶς E) ἀπώλετο CE

2 αὐτῷ om. Rwp 8 κρούμου AR, G. M. p. 676, 11, Cedr. II p. 41, 9. 184, 19, κρόμου w*p; Κροῦμμος Theoph. I p. 485, 4 (v. indicem de Boorii s. v.) 9 τοῦ om. BC 10 αὐλὴν] ἀρχὴν C 11 σφραγῖδας BsCDi, σφραγίδας ARwp 15 πείσασθαι D, corr. Dw 19 ἔπεισε C ἔτη p*

tur, cum bellum adversus Bulgaros suscipere decrevisset et quidam ex eius intimis ei suasisset, ut subiectos clementius tractaret, "Nam omnes" inquit "contra nos vociferantur et si quid adversi nobis acciderit, omnes casu nostro laetabuntur", ille 9
"Deus" ait "cor meum quemadmodum Pharaonis induravit; ne quid igitur boni iis a me eventurum esse speraveris, qui in manu mea sunt." Arcessitis igitur undique legionibus in Bulgariam 10
profectus, Crumo genti imperante, primum quidem tam secunda fortuna usus est, ut et aulam Crumi caperet (sic enim sui principis Bulgari appellant habitationem) et illius conclavibus ut suis sigilla imprimeret et multos de suis ob spoliorum rapinam multaret. Crumo autem fractis animis supplicante, ut genti par- 11
ceret et quibus ipse vellet conditionibus pacem daret, ille successu elatus pacem non concessit. Crumus igitur desperatis rebus sibi 12
iam de ipsa vita dimicandum ratus, coactis suis copiis easque

ἀφυλάκτως κοιμωμένων ἁπάντων (μὴ γὰρ ἄν ποτε τολμῆσαι
συμμῖξαι αὐτοῖς τοὺς βαρβάρους ἐξ ἀπονοίας πολλῆς ᾤοντο)·
13 *καὶ αὐτίκα κατὰ τῆς βασιλείου σκηνῆς ὡρμήκεσαν, καὶ ἀναι-*
14 *ρεῖται μὲν ὁ Νικηφόρος, τὸ δ' ὅπως ἠγνόηται. λέγεται δὲ καὶ*
D *παρὰ τῶν οἰκείων ἀναιρεθῆναι ἢ πρωτουργησάντων τὴν ἐκείνου*
σφαγὴν ἢ τῶν μὲν βαρβάρων καταρξαμένων, τῶν δὲ Ῥωμαίων
15 *ἐπεξεργασαμένων τὸν φόνον τὸν τοῦ ἀλάστορος. τιτρώσκεται*
δὲ καὶ ὁ Σταυράκιος μεταξὺ τοῦ ὤμου τοῦ δεξιοῦ καὶ τοῦ
τένοντος, καὶ ἀναιροῦνται πολλοὶ μὲν τῶν ἐν ὑπεροχαῖς, τῶν
ἐν τέλει, τῶν ἐν στρατηγίαις, τῶν ἐν ἀξιώμασι, τῶν δ' ἄλλως
στρατευομένων καὶ τῶν τῆς βασιλικῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν λοι-
16 *πῶν θεραπόντων οὐδὲ ἀριθμητοί. διαρπάζεται δὲ ξύμπασα ἡ*
τοῦ βασιλέως ἀποσκευὴ καὶ ἅπαν τὸ τῶν Ῥωμαίων χαράκωμα,
καὶ περιγίνεται τοῖς βαρβάροις καὶ πλοῦτος συχνὸς καὶ ὅπλα
17 *πολλὰ καὶ ἵππος μυρία. μόλις δ' οὖν ὁ Σταυράκιος περισώ-*
ζεται καὶ ὅσοις ἡ νὺξ παρέσχε λαθεῖν λόχμας ὑποδῦσι καὶ ἕλη

4 *ἀναίρεσις βασιλέως Νικηφόρου* E

3 *ὡρμίκεσαν* D, corr. Dw   4 *δ'*] *δὲ* D   5 *παρὰ τῶν οἰκείων* AEDwwp, *παρ' οἰκείων* O   post *ἀναιρ.* add. *ἐπιθεμένων αὐτῷ διὰ μίσος* (*μῖσος* wp) *καὶ* Owp   6. 7 *ἢ τῶν μὲν βαρβάρων καταρξαμένων* (*προκαταρξαμένων* EDwwp), *τῶν δὲ ῥωμαίων ἐπεξεργασαμένων* AEwp, *ἢ ἐπεξεργασαμένων* ceteris omissis R, *ὑπαρεξεργασαμένων αὐτῷ διὰ μίσος· καὶ ὁ πρωτουργησάντων τὴν, αὐτῶ* D, *τὴν* del. D, cetera del. Dw et in marg. ex E add. *ἢ τῶν μὲν βαρβάρων προκαταρξαμένων, τῶν δὲ ῥωμαίων ἐπεξεργασαμένων*   9 *ὑποροχαῖς* D   10 *ἀξίαις* O   12 *δὲ ξύμπασα* AEwp, *καὶ ξύμπασα* C, *ξύμπασα* D, *σύμπασα* B (de forma *ξύμπασα* v. ad XIII 5, 1)   15 *δ' οὖν* AO, *γοῦν* Ewp   16 *λόγχομας* E   *ὑποδῦσι* Oswp*Di*, *ὑποδύσι* A, *ὑπὸ δυσὶ* E

cohortatus castra Romanorum noctu invadit, omnibus dormientibus sine excubiis (neque enim in tanta desperatione unquam
13 ausuros secum barbaros congredi putabant); et statim in tabernaculum regium facto impetu Nicephorus occisus est, quo autem
14 pacto, ignoratur. Fertur enim a suis interfectus, sive caedem hominis illius pestilentis auspicatis, sive a barbaris incohatam
15 exsecutis. Vulneratur et Stauracius inter humerum dextrum et iugulum, caeduntur que multi viri excellentes, multi magistratus, multi duces et dignitatibus illustres, gregarii vero milites, regii
16 comites aliique ministri innumerabiles. Diripitur universum regium instrumentum et totum Romanorum vallum. Barbari magnis opi-
17 bus sunt potiti, multis armis equisque plurimis. Stauracius aegre evadit et ceteri, quoscunque nox texit, in dumetis, paludibus,

καὶ τοιαῦτά τινα. τὸν δὲ τοῦ βασιλέως Νικηφόρου νεκρὸν λα- 18 P II 12
III 374 βὼν ὁ Κροῦμος καὶ τὴν κεφαλὴν ἐκτεμὼν ἐφ' ἡμέρας μὲν
τινας ἐφ' ὕψους ἀνήρτησε, θεατρίζων ταύτην καὶ ἐμπομπεύων
τῷ κατορθώματι. εἶτα τὸ τῆς κορυφῆς ὀστοῦν ἀποδιελὼν καὶ 19
γυμνώσας τοῦ δέρματος ἀργύρῳ τε περιδύσας, ὡς κύλικι τούτῳ
ἐκέχρητο, οἶνόν τ' ἐγχέων αὐτῷ πίνειν ἐδίδου τοῖς ὑπ' αὐτόν.
ἀγγελθέντος δ' ἐν Βυζαντίῳ τοῦ τῶν Ῥωμαίων ὀλέθρου καὶ 20
τῆς τοῦ βασιλέως σφαγῆς, θρῆνος μὲν ἦν πανταχόσε πολὺς καὶ
ὠλόλυζον οἱ τοῖς ἀνῃρημένοις προσήκοντες· κουφισμὸν δ' ἐποίει
τῆς συμφορᾶς ἡ τοῦ κρατοῦντος ἀπώλεια.

Ὁ μὲν οὖν Νικηφόρος κάκιστος γεγονὼς ἀπώλετο αἴσχιστα. 16 B
ὁ δέ γε Σταυράκιος πεπληγμένος φυγὼν εἰς Ἀδριανούπολιν 2
διασώζεται, ἔνθα καὶ αὐτοκράτωρ ἀνερρήθη τῶν ἐν ἀρχαῖς
ἐνίων σπουδῇ, καὶ κακῶς ἐκ τοῦ τραύματος διακείμενος εἰς
τὴν μεγαλόπολιν εἰσελήλυθεν. ἐπεβούλευε δὲ τῷ κουροπαλάτῃ 3
Μιχαὴλ, ᾧ Ῥαγγαβὲ τὸ ἐπώνυμον, γαμβρῷ αὐτοῦ ὄντι ἐπὶ Προ-

2 ὅτι τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως ὁ Κροῦμος ἀνεσταύρωσε (ἀνασταυρώσας E)· εἶτα ἀντὶ κύλικος ἐκέχρητο CE 11 βασιλεία (αὐταρχία CDE) Σταυρακίου τοῦ υἱοῦ (τοῦ add. A) Νικηφόρου (τ. υἱοῦ Νικηφ. om. B) AR

1 καὶ om. E ante νικηφ. add. τοῦ D 3 post τινας add. αὐτὴν CD ἐφ' ὕψους om. O ἀνήρτησε AEw, G. M. p. 676, 20, L. G. p. 204, 23, Cedr. II p. 42, 12, ἀνεσταύρωσε O, quibus astipulatur codicibus Parisinis fortasse inspectis p ἐκπομπεύων D 5 περιδύσας A (v. Hesych. s. v.), ἐνδύσας Theoph. I p. 491, 21, περιδήσας RwpDi 10 post ἀπώλεια add. ἐφηδομένων πάντων αὐτῇ. ἐβασίλευσε δ' ὁ (δὲ w*p) κάκιστος ἔτη ἐννέα Bwp, ἐφηδομένων πάντων αὐτῇ omissis ceteris CDDi 12 ἀνδριανούπολιν D, corr. Dw 13 αὐτοκρ. ἀνερρ. AO, αὐτὸς ἀνερρήθη αὐτοκράτωρ Ewp, αὐτὸς omisso ἀνερρήθη αὐτοκράτωρ Di 15 εἰσελήλυθεν] διασώζεται ex versu 13 C 16 ῥαγκαβὲ D (v. argum. ad XV 17, 1)

aliis eiusmodi locis latitantes. Crumus regis Nicephori caput 18
amputatum per aliquot dies suspensum praebuit spectandum et
rei bene gestae triumphum celebravit. Deinde osse verticis re- 19
secto, cute direpta, capite argento inducto pro calice utebatur
infusoque vino suis ex eo propinabat. Romanorum interitu et 20
regis caede Byzantii nuntiata, luctus ubique magnus erat caesorum necessariis eiulantibus, calamitatem tamen levabat imperatoris interitus.

16. Nicephorus uti fuerat vir pessimus, ita turpissime periit.
Stavracivs autem vulneratus Adrianopolim fuga pervenit, ubi 2
magistratuum quorundam studio imperator est salutatus, et ex
vulnere male affectus magnam urbem ingressus Michaëli curo- 3

κοπίᾳ τῇ ἀδελφῇ, βουλόμενος τὴν βασιλείαν τῇ ἑαυτοῦ συμβίῳ
4 καταλιπεῖν. γνόντες δὲ τὴν τοῦ Σταυρακίου μελέτην οἱ τῆς
συγκλήτου βουλῆς καὶ τοὺς περιλειφθέντας ἐκ τῶν ταγμάτων
W III 102 ἀθροίσαντες, κατ' ὄρθρον ἤδη τῆς νυκτὸς οὔσης ἀναγορεύουσι
C 5 τὸν κουροπαλάτην Μιχαὴλ αὐτοκράτορα· καὶ αὐτίκα τὴν κόμην
κειράμενος ὁ Σταυράκιος περιβολὴν ἑαυτῷ μοναχικὴν περιέθετο.
17 Ὁ δὲ Μιχαὴλ μεθ' ἡμέραν εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν
παραγενόμενος ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Νικηφόρου τεταινίωται βασιλικῷ διαδήματι, ἀπαιτηθεὶς παρ' αὐτοῦ πρότερον ἔγγραφον
ἐπαγγελίαν τοῦ μή τι παρακινῆσαι τῶν τῆς ἐκκλησίας θεσμῶν
2 μηδ' ἐν αἵμασι χρανθῆναι χριστιανῶν. μετὰ δέ τινας ἡμέρας D III
καὶ τὴν τοῦ βίου κοινωνὸν Προκοπίαν Αὐγούσταν ἀνηγόρευσέ
3 τε καὶ ἔστεψεν. εὐσεβὴς δὲ τυγχάνων τὴν γνώμην τε ἐλευθέριος τούς τε πρὸς τοῦ Νικηφόρου ἠδικημένους καὶ τὰς συζύγους τῶν ἐν τῷ πολέμῳ πεσόντων στρατιωτῶν παρεμυθήσατο

Quibus fontibus usus sit Zonaras XV 17—XVI 23, studet explicare Ferdinandus Hirschius *Byzantinische Studien* Lips. 1876 p. 379—391.

2 *ἀνάρρησις τοῦ* (om. E) *'Ραγγαβὲ Μιχαήλ* (*μιχαὴλ ῥαγγαβέ* E) CE 7 *βασιλεία Μιχαὴλ τοῦ 'Ραγγαβέ* AR, *ὁ ῥαγκαβε* (sic) B

1 *συμβίῳ*] *συζύγῳ* B 3 *περιληφθέντας* (sic) A 6 *μοναχικὴν ἑαυτῷ* Ewp, *ἑαυτῷ μονάζοντος* O *Wo* lat. 7 *'Ο δὲ* AEwp, *Καὶ ὁ* O *μεγάλην* om. Ewp, magnam add. *Wo* lat. 8 *τεταινίωτο* RwpDi, *τεταινίωται* D, *τεταινίω*^{τ} (= *τεταινίωται* ut videtur) A 9 *πρότερον* om. CEwp, prius add. *Wo* lat. 10 *μή τι*] *μήτε* B 11 *μηδὲ* C 13 *δὲ* AR, *τε* EwpDi *εὐσεβὴς δὲ — ἐλευθέριος* cum sequentibus coniunxit *B-W* *τὴν γνώμην τε* AR, *καὶ τὴν γνώμην* DEwp *ἐλεύθερος* D 14 *πρὸς* ARwp, *πρὸ* C, *παρὰ* D *ἠδιμένους* (sic) E 15 *τῷ* om. E

polatae cognomento Rhangabe, cui soror eius Procopia nupta
4 erat, insidias struxit, imperium suae coniugi relicturus. Ceterum
senatus Stauracii consilio cognito, reliquiis legionum convocatis
5 Michaëlem curopalatem sub diluculum imperatorem dixit. Stauracius autem statim detonsa coma monachicum habitum sumpsit.
17. Michael, ubi diluxit, magnam ecclesiam ingressus a patriarcha Nicephoro ornatus est regio diademate, postulato prius
scripto, quo promitteret se nulla ecclesiae instituta violaturum
2 neque sanguine Christianorum manus contaminaturum esse. Post
aliquot dies Procopiam uxorem Augustam salutatam corona or-
3 navit. Qua autem erat vir pietate et animi ingenuitate cum eos,
quibus a Nicephoro factae erant iniuriae, et militum bello caeso-
4 rum uxores pecuniis distributis consolatus est tum Theophanoni,

χρημάτων διανομαῖς. καὶ τὴν γαμετὴν δὲ Σταυρακίου Θεο- 4 D
φανὼ καρεῖσαν τὴν κόμην καὶ μέλαιναν ἐνδυσαμένην στολὴν
χρήμασι πολλοῖς ἐδωρήσατο καὶ οἶκον εἰς κατοικίαν αὐτῇ προσ-
απένειμεν, ὃν εἰς μοναζουσῶν μετεποίησε καταγώγιον, ἔνθα 5
καὶ ὁ Σταυράκιος τέθαπται, θανὼν ἐκ τῆς πληγῆς ἣν ὁ λόγος
ἐδήλωσε, δύο μῆνας μόνους αὐταρχήσας ἐπὶ ἡμέραις ἕξ. ἥτις 6
μονὴ ἐξ ἐκείνου ἐκλήθη τοῦ Σταυρακίου ὠνομασμένη, βαρβα-
ριζομένου δὲ τοῦ ὀνόματος παρὰ τοῦ συρφετώδους ὄχλου λέ-
γεται τὰ Βρακά, παρά τινων δὲ τὴν ἀληθῆ κλῆσιν ἀγνοησάντων, 7
μεταγόντων δὲ δῆθεν ταύτην πρὸς τὸ ἑλληνικώτερον, ὀνομάζεται
τὰ Ἑβραϊκά. καθειργμένους δ' εὑρὼν τοὺς τῆς μονῆς τοῦ 8
Στουδίου ἡγουμενεύσαντας, τὸν Πλάτωνα λέγω καὶ τὸν Θεό- P II 196 A
δωρον, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν τούτου ὁμαίμονα Ἰωσὴφ τὸν τῆς
Θεσσαλονίκης ἀρχιεπίσκοπον καὶ τῶν τῆς εἰρημένης μονῆς μο-
ναχῶν τοὺς λογιμωτέρους, ὡς μὴ κοινωνοῦντας, καθώσπερ
ἱστόρηται, τῷ πατριάρχῃ καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἔσπευσεν ἑνῶσαι αὐ-

1 ὅπως διετέθη ὁ Μιχαὴλ (ὁ βασιλεὺς E) πρὸς τὴν τοῦ Σταυρακίου (σταβρακίου E) σύμβιον CE

3 ἑαυτῇ C 4 ante μετεπ. add. ἐκείνη Rwp μετεποίησατο O 6 ἐδήλωσε] XV 15, 15. 16, 2 ἐδήλωσε RwpDi, ἐδήλωσεν A, v. ad XIII 1, 5 μῆνας μόνους (μόνας A) αὐταρχήσας AC, μόνους μῆνας αὐταρχήσας R, μῆνας (μῆνας E) αὐταρχήσας μόνους Ewp ἡμέρας CEwp 8 παρὰ] ἀπὸ E συρφετώδους D 9 βρακά AO (v. de Boorium ad Theoph. I p. 494, 7), βρακᾶ EwpDi Cedr. II p. 43, 7 10 μεταγόντων δὲ AEwp, καὶ μεταγαγόντων O ταύτην δῆθεν Ewp ἑλληνικώτερον Ewp 11 ἑβραϊκά RwpDi δὲ D τοῦ RwpDi, τῶν A 12 ἡγουμενεύσαντας AR, ἡγουμονεύσαντας E, ἡγεμονεύσαντας B^s wpDi πλάτωναν B 14 εἰρημένης] εἰρήνης EDw in marg. μονῆς RwpDi, μονῶν A, ut videtur 15 ἐλλογιμωτέρους DEwp 16 ἱστόρηται] XV 14, 14 ss.

Stauracii coniugi, quae tonsa coma nigram stolam induerat,
magna pecunia data aedes ad habitandum assignavit, quas illa
in monasterium convertit, quod a Stauracio ibi sepulto nomen 5
est sortitum; nam ex vulnere, quod supra memoravimus, deces-
serat, cum duos tantum menses et sex dies imperasset. Id autem 6
monasterium appellatione ab illo Stauracio tracta nomine vulgo
corrupto Braca dicitur et a nonnullis, qui vocem ad Graecam 7
formam detorquere conantur, originis eius ignari, Hebraica. Cum 8
autem Studiensis monasterii praefectos, Platonem et Theodorum,
atque etiam Josephum archiepiscopum Thessalonicensem, eius
fratrem, et eiusdem monasterii monachos insigniores in carcerem
coniectos repperisset, propterea quod cum patriarcha et ecclesia
non consentiebant, ut supra dictum est, operam dedit, ut eos in

9 τοὺς καὶ μέντοι καὶ ἥνωσε. καὶ τὸν υἱὸν δὲ Θεοφύλακτον ὁ
βασιλεὺς οὗτος τῆς βασιλικῆς ἠξίωσε κλήσεως καί οἱ διὰ τοῦ
•10 πατριάρχου διάδημα περιέθετο. εἶτα κατὰ Βουλγάρων ληιζο-
μένων τὴν Θρᾳκῴαν μοῖραν ἐκστρατεύσας, στασιάσαντα κατ'
αὐτοῦ τῶν ταγμάτων τινά, ὡς καὶ εἰς ὕβρεις χωρῆσαι κατὰ
B τὸ προφανές, λόγοις μειλιχίοις καὶ δώροις φιλοτίμοις κατηύνασε D III
11 καὶ εἰς τὰ βασίλεια ἐπανέζευξεν. ἀνακαινίσαι δὲ ζητούντων
πολλῶν τὴν κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων μανίαν, τινὰς συλλαβὼν
καὶ μετρίως πως αἰκισάμενος, δι' αὐτῶν καὶ τοὺς λοιποὺς κατ-
12 επτόησε καὶ παύσασθαι παρεσκεύασε. μοναχὸν δέ τινα εὐλα-
βείας τάχα σκηνὴν ἐνδεικνύμενον εὑρηκὼς εἰκόνα τῆς θεομή-
τορος ἀποξέσαντα, τῆς γλώσσης ἀφείλετο.
13 Τῶν Ἀγαρηνῶν δὲ τὴν ἑῴαν αὖθις ληιζομένων, ὁ τῶν
ἀνατολικῶν στρατηγὸς ὁ Ἀρμένιος Λέων τούτοις συμβαλὼν
ἀνεῖλέ τε περὶ δισχιλίους καὶ ἵππους καὶ ὅπλα εἰς πλῆθος ἐξ
C 14 αὐτῶν ἐλαφυραγώγησε. Κροῦμος δὲ ὁ τῶν Βουλγάρων ἄρχων
διεπρεσβεύσατο πρὸς τὸν βασιλέα, εἰρήνην ζητῶν ἐπὶ συνθήκαις

1 ὅτι ἔστεψεν ὁ Μιχαὴλ (βασιλεὺς E) τὸν υἱὸν αὐτοῦ Θεοφύλακτον CE 7 ὅτι τοὺς κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων (εἰς τὰς ἁγίας εἰκόνας E) νεανιευομένους (νεανιευσαμένους E) ᾐκίσατο CE 13 περὶ τῶν Ἀγαρηνῶν CE 16 ὅτι ὁ τῶν Βουλγάρων ἄρχων ᾔτει σπονδάς. ὁ δὲ βασιλεὺς ἃ ἐκεῖνος ἐζήτει μὴ πληρῶν παρῃτήσατο σπείσασθαι· καὶ οἱ Βούλγαροι κατὰ Μεσημβρίας ἐχώρησαν καὶ τὸ ἄστυ εἷλον C

4. 5 κατ' αὐτοῦ post τινὰ D 5 εἰς Rwp Theoph. I p. 495, 25, om. A*Di* 9 πῶς CDp 12 γλώττης B 13 δὲ ἀγαρηνῶν Owp 15 διςχιλίους O[s]wp*Di*, δυςχιλίους AEwp 15. 16 ἐξ αὐτῶν εἰς πλῆθος DEwp

9 concordiam redigeret, idque perfecit. Filium Theophylactum regio
10 nomine dignatum a patriarcha diademate ornandum curavit. Post
expeditione suscepta contra Bulgaros, qui Thraciam populabantur, quibusdam legionibus seditiosis, a quibus aperte maledictis incessebatur, benignis alloquiis et liberalitate placatis in regiam revertit.
11 Cum autem multi insaniam contra venerabiles imagines renovare studerent, quibusdam comprehensis et mediocriter multatis ceteros
12 animis demissis a simili conatu deterruit, et monacho cuidam, qui ostentandae forsitan pietatis causa deiparae imaginem eraserat, linguam praecidit.
13 Agarenis rursus Orientem vastantibus Orientalium dux, Leo Armenius, commisso proelio ad duo milia cecidit, multis equis
14 et spoliis potitus. Crumus autem, Bulgarorum princeps, legatis ad regem missis pacem iisdem conditionibus petivit, quae sub Theodosio Atramyteno et Germano patriarcha concessae essent.

ταῖς ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ Ἀτραμυτηνοῦ καὶ Γερμανοῦ πατριάρχου.
καὶ εἰ μὴ οὕτω τὴν εἰρήνην ὁ αὐτοκράτωρ αἱρήσεται, ἠπείλει 15
κατὰ Μεσημβρίας χωρῆσαι, καὶ τοῦ τῶν χριστωνύμων ὀλέθρου
αἴτιον εἶναι τὸν μὴ τὴν εἰρήνην αἱρούμενον. ἀλλὰ συμβουλῇ 16
τῶν περὶ αὐτὸν τὰς σπονδὰς ἐπὶ ταῖς συνθήκαις ἐκείναις ὁ βα-
σιλεὺς οὐ προσήκατο, καὶ ὁ Κροῦμος κατὰ Μεσημβρίας ἐχώ-
ρησεν, ἑλεπόλεις ἐπαγόμενος. Ἄραψ γάρ τις μηχανικὸς καὶ 17
περὶ ταύτας δεξιὸς προσῆλθε τῷ Νικηφόρῳ ποτὲ καὶ τῷ θείῳ
βαπτίσματι τελεσθείς, μὴ τυχὼν δὲ προνοίας ἀξιολόγου διὰ τὴν D W III
ἐκείνου γλισχρότητα, εἶτα καὶ ἐπεγκαλέσας ἐκείνῳ διὰ τὸ ἀπρο-
νόητον, ἐτύφθη σφοδρότατα. ἐξ ἀπονοίας οὖν τοῖς Βουλγάροις 18
προσκεχωρήκει, καὶ δι' αὐτοῦ πᾶσαν οἱ βάρβαροι μηχανὴν
ἐργάζεσθαι μεμαθήκασιν. οὕτως οὖν εὐπορήσαντες ἑλεπόλεων, 19
οὐκ ἐχρόνισαν εἰς τὴν τοῦ κατὰ Μεσημβρίαν ἄστεος πόρθησιν.
τοῦ δὲ βασιλέως τὸν πατριάρχην μετακαλεσαμένου καὶ τῶν 20
II 377 ἀρχιερέων τινὰς καὶ προθεμένου βουλὴν περὶ τῶν μετὰ Βουλ-
γάρων σπονδῶν καὶ εἰ χρὴ ἐκδοῦναι τῷ Κρούμῳ τοὺς ἐκεῖθεν
Ῥωμαίοις προσπεφευγότας (καὶ τοῦτο γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπὶ
ταῖς σπονδαῖς ἐζήτει ὁ βάρβαρος), ὁ μὲν πατριάρχης καὶ οἱ P II 127 A
ἀρχιερεῖς συνεβούλευον ἐκδοθῆναι τοὺς πρόσφυγας, κρεῖσσον

1 *ἀτραμυττηνοῦ* Ewp*Di*, *ἀτραμυττινοῦ* D, B mutatum ex *ἀτραμυττηνοῦ*, v. ad XIV 27, 9 2 *καὶ εἰ* ARwp, *εἰ δὲ* D 3 *τῶν* versu exeunte om. C *χριστωνύμων* AEDwwp, *χριστιανῶν* O 4 *συμβουλῇ* Rwp*Di*, *συμβουλὴν* A 11 *σφοδρότητα* D, corr. Dw 12 *ἐκείνου* O 13 *ἀπορήσαντες* E 14 *ἐχρόνησαν* p* invitis ARw 15. 16 *καὶ τῶν ἀρχιερέων τινὰς* om. C 16 *προθεμένων* D, corr. Dw *περὶ* om. E *βουγάρων* (sic) C 18 *ῥωμαίους* CE *γὰρ*] *δὲ* C *τοῖς* om. w*p invitis AR, cetera: *Wo* lat. 20 *ἐκδοῦναι* Ewp *προσφύγους* E

Quam si pacem imperator repudiaret, se Mesembriam invasurum 15
minabatur eumque, qui bellum maluisset, Christianorum exitii
auctorem fore. Quas conditiones cum rex de consilio suorum 16
renuisset, Crumus Mesembriam invasit machinis ad urbem expu-
gnandam adductis. Nam Arabs quidam sollers mechanicus, cum 17
se ad Nicephorum aliquando contulisset et sacro baptismate
initiatus ob illius sordes pro dignitate non tractaretur deque sui
neglectu conquestus acerrime vapulasset, desperatus ad Bulgaros 18
profectus est barbarosque omnis generis machinas fabricari docuit,
quibus abunde instructi vastationem Mesembriae non cunctanter 19
sunt aggressi. Rex autem, cum patriarchae et primorum sacer- 20
dotum quibusdam deliberationem de pace Bulgarica et transfugis
quibusdam Bulgaris Crumo tradendis proposuisset (nam etiam id

κρίνοντες εἶναι παθεῖν μετρίους τινὰς ἢ πλήθη πάσχειν ἀνά-
21 ριθμα. οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα καὶ ὁ Στουδίτης Θεόδωρος τὰς σπονδὰς ἀπηγόρευον, λέγοντες μὴ δεῖν ἐκδιδόναι τοὺς πρόσ-
22 φυγας. αἱ μὲν οὖν πρὸς τοὺς Βουλγάρους σπονδαὶ ἐντεῦθεν
23 κεκώλυντο. ἦν γὰρ ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος τὸν μὲν τρόπον χρηστὸς καὶ τὴν πίστιν ὀρθός, περὶ δὲ πραγμάτων οἰκονομίαν νωθὴς καὶ τοῖς ὑπερέχουσι τῶν ἀρχόντων ὅπῃ ἂν ἄγοιτο ῥᾳδίως ἑπόμενος.

18 Κομήτης δ' ἀστὴρ ἐφάνη τότε σχηματισθεὶς εἰς εἴδη διάφορα, ὧν λέγεται εἶναι καὶ ἀνθρώπου σχῆμα χωρὶς κεφαλῆς.

B 2 Οἱ Βούλγαροι μέντοι τῆς Μεσημβρίας κρατήσαντες πολλὰ ἐν ταύτῃ εὑρήκασι, μετὰ τῶν ἄλλων δὲ καὶ τοῦ ὑγροῦ πυρὸς
3 οὐκ ἐλάχιστον. αἰχμαλώτων δ' ἐπανελθόντων τινῶν, μαθὼν ἐκ τούτων ὁ βασιλεὺς βούλεσθαι τὸν Κροῦμον τὴν Θρᾴκην
4 λῄσασθαι, ἐξῆλθε τῆς πόλεως. ὅθεν οὐδὲν ὧν ἐμελέτα δράσας ὁ βάρβαρος, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς τῶν οἰκείων ἀποβαλὼν ὑπενό-

5 οἷος ἦν τὸ ἦθος ὁ Μιχαὴλ (βασιλεύς E) AE σημείωσαι E 11 ὅτι μαθὼν ὁ βασιλεὺς μέλλειν τοὺς Βουλγάρους τῇ Θρᾴκῃ ἐπελθεῖν, ἐξῆλθε. CE καὶ οἱ μὲν Βούλγαροι ἄπρακτοι ἔμειναν· ἐκεῖνος δὲ τὴν οἰκείαν χώραν διὰ τῆς προσεδρίας τοῦ στρατοῦ ἐκάκου C

1 κρίνοντες εἶναι παθεῖν μετρίους AR, εἶναι παθεῖν κρίνοντες μετρίους Ewp, κρίνοντες εἶναι μετρίους παθεῖν C 3 ἐκδοῦναι Rwp 4 πρὸς om. w*p invitis AR 5 κεκώλυνται Ewp 7 ὑπερέχουσι AEwp, ἐν ὑπεροχαῖς O τῶν ἀρχόντων om. O ὅποι DEwp ἀγόμενος Ewp 9 δὲ Ewp*Di*, μέντοι O σχηματηθεὶς E εἴδη ADwp, E corr. ex ἤδη, ἤδη R 10 post ὧν add. καὶ ἓν Ewp, ἓν O 11 οἱ β. μέντοι AEwp, οἱ δέγε β. O, v. XV 19, 13 12 εὑρήκασιν ἐν αὐτῇ O

inter ceteras pacis conditiones barbarus postularat) patriarcha et sacerdotes praestare censebant transfugis traditis paucos male
21 tractari, quam turbas innumerabiles. Sed senatores aulici et Theodorus Studita pace repudiata supplices tradendos esse negabant.
22. 23 Quae res paci Bulgaricae impedimento fuit. Nam erat quidem imperator hic ingenio leni et fide recta, sed ad res gerendas tardus, facile secutus, quocunque a proceribus ducebatur.

18. Tum stella crinita apparuit, quae varias formas exprimebat, quarum fuisse fertur etiam hominis carentis capite.

2 Bulgari tamen Mesembria potiti cum multa alia ibi repperunt,
3 tum ignis Graeci non parum. Cum autem rex e quibusdam captivis didicisset velle Crumum Thraciam populari, ex urbe
4 egressus est. Barbarus igitur omissis conatibus multisque suo-

στησε· καὶ ὁ βασιλεὺς τὰς Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις πάντοθεν συν- 5
αθροίσας εἰς Θρᾴκην αὖθις ἐξῆλθε, συνεπομένης αὐτῷ καὶ
τῆς Αὐγούστας ἄχρι τῶν Κιδύκτου. ὅθεν δυσχερᾶναν τὸ στρα- 6
τιωτικὸν ἐλοιδορεῖτο τῷ αὐτοκράτορι. εἶτα ἡ μὲν Αὐγούστα 7
ἐπανελήλυθεν, ὁ δὲ Μιχαὴλ περιεπόλει τὴν Θρᾴκην, μηδέν τι
πράττων στρατηγικὸν ἤ τι κατὰ τῶν ἐναντίων οἰκονομούμενος· C
1878 *καὶ ἦσαν τοῖς τῆς χώρας οἰκήτορσι τὰ στρατεύματα οὐχ ἧττον* 8
τῶν βαρβάρων εἰς προνομήν. καὶ ὁ Κροῦμος δὲ τῶν οἰκείων 9
ἀπάρας ἠθῶν ταῖς βασιλικαῖς παρεστρατοπεδεύσατο παρατάξεσι.
μάχης οὖν συγκροτηθείσης ἡττῶνται Ῥωμαῖοι, τοῦ στρατηγοῦ 10
τῶν ἀνατολικῶν Λέοντος τοῦ ἐξ Ἀρμενίων αἰτίου τῆς ἥττης
γεγενημένου. οὗτος γὰρ τῆς βασιλείας ἐρῶν καὶ πρὸς τὴν 11
στρατιὰν διαβάλλων τὸν Μιχαὴλ ὡς ἄνανδρόν τε καὶ ἀστρατή-
γητον, ἄρτι τοῦ πολέμου συγκροτηθέντος, τὰ ὑπ' αὐτὸν τάγματα
ἕπεσθαί οἱ ἐγκελευσάμενος λειποτακτήσας ἀπῄει φυγάς. τοῦτο 12
καὶ τοὺς ἄλλους ἔτρεψεν εἰς φυγήν, ὥστε τὸν Κροῦμον μηδὲ
πιστεύειν τῷ γινομένῳ διὰ τὸ λίαν παράλογον, ἀλλὰ λόχον D

10 *ἧττα τῶν Βουλγάρων ἐπελθόντων, ἡττήθησαν οἱ Ῥωμαῖοι ἐπιβουλῇ τοῦ Ἀρμενίου* (*ἀρμενίου* C) *Λέοντος* C

2. 3 *καὶ τῆς αὐγούστας* (*αὐγούστης* Ewp) *ἄχρι τῶν κιδόκτου* (*κηδόκτου* Ewp, v. XV 23, 17) AEwp, *ἄχρι τῶν κιδόκτου* (mutat in *κηδόκτου* B) *καὶ τῆς αὐγούστης* O 3 *Ἀκεδούκτου* vel *Ἀκιδούκτου* Theoph. I p. 500, 16 *δυςχεράναν* CEwp 4 *αὔγουστα* EB^swp*Di*, v. ad XIII 23, 27 6 *στρατηγὸν* | E, *στρατιωτικὸν* C *τι* Rwp*Di*, om. D, *τί* AE 9 *τάξεσι* Owp*Di* 11. 12 *αἰτίου τῆς ἥττης γεγενημένου λέοντος τοῦ ἐξ ἀρμενίων* (*ἀρμενίων* w) Ew(p) 13 *στρατίαν* p* invitis ARw 14. 15 *τάγματά οἱ ἕπεσθαι* B 15 *λιποτακτήσας* *Di*, v. ad XVI 16, 32 17 *λόχον*] *λόγον* B, *λόγχον* E

rum amissis recessit; et rex Romanis copiis undique arcessitis in 5
Thraciam rursus abiit, Augusta quoque ad Cidoctum usque comitante. Quod milites aegre ferentes imperatori conviciabantur. 6
Deinde Augusta domum rediit, Michaël vero Thraciam obiit neque 7
quicquam duce dignum aut hostibus perniciosum egit, legiones- 8
que provinciales non minus praedabantur, quam barbari. Sed et 9
Crumus sedibus relictis castra prope exercitus regios posuit,
commissaque pugna Romani victi sunt ducis Orientalium copia- 10
rum Leonis Armenii culpa, qui regni cupidissimus Michaëlem 11
apud exercitum initio pugnae ut effeminatum et rei bellicae imperitum calumniatus suas legiones se sequi iussit desertisque ordinibus fugam cepit. Quae res ceteros quoque in fugam vertit ita, 12
ut Crumus fugae illi absurdae fide non habita suos contineret,

13 ἡγεῖσθαι τοῦτο καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἐπισχεῖν. ὡς δ' ἑώρα
τοὺς Ῥωμαίους φεύγοντας ἀκόσμως καὶ ἀκρατῶς, τότε τοῖς
οἰκείοις διώκειν ἐγκελευσάμενος φόνον πλεῖστον εἰργάσατο στρα-
14 τιωτῶν τε καὶ στρατηγῶν. μόλις δ' ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Κων-
σταντίνου μετ' ὀλίγων τινῶν φυγῇ διασώζεται, τοῦ χάρακος
καὶ τῆς σκηνῆς τῆς βασιλικῆς γεγονότων τοῖς βαρβάροις διάρ-
15 παγμα. ἐντεῦθεν ὁ Λέων ἀδείας δραξάμενος καὶ τοὺς κοινω-
νοὺς τῶν βουλευμάτων αὐτῷ διασπείρας εἰς τὰ περιλειφθέντα
τῶν στρατευμάτων λέγοντας ἐξ ἀφελείας τῶν κρατούντων ἡτ-
τᾶσθαι Ῥωμαίους καὶ δεῖσθαι τὰ πράγματα γενναίου ἀνδρός,
οἷος ὁ τῶν ἀνατολικῶν στρατηγὸς Λέων ἐστίν, εἰς στάσιν τοὺς
16 στρατιώτας ἠρέθισε· καὶ τὸν μὲν βασιλέα κακῶς ἔλεγον, τὸν
P II 128 A Λέοντα δὲ βασιλικῆς εὐφημίας ἠξίουν, τὴν ἐκείνου περιστάντες
W III 104 17 σκηνήν. ἀκκιζομένου δ' αὐτοῦ καὶ παραιτουμένου δῆθεν τὴν
αὐταρχίαν, ὁ τραυλὸς Μιχαὴλ τάγματος ἄρχων τὸ ξίφος σπα-
σάμενος, τοῦτο δὲ καὶ ἄλλοις ποιεῖν ὑποθέμενος τῆς συνωμοσίας D III
μετέχουσι, πείθουσι τάχα καὶ ἄκοντα τὴν ἀνάρρησιν τὸν Λέοντα
18 δέξασθαι. ὡς οὖν ἠγγέλη ταῦτα τῷ Μιχαήλ, εὐθὺς οὔτε πρὸς
ἀντικατάστασιν ὥρμησεν οὔτε τῆς βασιλείας ἀντιποιήσασθαι ἐδο-

7 ὅπως ὁ Λέων ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν περιεποιήσατο CE 14 ὅτι βίᾳ τὴν βασιλείαν καταδέχεσθαι ὁ Λέων ἐσχηματίζετο· καὶ C ὅπως ὁ Μιχαὴλ ἀπραγμόνως αὐτῷ (om. C) ἐξέστη τῆς ἀρχῆς καὶ ὅσα ἔπαθεν CE

1 αὐτὸν BD, s. spir. C δὲ EwpDi 4 τε om. D 5 φυγῇ RwpDi, φυγεῖν A 6 γεγονότος D 8 αὐτοῦ DEwp τοὺς περιλειφθέντας D περιληφθέντα (sic) A 14 ἀκκιζομένου ADEw, ἀκιζομένου R, αἰκιζομένου p* 17 τὸν λέοντα τὴν ἀνάρρησιν Ewp 18 ἠγγέλλη (sic) AE εὐθὺς om. Owp (v. ann. sequ.)

13 insidias esse ratus. Ut autem Romanos temere effuseque fugere
vidit, tunc suis insequi iussis tantam militum ducumque caedem
14 edidit, ut et rex cum paucis Cpolim vix elaberetur et vallum
15 atque tabernaculum regium a barbaris diriperetur. Inde sumpta
fiducia Leo, cum consiliorum suorum conscios in reliquias legio-
num dimisisset, qui dicerent et Romanos ex inscitia imperato-
rum vinci et res strenuum virum postulare, qualis esset Leo
16 dux Orientalium, milites ad seditionem concitavit, ut et regi
maledicerent et Leonem circumstantes eius tabernaculum regem
17 salutarent. Leonem vero simulate detrectantem ac deprecantem
scilicet imperium Michaël Balbus tribunus stricto gladio, monitis
etiam ceteris coniuratis, ut idem facerent, adigit, ut et invitus
18 imperii titulum admitteret. Quibus nuntiatis Michaël statim
neque ad resistendum se paravit, neque de regno vindicando

κίμασεν, ἀλλὰ τὰ τῆς βασιλείας παράσημα τῷ Λέοντι ἐξαπέ-
στειλεν. ἐλθόντος δ' ἐκείνου εἰς τὰ βασίλεια ὁ Μιχαὴλ ἅμα 19
τῇ συζύγῳ καὶ τοῖς παισὶ πρὸς τὸν ἐν τῷ Φάρῳ ναὸν ἱκέτης
εἰσέδραμεν. ἀποσπασθέντες δ' ἐκεῖθεν, ὁ μὲν Μιχαὴλ εἰς τὴν 20 B
Πρώτην λεγομένην νῆσον ἀπάγεται καὶ μοναχὸς γεγονὼς ἐκεῖ
κατεβίω. τὸν δὲ παῖδα τούτου τὸν Θεοφύλακτον, ὃς καὶ ἀναρ- 21
ρήσεως, ὡς ἔφημεν, κατηξίωτο, τῶν παιδογόνων μορίων ἀφεί-
λετο καὶ σὺν τῇ μητρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ὑπερορίους ἐποίησε.

Τῷ μὲν οὖν Μιχαὴλ ἐς τοῦτο τὰ τῆς ἀρχῆς ἐτελεύτησεν, 19
δύο ἐνιαυτοὺς βασιλεύσαντι. ὁ δὲ Λέων εἰς τὰ βασίλεια εἰσελ- 2
θὼν αὐτίκα ἐκδυσάμενος ὃ περιέκειτο φάρος τῷ τραυλῷ Μιχαὴλ
ἐνεχείρισε, κἀκεῖνος εὐθὺς αὐτὸ ἠμφιάσατο, ὃ πολλοῖς σημεῖον
ἐκρίθη τοῦτον μέλλειν ἔσεσθαι τῷ Λέοντι τῆς βασιλείας διάδοχον.
οὐ τοῦτο δὲ μόνον τῆς διαδοχῆς σημαντικὸν τοῦ κράτους συνέβη 3 C
τῷ Μιχαήλ, ἀλλὰ καὶ ὄπισθεν τοῦ Λέοντος πορευόμενος βα-
σιλικὴν ἐσθῆτα μεταμφιασαμένου, τὸ ταύτης πεπάτηκε κράσπε-

9 *βασιλεία Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου* (*ἀρμενίου* CD) AR 10 *ὅσα* (*καὶ ὅσα* E) *συνέβη σημαντικὰ τοῦ τὸν Μιχαὴλ τοῦ Λέοντος διάδοχον ἔσεσθαι* CE

1 *ἀλλὰ* AE, *ἀλλ' εὐθὺς* Owp *τῆς βασιλείας* AEwp, *τοῦ κράτους* O 4 *ἀποσπασθέντος* D, corr. Dw 7 *ἔφημεν*] XV 17, 9 8 *ἐποίησε* RwpDi, *ἐποίησεν* AB, v. ad XIII 1, 5 9 *εἰς* O, v. ad XIV 12, 14 10 *δύο ἐνιαυτοὺς βασιλεύσαντι* DB-W, *ἐνιαυτούς* | *βασιλεύσαντι* A, *ἐνιαυτοὺς βασιλεύσαντι* ... E, quae lacuna a Wo suppletur addito $\overset{a}{\beta}$', *βοϊ ἐνιαυτοὺς βασιλεύσαντι* C (pro illo $\overset{a}{\beta}$οϊ antea aliquid aliud erat exaratum nunc non perspicuum, etsi non erat *δύο*), *ἐνιαυτοὺς βασιλεύσαντι τέσσαρας καὶ μῆνας ἐννέα* B lacuna codicis a viro quodam docto Glycae verbis (p. 531, 17) suppleta, *ἐνιαυτοὺς βασιλεύσαντι δύο* wpDi *παρελθὼν* O 11 *Τραύλῳ* p* invitis ARw 13 ante *τοῦτον* add. *τοῦ* Rwp 16 *ἄκρον πεπάτηκε* O

cogitavit, sed regia insignia Leoni misit; illoque regiam in- 19
gresso Michaël cum uxore et liberis in aedem, quae est in
Pharo, supplex confugit. Illinc avulsi Michaël in insula Prota 20
monachus factus vitam exegit, Theophylactus, eius filius, qui 21
imperator, ut diximus, appellatus fuerat, virilibus exsectis cum
matre et fratribus est relegatus.

19. Hunc exitum habuit Michaëlis imperium duorum anno-
rum. Leo vero ingressus regiam statim exutam vestem, quam 2
gerebat, Michaëli Balbo dedit, quam idem illico induit, unde multi
coniecerunt eum Leoni in regno successurum esse. Neque hoc 3
solum successionis illius augurium ei fuit, sed illud etiam, quod
Leonem pone sequens vestem regiam calcavit extremam; idque

δον· τοῦτο καὶ τῷ Λέοντι οὐκ ἀγαθὸν οἰώνισμα ἔδοξε. τούτοις
4 *δὲ καὶ ἀμφοῖν ἡ βασιλεία προείρητο. ὁ γὰρ ἄνωθι ῥηθεὶς Βαρδάνιος ὁ στρατηγὸς καὶ πατρίκιος πρὸ τοῦ τυραννίδι ἐπικεχειρηκέναι, στρέφων αὐτὴν κατὰ νοῦν, εἴς τινα μοναχὸν ἐν τῷ Φιλομηλίῳ ἀσκούμενον καὶ προλέγειν τὰ μέλλοντα πιστευόμενον ἀπελθών, ἐκείνῳ τὸ ἀπόρρητον ἀνεκάλυψε καὶ εἰ ἔσται*
5 *αὐτῷ ἐπιτελὲς τὸ βούλευμα ἐπυνθάνετο. ὁ δὲ ἀπηγόρευσεν* D III *αὐτῷ τὴν ἐγχείρησιν, φάμενος ὡς οὔτε τεύξῃ τοῦ ἐφετοῦ καὶ*
D 6 *στερηθήσῃ καὶ τῆς περιουσίας καὶ τοῦ φωτός. ἐπὶ τούτοις ὁ μὲν ἀπῄει περίλυπος· ὁ Λέων δὲ οὗτος καὶ ὁ τραυλὸς Μι-*
7 *χαὴλ καί τις ἕτερος Θωμᾶς αὐτῷ τὸν ἵππον παρέστησαν. ἄνωθεν δὲ προκύψας ὁ μοναχὸς καὶ τούτους ἰδών, μετακαλεῖται τὸν στρατηγὸν καί φησι "σοὶ μέν, ὡς εἴρηκά σοι, οὐ δίδωσιν*
8 *ὁ θεὸς τῆς βασιλείας τυχεῖν· τῶν δὲ τὸν ἵππον σοι παραστησάντων τοὺς δύο, τὸν Λέοντα καὶ τὸν Μιχαήλ, ἴσθι καὶ ἄμφω*
9 *τῆς βασιλείας κρατήσοντας. ὁ δ' ἕτερος ἐπιχειρήσει μὲν καὶ ἑαυτῷ περιθήσει διάδημα, οὐ τεύξεται δὲ τῶν κατὰ σκοπόν,*

2 *περὶ τοῦ ἐν τῷ Φιλομιλίῳ μοναχοῦ καὶ τοῦ Βαρδανίου* (*βαρδάνη* E) AE

1 *καὶ* om. D 2 *ὁ ἄνω* [θ supra] (= *ἄνωθι*) *γὰρ* E, unde *ὁ ἄνωθεν γὰρ* perperam wp 3 *βαρδάνιος* AEwp, Genes. p. 8, 2, Theoph. cont. p. 6, 13 ss., Cedr. (Scylitz.) II p. 48, 23 ann., *βαρδάνης* O, excogitatum a viro docto, quod Zonaras supra (XV 14, 9) eundem dixerat *Βαρδάνην*; sed sequitur scriptor fontem adhibitum. 5 *φιλομηλίῳ* A, Genes. p. 8, 8. 13, 12, Theoph. cont. p. 7, 8, *φιλομιλίῳ* Rwp, Philomelio: *Wo* lat., v. argum. ad h. l., XV 21, 23. 22, 25 ante *προλέγειν* asteriscum in E add. *Wo* 6 *ἀνεκάλυψε* AB Genes. p. 8, 18, *ἀπεκάλυψε* Rwp 10 *δ'* Rwp*Di* *ὁ* ante *τραυλὸς* om. w*p invitis AR 14 *τῶν δὲ* Rwp*Di*, *τὸν δὲ* A 15 post *ἄμφω* add. *κατὰ καιροὺς ἰδίους* Owp 17 *αὐτῶ* B

malum omen Leoni quoque visum est. Horum enim utrique
4 praedictum fuerat fore, ut regnarent. Nam Bardanius dux et patricius, cuius supra facta est mentio, imperium animo agitans, priusquam id invaderet, cum monacho quodam in Philomelio degente, qui futura praedicere credebatur, arcanum illud com-
5 municavit percontatus, num voti compos foret. Is eum a conatu illo dehortatus neque voti compotem fore et opibus ac luminibus
6 privatum iri respondit. Quibus ille auditis tristis abiit. Hic vero Leo et Balbus Michaël et alius quidam Thomas equum ei adduxerunt;
7 quos cum monachus superne prospectans vidisset, duci arcessito
8 ait "Tibi quidem, ut dixi, regnum deus non largitur; duos vero de iis, qui equum tibi adduxerunt, Leonem et Michaëlem, scito
9 imperio potituros esse. Tertius autem conabitur iste quidem et

ἀλλ' ἀπολεῖται κακῶς." ὁ μὲν οὖν ταῦτα προείρηκεν. ὁ δὲ 10
Βαρδάνιος ἀπιστήσας αὐτῷ τυραννίδι ἐπικεχείρηκε· τὸ δ' ὅπως
οὐκ ἔτυχε τῆς βασιλείας, ἀλλὰ καὶ ἐξεκόπη τὰ ὄμματα καὶ τοῦ
πλούτου ἐστέρητο, ἤδη μοι προϊστόρηται. βασιλεύσας δὲ ὁ Λέων 11 P II 12
τὸν Μιχαὴλ μὲν τὸν τραυλὸν πατρίκιον ἐτίμησε καὶ κόμητα
τῆς τῶν ἐξκουβίτων σχολῆς, τὸν δέ γε Θωμᾶν, ὃς καὶ αὐτὸς 12
ἦν εἷς τῶν τῷ Βαρδανίῳ τότε τὸν ἵππον παραστησαμένων,
τουρμάρχην τοῦ τάγματος τῶν φοιδεράτων προεχειρίσατο.

Τῶν μέντοι Βουλγάρων τὴν Θρᾴκην ληιζομένων, διεπρε- 13
σβεύσατο πρὸς τὸν αὐτῶν ἀρχηγὸν ὁ Λέων περὶ σπονδῶν. ὁ 14
δὲ τῇ νίκῃ τῇ ἔναγχος ὀγκωθεὶς τὴν πρεσβείαν τὴν περὶ τῶν
σπονδῶν οὐ προσήκατο. οὐκοῦν ἐξεστράτευσεν ὁ βασιλεὺς κατ' 15
αὐτοῦ, καὶ αὖθις ἡ νίκη τοῖς βαρβάροις ἐπεμειδία, καὶ εἰς
φυγὴν ἀπιδόντων Ῥωμαίων, ἐδίωκον οἱ βάρβαροι ὄπισθεν καὶ
καταφρονητικῶς διακείμενοι οὐ κατὰ κόσμον οὐδ' εὐσυντάκτως
ἐδίωκον, ἀλλὰ ἄλλοσέ ποι ἄλλοι σκεδαννύμενοι. τοῦτο κατα- 16 B W III
II 381 νοήσας ὁ βασιλεύς (ἔτυχε γὰρ ἐπὶ μετεώρου τόπου ἑστώς) καὶ

9 ὅτι περὶ σπονδῶν διαπρεσβευσάμενος ὁ Λέων πρὸς τὸν ἄρχοντα Βουλγάρων ἐπεὶ οὐκ ἐδέχθη, ἐξεστράτευσε κατ' ἐκείνου καὶ ἐνίκησεν C, ὅπως ἐξεστράτευσε κατ' ἐκείνων καὶ ἐνίκησεν E

2 βαρδάνης Owp, v. ad XV 19, 4 ἀποστήσας E 4 προϊστόρηται] XV 14, 9 ss. δ' C 5 τὸν μὲν τραυλὸν μιχαὴλ πατρίκιον Owp, τὸν μιχαὴλ μὲν τραυλὸν πατρίκιον E 6 τῆς om. B 7 εἷς ἦν Rwp βαρδάνῃ Owp, v. ad vs. 2 τότε om. O post παραστησ. add. ἐπὶ τῆς κατοικίας τοῦ μοναχοῦ Owp 8 τουρμάχην B 10 εἰρήνης O 11 τῇ νίκῃ—ὀγκωθεὶς] πεφυσημένος τῇ νίκῃ τῇ ἔναγχος O 12 σπουδῶν D, corr. Dw 16 πῃ Rwp ἄλλῃ D, ἄλλοι corr. Dw 17 ἑστὼς AO Cedr. (Scylitz.) II p. 53, 12, ἑστηκὼς Ewp

diadema sibi imponet; sed voto suo deceptus male peribit." Haec ille praedixit. Sed Bardanius fide ei non habita tyrannidem 10
invasit; quo pacto autem regno exciderit et oculis sit orbatus, opibus etiam ereptis, ante a me narratum est. Ceterum Leo im- 11
perio potitus Michaëlem Balbum patricium fecit et scholae excubitorum comitem, Thomam, qui et ipse ex iis fuerat, qui Barda- 12
nio equum tum adduxerant, turmarcham legionis foederatorum designavit.

Bulgaris autem Thraciam vastantibus, legatos ad eorum du- 13
cem de pace misit. Quem, cum recenti victoria inflatus pacis 14
conditiones repudiaret, bello adortus est; sed barbari, victoria rur- 15
sus ad ipsos inclinante, Romanos in fugam versos a tergo contemptim nulloque ordine insequebantur, alii alio dispersi. Quo rex 16
animadverso (nam in editiore loco stabat) suos ad pugnam cohor-

τοὺς περὶ αὐτὸν λόγοις παραθήξας παρακλητικοῖς καὶ παρορ-
μήσας εἰς πόλεμον ἐπεισέφρησε κατὰ βαρβάρων μετὰ γενναίου
17 ψυχῆς παραστήματος, καὶ τῇ ἀθρόᾳ μεταβολῇ δείματι τοὺς
πολεμίους ἐνέβαλε πανικῷ, καὶ ἀνῄρηντο μὲν πλείους, ᾐχμα-
18 λώτιστο δὲ καὶ πλῆθος πολύ. μικροῦ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Κροῦμος
ἀνῄρητο ἂν βληθεὶς καὶ τοῦ ἵππου ἐκπεπτωκώς, εἰ μὴ περι-
στάντες αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν καὶ συνησπικότες εἰς ἵππον ἀνέ-
19 λαβον ἕτερον, καὶ οὕτως ᾤχετο ἀποδράς. ἐντεῦθεν ὁ βασιλεὺς
τροπαιοφόρος κατέλαβε τὰ βασίλεια καὶ λείαν ἄγων πολλὴν οὐ
πολὺ τὸ ἐν μέσῳ καὶ τῆς κατὰ τῶν σεβασμίων εἰκόνων λύττης
O ἀπήρξατο· ὅθεν δὲ τῇ μανίᾳ ταύτῃ γέγονε κάτοχος αὐτίκα δὴ
διηγήσομαι.
20 Τῷ ἤδη ῥηθέντι μοι μοναχῷ, ὃς περὶ ἑαυτοῦ ὡς μέλλει
τῆς βασιλείας ἔσεσθαι ἐγκρατὴς προηγόρευσε, τῆς προρρήσεως
ἀποτιννὺς ἀμοιβήν, δῶρα ἐκπέμπει διά τινος τῶν οἰκειοτάτων
21 αὐτῷ. ὁ δὲ πεμφθεὶς οὐκ ἐκείνῳ ἐνέτυχεν (ἔφθη γὰρ ὁ μο-
ναχὸς ἐκεῖνος τὴν ζωὴν μεταθέμενος), ἕτερον δ' εὑρηκὼς τῇ
ἐκείνου κατοικίᾳ σκηνούμενον, ὡς ἐκείνῳ, μὴ γινώσκων τὸν
22 ἄνδρα, τούτῳ προσεληλύθει. ὁ δέ (ἦν γὰρ τὰ τῶν εἰκονο-

4 οὐ γράφει (γράφη E) τὸ πανικῷ ἀλλαχοῦ E 13 ὅπως ὁ Ἀρμένιος (ἀρμένιος C) Λέων ἔθετο τῇ τῶν εἰκονομάχων αἱρέσει CE

1 παρακλητικοῖς παραθήξας O 2 post κατὰ add. τῶν RwpDi 4 πανικῷ om. O 7 ἀνέλαβον A, B corr. ex ἀνέβαλον, ἀνέβαλον RwpDi 9 τροπαιφόρος w*p invitis AR 10 ἁγίων O Wo lat. 11 ad τῇ Wo asteriscum add. in E 13 αὐτοῦ Rwp ὡς] ὅτι Owp 14 ἔσεσθαι τῆς βασιλείας D 15 ἀμοιβάς B 18 κοτοικίᾳ w*pDi invitis AR ὡς ἐκεῖνον B γινώσκειν E 19 προςελήλυθεν E

17 tatur atque impellit et barbaros fortiter aggreditur, et hostes subita
conversione perterrefactos maxima ex parte caedit magnamque
18 multitudinem capit. Nec multum afuit, quin ipse Crumus vulnere
accepto equo delapsus occideretur, nisi satellites conglobati scutis
19 protecto et alteri equo imposito fugam aperuissent. Rex igitur
triumphans magnaque praeda parta regiam ingressus non multo
post insaniam contra venerabiles imagines est auspicatus; unde
vero in eum furorem inciderit, iam exponam.
20 Ei monacho, a quo Leoni imperium praedictum fuisse supra
exposuimus, gratiam relaturus per quendam ex intimis suis dona
21 misit. Is non in ipsum incidit, quippe iam mortuum; sed cum
alium invenisset ibi habitantem, ad illum, ut quem non nosset,
22 accessit. Ille vero (erat enim oppugnator imaginum eiusque sectae
propugnator acerrimus) neque munera accepit et eo, a quo affere.

μάχων πρεσβεύων καὶ τῆς αἱρέσεως διάπυρος ἐραστής) οὔτε
τὰ δῶρα προσήκατο καὶ τὸν τούτων κομιστὴν ἀπεπέμψατο, ἐξ 23
εἰδώλων προσκυνητοῦ μή τι λαβεῖν ἀνέχεσθαι φάμενος καὶ τῆς D
βασιλείας καὶ τῆς ζωῆς διὰ βραχέος ἐπαπειλῶν τῷ βασιλεῖ στέ-
ρησιν, εἰ μὴ τοῦ προσκυνεῖν τοῖς εἰδώλοις ἀπόσχοιτο, τὰς σεπτὰς
εἰκόνας οὕτω καλῶν. ταῦτα παρὰ τοῦ σταλθέντος ἀγγελθέντα 24
τῷ Λέοντι ἔμφροντιν αὐτὸν πεποιήκασι· καὶ κοινοῦται τὰ μη-
νυθέντα τῶν οἱ συνήθων τινὶ τῷ Μελισσηνῷ Θεοδότῳ, ὃς τοῖς
III 382 εἰκονομάχοις αἱρεσιώτης ἐτύγχανεν ὤν. δόλῳ τοίνυν ἐκεῖνος 25
τὸν Λέοντα μέτεισι καί τινα μοναχὸν ἑαυτῷ γινώσκων ὁμόδοξον,
τούτῳ συνεβούλευε κοινώσασθαι τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ὃ ἂν ἐκεῖνος
ὑπόθηται, τοῦτο ποιῆσαι· εἶναι γὰρ τὸν ἄνδρα μεστὸν χαρίτων 26
πνευματικῶν καὶ προορῶντα τὰ μέλλοντα καὶ προλέγοντα. ὡς 27
οὖν εἶδε τὸν βασιλέα συνθέμενον τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ἄπεισι πρὸς
τὸν μοναχὸν ὁ Θεόδοτος καὶ προλέγει αὐτῷ τὴν ὡς αὐτὸν τοῦ P II 180 A
βασιλεύοντος ἐν ἰδιώτου σχήματι ἄφιξιν καὶ ὅτου χάριν ἐλεύ-
σεται καὶ μυσταγωγεῖ τοῦτον ὅσα τῷ βασιλεῖ διαλέξεται. εἶτα 28
νυκτὸς ἄπεισιν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν μοναχὸν μεταμφιασάμενος,

6 περὶ τοῦ Μελισσηνοῦ (μελισηνοῦ E) Θεοδότου καὶ ὅπως τὸν Λέοντα ἠπάτησε κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων λυττῆσαι CE   13 ὅρα πόσον ὁ Σατανᾶς (sic) ἰσχύει B

1 σπουδαστὴς Owp   2 τὸν] τὴν typotheta apud *Di*   4 βραχέως E βασιλεῖ AE Cedr. (Scylitz.) II p. 54, 23, λέοντι Owp   6 σταλέντος BCEwp*Di*   7 αὐτῶ E   8 τῶν οἱ — 9 αἱρεσιώτης om. E
βασιλέα
8 οἱ om. Owp   12 ὑπόθοιτο Rwp   14 βασιλέα AR, λέοντα C, λέοντα βασιλέα wp*Di*, imperatore: *Wo* lat. omisso Leonis nomine
16 αὐτῷ τῷ D, ἰδιώτου corr. Dw

bantur, dimisso professus est se a simulacrorum adoratore nihil 23
accipere, regi et regni et vitae iacturam brevi comminatus, nisi
adoratione simulacrorum (sic enim venerandas imagines appellabat)
abstineret. Haec nuntiata sollicitum reddiderunt Leonem; rem igi- 24
tur cum quodam ex familiaribus Theodoto Melisseno communicat,
qui oppugnatoribus imaginum studebat. Ille Leonem dolo aggres- 25
sus monet, ut negotium cum quodam monacho, quem eiusdem secum
opinionis esse norat, communicet et quae ille suaserit exsequatur.
Virum enim plenum esse gratia spiritus ac res futuras et praevidere 26
et praedicere. Quibus verbis rege assenso Theodotus monachum 27
convenit, regem habitu privati hominis ad eum venturum esse
et qua gratia sit venturus indicat, quaeque cum rege sint disse-
renda eum docet. Rex noctu ad monachum abit mutata veste, 28

ἵνα μὴ διαγνωσθείη ὢν βασιλεύς· συμπαρῆν δέ οἱ καὶ ὁ Θεό-
29 *δοτος. ὁ δὲ μοναχὸς ἐκεῖνος, οἷα δῆθεν προμυηθεὶς ἐκ τοῦ*
πνεύματος τὸ πλαττόμενον, ὡς βασιλέα προσεῖπε τὸν Λέοντα
καὶ "μὴ κρύπτε σου" φησί "τὸ ἀξίωμα μηδ' ἀπατᾶν θέλε τὴν
30 *ἡμῶν οὐθενότητα. ἴσθι δὲ μὴ περὶ τὸ σέβας ὀρθῶς διακεί-*
μενος, ἀλλ' ἄντικρυς εἰδωλολατρῶν καὶ αὐτὸς καὶ ἅπαν σοι τὸ
B 31 *ὑπήκοον. εἰ μὲν οὖν περιαιρήσεις τὰ εἴδωλα τῶν ἐκκλησιῶν,*
ἔσται σοι καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ βασιλεία πολυετής τε καὶ εὐτυχής·
εἰ δὲ μὴ τοῦτο, ἀλλ' ἔλπιζε ταχεῖαν τὴν στέρησιν καὶ ἀμφοῖν,
32 *καὶ πρὸς ταύτῃ σε κολάσεις αἰώνιοι διαδέξονται." καὶ ὁ μὲν*
εἴρηκε ταῦτα· ὁ δὲ Λέων θαυμάσας τὸν μοναχὸν τῆς δῆθεν
προγνώσεως (οὐδὲ γὰρ ἔγνω τοῦ Θεοδότου τὸ τύρευμα), ἥλω
τοῖς ἐκείνου λόγοις καὶ κατὰ τῶν θείων ἐκτυπωμάτων σφοδρό-
τατα ἔπνευσε, δόγματι τούτων πάντοθεν καθαίρεσιν καταψηφι-
33 *σάμενος. ἤθελε μέντοι καὶ τὸν πατριάρχην ἔχειν ὁμόψηφον·*
C *ὁ δὲ καὶ ἀντέλεγεν ἰσχυρῶς καὶ ἀσεβὲς ἐξήλεγχε τὸ δόγμα καὶ*
λόγοις καὶ γράμμασιν· ὁ θειότατος οὗτος ἦν Νικηφόρος. διὸ D III 3
34 *καὶ ὑπερορίαν αὐτοῦ κατακρίνει. λέγεται δὲ προαισθέσθαι τοῦ*
Λέοντος τὸ κακότροπον ὁ ἀοίδιμος Νικηφόρος καὶ ὡς ἔσται

17 *ὅτι ἀντιλέγοντα αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων τὸν θεῖον Νικηφόρον τὸν πατριάρχην* (*πατρίκιον* E) *ἐξώρισεν* CE

3 *τοῦ πλαττομένου* Dw 8 *τε καὶ εὐτυχής* om. B 9 *ταχείαν* ACwp *στέρησιν* AE, *ἔκπτωσιν* Owp 12 *οὐδὲ*] *οὐ* D 17 *πράγμασιν* D 18 *ὑπερορίᾳ* Owp *αὐτοῦ* om. Owp post *κατακρίνει* add. *τὸν δίκαιον* Owp 19 *τὸ κακότροπον*] *τὰ κακόδοξα ἤθη* E *Wo* lat. *καὶ* om. Owp

29 ne agnosceretur, Theodoto comitante. At ille monachus, ut ab
illo spiritu de commento imbutus, Leonem pro rege salutat et
"Ne" inquit "maiestatem tuam celaveris ac noli fallere nostram
30 vilitatem. Sed scito te de religione perperam sentire et plane
simulacrorum cultorem esse et te et omnes eos, qui tibi pareat.
31 Quodsi ex ecclesiis simulacra sustuleris, et vita et regnum tibi
diuturnum erit et fortunatum; sin minus, scito te brevi utrumque
32 amissurum ac praeterea aeterna supplicia subiturum." His Leo
auditis miratus monachum ob praedictionem utique, ignarus
machinationis Theodoti, verbis illius captus est et contra sacro-
sanctas imagines vehementissime saeviit easque omnes tolli edicto
33 iussit. Cum autem Nicephorum quoque patriarcham sanctissimum
in suam sententiam vellet pertrahere, ille vero acriter adversare-
tur eiusque edictum et oratione et scriptis impietatis argueret,
34 virum illum relegat. Qui quidem improbitatem Leonis prae-
sensisse fertur eumque orthodoxis offensioni fore et ecclesiae

τοῖς ὀρθοδόξοις σκόλοψ καὶ κυδοιμοῦ ταῖς ἐκκλησίαις λαβῇ. W III 11
ἐν γὰρ τῷ περιτιθέναι τῇ αὐτοῦ κεφαλῇ τὸ διάδημα δόξαι 35
ἀκάνθας ἐμπαγῆναι αὐτοῦ τῇ χειρί. ὁ μὲν οὖν ἀπήγετο πρὸς 36
Προικόνησον ὑπερόριος. ὁ δὲ τοῦ μεγάλου Ἀγροῦ καθηγού- 37
μενος ὁ ὁμολογητὴς Θεοφάνης τῷ πνεύματι τὴν ἐκείνου δίο-
δον ἐγνωκώς (οὐ γὰρ ἑώρα τὸν ἅγιον), κηροὺς ἀνάψας καὶ
θυμιῶν ἐδεξιοῦτο αὐτόν· κἀκεῖνος αὖθις ἐκ τῆς νηὸς προσκυ- 38 D
νήμασιν ἠμείβετο τὸν προπέμποντα, μήθ' ὁρῶν μήτε μέντοι
ὁρώμενος. θαυμαζόντων δὲ τῶν σύμπλων τῷ πατριάρχῃ καὶ 39
πυθομένων τίνι τὰς προσκυνήσεις ἀφοσιοῖ, ἐκεῖνος ἔφη τῷ
ὁμολογητῇ Θεοφάνει τῷ τοῦ μεγάλου Ἀγροῦ καθηγητῇ, προει-
πὼν τὴν ὁμολογίαν· οὔπω γὰρ ἔφθη τότε ταύτης ἀξιωθείς.

Ἐκβληθέντος δ' οὕτω τῆς ἐκκλησίας τοῦ σεπτοῦ Νικη- 20
φόρου, ὁ Μελισσηνὸς ἀντεισήχθη Θεόδοτος, ᾧ διώνυμον τὸ
ἐπώνυμον· ἐλέγετο γὰρ καὶ Κασσιτηρᾶς. ὅθεν δὲ γνωστὸς τῷ 2
Λέοντι γέγονεν οὐ χρεὼν καταλιπεῖν ἀνιστόρητον.

2 *περὶ τῆς προγνώσεως τοῦ πατριάρχου Νικηφόρου καὶ τοῦ ὁμολογητοῦ Θεοφάνους* CE 9 *σημείωσαι* A 13 *ὅτι ὁ Μελισσηνὸς Θεόδοτος προεβλήθη πατριάρχης, καὶ ὅθεν ᾠκειώθη οὗτος τῷ Λέοντι* CE

1 *λαβή* om. C 2 *τῷ*] *τὸ* C *τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ* Cwp, *τῇ ἑαυτοῦ κεφαλῇ* E 4 *προικόνησον* AE, Cedr. (Scylitz.) II p. 56, 20, Glyc. p. 533, 18 (v. Hierocl. Synecd. 662, 1 ann. crit.), *προικόνησον* altero *ν* supra addito C, *προικόννησον* B^{s}wp*Di*, *προικον* D, quod mutat D$_{w}$ in *προικόννησον*, v. XVI 20, 19. XVII 1, 9 6 *οὐ γὰρ* — 7 *ἐδεξιοῦτο* om. C 7 post *θυμιῶν* add. *πόρρωθεν* Owp post *αὐτὸν* add. *καὶ προέπεμπε* Owp 8 *μέντοι*] *μὴν* E 9 *δὲ* AE, *δ' ἐπὶ τούτῳ* Owp *συμπλόων* D 11 *καθηγητῇ* post *Θεοφάνει τῷ* Owp 12 *ταύτης τότε* E 13 *ἐκκλησίας* Rwp*Di*, *ἐκ* | A 14 *ᾧ* R(wp*Di*), *ὃ* A 15 *καὶ* om. B *κασσιτήρας* D, *κασσιτηρᾶς* B

tumultus auctorem. Nam cum eius capiti diadema imponeret, 35
manum suam spinis compungi putavit. Dum autem Proecone- 36
sum exulatum abducitur, magni Agri abbas Theophanes confessor, 37
transitu illius spiritu cognito (neque enim videbat virum sanctum),
cereis incensis et suffitu prosequitur, atque ille vicissim ex navi 38
cum flexis genibus veneratur, cum neque videret neque videretur.
Quod patriarchae comitibus admirantibus et, cui honorem illum 39
praeberet, percontantibus respondit confessori Theophani magni
Agri abbati, confessionem vaticinatus; nondum enim ea erat dignatus.

20. Venerando Nicephoro sic ecclesia pulso, in eius locum
introductus est Theodotus Melissenus, cui duplex erat cognomen;
nam et Cassiteras dicebatur. Qui unde in Leonis notitiam perve- 2
nerit, non est praetermittendum.

3 *Τοῦ Μιχαὴλ τοῦ Ῥαγγαβὲ βασιλεύοντος γύναιόν τι τῶν*
P II 131 A *περὶ τὴν γυναικωνῖτιν τῶν βασιλείων κάτοχον μανίᾳ γινόμενον*
κατὰ τὰς σεληνιακὰς περιόδους, ἐβόα πρὸς τὸν αὐτοκράτορα
4 *"κάτελθε, τῶν ἀλλοτρίων ἐξίστασο." τοῦτο δ' οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ*
5 *πλειστάκις ἐγίνετο καὶ τὸν βασιλέα ἐτάραττε. συνήθει δ' ὄντι*
τῷ Θεοδότῳ τούτῳ κοινοῦται τὰς τοῦ γυναίου βοάς· καὶ ὅς
"ὅταν ληφθῇ" φησὶν "ἡ γυνὴ τῇ μανίᾳ καὶ βοᾷ τὰ συνήθη,
χρὴ ἐρωτᾶσθαι παρά του τίνι προσήκουσι τὰ βασίλεια καὶ ὅπως D II
ἐκεῖνος καλοῖτο ἢ οἷός ἐστι τὴν μορφὴν καὶ εἴ τι ἄλλο ἐκείνῳ
6 *πρόσεστι γνώρισμα." ἔδοξεν οὖν συμβουλεύειν καλῶς· καὶ*
αὐτὸς πιστεύεται τὴν ἐρώτησιν· καὶ ἡ παιδίσκη μανεῖσα πάλιν
B 7 *ἐβόα κατὰ τὸ σύνηθες· ὁ δὲ ἠρώτα. κἀκείνη καὶ τοὔνομα*
τοῦ Λέοντος ἀπεφοίβασε καὶ τὴν ἰδέαν καὶ ὅτι "εἰ ἄρτι κατὰ
τὴν ἀκρόπολιν ἀπελεύσῃ, ἄνδρε σοὶ διττὼ συναντήσονται, καὶ
θατέρῳ τούτων, ὃν ἡμίονος φέρει, προσήκουσι τὰ βασίλεια."
8 *τούτων ἀκούσας ὁ Θεόδοτος οὐδὲν μὲν τῷ βασιλεῖ πεποίηκεν*
ἔκπυστον, ἀλλὰ μανίας ἔλεγεν εἶναι ῥήματα τὰ τῆς παιδίσκης,
9 *μή τι σαφὲς προμηνύοντα. αὐτὸς δὲ πορευθεὶς κατὰ τὴν*
ἀκρόπολιν καὶ τῷ Λέοντι ἐντυχὼν καὶ τὰ γνωρίσματα, ἃ τὸ

2 *γυναικωνίτιν* ARwp, *γυναικωνίτην* C, *γυναικωνῖτιν* B[s]*Di* 4 *ἐξίστασο* ARDw, cedito: *Wo* lat., *ἐξίστατο* Dwp 5 *συνήθει* Rwp*Di*, *συνήθους* A *δὲ* Owp*Di* 7 *ληφθείη* AB, *λειφθή|ει* E, *ληφθῇ* R(wp*Di*) *φησὶν* om. D *τῇ* om. D 9 *ἐκείνῳ* om. D 10 *συμβουλεύειν καλῶς* AE, *ἡ συμβουλὴ* (*βουλὴ* D) *συνετὴ* Owp 12 *τὸ ὄνομα* DE 13 *εἰδέαν* w*p invitis AR 14 *ἄνδρες* E 16 *τοῦτ'* p* invitis ARw *ὁ* om. E *μὲν* om. E 18 *δὲ* om. D, suppl. Dw

3 Michaële Rhangabo regnante muliercula quaedam gynaecei
regii ad lunares circuitus furore percita ad imperatorem clami-
4 tabat: "Descende, alienis cedito." Quod non semel, sed saepissime
5 factum regem turbabat; itaque Theodoto, quo familiariter ute-
batur, muliérculae vociferationes exponit. Tum ille "Ubi" in-
quit "mulier mente alienata fuerit et de more clamitarit, interro-
getur ab aliquo, ad quem res regiae pertineant, quod illi nomen
6 sit, qua forma, quam aliam notam habeat." Id consilium pru-
dens visum, interrogandi munus ipsi commissum. Cum igitur
puella pro sua consuetudine insania correpta vociferaretur,
7 rogat eam. Illa Leonis et nomine et forma exposita "Si tu" in-
quit "iam ex acropoli egrediere, obviam tibi erunt duo viri,
8 quorum alterius, qui mulo vehitur, est regnum." His Theodotus
auditis regi quidem nihil rettulit, sed verba puellae ab insania
9 proficisci dicebat certi nihil declarantia. Ipse vero ad acropolim
egressus in Leonem incidit atque indiciis, quae mulercula prae-

γύναιον εἰρήκει, φωράσας, ἰδίᾳ τὸν ἄνδρα παραλαβὼν καὶ
πίστεις δεδωκώς τε καὶ εἰληφώς, προμηνύει τὴν βασιλείαν αὐτῷ,
ὡς ἐξ ἐπιπνοίας θειοτέρας αὐτὴν μυηθείς, καὶ ᾔτει μετὰ τὴν C
ἔκβασιν κείσεσθαί οἱ μισθὸν τῆς προρρήσεως. οὗτος ὁ τρόπος 10
ἐγνώρισε καὶ ᾠκείωσε τῷ Λέοντι τὸν Θεόδοτον, καὶ ἔσχεν εἰς
ἀντάμειψιν τῆς προρρήσεως μετὰ τὸν ἱερὸν Νικηφόρον τὸν
θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. ὢ θεοῦ κριμάτων ἄβυσσος
ἀκατάληπτος· μετὰ τίνα τίς;
"Αρτι δ' ἀναξίως τῆς ἱερᾶς καθέδρας ἐπιβὰς ὁ ἀνόσιος, 11
ἐπεὶ σύμπνουν καὶ τὸν κρατοῦντα ἐκέκτητο, πεπαρρησιασμένως
τὴν κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων τόλμαν μετεχειρίζετο. καὶ ὁ 12
Λέων δὲ ὡς θηρίον τοῖς τὰς σεπτὰς στηλογραφίας τιμᾶν ἐθέ-
λουσι προσεφέρετο. ἠγρίαινε γὰρ τοῦτον αὐτός τε ὁ Θεόδοτος 13
καὶ ὁ τῶν τῷ βασιλικῷ κοιτῶνι κεκληρωμένων τηνικαῦτα ὢν D
χορολέκτης, ὃν πρωτοψάλτην καλεῖν παρέλαβεν ἡ συνήθεια.
οὗτος γὰρ τῆς τῶν εἰκονομάχων αἱρέσεως τὴν θολερὰν ἀνα- 14
III 385 τροπὴν εἰς κόρον πιὼν ἠρέθιζε τὸν βασιλέα πανταχόθεν τὰς

13 περὶ τοῦ πρωτοψάλτου καὶ ὅπως ἠρέθιζε (ἠρέθησε E) τὸν βασιλέα κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων CE

4 κεῖσθαί D   προρήσεως (sic) A   5 ἐγνώρισε καὶ om. E
7. 8 ὢ (ὦ *Di*) θεοῦ κριμάτων ἄβυσσος ἀκατάληπτος AEDw *Wo* lat., ὢ (ὦ w) κριμάτων ἀρρήτων τῆς θείας προνοίας Owp; v. ad p. 252, 7
9 δὲ Owp   10 συμπνοῦν p* invitis ARw   πεπαρρησιασμένος p* invitis ARw   11 κατὰ om. D, suppl. Dw   διεχειρίζετο D
12 στηλογραφίας] εἰκόνας C, sed γρ. στηλογραφίας Cm   13 τε om. Ewp   15 post χορολέκτης add. ἡ χοράρχης Owp   παρέλαβε καλεῖν Rwp   16 οὗτος AR, qui: *Wo* lat., οὕτως w*p*Di*   τῆς] τὴν C   τὴν om. D   17 ποῶν mutatum ex ποιῶν D, corr. Dw   πάντοθεν O

dixerat, agnitis seducit virum fideque data et accepta regnum
ei praenuntiat, quod divino afflatu cognovisset, petitque prae-
dictionis post eventum remunerationem. Hoc pacto Theodotus 10
innotuit et familiaris factus est Leoni et post amotum sanctum
Nicephorum vice remunerationis sedem Cpolitanam obtinuit. O
iudiciorum dei abyssum incomprehensibilem; cui quis successit?
Ceterum Theodotus, homo ille nefarius, sacra cathedra modo 11
indigne conscensa cum et imperatorem haberet suffragatorem, in
sacras imagines audacter est grassatus. Leo item eos, qui vene- 12
randas statuas honorare vellent, instar belluae tractabat; nam 13
et a Theodoto ipso exasperabatur et a praefecto cleri palatini,
quem protopsaltem vocari receptum est. Qui cum sectae icono- 14
machorum turbidam perversitatem ad satietatem hausisset, regem

15 εἰκόνας περιελεῖν. καί ποτε τῶν τοῦ Ἠσαΐου θείων φωνῶν
ἀναγινωσκομένων ἐπ' ἐκκλησίας, αἵ λέγουσι "τίνι ὡμοιώσατε
κύριον; μὴ εἰκόνα ἐποίησε τέκτων ἢ χρυσοχόος ὁμοίωμα κατε-
σκεύασεν αὐτῷ;" καὶ τὰ ἐφεξῆς, προσελθὼν τῷ βασιλεῖ πρὸς
οὖς ἔφη "πρόσσχες τῷ προφήτῃ, ὦ δέσποτα, καὶ τούτῳ πείθου."
16 ἐντεῦθεν ἀπηρυθριασμένως ὁ Λέων τῆς αἱρέσεως εἴχετο καὶ
P II 132 A τοὺς μὴ τῇ ἀσεβείᾳ αὐτοῦ ὑποκύπτοντας διασπαράσσειν καὶ
III 107 17 λαφύσσειν ἠπείγετο· βαρὺς δὲ καὶ ἄλλως καὶ ἀπαραίτητος τὴν
ὀργὴν τοῖς πταίουσιν ἦν καὶ ἐπὶ μετρίοις πταίσμασι βαρείας
18 κολάσεις ἀποφαινόμενος. τοιοῦτος μὲν ἦν ὁ Λέων περὶ τοὺς
εὐσεβεῖς καὶ τοὺς ἄλλως προσκεκρουκότας αὐτῷ.
19 Τέως δ' οὖν περὶ τὴν τῶν κοινῶν διοίκησιν οὐ νωθὴς
ἦν, ἀλλὰ καὶ λίαν ἐγρήγορε καὶ τοὺς ἀδικοῦντας ἀνέστελλε.
20 δεηθέντος γοῦν τινος, ὡς τοῦ γυναίου αὐτοῦ παρά του τῶν
τῆς συγκλήτου ἁρπαγέντος, προσθεμένου δὲ καὶ τῷ ἐπάρχῳ
προσελθεῖν, μὴ μέντοι τυχεῖν ἐκδικήσεως, ἐπεὶ τὸ ἔγκλημα ἀπο-
δέδεικτο, τὸν ἔπαρχον ἔπαυσεν εὐθὺς τῆς ἀρχῆς, τὸν δὲ τὴν

8 ὅτι ὀργίλος ἦν ὁ Λέων· καὶ κολαστὴς ἀπαραίτητος· καὶ τοὺς ἀδικοῦντας ἀνέστελλε CE

1 ἠσαΐου R^{s}wp*Di*, ἠσαΐου AC Ἠσαΐου] XL 18 s. 2 ἀναγινωσκωμένων Ewp τίνι AR*Wo* lat., τινί w*p 3 ante κύριον add. τὸν Ewp, om. AO, Ies. l. c., Cedr. (Scylitz.) II p. 59, 1 ἐποίσε C 4 αὐτοῦ D, αὐτὸν Ies. l. c. 5 οὖς p* invitis ARw πρόσχες A^{s}R^{s}wp*Di*, corr. *B-W* 8 λαφύσσειν AR*Wo* lat., λαφύσσαν w*p post ἄλλως om. καὶ E 12 τέως δ' οὖν περὶ AEwp, περὶ δὲ O 14 οὖν Ewp 17 post τὸν prius add. μὲν Rwp*Di*

15 instigabat, ut imagines ubique tolleret. Et cum aliquando divina
Esaiae verba illa in ecclesia recitarentur: "Cui assimilastis domi-
num? Num imaginem eius facit faber aut aurifex similitudinem
paravit ei?" et reliqua, ille accessit et regi in aurem "Audi" ait
16 "prophetam, domine, eique obtempera." Inde citra verecundiam
Leo sectam illam sectabatur, quique eius impietati non cedebant,
17 dilacerare et devorare cupiebat; idem alioquin erat saevus et ira
contra delinquentes implacabili, ob modica delicta poenas atroces
18 irrogans. Talem igitur se Leo praebebat contra pios et alios,
quibus offensus erat.
19 At in republica administranda non segnis erat, sed acer ad-
20 modum et vigilans iniuriososque coercebat. Oratus igitur a quo-
dam, qui uxorem a senatore quodam sibi raptam esse questus
addebat se frustra praefecti opem implorasse, crimine probato
statim abrogavit praefecto potestatem raptoremque legibus pu-

ἁρπαγὴν πλημμελήσαντα ἐξέδοτο νομίμως κολασθησόμενον. B
ἄρχοντας δὲ καὶ στρατιωτικοὺς καὶ πολιτικοὺς ἀριστίνδην προε- 21
χειρίζετο καὶ τὰς τῶν ὑπὸ Ῥωμαίους ἐθνῶν ἡγεμονίας οὔτε
χρημάτων ὠνίους προὐτίθει οὔτε πρὸς χάριν ἐδίδου μὴ πρὸς
ἀρχὰς πεφυκόσιν ἀνδράσιν ἢ χρημάτων ἥττοσι καὶ τούτοις
προδιδοῦσι τὸ δίκαιον.

Μιχαὴλ δὲ ὁ τραυλὸς ὁ ἐξ Ἀμορίου ἐπὶ μέγα τύχης ἀρ- 21
θείς, πρὸς δὲ ταῖς ἄλλαις κακίαις καὶ γλῶσσαν ἔχων ἀκόλαστον,
διεβλήθη τῷ βασιλεῖ ὡς κακὰ κατ' αὐτοῦ βυσσοδομεύων καὶ
III 386 τεκταινόμενος. καὶ ἡ διαβολὴ πρὸ τῆς ἡμέρας ἐγένετο, ἐν ᾗ 2 C
τὴν ἐν σαρκὶ τοῦ κυρίου γένναν ἑορτάζειν ἡ ἐκκλησία παρέ-
λαβεν. αὐτίκα τοίνυν ὁ μὲν συνελήφθη· ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν 3
κατ' αὐτοῦ μηνυθέντων ἐξεταστὴς προεκάθισεν. ἐλέγχεται παρὰ 4
τῶν κατηγορούντων ὁ Μιχαήλ, συντίθεται καὶ αὐτός, κατακρί-
νεται θάνατον, καὶ θάνατον τὸν διὰ πυρός. ἀπήγετο καυθη- 5
σόμενος, καὶ τόπος τῆς τιμωρίας ἀφώριστο ἡ τοῦ ἐν τοῖς βα-
σιλείοις λουτροῦ κάμινος. εἵπετο καὶ ὁ βασιλεύς, ἢ μὴ πιστεύων 6
ἑτέρῳ τὴν κατὰ τοῦ Μιχαὴλ ἐπεξέλευσιν ἢ ἐφηδόμενος τῷ

2 οἵους προεχειρίζετο ἄρχοντας C 7 περὶ τοῦ τραυλοῦ Μιχαὴλ CDE καὶ ὅπως ἐπὶ τυραννίδι ἁλοὺς διέφυγε τὴν τιμωρίαν καὶ ἐβασίλευσεν CE

1 ἐξόδοτο E κολαχθησόμενον p* invitis ARw 4 προυτίθει DwpDi, v. ad XV 12, 17 μὴ πρὸς] τὸ δίκαιον D, corr. Dw 5 ἀνδράσιν om. C 6 post 'δίκαιον add. εἰ δὲ καὶ νῦν ταῦθ' οὕτως εἶχεν, εἶχεν ἂν καλῶς καὶ τὰ πράγματα (πράγτα D) Owp 11 γένναν τοῦ χριστοῦ D 13 προυκάθισεν DE 18 τὴν τιμωρίαν τοῦ μιχαὴλ Owp 18 s. ἐφηδόμενος post αὐτοῦ Owp

niendum tradidit. Magistratus tam militares quam civiles ex opti- 21
mis sibi eligebat Romanarumque provinciarum praefecturas neque
pecunia venum exponebat neque ex gratia viris ad magistratus
ineptis aut avaris et ius pecunia vendentibus largiebatur.

21. Michaël vero Balbus Amorio ortus, cum ad magnam
fortunam pervenisset ac praeter cetera vitia linguam etiam in-
temperantem haberet, delatus est apud regem, quasi clam insi-
dias ei strueret ac perniciem moliretur. Ea delatio pridie eius 2
diei facta est, quo festum nativitatis domini ecclesia celebrare con-
suevit. Statim igitur ille deprehenditur, rex ipse quaesitor earum 3
rerum, quarum accusatus erat, praesidet. Convincitur ab accu- 4
santibus Michaël, ipse confitetur, condemnatur, ut igni cremetur.
Abducitur, ut comburatur, postquam locus supplicio destinatus est 5
balnei regii caminus. Sequitur et rex, sive quod aliis supplicium 6
in Michaëlem constitutum non credebat, sive quod illius interitu

D 7 *ὀλέθρῳ αὐτοῦ. ἡ δέ γε βασίλισσα τοῦτο γνοῦσα τὴν πρᾶξιν ἐκώλυσε, πῇ μὲν δεομένη τοῦ ξυνευνέτου ὑπερθέσθαι διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ κατακρίτου τὴν κόλασιν, πῇ δὲ καὶ θρασύτερον προσφερομένη αὐτῷ καὶ ἄθεον λέγουσα, ὅτι μὴ ὑποστέλλεται τὴν τοῦ φρικώδους μυστηρίου ἡμέραν τῆς τοῦ σωτῆρος γεννή-*
8 *σεως. τούτοις τὸ σκληρὸν ἐκείνου μαλάξασα πέπεικεν ἀνεῖναι*
9 *τότε τῷ Μιχαὴλ τὴν ἀπώλειαν· ὁ δὲ πρὸς τὴν εὐνέτειραν ἔφη "ἰδοὺ πέπεισμαί σοι, ἀλλά γε σὺ γνώσῃ καὶ τὰ τέκνα τὰ σὰ*
10 *ὅσα ὑμῖν ἐκ τούτου συμβήσονται." ὁ μὲν οὖν Μιχαὴλ οὕτω τὸν ὄλεθρον ὑπεξέφυγε· θαυμάσαιτο δ' ἄν τις ὅθεν ὁ Λέων προεῖπε τὸ γενησόμενον· οὐ γὰρ πάντως αὐτὸ ἐκ θειοτέρας*
I 133 A 11 *ἐπιπνοίας προέγνωκε. πῶς γὰρ θεομαχῶν ἐκεῖνος, καὶ ἄλλως*
12 *ἀνὴρ ὢν αἱμάτων καὶ βίου μὴ παθῶν καθαρεύοντος; λέγεται προεγνῶσθαι αὐτῷ παρά του χρησμοδοτηθὲν ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀρχῆς ἐκπεσεῖται καὶ*
13 *τῆς ζωῆς. ἀλλὰ καί τί φασι τῇ τῶν ἀνακτόρων βιβλιοθήκῃ βιβλίον ἐναποκεῖσθαι, ἐν ᾧ καὶ χρησμοὶ περὶ τῶν βασιλέων*

7 *ὅσα προεῖπεν ὁ Λέων περὶ τοῦ τραυλοῦ* (om. C) *Μιχαήλ* ACE, *σημείωσαι* B 16 *περὶ τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἐν τοῖς ἀνακτόροις καὶ τῶν ἐν ἐκείνῳ εἰκονισμένων καὶ ὅπως ἡρμηνεύθησαν ἐκεῖνα καὶ παρὰ τίνος* C

1 *πρᾶξιν* Ewp 2 *ἐκώλυε* D, prohibebat: *Wo* lat. *ξυνεύνου* E 4 *ὀνομάζουσα* O 5 *ἡμέραν* post *τὴν* O 6 *τὸν* D, *τὸ* corr. Dw 7 *ἔφησεν* Rwp 8 *γε* om. DEwp *τὰ σὰ τέκνα* B 9 *συμβήσονται* AE, C corr. ex *συμβήσεται*, *συμβήσεται* Rwp 10 *θαυμάσαιτο* A (v. Ann. Comn. I p. 354, 19, Psell. hist. p. 280, 13), *θαυμάσεται* R, *θαυμάσαι* wp*Di* 11 *προεῖπεν* Ewp, v. ad XIII 1, 5 *γεννησόμενον* C 12 *προέγνωσε* w*p invitis AR 13 post *λέγεται* add. *οὖν* Ewp, *γοῦν* R, *γὰρ* B 16 *βιβλιοθήκῃ* om. w*p (*Wo* lat.: bibliotheca)

7 laetabatur. At regina eo cognito id facinus prohibuit, maritum partim orans, ut damnati supplicium propter festum differret, partim etiam audacius increpans et impium appellans, qui diem
8 venerandi mysterii nativitatis servatoris non vereretur. His verbis, illius asperitate mitigata, commotus, ut Michaëlis interitum
9 differret, ad coniugem "Ecce" inquit "tibi obtempero; sed tu
10 liberique tui cognoscetis, quae vobis ex eo eveniant." At Michaël hoc pacto necem effugit; miretur autem aliquis, unde Leo futura
11 praedixerit, quae utique non ex divino afflatu cognorat, quippe homo infestus deo et sanguinarius vitamque degens perturbatio-
12 nibus minime puram. Fertur oraculum a quodam accepisse fore
13 ut die nativitatis Christi et imperium et vitam amitteret. Perhibetur etiam in regia bibliotheca fuisse liber, quo oracula de regibus continerentur formaeque et hominum et ferarum pinge-

III 387 ἦσαν καὶ μορφαὶ ἐνεγράφοντο ἀνθρώπων τε καὶ θηρῶν, καὶ 14
μετὰ τῶν ἄλλων ἐκεῖ καὶ λέων θὴρ ἐχρωμάτιστο, ᾧ κατὰ
νώτου τὸ στοιχεῖον τὸ χῖ ἐγκεχάρακτο· ἀνὴρ δ' ἦν ἐξόπισθεν
τοῦ θηρὸς δόρατι διὰ τοῦ χῖ διελαύνων τὸν λέοντα. ἡ μὲν 15
οὖν βίβλος εἶχε ταυτί, καὶ ἦσαν, ὡς ἐδόκει, Σιβύλλεια χρησμῳ-
δήματα. τὸ δὲ τῆς εἰρημένης χρωματουργίας δυσερμήνευτον 16
ὃν ὁ τότε κοιαίστωρ, ὡς λέγεται, διεσάφησεν, εἰπὼν κατὰ τὴν B
ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ βασιλέα μέλλειν ἀναιρεθῆναι.
τὸ μὲν γὰρ θηρίον βασιλέα δηλοῦν, τὸ δὲ χῖ τὴν εἰρημένην 17
ἡμέραν αἰνίττεσθαι, τὸ δὲ διὰ μέσου τοῦ χῖ τῷ λέοντι τὸ δόρυ
ἐμπήγνυσθαι τὸ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τὸν βασιλέα
κτανθήσεσθαι. ταῦτα τὸν βασιλέα ἐτάραττεν, ἀλλὰ μὴν αὐτὸν 18
καὶ τὸ τῆς μητρὸς ἐξεδειμάτου ἐνύπνιον. ἔδοξε γὰρ ἐκείνη ἐν 19 WIII
τῷ ναῷ τῆς θεομήτορος εἶναι τῷ ἐν Βλαχέρναις καὶ ὁρᾶν γυ-
ναῖκά τινα προπεμπομένην ἀνδράσι λευχείμοσι καὶ πλῆρες αἱ-
μάτων τὸ δάπεδον τοῦ ναοῦ ἀκοῦσαί τε τῆς δορυφορουμένης

13 περὶ τοῦ ἐνυπνίου τῆς μητρὸς τοῦ Λέοντος CE

1 ἐνεγράφοντο AEwp, ἐξεικονισμέναι O, expressae: *Wo* lat. θήρων E, θηρίων B 2 ἐνεικόνιστο O ᾧ AR(wp), ὁ B, ἐν δὲ C 3 χῖ AC Cedr. (Scylitz.) II p. 63, 15, χι DE, χὶ B, χ wp*Di*, v. ad vs. 4. 9. 10 ὄπισθεν Ewp 4 ante τοῦ alt. add. μέσου Owp τοῦ] τὸ D χῖ AC, χὶ B, χι R, χ wp*Di*, v. ad vs. 3 τοῦ λέοντος E 5 σιβύλλια C, σιβύλεια D, corr. Dw χρησμοδοτήματα C, χρησμοδήματα D 6 εἰρημένης ex εἰρήνης corr. E post χρωματ. add. αἰνιγματῶδες Rwp 7 post κατὰ add. μὲν C 8 μέλλειν om. w*p invitis AR 9. 10 χῖ AC, χι DE, χὶ B, χ wp*Di*, v. ad vs. 3 10 αἰνίττεται E ante τῷ add. καὶ C 12 post μὴν add. καὶ Ewp 13 ἐξιδημάτου (sic) A ἐν om. E 14 τῷ ἐν] τὸ ἐν E 15 ἀνδράσι AEwp Cedr. (Scylitz.) II p. 63, 23, νεανίαις O, adolescentes: *Wo* lat. 16 διάπεδον C

rentur, atque inter ceteras leo quoque fera illic pictus esset littera 14
χῖ tergo eius insculpta; pone bestiam vir stabat, qui leonem per
χῖ confodiebat. Et haec liber continebat, quae Sibyllina oracula 15
putabantur. Eius picturae obscurum involucrum quaestor illius 16
temporis explicasse fertur et dixisse regem die nativitatis Christi
occisum iri; nam feram significare Leonem et litteram χῖ diem 17
illum innuere et quia per medium χῖ hasta in leonem infigeretur,
regem eo ipso die festo necatum iri. Ea regem turbabant nec 18
minus matris terrebat insomnium. Videbatur illa sibi in aede 19
deiparae Blachverniana esse et cernere matronam quandam, quam
viri candidis induti vestibus comitarentur, et aedis solum sanguine
redundare audireque matronam illam iubere dari regis matri

ἐκείνης κελευούσης αἵματος ἄγγος τι πλησθῆναι καὶ δοθῆναι
20 τῇ τοῦ βασιλέως μητρί. τῆς δὲ μὴ προσιεμένης τὸ προσφερό-
C μενον, φάναι τὴν περιφανῆ γυναῖκα ἐκείνην "ὁ δὲ σὸς υἱὸς
τοὺς ἐμὲ τιμῶντας αἱμάτων ἐμπίπλησι καὶ τὸν θεὸν καὶ υἱόν
21 μου εἰς ὀργὴν κινῶν οὐ συνίησι." ταῦτα εἶδεν ἡ μήτηρ τοῦ
Λέοντος καὶ τῷ υἱῷ ἀπήγγειλε τὸ ἐνύπνιον καὶ ἐδέετο παύσα-
σθαι τοῦ κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων τολμήματος, ἀλλ' ἐξεκε-
22 κώφει ὁ δείλαιος καὶ θεομαχῶν οὐκ ἐπαύετο. ὤπτο δὲ καὶ
ὁ θεῖος πατριάρχης Ταράσιος καθ' ὕπνους τινὶ ἤδη τῆς ἐπι-
κήρου ταύτης ζωῆς μεταστάς, ἐπιβοώμενός τινα Μιχαὴλ καὶ
23 ἐπελθεῖν τῷ Λέοντι καὶ κτεῖναι τοῦτον ἐγκελευόμενος. ἀλλὰ
καὶ ἡ ἐν τῷ Φιλομηλίῳ μοναχοῦ προαγόρευσις καὶ ἄλλ' ἄττα D III
24 ὑπέθραττε τὸν Λέοντα καὶ ἐδείμαινε. τέως δ' οὖν κλοιοῖς τοὺς
D πόδας τοῦ Μιχαὴλ ἐνδησάμενος τὸν μὲν τῷ παπίᾳ φρουρηθη-
σόμενον παραδέδωκεν, αὐτὸς δὲ τὴν κλεῖδα κατεῖχε τοῦ σιδη-
25 ρέου δεσμοῦ. ἔμφροντις δὲ τὴν νύκτα διάγων οὐκ εἶχε τὸν

8 ἕτερον ἐνύπνιον CE 13 ὅτι πεδηθεὶς τοὺς πόδας ὁ Μιχαὴλ τῷ παπίᾳ παρεδόθη φυλάττεσθαι CE

2 μὴ om. E προσεσιμένης D, corr. Dw 3 φᾶναι CE 4 υἱὸν καὶ θεὸν C 5 post ταῦτα add. ἐν ὀνείροις Rwp 7 ἐξεκεκώφει ARw (B corr. ex ἐξεκώφει * *), ἐξεκώφει p coniectura, ut videtur; v. quae non recte iudicat hac de forma L. Dindorfius in Steph. thes. vol. III p. 466 C 8. 9 τινι καθ' ὕπνους post ὤπτο δὲ O 9 ἢ D, ἤδη corr. Dw 10 ζωῆς om. D καὶ om. D 12 post ἡ add. τοῦ BCEwp φιλομιλίῳ Rwp, v. ad XV 19, 4 ἀλλάττα ACE 13 ὑπέθραπτε p* invitis ARw 14 ἐνδυσάμενος D, corr. Dw 14. p. 333, 2. 3. 4. 10. 14. p. 334, 6. 13 revocavit nomen appellativum papiae, cuius viri erat palatii custodia *B·W* 15 κατέσχε C σιδηρείου B

20 vas eo sanguine plenum. Quae cum id adversaretur, dicere
illustrem illam matronam: "At filius tuus eos, qui me vene-
rantur, sanguine implet neque intellegit se et deum et filium
21 meum ad iram commovere." Haec vidit Leonis mater filio-
que exposuit obtestata, ut in venerandas imagines saevire
desisteret. Sed miser homo obsurduerat deumque lacessere per-
22 gebat. Est et sanctus Tarasius iam ex hac vita aerumnosa trans-
latus cuidam in somnis visus, qui Michaëlem quendam incla-
maret cumque ad invadendum et occidendum Leonem hortaretur.
23 Sed et Philomeliani monachi praedicta et alia quaedam Leonem
24 turbabant et terrebant. Interea Michaëlem compedibus vinctum
papiae custodiendum tradidit et clavem serae ferreae ipse asser-
25 vavit. Quam noctem cum sollicitam et ex sollicitudine insomnem

ὕπνον τοῖς ὄμμασιν αὐτοῦ ἐφιζάνοντα. διὸ καὶ ἀπήει πρὸς 26
τὸ τοῦ παπίου διαιτητήριον καὶ ὁρᾷ τὸν μὲν Μιχαὴλ ἐπὶ κλίνης
καθεύδοντα, τὸν δὲ παπίαν ἐπ' ἐδάφους κατακλινόμενον. ἢ 27
γὰρ τιμῶν τὸν Μιχαὴλ ὁ παπίας τοῦτο πεποίηκεν ἢ καὶ συνίστωρ
ὤν, ὡς ἐδόκει, τῆς κατὰ τοῦ βασιλέως βουλῆς. ὡς οὖν εἶδε 28
ταῦτα καὶ τὸν Μιχαὴλ ὕπνον ὑπνώττοντα βαθύν τε καὶ νήδυ-
μον καὶ οἷος ἀφρόντιδι ἔοικεν, ὑπέστρεφε μηνιῶν καὶ τὴν ὀρ-
γὴν ὑπεδήλου τῇ κινήσει τῇ τῆς χειρός. τῶν μὲν οὖν ἄλλων 29 P II 11
οὐδεὶς τὴν παρουσίαν τοῦ βασιλέως ᾔσθετο, εἷς δέ τις τῶν
τοῦ παπίου καὶ ἔγνω τοῦτον ἐλθόντα καὶ ὑπνώττειν προσποιη-
σάμενος ἑώρα ὅσα ἐποίησε καὶ ὡς ὠργίσθη καὶ ὡς ἠπείλησε,
καὶ πάντα σφίσιν ἀπήγγειλεν. οἱ δὲ φόβῳ ληφθέντες ὅπως 30
ἂν ἐκφύγοιεν τὸ μήνιμα τοῦ βασιλέως ἐφρόντιζον. καὶ ὁ Μι- 31
χαὴλ τῷ παπίᾳ φησὶν ὡς "εἰ βούλει αὐτός, οὐ τὸν κίνδυνον
ἐκφευξόμεθα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ μελετώμενα ἡμῖν εἰς ἔργον
ἐκβήσεται." καὶ ὅς "τὸ παριστάμενόν σοι πρᾶττε" φησίν, "ἐμὲ 32

1 ὅπως ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν τοῦ παπίου καταγωγὴν ἀπῆλθε (ἐπῆλθε E)· καὶ ὅσα εἶδε· καὶ ὡς ἠπείλησε· καὶ ὡς οὐκ ἔλαθεν CE

1 post ἐφιζάνοντα add. ἀφίπτατο γὰρ ταῖς φροντίσιν ἀποσοβούμενος (ἀποσωβούμενος w*p) Owp 2 τοῦ om. D διαιτήριον D, corr. Dw 3 post καθεύδοντα add. ὥσπερ ἀμέριμνον Owp 5 ἐπιβουλῆς D, insidiarum: *Wo* lat. 7 ἔοικεν AEwp, ἐπεοικὼς ἦν O 9 βασιλεύοντος BCEwp 10 καὶ ἔγνω AE, ἀγρυπνῶν ἔγνω Owp 11 ὅσα] ἃ D ἠπείλησε RwpDi, ἠπείλησεν A, v. ad XIII 1, 5 12 σφῖσιν AE, corr. *Di*, τῷ ἑαυτοῦ κυρίῳ Owp οἱ δὲ AE, ὁ δὲ κοινοῦται ταῦτα τῷ μιχαὴλ καὶ ἄμφω Owp λειφθέντες (sic) A 13 μήνιμα ex μήνυμα corr. AE 13. 14 καὶ ὁ μιχαὴλ τῷ παπίᾳ φησὶν AEwp, φησὶν οὖν τῷ παπίᾳ ὁ μιχαὴλ O 16 πράττε ARwp, πρᾶττε D*Di* φησὶν Rwp*Di*, φησί· A, v. ad XIII 1, 5

ageret, papiae conclave ingressus Michaëlem in lecto dormientem 26
vidit, papiam vero humi iacentem, quod vel ut honoraret Michaë- 27
lem papias faciebat vel, ut putabatur, consilii contra regem
facti conscius. Quae cum vidisset et Michaëlem somno profundo 28
et suavi oppressum nullam sollicitudinem prae se ferentem, rece-
debat iratus iramque agitatione manus declarabat. Ac cetero- 29
rum nullus regis praesentiam animadverterat praeter unum pa-
piae vigilem, qui somno simulato, quae ille fecisset, viderat et
ut iratus ac minitabundus abiisset; omnemque rem iis nuntiat.
Illi territi, quo pacto regis indignationem effugerent, delibera- 30
bant. Ibi Michaël papiae ait: "Si ipse velis, non periculum modo 31
vitabimus, sed etiam consilia nostra ad exitum perducemus;" tum 32
ille "Ago" inquit "quod animo concepisti; nusquam tibi deero."

33 δ' ἕξεις ὅπῃ βούλει ἑπόμενον." ἐγχαράττει τοίνυν αὐτίκα γρα-
B φὴν πρὸς τοὺς οἱ τῶν βουλευμάτων μετέχοντας, ἀπειλῶν ὡς
εἰ μὴ τάχος ἐλεύσονται καὶ τὰ βεβουλευμένα θῶνται ἐπιτελῆ
(εἶναι γὰρ τοῦτο ῥᾴδιον, ὡς αὐτὸς ᾠκονόμησε), πάντας ἀνακα-
λύψει τῷ βασιλεῖ καὶ οὐκ αὐτὸς μόνος τοῦ κινδύνου μεθέξει.
34 ταύτην τὴν ἐπιστολὴν ἐγχειρήσας τῷ παπίᾳ ἐνετείλατο στεῖλαί
τινα ἐξ αὐτῆς τὸν τὴν ἐπιστολὴν ὑποδείξοντα τοῖς συνίστορσιν, D III 3
ἕκαστον εἰπὼν ἐξ ὀνόματος, καὶ ὑποθησόμενον νυκτὸς φοιτῆσαι
πρὸς τὰ ἀνάκτορα μεταμφιασαμένους ἐν σχήματι κληρικῶν καὶ
35 ξιφίδια κεκρυμμένα βαστάζοντας. οἱ μὲν οὖν ἧκον ὡς ἐνε-
τάλθησαν· ἄρτι δὲ περὶ ὄρθρον τῆς νυκτὸς γενομένης ἧκον οἱ
36 βασιλικοὶ ψάλται, τὰς ᾠδὰς ᾄσοντες τὰς ἑωθινάς. τούτοις ὁ
C παπίας καὶ τοὺς τοῦ Μιχαὴλ συνίστορας συνεισήγαγε, καὶ οἱ
μὲν ἐν γωνίᾳ τινὶ καὶ σκότῳ συνεκρύπτοντο· οἱ ψάλται δὲ τοὺς
37 ὕμνους ᾖδον. ἤδη δὲ τούτων ὑπερμεσούντων καὶ ὁ βασιλεὺς

1 ὅσα ὁ Μιχαὴλ τοῖς συνωμόταις ἐπέστειλεν CE

1 ἕξης Ew, ἑξῆς p* ὅποι D, B corr. in ὅπῃ βούλῃ E(wp) γραφὰς O 2 τοὺς οἳ A, τοὺς οἱ E, τοὺς αὐτῷ Owp 6—8 ταύτην τὴν ἐπιστολὴν ἐγχειρήσας τῷ παπίᾳ ἐνετείλατο στεῖλαί τινα (om. E) ἐξ αὐτῆς τὸν τὴν ἐπιστολὴν ὑποδείξοντα τοῖς συνίστορσιν, ἕκαστον εἰπὼν ἐξ ὀνόματος καὶ ὑποθησόμενον AEDi, (tamen post συνίστορσιν temere inserit ἀπέστειλεν Di), ταύτας τὰς ἐπιστολὰς (ἐπιστολᾶς w*p) τοῖς συνίστορσι (τ. συν. om. D) διά τινος τῶν τοῦ (om. w*p) παπίου (παπίους w*) ἀπέστειλεν· ἐντειλάμενος αὐτῷ εἰπεῖν ἐκείνοις Owp (de scripturis codicum perverse iudicat Di vol. V p. 264) 9 μεταμφιασαμένους om. CD 10 κεκρυμμένα βαστάζοντας AO, $^{\beta}$καὶ βαστάζοντας $^{\alpha}$κεκρυμμένα (sic) E, βαστάζοντας κεκρυμμένα w*p ἧκον ὡς ἐνετάλθησαν AEw, κατὰ τὰς ὑποθήκας τοῦ μιχαὴλ πεποιήκασι καὶ τοῖς βασιλείοις (τοὺς βασιλείους p) ἐπέστησαν (ἐπέσησαν p*) Op, Duc ex uno P, ut videtur. 11. 12 οἱ βασιλ. ἧκον Ewp 14 γωνία καὶ σκότω (σκότει D) τινὶ R(wp) ψαλτῳδοὶ O 15. p. 335, 1 εἰς τ. νεὼν καὶ ὁ βασ. Ewp

33 Itaque Michaël epistulam ad conscios scribit, qua minabatur,
nisi celeriter adessent et quae constituissent perpetrarent (idque
facile esse, quemadmodum ipse instruxisset), se omnes regi indi-
34 caturum neque solum in periculo fore. Qua epistula papiae tra-
dita mandavit, ut mitteret, qui statim illas litteras consciis nomi-
natim allatis demonstraret et iuberet illos noctu clericorum habitu
35 et pugiones occultos gestantes ad palatium venire. Illi Michaëlis
monitis obsecuti se ad regiam conferunt; sub diluculo autem
36 regii cantores ad matutina carmina canenda adsunt, quibuscum
Michaëlis conscios papias una introducit, qui sese in obscuro
37 quodam angulo abdiderunt. Psaltae cum hymnorum plus media

εἰς τὸν ναὸν ἐπεδήμησε καὶ διάτορον ἔχων φθόγγον, βαρύτατον
δὲ καὶ σὺν τραχύτητι ταῖς ἀκοαῖς εἰσδυόμενον, ᾤετο εὐφωνεῖν
καὶ εἶναι μελῳδικώτατος καὶ κατάρχεσθαι τῶν ὕμνων εἰώθει.
τότε τοίνυν στὰς ἐξεφώνησε, 38

τῷ παντάνακτος ἐξεφαύλισαν πόθῳ.

καὶ αὐτίκα τῆς γωνίας οἱ κατ' αὐτοῦ μελετήσαντες καὶ τοῦ 39 W III 1
σκότους ἐξέθορον, τὰ ξίφη σπασάμενοι· ὁ δὲ συνεὶς τὸ δρώμενον
εἰσέδραμε τὸ θυσιαστήριον, καὶ οἱ αὐτοῦ δὲ ἀναιρέται ἐφεί-
ποντο, κἀκεῖ πρὸς αὐτῶν πολλαῖς κατατρωθεὶς ταῖς πληγαῖς D
καὶ τὴν χεῖρα ἀποτμηθεὶς τέλος ἀφῄρητο καὶ τὴν κεφαλήν,
βασιλεύσας ὠμῶς τε καὶ ἀσεβῶς ἐπὶ ἔτη ἑπτὰ καὶ μῆνας πέντε.
καὶ ὁ μὲν ἐκείνου νεκρὸς εἰς τὸν Ἱππόδρομον συρόμενος ἔρ- 40
ριπτο. ὁ δὲ Μιχαὴλ ἔτι τοὺς πόδας ὢν σιδηρόδετος (ἡ κλεὶς 41
γὰρ οὐχ εὕρητο τῶν δεσμῶν αὐτίκα, τοῦ Λέοντος αὐτὴν ἐγ-
κόλπιον φέροντος) εὐφημήθη καὶ προσεκυνήθη ὡς βασιλεύς.
εἶτα τῶν σιδήρων θραυσθέντων εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν 22

6 ἀναίρεσις Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου CE 13 ἀνάρρησις τοῦ (om. E) Μιχαὴλ τοῦ τραυλοῦ (τ. τρ. om. C) CE ἔτι τοὺς πόδας πεπεδημένου C, βασιλεία Μιχαὴλ Ἀμοραίου (om. A) τοῦ τραυλοῦ AE 16 βασιλεία Μιχαὴλ BCD τοῦ τραυλοῦ CD

2 καὶ om. C 2 εἰςδυνόμενον p* invitis ARw 6. 7 οἱ κατ' αὐτοῦ μελετήσαντες τῆς γωνίας ἐξέθορον omissis καὶ τοῦ σκότους O 7 συνεὶς τὸ δρώμενον (δραττόμενον E) AE, φόβῳ ληφθεὶς O(wp) 8 δὲ om. O 9 αὐτὸν E 11 τε καὶ ἀσεβῶς AO, τε καὶ ἀπηνῶς καὶ ἀσεβῶς Ewp 12 ἐκεῖνον D συνρόμενος E 14 post αὐτίκα distinxit B-W ἐγκόλπιον] ἐν κόλπῳ D 16 τῶν σιδήρων θραυσθέντων AE, τῆς κλειδὸς μὴ εὑρισκομένης τὰ σίδηρα διεκόπησαν (διεθραύσθησαν B, διεσκόπασαν w*p)· ἔωθεν οὖν ὁ μιχαὴλ Owp

parte cecinissent, rex quoque aedem ingreditur, qui, cum magna
esset voce sed gravissima et cum asperitate auribus insonante,
se bene cantare ac praeclarum esse musicum opinabatur et hy-
mnos auspicari consuerat. Ac tum stans exclamavit: 38
Sprevere summi cuncta amore principis.
Insidiatores vero statim strictis ensibus ex angulo illo obscuro pro- 39
siluerunt; ille re perspecta in sacrarium accurrit, quem hi conse-
cuti multis vulneribus confecerunt, amputata manu et capite, cum
crudeliter atque impie annos septem et menses quinque regnasset.
Eius corpus in Hippodromum pertractum ibique abiectum est. At 40. 41
Michaël compeditus (neque enim statim reperiebatur clavis, quam
Leo in sinu gestabat) laetis acclamationibus ut rex adoratus est.
22. Deinde compedibus ferreis dissectis in magnam ecclesiam

ἀφίκετο, ταινιωθησόμενος διαδήματι, τὴν μιαιφονίαν παρ' οὐδὲν
II 135 A 2 λογισάμενος. τὴν δὲ τοῦ Λέοντος γαμετὴν καὶ τοὺς παῖδας D III 39
(τέσσαρες δ' ἦσαν· Σαββάτιος, ὃς ἐν τῷ ἀναγορεύεσθαι μετω-
νόμαστο Κωνσταντῖνος, Βασίλειός τε καὶ Γρηγόριος καὶ τέταρτος
Θεοδόσιος) τῶν βασιλείων καταγαγών, τὴν μὲν ἐν τῇ μονῇ
καθεῖρξε τῶν Δεσποτῶν, τοὺς δὲ εἰς τὴν Πρώτην καλουμένην
3 νῆσον περιορίσας ἅπαντας τῆς ἀρρενωπίας ἐστέρησε. καὶ ὁ
μὲν Θεοδόσιος ἔθανεν, ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ἀφωνίᾳ κάτοχος
γέγονε· δι' ἣν ἐδέετο θερμότατα τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦ
μεγάλου πατρὸς Γρηγορίου τοῦ θεολόγου, ἐνδελεχῶς τῷ αὐτοῦ
προσφοιτῶν ἐκτυπώματι, περιαιρεθῆναι τὴν ἀφωνίαν αὐτοῦ·
4 τῇ γὰρ ἐκπτώσει τῆς βασιλείας καὶ τῆς πατρικῆς κακοδοξίας
B 5 οἱ παῖδες τοῦ Λέοντος συνεξέπεσον. ἔδοξεν οὖν ποτε ὁ ἅγιος
ἐπιστῆναι αὐτῷ, κελεύων ἀναστῆναι καὶ ἀναγνῶναι τὸ "πάλιν
6 Ἰησοῦς ὁ ἐμός." ὁ δὲ πεπιστευκὼς τῷ ῥήματι εἰσῆλθεν ἐπ'

2 ὅσα ἐποίησεν ὁ Μιχαὴλ τῇ τοῦ Λέοντος γαμετῇ καὶ τοῖς ἐκείνου παισὶν (παισί· C) CE καὶ ὅπως ὁ τοῦ Λέοντος υἱὸς Κωνσταντῖνος ἐλύθη τῆς ἀφωνίας C

1 ante *ἀφίκετο* add. *ἕωθεν* E (v. ad p. 335, 16), sed v. Cedr. (Scylitz.) II p. 68, 10 post *διαδήματι* add. *δημοσίᾳ τε ἀναρρηθησόμενος* Owp *καὶ εἰςέδυ τὸ θεῖον τέμενος* O (sacramque aedem .. ingressus est: *Wo* lat. addit, omissis graecis verbis in contextu, quod vitium propagat *Duc*) *παρ' οὐδὲν* AE, *μὴ* Owp 2 *λογιζόμενος* O post *λογιζόμενος* add. *καὶ δημοσίᾳ* (om. Owp) *τῆς ἀναρρήσεως ἔτυχε* Rwp *δὲ* om. C 3 *σαβάτιος* (sic) A 6 *καθεῖρξε* Owp*Di*, *καθεῖρξαι* A, *καθείρξαι* E *καλουμένης* E 8 post *δέ* add. *γε* O 11 *προςφυγῶν* E(wp) 12 *ἐκπτώσει* — 13 *συνεξέπεσον*] De annominatione v. ad XIII 5, 29 13 post *ἅγιος* add. *ἐν ὕπνοις* Owp 15 *ῥήματι* A (*τοῖς λεγομένοις* Cedr. (Scylitz.) II p. 72, 9), *δράματι* ex *ῥήματι* mutat B, *δράματι* Rwp

venit, ut diademate ornaretur, non habita nefariae caedis ratione.
2 Leonis uxorem et filios quattuor, Sabbatium, cui, cum imperator
inaugurararetur, nomen Constantini fuerat inditum, Basilium, Gre-
gorium, Theodosium regia eduxit ac mulierem in monasterio
Despotarum inclusit, adulescentes in insulam, quae dicitur Prote,
3 relegavit omnes virilibus exsectis. Ex his Theodosius obiit, Con-
stantinus vocem amisit; qua de causa deum ferventissimis preci-
bus oravit, sed et magni patris Gregorii theologi imaginem conti-
4 nenter accessit, ut sibi loquendi facultas restitueretur. Nam una
cum excidio imperii etiam paterna impietate liberi Leonis exci-
5 derunt. Aliquando igitur sanctus ille ei astare visus est et impe-
6 rare, ut surgeret atque illud "Iterum Iesus meus" legeret. Quo
dicto fretus ecclesiam ingressus est ac sine impedimento ullo

ἐκκλησίας καὶ ἀνέγνω μή τινος αὐτοῦ παρεμποδίζοντος τῇ φωνῇ.
εἰ δὲ καὶ περιγραπτοῖς ὁρίοις τὴν σύζυγον, ὡς εἴρηται, καὶ 7
τοὺς παῖδας τοῦ Λέοντος περιέγραψεν, ἀλλ' οὐκ ἀχορηγήτους κατέλιπε, τινὰς δὲ τῶν κτήσεων αὐτῶν αὐτοῖς προσαπένειμεν, ἵν' ἐκ τούτων τὰ πρὸς χρείαν πορίζοιντο· καί τινας δὲ πρὸς ὑπηρεσίαν αὐτοῖς ἐδωρήσατο.

Ὥρμητο δὲ ὁ Μιχαὴλ οὗτος ἐξ Ἀμορίου, πόλεως τῆς ἄνω 8
Φρυγίας, ἐν ᾗ Ἰουδαῖοί τε καὶ Ἀθίγγανοι καὶ ἀσεβῶν ἑτέρων
πληθὺς ἐγκατῴκιστο· καί τις ἐκ τούτων ἦν ἐκεῖσε σύμμικτος 9 C
αἵρεσις, ἧς συμμετέχειν καὶ οὗτος ὁ Μιχαὴλ λέγεται. καὶ ἡ 10
αἵρεσις τὸ μὲν θεῖον βάπτισμα δέχεται, τὴν δὲ Μωσαϊκὴν διαταγὴν διδάσκει τηρεῖν, ἐκτὸς τοῦ περιτέμνεσθαι τὴν ἀκροβυστίαν.
III 391 εἶχε δὲ καὶ Ἰουδαῖόν τινα κατ' οἶκον παιδοτριβοῦντα αὐτόν· 11
ὅθεν οὐκ ἦν τι παρ' αὐτῷ εὑρεῖν ἀκραιφνές, ἀλλ' ἦν, ὡς εἰπεῖν, ὁ ἄνθρωπος πανσπερμία αἱρέσεων. διὸ καὶ τῷ λόγῳ 12
ἀπήχθετο, ὡς εἰς ἀνατροπὴν ὄντι τῆς κακοδοξίας αὐτοῦ.

7 ὅθεν ὥρμητο ὁ Μιχαὴλ καὶ οἷος τὴν πίστιν καὶ τὰ ἤθη CE

2 εἴρηται] XV 22, 2 3 post λέοντος add. ὁ μιχαὴλ O, Michael *Wo* lat. 4 δὲ τῶν κτήσεων αὐτῶν αὐτοῖς προςαπένειμεν AE, δ' αὐτοῖς τῶν κτήσεων αὐτῶν προςκεκλήρωκεν O, δὲ τῶν κτήσεων αὐτῶν αὐτοῖς προσεκλήρωσεν w*p 5 πρὸς ὑπηρεσίαν — 7 ὥρμητο δὲ om. E, unde *Wo* in codice ipso asteriscum supra τινας (versus 5) apposuit 6 ἐδωρήσατο A (δωρησάμενος Cedr. (Scylitz.) II p. 71, 21), προςαπένειμεν Owp 7 δὲ A, μέντοι Owp οὗτος om. O 10 μιχαὴλ] βασιλεὺς D 11 δέχεται AEwp (v. Cedr. (Scylitz.) II p. 69, 10 s.), ἐδέχετο O 11. 12 διαταγὴν (διαταγωγὴν E) διδάσκει τηρεῖν AEwp, ἐτήρει διαταγὴν O 12 ἐκτὸς AEwp, ἄτερ O 15 πανσπερμία AEDwwp, πολυσπερμία O αἱρέσεως CEwp*Di*, sectarum: *Wo* lat. 16 ὡς RwpDi, om. A

vocis legit. Etsi autem Leonis uxorem et liberos intra certos 7
limites circumscripserat, ut dictum est, non tamen egere passus est, quibusdam ex eorum possessionibus, unde necessaria suppeterent, et servis ad ministerium attributis.

Oriundus fuit Michaël Amorio, ex urbe superioris Phrygiae, 8
in qua Iudaei et Athingani et aliorum impiorum turba habitabant; unde confusa quaedam secta exsistebat, cuius et ipse Mi- 9
chaël particeps fuisse dicitur. Quae etsi sacrosanctum baptisma 10
admittit, Mosaica tamen instituta praeter praeputii resectionem observat. Aluit domi Iudaeum quendam, a quo erudiebatur; 11
unde nihil sinceri apud eum reperiebatur, sed erat, ut ita dicam, isto homo quaedam colluvio sectarum. Quocirca disputationes 12
oderat, quippe quibus eius perversa opinio everteretur.

13 Ἀπορίᾳ δὲ συζῶν ἐκ νεότητος ἐστρατεύετο· ποτὲ τοίνυν
14 τῷ ταγματάρχῃ προσελθὼν περί του ἐδέετο. τῷ δὲ ἔτυχέ τις
Ἀθίγγανος παρεστὼς καί φησι πρὸς τὸν στρατηγὸν ἐν ἀπορρή-
D τοις τὸν λόγον ποιούμενος ὡς "βασιλεύσει Ῥωμαίων οὗτος, ὅς
15 σου δέεται νῦν." καὶ ὃς αὐτίκα τῷ μαντεύματι θέμενος οἰ-
κειοῦται τὸν Μιχαὴλ καὶ κηδεστὴν ποιεῖται ἐπὶ τῇ θυγατρί.
16 Ἄρτι δὲ τῇ αὐταρχίᾳ ἐπιπηδήσαντος τοῦ Μιχαήλ, ὡς ἱστό-
ρηται, ὁ ἱερώτατος Νικηφόρος ὑπερόριος ὢν ἐπιστέλλει αὐτῷ,
17 ἀξιῶν τὴν τῶν εἰκόνων γενήσεσθαι ἀναστήλωσιν. ὁ δὲ μήτε
τι καινοτομήσειν ἔφη περὶ τὴν πίστιν μήτε τὴν τῆς ἐκκλησίας
ἀλλοιῶσαι κατάστασιν, ἀλλὰ μηδὲ βιάσασθαί τινα περὶ τοῦ θείου
III 110 18 δοξάζειν παρ' ὃ βούλεται. ἐν λόγοις δ' ἔμεινε ταῦτα· οὐ μετὰ
πολὺ γὰρ τὴν γνώμην ἔδειξε τὴν οἰκείαν καὶ κατὰ τῶν ὀρθο-
P II 136 A δόξων ἐχώρησε, καὶ πολλοὺς καὶ ἄλλους δεινοῖς περιέβαλε,
πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲ καὶ τὸν θεῖον Μεθόδιον καὶ τὸν τῆς Σάρ-

7 ὅσα ὁ πατριάρχης Νικηφόρος ἐκ τῆς ὑπερορίας ἐπέστειλε τῷ Μιχαήλ· καὶ ὅσα ἐκεῖνος εἶπεν E

1 συζῶν — ἐστρατεύετο] αὐτῶν ἐ|στρατεύετο C 2 του RwpDi, τούτου A 3 ἀπορρήτω D 5 τῷ μαντεύματι θέμενος, v. ad XIII 22, 36 6 τὸν] τῷ Ewp 7 ἱστόρηται] XV 21, 41 ss. 8 ἱερότατος w*p invitis AR post νικηφ. add. ὁ πατριάρχης Rwp (v. arg. ad h. l.) 9 ante εἰκόνων add. σεπτῶν Rwp γενήσθαι | A, γενήσεσθαι Rwp, γενέσθαι Di, v. ad XIV 5, 2 10 καινοτομῆσαι D μήτε AR(w), μὴ δὲ p* 11 βιάσθαι E 13 ἔδειξε τὴν οἰκείαν AE, τὴν οἰκείαν ἐξήφηνε O, τὴν οἰκείαν δὲ ἔφην w* (Wo lat.: animo suo declarato) p ὀρθοδόξων A(E)Dwwp, ὀρθῶν δογμάτων O 14 πολλοὺς — 15 μεθόδιον om. E 14 πολλοὺς καὶ A, πολλούς τε Owp

13 In adulescentia cum ob inopiam militaret, aliquando tribu-
14 num adiit, aliquid ab eo petiturus. Ei tribuno quidam Athinganus astans clam "Is qui tibi nunc supplex est" inquit "ali-
15 quando erit Romanorum rex." Quo augurio comprobato ille statim cum Michaële familiaritatem contrahit eique filiam despondet.
16 Michaël autem cum imperium modo occupasset, ut dictum est, S. Nicephorus exul per litteras ab eo petiit, ut imagines re-
17 ponerentur. Cui ille respondit se neque in religione quicquam novaturum neque ecclesiae res mutaturum, sed se ne ullum quidem hominem coacturum esse aliter de re divina sentire ac vellet.
18 Sed haec verba fuere; neque enim multo post animo suo declarato orthodoxos oppugnavit ac praeter multos alios crudeliter tractatos S. Methodium quoque et Euthymium, Sardium archiepi-

δοξων ἀρχιερατεύοντα τὸν Εὐθύμιον ἐξορίᾳ παρέπεμψε διὰ τὴν
τῶν ἁγίων εἰκόνων τιμήν. εἶτα τὸν μὲν Μεθόδιον καθείργνυσι 19
κατὰ τὸν Ἀκρίταν· τὸν ἀοίδιμον δ' Εὐθύμιον μαρτυρικῷ τε-
λειοῖ θανάτῳ, ἀφειδῶς μαστιζόμενον διὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Θεο-
φίλου. ἐζήλου δ' ἐν ἅπασι τὸν Κοπρώνυμον καὶ τοῖς Ἰουδαίοις 20
προσέκειτο τά τε σάββατα νηστεύειν προσέταττε. τῇ ἀναστάσει 21
II 392 *τε ἀπιστῶν διετώθαζε τὰ μέλλοντα ἀγαθὰ καὶ τοὺς προφήτας*
διέσυρε καὶ δαίμονας οὐκ εἶναι διεβεβαιοῦτο· πορνείαν τε οὐχ
ἁμάρτημα ἡγῆτο καὶ τὸν ἐπὶ πᾶσι θεὸν ὀμνύειν διεκελεύετο.
τῷ τε Ἰούδᾳ σωτηρίαν ἐπεφήμιζε καὶ τὸ πάσχα οὐ κατὰ και- 22 B
ρὸν ἑορτάζεσθαι ἐδογμάτιζε. ταῦτα μὲν οὖν ἐκ πολλῶν ὀλίγα 23
τῆς ἐκείνου κακίας ἢ καὶ ἀνοίας γνωρίσματα ξυγγεγράφαται.
Ὁ δὲ λόγος τὰ τότε ξυμβεβηκότα διδότω τῇ ἱστορίᾳ· τὰ 24
δ' ἦσαν ἐμφύλιοι πόλεμοι. ὁ δὲ τούτων κατάρξας Θωμᾶς ἦν, 25
εἷς τῶν τριῶν τυγχάνων ἀνδρῶν, περὶ ὧν ἐν τῷ Φιλομηλίῳ
μοναχὸς τῷ Βαρδανίῳ προέφησε τοὺς μὲν δύο ἐπιβήσεσθαι

5 *ὅτι καὶ οὗτος τοὺς πρὸ αὐτοῦ ἐμιμήσατο* CE 6 *ὅσα ὁ ματαιόφρων Μιχαὴλ ἐφρόνει* CE 13 *περὶ τῆς τοῦ Θωμᾶ τυραννίδος* CE

1 *ἀρχιερατεύσαντα* Owp *τὸν* om. BEwp 1 *ἐξορίᾳ* — 8 *εὐθύμιον* om. O p. 338, 13 *ὀρθοδόξων ἐχώρησε* — 3 *τὸν ἀοίδιμον εὐθύμιον δὲ μαρτυρικῷ* add. Dw 3 *εὐθύμιον δὲ* Ewp *τελεῖοι* w*p invitis AR 6 *προσέταξεν* E, *προσέταξε* wp 7 *διαπιστῶν* D *ἐτώθαζε* D 8 *διεβεβαιοῦτο μὴ εἶναι* O 10 *τε ἰούδα* A(Ew), *ἰούδα τε* O, *δὲ Ἰούδᾳ* p ante *σωτηρίαν* add. *τὴν* D 11 *ἀπισχυρίζετο ἑορτάζεσθαι* O 12 *ἀγνοίας* B *ξυγγεγράφεται* E 15 *φιλομηλίω* A corr. ex *φιλομιλίω*, *φιλομιλίῳ* Rwp, v. ad XV 19, 4 16 *τῶ βαρδανίω* AE, om. O, *τῷ βαρδάνῃ* wp, v. ad l. c. et Cedr. (Scylitz.) II p. 75, 18 *προέφησεν* AEwp*Di*, corr. *B-W* (v. ad XIII 1, 5), *προηγόρευσεν* O ante *τοὺς* add. *ὡς ἄνω που* [cf. XV 19, 4] *εἴρηται* Rwp

scopum, ob sanctarum imaginum cultum in exilium misit. Deinde 19
Methodium in Acrita inclusit, inclutum vero Euthymium a filio
suo Theophilo crudeliter flagris caesum in martyrum numerum ret-
tulit. Copronymum omnibus in rebus imitans et Iudaeis addictus 20
per sabbata ieiunari iubebat. Resurrectionem mortuorum non cre- 21
debat eoque futura bona sugillabat et prophetas irridebat et daemo-
nes esse pernegabat; scortari peccatum non ducebat et de deo, qui
supra omnia est, iurando monebat. Iudae salutem ominabatur, 22
pascha alieno tempore celebrari affirmabat. Haec pauca e multis im- 23
probitatis ac potius dementiae illius indicia conscribenda censui.
Nunc vero oratio ad res gestas et bella multa illorum tem- 24
porum progrediatur. Thomas, unus de tribus illis hominibus, inter 25
quos Philomelianus ille monachus Bardanio vaticinatus erat duos

τῆς βασιλείου ἀρχῆς, τὸν δέ γε τρίτον (ὃς οὗτος ἦν ὁ Θωμᾶς)
ἐπιχειρῆσαι μὲν τυραννίδι καὶ ἑαυτῷ περιθέσθαι διάδημα, μὴ
26 μέντοι καὶ τῆς βασιλείας τυχεῖν. οὗτος τοίνυν, ὡς ἤδη μοι
εἴρηται, ἄρχων καταστὰς τοῦ τάγματος τῶν φοιδεράτων παρὰ
C τοῦ Λέοντος, ὡς ἔγνω τὸν εὐεργέτην ἀναιρεθέντα παρὰ τοῦ
Μιχαήλ, τῷ μὲν δοκεῖν τιμωρῶν ἐκείνῳ, τῷ δ' ὄντι τὴν βα-
σιλείαν καραδοκῶν ἀνταίρει τῷ Μιχαὴλ καὶ συναλίσας δύναμιν
οὐκ εὐκαταφρόνητον ἅπασαν σχεδὸν τὴν ἑῴαν μοῖραν ἐσφετε-
ρίσατο καὶ τοὺς δημοσίους φόρους αὐτῷ κομίζεσθαι παρε-
27 σκεύαζε. καὶ πολὺς ἐντεῦθεν γενόμενος ἐπῆλθε καὶ τοῖς Ἀγα-
ρηνοῖς, ἀδεέστερον τότε πᾶσαν ληιζομένοις χώραν καὶ τὰς νήσους
28 αὐτὰς διὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον. καὶ ἐπελθὼν ἀνέκοψε τῆς
φορᾶς καὶ ἀνακόψας παρεστρατοπεδεύσατο καὶ ἐς λόγους ἦλθεν
αὐτοῖς καὶ ἥκων εἰς λόγους ἐσπείσατο ἐπὶ συνθήκαις τοῦ Ῥω-
μαϊκῶν ὁρίων παραχωρῆσαι αὐτοῖς, εἰ τῆς βασιλείας ἐγκρατὴς
D 29 γένοιτο. οὕτω δὲ ταῦτα διοικησάμενος καὶ τὴν κεφαλὴν ἀνε-
δήσατο ταινίᾳ βασιλικῇ καὶ αὐτοκράτωρ ἀνερρήθη κατὰ τὴν
Ἀντιόχειαν παρὰ τοῦ τότε τὸν θρόνον αὐτῆς τὸν πατριαρχικὸν D III

16 ὅτι περιέθετο ἑαυτῷ ὁ Θωμᾶς τὰ τῆς βασιλείας παράσημα C

2 ἐπιχειρήσειν D 3 τυχεῖν AEDwwp, ἐν πράγματι (πράγμασιν B) ἐπιτεύξασθαι (-εσθαι C) O 3. 4 ἤδη — εἴρηται] προεγράφη O *Wo* lat. 4 εἴρηται] XV 19, 12 τοῦ τῶν φοιδεράτων τάγματος O 6 τῷ μὲν] τὸ μὲν D 7 ἀνταιρεῖ D 8 μείραν D, corr. Dw 9 αὐτῷ κομίζεσθαι παρεσκεύασε (παρεσκεύαζε A) AEDwwp, αὐτοῖς ᾠκειώσατο O 12 post ἀνέκοψεν add. αὐτοὺς Owp 13 ἐπαρεστρατοπεδεύσατο D, corr. Dw ἤλθεν AEwp, ἧκεν O 14 ἐλθὼν C ἐς C, sed v. ad XIV 12, 14 15. 16 γένοιτο ἐγκρατής O 17 βασιλικῶν D, corr. Dw 18 τοῦ τότε] τοῦτό τε D αὐτῆς post πατριαρχικὸν E

regno potituros esse, tertium (is vero Thomas erat) invasurum
illum quidem tyrannidem ac diadema sibi impositurum neque
26 vero regni compotem fore, seditionem excitavit. Is igitur, ut
ante dictum est, a Leone foederatorum legioni praepositus,
ut principem de se bene meritum a Michaële caesum cognovit,
per speciem necis illius vindicandae, cum re vera regnum affe-
ctaret, Michaëlem est aggressus coactisque copiis non contemnen-
dis universas fere orientales provincias occupavit earumque
27 vectigalia publica sibi afferenda curabat. Unde auctis opibus
etiam Agarenos invasit, qui tum omnes provincias et ipsas in-
28 sulas ob intestinum bellum audacius populabantur, eorumque
impetu represso et castris prope positis et habito colloquio pepigit
29 se, si regno potiretur, cis finibus Romanis esse cessurum. Qui-
bus rebus peractis caput diademate regio ornat et imperator

ἔχοντος· Ἰὼβ δ' ἐκεῖνος ἐκέκλητο. κἀκεῖθεν ὁρμηθεὶς σὺν με- 30
γάλῳ στρατεύματι (ἔτυχε γὰρ συμμάχων οὐκ Ἀγαρηνῶν μόνον,
ἀλλὰ καὶ ἐξ ἑτέρων ἐθνῶν πλειόνων) τῇ τυραννίδι κραταιότερον
ἐπεχείρησεν. ἦν δὲ ὁ Θωμᾶς οὗτος οὐ τῶν εὐπατριδῶν, ἀλλὰ 31
καὶ τῶν λίαν ἀσήμων καὶ τούτων βαρβάρων, καὶ ἀπορίᾳ σύν-
τροφος τῇ ἐσχάτῃ, ὥστε καὶ δουλεύειν μισθοῦ. ἀναχθεὶς δ' 32
ὑπὸ τῆς τύχης, ὡς εἴρηται, καὶ τυραννίδι ἐπιχειρήσας τήν τε
κλῆσιν μετέθετο, Κωνσταντῖνον ἑαυτὸν ὀνομάσας καὶ κοινωνὸν
τῆς βασιλείας, ὡς ᾤετο, προσελάβετο, υἱὸν εἰσποιητὸν οἰκειω- PII 187 A
σάμενός τινα. τοῦ δὲ Μιχαὴλ στρατιὰν κατ' αὐτοῦ ἐσταλκότος, 33
συμβαλὼν ἐκεῖνος αὐτῇ τοὺς μὲν ἀνεῖλε, τοὺς δὲ φυγάδας ἀπέ-
φηνεν. ἐντεῦθεν κραταιότερον τῆς τυραννίδος ἐπείληπτο καὶ 34
στόλον ἐξαρτυσάμενος, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ βασιλικὸν ναυτικὸν ὑφ'
ἑαυτὸν ποιησάμενος ἐξ Ἀβύδου πρὸς τὴν Θρᾴκην ἐπεραιώθη
καὶ τὰ τῆς ἑῴας ἅπαντα σχεδὸν ὑπηγάγετο, ἄνευ μέντοι τοῦ 35
θέματος τοῦ Ὀψικίου, οὗ ὁ Κατάκυλας ἐστρατήγει, καὶ τοῦ
τῶν Ἀρμενιακῶν· ὁ Ὀλβιανὸς δὲ τὴν στρατηγίδα τούτου εἶχεν 36

10 ὅτι εὐτύχει ὁ τύραννος οὗτος καὶ ἐκρατύνετο C

1 δ' om. O   ἐκείνους D, corr. Dw   2 μόνων Ewp, v. ad XIV 6, 31   3 ἐξ om. D   πλειόνων ἐθνῶν D   4 ἐπεχείρη | ἦν E δὲ] |ὲ C   εὐπατρίδων p* invitis ARw   5 συντρόφων D, cui scripturae astipulatur *Wo* lat.   6 τῇ om. D   9 post υἱόν distinguunt p*Di*, ante υἱὸν ABE*B*-*W*   11. 12 ἀπέφηνε (ἀπέφηνεν w*p). κἀντεῦθεν Owp   13. 14 ποιησάμενος ὑφ' ἑαυτὸν C   15 τοῦ] τῶν p* invitis ARw   16 τοῦ ante ὀψικ. om. B   κατάκυλας ARwp, Genes. p. 33, 1. 35, 4. Theoph. contin. p. 53, 22. 57, 10. 64, 13. 67, 3, *Κατάκηλας* Cedr. (Scylitz.) II p. 77, 12   ἐστρατηγ D, corr. Dw   17 ἀλβανὸς B   τούτου et τούτων per dittogr. B

appellatur ab Iobo, Antiocheno patriarcha. Inde cum magno 30
exercitu profectus (neque enim Agarenos dumtaxat, sed et plures
alias gentes ad belli societatem asciverat) tyrannidem maiore animo
invasit. Fuit hic Thomas vero non ex gente patricia, sed ad- 31
modum obscura eaque barbara, tantaque fuerat inopia confli-
ctatus, ut mercede serviisset. Sed fortuna evectus, ut dictum est, 32
regnoque affectato Constantini nomen assumpsit et filium ado-
ptivum regni consortem, ut putabat, sibi allegit. Cum exercitu 33
Michaëlis contra se misso congressus aliis occisis, aliis fugatis tyran- 34
nidem stabilivit et classe comparata, immo etiam classe regia po-
titus Abydo in Thraciam traiecit, Orientalibus paene omnibus 35
subactis praeter Opsicianam provinciam, cui Catacylas, et Arme-

W III 111 ἀρχήν, ὃς δὴ λοχήσας καὶ τὸν τῷ τυράννῳ εἰσποιηθέντα υἱὸν κατασχὼν ἀνεῖλεν εὐθύς.

23 Γενόμενος δ' ἐν τῇ Θρᾴκῃ, ὡς εἴρηται, ὁ Θωμᾶς προσ-
2 τιθεμένους αὐτῷ τοὺς ξύμπαντας ἔσχηκεν. αὖθις οὖν τοῦ
B βασιλέως κατά τε γῆν αὐτῷ συμμίξαντος καὶ κατὰ θάλασσαν, καὶ ἄμφω τὰς στρατιὰς ὁ τύραννος ἐτρέψατό τε καὶ διεσκέδασεν, υἱοθετήσατο δ' ἕτερον, τοῦ πρώτου κτανθέντος, ὡς εἴρηται, Ἀναστάσιον μὲν καλούμενον, μοναχὸν δ' ὄντα, καὶ τὸ μὲν σχῆμα τὸ θεῖον ἀποδυσάμενον, στολὴν δὲ κοσμικὴν μεταμφιασάμενον. D II
3 ἐς τοῦτο δ' ἥκεν ἀπορίας ὁ Μιχαὴλ ὡς σιδηρᾶν ἐκτεῖναι σειρὰν ἐξ ἀκροπόλεως εἰς τὸ κατ' ἀντιπέραν πολίχνιον, ἵν' ἄβατα τοῖς
4 τοῦ τυράννου φυλάττοιτο τὰ ἐντός. ἀλλ' ὁ Θωμᾶς ὁμοῦ τῇ πόλει προσέβαλε κατὰ γῆν τε καὶ κατὰ θάλασσαν, τὴν σιδηρᾶν ἐκείνην ῥᾷστα διαρρήξας σειράν, καὶ ᾤετο, εἰ μόνον φανείη, τοὺς ἐν τῇ πόλει διὰ τὴν πρὸς τὸν κρατοῦντα ἀπέχθειαν εὐ-
C 5 χερῆ τὴν εἴσοδον αὐτῷ παρασχεῖν. ἐπεὶ δ' ἐρρωμένους εὕρηκε τοὺς ἐντὸς πρὸς τὴν τῆς πόλεως φυλακὴν καὶ τῶν ἐλπίδων ἐψεύσθη, τότε μὲν ἀνεχώρησε καὶ βάλλεται χάρακα κατὰ τὸ τῶν θείων Ἀναργύρων ἱερώτατον τέμενος· ὁ τόπος δὲ τὰ Παυ-

5 *τε* om. O, v. ad XIV 21, 11 *συμμίξαντος* AEwp, *μαχεσαμένου* O 7 *υἱοθεθήσατο* p* invitis ARw 8 *ὄντα δὲ μοναχὸν* O 8. 9 *θεῖον σχῆμα* B 10 *εἰς* D, v. ad XIV 12, 14 10. 13 *σιδηρᾶν* R^s wp*Di*, *σιδηρὰν* ACE 11 *κατατιπεραν* punctis notatum E 13 *κατὰ* ante *θαλ.* om. Dwp*Di* *θάλατταν* B 15 *τοὺς ἐν* om. D *ἀπέχθησαν* D, corr. Dw 16 *ἐρωμένους* D 18 *χάρακα* om. D, suppl. Dw *τὸ* Rwp*Di*, om. A 19 *ἱερώτατον* om. E *τὰ* AE, *τοῦ* Owp, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 81, 9

36 niacam, cui Olbianus imperator praeerat, qui tyranni adoptivum filium insidiis exceptum statim sustulit.

23. Cum Thomas, ut dictum est, in Thraciam venisset,
2 omnes ad eum se contulerunt. Itaque regem denuo terra marique vicit, profligatis duobus exercitibus et in filii locum, quem necatum fuisse diximus, alterum adoptavit, nomine Anastasium,
3 qui sacro monachi habitu abiecto civilem sumpserat; et ad tantam redegit Michaëlem desperationem, ut ferrea catena ex acropoli ad oppidulum oppositum extenta tyrannum prohibere conaretur
4 intro penetrare. Sed Thomas terra marique simul impetu in urbem facto illaque catena facillime rupta putabat, si ab oppidanis tantum conspiceretur, fore sibi ob imperatoris odium aperta
5 omnia. Cum autem viros fortes se praeberent, qui urbem tuerentur, spe deiectus tum quidem recessit ac vallum muniit circa

λίνου ὠνόμαστο. ἡμερῶν δέ τινων διαγενομένων καὶ κατὰ 6
χέρσον αὖθις καὶ κατὰ θάλασσαν ἐπήνεγκε τῇ πόλει τὸν πό-
λεμον, ἑλεπόλεις τε καὶ κλίμακας ἐπαγόμενος. ὡς δ' ἑώρα 7
τὰ τῆς σπουδῆς αὐτῷ πανταχόθεν ἀνήνυτα, τότε μὲν τὴν ψυ-
χρὰν ἐκτρεπόμενος Θρᾴκην (χειμὼν γὰρ ἦν) τὴν στρατιὰν αὐ-
τοῦ ταῖς χώραις διένειμεν, ἐν ταύταις σχολάσουσαν καὶ τὴν τοῦ
χειμῶνος ἐκφευξομένην δριμύτητα. ἄρτι δὲ τοῦ ἔαρος ἐφεστῶ- 8
τος καὶ πάλιν προσῆγε καὶ ἀμφοτέρωθεν τῇ πόλει τὴν στρατιὰν D
καὶ περιεκύκλου τὰ τείχη τῷ τε πεζῷ στρατεύματι καὶ τῷ ναυ-
τικῷ. ἤδη δὲ καὶ τῷ Μιχαὴλ ἡτοίμαστο καὶ στόλος καὶ στρά- 9
τευμα. λόγοις οὖν παρακλητικοῖς τοὺς οἰκείους παραθαρρύνας 10
ὁ βασιλεὺς ἀθρόον ἐκ πλειόνων πυλῶν ἐξάγει τούτους καὶ συρ-
ρήγνυται τῷ τοῦ τυράννου λαῷ. οἱ δὲ τῷ αἰφνιδίῳ καὶ τῷ 11
θάρσει τῶν ἐπιόντων ἀποδεδειλιακότες τὰ νῶτα μετέβαλον καὶ
ἔπεσον πολλοί, καὶ ἡ νίκη τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἦν. τὰ μὲν 12
οὖν κατὰ χέρσον οὕτω συνηνέχθη τῷ ἀποστάτῃ· οὐ μὴν ἀλλ'
II 395 οὐδὲ τὰ κατὰ θάλασσαν κάλλιον ἔσχεν αὐτῷ. τὰς γὰρ βασι- 13
λικὰς τριήρεις τὸ τοῦ τυράννου ναυτικὸν θεασάμενον ἐπιούσας

1 *ὅτι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν προσβαλὼν ὁ Θωμᾶς τῇ πόλει πολλάκις, οὐδὲν ἀνύσαι ἴσχυσεν, ἀλλ' ἥττητο συνεχῶς· ὁ δὲ καὶ ἡττώμενος τοῦ τυραννεῖν* (*τυραννείου* E) *οὐκ ἀπείχετο* CE (C verbis *ἀλλ' ἥττετο* novum incipit argumentum)

2 *ἐπήγαγε* Ewp *τὸν* om. D 3 *καὶ* om. D 4 *αὐτῇ* D, corr. Dw 6 *σχολάζουσαν* w*p invitis AR 10 *στρα|τεύματα* D, sed *τεύματα* in rasura 11 *παραθαρύνας* B 12 *πυλῶν πλειόνων* D *συρρήγνυνται* O 14 *θάρσει* AR, *θράσει* Bs(?)p*Di*, *θάσει* w*; v. XVI 7, 14 16 *ἀλλ'* om. BC 16. 17 *ἀλλ' οὐδὲ*] *καὶ* D 17 *ἔσχε κάλλιον* D

sacram S. Anargyrorum aedem, qui locus Paulini vocatur. Sed 6
diebus aliquot elapsis urbem denuo terra marique oppugnat,
machinis et scalis adhibitis. Ut vero se omnem operam et im- 7
pensam ludere vidit, tunc frigida illa Thracia relicta (nam hiems
erat) exercitus in provincias distribuit, ut ibi otio recrearentur
et hiemis saevitiam evitarent. Vere autem ineunte legiones de- 8
nuo utrimque contra urbem adduxit eamque et pedestribus et
navalibus copiis circumdedit. Sed et Michaël interea et classem 9
et milites comparaverat, suosque verbis cohortatus pluribus ex 10
portis rex de improviso impetum in tyranni copias fecit. Illi 11
vero et re inexspectata et audacia hostium territi terga dede-
runt, multisque caesis victoria penes urbanos fuit. Ac terra sic 12
actum est cum desertore marique nihilo melius. Nam tyranni 13
naves, cum regiam classem contra se ire vidissent, non resti-

αὐτῷ οὐχ ὑπήνεγκεν, ἀλλ' εὐθὺς τὴν συμπλοκὴν μὴ θαρρῆσαν
εἰρεσίᾳ συχνῇ πρὸς τὴν χέρσον κατήγοντο, καὶ οἱ μὲν ἀπεδί-
14 δρασκον, οἱ δὲ τῷ Μιχαὴλ αὐτομολοῦντες προσῄεσαν. ὁ δ'
P II 138 A ἀποστάτης ἔτι τῆς τυραννίδος ἀντείχετο καὶ οὔτε τὸν χάρακα
ἔλυσε καὶ τὸ ἐν Ἑλλάδι ἑτοιμασθὲν αὐτῷ ναυτικὸν μετεπέμψατο·
15 καὶ τόδε παρῆν κατὰ Βυρίδας νεωλκησάμενον. ὃ γνόντες οἱ
τοῦ στόλου τοῦ Μιχαὴλ νυκτὸς αὐτοῖς ἐπιτίθενται καί τινας
μὲν ᾑρήκασι τῶν πολεμίων νηῶν, ἑτέρας δὲ τῷ ὑγρῷ πυρὶ
16 κατενέπρησαν. κατὰ γῆν δὲ συχναὶ μὲν ἐγίνοντο προσβολαί,
Θεοφίλου τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως τοῦ λαοῦ προεξάρχοντος· ἀγ-
χώμαλα δὲ τοῖς ἐναντίοις ἦσαν τὰ πράγματα καὶ οὐδενὶ μέρει
17 καθαρῶς ἡ νίκη ἐπεμειδίασεν. ἐν τοσούτῳ δέ τι συμβὰν τῷ
Θωμᾷ τὰ πράγματα ἔσφηλε· τῆς γὰρ φήμης πανταχοῦ τὴν
τοῦ Θωμᾶ κηρυξάσης ἀποστασίαν καὶ τὴν πολιορκίαν τῆς πό-
B λεως, Μορτάγων ὁ τῶν Βουλγάρων κατάρχων σπονδὰς ἐπὶ
τοῦ Λέοντος τριακοντούτεις θέμενος καὶ φιλίως τότε Ῥωμαίοις
ἔχων, αὐτεπάγγελτος ἧκε συμμαχήσων τῷ βασιλεῖ καὶ στρατο-

12 ὅτι ὁ τῶν Βουλγάρων ἀρχηγὸς σπονδὰς μετὰ Ῥωμαίων θέμενος ἐμαχέσατο τῷ Θωμᾷ καὶ ἐνίκησε CE καὶ αἴτιος γέγονε τῆς αὐτοῦ καταλύσεως C

1 τῇ συμπλοκῇ E 3 δ'] δὲ B^s(?)p invitis ARw 5 ἔλυσεν ἀλλὰ καὶ B 6 βυρίδας ARwp, Genes. p. 41, 8, Theoph. cont. p. 64, 3, βηρύδας D, τῷ χωρίῳ . . τῶν Βηρίδου (τῶ βηρύδων Coislinianus) Cedr. (Scylitz.) II p. 84, 22 νεολκυσόμενον E, νεωκλυσάμενον w*, νεωλκυσάμενον p* 8 νεῶν RwpDi; Zonarae est et νεῶν (XIV 3, 30. 4, 18 cet.) et νηῶν (XV 24, 3. XVI 9, 47. 51 cet.). 9 κατενέπρησαν AO, παραδεδώκασιν Ewp post κατενέπρησαν vel παραδεδώκασιν add. Rwp ὡς ὀλίγας περιλειφθῆναι (περιληφθῆναι B) 10 τοῦ υἱοῦ] τὸν υἱοῦ w*p 11 ἀντιπολέμοις O 12 ἐπέβρισεν O 15. 16 τριακοντούτεις ἐπὶ τοῦ λέοντος O

terunt, sed statim congressu evitato assidua remigatione ad con-
tinentem appulerunt; ibi alii diffugerunt, alii ad Michaëlem de-
14 fecerunt. Verum desertor tyrannidem adhuc urgebat, neque vallo
soluto et classe, quam in Graecia paratam habebat, arcessita.
Quae cum venisset et iuxta Byridas naves subductae essent,
15 Michaëlis classiarii ea re cognita noctu eas aggrediuntur et alias
16 hostilium navium ceperunt, alias igni Graeco incenderunt. Terra
autem crebra proelia fiebant Theophilo regis filio duce, sed
aequo fere Marte pugnabatur, victoria ad neutram partem incli-
17 nante. Interea vero aliquid accidit, quo res Thomae labefactatae
sunt; nam rumore defectionis Thomae et urbis obsidionis passim
sparso Mortagon, Bulgarorum princeps, qui annorum triginta

πεδεύεται κατὰ τὰ Κιδόκτου. τοῦτο τὸν ἀποστάτην ἐθρόησε.
κρίνας δὲ ἀσύμφορον ἑαυτῷ ἅμα τε καὶ πολιορκεῖν καὶ τοῖς 18
Βουλγάροις ἀντιστρατεύσασθαι (μερισθείσης γὰρ αὐτῷ τῆς δυ-
νάμεως οὐκ ἀξιόμαχον ἑαυτὸν οὐδετέρῳ τυγχάνειν ᾤετο), κατὰ W III 111
τῶν Βουλγάρων ἐχώρησε παντὶ τῷ στρατεύματι καὶ συμβαλὼν
ἡττᾶται καὶ πολλοὺς μὲν ἀποβάλλει τῶν ἑαυτοῦ, τοὺς μὲν φθα-
ρέντας, τοὺς δὲ καὶ ἁλόντας. ὅσοι δὲ τόν τε βαρβαρικὸν ἀκι- 19
III 396 *νάκην ἐξέφυγον καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν διέφυγον, τὸ μέλλον* C
*καραδοκοῦντες ἡσύχαζον. οἱ Βούλγαροι δὲ τοὺς *αἰχμαλώτους* 20
καὶ λείαν πολλὴν ἐπαγόμενοι ἀνεζεύγνυον τῇ νίκῃ γαυρούμενοι.
ταύτην τὴν ἧτταν τοῦ ἀποστάτου ὅσον ἐκ τοῦ στόλου αὐτοῦ 21
περιελέλειπτο ἐγνωκὸς πρὸς τὸν Μιχαὴλ ηὐτομόλησεν. ἐν τοιού- 22
τοις δὲ ὁ τύραννος γεγονὼς καὶ πάντῃ ἐξασθενήσας, ὅμως ἔτι
τοῦ πολιορκεῖν οὐκ ἀφίστατο, ἀλλὰ μηδὲν ἀνύων ἀπανίσταται
μὲν τῆς προσεδρείας τῆς πόλεως, ἄπεισι δὲ πορρωτέρω, καί
τινα τόπον εὑρὼν ἐπιτήδειον ἐν τούτῳ βάλλεται χάρακα, κἀκεῖ-
θεν ὁρμώμενος ἐληΐζετο τῆς πόλεως τὰ προάστεια καὶ τὰς τού-
των ἐκεράιζε χάριτας. ἐπῆλθε τοίνυν τούτῳ ὁ Μιχαήλ, καὶ 23
μάχης συγκροτηθείσης οἱ τοῦ Θωμᾶ ἑκόντες ἐτράπησαν εἰς D

1 *κιδόκτου* A (v. ad XV 18, 5), *κηδόκτου* Rwp, *Κηδούκτου* Genes. p. 42, 6, Theoph. cont. p. 65, 12, Cedr. (Scylitz.) II p. 86, 4   2 *καὶ* post *τε* om. D*Di*   4 *ἑαυτὸν* corr. ex *ἑαυτῷ* A   post *κατὰ* erasum est *γὰρ* in B   5 *τῷ* om. D   6 *ἡττᾶται* Rwp*Di*, *ἡττᾶσθαι* A   *μὲν* prius om. O*Di*   7 post *ὅσοι δέ* add. *γε* Rwp   *τε* om. C   8 ante *ἐξέφυγον* add. CDw: *καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ— διέφυγον* om. AR, add. BEwp*Di*   9 *εἰσύχαζον* (sic) A   12 *ἐγνωκὸς* Owp*Di*, *ἐγνωκὼς* AE   *τούτοις* D   13 *δὲ* om. D   14 *ἐπαύσατο* Ewp   post *ἀλλὰ* add. *καὶ αὖθις* Owp   16 *τρόπον* D

indutias cum Leone fecerat, Romanis amicus, ultro suppetias regi
venit, castris ad Cidoctum locatis. Ea res desertorem turbavit.
Nam cum e re non esse putaret simul et urbem oppugnari et cum 18
Bulgaris dimicari, quod divisis copiis neutris par foret, contra Bul-
garos cum toto exercitu est profectus pugnaque commissa victus
multos suorum amisit, partim caesos, partim captos. Qui vero et 19
barbarorum ensem effugerant et captivitatem, exspectatione rerum
futurarum suspensi quiescebant. Bulgari, captivis et magna praeda 20
adducta, elati victoria recesserunt. Ea clade desertoris cognita clas- 21
sis eius reliquiae ad Michaëlem defecerunt. Eo rerum statu tyran- 22
nus, etsi eius vires undique minuebantur, tamen ab obsidione non re-
cedebat, sed, cum ne tum quidem quicquam proficeret, omissa ur-
bis oppugnatione longius abscedit et locum quendam opportunum
nactus vallum communit atque inde suburbana diripit eorumque
amoenitatem vastat. Sed Michaële eum aggresso commissaque 23

φυγήν, καὶ οἱ μὲν τῷ βασιλεῖ προσερρύησαν, οἱ δ' ἐπὶ τὰ ἑαυ-
24 τῶν ἀπῄεσαν ἕκαστοι. ὁ δέ γε τύραννος μετὰ βραχίστων εἰς
'Αδριανούπολιν ἄπεισι, καὶ ὁ Μιχαὴλ αὐτῷ κατ' ἴχνος ἀκο-
λουθεῖ καὶ πολιορκεῖ τὴν πόλιν οὐχ ἑλεπόλεσιν, ἀλλὰ σπάνει
25 τῶν ἀναγκαίων. καὶ οἱ τῆς πόλεως τῷ λιμῷ πιεζόμενοι ἀμνη-
στίαν τῶν ἐπταισμένων ἐκ τοῦ βασιλέως ᾐτήσαντο καὶ ταύ-
της τυχόντες δεσμοῦσι τὸν Θωμᾶν καὶ παραδιδόασι τῷ Μι-
26 χαήλ. ὁ δὲ ἀφαιρεῖται αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας καὶ ὄνῳ
27 ἐπιβιβάσας θριαμβεύει τὸν ἄτιμον θρίαμβον. εἶτα περὶ συν-
ιστόρων πυνθάνεται, καὶ πολλοὺς ἂν ἐκεῖνος ἐξέφηνεν, εἰ μὴ
P II 139 A ὁ Ἐξαβούλιος ὁ πατρίκιος τὴν ὁρμὴν τοῦ βασιλέως ἀνέκοψε,
28 φάμενος μὴ χρῆναι πιστεύειν κατὰ τῶν φίλων ἐχθροῖς. ὁ δέ
γε Θωμᾶς ἄλλοτε ἄλλαις τιμωρίαις ὑποβαλλόμενος βιαιότατα
29 κατέλυσε τὴν ζωήν. καὶ ὁ τούτου δὲ εἰσποιητὸς υἱὸς εἰς τὸ
τῆς Βιζύης πολίχνιον προσφυγών, παρὰ τῶν οἰκούντων τὸ
φρούριον δεθεὶς προσήχθη τῷ βασιλεῖ καὶ ὁμοίως τῷ πεπλα- D III 3
σμένῳ πατρὶ κολασθεὶς βιαίως καὶ αὐτὸς ἀπέρρηξε τὴν ψυχήν.

5 *κατάσχεσις (κατάλυσις E) τοῦ Θωμᾶ. περὶ τῆς Ἡρακλείας καὶ τοῦ Παυλίου μηδὲ μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ Θωμᾶ τῆς ἀποστασίας ἀφισταμένων* CE

1 *βασιλεῖ* AE, *μιχαὴλ* Rwp *προσερρύησαν* A, om. E, *προσερρύοντο* Op, *προσερρύοντα* w* 3 *ἀνδριανούπολιν* D, corr. Dw 6 *ᾐτίσαντο* p* invitis ARw 8 *αὐτοῦ* * * * *χεῖρας* A 11 *ἐξαβούλιος* RwpDi (v. Theoph. cont. p. 69, 19, Cedr. (Scylitz.) II p. 89, 16), *ἐξαβούλιος* AD (v. Genes. p. 44, 21) *ὁ* alterum om. B 12 *τῶν* om. E 13 *ἄλλοις* C 14 *κατένευσε* D, corr. Dw 15 *βιζύης* ARwp, v. Steph. Byz. p. 169, 13, Georg. Cypr. 1167 Gelzer, Hierocl. synecd. 632, 4 Burckhardt, Cedr. (Scylitz.) II p. 90, 1, *βυζύης* B, *βύζης* Genes. p. 44, 9. 45, 2, Theoph. cont. p. 70, 21 16 *τῷ β.*] *τε β.* D 17 *ζωήν* B

pugna, Thomaei de industria in fugam versi partim ad regem
24 se contulerunt, partim ad sua redierunt. Tyrannus cum paucissi-
mis Hadrianopolim abit, quem Michaël e vestigio insecutus ur-
25 bem non machinis, sed annonae penuria oppugnat. Cives ur-
gente fame, petita delictorum ab rege venia et impetrata, Tho-
26 mam vinctum Michaëli tradunt. Is ei et manus et pedes amputat
27 et asino impositum ignominioso triumpho circumducit. Postea
de consciis quaerit, quorum ille multos nominasset, nisi Hexabu-
lius patricius regis impetum repressisset, cum diceret inimicis
28 amicos deferentibus non habendam esse fidem. Thomas vero
29 alias aliis tormentis excruciatus miserrime vitam finivit. Ado-
ptivus item eius filius, cum in Bizyam oppidulum confugisset, a
castelli habitatoribus vinctus ad regem est adductus et eodem

ἡ μὲν οὖν τοῦ Θωμᾶ ἐπανάστασις τοῦτον τὸν τρόπον κατηνύ- 30
ναστο. αἱ δὲ Θρᾳκικαὶ πόλεις αἱ πάραλοι κἀκείνου παρελθόντος 31
ἔτι τῆς στάσεως εἴχοντο, καὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων τὸ Πάνιον καὶ
ἡ Πείρινθος (οὕτω γὰρ πάλαι ὠνόμαστο ἡ Ἡράκλεια) μίσει B
τῷ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα. ἀλλὰ τὸ μὲν Πάνιον σεισμῷ τοῦ 32
τείχους αὐτοῦ πεσόντος ἑάλω, ἡ δ' Ἡράκλεια διὰ τῆς θαλάσσης
γέγονεν ἁλωτή. ταῦτα τοίνυν κατορθώσας ὁ Μιχαὴλ ἐπάνεισι 33
τροπαιοφορῶν καὶ ἱππικοῦ τελουμένου ἀγῶνος τοὺς τῷ Θωμᾷ
τὴν τυραννίδα συμπράξαντας ὄνοις ἐφεζομένους εἰσαγαγὼν εἰς
τὸ θέατρον ὑπερορίαν αὐτῶν κατεδίκασε, μή τι πλέον κολάσας
αὐτούς, εἰ μὴ δύο τινὰς τὸν Χοιρέαν καὶ τὸν Ζαγορηνόν, μὴ
πειθομένους μηδὲ μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ Θωμᾶ παραδοῦναι
τὰ φρούρια, ἃ κατεῖχον, ἑλὼν καὶ ἀνασκολοπίσας ἀπέκτεινε.

Τῇ γοῦν ἀποστασίᾳ τῇ τοῦ Θωμᾶ καὶ τοῖς ἐμφυλίοις πο- 24 C
λέμοις τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀσχολουμένων δυνάμεων ἄδειαν εὑρη-
κότες πᾶσαν οἱ πρὸς ἑσπέραν Ἀγαρηνοί, οἳ τὸν τῆς Ἰβηρίας

14 ὅπως ἡ Κρήτη γέγονεν ὑπὸ τοὺς Ἀγαρηνούς (τῶν ἀγαρηνῶν E) CE

2 παράλιοι DEwp, v. ad XV 27, 1 καὶ ἐκείνου D 3. 5 πάνιον ARwp*Di*, Genes. p. 45, 6, Theoph. cont. p. 71, 5, v. Basil. notit. 133 Gelzer, Hierocl. synecd. 632, 5 Burckhardt; minus recte πάριον Cedr. (Scylitz.) II p. 90, 8. 11 4 πέρινθος w*p invitis AR, v. XIII 3, 29 πάλαι AEwp, τοῖς παλαιοῖς O post ἡρά-κλεια add. ἐστασίαζον δ' ἔτι (δὲ τῷ B) Rwp 6 δὲ p* invitis ARw 9 ἐφεζομένοις E 10 αὐτῶν κατεδίκασε AEwp, κατεψηφίσατο σφῶν O 11 τινας δύο Rwp ζαγορηνόν ARwp, ζαγδιρηνόν C, ζαρηνόν EDw, γαζαρηνόν Theoph. cont. p. 71, 21 ss., Cedr. (Scylitz.) II p. 90, 20 12 μετὰ Rwp*Di* (v. argum. ad XV 23, 25), κατὰ A 16 πᾶσαν initio paginae om. D

quo ficticius pater supplicio affectus violenter et ipse periit. Tho- 30
mae seditione ad hunc modum compressa, maritimae Thraciae 31
civitates nihilominus, etiam illo sublato, motum eum urgebant
ac prae ceteris Panium et Perinthus (sic enim Heraclea olim
appellabatur) propter odium adversus imperatorem. Ceterum 32
Panium moenibus terrae motu collapsis captum est, Heraclea
mari expugnata. Michaël his rebus bene gestis triumphans in 33
urbem rediit et ludis Circensibus Thomae adiutores asinis insidentes in theatrum introductos sola relegatione contentus gravioribus suppliciis non affecit, duobus exceptis Choerea et Zagoreno, qui, cum castella, quibus praeerant, ne post Thomae interitum quidem tradere vellent, capti in crucem acti sunt.

24. Dum Romanorum copiae Thomae defectione bellisque civilibus occupantur, Agareni occidentales, sinus Iberici incolae, qui Hispani vocantur, arrepta occasione a suo duce, quem amer-

*οἰκοῦσι κόλπον καὶ λέγονται Ἰσπανοί, τῷ σφετέρῳ προσίασιν
ἀρχηγῷ, ὃν αὐτοὶ καλοῦσιν Ἀμερμουμνῆν, καὶ ᾐτοῦντο ἀποι-*
2 *κίαν στείλασθαι, διὰ πλῆθος στενοχωρούμενοι. κἀκεῖνος κατέ-
νευσε, καὶ τούτους παραλαβὼν σὺν τριήρεσιν ἀπέπλευσε, τὰς*
3 *ὑπὸ Ῥωμαίους νήσους περιιὼν τε καὶ ληιζόμενος. ὡς δ' ἧκε*
W III 113 *καὶ εἰς τὴν Κρήτην καὶ τὸ ταύτης ἔγνωκε πάμφορον, τοὺς μὲν
πλείστους εἰς λείαν ἐκπέπομφεν, αὐτὸς δὲ μετ' ὀλίγων εἰς φυ-*
D *λακὴν δῆθεν παραλειφθεὶς τῶν νηῶν πῦρ ἐνέβαλε κατ' αὐτῶν* D III 39
4 *καὶ πάσας ἐνέπρησε. τεθορυβημένων δὲ τῶν Ἀγαρηνῶν διὰ
τοῦτο καὶ τὴν αἰτίαν ζητούντων, ὁ Ἀπόχαψ (οὕτω γὰρ ὁ σφῶν
ὠνόμαστο ἀρχηγός) "ἀποικίαν ᾐτεῖσθε" φησίν· "ἰδοὺ τοίνυν
χώρα ῥέουσα μέλι καὶ γάλα καὶ ταύτην κατασχόντες οἰκήσατε."*
5 *ἐκείνων δὲ εἰπόντων "καὶ τὰ φίλτατα ποῦ;" ὁ Ἀπόχαψ "ἐν-
ταῦθα γυναῖκές εἰσιν" ἀνθυπήνεγκεν, "ἐξ ὧν γενήσονται καὶ*
6 *παῖδες ὑμῖν οὐ μετὰ μακρόν." τούτοις πεισθέντες οἱ ἐκ τῆς
Ἄγαρ τήν τε νῆσον ὑφ' ἑαυτοὺς ἐποιήσαντο καὶ τοὺς αὐθιγενεῖς*
7 *ἐδουλώσαντο. ὅτε καὶ Κύριλλος ὁ Γορτύνης ἐπίσκοπος ἀθλήσας
ὑπὲρ Χριστοῦ μαρτυρίου κεκόμιστο στέφανον.*

1 *ἰσπανοὶ* ARw, *Ισπανοὶ* p, *Ἰσπανοὶ Di*, v. ad XIII 10, 18 2 *ἐκάλουν* O *ἀμερμουμνὴν* AB₁wp*Di*, *ἀμερμουμνῆν* R Cedr. (Scylitz.) II p. 91, 20 5 *περιελθὼν* Ewp 8 *παραλειφθεὶς* Ewp*Di*, *παραληφθεὶς* A, *περιλειφθεὶς* O, quod recipiendum esse putat *Di* vol. V p. 105 9 *ἐνέπρησε* Owp*Di*, *ἐνέπρησαν* A, *ἀνέπρησε* E 9. 10 *διὰ τοῦτο* om. C 10. 13 *ἄχαψ* w*p invitis AR, Cedr. (Scylitz.) II p. 91, 20 ss., Genes. p. 46, 13, Theoph. cont. p. 74, 4 11 *ἀρχισύμβουλος* C, sed litterae *ισ* mutatae sunt a prima manu in *ην* vel *ηγ* *ᾐτεῖσθαι* C, *ᾐτεῖσθαι* (ε supra) E 14 *γενήσανται* w*p 15 *μικρόν* E 16 *αὐθιγενεῖς* ARDwW, *ἀνθιγενεῖς* D, *ἀντιγενεῖς* p* 17 *γορτίνης* AD, corr. Dw

mumnen vocant, locorum coacti angustiis petierunt, ut coloniam
2 deduceret. Annuit ille et cum iis triremibus impositis solvit
3 insulasque Romanorum obiens populatur. Ut autem in Cretam
quoque venit, eius fertilitate cognita maximam partem praedatum mittit, ipse cum paucis ad navium custodiam relictus igne
4 iniecto omnes cremat. Quamobrem Agarenis tumultuantibus
eiusque causam requirentibus, Apochaps (id enim erat eorum duci nomen) "Coloniam" inquit "petebatis; en regionem lacte
5 et melle manantem. Hanc occupate et incolite." Cum vero illi
dixissent: "Nostra vero carissima ubi sunt?", Apochaps "Ibi sunt" inquit "mulieres, e quibus liberos quoque paullo post sus-
6 cipietis." His Agarenis adducti insula subacta indigenas in servi-
7 tutem redegerunt. Quo tempore Cyrillus, Gortynae episcopus,
pro Christi defensione martyris coronam accepit.

Θανούσης δὲ τῆς συζύγου τῷ βασιλεῖ ἐκεῖνος ὑπεκρίνετο 8
μὲν ἐς τὸ προφανὲς δευτέροις ὁμιλῆσαι γάμοις μὴ βούλεσθαι, P II 1[illegible]
κρύβδην δὲ πρὸς τοὺς ἐξόχους τῆς γερουσίας διεπέμπετο ἀξιοῦ-
σθαι παρ' αὐτῶν ἑτέραν τοῦ βίου κοινωνὸν εἰσοικίσασθαι. καὶ 9
ἡ σκῆψις ὡς εὐπρεπής· δεινὸν γὰρ ἔφασαν εἶναι ἡμᾶς μὲν
βασιλεύεσθαι παρὰ σοῦ, τὰς δ' ἡμῶν συνοίκους βασιλίδος στε-
ρίσκεσθαι. ὁ δὲ πρότερον μὲν ἀκκιζόμενος τὴν ἀξίωσιν οὐ 10
προσίετο· λιπαρούντων δ' ἐκείνων πίστεις ἐξ αὐτῶν ἀπῄτει, εἰ 11
βούλοιντο ἀγαγέσθαι αὐτὸν βασιλίδα, ὡς καὶ μετὰ θάνατον
αὐτοῦ βασίλισσαν ταύτην ἕξουσι καὶ τὰ ἐκ ταύτης αὐτῷ φυησό-
μενα ὡς βασιλέας τιμήσουσι. ταῦτα δὲ τῶν τῆς συγκλήτου ἐγ- 12
γράφως αὐτῷ ἐπαγγειλαμένων, κἀκεῖνος αὐτοῖς προσεποιήσατο
πείθεσθαι καὶ εἰσοικίζεται γυναῖκά τινα, θυγατέρα λεγομένην B
γενέσθαι τοῦ βασιλεύσαντος Κωνσταντίνου, ὃν ἡ μήτηρ, ὡς ἤδη
III 399 ἔμπροσθεν εἴρηται, ἐξετύφλωσεν. ἦν δ' αὕτη κεκαρμένη πρὸ 13
πλείονος καὶ ἐν τῇ νήσῳ τῇ Πρίγκιπος ταῖς ἀσκουμέναις ἐκεῖ

1 ὅπως καὶ τίνα δευτέραν γαμετὴν εἰλήφει ὁ Μιχαήλ CE

1 ἀπεκρίνετο B 2 ἐς ABD, εἰς RwpDi, v. ad XIV 12, 14 γά-
μοις ὁμιλῆσαι D μὴ] οὐ B 3 τοὺς τῆς γερ. ἐξόχους O 3. 4 διε-
πέμπετο ἀξιοῦσθαι παρ' αὐτῶν AE, διαπεμπόμενος ἀξιοῦσθαι παρ' αὐ-
τῶν παρεσκεύαζεν Owp 7 πρότερον — 8 ἐκείνων OwpDi, om. AE
7 ἀκιζόμενος O, corr. Dw, ἀκκιτόμενος w*, ἀκιζόμενος p* 8 προσ-
ίετο CDDi vol. V p. 105, προσίε B, προσίεται wpDi ἐξ αὐτῶν
om. O 10 βασιλίδα Rwp ἐκείνην O ἐκ ταύτης αὐτῷ AEwp,
ἐξ αὐτῆς O 12. 13 αὐτοῖς προσεποιήσατο πείθεσθαι (πείσεσθαι EDw)
AEDw, ἐνέδωκε δῆθεν τῆς (om. B_1) πεπλασμένης (πεπλασμένας w*p)
ἐνστάσεως Owp 14 post μήτηρ add. εἰρήνη Owp ἤδη om. E
15 εἴρηται ἔμπροσθεν E εἴρηται] XV 13, 6 ss. αὕτη AE, ἡ γυνὴ
Owp πρὸς E 16 τῇ ante πρίγκ. om. B Πριγγίπου D,
πριγκίπου Dw

Interea rex uxore mortua se a secundis nuptiis abhorrere 8
palam prae se ferens, clam ad principes senatus misit, ut ipsi
peterent, ut alteram duceret uxorem. Ea simulatio honesta 9
specie non carebat; neque enim convenire dicebant se ipsos a
rege quidem gubernari, uxores vero suas reginam non habere.
Ille vero eam petitionem principio tergiversando reppulit, sed 10. 11
illis instantibus petivit, ut, si vellent reginam duci, fidem sibi
darent se eam ipso quoque mortuo reginam agnituros et libe-
ros ex ea natos ut reges esse honoraturos. Quae cum senatus 12
scripto promisisset, et ipse se cedere simulavit, uxore ducta, quae
filia Constantini a matre, ut diximus, excaecati esse dicebatur
et multo ante tonsa inter monachas religioni in insula Principis 13

μοναχαῖς ἐκ πρώτης τριχὸς συγκατείλεκτο, καὶ ἡ κλῆσις τῇ
γυναικὶ Εὐφροσύνη.
14 Τοῦ πατριάρχου δὲ Θεοδότου θανόντος, ὃς ἓξ ἔτη ἀσεβῶς
τῆς ἐκκλησίας ἐκράτησεν, Ἀντώνιος προεχειρίσθη, ᾧ Κασσυ-
ματᾶς τὸ ἐπώνυμον· καὶ οὗτος δὲ τὴν περὶ τὴν πίστιν δόξαν
διέστραπτο.
15 Ὁ μέντοι βασιλεὺς στόλον ἐκπέμπει κατὰ τῶν τὴν Κρήτην
16 κατασχόντων Ἀγαρηνῶν. ἥττητο δέ, καὶ οἱ περιλειφθέντες ἐπαν-
C 17 ῆλθον τῆς ἥττης αὐτάγγελοι. εἶτ' αὖθις ἕτερον πολὺ ναυτικὸν
ἑτοιμασάμενος ἔστειλε, τούτῳ στρατηγὸν ἐπιστήσας τὸν Κρατε-
ρόν, ὃς συμβαλὼν τοῖς ἐν Κρήτῃ Ἀγαρηνοῖς πρότερον μὲν εὐ-
18 τύχησε, πολλοὺς ἐκείνων καὶ ζωγρήσας καὶ ἀνελών. εἶτα τῇ
νίκῃ τεθαρρηκὼς κἀκεῖνος καὶ ὁ ὑπ' ἐκεῖνον λαός, ὡς ἤδη
τῶν ἐναντίων ἐκνενευρισμένων καὶ μὴ ἄν ποτε προσβαλεῖν αὐ-
τοῖς τολμησόντων, ἀνέσει ἑαυτοὺς καὶ πότοις ἐξέδωκαν ἀφυ-
λάκτως καὶ ὕπνωττον κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην σὺν ῥᾳστώνῃ
19 πολλῇ. ὅπερ κατανοήσαντες οἱ πολέμιοι νυκτὸς αὐτοῖς ἐπῆλθον
μετὰ μεγίστου ἀλαλαγμοῦ καὶ πάντας διέφθειραν, ὡς μικροῦ
D 20 μηδ' ἄγγελον περιλειφθῆναι τῆς συμφορᾶς. καὶ αὐτὸς γὰρ ὁ

3 περὶ πατριαρχῶν CE 7 περὶ τῶν ἐν τῇ Κρήτῃ Ἀγαρηνῶν CE

1. 2 τῇ γυναικὶ AE, αὐτῇ Owp 4 κασσυματᾶς AO, κασσιμᾶ E, κασσιματᾶς wpDi 5 περὶ supra linea add. A τὴν alterum RwpDi, om. A 8 περιληφθέντες (sic) A 9 πολὺν E 10 καρτερὸν D (infra recte) 12 καὶ ante ζωγρ. om. B 13 ἐκεῖνος κ. E 15. 16 ἀφυλάκτως καὶ ὕπνωττον AE, καὶ ἀφυλάκτως ἐκώμαζον (ἐχώματον w*, ἐχώμαζον p*) ὕπνωττόν τε Owp 18 ἀλλαλαγμοῦ D, corr. Dw

deditas a primo capillo vitam agebat; nomen erat ei feminae
inditum Euphrosyne.
14 Patriarcha Theodoto mortuo, qui sex annos ecclesiae impie
praefuerat, Antonius cognomento Cassymatas in eius locum est
suffectus, perversa et ipse religione praeditus.
15 Rex missa classe contra Agarenos tenentes Cretam victus
16 est, quique cladi superfuerant, ipsi nuntium cladis attulerunt.
17 Post denuo aliam ingentem classem contra eosdem mittit, duce
Cratero, qui principio quidem rem contra Agarenos bene ges-
18 sit, multis eorum captis et interfectis. Deinde et ipse et eius
milites victoria freti, quasi adversariis iam enervatis neque un-
quam ausuris ipsos aggredi, se voluptati et poculis nullis excu-
19 biis dediderunt eaque nocte otiose dormierunt. Quo hostes intel-
lecto noctu eos cum maximo clamore adorti omnes ita ceciderunt,
20 ut vix nuntius cladis superesset. Nam et ipse classis praefectus

τοῦ στόλου ἐξάρχων ὁ Κρατερὸς ἐν πλοίῳ ἐμπορικῷ φυγὰς
ἀπιὼν κατελήφθη καὶ ἀνεσκολοπίσθη. ἕτερος δέ τις αὖθις 21
Ὠορύφας καλούμενος ναυτικὸν πιστευθεὶς ἕτερον ἐπῄει τὰς νή-
σους καὶ ταῖς πειρατικαῖς ναυσὶ τῶν Ἀγαρηνῶν συνεπλέκετο
καὶ τὴν τούτων ῥύμην τὴν πρὸς προνομὴν ἀνέκοπτε καὶ τοὺς
ἐν Κρήτῃ τοῦ προτέρου θράσους ἀνέστειλε.

Καὶ κατὰ Σικελίαν δὲ στάσις ἑτέρα κεκίνητο. ἀνὴρ γάρ 22
III 400 *τις Εὐφήμιος λαοῦ κατάρχων τινὸς ἔρωτι περιμανεῖ μοναζού-*
σης ἐλήφθη τινός, καὶ ταύτην ἅρπαγμα τίθεται. ἐζήτει τοίνυν 23 W III
τοῦτον ὁ στρατηγός, διὰ τὸ ἁμάρτημα κολασθησόμενον. ὁ δὲ 24
διὰ τοῦτο τῷ τῆς Ἀφρικῆς ἀμηρᾷ φυγὼν προσελήλυθε καί οἱ
προδοῦναι τὴν Σικελίαν ὑπισχνεῖτο καὶ φόρους αὐτῷ παρέχειν
πολλούς, εἰ βασιλεὺς ἀναρρηθείη Ῥωμαίων. καὶ ὁ μὲν τὴν 25 P III
ἔφεσιν ἐκείνου πληροῖ καὶ δύναμιν αὐτῷ δίδωσι βαρεῖαν. ὁ 26
δ' Εὐφήμιος αὐτῷ τὴν Σικελίαν προδίδωσι· καὶ ἡ μὲν ὑπὸ
τοὺς Ἀγαρηνοὺς τὸν τρόπον τοῦτον ἐγένετο. ὁ δ' Εὐφήμιος 27

7 *ἑτέρα στάσις ἐν Σικελίᾳ καὶ ὅπως ὑπὸ τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἐγένετο ἡ νῆσος* C, *περὶ στάσεως ἐν Σικελίᾳ* E

2 *δέ τις* AEwp, *δ'* O 3 *ὠορύφας* AO Theoph. cont. p. 81, 8, *ὠορυφὰς* Ewp, v. XVI 9, 47 4 *τῶν ἀγαρηνῶν* om. B 5 *τούτων* AEwp, *πολλὴν αὐτῶν* O *τὴν πρὸς προνομὴν* (*προνομὰς* Ewp) AEwp, *προνομεύων* BD, iis spoliandis: *Wo* lat., *προνομευόντων* C 6 post *ἐν* add. *τῇ* w*p*Di* invitis AB, v. XV 24, 17 8 *ἄρχων* O *τινὸς* AEwp Cedr. (Scylitz.) II p. 97, 11, om. O 9 *ἔθετο* O 10 *δίκας τίσοντα* O 11. 12 *τῆς ἀφρικῆς ἀμηρᾷ* (*ἀμυρᾷ* E(wp)) *φυγὼν* (*προσφυγὼν* (w)p) *προσελήλυθε καί οἱ προδοῦναι τὴν σικελίαν ὑπισχνεῖτο* AEwp, eadem ex E omissis tribus ulterioribus verbis Dw, *σατράπῃ τῆς ἀφρικῆς προσφυγὼν τὴν σικελίαν ὑπισχνεῖτο προδοῦναι αὐτῷ* O 14 *βαρεῖαν αὐτῷ δίδωσι* (*δίδωσιν* C) *δύναμιν* O 15 *ἡ*] *ὁ* D, corr. Dw 16 *δὲ τύραννος* O, tyrannus: *Wo* lat.

Craterus, cum in nave mercatoria fugisset, captus atque in cru-
cem actus est. Post haec alia denuo classis Ooryphao cuidam 21
est commissa, qui insulas obiens spoliandi impetum piraticarum
navium Agarenorum repressit et Cretensium quoque Agarenorum
priorem ferociam compescuit.

In Sicilia quoque alia mota est seditio; nam quidam Euphe- 22
mius, dux cuiusdam exercitus, monacham quandam, cuius insano
amore flagrabat, rapuit. Qui cum a praetore ad supplicium quae- 23
reretur, ad Africae ameram confugit et pollicitus est se Siciliam 24
ei proditurum et magna tributa pensurum esse, si Romanorum
rex appellaretur. Ille hominem voti compotem facit magnis 25
copiis datis; quibus acceptis Euphemius Siciliam ei prodit. Sic 26
illa in potestatem Agarenorum venit. Neque vero multo post 27

οὐ μετὰ μακρὸν δίκην ἐκτίνει τῆς οἰκείας παρανομίας καὶ ἀπονοίας καὶ στερίσκεται τῆς ζωῆς, ἀναιρεθεὶς βιαιότατα.

28 *Ὁ βασιλεὺς δὲ Μιχαὴλ ἐπὶ ἔτη ὀκτὼ καὶ μῆνας ἐννέα ἀπολαύσας τῆς βασιλείας νεφρίτιδι νόσῳ καὶ ἐπισχέσει τῶν οὔρων ἢ δυσεντερίᾳ (λέγεται γὰρ καὶ ἄμφω) κατέστρεψε τὴν ζωήν,*
29 *τῷ υἱῷ Θεοφίλῳ τὴν βασιλείαν καταλιπών. ἐπ' ἐκείνου δὲ*
30 *καὶ ἡ Δαλματία τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς ἀφηνίασε. λέγεται δὲ καὶ ἀρχαῖον εἶναι χρησμὸν οὑτωσί πως περιέχοντα·*

B *ἀρχὴ κακῶν γε προσπεσεῖται τῇ χθονί,*
ὅταν κατάρξῃ τῆς Βαβυλῶνος δράκων
δύσγλωττος οὗτος καὶ φιλόχρυσος λίαν.

καὶ ἦν ὡς ἀληθῶς ἐκεῖνος λίαν φιλοχρυσότατος.

25 *Αὐταρχήσας δὲ ὁ Θεόφιλος πρῶτον ἐποιήσατο ἔργον τὴν κόλασιν τῶν τῷ πατρὶ αὐτοῦ συναραμένων εἰς τὸ τῆς βασιλείας*
2 *τυχεῖν καὶ ἀνελόντων τὸν Λέοντα. καὶ ἵνα μή τις αὐτῶν δια-*

3 *τελευτὴ Μιχαὴλ τοῦ βασιλέως* C 13 *βασιλεία τοῦ* (om. ABCE) *Θεοφίλου* ARBw*τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ* A *ὅπως ἐκόλασεν ὁ Θεόφιλος τοὺς ἀνελόντας τὸν Λέοντα* CE

1 *μικρὸν* D, corr. Dw *τίνει* B, *ἐκτείνει* D, *ἐκτίννει* E 4 *νεφρίτιδι* AE (v. Hirschium *Byz. Stud.* p. 384), *φρενίτιδι* Owp 5 *δυςεντερίαν* D, corr. Dw, *δυςουρία* C 6 *δὲ* om. E 7 *καὶ* om. B *ἡ* om. w*p invitis AR *δαλματία* AO, *δαλματεία* Ew, corr. p 8 *δὲ*] *γὰρ* D *χρησμὸν*] Idem oraculum est apud Theoph. cont. p. 84, 7, Sym. mag. p. 622, 5 (v. Hirschium l. c. p. 329 s.), Cedr. (Scylitz.) II p. 99, 12 9 *γε* om. D, add. Dw, *δὲ* Cedr. *προςπεσεῖται* Rwp Theoph. cont., Cedr., *προπεσεῖται* A, *πεσεῖται* Sym. 10 *ἄρχων* D, corr. *δράκων* Dw 11 *δύσγλωσσος* Theoph. cont., Sym. *οὗτος*] *ἄρδην* Theoph. cont., Sym. *φυλόχρυσος* w*p 15 *αὐτῶν*] *αὐτὸν* | E *διαλάθῃ* O

Euphemius sceleris et temeritatis dat poenas, crudelissime interfectus.

28 Rex Michaël, cum octo annos et novem menses imperasset, nephritide et retentione urinae sive dysenteria (nam utrumque
29 fertur) obiit, imperio filio Theophilo relicto. Sub illo etiam Dal-
30 matia Romani imperii iugum excussit. Et dicitur vetustum illud oraculum fuisse:

Babylone quando Balbus imperaverit,
Draco subactus auri amore perdito,
Tellus malorum sentiet primordia.

Erat autem ille omnino avarissimus.

25. Imperio potitus Theophilus nihil potius habuit, quam ut eos, qui patri ad regnum obtinendum adiumento fuerant
2 Leonemque interfecerant, suppliciis afficeret. Quorum ne quis

λάθοι, ἀθροίσας τὴν γερουσίαν ἅπασαν περὶ τὰ βασίλεια, ἐντο-
λὴν ἔφη πληροῦν πατρικήν. ἐκεῖνον γὰρ βούλεσθαι μὲν ἀξίως 3
ἀμείψασθαι τοὺς συνεργοὺς καὶ συμπράκτορας τῆς βασιλείας
III 401 αὐτῷ, μὴ μέντοι καιρὸν ἐσχηκέναι ἐπιτελὲς ποιῆσαι τὸ βούλευμα, C
πρότερον μὲν πολέμοις ἀπασχολουμένῳ, εἶτα νοσήσαντι καὶ
τὸν βίον ἐκλελοιπότι. ἐντείλασθαι δέ οἱ τὴν ὀφειλὴν αὐτοῖς 4
ἀποδοῦναι φιλότιμον. καὶ προετρέπετο τοῖς τῷ πατρὶ ἐπὶ τῇ 5
καθαιρέσει τοῦ Λέοντος συμπονήσασι τῶν ἄλλων διακριθῆναι.
οἱ δὲ μὴ συνέντες τὸ σκαιωρούμενον ἰδίᾳ στάντες "ἡμεῖς ἐσμέν" 6
εἶπον "οἱ τῷ πατρὶ τῷ σῷ συμμαχήσαντες." καὶ ὃς αὐτίκα 7
τὸ τῆς ὑποκρίσεως περιελὼν προσωπεῖον καὶ "ἱνατί τῷ χριστῷ
κυρίου φονίους ἐπηνέγκατε χεῖρας" ἔφη "καὶ οὐ μόνον ἀνθρω-
ποκτόνοι γεγόνατε, ἀλλὰ καὶ βασιλέως αὐτόχειρες;" αὐτίκα 8
τοίνυν ἐπιστραφεὶς πρὸς τὸν ἔπαρχον "τούτους" εἶπε "παρα-
λαβὼν ἀπόδος αὐτοῖς ἀξίας ἀμοιβὰς τοῦ τολμήματος." καὶ 9 D
οἱ μὲν παρὰ τοῦ ἐπάρχου κολασθέντες ἀνδροφόνων ἔδοσαν
δίκας. ὁ Θεόφιλος δὲ καὶ τὴν μητρυιὰν ἀπελάσας τῶν βασι- 10
λείων εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς μονὴν ἐν τῇ τοῦ Πρίγκιπος νήσῳ

17 ὅτι τὴν μητρυιὰν ἑαυτοῦ (αὐτοῦ E) εἰς τὴν μονὴν ἐξ ἧς ἐλήφθη ἐγκατέστησεν (κατέστησεν E) CE

1 πᾶσαν O   περὶ AEwp, εἰς O   2 πληροῦντα C   5 πολέμῳ B   ἀπασχολούμενον Rwp, κατασχολούμενον B   νοσήσαντα Rwp   6 ἐκλελοιπότα Rwp   7 φιλότιμον] De adiectivo cf. XVI 4, 7   9 συνιέντες BDEwp   11 ἱνατί DE, ἵνα τί B[a]wp   12 ἀνδροφόνοι O   16 φονέων O   17 μητρυὰν (sic) A, μητριὰν D   18 πρίγγιπος D, corr. Dw, πρίγγικος E

lateret, toto senatu in regiam convocato se mandatum paternum
exsequi velle dixit. Nam illi, cum regni parti adiutores pro 3
dignitate remunerari cuperet, tempus defuisse id re ipsa prae-
standi, primum bellis impedito, deinde morbo et obitu; sibi igitur 4
mandasse, ut id debitum liberaliter persolveret. Proinde eos 5
hortabatur, qui patri ad Leonem tollendum operam navassent,
ut a ceteris segregarentur. Illi dolo non intellecto seorsim stantes 6
"Nos" inquiunt "patri tuo opem tulimus." Tum is statim per- 7
sona simulationis deposita "Cur" inquit "uncto domini sceleratas
manus attulistis, neque homicidae tantum sed et regis parri-
cidae exstitistis?" Et illico ad praefectum conversus "Hos" in- 8
quit "abductos digna facinore poena affice." Illi igitur a prae- 9
fecto pro homicidis sunt multati. Theophilus vero etiam nover- 10
cam regia eiectum in pristinum eius monasterium in insula Prin-

ἀπήγαγε, μηδὲν ἀποναμένην τῶν ὅρκων, οὓς ὁ Μιχαὴλ περὶ αὐτῆς ἐκ τῆς συγκλήτου ἀπῄτησε.
11 Γυναῖκα δ' ἑαυτῷ εἰσοικίσασθαι βουληθεὶς ὁ Θεόφιλος,
12 πολλὰς πολλαχόθεν ὡραίας κόρας συνήγαγεν, ἐν αἷς ἦν καὶ ἡ Εἰκασία, παρθένος καὶ τὸ εἶδος καλὴ καὶ τῶν λοιπῶν ὑπερ-
13 φέρουσα καὶ λόγοις ὡμιληκυῖα καὶ τὸ γένος ἐπίσημος. περιῄει
P II 142 A γοῦν ταύτας θεώμενος καὶ μῆλον κατέχων χρυσοῦν, ἵν' αὐτὸ
14 ἐπιδῷ τῇ δοξάσῃ αὐτῷ ἀρεστῇ· ἐπεὶ δὲ ἦλθε κατὰ τὴν Εἰκασίαν περιιών, θαυμάσας ἐκείνην τῆς ὡραιότητος ἔφη "ἐκ γυ-
15 ναικὸς ἐρρύη τὰ φαῦλα." ἡ δ' ἠρέμα καὶ μετὰ σεμνοῦ ἐρυθήματος εὐστόχως πως ἀπεκρίνατο "ἀλλὰ καὶ διὰ γυναικὸς
II 115 16 πηγάζει τὰ κρείττω." ὁ δὲ καταβροντηθεὶς ὥσπερ τῷ τῆς παρθένου λόγῳ τὴν μὲν παρῆλθε, τὸ μῆλον δὲ τὸ χρυσοῦν τῇ D III 4
17 ἐκ Παφλαγονίας Θεοδώρᾳ παρέσχετο. ἡ δ' Εἰκασία τῆς βασιλείας ἀποτυχοῦσα μονὴν ἐδείματο, ἣ τὴν ἐκείνης κλῆσιν ἔσχεν ἐπίκλησιν, καὶ ἐν αὐτῇ μονάσασα ἑαυτῇ ἔζη καὶ τῷ θεῷ, τῆς

3 ὅτι γυναῖκα ἑαυτῷ ὁ Θεόφιλος ἠγάγετο· καὶ (ὅτι—καὶ om. C) περὶ τῆς γυναικὸς (om. E) Εἰκασίας CE

1 μὴ δὲ E post μηδὲν add. τὸ D, del. Dw 1. 2 ἐκ τῆς συγκλήτου περὶ αὐτῆς D 3 δ' ἑαυτῷ RwpDi, δὲ αὐτῷ AD εἰςοικίσασθαι RwpDi, εἰςοικήσασθαι A 5 κασία BD, corr. Dw 7 αὐτὸ B^{s}EDwwpDi, αὐτῷ AR 8 post ἐπιδῷ add. μνῆστρον Owp ἀρεστῇ O^{s}wpDi, ἀρεστὴ AE δ' RwpDi ἦλθεν DEwp, v. ad XIII 1, 5 κασίαν BD 10 ἐρρύει p* invitis ARw ἐρυθήματος Bw (v. *B-W Byz. Zeitschr.* a. 1892 p. 216. 3) 11 ἡ ἀστοχῶς ad εὐστοχῶς add. Br πῶς Rwp, om. D 13 παρῆλθεν DEwp, v. ad XIII 1, 5 14 δὲ BDwp κασία BD 15 ἔσχε κλῆσιν OwpDi 16 ἑαυτῇ] ἑαυτῷ C

cipis inclusit, ita ut ei iusiurandum, quod Michaël a senatu de ea exegerat, nihil prodesset.
11 Uxorem ducturus Theophilus multas formosas puellas unde-
12 cunque arcessivit, inter quas et Icasia virgo fuit, tum forma
13 praestantior ceteris, tum erudita, tum genere illustri nata. Dum igitur eas spectans circumiit, aureum pomum manu tenens, quod
14 ei quae placuisset daret, cum ad Icasiam venisset, eius pulchritu-
15 dinem admiratus "A muliere" inquit "emanarunt mala." Cui illa placide et cum honesto rubore sollerter respondit: "Sed et
16 meliora e muliere exuberant." At ille virginis oratione velut attonitus, ea praeterita malum aureum Theodorae ex Paphlagonia
17 oriundae dedit. Icasia vero cum regno excidisset, monasterium de suo nomine condidit, in quo sibi et deo vixit, eruditione

λογικῆς παιδείας μὴ ἀλογήσασα. ὅθεν καὶ συγγράμματα ἐκεί- 18
νης εὑρίσκονται εὐπαιδευσίας χαρίτων οὐκ ἄμοιρα. καὶ ἡ μὲν 19 B
οὕτω διέθετο τὰ καθ' ἑαυτὴν καὶ ἀτευκτήσασα βασιλέως φθαρ-
τοῦ τῷ παμβασιλεῖ ἑαυτὴν ἐμνηστεύσατο καὶ ἀντὶ γεηρᾶς βα-
σιλείας τὴν ἐπουράνιον ἐκληρώσατο. ὁ βασιλεὺς δὲ Θεόφιλος 20
τὴν Θεοδώραν ἑαυτῷ συνοικίζει καὶ ὁμοῦ ταύτην καὶ τῷ γα-
μηλίῳ στεφάνῳ καὶ τῷ βασιλικῷ ταινιοῖ διαδήματι καὶ τοὺς
γάμους τελεῖ.

Δικαιοσύνην δὲ μετιὼν τοῖς ἀδικοῦσιν ἦν ἐπαχθὴς καὶ 21
κολαστὴς αὐτῶν ἀπαραίτητος. ἑκάστης οὖν ἑβδομάδος ἀπῄει 22
διὰ τῆς ἀγορᾶς ἔφιππος μετὰ δορυφορίας βασιλικῆς εἰς τὸν ἐν
Βλαχέρναις τῆς θεοτόκου ναόν. εἰ γὰρ καὶ ταῖς θείαις εἰκόσιν 23
τιμὴν οὐκ ἔνεμεν, ἀλλά γε τῷ σωτῆρι Χριστῷ καὶ τῇ θεομή- C
τορι πίστιν ἐτήρει, ὡς ἔλεγεν. ἀπιὼν οὖν καὶ οὕτω δημοσιεύων 24
παρεῖχεν ἑαυτὸν τοῖς προσιοῦσιν εὐπρόσιτον καὶ περὶ τῶν ὠνίων
ἐφρόντιζε καὶ ὅπως ἕκαστον τούτων πιπράσκεται ἐπολυπραγμόνει
καὶ ἐπυνθάνετο. καὶ εἰ πολλοῦ τινα πιπρασκόμενα εὕρισκε, τὸν 25
ἔπαρχον περὶ τούτου ἀνέκρινε καὶ ἢ καταγινώσκων αὐτοῦ ἔπαυε

9 *ὅπως περὶ τοὺς ἀδικοῦντας διέκειτο ὁ Θεόφιλος. καὶ ὅπως τῆς εὐθηνίας τῶν ὠνίων ἐφρόντιζεν* C

2 ante *χαρίτων* add. *καὶ* Rwp 4 *ἑαυτὴν* RwpDi, *ἑαυτῷ* A 5 *οὐράνιον* B 6 *εἰ*|*σοικίζει* B 9 *ἐπαχθὴς* O, corr. ex *ἐπαχθεὶς* A, *ἐπαχθεὶς* Ewp 11 *βασιλικῆς* om. O 13 *οὐκ ἔνειμε τιμὴν* Ewp 16 *ἐφρόντιζον* D, *ἐφρόντιζεν* D_wE, v. ad XIII 1, 5 17 *πολλῶν* D 18 *τούτων* Rwp *αὐτοῦ*] *τούτου* Ewp

litterarum non neglecta. Unde et scripta eius reperiuntur, in 18
quibus neque doctrinam neque gratiam desideres. Et sic illa 19
res suas administravit et mortali rege frustrata regi omnium
nupsit, pro terreno regno caeleste sortita. Rex vero Theophilus 20
Theodoram simul et nuptiali corona et regio diademate ornat
nuptiasque celebrat.

Quia iustitiae cultor erat, gravem se et inexorabilem delin- 21
quentibus praebebat. Singulis igitur hebdomadibus eques per 22
forum cum satellitibus regiis in aedem deiparae Blachernianam
ibat. Etsi enim divinis imaginibus honorem non praebebat, 23
servatori tamen Christo et dei matri se fidem servare profite-
batur. Cum autem sic in publico versaretur, facilis erat aditu 24
rerumque venalium curam habebat et quanti quaeque venirent,
curiose indagabat. Quodsi qua magno venirent, praefecto de iis 25
interrogato vel magistratum abrogabat, si peccasset, vel obiur-

26 τῆς ἀρχῆς ἢ ἐπιπλήττων διώρθου. οὕτω γοῦν ποτε διιόντι
αὐτῷ προσῆλθε γυνὴ ἀδικεῖσθαι λέγουσα παρὰ τοῦ δρουγγαρίου
τῆς βίγλας (οὗτος δ' ἦν σύγγονος τῆς Αὐγούστης, καλούμενος
Πετρωνᾶς), οἰκεῖν γὰρ αὐτῷ ἐν γειτόνων, τὸν δὲ τὰς ἑαυτοῦ
D 27 διαίτας ὑψοῦντα τῇ αὐτῆς οἰκίᾳ ἐπισκοτεῖν. ἡ μὲν οὖν ταῦτα
ἐπενεκάλει τῷ Πετρωνᾷ· ὁ δὲ πρὸς τοῦ βασιλέως μετακληθεὶς D III 40
καὶ τί ἂν λέγοι τὸ γύναιον ἐρωτώμενος, ματαιάζειν ἔφη αὐτό.
28 καὶ ὁ βασιλεύς "μηκέτι μου δεηθείη περὶ τούτου" φησί "καὶ
29 οὐκ ἔσται σοι πρὸς καλοῦ." καὶ τῇ γυναικὶ ἐνετείλατο πρὸς
τὸν Πετρωνᾶν ἀφικέσθαι καί, εἰ μὴ τὴν βλάβην θεραπευθείη,
30 αὖθις αὐτῷ προσελθεῖν. προσῄει τῷ Πετρωνᾷ ἡ γυνή· ὁ δὲ
31 οὐδὲν αὐτῇ τοῦ κακοῦ θεράπευμα ἔθετο. ἡ δ' ἀπογνοῦσα δι'
ὄχλου γέγονε καὶ αὖθις τῷ βασιλεῖ· καὶ ὃς αὐτίκα τῶν τῆς
συγκλήτου τισὶν ἀπελθεῖν ἐπέταξε καὶ κατασκοπῆσαι εἰ βλά-
143 A 32 πτοιτο ἡ γυνή. οἱ δὲ ἀπῆλθον εὐθὺς καὶ τὴν βλάβην ἔγνων
33 καὶ ταύτην ἀπήγγειλαν. καὶ ὁ βασιλεὺς ἔτι ἐπ' ἀγορᾶς προϊών,

1 περὶ τοῦ γυναικαδέλφου αὐτοῦ (περὶ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Αὐγούστης C) τοῦ (om. E) Πετρωνᾶ ACE ante hoc argumentum man. recens add. in marg. cod. E neglegentissime exarata haec: σημείωσαι περὶ τοῦ πετρωνὰ καὶ τῆς γυναικὸς ἀφίδος (?) καὶ ὅπως ὁ βασιλεὺς ἐμμετὲ | ....

1 διόρθου DE, asteriscum add. Dw 2 πρόςελθε D ἀδικεῖσθα D, corr. Dw 3 βίγλης DE post ἦν add. ὁ D 4 ἐν A, ἐκ Rwp 5 τὴν αὐτὴν οὐσίαν D, corr. Dw ἐπισκοπεῖν Ewp, Wo lat.: luminibus obstrueret 6 ἐπενεγκάλει p* invitis ARw ἐπινικαλετω punctis notatum D, ἐπενεκαλει (s. acc.) τῷ corr. Dw παρὰ w*p invitis AR 7 λέγοι ODi, λέγει AEwp 8 δεηθείη μου Ewp δεηθεῖεν D, corr. Dw 9 ἔστι C καλόν Ewp 11 ἡ om. D 13 γέγονεν αὖθις O omisso καὶ 14 ἀπελθεῖν om. C 15 καὶ om. O post βλάβην add. τε O

26 gato eo, quid agendum esset, praescribebat. Sic igitur aliquando praetereuntem mulier quaedam accessit, quae sibi iniuriam fieri a drungario vigiliae querebatur (is Augustae frater erat, nomine Petronas), qui cum in vicinia habitaret, aedibus in
27 altum educendis, suis luminibus obstrueret. Atque illa Petronam sic accusabat; is vero a rege arcessitus et quid muliercula diceret
28 interrogatus nugas eam agere dixit. Tum rex: "Cave" inquit
29 "denuo eadem de re me appellet, quod tibi bono non erit;" ac mulierem ad Petronam abire iussit et, nisi damnum resarciretur,
30 ad se redire. Quod cum illa fecisset neque a Petrona quicquam
31 impetrasset, re desperata rursus regem obtudit; is statim quibusdam senatoribus mandavit, ut abirent et viderent, num damnum
32 mulieri daretur. Abiere illi statim damnumque cognitum regi
33 renuntiarunt, qui in forum progressus atque ibi certo loco stans

αὐτοῦ που στάς, γυμνωθῆναι τὸν Πετρωνᾶν καὶ τυφθῆναι καὶ
στέρνα καὶ νῶτα προσέταξε, τὰ δ' ὑπ' αὐτοῦ δομηθέντα πρὸς 34
βλάβην τῆς γυναικὸς καθαιρεθῆναι καὶ ταύτῃ προσκληρωθῆναι
καὶ τὰς ὕλας καὶ τὸν τόπον αὐτόν. τοῦτο μὲν οὖν τοῦ περὶ 35
τὸ δίκαιον ζήλου τοῦ Θεοφίλου εἴρηται γνώρισμα. εἰρήσθω 36
δέ τι καὶ ἕτερον τῆς τε δικαιοπραγίας ἐκείνου καὶ τῆς περὶ τὸ
ὑπήκοον προνοίας σημαντικόν. προσώρμισέ ποτε τῷ περὶ τὰ 37
ἀνάκτορα λιμένι φορτὶς βάρει τῶν ἀγωγίμων πεφορτισμένη καὶ
τούτῳ μέχρις ἐσχάτου ζωστῆρος καταβεβαπτισμένη. ἔτυχε δὲ 38
προκύψας ὁ βασιλεὺς ἄνωθεν, καὶ θαυμάσας τὴν ναῦν διά B
τινος τῶν αὐτῷ ἑπομένων τίνος ἂν εἴη ἐπύθετο. ὡς δὲ τῆς 39
Αὐγούστης εἶναι μεμάθηκε καὶ ὡς ἄρτι ἀνήχθη ἐξ ἐμπορίας,
ἣν ἐν τοῖς τῆς Συρίας οἱ πρὸς τῆς βασιλίσσης σταλέντες ἐποιή-
σαντο μέρεσιν, εἴ τι μὲν τοῖς τοῦ πληρώματος τῆς νηὸς πρόσε- W III 1K
στιν, ἐξενεγκεῖν αὐτοῖς αὐτίκα ἐκέλευσε, τῶν δὲ τῆς Αὐγούστης
ἅψασθαι μηδενός. ὡς δὲ τοῦτο γέγονε καὶ τοὺς ἄνδρας ἐκεῖ- 40
D III 404 θεν ἀπήλασεν, ὑγρὸν κατ' αὐτῆς ἐπήνεγκε πῦρ καὶ αὐτόφορτον
κατενέπρησε καὶ τῇ βασιλίσσῃ ἐλοιδορήσατο, "βασιλέα με" λέ- 41

7 περὶ τοῦ πλοίου τῆς Αὐγούστης (βασιλίδος A) ACE

4 τὸν τόπον αὐτὸν AEB^{a}Dwwp, τοὔδαφος R   τοῦ] τε D, corr. Dw
5 ζήλου τοῦ om. D, suppl. Dw   6 post τὸ add. δίκαιον καὶ Ewp
7 τῷ om. O   8 λιμένι AEwp, τῷ ἐν αὐτοῖς λιμένι O   9 τούτῳ RwpDi, τοῦτο A   βεβαπτισμένη O   11 ἐπυνθάνετο DEwp
12 ἐμπορείας D, ἐμπορίας corr. ex ἐμπορείας A   16 ἄνδρας AEwp, ἐμπλέοντας O   18 κατενέπρησεν EwpDi, v. ad XIII 1, 5

Petronam vestibus direptis et in tergo et in pectore verberari
iussit, et quae in fraudem mulieris struxerat, destrui materiam- 34
que et solum ipsum ei attribui. Atque hoc specimen sit, quan- 35
topere iustitiae studuerit Theophilus. Sed et alterum quoddam 36
referatur, quo et eius observantia aequi et cura de subiectis ad-
hibita declaretur. Appulsa est aliquando ad regiae portum na- 37
vis oneraria pondere sarcinarum gravis eoque usque ad extremum
cingulum demersa. Rex superne prospectans navemque admiratus 38
per pedisequum quendam percontatur, cuius sit ea navis. Ut 39
autem Augustae esse cognovit nuper a mercatura reductam,
quam ab regina missi in Syriae partibus fecissent, si quid sua-
rum quidem sarcinarum in nave haberent, id statim nautas
efferre iussit neque tamen quicquam, quod ad Augustam perti-
neret, attingi. Quo facto pulsis inde nautis, Graeco igne iniecto 40
navem cum ipsis sarcinis cremavit et reginam maledictis inse-
ctatus "Regem enim" inquit "cum deus me designarit, tu me 41

γων "ἀναδείξαντος τοῦ θεοῦ, σὺ βιάζῃ ποιῆσαί με ναύκληρον.
C 42 *ἴσθι δὲ ὅτι τοῖς ἰδιώταις τὸ ἐμπορεύεσθαι προσκεκλήρωται, ἵν'*
43 *ἐκεῖθεν τὰς πρὸς τὸ ζῆν πορίζοιντο ἀφορμάς. εἰ δ' ἡμεῖς μετὰ τῆς βασιλικῆς εὐετηρίας καὶ τὰ ἐξ ἐμπορίας ἑαυτοῖς περιποιεῖσθαι πειρώμεθα, πόθεν ἂν οἱ τῆς τύχης τῆς ἰδιώτιδος τὰ ζωαρκῆ συμπορίσαιντο;"*

26 *Τῇ δὲ βασιλίσσῃ πατρὶς ἦν ἡ χώρα τῶν Παφλαγόνων, πατέρες δ' αὐτῇ Μαρῖνος καὶ Θεοκτίστη τῶν εὖ γεγονότων ἐν τῇ χώρᾳ τῇ κατ' αὐτούς, εὐσεβεῖς δὲ ἄμφω καὶ τῶν σεβα-*
2 *σμίων εἰκόνων προσκυνηταί. τῆς δὲ Θεοδώρας τῷ βασιλεῖ συζυγείσης καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς Θεοκτίστη, ἣ καὶ Φλωρῖνα ἐπω-*
3 *νομάζετο, ζωστὴ καὶ πατρικία τετίμητο. ᾤκει δὲ κατὰ τὴν*
D *μονὴν τῶν Γαστρίων, ὡς δέ τινες λέγουσι καὶ τὴν μονὴν αὐ-*
4 *τὴν ἐκείνη ἐδείματο. ὡς γοῦν πρὸς μάμμην ἀπήγοντό ποτε πρὸς αὐτὴν τὰ τοῦ βασιλέως θυγάτρια, ἦσαν δὲ πέντε, καὶ αἱ κλήσεις ἐκείνων αὗται, Θέκλα καὶ Ἄννα, Ἀναστασία τε καὶ σὺν*
5 *Πουλχερίᾳ Μαρία. ἡ δὲ δωρήμασι τὰς παῖδας ἐδεξιοῦτο καὶ*

7 *περὶ τῶν γονέων τῆς Θεοδώρας· καὶ περὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς* (*καὶ—αὐτῆς* om. A) *καὶ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως* (*τῶν τ. βασ. θυγατέρων* A) ACE

1 *βιάζῃς* E *με ποιῆσαι* Ewp 3 *ἀφορμὰς πορίζοιντο* B *εἰ*] *ἡ* D post *ἡμεῖς* add. *καὶ* A, om. Rwp*Di* 5 *πόθεν* om. p* invitis ARw *ἂν* om. A, add. Rwp*Di* *ἰδιώταδος* D, corr. Dw *τὰ*] *τῇ* D *ζωαρχικῇ* D, corr. Dw 7 *βασιλεία* D, corr. Dw *πατρὸς* D, corr. Dw 8 *δὲ* O *αὐτῇ* om. O *μαρῖνος* om. D, suppl. Dm *θεοκτισ' ὧν ἐγεγονότων* D, corr. Dw 9 *καὶ* add. ante *ἄμφω* BC 11 *φλωρίνα* ARwp, corr. *Di* 12 *πρακία* D, corr. Dw 13 *γαστριῶν* wp*Di* invitis AR, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 103, 16 et *Duc* Cpol. Christ. lib. IV n. 43 p. 109 14 *ἐκείνην* CD *οὖν* EDwwp *μάρμην* D, corr. Dw 14. 15 *πρὸς αὐτήν ποτε* Ewp 16. 17 *σὺν Πουλχερίᾳ*] *συμπλουχερία* D 17 *τοὺς* C

42 nauclerum facere contendis. Scito autem mercaturam privatis hominibus esse attributam, unde pecunias ad vitam degendam
43 sibi quaererent. Quodsi nos praeter regni opes etiam mercaturae emolumenta nostram in rem converterimus, unde homines tenuioris fortunae victum sibi comparabunt?"

26. Reginae patria erat Paphlagonia, parentes Marinus et Theoctista, ex nobili illius provinciae familia, ambo pii et sacra-
2 rum imaginum adoratores. Theodora vero regi desponsa, etiam mater eius Theoctista, Florina cognomento, zostae et patriciae
3 dignitatem erat consecuta. Habitabat autem iuxta Gastria mona-
4 sterium idque, ut quidam asserunt, condiderat. Filiolae igitur regiae quinque, quarum nomina erat Thecla, Anna, Anastasia, Pulcheria, Maria, ad eam ut aviam aliquando adducebantur.
5 Illa puellas munusculis sibi conciliabat ac seorsim hortabatur ad

ἰδίᾳ παραλαμβάνουσα παρῄνει τὰς ἁγίας εἰκόνας σεβάζεσθαι,
καὶ ἐκ κιβωτίου σεβάσμια ἐκφέρουσα ἐκτυπώματα προσκυνεῖν
αὐτὰ παρεσκεύαζε τὰς θυγατριδᾶς καὶ ἀσπάζεσθαι, καὶ ταῖς
κεφαλαῖς αὐτῶν ἐπετίθει καὶ ταῖς προσόψεσι. καὶ ποτε ἐκεῖ- 6
θεν ἐπανηκούσας τὰς παῖδας ἠρώτα ὁ βασιλεὺς τί παρὰ τῆς
μάμμης αὐταῖς γένοιτο καὶ τίνα παρ' ἐκείνης αὐταῖς λέγοιτο. P II 141
αἱ μὲν οὖν λοιπαὶ ἐσιώπων, ἡ Πουλχερία δὲ νηπιάζουσα ἔτι 7
D III 405 *τἆλλα τε διηγεῖτο ψελλιζούσῃ φωνῇ καὶ προσεπῆγεν ὡς εἴη τῇ*
μάμμῃ νινία ἐν κιβωτίῳ, τὰς εἰκόνας οὕτω καλοῦσα, "καὶ ταῦτα
τῇ κεφαλῇ καὶ τοῖς προσώποις ἡμῶν ἐπιτίθησι καὶ ἀσπάζεσθαι
δίδωσιν." ἐντεῦθεν τὰς σεπτὰς εἰκόνας γνοὺς διδάσκεσθαι προσ- 8
κυνεῖν τὰς αὐτοῦ θυγατέρας παρὰ τῆς μάμμης, οὐκέτι πρὸς
αὐτὴν ἀπάγεσθαι τὰς παῖδας παρακεχώρηκεν, ἕτερον δὲ οὐδὲν 9
λυπηρὸν εἰς τὴν Θεοκτίστην εἰργάσατο, αἰδούμενος ἐκείνην διὰ
τὸ κῆδος καὶ πλέον διὰ τὴν ἀρετήν, ἣ καὶ πολλάκις ἤλεγχε
τοῦτον, ὅτι τοὺς ὀρθοδόξους ἐκόλαζε καὶ ταῖς ἱεραῖς εἰκόσιν B
ἐνύβριζε, καὶ διὰ ταῦτα ἀπεχθῶς διακεῖσθαι πρὸς αὐτὸν ἐπλη-
ροφόρει πᾶν τὸ ὑπήκοον. τοιοῦτον δή τι καὶ περὶ τὴν βασι- 10
λίδα ἐγένετο. ἦν τι παρὰ τοῖς ἀνακτόροις ἀνθρώπιον καὶ τοῦ

19 *περὶ τῆς δεσποίνης Θεοδώρας καὶ τοῦ παράφρονος Δένδερι* (*βένδερι* E) CE, *περὶ τοῦ Δένδερι* A

4 *τοῖς προςώποις* O ex § 7   6 *λέγοιντο* EwpDi   8 *ψελλίζουσα* E *προςετίθει* D   9 *ἐκ κιβωτίου* E ante *εἰκόνας* add. *ἁγίας* Ewp   10 *ταῖς κεφαλαῖς* Owp, ex § 5   13 *δ'* O   15 *τὸ κῆδος καὶ πλέον διὰ* om. AE, add. OwpDi, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 104, 15   16 *ἐκόλαζε* RwpDi, *ἐκόλαζεν* A (v. ad XIII 1, 5)

sacras imagines venerandas curabatque, ut sacras effigies e cistella prolatas neptes adorarent ac deoscularentur, earumque capitibus et oribus eas admovebat. Puellas aliquando inde 6
reversas cum rogaret rex, quomodo ab avia tractatae essent et
quid diceret, ceteris tacentibus, Pulcheria adhuc infantula cum 7
cetera balbutiente voce refert, tum addit aviam in cistella pupas habere (sic enim imagines vocabat), quas ipsarum capiti et faciei admoveret atque osculandas praeberet. Qua ex re cum cogno- 8
visset filias ab avia cultum sacrarum imaginum doceri, eas non amplius ad illam abduci passus est, neque vero alia molestia Theo- 9
ctistam affecit, quam cum propter affinitatem tum etiam ob virtutem verebatur, cum quidem ab ea saepe reprehenderetur, quod orthodoxos puniret et sacris imaginibus contumeliam faceret, ab eaque certior fieret iis rebus omnium odia contra se esse mota.
Simile quiddam etiam reginae accidit. Erat in regia quidam 10
homuncio delirus et impedita lingua, quem rex in deliciis habe-

νοῦ πάσχον καὶ τῆς γλώσσης παρακοπήν, καὶ ἦν οἷον ἄθυρμά
τι τῷ βασιλεῖ· τῷ δὲ τοιούτῳ τυγχάνοντι ἦν καὶ ἡ γυναικω-
11 *νῖτις βατή. καί ποτε τὸν τῆς Αὐγούστης εἴσεισι θάλαμον· ἡ*
δ' ἔτυχε τότε ἁγίας εἰκόνας ἀσπαζομένη καὶ προσκυνοῦσα (ἐτίμα
γὰρ διαφερόντως ἀγνοίᾳ τοῦ ξυνευνέτου), τὸ δ' ἀνθρωπάριον
ἐκεῖνο τὰ θεῖα θεασάμενον ἐκτυπώματα, "τί ταῦτα;" ἤρετο τὴν
C 12 *βασίλισσαν. ἡ δὲ ἀφελῶς πως πρὸς ἐκεῖνο "ταῦτα" εἶπε "τὰ*
καλά μου νινία." ἐκεῖθεν οὖν ἐξελθὸν τὸ παράφορον ἐκεῖνο
ἀνδράριον εὗρε τὸν Θεόφιλον ἑστιώμενον. ἤρετο οὖν ὁ βασι-
13 *λεὺς αὐτὸν ὅθεν ἥκει. ὁ δὲ παρὰ τῇ μάννᾳ πορευθῆναι ἀντέ-*
φησεν (οὕτω γὰρ ἐκάλει τὴν δέσποιναν) καὶ ἔχειν αὐτὴν ἔλεγε
14 *νινία καλά. εἰκόνας οὖν εἶναι τὰ νινία ὑποτοπήσας ὁ βασιλεὺς*
ἐξώργιστο καὶ πρὸς τὴν βασιλίδα πνέων θυμοῦ καὶ ὕβρεις
W III 117 *ἐκείνης κατέχεε καὶ εἰδωλολάτριν ὠνόμαζε, τὰ εἰρημένα παρὰ*
τοῦ Δένδερι διηγούμενος· οὕτω γὰρ τὸ παρακεκομμένον ἐκεῖνο
15 *ἐκαλεῖτο ἀνθρώπιον. ἡ δὲ σοφῶς τὸν ἄνδρα κατεσοφίσατο·*
D *"οὐ γὰρ εἰκόνας εἶδεν ὁ Δένδερις" ἔλεγεν, "ἀλλὰ τῷ κατόπτρῳ* D III 40

1 *γλώττης* CD, v. ad p. 217, 6 2 *γυναικονίτις* A, *γυναικωνίτις* Rwp, *γυναικωνίτης* D, corr. *Di* 3 *τὸν* om. E 5 post *διαφερόντως* add. *αὐτὰς* Rwp *ἀγνοίᾳ τοῦ ξυνευνέτου* AE(wp), *τὸν ξυνευνέτην λανθάνουσα* O 5. 6 *τὸ δ' ἀνθρωπάριον ἐκεῖνο* AE, *τὸ δὲ παρακεκομμένον ἐκεῖνο ἀνδράριον* (*ἀνθρωπάριον* wp) Owp 7 *ταῦτα εἶπε* A, *εἶπε ταῦτα* Ewp, *ἔφησε* (*ἔφη* D) *ταῦτα* O *τὰ* om. D 9 *ἀνθρώπιον* O *γοῦν* Ewp 10 *μάννα* ARwp, *μάνα* BC, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 105, 10 *πορευθῇ καὶ* D, *πορευθῆναι* corr. Dw 11 *γὰρ*] *γοῦν* E *καὶ* om. p* invitis ARw *ἔλεγε*] *λέγον* C 13 *πνέων θυμοῦ* A, *πορεύεται πνέων θυμοῦ* Ewp, *θυμοῦ πνέων πεπόρευτο* O 14 *κατέχεεν ἐκείνης* Ewp *εἰδωλατρίαν* D, corr. Dw 15 *δένδερι* E 17 *δένδερις* E, sed *β* supra prius *δ* scripsit *Wo* sumptum ex argum. ad XV 26, 10 15 *μωραῖνον* BC, *μωραῖον* D 17 *δενδέρις* D

11 bat cuique etiam in gynaeceum patebat aditus. Aliquando igitur
in reginae thalamum ingressus, cum illa sacras imagines oscularetur et adoraret (eas enim nescio marito supra modum honorabat), sacras effigies conspicatus, quid haec sibi vellent, rogat;
12 respondit regina simpliciter pulchras suas pupas esse. Egressus vecors ille homuncio Theophilum in convivio repperit et interro-
13 gatus, unde veniret "A manna" inquit (sic enim dominam appella-
14 bat); eamque pulchras habere pupas addidit. Rex autem pupas suspicatus esse imagines commotus et ira in reginam aestuans eam et contumeliosis dictis insectatur et idololatram appellat iis, quae a Dendere (id enim fatuo illi homunculo erat nomen) au-
15 diverat, relatis. Verum illa marito sollerter decepto "Neque enim" inquit "imagines vidit Denderis, sed cum equidem speculum intuerer, formas ille, quae in eo repraesentabantur, vidit easque

μου ἐνατενιζούσης τὰς ἐκεῖθεν ἀντανακλωμένας ἑώρα μορφὰς
καὶ ταύτας νινία ὠνόμασεν." οὕτω πιθανῶς τὸν λόγον συμ- 16
πλάσασα τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως ἐμάλαξε καὶ τὸν θυμὸν κατε-
στόρεσεν.

Ἦν δὲ τοῖς εὐσεβέσι λίαν βαρύς, σπεύδων πάντας τῆς 17
οἰκείας δυσσεβείας ποιήσασθαι κοινωνούς, καὶ ὥσπερ τοῦ δι-
καίου διάπυρος ἦν ζηλωτής, οὕτω καὶ τῆς εὐσεβείας, ὡς ἐκείνῳ
ἐδόκει, καὶ ἀποστῆσαι τῆς τῶν εἰκόνων τιμῆς ἐφιλονείκει περι-
μανῶς τὸ ὑπήκοον. ἐντεῦθεν ἐκόλαζε πλείστους, τῆς εἰδωλο- 18
μανίας, ὡς ἔλεγεν ἀκολάστῳ γλώσσῃ, αὐτοὺς ἀφιστῶν, καὶ
πολλοὺς εἰργάσατο ὁμολογητάς.

Ἰωάννην δὲ τὸν σύγκελλον, ὃς αὐτοῦ διδάσκαλος γέγονε 19
καὶ τῆς δυσσεβείας ἦν κοινωνός, πρὸς τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἐξαπέ- P II 145A
στειλεν, ἐπιδείξασθαι σφίσι τὸν πλοῦτον τῆς βασιλείας Ῥωμαίων
βουλόμενος. στέλλει δ' αὐτὸν σὺν χρήμασι μάλα πολλοῖς, ὧν 20
τὰ μὲν δῶρα πέπομφε τῷ τῶν Ἀγαρηνῶν ἀρχηγῷ, τὰ δὲ εἰς
ὑπηρεσίαν τῷ πεμφθέντι ἀπένειμεν, ἐν οἷς καὶ διττὰ ἐτύγχανον
χερνιβόξεστα χρύσεά τε καὶ διάλιθα καὶ τέχνης ἀκριβοῦς ἐνδει-

5 *ὅτι βαρὺς ἦν κατὰ* (om. C) *τῶν εὐσεβῶν κολαστὴς ὁ Θεόφιλος* CE
12 *περὶ τοῦ συγκέλλου Ἰωάννου καὶ ὅπως πρὸς τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἀπεστάλη καὶ ὅσα ἐποίησεν* CE

1 *ἀνακλωμένας* D 3 *ἐμάλαξε* AEwp, *ἐξέκλινε* O *Wo* lat. *κατεστόρευσεν* C 5 *εὐσεβέσι* A (v. argum. ad h. l.), *εὐσεβοῦσι* Rwp *βαρὺς λίαν* E post *σπεύδων* add. *οὖν* C 6 *δυσεβείας* D, corr. Dw 7 *οὕτως* BC 7. 8 *ἐκείνω ἐδόκει* AE, *ᾤετο* Owp 8 *ἐκείνων* w*p (*Wo* lat.: imaginum) 9 *εἰδολομανίας* Ewp 10 *ἀφιστῶν* Ewp 11 *ὁμολογητὰς εἰργάσατο* D 12 *αὐτῶ* E(wp) 15 *πολλοῖς* AEwp, *πλείστοις* O 16 *τῶν* om. Ewp 17 *τῷ* RwpDi, *αὐτῶ* A *πεμφθέντι* AEwp, *ἰωάννη* O, Ioanni: *Wo* lat.

pupas appellavit." Eo probabili commento regis iram mollivit 16
furoremque leniit.

Cum autem omnes in suam impietatem pertrahere studeret, 17
saevus admodum erat in pios et, ut iustitiae, ita et eius quam
ipse probabat pietatis acerrimus defensor subiectos a cultu ima-
ginum abducere insano studio contendebat; quocirca plurimos 18
puniebat, ut eos, quemadmodum intemperanti lingua dicebat, ab
idolomania depelleret, multosque confessores fecit.

Ioannem syncellum, quo magistro usus erat, impietatis suae 19
socium, ad Agarenos cum maximis copiis ablegavit, regni Ro-
mani divitias ostentaturus, quarum nonnullas eorum principi 20
dono misit, nonnullas legato ad ministerium assignavit, inter quas
duo quoque malluvia aurea erant, gemmis distincta et exqui-

21 *κνύμενα χάριτας. τούτων δὲ πάντων ἐπέκεινα λέγεται δοῦναι
αὐτῷ καὶ χρυσοῦ χαράγματος κεντηνάρια τεσσαράκοντα, ἵν'
ἔχοι δωρεῖσθαι τῶν Ἀγαρηνῶν οἷς βούλοιτο φιλοτίμως καὶ
δαψιλῶς κἀντεῦθεν τοὺς βαρβάρους ἐκπλήττοι, λογιζομένους*
B *ὡς εἰ τοσοῦτον οἱ τοῦ ἄνακτος εὐποροῖεν, αὐτὸς ἐκεῖνος πόσου*
22 *ἂν εἴη κύριος πλούτου. ἀφικόμενος οὖν εἰς τὴν τοῦ Βαγδᾶ
πόλιν ὁ σύγκελλος (αὕτη δ' ἐστὶν ἡ παλαιὰ Βαβυλών) καὶ τῷ
τῶν Ἀγαρηνῶν ἀρχηγῷ εἰς θέαν ἐλθὼν καὶ διαλεχθεὶς καὶ τὰ
ἐκ βασιλέως δῶρα προσαγαγών, καὶ διὰ ταῦτα καὶ διὰ τὴν τοῦ
λόγου δύναμιν (ἦν γὰρ εἰς διάλεξιν περιδέξιος) καὶ ἐτιμᾶτο* D III 41
23 *καὶ ἐθαυμάζετο. πλέον δ' ἐξεθάμβησε τοὺς βαρβάρους φιλο-*
24 *τιμότατα πρὸς αὐτοὺς διακείμενος. εἰ γάρ τινες ἐκείνῳ προσ-
ήεσαν ἢ παρὰ τοῦ σφετέρου στελλόμενοι ἄρχοντος ἢ κατά τινα
χρείαν ἄλλην, χρήμασιν αὐτοὺς ἐδεξιοῦτο μεγάλοις, ὡς καὶ χαί-*
C 25 *ρειν καὶ τεθηπέναι τοὺς ταῦτα λαμβάνοντας. ὁμέστιον δέ ποτε
τοῦτον τοῦ ἀμερμουμνῆ ποιουμένου, τὸ ἓν τῶν χρυσῶν ἐκεί-
νων χερνιβοξέστων εἶχεν ἐκεῖ, ὕδωρ αὐτῷ ἐπιχέων κατὰ χειρός·*

2 *χαράγματος* AO, *χαράγμα* (τ superscr.) E, unde *χαράγματα* wp*Di* 3 *δωρεῖσθαι*] *ὠργεῖσθαι* E *ἀγαρηνῶν* A, *ἐκ τῆς ἄγαρ* Rwp *οἷς βούλοιτο* om. D, suppl. Dw ante *καὶ* add. *τε* Ewp*Di* 4 *τοὺς βαρβάρους ἐκπλήττοι* AEDwwp, *ἐκπλήττοι τὸ βάρβαρον* O *λογιζομένους* AEDwwp, *λογιζόμενον* O 5 *ὡς* om. D *τοσούτων* BC *οἱ* RDwwp*Di*, *εἰ* AD *ἀνάκτορος* B *ἐκποροῖεν* D 6 *εἴη* Rwp*Di*, om. A *βαγδὰ* C 7 *σύγκελος* w*p invitis AR *δέ* C 9 *ἐκ* AR, *τοῦ* w*p 11 *φιλοτιμώτατα* DEwp 14 *πολλοῖς* O 15. 16 post *ποιουμένου* add. *καὶ ὁμοδίαιτον* O, post *δὲ* w*p 16 *ἀμερμουμνοῦ* w*p invitis AR *ἐχόνων* D, *ἐκείνων* corr. Dw 17 *ἐπιχέων* Rwp*Di*, *ἐπὶ χέον* A, *ἐπιχέον* ex *ἐπιχέων* mutat D

21 sitae artis elegantia adornata; praeterque cetera omnia signati auri IV milia librarum ei dedisse perhibetur, ut Agarenos, quos vellet, liberaliter et magnifice donaret itaque barbaros percelleret, qui, cum tantas opes ministrorum imperatoris
22 esse cernerent, cogitarent, quantis ipse divitiis potiretur. Syncellus igitur in urbem Bagdam profectus (ea vetus Babylon est) cum in conspectum principis Agarenorum venisset oblatisque regis muneribus cum eo collocutus esset, cum ob haec, tum propter dicendi vim (erat enim in congressibus perquam disertus) et in
23 honore erat et in admiratione. Barbaros tamen sua erga eos munifi-
24 centia magis obstupefecit. Nam si qui illum conveniebant sive a suo principe missi sive aliis de causis, eos magnis pecuniis donabat,
25 ut qui eas acciperent, et gauderent et mirarentur. Cum autem ipse aliquando ab amermumne ad convivium in aedes illius invitatus esset, alterum ex aureis iis malluviis secum attulit, ut aquam

τοῦτο γοῦν ἀμελῶς κείμενον (οὕτω γὰρ ποιῆσαι τοῖς αὐτοῦ 26
θεράπουσιν ἐνετείλατο, ἵν' ἀπόληται) παρά του ἐκλάπη. ὡς 27
δὲ ζητούμενον οὐκ ἦν, οἱ βάρβαροι θροῦν ἤγειραν, καὶ τὸ
πολύτιμον ἐκείνου καὶ τὸ κάλλος θαυμάζοντες. ὁ δὲ μὴ μέλειν 28
αὐτῷ περὶ τοῦ ἀπολομένου εἰπὼν τοῖς μὲν βαρβάροις ἔκπληξιν
ἐνεποίησε, τοιούτου χρήματος καὶ ἀφροντιστοῦντα ὁρῶσιν αὐτόν,
τοῖς δ' ἑαυτοῦ θεράπουσι τὸ ἕτερον ἐνεγκεῖν προετρέπετο, ὃ 29
κομισθὲν εἰς πλέον θάμβος τοὺς βαρβάρους ἐνῆκεν. ἀντιφιλοτι- 30 D
μούμενος δὲ καὶ ὁ τῶν Ἀγαρηνῶν ἀρχηγὸς πολλοῖς τὸν Ἰω-
άννην ἐδεξιοῦτο δωρήμασι καὶ ἐπὶ πᾶσιν αὐτῷ αἰχμαλώτους
παρέσχετο ἑκατόν, ἀμφιάσας αὐτοὺς λαμπροτέροις ἐσθήμασιν.
ἐπανελθὼν οὖν ἐκεῖθεν ὁ Ἰωάννης καὶ τῷ βασιλεῖ τὰ ἐκεῖ διη- 31 W IIII
γούμενος καὶ τῶν ἀρχικῶν οἰκιῶν σχήματά τε καὶ ποικιλίαν,
εἰς ἔρωτα κεκίνηκε τοιαῦτα δομήσασθαι. καὶ μέντοι ἐπέταξεν 32
ἐν τῷ Βρύαντι δείμασθαί οἱ ἀνάκτορα τοῖς ἐν Συρίᾳ ἐοικότα
ἐν ἅπασι· καὶ ὃς ἐπιστατῶν τοῖς τούτων δομήτορσι καὶ σχή-
ματα διδάσκων καὶ μέτρα εὔρους τε καὶ μήκους καὶ ὕψους P II 146 A
ταχὺ τὰς οἰκοδομὰς ἐξεπέρανεν.

1 ἀμέλως D, corr. Dw 2 ἐκλάπη AO, ἐκλάπη E sed tam neglegenter exaratum, ut legi possit ἐκλώπη, unde ἐκλώπη wp 4 μέλλειν AR, corr. DwwpDi 5 ἀπολλομένου E, ἀπολλυμένου D 6 καὶ om. Rwp 7 θεράπουσιν Ewp, v. ad XIII 1, 5 προετρέψατο Rwp 9 καὶ om. C βαρβάρων E μεγάλοις O 12 διηγούμενος τὰ ἐκεῖ Ewp 14 post μέντοι add. αὐτῷ Rwp 17 εὔρους ODi, εὖρους AEDwwp

manibus illius affunderet. Quod cum negligenter alicubi positum 26
esset (ita enim ministris suis Ioannes mandarat, ut periret), a
quodam est surreptum quaesitumque nunquam comparuit; barbari 27
igitur murmurarunt et pretium illius et elegantiam exaggerantes. Ipse vero cum eam iacturam sibi curae non esse professus 28
esset, eos obstupefecit, quem tantam rem etiam negligere cernerent, et a ministris alterum afferri iussit, quo allato magis etiam 29
barbari admirati sunt. Sed et Agarenorum princeps suam ma- 30
gnificentiam ostentans Ioannem magnis muneribus affecit et post cetera omnia centum ei captivos dedit splendidis vestibus exornatos.
Ioannes igitur cum ex ea legatione reversus regi quae acta 31
essent exposuisset ac principalium aedium figuras et varietatem narrasset, cupiditatem eius excitavit eiuscemodi regiae aedificandae; atque iussu illius Ioannes in Bryante regiam Syriacae 32
per omnia similem auspicatus est et architectis figuris mensurisque latitudinis et longitudinis et altitudinis demonstratis opus celeriter absolvit.

27 Οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ τὰ πάραλα τείχη τῆς πόλεως πεπονη- D III
κότα τότε καὶ ἐκ τῆς τοῦ χρόνου παραρροῆς καὶ ἐκ τινων
συμπτωμάτων ἑτέρων ἀνεκαίνισε μεγαλοπρεπῶς, εἰς ὕψος πλέον
2 ἢ πρότερον ἦσαν ἐπάρας αὐτά· καὶ ξενῶνα μέγιστον εἰς ὄνομα
οἰκεῖον ἀνήγειρεν, ἐν τόπῳ οὗ πρότερον ἦν ἑταιρουσῶν γυναι-
κῶν καταγώγιον.
3 Ἦν δὲ καὶ περὶ τὰ ἀφροδίσια ἐγκρατής, ὡς ἅπαξ ποτὲ
ἔρωτι παιδίσκης ἁλῶναι ὑπηρετουμένης τῇ βασιλίδι τὴν ὥραν
διαπρεποῦς, τῆς Θεοδώρας δὲ διὰ τοῦτο ἀλγούσης, ἐπόμνυσθαί
B φασιν ἐκεῖνον μὴ ἄλλοτε μηδ' ἑτέρας πεῖραν λαβεῖν γυναικὸς
καὶ ἐπὶ τῷ ὀλισθήματι δάκνεσθαι καὶ συγγνώμην ἐξ ἐκείνης
4 αἰτεῖν. ἀλλὰ ταῦτα ἡ περὶ τὰς σεπτὰς εἰκόνας αὐτοῦ μανία
5 εἰς οὐδὲν ἐποίει λογίζεσθαι. ἐλύττα γὰρ ἄντικρυς καὶ πλέον
ἐμεμήνει τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ ὠμότερος τῶν τιμητῶν τῶν ἱερῶν
ἐκτυπωμάτων ἦν κολαστής, ἀλλὰ μὴν καὶ τῶν γραφαῖς τυπούν-
6 των αὐτά. ὅθεν καί τινα μοναχὸν Λάζαρον, περιβόητον ὄντα
τηνικαῦτα περὶ τὴν γραφικήν, ἀπηνῶς αἰκισάμενος καθεῖρξεν
7 εἰς δεσμωτήριον· ὡς δὲ ἐκ τῶν πληγῶν ἐκεῖνος ῥαΐσας αὖθις

1 περὶ τῶν τῆς πόλεως παραλίων τειχῶν CE 4 περὶ τοῦ ξενῶνος τοῦ Θεοφίλου (τ. Θ. om. E) CE 16 περὶ τοῦ μοναχοῦ Λαζάρου τοῦ ζωγράφου CE

1 παράλια Ewp, v. ad XV 23, 31; est Zonarae et πάραλος (XV 7, 7. 23, 31 cet.) et παράλιος (XVI 9, 46. XVII 15, 16 cet.) 2 καὶ ἐκ AEwp, ἔκ τε O καὶ RwpDi, om. A τινων om. O 7 ante περὶ add. τὰ C 7. 8 ἔρωτί ποτε ἅπαξ D 7 ποτε om. E 8. 9 τὴν ὥραν διαπρεποῦς AEDwwp, χαριέσσης (χαριέσης B) τὸ εἶδος O 10 λαβεῖν πεῖραν D 12 αὐτοῦ AR, om. B, ἐπὶ τοῦ w*p (eius: *Wo* lat.) 17 γραφὴν E

27. Idem rex maritima quoque moenia cum vetustate tum
ob alios casus ruinosa magnifice instauravit, in maiorem educta
2 altitudinem; praeterea maximum hospitium de suo nomine condi-
dit, quo loco prius impudicarum mulierum deversorium fuerat.
3 In libidinibus erat tam continens, ut, cum amore puellae
formosissimae, quae reginae inserviebat, semel captus esset,
idque Theodora aegre ferret, eum deiurasse ferant se nunquam
alias alterius mulieris notitiam habuisse eoque lapsu dolentem
4 veniam ab illa petiisse. Sed eius furor contra sacras imagines
5 effusus effecit, ut illa pro nihilo putarentur. Prorsus enim insa-
nia quadam et rabie maiore superioribus regibus cultores atque
6 etiam pictores sacrarum imaginum persequebatur; eaque de
causa monachum quendam Lazarum, pictorem tum clarissimum,
7 crudeliter excruciatum in carcerem coniecit. Qui cum ex plagis

τὰς χεῖρας ἁγίων εἰκόνων ἐδίδου γραφαῖς, πέταλα ὁ τύραννος
ἐκέλευσεν ἐκπυρωθέντα σιδήρεα τοῖς τοῦ Λαζάρου ἐπιτεθῆναι
καρποῖς, ἵνα μὴ τοὺς πόνους τῶν καρπῶν αὐτοῦ οἱ εὐσεβοῦντες C
ἔχοιεν προσκυνεῖν. ὁ μὲν οὖν ὑπέστη ταύτην ὑπὲρ τῶν σεβα- 8
στῶν εἰκόνων τὴν κόλασιν, ἐψεύσθη δὲ τῶν ἐλπίδων ὁ τύραννος.
λέγεται γὰρ μετὰ τὴν κόλασιν τῆς εἱρκτῆς ἐκβληθεὶς ὁ ὁμολο- 9
γητὴς ἐκεῖνος, ἔτι τὰς πληγὰς φέρων ἐν ταῖς χερσί, τῆς θείας
χάριτος συνεφαπτομένης αὐτῷ εἰκόνας διαχαράξαι σεπτάς, μετὰ 10
δὲ τὴν τοῦ τυράννου κατάλυσιν τὸ ἐν τῇ Χαλκῇ τοῦ σωτῆρος
III 409 ἐκτύπωμα γράψαι, καὶ οἷον ἄρτι ὁρᾶται, ἀναστηλῶσαι αὐτό,
τῆς πρώην οὔσης θείας εἰκόνος ἐκεῖ πάλαι ἀποξεσθείσης. οὗτος 11
καὶ τοὺς αὐταδέλφους ἄμφω καὶ ὁμολογητὰς τὸν Θεοφάνη καὶ
τὸν Θεόδωρον, ἐλέγξαντας τὴν ἐκείνου δυσσέβειαν ἐκ χρήσεων D
προφητικῶν τε καὶ γραφικῶν, πρῶτον μὲν σφοδρῶς κατῃκί-
σατο, εἶτα καὶ τὰς ὄψεις αὐτῶν κατέστιξε καὶ ταῖς στιγμαῖς
μέλαν ἐπέχεε, γράμματα δ' ἐτύπουν τὰ στίγματα· τὰ δ' ἦσαν 12
ἴαμβοι οὗτοι·

11 περὶ τῶν ὁμολογητῶν αὐταδέλφων Θεοφάνους καὶ Θεοδώρου τῶν γραπτῶν CE   ὅρα E

2 ante τοῖς add. ἐν D   4 ὁ μὲν .. ὑπέστη — 5 ἐψεύσθη δὲ .. ὁ τύραννος] De chiasmo v. ad XIII 2, 6   5 ἐψεύσθη — 6 κόλασιν om. D, suppl. Dw   6 ante γὰρ add. μὲν EDwwp   7 χερσὶ RwpDi, χεροῖν A, v. ad XIII 1, 5   11 οὔσης E, corr. Ew   12 καὶ alterum om. B   καὶ ὁμολογητὰς om. Ewp   θεοφάνην Ewp   ante καὶ add. τε E(wp)   13 τὸν om. Ewp   post θεόδωρον add. τοὺς ὁμολογητὰς Ewp   δυσέβειαν D, corr. Dw   ῥήσεων Ewp   14 τε om. O   15 τὰ πρόσωπα κατέστιξε σφῶν O   τοῖς στίγμασι O   16 ἐπέχεε EwpDi, ἐπίχεε A, ἐνέχεε O   τὰ στίγματα AEwp, αἱ τῶν προσώπων στιγμαὶ O

recreatus iterum manus sacrarum imaginum picturae admoveret,
laminas ignitas tyrannus eius manibus imponi iussit, ne labores
eius manuum pii adorare possent. Atque is quidem hoc suppli- 8
cium de imaginibus venerandis constitutum toleravit, frustratus
autem est spe sua tyrannus. Fertur enim confessor ille post ea 9
tormenta carcere eiectus, plagas in manibus gestans, divina
adiuvante gratia venerandas imagines depinxisse, ac post tyranni 10
interitum servatoris imaginem in Chalce pinxisse ac, qualis nunc
cernitur, erexisse, cum prior imago illa divina iam olim erasa
fuisset. Idem fratres et confessores Theophanem et Theodorum 11
ob suam impietatem prophetarum oraculis et scripturarum testi-
moniis reprehensam primum graviter excruciavit, deinde facies
eorum compunxit ac notis illis hos iambicos versus atramento 12
infuso expressit:

πάντων ποθούντων προστρέχειν πρὸς τὴν πόλιν,
ὅπου πάναγνοι τοῦ θεοῦ λόγου πόδες
ἔστησαν εἰς σύστασιν τῆς οἰκουμένης,
ὤφθησαν οὗτοι τῷ σεβασμίῳ τόπῳ
σκεύη πονηρὰ δεισιδαίμονος πλάνης.
ἐκεῖσε πολλὰ λοιπὸν ἐξ ἀπιστίας
P II 147 A πράξαντες αἰσχρὰ δεινὰ δυσσεβοφρόνως,
ἐκεῖθεν ἠλάθησαν ὡς ἀποστάται.
πρὸς τὴν πόλιν δὲ τοῦ κράτους πεφευγότες
οὐκ ἐξαφῆκαν τὰς ἀθέσμους μωρίας,
ὅθεν γραφέντες ὡς κακοῦργοι τὴν θέαν
κατακρίνονται καὶ διώκονται πάλιν.

13 πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ὁ διώκτης οὗτος ἀνέδειξεν ὁμολογητὰς καὶ τέλει μαρτυρικῷ παραδέδωκεν, οὓς ἀπαριθμεῖν ἑτέρας ἂν εἴη πραγματείας καὶ ἄλλου καιροῦ.

III 119 14 Ἐφιλοτιμεῖτο δὲ καὶ μελῳδεῖν· λέγονται μὲν οὖν καὶ ἕτερα

1—12 De versibus in AR distinctis v. Theoph. cont. p. 105, 16ss., Cedr. (Scylitz.) II p. 115, 21, Sym. mag. p. 641, 20 (v. Hirschium l. c. p. 330), G. M. p. 714, 21   1 ἐν τῇ πόλει Sym. l. c.   3 σύστημα mutat apud Theoph. cont. l. c. Bekkerus astipulatus margini editionis Parisinae; sed v. ad XIII 16, 28. 32 et cf. Wagnerum l. c. p. 58   5 δεισιδαίμονος Rwp*Di*, δισιδαίμονος A   6 ἀτοπίας G. M. l. c.   7 δυσσεφρόνως D, corr. Dw   9 τὴν om. D, suppl. Dw   10 ἀθεμίτους G. M. l. c.   11 ἀφέντες E   τὰς ὄψεις Sym. l. c.   13 οὗτος ὁ διώκτης C   14 παρέδωκεν D   16 μὲν om. O   post ἕτερα add. εἶναι Owp

Cunctis eam urbem visere exoptantibus,
Purissimi quam Christi presserunt pedes,
Totius orbis unde manavit salus,
Sacro loco isti vasa conspecti improba.
Superstitionis errore ex incredulo
Multisque factis inquinati turpibus
Apostatae velut reiecti inde procul,
Se contulere mox in urbem regiam,
Tamen nefanda non relicta amentia,
Notis perusta fronte, more sontium,
Condemnatique rursus verterunt solum.

13 Sed et alios multos persecutor hic confessores fecit et in martyrum numerum rettulit, quos enumerare alterius et historiae et occasionis est.

14 Studebat etiam melodiis componendis, ac praeter cetera illud etiam carmen, quod in festo palmarum canitur "Exite gentes, exite populi" eius esse fertur.

ἐκείνου ποιήματα, πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲ καὶ τὸ κατὰ βαϊοφόρον
ᾀδόμενον στιχερὸν τὸ "ἐξέλθετε, ἔθνη, ἐξέλθετε καὶ λαοί." B
Πέντε δὲ θυγατέρων πατὴρ γεγονὼς παιδὸς ἔτι οὐκ ἔτυχεν 15
ἄρρενος· τῶν δὲ θυγατέρων ὑπερηγάπα τὴν νεωτέραν Μαρίαν 16
ὠνομασμένην, ἐφ' ᾗ καὶ κηδεστὴν ἐποιήσατο Ἀλέξιον τὸν λεγό-
D III 410 *μενον Μωσηλέ, ἄνδρα ἐξ Ἀρμενίων τοῦ γένους τῶν Κρινιτῶν,*
ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας καὶ τὴν ὄψιν χαρίτων μεστόν, ὃν πρότε-
ρον μὲν ἄλλοις ἐτίμησεν ἀξιώμασιν, εἶτα ἀνεῖπε καὶ Καίσαρα.
συνάψας δ' ἐκεῖνον τῇ θυγατρὶ καὶ οὕτω τιμήσας σὺν στρατεύ- 17
μασι πρὸς Λογγιβαρδίαν ἐξέπεμψεν. οὕτω δὲ ὑψωθεὶς οὐκ
ἔμελλε τὸν φθόνον φυγεῖν. διεβέβλητο γοῦν πρὸς τῶν βασκαι- 18
νόντων ὡς τῆς βασιλείας ἐρῶν· οὐκ ἔδρα δὲ κατὰ τοῦ Καί- C
σαρος ἡ διαβολή, ἕως ἡ τοῦ βασιλέως θυγάτηρ τοῖς ζῶσιν
ἠρίθμητο. ἐπεὶ δ' υἱὸς ὁ Μιχαὴλ ἐτέχθη τῷ βασιλεῖ καὶ ἡ 19
τοῦ Καίσαρος ἐτεθνήκει εὐνέτειρα, ἐκεῖνος εὐθὺς μετετάξατο,
καὶ κείρεται μὲν τὴν τρίχα ἑκών, ἀμφιέννυται δὲ τριβώνιον
καὶ τοῖς μονάζουσι κατατάττεται καὶ τὸ τοῦ Ἀνθεμίου λεγό-
μενον ἐδείματο ἀσκητήριον, ἐν ᾧ διάγων τὸν βίον κατέλυσε
καὶ ἐτάφη ἐκεῖ.

4 *ὅτι ἐπὶ θυγατρὶ ἐποιήσατο γαμβρὸν Ἀλέξιον τὸν Μωσηλέ, ὃν καὶ Καίσαρα ἐτίμησεν* (*ὃν—ἐτίμησεν* om. E) CE 8 *καὶ Καίσαρα ἐτίμησεν τὸν Μωσηλέ* E

1 post *ἐκείνου* add. *τοῦ ἀνδρὸς* Owp *μελωδήματα* O *δὲ ἄλλοις* O *βαϊοφόρον* A, *τὴν βαϊοφόρον* E, *τὴν βαϊοφόρον ἑορτὴν* D, *τὴν τῆς βαϊοφόρου ἑορτὴν* Rwp, *βαϊοφόρον ἑορτὴν* *Di* 2 *στιχηρὸν* CDEwp 6 *κρινιτῶν* ex *κριννητῶν* corr. A, *κρινιτῶν* Rwp*Di*, *κ**(ρ erasum)*ιρνιτῶν* D, *κρηνιτῶν* Theoph. cont. p. 107, 19, Cedr. (Scylitz.) II p. 118, 14, Ephraem. 2381 7 post *ἡλικίας* add. *ὄντα* Rwp 8 post *εἶτα* add. *προιὼν* Owp 10 post *δὲ* add. *ὁ μωσηλὲ* Owp 11 *διαφυγεῖν* Ewp 12 post *ὡς* add. *καὶ* Ewp *κατὰ τοῦ καίσαρος* AEwp, *κατ' αὐτοῦ* O 14 *τῷ βασιλεῖ* om. B 15 *εὐνετεῖρα* Ewp *εὐθὺς ἐκεῖνος* B 17 *ἀνθεμίου* om. D, suppl. Dw 18 *διαγαγὼν* Bwp

Cum quinque filiarum pater esset, filium nondum susceperat 15
filiamque Mariam natu minimam supra modum dilexit et Alexio 16
Moseli despondit, viro Armenio, ex genere Crinitarum, florenti
aetate et vultu venustatis ac gratiae pleno, quem prius aliis
quoque dignitatibus honestatum tum etiam Caesarem salutavit 17
ac deinde cum exercitu in Longobardiam misit. Sic evectus
invidiam effugere non potuit; criminati autem eum sunt invidi, 18
ut regni cupidum, sed filia regis superstite calumnia contra Cae-
sarem nihil valuit. Filio autem Michaële regi nato et Caesaris 19
coniuge defuncta, ille statim vitae ratione mutata ultro comam

20 Τῶν δὲ Ἀράβων ταῖς Ῥωμαϊκαῖς ἐπελθόντων χώραις ὁ Θεόφιλος ἐξεστράτευσε κατ' αὐτῶν, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Θεό-
21 φοβον καὶ τὸν Μανουήλ. τὼ δ' ἤστην ἄνδρε καὶ γενναίω καὶ
D ἀγαθὼ τὰ πολεμικά, ὧν ὁ μὲν Μανουὴλ δῆλος ἅπασιν ἦν καὶ τοῖς ἐναντίοις αὐτοῖς πολλάκις τε στρατηγήσας καὶ πρωτοστρά-
22 τωρ τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ τοῦ Ῥαγγαβὲ γεγονώς. ὁ δὲ Θεόφοβος γένους μὲν κατήγετο Περσικοῦ, ἐτράφη δ' ἐν τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων καὶ παρ' αὐτῇ διῆγεν, ἀφανὴς ὢν καὶ μηδὲ
23 γινωσκόμενος. λέγεται δὲ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἐκ τῆς παρὰ Πέρσαις βασιλικῆς ἐκφῦναι φυλῆς· ἐκλελοιπότων δὲ τοῖς Πέρσαις τῶν ἐκ τοῦ βασιλείου γένους, μαθεῖν αὐτοὺς ὡς ἔστι παρὰ Ῥωμαίοις ἀνὴρ ἐκ γένους ἕλκων βασιλικοῦ τὴν σειράν, καὶ
24 ἀφικέσθαι ζήτησιν ποιουμένους αὐτοῦ. ὡς δ' εὑρέθη ζητούμενος, γέγονεν ἐντεῦθεν γνωστὸς καὶ τῷ βασιλεῖ καὶ εἰς μέγα D III 4
II 148 A τύχης ἀνήχθη, πατρίκιος τιμηθεὶς καὶ τῇ τοῦ βασιλέως συνοι-
25 κισθεὶς ἀδελφῇ. τούτοις οὖν τοῖς εἰρημένοις ἀμφοῖν ἀνδράσι
26 πεποιθὼς ὁ Θεόφιλος ἀντεπῆλθε τοῖς ἐναντίοις. ὡς οὖν ἀλλή-

1 *περὶ τοῦ Μανουὴλ καὶ τοῦ Θεοφόβου* ACE 17 *ὅτι τοῖς Πέρσαις μαχόμενος ὁ Θεόφιλος ἡττήθη· καὶ ἥλω* (*εἵλω* Cw) *ἂν* (*ἥλω δὲ* omisso *ἂν* E), *εἰ μὴ ὁ Θεόφοβος ἐβοήθησεν* CE

1 *χώρα* D, corr. Dw 2 *θεόφοβον* ARwp, *θεο* | C, *θεόβοφον* D 3 *ἄνδρες* D 4 *πολέμια* Rwp 5 post *στρατηγήσας* add. *καὶ ἀριστεύσας* Owp*Di*, om. AE, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 120, 4 *πρωτοστράτωρ* Rwp*Di*, *πρωτοστάτωρ* A 8 *καὶ* post *ὧν* om. O 10 *βασιλικῆς—πέρσαις* om. E *ἐκφύναι βασιλικῆς* D (*βασιλικῆς* tamen ex *βασιλικᾶς* corr. Dw) *ἐκλελειπότων* w*p invitis AO 12 *βασιλικὴν* D, corr. Dw 16 *ἀμφοῖν τοῖς εἰρημένοις* O

tondet vilique pallio indutus monachorum institutum amplectitur, aedificato Anthemii monasterio, in quo vita exacta sepultus est.
20 Cum autem Arabes Romanas provincias invasissent, Theophilus expeditione contra illos suscepta secum eduxit Theopho-
21 bum et Manuëlem, viros strenuos et bellicosos, quorum Manuël nobilis erat apud omnes ipsosque hostes, ut qui et exercitum
22 saepe duxisset et Michaëlis Rhangabis protostrator fuisset. Theophobus autem genus a Persis ducebat et in urbe regia, ubi edu-
23 catus est, obscurus vivebat atque ignobilis. Fertur autem pater eius ex regia Persarum tribu fuisse ortus, cumque regiae familiae apud Persas defecissent, ii dicuntur cognovisse apud Romanos esse virum regio genere oriundum et ad eum inquirendum
24 venisse. Ut inventus fuit, in notitiam regis quoque venit et amplissimas fortunas est consecutus, patricii honore ornatus et
25 regis sorore in matrimonium accepta. Viris igitur his ambobus
26 fretus Theophilus hostes aggressus est. Cum autem proxime inter

λων ἄγχιστα ἐπήξαντο τοὺς χάρακας τὰ στρατεύματα, ὁ τῶν
Σαρακηνῶν ἀρχηγὸς Ἰμβραήλ, ἕνα τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατηγῶν
μετὰ λαοῦ μυριάδων ὀκτὼ εἰς ἀντιπαράταξιν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ
στρατεύματος καταλελοιπώς, αὐτὸς μετὰ τῶν ἄλλων ἀνεχώρησεν,
ἢ δειλαινόμενος ἢ ἀλαζονευόμενος. συμβαλόντων δὲ τῶν στρα- 27
τευμάτων πολλοὶ μὲν ἑκατέρωθεν ἔπιπτον, τέλος δὲ πρὸς
ὑπαγωγὴν ἐκλίθησαν αἱ σχολαί, καὶ κἂν ἥλω καὶ ὁ βασιλεὺς
αὐτός, εἰ μὴ Θεόφοβος μετὰ τοῦ περὶ αὐτὸν Περσικοῦ στρατεύ-
ματος καὶ χειρὶ ἐβοήθησε καὶ στρατηγήματι τοὺς τῆς Ἄγαρ B
κατεσοφίσατο. τότε μὲν οὖν ἐπανέζευξεν ἐς τὴν Κωνσταντίνου 28
ὁ βασιλεύς.

Τῷ δ' ἐφεξῆς αὖθις ἔτει στρατεύει καὶ συμμίξας τοῖς ἐκ 28
τῆς Ἄγαρ ἐπικρατέστερος γίνεται, καὶ πολὺ μὲν πλῆθος αὐτῶν
πέπτωκε, πλείους δ' ἑάλωσαν δορυάλωτοι, ἐν οἷς ἦν καί τις 2
ἀνὴρ τῷ τῶν σχολῶν δομεστίκῳ γνώριμος καὶ μαρτυρούμενος

12 ἐκστρατεία κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν καὶ νίκη τοῦ βασιλέως C, νίκη τοῦ βασιλέως κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν E 14 περὶ τοῦ περιδεξίου Ἀγαρηνοῦ· καὶ τοῦ ἐκτομίου Θεοδώρου τοῦ Κρατεροῦ C

1 ἔγγιστα Ewp 2 ἰμπραὴλ Cedr. (Scylitz.) II p. 119, 22. 122, 10; sed ex cod. Coisliniano ἰμβραὴλ est revocandum στρατηγῶν AEwp Cedr. (Scylitz.) II p. 122, 13, σατραπῶν O (sed in C est rasura, sub qua comparet στρατηγῶν, nisi fallor), satrapis: *Wo* lat. 4 λοιπῶν O 5 δειλανόμενος w*p invitis AR 7 ἐκλίθησαν R(Dw add. asteriscum)wp*Di*, ἐκλήθησαν A 8 αὐτοκράτωρ O περσικοῦ στρατεύματος Rwp, στρατεύματος περσικοῦ A*Di*, nisi forte στρατ. ⟨τοῦ⟩ Περσικοῦ revocandum est; v. ad XVI 12, 12 9 στρατηγήματι Rwp, στρατηγήμασι A*Di*, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 122, 22 τῆς ἄγαρ AO, Agarenos: *Wo* lat., βαρβάρους Ewp 10 εἰς B^{s}Dwp*Di*, v. ad XIV 12, 14 12 αὖθις ἔτει AO, ἔτει πάλιν Ewp 13 ἐπικρατέστερον C αὐτῶν ex αὐτῷ corr. A 14 πέπτωκεν· ἑάλωσαν δὲ πλείους ζωοὶ O δορυάλωτοι *Di* invitis AEwp, v. ad XIII 8, 3

se castra communissent exercitus, Saracenorum dux Imbraël, uno
ex suis ducibus cum octoginta milibus ad decernendum cum Ro-
manis relicto, ipse cum ceteris sive ex metu sive per arrogantiam
recessit. Exercitibus congressis multi utrimque ceciderunt, sed 27
tandem scholis ad fugam inclinatis ipse etiam rex captus fuisset,
nisi Theophobus cum suo exercitu Persico et manu opem tulisset et
strategemate Agarenos circumvenisset. Ac tum Cpolim rediit rex. 28
28. Anno vero insequenti iterum cum Agarenis congressus
fit superior, magna hostium multitudine caesa et pluribus captis,
inter quos fuit vir scholarum domestico notus eiusque testimonio 2
commendatus, quod et manu promptus ac sollers esset et peritus

ὑπ' αὐτοῦ ὡς καὶ τὴν χεῖρα γενναῖος καὶ περιδέξιος καὶ εὐ-
VIII 120 3 φυῶς ἱππαζόμενος καὶ δύο μεταχειριζόμενος δόρατα. θριάμ-
C βου τοίνυν ἐπὶ τῇ νίκῃ καταγομένου ἐν ἱππηλασίας ἀγῶνι, τὸν
ἐπαινούμενον ἐκεῖνον Ἀγαρηνὸν ἱππάσασθαι καὶ τὰ δύο μετα-
4 χειρίσασθαι δόρατα ἐκέλευσεν ὁ κρατῶν. καὶ ὃς ἐπεδείκνυτο
5 κατὰ τὸ κέλευσμα τοῖς δρῶσι τὸ ἀμφοτεροδέξιον. καὶ ὁ βασι-
6 λεὺς τοῦτον ἐπῄνει τε καὶ ἐθαύμαζεν. ὁ γοῦν Κρατερὸς Θεό-
δωρος, ὃς μετ' ὀλίγον τῷ μαρτυρικῷ κατεκοσμήθη στεφάνῳ,
τῶν τεσσαράκοντα δύο μαρτύρων εἷς ὤν, παρεστὼς τότε τῷ D III
7 Θεοφίλῳ ἐχλεύαζε τὸν Ἀγαρηνόν. ὀργῆς δ' ἐπὶ τῇ χλεύῃ πλη-
σθεὶς ὁ κρατῶν "σὺ δ'" ἔφη "ὦ θηλυδρία (ἐκτομίας γὰρ ὁ
8 Κρατερὸς ἐτύγχανεν ὤν) ἐνδείξῃ τοιοῦτόν τι;" καὶ ὁ Κρατερὸς
D "δύο μὲν δόρατα στρέφειν οὐκ ἤσκησα, ὅτι μηδὲ δεῖ τῇ μάχῃ
παιγνίων, ἀλλὰ σπουδῆς, ἓν δὲ μεταχειριζόμενος, σὺν θεῷ δ'
9 εἰρήσθω, τοῦτον καταβαλῶ." ἐκμανεὶς δ' ἐπὶ τῷ λόγῳ ὁ βα-
σιλεὺς καὶ ὀμόσας καθ' ἑαυτοῦ "ἦ μήν" ἔφη "τεθνήξῃ, εἰ μὴ

7 ἐθαύμαζεν AR(ἐθαύμαζε D)w, ἐθαύμασε p*Di τὸν eraso γοῦν D, ὁ γοῦν corr. Dw 8 τῷ om. Rwp 8. 9 ὕστερον τελῶς κατεκοσμήθη (haec duo vocabula expuncta sunt) ὢ κατεκοσμήθη μεμαρτυρικότων D, μαρτυρικῷ κατεκοσμήθη στεφάνῳ τῶν corr. Dw 8 στεφάνω κατεκοσμήθη (κατεκομήθη C) μαρτυρικῶ O 9 lacunam inter μαρτ. et παρεστ. relinquit D, explet Dw ὤν] γεγονὼς BC παρεστώςαιποτε D, παρεστὼς τότε corr. Dw 10 ὀργεῖς D, corr. Dw δὲ D 11 θεόφιλος O et Wo lat. δὲ D ἔφε αὖ | θιλιδέντ D, θιλιδέντ corr. Dw in θηλυδρία 12 ὢν om. D τί τοιοῦτον B 13 δὲ D, δύο corr. Dw post μὲν add. ἔφη EwpDi, εἶπε R, v. Cedr. (Scylitz.) II p. 124, 14 ἤσχησα E 14 παίγνιον D, corr. Dw ἐν D, ἓν corr. Dw σὺν θεῷ RwpDi, om. A δὲ D 15 δὲ D καὶ D, ἐπὶ corr. Dw 16 ὁμόσας AD, corr. Dw ἦ RwpDi, ἢ AC, ὢν D, corr. Dw | καὶ D, μὴ corr. Dw

3 eques et binas hastas tractare sciret. Cum igitur ludis Circensi-
bus ob victoriam triumphus duceretur, imperator laudatum illum
4 Agarenum equitare et bina hastilia tractare iussit. Ostentavit
5 ille, ut iussus erat, dexteritatem suam spectatoribus. Eum rex et
6 laudabat et admirabatur. At Theodorus Craterus, qui paullo
post corona martyrii est ornatus, unus e XLII martyrum numero,
7 Theophilo tum astans Agarenum illudebat. Qua de causa iratus
Theophilus: "Tu vero" inquit "effeminate (nam eunuchus erat
8 Craterus) tale quid praestabis?" Tum Craterus: "Binis quidem
hastilibus vibrandis me non exercui, quod in proelio non luditur,
sed res seria agitur; una vero hasta, deo annuente, eum proster-
9 nam." Rex ob ea verba furore percitus per se ipsum iuravit

αὐτίκα τοῦτον καταβαλεῖς." ὁ δὲ μὴ ὑπερθέμενος καὶ συνε- 10
μαχέσατο τῷ Ἀγαρηνῷ καὶ τοῦ ἵππου κατέβαλε.
Πάλιν οὖν τῷ βασιλεῖ στρατεία κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ 11
πάλιν μάχη, καὶ τὸ τῆς μάχης τέλος τοῖς Ῥωμαίοις οὐκ ἀγαθόν.
μικροῦ γὰρ ἀπήχθη ἂν καὶ ὁ βασιλεὺς δορυάλωτος παρὰ τῶν 12
Ἰσμαηλιτῶν κυκλωθείς. ὡς δ' ἔγνω τοῦτο ὁ Μανουήλ, ἐμβοη- 13
σάμενος τοὺς περὶ αὐτὸν μέσον εἰσελαύνει τῶν πολεμίων καὶ τῷ
βασιλεῖ φησίν "ἀκολούθει μοι"· ἵστατο γὰρ ἐκ δειλίας ἀπεγνω-
κώς. ὁ δὲ τὴν δειλίαν ἐπιχρωννύς, μὴ βούλεσθαι φυγεῖν ἔφη 14 P II 14
καταλιπὼν τὸν λαόν. ἐπεὶ δὲ πολλάκις ἐξελθεῖν τῆς μάχης παρα- 15
καλούμενος, ὥσπερ πεπεδημένος τῇ πτοίᾳ εἱστήκει, ὁ Μανουὴλ
τὸ ξίφος σπασάμενος "εἰ μὴ ἕποιό μοι" φησίν, "αὐτίκα σε
ἀνελῶ· κρεῖσσον γάρ σε θανεῖν ἢ ληφθῆναι τοῖς ἐναντίοις
αἰχμάλωτον καὶ τοιοῦτον αἶσχος τῇ πολιτείᾳ Ῥωμαίων περι-
ποιήσασθαι." ταύταις οὖν ταῖς τοῦ Μανουὴλ ἀπειλαῖς μόλις 16
τῆς ἐκ τοῦ φόβου νάρκης λυθεὶς καὶ ἀκολουθήσας αὐτῷ, διε-
σώθη· ὅθεν σωτῆρα τὸν ἄνδρα ἐκάλει καί οἱ τὰ σῶστρα δα-

3 *ἐκστρατεία ἑτέρα κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν καὶ ἧττα Ῥωμαίων* C, *ἧττα Ῥωμαίων μετὰ Ἀγαρηνῶν* E

2 post ἀγαρ. add. *δόρατι ἀσιδήρῳ* O (*ἀσιδήρων* D, corr. Dw) wp, om. AE, v. Cedr. l. c. p. 124, 20 5 *δοριάλωτος* *Di* invitis ARwp, v. ad XIII 8, 3 *ὑπὸ* Ewp 6 *ἰσμαηλιτῶν* AEwp (v. XV 28, 25 et Cedr. l. c. p. 125, 10), *ἀγαρηνῶν* O 7 ante *μέσον* add. *εἰς* Ewp 9 *βούλεσθαι* Rwp*Di*, *βούλεσθε* AC 11 *τῷ φόβῳ* O 14 *αἰχμάλωτον* om. C *αἶσχος* Rˢwp*Di*, *ἴσχος* A *προστρίψασθαι* O, imprimere: *Wo* lat. 15 *ἀπαλαῖς* D, corr. Dw 16 *ἐκ τῆς τοῦ* Dw *διασέσωστο* O 17 post *ὅθεν* add. *καὶ* Rwp

se statim eum occisurum, nisi e vestigio illum prostravisset. Ibi 10
Craterus nihil cunctatus hasta Agarenum equo deiecit.
Cum autem rex denuo expeditione suscepta cum Agarenis 11
pugnasset, eventus proelii Romanis non erat secundus. Neque 12
enim multum afuit, quin et rex ab hostibus circumventus capti-
vus abduceretur. Quo Manuël cognito, suis inclamatis in confer- 13
tissimos hostes invectus regem se sequi iubet; stabat enim metu
attonitus. Sed ad velandam ignaviam se relicto exercitu nolle 14
fugere dicebat. Cum autem saepe monitus, ut pugna excederet, 15
timore tamquam compedibus vinctus staret, Manuël stricto ense
"Nisi me" inquit "secutus fueris, statim te perimam. Praestat
enim te mori, quam ab hostibus captum Romanae reipublicae
tantum afferre dedecus." Iis Manuëlis minis aegre soluto metus 16
stupore eumque secutus salvus evasit; qua de causa virum

17 ψιλῶς ἀπετίννυεν. οὐκ εἰς μακρὰν δὲ αἱ τῶν βασκάνων γλῶσ-
B σαι τὴν γνώμην τοῦ βασιλέως κατὰ τοῦ Μανουὴλ εἰς τοὐναν-
18 τίον ἐτρέψαντο. διέβαλον γὰρ αὐτὸν ὡς τυραννίδι ἐπιχειροῦντα, D II
καὶ ἤδη ταῖς διαβολαῖς ἐπέπειστο ὁ Θεόφιλος καὶ τὸν Μανουὴλ
19 ἐκτυφλῶσαι διανενόητο. γνοὺς δ' ἐκεῖνος τὸ μελετώμενον ἀπέ-
δρα καὶ ἀγχοῦ που γενόμενος τοῖς Ἀγαρηνοῖς δηλοῖ τῷ αὐ-
τῶν ἀρχηγῷ ὅστις ἐστὶ καὶ ὡς, εἰ λήψεται πίστεις μὴ βιασθῆ-
20 ναι τὴν οἰκείαν θρησκείαν ἐξομόσασθαι, προσελεύσεταί οἱ. ὁ δὲ
21 αὐτίκα πίστεις τε δίδωσι καὶ περιχαρῶς αὐτὸν ὑποδέχεται. καὶ
ὁ Μανουὴλ ἐκεῖσε γενόμενος καὶ στράτευμα πιστευθεὶς πολλὰς
ἀριστείας κατὰ Περσῶν εἰργάσατο καὶ μεγάλα τρόπαια ἔστησε
22 καὶ ἐφιλεῖτο παρὰ τῶν τῆς Ἄγαρ καὶ ἐθαυμάζετο. ὁ δὲ Θεό-
C φιλος καὶ ἐλυπεῖτο διὰ τὸν Μανουὴλ καὶ ἐφρόντιζεν ὅπως αὐ-
23 τὸν ἐκεῖθεν μετακαλέσεται. πίστεις οὖν αὐτῷ καὶ δι' ὅρκου
καὶ δι' ἐγγράφου χρυσοσημάντου μετά τινος μοναχοῦ στείλας

1 ὅτι διαβολαῖς κατὰ τοῦ Μανουὴλ πιστεύσας ὁ βασιλεύς, τυφλῶσαι αὐτὸν ἐμελέτα· ὁ γνοὺς ἐκεῖνος προσπέφευγε τοῖς Ἀγαρηνοῖς C 12 ὅτι πίστεις λαβὼν ὁ Μανουὴλ ἐκ τοῦ βασιλέως, αὖθις ἐπανῆλθε κατασοφισάμενος τὸν τῶν Ἀγαρηνῶν ἀρχηγόν C

1 δὲ AEB[a](?)wp, δ' RDi 2 κατὰ τοῦ AEwp, ἐπὶ τῷ O 3 διέβαλλον BC 6 ἀγχοῦ R[a]wpDi, ἀγχού A 9 αὐτὸν om. D 11 ἀριστίας D, corr. Dw κατὰπεσῶν D, corr. Dw μεγάλεις D, corr. Dw τρόπαα-|λ D, τρόπαια corr. Dw 12 καὶ ante ἐφιλ. om. D, suppl. Dw 12. 13 θεόφιλος .... τὸν D, lacunam suppl. Dw 14 μετακαλέσηται Ewp, μετακα.....τῶ D, μετακαλέσηται Dw πίστις D, corr. Dw 15 καὶ ... ἔγγραφον D, καὶ δι' ἐγγράφου Dw ἐγράφου (sic) A χρυσημάντου B, χρυσομάν|του C, χρυσοσιμαν D, corr. Dw καὶ δόριος μοναχὸς ὂν D, μετά τινος μοναχοῦ στείλας Dw

17 servatorem appellabat et munifice remunerabatur. Neque vero
multo post invidorum hominum linguae regis animum in contra-
18 rium verterunt, eoque redegerunt affectati regni calumniis, ut
19 Theophilus in animo haberet Manuelem excaecare. Quo ille
cognito in Agarenorum viciniam aufugit eorumque duci signifi-
cat, quis sit; quodsi fides detur se non coactum iri suam religio-
20 nem eiurare, se ad ipsum defecturum. Ille statim data fide
21 laetus eum suscipit. Manuel dum ibi versatur, praepositus exer-
citui saepe rem bene gessit contra Persas magnosque triumphos
22 adeptus Agarenis et carus et admirationi erat. Theophilus au-
23 tem Manuelis fuga aegre lata de eo revocando cogitabat. Scribit
igitur ad eum litteras, quibus iureiurando fidem suam ei obstrin-
gebat, easque aureo sigillo confirmatas per monachum quendam

ἐπανελθεῖν προετρέπετο. καὶ ὃς ἐπανῆλθε, τὸ δ' ὅπως διηγη- 24
τέον· ἔστι γὰρ οὐκ ἄχαρι πρὸς διήγησιν. ἐντυχὼν τῷ τὰς 25
πίστεις ἐκ βασιλέως αὐτῷ κομίζοντι μοναχῷ καὶ συνθέμενος ὑποστρέψαι, πρόσεισι τῷ τῶν Ἰσμαηλιτῶν ἀρχηγῷ καὶ αἰτεῖται στράτευμά οἱ δοθῆναι, ἵνα κατὰ τὴν Καππαδοκίαν γενόμενος ἀνταποδοίη τοῖς εἰς τὸν βασιλέα κατειποῦσιν αὐτοῦ (ἐκεῖ γὰρ ἔλεγεν οἰκεῖν τοὺς κατηγόρους αὐτοῦ), ἠξίου δὲ τὸν ἀρχηγὸν 26
τῶν Ἀγαρηνῶν καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ συνεκπέμψαι αὐτῷ, "ἵνα σοι τοῦτον" λέγων "γυμνάσω πρὸς τὰ πολέμια." ὁ δὲ πείθε- 27 D
ται καὶ τὸν οἰκεῖον αὐτῷ συνεκπέμπει υἱόν· ἐθάρρει γὰρ τῷ Μανουὴλ καὶ ἐπίστευε. κἀκεῖνος ἀπῄει, καὶ ἤδη τοῖς Ῥωμαϊ- 28
κοῖς ἐγγίσας ὁρίοις τὸν τοῦ ἄρχοντος τῶν ἐκ τῆς Ἄγαρ υἱὸν W III 121
συμπαραλαβὼν μετ' ὀλίγων Σαρακηνῶν ἐξῄει δῆθεν πρὸς κυνη-
III 414 γέσιον, πολλῶν αὐτῷ θεραπόντων συνεπομένων. ὡς γοῦν 29
ἐντὸς χώρας Ῥωμαίων ἐγένετο, τῷ υἱῷ τοῦ Ἰσμαηλίτου περιπλακείς, "σὺ μέν" ἔφη "τέκνον, ὑπόστρεφε πρὸς τὰ σά, ἐγὼ δὲ πρὸς Ῥωμαίους πορεύσομαι." ἐπανελθὼν δ' εἰς τὴν μεγαλόπολιν 30

1 καὶ ὃς ἐπανῆλθε om. C δὲ D, ὃς corr. Dw 2 καὶ D, ἔστι corr. Dw ἐντυχόντων D, ἐντυχὼν τῷ corr. Dw 3 αὐτῷ ἐκ βασιλέως D κομίσαντι O 4 πω........λιτῶν D, τῷ τῶν Ἰσμαηλιτῶν Dw 4. 5 ἀρχηγῷ ....| στρατεύμασι D, ἀρχ. καὶ αἰτεῖται στράτευμά οἱ Dw 4 αἰτῆται Ewp 6 ἀνταποδο.... τοις D, ἀνταποδοίη rolleto τοις pro τοῖς Dw 7 κατοιγόρους D, corr. Dw 8 τῶν Rwp, τὸν ADi (sed mavult idem τῶν t. V p. 108) σὺν ἐκπέμψαι D, corr. Dw 8. 9 ἵνα σοι τοῦτον λέγων (λέγω A) AEwp, λέγων ὡς ἂν σοι τοῦτον O 10 υἱὸν AEwp, παῖδα O 12 τὸν om. Di invitis ARwp τῶν BC, τὸν AEDi (sed mavult idem τῶν t. V l. c.), om. D, τοῦ w*p 13 ὀλίγων RwpDi, ὀλίγον A 14 οὖν Owp 17 πορεύομαι D, proficiscor: Wo lat. δὲ D κωνσταντινούπολιν D, Cpolim: Wo lat.

ad eum mittit, hortans ut redeat. Ille redit, sed qua ratione, id 24
vero referre operae pretium est; habet enim expositionem non iniucundam. Congressus cum monacho, qui fidem a rege afferebat, 25
seque rediturum pollicitus Ismaëlitarum principem precibus adit, ut exercitus sibi detur, quocum profectus in Cappadociam delatores suos (ibi enim eos habitare) ulciscatur, oratque, ut 26
eius filius una mittatur, qui in re militari exerceatur. Princeps 27
Manuëli morem gerit et, quia fidem ei habebat, suum filium una mittit; ita discedit ille, cumque prope fines Romanos ventum 28
esset, assumpto principis Agareni filio cum paucis Saracenis se venatum ire simulat, multis ministris comitantibus, cumque iam 29
in Romana provincia versaretur, filium Ismaëlitae amplexus: "Tu quidem" inquit "fili, ad tua revertere, ego vero ad Romanos proficiscar." Cpolin autem reversus magna cum laetitia est ex- 30

περιχαρῶς ἐδέχθη παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ μάγιστρος αὐ-
1150 A 31 τίκα τετίμητο· καὶ ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος τὸν τοῦ βασιλέως
υἱὸν Μιχαὴλ ἐδέξατο, ὃν ὁ πατὴρ καὶ διαδήματι ἔστεψε καὶ
βασιλέα Ῥωμαίων ἀνεῖπε.

32 Τοῦ πατριάρχου δὲ Ἀντωνίου τὴν ζωὴν καταστρέψαντος,
ὃς ἔτη τῆς ἐκκλησίας ἐκράτησε δεκατρία, Ἰωάννης, ὃν ὁ λόγος
ἤδη προείρηκε διδάσκαλον γενέσθαι τοῦ Θεοφίλου καὶ συναι-
ρεσιώτην, προχειρίζεται πατριάρχης, ὃν καὶ Ἰαννῆν ἐκάλουν οἱ
τότε, καὶ διὰ τὴν αἵρεσιν καὶ διὰ γοητείας· ἦν γὰρ αὐταῖς
33 ἐντριβής. τὸν δὲ ἱερώτατον Μεθόδιον, ὃς ὕστερον καὶ τὸν
B πατριαρχικὸν ἐκόσμησε θρόνον, μὴ πειθόμενον συνθέσθαι τῇ
κακοδοξίᾳ αὐτοῦ, μετὰ μαστίξεις πολλὰς καὶ τῶν σιαγόνων
αὐτοῦ σύνθλασιν καὶ τῶν ὀδόντων ἐκρίζωσιν, εἰς τὴν Πάνορ-
μον νῆσον, ἣ νῦν τοῦ Ἀντιγόνου καλεῖται, ὁ δυσσεβὴς ὑπερο-
ρίζει Θεόφιλος καὶ ἐντὸς καθείργνυσι μνήματος μετὰ δύο λῃ-
34 στῶν· ὧν τοῦ ἑνὸς θανόντος, ὅσην ὁ ἅγιος ἐκ τῆς δυσώδους
τοῦ τεθνεῶτος ἀποφορᾶς ὑπήνεγκε βίαν καὶ ἀηδίαν οὐκ ἄν τις

5 περὶ πατριαρχῶν (πατριάρχου E) CE 10 ὅτι τὸν ἱερὸν Μεθόδιον ὑπερώρισε καὶ ὅσα ὑπέμεινεν CE

6 ἔτη om. O ἐκράτησεν ἐπ' ἔτη τρισκαίδεκα O λόγος] XV 26, 19 7 προείρηκε RwpDi, προείρηκεν A, v. ad XIII 1, 5 8 ἰαννὴν Ew, ἰανὴν D, ἰαννῆν AR (v. Cedr. (Scylitz.) II p. 129, 6. 142, 19. 143, 4, Genes. p. 27, 10. 75, 5, 2 Timoth. 3, 8, Euseb. praep. evang. 9, 8, Zonar. XVI 1, 18) Ἰάννην p*Di 11 ἐκόσμησεν Ewp, v. ad XIII 1, 5 12 πολλὰς αἰκίας Owp 14 ante νῆσον add. καλουμένην O ἐπονομάζεται O 16. 17 ἐκ τῆς — ἀποφορᾶς om. O, v. Sym. mag. p. 644, 4

31 ceptus ab imperatore statimque magistri honore ornatus; et regis
filium Michaëlem e sacro baptismate suscepit, quem pater diade-
mate cinxit et Romanorum regem declaravit.
32 Antonio patriarcha mortuo, cum XIII annos ecclesiae prae-
fuisset, Ioannes, quem supra diximus Theophili praeceptorem et
suffragatorem fuisse, patriarcha designatur, quem et Iannem
vocabant, tum ob haeresin, tum propter praestigias, in quibus
33 versabatur. Sanctissimum vero Methodium, qui deinde patriar-
chicam ornavit sedem, perversae regis opinioni refragantem post
multos cruciatus malarumque contusionem et dentium evulsio-
nem in insulam Panormum, quae nunc Antigoni dicitur, impius
relegat Theophilus et intra monumentum cum duobus latronibus
34 concludit; quorum altero mortuo, quantam violentiam et mole-
stiam vir sanctus ex taeterrimo cadaveris foetore toleraverit,

λόγος ἱκανῶς διαγράψαιτο. ἐκεῖ τοίνυν ἐγκεκλεισμένου τοῦ ἀοιδίμου ἐκείνου πατρός, καὶ οἱ αὐτάδελφοι, ὅ τε Θεοφάνης καὶ ὁ Θεόδωρος, μετὰ τὴν τῶν προσώπων κατάστιξιν ὑπερορίζόμενοι καὶ κατὰ τὸν Κάρτα λιμένα καταλύσαντες διά τινος ἁλιέως C συνήθους τῷ Μεθοδίῳ ἐπιστέλλουσι ταῦτα· 35

τῷ ζῶντι νεκρῷ καὶ νεκρῷ ζωηφόρῳ, 36
ναίοντι τὴν γῆν καὶ πολοῦντι τὸν πόλον,
III 415 γραπτοὶ γράφουσι δέσμιοι τῷ δεσμίῳ.

οἷς πάλιν διὰ τοῦ αὐτοῦ ἁλιέως ὁ ὅσιος ἀνταπέστειλε· 37

τοὺς ταῖς βίβλοισιν οὐρανοῦ κλησιγράφους
καὶ πρὸς μέτωπα σωφρόνως ἐστιγμένους
προσεῖπεν ὁ ζώθαπτος ὡς συνδεσμίους.

ἕβδομον δ' ἔτος διανύσας ἐν τῷ τάφῳ ὁ ἅγιος, εἶτα ἐκβληθεὶς 38 D ἐκεῖθεν ἐν τοῖς ἀνακτόροις κατεκέκλειστο, μηδενὸς αὐτὸν ὁρῶντος

1 διαγράψοιτο D 2 πατρὸς ἐκείνου C post οἱ add. ὁμολογηταὶ καὶ BCD_w (D: ὁμολογει τὸ καὶ) *Wo* lat. αὐτάδελφος C ὁ alterum om. Ewp 3 τὴν om. D, suppl. D_w 4 μετὰ D, κατὰ corr. D_w καρταλιμένα D, corr. D_w ἀλιέως D, corr. D_w 5 post τῷ add. ἱερῷ Owp 6—8] Versus in codicibus distincti sunt 6 ζῶντι . . . . καὶ D, νεκρῷ in lac. add. D_w 7 οἰκοῦντι Sym. mag. p. 648, 2 πατοῦντι Cedr. (Scylitz.) II p. 117, 1, Manass. 4912 8 δέσμιοι om. p* δεσμῷ D, corr. D_w 10—12] Versus in codicibus distincti sunt 10 τοῖς D, τοὺς corr. D_w οὐρανῶν Cedr. l. c., Sym. mag. l. c., Glyc. p. 588, 8 κλησιγράφοις D, corr. D_w 11 μέτωπα σωφρόνως AED_w Sym. mag. l. c., Glyc. l. c., Manass. l. c., πρόςωπα καρτερῶς O ἐστιγμένοις D, corr. D_w 12 ζωθάπτος D συνδεσμίοις D, corr. D_w 13. 14 ἐκεῖθεν ἐκβληθεὶς Rwp κατέκλειστο E

nulla quisquam oratione consequi potest. Illic igitur incluto illo patre incluso, fratres Theophanes et Theodorus post facierum compunctionem ipsi quoque relegati, cum ad Cartae portum appulissent, per quendam piscatorem Methodio familiarem scripserunt haec: 35

Viventi mortuo atque mortuo simul 36
Vitam ferenti, qui cum tellurem colat
Polos pererrat, litterati litteras
Vincti misere vinculis adobruto.

Quibus per eundem piscatorem vir sanctus rescripsit: 37

Quorum notata nomina in caelestibus
Libris leguntur et decentibus votis
Compunctae frontes, vinculo oppressis pari
Dicit salutem, qui vivens sepultus est.

Cum autem septimum annum in sepulcro vir sanctus exegisset, 38 inde eiectus in regia concludebatur, nemine virum vidente praeter

89 ἢ μόνου τοῦ ὑπηρετοῦντος αὐτῷ καὶ τοῦ βασιλέως. φιλοπονῶν γὰρ ὁ Θεόφιλος καὶ ἀναγινώσκων ἠρώτα τὸν ἱερὸν Μεθόδιον περὶ ὧν ἀμφιβάλλων ἦν· διὸ καὶ ἐν ταῖς ἀποδημίαις ἀεὶ συνόντα εἶχεν αὐτόν.

29 Ἔαρος δ' ἐπιστάντος κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ὁ βασιλεὺς καὶ πάλιν ἦρε τὰ ὅπλα καὶ πολλὰ τῆς Συρίας ἐξεπόρθησε καὶ πόλεων ἐκράτησε καὶ αὐτῆς τῆς Σωζοπέτρας, ἣ πατρὶς ἐτύγχανε
II 151 A τοῦ ἀμερμουμνῆ, καὶ ταῦτα πολλὰ δεομένου ἐκείνου φείσασθαι
2 τῆς πατρίδος αὐτοῦ. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς ἀνέζευξεν εὐτυχῶς.
3 ὁ Θεόφοβος δὲ καταλειφθείς, ὥστε τὰ τῶν στρατευμάτων οἰκονομήσασθαι, ἐπεὶ τὸ τῶν Περσῶν ὑστέρησε σιτηρέσιον (στράτευμα γὰρ ἦν τῷ βασιλεῖ Περσικόν), περιαλγησάντων διὰ τοῦτο τῶν Περσῶν, βασιλεὺς παρ' αὐτῶν ἀνερρήθη καὶ ἄκων, μᾶλλον δὲ καὶ παρακαλῶν αὐτοὺς μεθεῖναι τῆς ἀπονοίας, μὴ καὶ ἑαυτοὺς καὶ αὐτὸν ἐσχάτοις κακοῖς περιβάλωσιν· ἀλλ' οὐκ ἔπειθε.
4 στέλλει οὖν πρὸς τὸν βασιλέα, τοῦτο τοὺς Πέρσας ἀποκρυψάμενος, γνωρίζων τὸ γεγονὸς καὶ μηδέν τι κατ' αὐτοῦ ὑπ-

5 ὅτι κατὰ τῶν (om. E) Ἀγαρηνῶν ἐκστρατεύσας (στρατεύων E) ὁ Θεόφιλος εὐτύχησεν (ηὐτύχησεν E) CE   10 ὅπως παρὰ τῶν μισθοφορούντων Περσῶν ὁ Θεόφοβος βασιλεὺς ἀνερρήθη καὶ ἄκων C

1 μόνου AR, μόνου in E ita exaratum, ut paene evaserit μόνον, inde μόνον wp; v. ad XIV 6, 31   2 ἤρωτα (sic) D, corr. Dw   ἱερὸν μεθόδιον AEwp, θεῖον τοῦτον ἄνδρα O, divinum virum: *Wo* lat.   4 αὐτῶ Ewp   6 ἐπόρθησε O   7 αὐτῆς τῆς σωζ. AE, τῆς σωζ. αὐτῆς O, αὐτῆς σωζ. w*p   9 ἀναζεύξας E   10 καταληφθεὶς D, corr. Dw   στρατιωτῶν E   11 ἐπὶ D, corr. Dw   12 διὰ τοῦτο om. D   τουτὸ E   13 καὶ om. C   14 καὶ post μὴ om. O   15 αὐτὸν AO, ἑαυτὸν Ewp*Di*   16 οὖν AO, γοῦν Ewp*Di*

89 solum eius ministrum et regem Theophilum; qui cum studiose legeret, sanctum Methodium de locis dubiis interrogabat itaque etiam in peregrinationibus semper secum habebat.

29. Vere incipiente rex Agarenis rursus arma intulit et magna Syriae parte devastata, urbibus est potitus ipsaque Sozopetra, patria amermumnis, quamvis ille multum oraret, ut pa-
2. 3 triae suae parceretur. Ac rex feliciter domum rediit. Theophobus autem ad gubernandas legiones relictus, cum Persarum stipendia tardius solverentur (habebat enim rex exercitum Persicum) ab illis indignantibus, vel invitus atque ab ea temeritate frustra dehortans, ne et semet ipsos et se in extrema mala coni-
4 cerent, rex salutatur. Quo facto clam Persis id regi significat
5 eique fidem facit, ne quid sinistri de se suspicetur. Reversus

σπεύειν πληροφορῶν. καὶ ἐπανελθὼν πρόσεισι τῷ βασιλεῖ, αὐ- 5 W III
τὸς μὲν ἀποδεχθεὶς εὐμενέστατα καὶ τὴν προτέραν εὐετηρίαν B
D III 416 ἀπειληφώς. καὶ οἱ Πέρσαι δὲ συγγνώμης πάντες ἠξίωντο καὶ 6
οὐδέν τι αὐτοῖς ἐπήνεκτο ἕτερον ἢ ὅτι οὐχ ὁμοῦ πάντες εἶναι
ελάθησαν, ἀλλ' ἐς μυριάδας συναγόμενοι τρεῖς διηρέθησαν, καὶ
ἑκάστῳ θέματι χιλιάδες δύο ἀπενεμήθησαν, ὥστε τοῖς τῶν θε-
μάτων στρατηγοῖς καὶ ὑποκεῖσθαι καὶ πείθεσθαι. τὰ μὲν οὖν 7
περὶ τοὺς Πέρσας καὶ τὸν Θεόφοβον ἦσαν ἐν τούτοις.
Τοῦ δὲ ἀμερμουμνῆ τοσοῦτον καθήψατο ἡ τῆς αὐτοῦ 8
πατρίδος ἐκπόρθησις ὡς μὴ ἀνεκτὴν εἶναι αὐτῷ τὴν ζωήν, εἰ
μὴ ἀμύνοιτο δι' αὐτὴν τὸν Θεόφιλον. μαθὼν οὖν πατρίδα 9
εἶναι αὐτοῦ τὸ Ἀμόριον, ἐπ' αὐτὸ στρατεύσασθαι ἔγνωκε. καὶ 10 C
ὁ βασιλεὺς τοῦτο γνοὺς αὐτὸ κατωχύρωσεν ἄλλως τε καὶ στρα-
τευμάτων ἀποστολῇ, ὧν ἦρχον Θεόδωρος ὁ Κρατερός, οὗ πρὸ
μικροῦ ἡ ἱστορία ἐμνήσθη, καὶ οἱ λοιποί, οἳ καὶ τὸν τοῦ μαρ-
τυρίου δρόμον ἐξήνυσαν παρὰ τοῖς Ἀγαρηνοῖς, τεσσαράκοντα
καὶ δύο πάντες τυγχάνοντες. ἐξῆλθε δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς ὑπαν- 11

1 ὅτι ὁ Θεόφοβος προσῆλθε τῷ βασιλεῖ CE 9 περὶ τῆς τοῦ Ἀμορίου ἁλώσεως C, περὶ τῆς ἁλώσεως Ἀμορίου E

2 ἀσμενέστατα BCDw, ἀσμενέστατος D 4 ἐπενήνεκτο BCwp; cf. ἐπήνεκτο I p. 57, 19. 550, 22. XVII 28, 9, εἰσήνεκτο II p. 318, 12, περιήνεκτο II p. 536, 3, προσήνεκτο II p. 311, 10. XVIII 13, 18, κατήνεκτο I p. 280, 9. II p. 458, 1. 599, 13. 602, 13, μετήνεκτο I p. 213, 11. II p. 231, 6. 420, 9; sed occurrit ἐπενήνεκτο quoque II p. 355, 11 5 post διηρ. add. τε (τε om. p*) καὶ διεσπάρησαν Owp καὶ om. O 6 δύο χιλιάδων ἀπονεμηθεισῶν O 7 καὶ πείθεσθαι καὶ ὑποκεῖσθαι E 8 ἐν τούτοις] οὕτως D 9 ἀρμερμουμνῆ D, ρ post ε add. Dw 10 μηδὲ O 11 ἀμύναιτο Rwp 14 ἀποστολή D, corr. Dw Κράτερος p*Di 15 μικροῦ] XV 28, 6 ss.

regem adit et clementissime excipitur, pristina felicitate recepta.
Est et Persis omnibus data venia neque alia irrogata poena, 6
nisi quod una esse siti non sunt, sed cum triginta milia essent,
divisi sunt, cuilibet provinciae binis milibus attributis, earumque
praetoribus subesse ac parere iussi. Atque haec cum Persis et 7
Theophobo acta sunt.
Amermumnem autem patriae vastatio tanto dolore affecerat, 8
ut vitam sibi non ferendam putaret, nisi Theophobum hac de
re ulcisceretur; cuius patriam esse Amorium ubi cognovit, 9
eam urbem oppugnare constituit. Sed rex praemonitus eam 10
cum aliis rebus tum exercitibus missis communiit, quibus Theodorus Craterus, cuius supra facta est mentio, praeerat ceterique,
qui apud Agarenos in martyrii stadio decurrerunt, numero XLII.
Exiit et rex Agarenis occursurus et cum amermumnis filio cum 11

τιάσων τοῖς ἐκ τῆς Ἄγαρ, καὶ ὁ μὲν τῷ τοῦ ἀμερμουμνῇ υἱῷ
12 συμβαλὼν μετὰ στρατιᾶς ἀξιομάχου ἥκοντι τρέπεται. νυκτὸς
δ' ἐπιγενομένης ὁ Μανουὴλ τὰς φυλακὰς τοῦ στρατοπέδου
περιιὼν ἤκουσέ τινων τῶν Περσῶν περὶ προδοσίας τοῖς Ἀγα-
ρηνοῖς διαλεγομένων (συνίει γὰρ τὴν τούτων διάλεκτον) καὶ
D τοῦτο τῷ βασιλεῖ ἀπηγγέλκει καὶ πέπεικεν ἐξαναστῆναι τοῦ
13 στρατοπέδου κατὰ τὸ περίορθρον. καὶ ὁ μὲν ἀπῄει ὅλον ἐνδοὺς
14 τῷ ἵππῳ τὸν χαλινόν. ὁ δ' ἀμερμουμνῆς ἐξ ἐκείνου ἀμερί-
μνως τῇ τοῦ Ἀμορίου ἐπικεχειρήκει πολιορκίᾳ καὶ ἐνδελεχέστατα
15 τὰς προσβολὰς τῇ πόλει πεποίητο· ἤνυε δ' οὐδέν, τῶν ἔνδον
εὐρώστως ἀνταγωνιζομένων, ὥστε καὶ ἀπελπίσαι τὴν ταύτης
16 ἅλωσιν τοὺς Ἀγαρηνούς· καὶ ἀπηλλάγησαν ἂν καὶ ἡ πόλις οὐκ
ἂν ἐπεπόρθητο, εἰ μή τις τῶν ἔνδον δι' ἔριν τινὰ ἐκμανεὶς D III 4
17 προδότης ταύτης ἐγένετο, ᾧ Βοϊδίτζης ἦν τὸ ἐπώνυμον. ἁλόντος
18 δὲ τοῦ ἄστεος, ὅσος οὖν ἀνῃρέθη λαὸς οὐκ ἔστιν εἰπεῖν. γυ-
ναῖκες δὲ καὶ παῖδες καὶ μειρακίσκοι εἰς πολλὰς χιλιάδας συν-

12 ὅπως προεδόθη τοῖς Ἀγαρηνοῖς τὸ Ἀμόριον C

1 ἀμερμουμένη D υἱῷ om. C 2 συβαλὼν D 4 ἤκουσε τινῶν (corr. *Di*) τῶν AE, ἤκουσεν ἐνίων DB[s]wp, ἤκουσεν ἐνίων τῶν C ἀγαρηνοῖς Rwp*Di*, initio folii om. A 5 συνίει ARw, συνίη D, συνήει p*, v. XIV 15, 25 τούτου C 6 ἐξανστῆναι (sic) A 7 μὲν ἀπῄει initio versus extrita in C 8 δὲ Ewp 9 ἐπικεχείρηκε C 11 εὐρ-ρώστως E ἀπελπῖσαι (sic) A 12 ἀπανέστησαν Rw, ἐπανέστησαν p* 14 προδότης ταύτης Rwp*Di*, προδὸ τῆς τῶν ἔνδον (ex versu anteced.) A βοϊδίτζης ARwp*Di*, cod. Coislin. Cedr. (Scylitz.) II p. 136, 13, Theoph. contin. p. 130, 11, G. M. p. 713, 4 (L. G. p. 224, 17, Th. M. p. 155), Βαδίτζης Cedr. (Scylitz.) l. c. in contextu, Βουδίτζης Sym. mag. p. 639, 10. 18 15 ἄστεως D οὖν A, μὲν Rwp 16 δὲ καὶ AR, καὶ δὲ w*p ἀριθμούμενοι D

12 iustis copiis adventante congressus in fugam vertitur. Nocte
insecuta Manuël, dum vigilias obit, quosdam Persas (nam lin-
guam eorum intellegebat) audit de proditione cum Agarenis collo-
quentes, eoque nuntiato regi persuadet, ut sub diluculum castris
13. 14 excedat. Sic ille discessit, totis habenis equo laxatis. Amermu-
mnes autem ex eo securus Amorii obsidionem aggressus, cum
15 crebras impressiones faceret, nihil proficiebat, iis qui intus erant
fortiter resistentibus, ita ut Agareni expugnationis spe abiecta
16 discessuri fuissent et urbs incolumis permansura, nisi quidam
intus Boiditzes ob contentionem quandam furore percitus eam
17 prodidisset. Urbe vero capta, quantus populus caesus sit, dici
18 non potest. Mulierum autem et puerorum et adulescentium
multa milia et duces primarii, Callistus et Constantinus et Crate-

ἀριθμούμενοι ἀπήχθησαν δορυάλωτοι καὶ οἱ τῶν ἐκεῖ στρατη-
γούντων ἔξοχοι, Κάλλιστός τε καὶ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ Κρατερὸς
Θεόδωρος οἱ πατρίκιοι, καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἐν στρατηγίαις P II 159
διαπρεπόντων καὶ περιφανῶν ἐξ ἀξιωμάτων τιμῆς. ταῦτα μα- 19
θὼν ὁ Θεόφιλος (ἐν γὰρ τῷ Δορυλαίῳ διῆγε) πρέσβεις πρὸς
τὸν τῶν Ἰσμαηλιτῶν ἐκπέπομφεν ἀρχηγόν, ἀποδοθῆναι αὐτῷ
τοὺς ἐπιφανεῖς τῶν ἁλόντων αἰτῶν καὶ τοὺς αὐτῷ κατὰ γένος
προσήκοντας κεντηναρίων πρὸς τέσσαρσιν εἴκοσιν. ὁ δὲ τοὺς 20
πρέσβεις ἰταμῶς ἀπεπέμψατο, "ἀνόητος ἂν εἴην" εἰπών, "εἰ
περὶ χίλιά μοι τῆς ἐν στρατείᾳ δαπάνης κεντηνάρια γεγονυίας
αὐτὸς τοσαῦτα λαβὼν ἀποδοίην τοὺς αἰχμαλώτους." ὡς δὲ 21
ἐπανῆλθον οἱ πρέσβεις ἄπρακτοι, οὕτως ἡ συμφορὰ καθίκετο
τῆς τοῦ Θεοφίλου ψυχῆς ὡς μηδὲν αὐτῷ πρὸς ταύτην εὑρί- B

4 *ὅτι διεπρεσβεύσατο πρὸς τὸν τῶν Ἀγαρηνῶν ἀρχηγὸν ὁ βασιλεὺς τοὺς ἐπιφανεῖς τῶν ἁλόντων ὠνήσασθαι θέλων· ὁ δὲ τὴν πρεσβείαν οὐ προσήκατο· καὶ ὅτι ἐκ λύπης ὁ βασιλεὺς ἐνόσησε δυσεντερίαν* C

1 *δοριάλωτοι Di* invitis ARwp, v. ad XIII 8, 3 *στραταρχούντων* O 3 ante *οἱ* add. *καὶ* D *ἐν*] *μὲν* Dw 3. 4 *τῶν ἐν— τιμῆς*] De chiasmo v. ad XIII 2, 6 4 *διαφερόντων* D, *πρεπόντων* Dw *καὶ* D, *τῶν δὲ* Dw *ἐξ* om. D, suppl. Dw *τιμᾶς* D, corr. Dw 5 *δορυλέῳ* AC, *δορυλαίω* R (sed in B *αι* et accentus ab alia manu add.)(wp*Di*) 6 *ἐκπέποφεν* D, corr. Dw, *ἐκπέπομφε* E *βασιλέα* Ewp, principem: *Wo* lat. 7 *τῶν ἁλόντων τοὺς ἐπιφανεῖς* C *αἰτῶν*] *αὐτῶν* typotheta apud *Di* 8 *κεντηνάρια* O, *κεντηναρίοις* EDw *τέσσαριν* AO, *τέταρσσαρσιν* E, *τέταρσιν* w*p, *τέτταρσιν Di* *εἴκοσι* om. D, suppl. Dw post *εἴκοσι* add. Owp *δοῦναι αὐτῷ ὑπισχνούμενος* (videtur igitur doctus ille Byzantinus, qui critici munere fungens codicem archetypum trium illorum librorum pertractavit, ex Cedr. (Scylitz.) II p. 137, 13 studuisse emendare suum librum), *Wo* lat. alteram scripturam est secutus 9 *ἀνόητο*ˇ D, corr. Dw 10 post *ἐν* add. *τῇ* R(wp*Di*) *δάπανης* om. w*p invitis AR *γεγονυίας κεντηνάρια* D 11 *δ'* Rwp*Di* 12 *οὕτω* D, v. ad XIII 6, 16 12. 13 *τοῦ Θεοφίλου καθίκετο* omissis et *τῆς* et *ψυχῆς* O

rus Theodorus patricii, aliique multi partim imperiis insignes,
partim dignitatum aliarum honoribus illustres, in captivitatem
sunt abducti. His Theophilus, qui Dorylaei tum agebat, cognitis, 19
missis ad Ismaëlitarum principem legatis petiit, ut illustres capti-
vos et genere sibi iunctos XXIV centenariis sibi redderet. Quos ille 20
arroganter dimisit se fatuum fore dicens, si captivos tantilla
pecunia restitueret, cum sibi expeditio circiter mille centenariis
constitisset. Legatis re infecta reversis, calamitas illa sic Theo- 21
phili animum perculit, ut ei nulla consolatio adhiberi posset, sed

σκεσθαι παρηγόρημα, ἀλλὰ καὶ τροφῆς ἀποσχέσθαι καὶ μή τι
πόμα προσίεσθαι ἢ μόνον ὕδωρ ψυχρότατον καὶ οἷον τὸ ἐκ
χιόνος· τούτῳ δὲ χρώμενος συνεχῶς ἐπέπληκτο τὰ ἐντὸς καί
22 οἱ δυσεντερίας νόσος ἐνέσκηψε. καταλαβὼν δὲ τὰ βασίλεια καὶ
ἤδη γνοὺς ἑαυτῷ τὴν σωτηρίαν ἀνέλπιστον, μετακαλεῖται τὴν
σύγκλητον καὶ ἠξίου πίστιν εἰς τὴν σύζυγον καὶ τὸν παῖδα ἐν-
δείξασθαι καὶ διατηρῆσαι σφίσι τὴν ἀρχὴν τὴν βασίλειον· οἱ δὲ
23 κατετίθεντο. τούτων δὲ γεγονότων οὕτως, ὁ βασιλεύς, καὶ
πρώην ἐξ ὅτουπερ ἀνερρήθη παρὰ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ὁ
Θεόφοβος, ὕποπτον αὐτὸν ἡγούμενος, ἔθετο μᾶλλον τῇ ὑπονοίᾳ D III 4
C καὶ διὰ τὴν προδοσίαν, ἣν ἐμελέτων οἱ Πέρσαι ποιήσασθαι,
W III 123 ὡς ἤδη μοι γέγραπται, τῶν ἐνδιαβαλόντων τὸν ἄνδρα, ὑποθή-
24 καις ἐκείνου ταῦτα τοὺς Πέρσας δρᾶν ἰσχυριζομένων. ὡς ἤδη
τῇ νόσῳ τὸ σῶμα τοῦ αὐτοκράτορος δεδαπάνητο καὶ ἐξέλιπεν
ἡ ἰσχύς, δείσας μὴ αὐτοῦ θανόντος ἐπίθοιτο τυραννίδι, καθείρ-
γνυσιν αὐτὸν περὶ τὰ βασίλεια, καὶ ἐπεὶ τὴν ζωὴν ἑαυτοῦ ἐκ

8 *ὅτι θνήσκων ὁ Θεόφιλος ἀνεῖλε τὸν Θεόφοβον* CE

1 ad *μή* add. *τι* Dw deletis duabus litteris nunc non perspicuis 3 *χίονος* w*p*Di* *συνεχῶς* om. B 4 *δὲ* AEwp, *οὖν* O 5 *ἑαυτῷ* om. C *τὴν σωτ. δυςέλπιστον ἑαυτῷ* D *δυςέλπιστον* Rwp 6 post *πίστιν* add. *αὐτοὺς* Rwp 8 *οὕτως* Owp*Di*, *οὕτω* AE, v. ad XIII 6, 16 9 *ὅτου* Ewp 9. 10 *ὁ θεοφ. βασιλεὺς* Ewp 10 *αὐτὸν* om. C *ἡγούμενος* in A man. rec. mutatur in *ἡγούμενοι* et eluitur. 12 *γέγραπται*] XV 29, 12 ss. *ἐνδιαβαλλόντων* Owp 13 post *ὡς* add. *οὖν* Rwp, *ὡς οὖν* extremo folio extrita in C 14 *ἐξελίμπανεν* O 15 post *ἰσχὺς* add. *αὐτοῦ* Owp *ἐπίθοιτο* Rwp*Di*, *ἐπίθειτο* A *τυρ. ἐπίθοιτο* Owp ante *καθ.* add. *ὁ θεόφοβος* Owp 16 *ἑαυτοῦ*] *αὐτοῦ* DE

et cibo abstineret neque ullum potum admitteret, nisi aquam gelidissimam, cuiusmodi est nivalis; cuius frequenti usu laesis
22 interioribus in dysenteriam incidit. Itaque in regiam reversus, desperata iam salute senatum arcessit, petens ut uxori suae et
23 filio fidem servarent iisque imperium regium tuerentur. Quod cum illi se facturos promisissent, rex, qui Theophobum iam ante, ex quo a Persis rex salutatus erat, suspectum haberet, magis etiam ei suspicioni indulsit ob proditionem quoque, quam Persae, ut iam exposui, moliti erant, cum delatores Theophobi affir-
24 marent illos id eius impulsu fecisse. Ut igitur corpore morbo consumpto imperator viribus destitutus est, veritus, ne se mortuo Theophobus tyrannidem affectaret, circa regiam eum in carcerem conicit cumque vitam suam de tenui filo pendere cerneret

λεπτοῦ μίτου ἠρτῆσθαι διέγνωκε καὶ ἄρτι ἐκλείπειν, ἀναιρεθῆναι
κεκέλευκε τὸν Θεόφοβον καὶ κομισθῆναί οἱ τὴν αὐτοῦ κεφαλήν·
ἧς κομισθείσης ἐπιθεῖναι λόγος αὐτῇ τὴν χεῖρα τὸν βασιλέα 25
καὶ ἀψάμενον τῶν ταύτης τριχῶν ἐπειπεῖν, "ὡς ἀπὸ τοῦδε οὔτε
ἐγὼ Θεόφιλος οὔτε σὺ Θεόφοβος." καὶ ἐπὶ τούτοις ἐξηρεύξατο 26 D
τὴν ψυχήν, βασιλεύσας ἐνιαυτοὺς δυοκαίδεκα ἐπὶ μησὶ τρισί,
πολλὰ τὴν σύμβιον καὶ τὸν ἐπὶ τοῦ κανικλείου Θεόκτιστον
παραδυναστεύοντα τότε ἀξιώσας μὴ παραχωρῆσαι τὰς σεπτὰς
ἀναστηλωθῆναι εἰκόνας, μηδὲ τὸν πατριάρχην Ἰωάννην τῆς
ἐκκλησίας διωχθῆναι.

LIBER SEXTVS DECIMVS.

D IV 1 *Ὁ μὲν οὖν Θεόφιλος ἐπὶ τούτοις ἀπεβίω, ἡ δὲ τῆς βασι-* 1
λείας ἀρχὴ πρὸς τὸν ἐκείνου μετεβιβάσθη παῖδα τὸν Μιχαήλ,
ἔτι παιδίον τυγχάνοντα, ᾧ καὶ ἐπιτρόπους ὁ πατὴρ καταλέλοιπε
τὸν μάγιστρον Μανουὴλ καὶ τὸν πατρίκιον Θεόκτιστον. τὴν 2
δὲ τῶν πραγμάτων διοίκησιν ἡ βασιλὶς Θεοδώρα μετεχειρίζετο,

5 *τελευτὴ Θεοφίλου* CE 11 *βασιλεία Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ Θεοφίλου καὶ Θεοδώρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ* (*αὐτ. μητρ.* C) AR, *βασιλεία Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ Θεοφίλου* E, *βασιλεία Μιχαήλ* B

1 *ἤδη μίτου* BCwp, *μίτου ἤδη* D *ἐκλειπεῖν* D, corr. D_w 2 *οἱ* AEwp, *αὐτῷ* O 3 *λόγος* AEwp, *λέγεται* O 4 *οὔτ'* B^sEwp*Di* 7 *τὸν*] *τὴν* typotheta apud *Di* *κανικλίου* D, corr. D_w 9 *εἰκόνας ἀναστ.* D 10 *ἐκδιωχθῆναι* Ewp, *ἐξελαθῆναι* O; sed v. ad p. 214, 11 13 *ὡς* C 14 *μανουὴλ*] *μιχαὴλ* E

et mox defecturam, illo interfecto caput sibi afferri iussit manu- 25
que imposita et contrectatis capillis dixisse rex fertur: "Iam
neque ego Theophilus sum, neque tu Theophobus." Quibus 26
dictis animam eructavit, cum regnasset annos XII et menses III,
uxorem et caniclinum Theoctistum, qui imperii quodammodo tum erat particeps, multum obtestatus, ne paterentur venerandas imagines reponi aut Ioannem ecclesia pelli.

1. Theophilo ad hunc modum defuncto, imperium ad Michaëlem, eius filium, est translatum, puerum adhuc, cui pater tutores reliquit magistrum Manuëlem et patricium Theoctistum.
Rerum autem administratio penes reginam Theodoram erat, 2

DUE	DUE
5-15-82	
1/9/84	
1-21-87	